IRINYI JÁNOS

REFORMÁTUS OKTATÁSI KÖZPONT – ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA,

TECHNIKUM, SZAKGIMNÁZIUM ÉS

DIÁKOTTHON

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2024

Tartalom

1 BEVEZETÉS ... 6

1.1 KÖSZÖNTŐ ... 6
1.2 KÜLDETÉSNYILATKOZAT ... 9
1.3 AZ INTÉZMÉNY ADATAI ... 12
1.3.1 AZ INTÉZMÉNY ALAPFELADATÁNAK JOGSZABÁLY SZERINTI MEGNEVEZÉSE: ... 13
1.4 A SZÉKHELYINTÉZMÉNY ÉS A TAGIGINTÉZMÉNYEK BEMUTATÁSA ... 19
1.4.1 IRINYI JÁNOS REFORMÁTUS OKTATÁSI KÖZPONT TOMORI ÓVODÁJA - *TAGINTÉZMÉNY* ... 19
1.4.2 IRINYI JÁNOS REFORMÁTUS OKTATÁSI KÖZPONT ESZTERLÁNC ÓVODÁJA – *INTÉZMÉNYEGYSÉG* ... 22
1.4.3 IRINYI JÁNOS REFORMÁTUS OKTATÁSI KÖZPONT TOMPA MIHÁLY ÁLTALÁNOS ISKOLÁJA – *TAGINTÉZMÉNY* ... 27
1.4.4 IRINYI JÁNOS REFORMÁTUS OKTATÁSI KÖZPONT (*TECHNIKUM, SZAKGIMNÁZIUM ÉS DIÁKOTTHON* – SZÉKHELYINTÉZMÉNY) ... 29

2 Irinyi János Református Oktatási Központ Tomori Óvodája és az Irinyi János Református Oktatási Központ Eszterlánc Óvodája ... 34

2.1 NEVELÉSI PROGRAM ... 34
2.1.1 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE ... 35
2.1.2 A PROGRAM ÉRTÉKELÉSI ÉS ELLENŐRZÉSI RENDSZERE ... 39
2.1.3 NEVELÉSI KONCEPCIÓNK, PEDAGÓGIAI HITVALLÁSUNK ... 41
2.1.4 A FEJLESZTÉS TARTALMA TERÜLETENKÉNT ... 50
2.1.5 AZ ÓVODAI ÉLETTEVÉKENYSÉG FORMÁI ... 77
2.1.6 EGÉSZSÉGNEVELÉS ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK ... 85
2.1.7 AZ ÓVODÁNK „SAJÁTOS” MŰVÉSZETI NEVELÉSE ... 96
2.1.8 KERESZTYÉN HITÉLETI NEVELÉS ... 105
2.1.9 ÚTMUTATÁS A KERESZTYÉN NEVELÉS TEVÉKENYSÉGEK GYAKORLÁSÁHOZ ... 108
2.1.10 ÜNNEPEINK, HAGYOMÁNYAINK ... 110
2.1.11 AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE ... 113
2.1.12 GYERMEKVÉDELEMMEL, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉVEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG ... 118
2.1.13 KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE, SEGÍTÉSE ... 121

3 Irinyi János Református Oktatási Központ Tompa Mihály Általános Iskolája ... 133

3.1 NEVELÉSI PROGRAM ... 133
3.1.1 AZ ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI ... 133
3.1.2 A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK ... 139
3.1.3 A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG ... 150
3.1.4 A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK, EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK ... 175
3.1.5 KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK ... 204
3.1.6 A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI ... 220
3.1.7 A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYZATA ... 221
3.1.8 A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL SZABÁLYAI ... 227

3.1.9 AZ ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV 229
3.2 HELYI TANTERV ÁLTALÁNOS SZABÁLYOZÁSA 232
3.2.1 A *NAT* FEJLESZTÉSI TERÜLETEINEK, NEVELÉSI CÉLJAINAK BEÉPÜLÉSE A HELYI TANTERVBE 237
3.2.2 A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI 237
3.2.3 AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSA FIGYELEMBE VÉTELÉNEK ELVE 241
3.2.4 A *NEMZETI ALAPTANTERVBEN* MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA 242
3.2.5 A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA, ... 244
3.2.6 A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE 246
3.2.7 A TANULÓI TELJESÍTMÉNY ÉRTÉKELÉSÉNEK, MINŐSÍTÉSÉNEK FORMÁJA 250
3.2.8 AZ OTTHONI, NAPKÖZIS ÉS A TANULÓSZOBAI - ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI 260
3.2.9 A TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK 261
3.2.10 A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM ÉRTÉKELÉSE, MINŐSÍTÉSE 263
3.2.11 MAGASABB ÉVFOLYAMRA LÉPÉS FELTÉTELEI 265
3.2.12 A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK 266

4 IRINYI JÁNOS REFORMÁTUS OKTATÁSI KÖZPONT (TECHNIKUM, SZAKGIMNÁZIUM ÉS DIÁKOTTHON) 271

4.1 NEVELÉSI PROGRAM 271
4.1.1 A KÖZÉPFOKÚ INTÉZMÉNYEGYSÉGBEN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI 271
4.1.2 A KÖZÉPFOKÚ INTÉZMÉNYEGYSÉGBEN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI 275
4.1.3 A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK 283
4.1.4 A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK 288
4.1.5 AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV 296
4.1.6 KOMPLEX INTÉZMÉNYI MOZGÁSPROGRAM 297
4.1.7 A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG 297
4.1.8 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK 304
4.1.9 A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNY DÖNTÉSI FOLYAMATÁBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGÁNAK GYAKORLÁSA 309
4.1.10 A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI 310
4.1.11 A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK, ALKALMASSÁGI VIZSGA SZABÁLYAI, A SZÓBELI VIZSGA KÖVETELMÉNYEI 312
4.1.12 A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI 320
4.1.13 DIÁKOTTHONI FELVÉTEL 322
4.2 HELYI TANTERV 323
4.2.1 A VÁLASZTOTT KERETTANTERV 325
4.2.2 A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI 333

4.2.3 AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI 336
4.2.4 A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI 338
4.2.5 A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA 343
4.2.6 A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE, A MÉRÉS MÓDSZEREI 344
4.2.7 ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAK 345
4.2.8 KÖZÉP- ÉS EMELT SZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNYEK 347
4.2.9 A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE 347
4.2.10 AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI 351
4.2.11 A TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK 351
4.2.12 A TANULÓ MAGASABB ÉVFOLYAMRA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI 359
4.2.13 AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK 359
4.2.14 A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGESNEK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK 363
4.2.15 AZ ESÉLYEGYENLŐSÉG TÁMOGATÁSA AZ INTÉZMÉNYBEN 366
4.2.16 ÓRATERVEK 368
4.3 SZAKMAI PROGRAM 374
4.3.1 AZ INTÉZMÉNY SZAKKÉPZÉSI SZERKEZETE 374
4.3.2 SZAKKÉPZÉS TARTALMA, ÓRATERVEK 380
4.3.3 TECHNIKUMI KÉPZÉS ÓRASZÁMAI 380
4.3.4 SZAKGIMNÁZIUMI ÓRASZÁMOK A 2020-2021-ES TANÉVTŐL 454
4.3.5 AZ ISKOLARENDSZERŰ FELNŐTTKÉPZÉS ÓRASZÁMAI 465
4.3.6 SZAKMAI VIZSGA 469
4.3.7 SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ VIZSGÁZÓ 470
4.3.8 SZAKMAI GYAKORLAT KÉPZÉSI HELYEINEK ÉS FORMÁINAK BEMUTATÁSA 470
4.3.9 GYAKORLATI KÉPZÉS FOGLALKOZÁSAIN VALÓ RÉSZVÉTEL 471
4.3.10 ELŐZETES TANULMÁNYOK BESZÁMÍTÁSÁNAK SZABÁLYAI 472
4.3.11 ÉRTÉKELÉS SPECIÁLIS SZAKKÉPZÉSI SZABÁLYAI 473
4.3.12 MELLÉKLETEK 474
4.4 A DIÁKOTTHON NEVELÉSI PROGRAMJA 476
4.4.1 BEVEZETÉS 476
4.4.2 A KOLLÉGIUM NEVELÉSI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLKITŰZÉSEI 477
4.4.3 A TANULÓK ÉLETRENDJE, TANULÁSA, SZABADIDEJE SZERVEZÉSÉNEK PEDAGÓGIAI ELVEI 484
4.4.4 A TELJESKÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK 491
4.4.5 A TANULÓK FEJLŐDÉSÉT, TEHETSÉGGONDOZÁSÁT, FELZÁRKÓZTATÁSÁT, PÁLYAVÁLASZTÁSÁT, AZ ÖNÁLLÓ ÉLETKEZDÉST ELŐSEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG ELVEI 494
4.4.6 A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓKNAK SZERVEZETT FELZÁRKÓZTATÓ, TEHETSÉGGONDOZÓ, TÁRSADALMI BEILLESZKEDÉST SEGÍTŐ FOGLALKOZÁSOK TERVE 497
4.4.7 A KOLLÉGIUMI KÖZÖSSÉGI ÉLET FEJLESZTÉSÉNEK MÓDSZEREI, ESZKÖZEI, A MŰVELŐDÉSI ÉS SPORTOLÁSI TEVÉKENYSÉG SZERVEZÉSÉNEK ELVEI 498
4.4.8 GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEM A KOLLÉGIUMBAN 499
4.4.9 KOLLÉGIUMI HAGYOMÁNYOK ÉS AZOK TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK TERVE 500
4.4.10 EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK 500
4.4.11 AZ ISKOLÁVAL, A SZÜLŐVEL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉS FORMÁI 502
4.4.12 A KOLLÉGIUM EGYÉB KAPCSOLATAI 504
4.4.13 NEVELŐTESTÜLETTEL SZEMBEN TÁMASZTOTT KÖVETELMÉNYEK 504

4.4.14 A KOLLÉGIUMBAN FOLYÓ OKTATÓ-NEVELŐ MUNKA ELLENŐRZÉSI, ÉRTÉKELÉSI, MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI RENDSZERE 505
4.4.15 MELLÉKLETEK (A DIÁKOTTHON NEVELÉSI PROGRAMJA) 507

5 ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK 554

5.1 A NEVELÉSI PROGRAM ÉS A HELYI TANTERV ENGEDÉLYEZTETÉSÉNEK, NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALÁNAK ÉS MÓDOSÍTÁSÁNAK MECHANIZMUSA: 554

6 MELLÉKLETEK 555

1 BEVEZETÉS

Az Irinyi János Református Oktatási Központ – Óvoda, Általános Iskola, Technikum, Szakgimnázium és Diákotthon pedagógiai programja a Magyarországi Református Egyház egészére és általa fenntartott köznevelési intézmények működésére vonatkozó hatályos jogszabályok, valamint Magyarország köznevelési intézményeinek nevelő-oktató, és ezzel összefüggő tevékenységeit meghatározó hatályos jogszabályok alapján készült.

A pedagógiai program a nevelőtestület alapdokumentuma – ezen alapulnak a különböző belső szabályzatok, tervek, - egyben tájékoztató az iskolahasználók számára, valamint tartalmazza az intézményben folyó oktató és nevelő munka, illetve a gyermekek, tanulók ellátásának bemutatását.

1.1 KÖSZÖNTŐ

„Nem abból áll ez a szeretet, hogy mi szeretjük az Istent, hanem, hogy ő szeretett minket, és elküldte az ő Fiát engesztelésül a mi bűneinkért.

Szeretteim, ha így szeretett minket az Isten, nekünk is szeretnünk kell egymást.”

(1Jn 4,10,11)

Ezt a jót Isten szeretetének, az örömhírnek megismertetését és a jóban való részeltetés lehetőségét felkínálva alapította a Tiszáninneni Református Egyházkerület az **Irinyi János Református Oktatási Központ – Óvoda, Általános Iskola, Technikum, Szakgimnázium és Diákotthon** három elődd intézményét, a Tomori Református Óvodát, a Tompa Mihály Református Általános Iskolát és az Irinyi János Református Szakgimnázium, Szakközépiskola és Diákotthont. Az így létrejött intézmény e fenti küldetést kívánja továbbvinni, megerősíteni.

A Magyarországi Református Egyház által fenntartott és működtetett református közoktatási intézmények célja és feladata, hogy:

- tanulóit művelt, jellemes keresztyén emberekké, az egyetemes emberi értékek tisztelőjévé, a magyar haza és nemzet, hűséges és áldozatkész, alkotó polgáraivá formálja, akik mindenkor készek az örökölt és a jelenkori kultúra valódi értékeit befogadni, gyarapítani és közvetíteni:
- református tanulóit egyházunk hitvalló tagjaivá,

- nem református tanulóit - vallásuk szabad gyakorlásának biztosítása mellett saját felekezetük és a református egyház értékeinek megbecsülésére nevelje.

Mindezek megvalósítása egyházunk iskoláinak évszázadok során kialakult hitbeli örökségére és pedagógiai kultúrájára épül, és azt fejleszti tovább.

Így, közös igazgatású intézményünk célja is az, hogy diákjaink tudásukkal, magatartásukkal becsületes magyar állampolgárokká váljanak, Istenhez és hazájukhoz hű emberek legyenek.

Ezért, az óvodába lépéstől kezdődően, majd a különböző nevelési szinteken is, minden évfolyamon a református keresztyén értékrend szerinti életvitel és a hittanoktatás kiemelt fontosságú és hangsúlyú.

Pedagógusaink, óvodapedagógusaink és valamennyi dolgozónk fogadalmukhoz híven, a lehető leghatékonyabban próbálják segíteni a rájuk bízott növendékek szellemi-, lelki-, testi fejlődését, hogy Istennel, egyházával és hazájával szemben elkötelezett, tevékeny keresztyén életre juthassanak.

Mindezek teljesüléséhez fontosnak tartjuk a nevelési–oktatási feladatok maradéktalan végrehajtását, ünnepeink, rendezvényeink színvonalas, közösséget építő megtartását.

A gyermek Isten ajándéka, a nevelés alapvető színtere a család. A kereszteléskor tett szülői és gyülekezeti fogadalom megvalósulásának egyik lehetséges helyszíne a református köznevelési intézmény, amely a gyermeket Krisztusban testvérnek fogadja el. Küldetésünknek tekintjük, hogy a különböző szintű intézményekben tanuló gyermekek, fiatalok az életkori sajátosságaiknak megfelelő módon kerülhessenek Isten szeretetének vonzáskörébe.

Köszöntöm mindazokat a családokat, gyermekeket és ifjakat, akik az Istenhez vezető úton velünk együtt szeretnének járni, elfogadják küldetésünket, s azonosulni tudnak református keresztyén iskolai nevelésünkkel–oktatásunkkal.

Csernaburczky Ferenc
igazgató

A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ KÖZNEVELÉSI KÜLDETÉSNYILATKOZATA

„tegyetek tanítvánnyá minden népet […]" (Mt 28,19)

A református köznevelési intézmény pedagógusai küldetésük felelősségét átérezve a szülők által rájuk bízott gyermekeket és fiatalokat korszerű, minőségi oktatással, keresztyén neveléssel, tartalmas és célszerű tevékenységrendszerrel formálják. A szülőkkel és a gyülekezetekkel együttműködve elősegítik, hogy a fiatalok jól sáfárkodjanak Istentől kapott talentumaikkal, a magyar nemzeti kultúrát megbecsüljék és gyarapítsák, hazájukért, családjukért áldozatra készek legyenek, egész életükkel Isten dicsőségét szolgálják.

Küldetése alapján a református intézmény olyan keresztyén közösség, ahol a fiatalokat úgy tanítják és nevelik, hogy ők a hit ajándékának elfogadására vezető ismeretek, élmények és tapasztalatok birtokába jussanak; egyre jobban megismerjék, hogy Kiben és miért hisznek, életük zsinórmértékének a Szentírást tartsák, elfogadják református hitelveinket és hagyományainkat; tudják, hogy Istennek terve van az életükkel, és erre a Szentlélek teszi alkalmassá őket.

A Magyarországi Református Egyház köznevelési intézményeinek küldetése, hogy a rájuk bízott gyermekek és fiatalok, Jézus Krisztus parancsolata alapján ismerjék meg a keresztyén élet felelősségét, vezetést és útmutatást kapjanak a tanítványság megélésére.

„… hogy elmenjetek és gyümölcsöt teremjetek […]" (Jn 15,16)

1.2 KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Többcélú, közös igazgatású intézményünk, az **Irinyi János Református Oktatási Központ – Óvoda, Általános Iskola, Technikum, Szakgimnázium és Diákotthon** három református intézmény egyesítésével jött létre 2017. szeptember 1-jén. A Tomori Református Óvoda 2013. szeptember 1-jén, a kazincbarcikai Tompa Mihály Református Általános Iskola 2011. szeptember 1-jén, valamint a szintén kazincbarcikai Irinyi János Református Szakgimnázium, Szakközépiskola és Diákotthon 2013. szeptember 1-jén csatlakozott a református fenntartású intézményekhez. 2019. szeptember 1-től a kazincbarcikai telephelyű Eszterlánc Óvoda intézményegységgel bővült az intézmény.

Intézményünkben a Biblia tanítása alapján szeretnénk a ránk bízott gyermekek, tanulók életét segíteni Isten csodálatos alkotásainak felfedezésében. Szeretettel végezni közöttük a magvetés szolgálatát, hogy igazán értékes emberré, teljes személyiséggé váljanak.

Célunk, hogy diákjaink hitükben erős és kiegyensúlyozott felnőttekké, boldogulni tudó emberekké váljanak. Ezt minőségi, alkalmazható és fejleszthető tudás nyújtásával, keresztyén értékek közvetítésével szeretnénk elérni.

Számunkra a minőség fogalma a magas szintű nevelést - oktatást, munkafegyelmet, hitbeli elkötelezettséget, tartalmas emberi kapcsolatokat, közösséghez való kötődést (iskola, gyülekezet, egyház) jelenti.

A hitbeli növekedés lehetőségét a hitoktatás mellett, az egyház, intézmény, és szülők közötti találkozókkal, ünnepi alkalmakkal, tanári Biblia-körben való részvétel lehetőségével erősítjük.

A gyermek- és ifjúságvédelem feladata érinti az óvoda és az iskola minden dolgozóját, különösen az ifjúságvédelmi felelőst, valamint az óvodapedagógusokat és az osztályfőnököket.

Intézményünkben gyermek és alkalmazott felnőtt egyaránt egészséges, tiszta és esztétikus környezetben töltheti mindennapjait. Tevékenységünket küldetésnek és szolgálatnak tekintjük, amelyet a fenntartói, a partneri, és a társadalmi igényeknek megfelelően végzünk. Arra törekszünk, hogy diákjaink tudásukkal, magatartásukkal Istenhez és hazájukhoz hű emberekké, becsületes magyar állampolgárokká váljanak. Ezen munkálkodik az iskola tantestülete és valamennyi dolgozója.

Irinyi János Református Oktatási Központ Tomori Óvodája és az
Irinyi János Református Oktatási Központ Eszterlánc Óvodája

Óvodai nevelésünk célját sajátos légkörben, érzelmi alapokra helyezve kívánjuk megvalósítani, ahol hangsúlyos szerepet kap a hit, a szeretet és a hála, teremtő Istenünk iránt. Mindig megújulásra kész szakértelemmel kívánjuk testi, közösségi és értelmi képességeiket egyéni, differenciált módon fejleszteni. Felmérjük a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát. Hatékony gyermek-megismerési technikákat alkalmazunk. A gyermekek hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási, fejlődési folyamat részét kezeljük, az egyéni megértést elősegítő módon reagálunk rájuk. Szeretnénk fenntartónk, a Tiszáninneni Református Egyházkerület és a szülők igényeinek eleget téve mindent megtenni annak érdekében, hogy intézményeink tartósan, jó színvonalon, költséghatékonyan működjenek a jogszabályokban előírt feladatainak ellátásában. Arra törekszünk, hogy óvodai nevelő munkánk a törvényességi ellenőrzés során elismerést váltson ki.

Óvodáinkban gyermekeinket a keresztyén értékrend alapján, személyes hitünk, életünk példájával, legjobb tudásunk szerint, családias légkörben, **szeretetteljes gondoskodással**, a szülőkkel szorosan együttműködve neveljük. A személyiséget tiszteletben tartva készítjük fel a gyermekeket, hogy iskolára és az életre alkalmassá váljanak. Mindennek feltétele, a dolgozók Jézus iránti elkötelezettsége, szakmai ismerete, innováció, a minőségi munkára való törekvés.

Irinyi János Református Oktatási Központ Tompa Mihály Általános Iskolája

Iskolánk a Magyarországi Református Egyház küldetését követve, a nevelésben és oktatásban a Református Pedagógiai Intézet irányelvei szerint, európai szintű szilárd alapműveltséget igyekszik adni.

Felkészítjük tanulóinkat a továbbtanulásra érdeklődésüknek és tehetségüknek megfelelően, így a hatékony pályaorientációt tartjuk szem előtt. Ennek érdekében tanulóink kommunikációs, lényegkiemelő, döntési, szabálykövető, problémamegoldó, valamint a komplex információk kezelésével kapcsolatos képességeit, mint kulcskompetenciákat fejlesztjük a kooperatív munka módszereinek kiterjesztésével és az ehhez szükséges ismeretek és attitűdök kifejlesztésével.

A tantárgyi sajátosságokhoz igazodva, a pedagógus módszerek alkalmazásában, lehetőség szerint előtérbe helyezzük a tevékenységközpontú tanulásszervezést.

A tanulási, gondolkodási képességek és problémamegoldás fejlesztését a következő modern módszertani eszközök alkalmazásával kívánjuk megoldani: tanulásmódszertan (memóriafejlesztés, szövegértéses feladatok), kooperatív tanulás (csoportmunka, projektmódszer, közös problémamegoldás), dramatikus tananyag feldolgozás módszerei stb. A kompetencia alapú oktatás kiszélesítésének további lehetősége, saját eszközrendszerünkkel kapcsolódni a specifikus célok közül, az élethosszig tartó tanulás igényének kialakításához.

Az anyanyelv és irodalom, valamint az idegen nyelv és a matematika oktatása kiemelt helyen szerepel intézményünkben. A tehetséggondozást, a lassabban haladó tanulóink felzárkóztatását, a tanulási és kommunikációs technikák tanítását elengedhetetlen feladatnak tartjuk.

Az iskolai diákpresbitérium (KDP - Kisdiákok Presbitériuma) fontos szerepet vállal a gyermekek érdekképviseletében, a szabadidő hasznos eltöltésében, hulladékgyűjtésben, kirándulások és iskolanapok szervezésében, lebonyolításában.

A tanórán kívüli tevékenységek széles körét kínáljuk, szakkörök, fakultációs foglalkozások, művészeti nevelés és szabadidős programok formájában.

Kollégáinknak biztosítani kívánjuk a szakmai és keresztyén személyiségfejlesztő (ACSI) továbbképzéseket.

Irinyi János Református Oktatási Központ
Technikum, Szakgimnázium és Diákotthon

> "*Az iskola arra való, hogy az ember megtanuljon tanulni, hogy felébredjen tudásvágya, megismerje a jól végzett munka örömét, megízlelje az alkotás izgalmát, megtanulja szeretni, amit csinál, és megtalálja azt a munkát, amit szeretni fog."* (Szent-Györgyi Albert)

Célunk a korszerű, naprakész, a társadalmi-gazdasági igényeknek megfelelő, európai normákhoz illeszthető ismeretek nyújtása a munka világában elhelyezkedni akarók számára, valamint a szakmai igényességre, nyitottságra való nevelés, a folyamatos továbbképzés belső igényének kialakítása. Diákjaink találják meg a számukra megfelelő kihívást a tudomány, a kultúra, a sport és a hit világában. Erősödjenek hitben és lélekben, ismerjék meg az egyetemes, nemzeti, keresztyén erkölcsi és szellemi értékeket.

Célunk, hogy iskolánk az ismeretek átadásának és az emberi kapcsolatok sokféleségének olyan színtere legyen, melyet a tanítványok és a pedagógusok közösen alakítanak és formálnak a szá-

mukra legtöbbet adóvá. Diákjaink legyenek aktív, felelősségtudó tagjai a közösségnek. Találjanak otthonra, és boldoguljanak a folyamatosan változó világban. Végzett diákjaink meglévő értékeiknek biztos tudatában képesek legyenek saját sorsuk legkedvezőbb alakítására.

Továbbá célunk, hogy a régió munkaerő-piaci igényeit kielégítő széles szakmai alapozású, gyakorlat-centrikus oktatás keretében szerezzék meg tanulóink a társadalom által elvárt, differenciált szakmai végzettségeket, s készüljenek fel a munkaerő-piaci mobilitásra.

El kívánjuk érni, hogy az oktatás folyamatában a diákok szerezzenek a munkába állást segítő, problémakezelő ismereteket, szóbeli, írásbeli, informatikai kommunikációs készségük fejlődjön, segítve a további ismeretszerzést, a társadalmi kapcsolatok alakítását. Képesek legyenek az önálló eligazodásra, rendelkezzenek jogi, pénzügyi, munkaügyi ismeretekkel.

Az iskolai partnerkapcsolatok erősítésével, a technikai háttér jobb kihasználásával, a szülők intenzívebb bevonásával eredményesebbé kívánjuk tenni oktató-nevelő munkánkat. Célunk a különböző cégekkel meglévő iskolai kapcsolatok fejlesztésével, és a pályázatokon történő eredményesebb részvétellel az iskola hatékonyságának növelése.

1.3 AZ INTÉZMÉNY ADATAI

Az alapító/fenntartó neve: Tiszáninneni Református Egyházkerület
Az alapító/fenntartó székhelye: 3525 Miskolc, Kossuth L. u. 17.

Az intézmény hivatalos neve: Irinyi János Református Oktatási Központ - Óvoda, Általános Iskola, Technikum, Szakgimnázium és Diákotthon

Rövidített név: Irinyi János Református Oktatási Központ

Az intézmény OM azonosító száma: 202738

Az intézmény képviseletére jogosult személy: Az Irinyi János Református Oktatási Központ - Óvoda, Általános Iskola, Technikum, Szakgimnázium és Diákotthon mindenkori **igazgatója**.

Az intézmény típusa:

Többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény, mely szakképzési alapfeladatot is ellát.

Az intézmény feladatellátási helyei:

Az intézmény székhelye:

Irinyi János Református Oktatási Központ - Óvoda, Általános Iskola, Technikum, Szakgimnázium, és Diákotthon
3700 Kazincbarcika, Lini István tér 1-2.

Az intézmény telephelyei:

Irinyi János Református Oktatási Központ - Eszterlánc Óvoda (intézmény-egység)
3700 Kazincbarcika, Építők útja 2.

Irinyi János Református Oktatási Központ Tomori Óvodája (tagintézmény)
3787 Tomor, Kossuth út 45.

Irinyi János Református Oktatási Központ Tompa Mihály Általános Iskolája (tagintézmény)
3700 Kazincbarcika, Alsóvárosi körút 39/A

1.3.1 Az intézmény alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése:

A Az intézmény köznevelési alapfeladatai

- óvodai nevelés,
- általános iskolai nevelés-oktatás,
- szakgimnáziumi nevelés-oktatás,
- kollégiumi ellátás,
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása:
  - **sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók ellátása:** sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd [nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § 25. pont].
    - **Az intézmény által ellátható SNI státuszok:**
      A. mozgásszervi fogyatékosok,
      B. érzékszervi fogyatékosok (nagyothalló, gyengénlátó),
      C. beszédfogyatékosok,
      D. autizmus spektrum zavarral küzdenek,
      E. mozgásszervi zavarral küzdők, akik önálló helyváltoztatásra képesek, s gondozási feladatokat nem igényelnek,
      F. egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem – vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek.

- **beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók iskolai ellátása:** beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe valóbeilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek [a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § 3. pont].

A.1. Székhely (3700 Kazincbarcika, Lini István tér 1-2.)

- szakgimnáziumi nevelés-oktatás,
- kollégiumi ellátás,
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók kollégiumi ellátása:
  - *mozgásszervi zavarral küzdők, akik önálló helyváltoztatásra képesek, s gondozási feladatokat nem igényelnek,*
  - *egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek.*

A.2. Intézmény-egység – Eszterlánc Óvoda (3700 Kazincbarcika, Építők útja 2.)

- óvodai nevelés,
- a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése:
  - *- mozgásszervi fogyatékosok,*
  - *- érzékszervi fogyatékosok (nagyothalló, gyengénlátó),*
  - *- beszédfogyatékosok,*
  - *- egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem – vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek.*

A.3. Tagintézmény – Óvoda (3787 Tomor, Kossuth út 45.)

- óvodai nevelés,
- a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése:
  - *egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem – vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek.*

A.4. Tagintézmény – Általános iskola
(3700 Kazincbarcika, Alsóvárosi körút 39/A)

- általános iskolai nevelés-oktatás,
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása:

- *beszédfogyatékos,*
- *autizmus spektrum zavarral vagy*
- *egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek.*

B Az intézmény szakképzési alapfeladatai

- technikumi szakmai oktatás,
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók szakmai oktatása:
  - **sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók ellátása:** az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, illetve képzésben részt vevő kiskorú személy, aki az Nkt. szerinti szakértői bizottság szakvéleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi – látási, hallási –, értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral – súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavarral – küzd [szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 7. § 5. pont]. **Az intézmény által ellátható SNI státuszok:**
    - *mozgásszervi zavarral küzdők, akik önálló helyváltoztatásra képesek, s gondozási feladatokat nem igényelnek,*
    - *egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek.*
  - **beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók iskolai ellátása:** az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki az Nkt. szerinti szakértői bizottság szakvéleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartás-szabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek [a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 7. § 1. pont].

B.1. **Székhely** (3700 Kazincbarcika, Lini István tér 1-2.)

- technikumi szakmai oktatás,
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók szakmai oktatása:
  - *mozgásszervi zavarral küzdők, akik önálló helyváltoztatásra képesek, s gondozási feladatokat nem igényelnek,*
  - *egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavarral) küzdenek.*

A nevelési, oktatási feladatot ellátó feladatellátási helyenként felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám:

Felvehető maximális tanulólétszám:

- az óvodába, általános iskolába, szakgimnáziumba, technikumba, együttesen: 1473 fő

ebből:

- óvodába: 153 fő
- általános iskolába: 420 fő
- szakgimnáziumba 190 fő
- technikumba 710 fő

Székhely (3700 Kazincbarcika, Lini István tér 1-2.)

- szakgimnáziumi nevelés-oktatás, 190 fő
- technikumi szakmai oktatás 710 fő
- kollégiumi ellátás 80 fő

Intézmény-egység – Óvoda (3700 Kazincbarcika, Építők útja 2.)

- óvodai nevelés, 110 fő
  - ebből nemzetiségi nevelés-oktatás (magyar nyelvű roma/cigány) 30 fő

Tagintézmény – Óvoda (3787 Tomor, Kossuth út 45.)

- óvodai nevelés, 43 fő

Tagintézmény – Általános iskola (3700 Kazincbarcika, Alsóvárosi körút 39/A)

- általános iskolai nevelés-oktatás, 420 fő

Iskolatípusonként az évfolyamok száma:

A <u>Köznevelési</u> alapfeladat ellátás

- óvodai nevelés [kis-, középső-, nagy csoport]- általános feltételek szerinti nevelés, magyar nyelvű roma/cigány nemzetiségi nevelés-oktatás
- általános iskolai nevelés-oktatás [1-8. évfolyam] - általános feltételek szerinti nevelés-oktatás,
- szakgimnáziumi nevelés-oktatás [9-13. évfolyam] - általános feltételek szerinti nevelés

A.1. Székhely (3700 Kazincbarcika, Lini István tér 1-2.)

- szakgimnáziumi nevelés-oktatás [9-13. évfolyam] - általános feltételek szerinti nevelés, **pedagógiai képzések**

Sorszám	**Tanulmányi terület megnevezése**
1.	Pedagógia

A szakgimnázium felkészít az alábbi szakképesítésre:

Szakma megnevezése	Szakképesítés azonosító száma	Szakképesítés szakmairánya
Pedagógiai munkatárs	4 0119 01	Pedagógiai asszisztens
		Gyógypedagógiai asszisztens

A 2019/20. tanévtől a 2024/25. tanévig terjedően kifutó képzések

- szakgimnáziumi nevelés-oktatás (9-13. évfolyam) - általános feltételek szerinti nevelés-oktatás
- szakgimnáziumi nevelés-oktatás (9-13. évfolyam) – nyelvi (angol) előkészítő évfolyam **(**A 2019/2020 tanévben a 9.Ny nyelvi előkészítő osztály a 2020/2021. tanévben mint 9.A technikumi osztály vesz részt a képzésben.)

A.2. Intézmény-egység – Óvoda (3700 Kazincbarcika, Építők útja 2.)

- óvodai nevelés [kis-, középső-, nagy csoport] - általános feltételek szerinti nevelés
  magyar nyelvű roma/cigány nemzetiségi nevelés-oktatás

A.3. Tagintézmény – Óvoda (3787 Tomor, Kossuth út 45.)

- óvodai nevelés [kis-, középső-, nagy csoport] - általános feltételek szerinti nevelés

A.4. Tagintézmény – Általános iskola (3700 Kazincbarcika, Alsóvárosi körút 39/A)

- általános iskolai nevelés-oktatás [1-8. évfolyam] - általános feltételek szerinti nevelés-oktatás

B <u>Szakképzési</u> alapfeladat ellátás

- technikumi szakmai oktatás: 5 évfolyam [9-13. évfolyam]

B.1. Székhely (3700 Kazincbarcika, Lini István tér 1-2.)

- technikumi szakmai oktatás: 5 évfolyam [9-13. évfolyam]

A technikumban az alábbi ágazatokban történik a képzés:

Sorszám	Ágazat megnevezése
1.	Elektronika és elektrotechnika
2.	Gazdálkodás és menedzsment
3.	Informatika és távközlés
4.	Vegyipar

A technikum felkészít az alábbi szakképesítésekre:

Szakma megnevezése	**Szakma azonosító száma**	**Szakma szakmairánya**
Pénzügyi-számviteli ügyintéző	5 0411 09 01 *54 344 01*	
Informatikai rendszer- és alkalmazás-üzemeltető technikus	5 0612 12 02 *54 481 09*	
Elektronikai technikus	5 0714 04 03 *54 523 02*	
Ipari informatikai technikus	5 0714 04 05 *54 523 06*	
Vegyész technikus	5 0711 24 08 *54 524 03*	Általános laboráns
		Termelési folyamatirányító

Nappali: 2 évfolyam (13-14.)
Esti: 2 évfolyam (13-14.)
Felnőtt képzés: a programkövetelmény és képzési programnak megfelelően.

1.4 A SZÉKHELYINTÉZMÉNY ÉS A TAGIGINTÉZMÉNYEK BEMUTATÁSA

1.4.1 Irinyi János Református Oktatási Központ Tomori Óvodája - *tagintézmény*

A tagintézmény szociokulturális környezete:

1985-ben alakult óvodánk 2013. szeptemberétől működik a Tiszáninneni Református Egyházkerület fenntartásában. Irota, Szakácsi, Lak, Hegymeg és Tomor Községből fogadjuk elsősorban a gyermekeket, de Damakról is vannak óvodásaink. Két vegyes életkorú gyermekcsoporttal működik, 52 gyermek befogadására alkalmas. A csoportok kialakításánál a 3- 4-5 évesek létszáma minden évben a mérvadó. A két csoport: kis- középső és nagy- középső, vagy pedig kis – középső és vegyes. A középsős, esetleg a kiscsoportos korosztály megbontásakor figyelembe vesszük:

* a gyermek születési idejét
* fejlődési ütemét
* a szülő igényét
* a gyermek személyiségét

Mindenképpen arra törekszünk, hogy a nagycsoportos korú 5-6-7 éves gyermekek együtt maradjanak a sikeresebb, egységes iskolára való felkészítés szempontjából.

Az adott tárgyi és környezeti feltételek 2 csoport kialakításához megfelelőek. A gyermeklétszám 90%-a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű. A területünkön élő 3 éves és tanköteles korba lépő gyermekek 100%-a minden évben beóvodázásra kerül.

Hosszú évek meggyőzése és a három éves kortól kötelező óvodába járás azt eredményezte, hogy a szülők külön kérés nélkül időben beíratják gyermekeiket az óvodába. A családok zöme létminimum alatti jövedelemből, munkanélküli járadékból, közmunkából, GYES-ből és családi pótlékból kénytelen megélni. A roma származású gyermekek aránya jelenleg 86 %. Református óvodánk elsősorban református gyermekeket vár, de nyitottak vagyunk, az óvoda felekezeti hovatartozásra való tekintet nélkül fogadja a gyermekeket. A beiratkozás rendje, a felvételi szempontok alapdokumentumainkban szabályozottak.

Személyi feltételek:

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Alapító okiratunk szerint elsődleges feladatunk az óvodai nevelés. Működésünkhöz a személyi feltételeket a törvényi előírásoknak megfelelően biztosítjuk. A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

Az intézményben összesen 6 fő dolgozik, akik a gyermekeink református keresztyén nevelését hivatottak ellátni.

Az Irinyi János Református Oktatási Központ Tomori Óvodája vezetését olyan óvodapedagógus látja el, aki rendelkezik pedagógus szakvizsga keretében megszerzett közoktatási vezető képesítéssel. Óvodánkban a nevelést óvodapedagógusi szakképzettséggel, főiskolai végzettséggel rendelkező munkavállalók végzik. A pedagógiai munkát közvetlenül segítő alkalmazottak, a dajkák mindegyike dajkaképzőt végzett. Ez szakmai hátteret biztosít az integrált nevelés megvalósításához. Intézményi lelkészünk a hitéleti nevelés koordinálásáért felelős.

A szakmai fejlesztés további irányai:

- Néptáncos továbbképzések
- Sport irányú továbbképzések
- Vizuális játékok, tehetséggondozás
- Drámapedagógiai módszerek, eszközök alkalmazása óvodáskorban
- Másképpen fejlődő gyermekek óvodai nevelése, a pszichés zavarok felismerése.

Az óvoda vezetője munkáját Istennek szolgálva végzi, munkatársait pásztori lelkülettel vezeti. A tanulást, tanítást - a pedagógiai program alapján - egységes, tervezett pedagógiai folyamatként kezeli.

Csoportban egy óvodapedagógus, illetve a tagintézmény-vezető és egy pedagógiai munkát közvetlenül segítő szakember (dajka) végzi a gondozási és nevelési feladatokat. A dajkák és az óvodapedagógusok együttműködése teszi hatékonnyá a pedagógiai folyamatot. Óvodánk pedagógusainak képzettsége biztosítja a gyermekek megfelelő nevelését, fejlesztését.

A tagintézmény gazdálkodásával, adminisztrációjával kapcsolatos ügyeket, illetve az ügyviteli teendőket a tagintézmény-vezető látja el. Az óvoda működését segítő alkalmazottak hitükkel, személyiségükkel, értékes munkájukkal segítik az óvodai munka eredményességét.

A játszóudvar rendben tartásáról, valamint az intézmény karbantartási feladatainak ellátásáról a székhelyintézmény alkalmazásában álló karbantartók gondoskodnak.

Tárgyi feltételek:

Az épület műemlék jellegű, több mint 100 éves. Egykor uradalmi házként funkcionált, később iskolaként, illetve napköziként. A falu középpontjában álló óvoda monumentális épületnek tűnik az apró falusi házak között. Az épület belső tere vastag falaival, boltíveivel a régi kúria emlékét idézi. Egy régi mázas cserépkályha az egyik foglalkoztató dísze. A két csoportszobához két kis méretű, szűkös öltöző és egy közös használatú gyermekmosdó, illetve WC helyiség tartozik. Az épület középső részét az önkormányzat hasznosítja. Hátsó részében található egy kisméretű tornaszoba, amit időnként fejlesztési célokra is használunk. Az óvoda épületéhez nagyméretű játszóudvar is tartozik. Ennek újjávarázsolásához a fenntartó nyújtott anyagi támogatást, így ma már a gyermekeink a természetes környezethez illő, esztétikus, fából készült, a gyermekek képességeit sokoldalúan fejlesztő játékszereken játszhatnak. Az út menti kerítés mellett magasra nőtt lucfenyők és újonnan telepített tujafák őrködnek, a kapunál terebélyes gesztenyefa, az udvar közepén hatalmas eperfa ad hűs árnyékot az alatta játszó gyermekeknek. Elmondható, hogy óvodánk a falu egyik legszebb épülete. Szívesen járnak ide a gyermekeink. A játékkészleteink cseréje, fejlesztése folyamatos.

A tárgyi feltételek kialakításának, folyamatos biztosításának szempontjai:

- A bútorok mérete a gyermekekhez illő legyen.
- Megfelelő mozgásteret biztosítsunk a gyermekek számára.
- A játékok, legyenek fejlesztőek, esztétikusak, tartósak,
- Az eszközök ne rejtsenek magukban balesetveszélyt!
- Törekedjünk a természetes alapanyagok használatára.
- A gondozás, a higiénia feltételei biztosítottak legyenek.
- Az udvar füves, tágas, esztétikus legyen, elsősorban természetes anyagokból készült eszközökkel szereljük föl. Legyen, homokozó, babaház, mozgásfejlesztő eszközök, mászókák.
- Az udvari élethez változatos, mozgásfejlődést elősegítő eszközök szükségesek
- Az óvodai csoportok díszítése, hangulata igazodjék a keresztyén szellemiséghez, jelenjenek meg a helyi kulturális hagyományok. A bensőséges hangulat, a szokásrendszer érzelmi mozzanatainak kialakításához dekoratív függönyök, puha párnák, plüss kabalák.
- Olyan beltéri eszközök, amelyek a csoportszobában is lehetővé teszik a szabad játék idején a mozgásfejlődést. (pl. beltéri galéria).

- Legyen eszköztára a hitéleti nevelésnek, tevékenységeknek: Biblia, gyermekbiblia, flanel képek, bibliai tartalmú képeskönyvek, társasjátékok, bábok, református énekeskönyv, keresztyén gyermek énekgyűjtemény, stb. Ezeknek a kiválasztásánál fontos szempont az esztétikai nevelés, a hitelesség, a biblikus szemlélet érvényesítése.
- A szakmai munkát színvonalas szakmai könyvek készletének folyamatos fejlesztése segítse.

Nagy megtiszteltetés számunkra, ha egy család a legféltettebb kincsét, a gyermekét bízza ránk. Erre a megtiszteltetésre szeretnénk méltóvá lenni Isten jelenlétére támaszkodó hittel, lelkiismeretes munkánkkal, szép környezetünkkel, gazdag eszköztárunkkal.

1.4.2 Irinyi János Református Oktatási Központ Eszterlánc Óvodája – *intézményegység*

Helyzetelemzés

Óvodánk 1962. január 18.-án nyitotta meg kapuját a gyermekek előtt. 2019. szeptember 1.-től működik a Tiszáninneni Református Egyházkerület fenntartásában, az Irinyi János Református Oktatási Központ intézményegységeként.

Földrajzi elhelyezkedése a természeti környezet közelsége miatt szerencsésnek mondható.

Közel van a Csónakázó tó, a Várdomb, Városi Sport Központ, Pincesor játszóterek, orvosi-rendelők, gyógyszertár, üzletek, amelyek minden évszakban a tapasztalatszerzések, kirándulások kedvelt helyszínei.

Óvodánk vonzáskörzete vegyes képet mutat, így a gyermekek lakó-telepi lakásokból modern családi házakból, Herbolyai és a Sárosvölgyi városrészből is érkeznek hozzánk.

Sajnos a városnak ezen a részén sok olyan család él, ahol hátrányos helyzetként megtalálható a kedvezőtlen szociokulturális háttér. Jelen van az anyagi bizonytalanság, a munkanélküliség az alacsony fokú iskolázottság.

A családok közül vannak, akik nemzetiséghez tartozónak vallják magukat. Óvodai nevelésünk nyitott, felkészült és lehetőséget biztosít a gyermekeknek /a családok által közvetített/ önazonosságuk megőrzésére, ápolására, erősítésére.

Nevelőtestületünkre jellemző az inkluzív pedagógiai szemlélet, amit a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelése során is eredményesen kamatoztatunk.

Ezeknek a tényeknek a figyelembevételével készült el a tagintézményre vonatkozó Pedagógiai Program rész, amely kiemelten veszi figyelembe a gyermekek igényeit, és lehetőséget biztosít, hogy önmagukhoz képest, a saját ütemükben, segítő, támogató, környezetben és optimális minőségi nevelés biztosításával fejlődjenek.

Tevékenységközpontúság, komplexitás és pedagógiai sokszínűség, amely áthatja az egész nevelési folyamatot a tervezéstől a megvalósításig, ugyanakkor lényeges hangsúlyt fektetünk a gyermekek alapvető tevékenységére, a játékra.

Meghatározó az eltérő szociális környezetből érkező gyermekek részére az esélyegyenlőség megteremtése. Elfogadó közösségben beilleszkedésük segítése és az emberi kapcsolatok kialakításában a bátorító nevelés fontossága.

Munkánk eredményességének alapja a jó kapcsolat kialakítása a szülőkkel a bizalmon alapuló együttnevelés, továbbá nagyon fontos a szakmai együttműködésben résztvevő partner-intézmények segítsége.

A tolerancia, a segíteni akarás, a példamutató magatartás jellemzi az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő dolgozók hozzáállását.

Lényegesnek tartjuk a Pedagógiai Program magas szakmai színvonalon való működtetését.

Meggyőződésünk, hogy prevenciós pedagógiai munkánkkal nagymértékben hozzájárulunk a kudarc nélküli iskolakezdéshez. Tudjuk, hogy távlati céljaink tükrében a gyermeki önkifejezésnek teret adó szemlélettel, önálló véleményalkotás és döntésképesség fejlesztésével, a gyermeki személyiség fejlődésében a szokás és norma rendszer megalapozásával sikerül felkészíteni gyermekeinket az életre és az együttélésre.

Ennek legfőbb bizonyítéka az, hogy gyermekeink boldogok, nyitottak, érdeklődőek, önállóak. Van szabály és feladattudatuk, jól érzik magukat és szeretnek óvodába járni. Nagy megtiszteltetés számunkra, ha egy család a legféltettebb kincsét, a gyermekét bízza ránk. Erre a megtiszteltetésre szeretnénk méltóvá lenni Isten jelenlétére támaszkodó hittel, lelkiismeretes munkánkkal, szép környezetünkkel, gazdag eszköztárunkkal.

Istentől kapott nyitottsággal fordulunk minden gyermek felé, amely nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának. Óvodánk kapuja minden gyermek előtt nyitva áll. Várunk minden olyan családot, akik keresztyén értékrend szerint szeretnék nevelni és neveltetni gyermeküket.

AZ ÓVODA OBJEKTÍV FELTÉTELRENDSZERE

Az Irinyi János Református Oktatási Központ Eszterlánc Óvodája intézményegységének vezetését olyan óvodapedagógus látja el, aki rendelkezik pedagógus szakvizsga keretében megszerzett közoktatási vezető képesítéssel, hitbeli elkötelezettségével munkatársainak példát mutat.

Óvodánkban a nevelést óvodapedagógusi szakképzettséggel, főiskolai végzettséggel rendelkező munkavállalók végzik. A nevelő-oktató munkát, pedagógiai asszisztens és szakképzett dajkák segítik. Az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak hitükkel, személyiségükkel, értékes munkájukkal támogatják az óvodai munka eredményességét.
Jó színvonalú a nevelőtestület pedagógiai kultúrája. Aktívak, munkájukban kezdeményezőek, kreatívak. Jó a közösségi szellem, a munkatársi viszony, az együttműködés. Életükben törekszenek a krisztusi értékek szerinti református keresztyén értékrend megismerésére és képviseletére.

Az óvoda egyetlen munkatársának világnézete sem lehet semleges, hiszen érintkezik a gyermekekkel, hatással van a dolgozók szolgáló közösségére. A munkatársaknak el kell fogadniuk a református keresztyén erkölcs követelményeit, személyes életük nem mondhat annak ellent. Az erkölcsi követelményeket a Szentírás, hitvallásaink, egyházunk hagyományai határozzák meg.

A Pedagógiai Program megvalósításához rendelkezésre álló szakmai képesítések

- 2 fő szakvizsgázott óvodapedagógus, melyből:
- 1 fő vezető óvodapedagógus szak és mentor pedagógus,
- 1 fő mentor pedagógus

További képesítések

- 2 fő Környezetvédelem az óvodában
- 1 fő Néphagyomány-néprajz
- 1 fő ECDL Start
- 1 fő Számítógép kezelő
- 1 fő Szociális Készségek és Képességek fejlesztése az óvodában
- 2 fő Vizuális játékok, érdekes technikák, eszközök a gyakorlatban
- 1 fő Mozgásterápia a tanulási zavarok fejlesztésére
- 2 fő Életvezetési ismeretek

Az önképzés belső igény, munkahelyi elvárás, a minőségi munka egyik feltétele, biztosítéka. Fontosnak tartjuk, hogy Isten előtti felelősséggel fejlesszük szakmai tudásunkat, mindennapi munkánk legyen igényes és színvonalas.
Azonosuljunk a református keresztyén értékrenddel, és képviseljük azt. A nagy tapasztalattal rendelkező dajkák jó összhangban végzik munkájukat az óvodapedagógusokkal. A csoportban egymás iránt tiszteletet tanúsító, elfogadó, egymás munkáját megbecsülő, egymáshoz ragaszkodó kollégák dolgoznak.

A Pedagógiai Program megvalósításának eszközrendszere

A földszintes épületre a családias légkör jellemző, amelyhez egybefüggő játszóudvar tartozik, és amely nincs csoportonként elhatárolva. Ezt a gyermekek szabadságérzetének és a játékválasztás lehetőségének biztosítása érdekében fontosnak tartjuk.

Az udvarrészen a füves, betonozott területek, a homokozók, ügyességet és mozgást fejlesztő játékok, nyári időben az árnyékos területek biztosítják a változatos tevékenység lehetőségét.

Jelenleg több mobil, udvari eszközzel rendelkezünk.

Óvodánk játszóudvarának korszerűsítése, karbantartása az adott lehetőségekhez képest folyamatosan megvalósítandó feladat.

Az óvoda öt csoportjában vegyes életkorú csoportokat alakítottunk ki.

Ebben a szervezési formában biztosított a modellkövetés, utánzás feltétele, eredményesebb a szocializálódás, az önállóság tanulása. A gyermekek megtanulnak alkalmazkodni, fokozódik empátiás képességük, természetesebben fogadják a különbözőséget A már kialakult, nagyok által alkalmazott szokásrend, viselkedés a kicsik számára természetes velejárója az óvodai életnek. Az eltérő fejlettségű gyermekek nem szigetelődnek el. Mindenki talál partnert vagy támogatót.

A csoportszobák szépek tiszták, esztétikusak, jellemzően egyedi színhatásúak. A gyermeki tevékenységhez szükséges tárgyi felszereltség rendelkezésre áll. Lehetőség van minden fajta játék játszására, változatos tevékenységekre. Célszerűen variálható térelválasztókkal, zugok, kuckók alakíthatók ki.

Kedvelt játszóhelyek a galériák. Jól szolgálják a baráti kapcsolatok alakulását. Erre szüksége lehet bármelyik kisgyereknek, ha alkalmanként egyedül kíván lenni, a barátoknak is, ahol a társas kapcsolatuk erősödhet.

A csoportok egyenként kiemelten foglalkoznak a Mozgáskotta, a gyermektánc, a mese dramatizálás és a vizuális technikák széleskörű alkalmazásával.

Különböző tevékenységek végzéséhez /rajzolás, festés, agyagozás, barkácsolás, szövés/ állandó helyen a gyermekek számára elérhető közelségbe kerülnek elhelyezésre az eszközök.

Fontos feladatunk a megfelelő játékeszközök biztosítása.

Az eszköznormában megfogalmazottak jelentős részben rendelkezésünkre állnak, de folyamatos felújításra és pótlásra szorulnak.

Lehetőségeinkhez mérten, a gyermekek szükségleteinek megfelelő modernebb eszközök (bútorok, stb.) beszerzésére törekszünk.

Különös gondot fordítunk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztéséhez szükséges eszközök beszerzésére.

Felszereltség szempontjából megfelelően ellátott terület a mozgásfejlesztő tevékenység és a kognitív cselekvési képességek fejlesztése. A tornaszereket, kézi szereket, eszközöket szeretnénk bővíteni speciális eszközökkel, az elhasználódottakat pedig lecserélni.

Melegítő konyhával rendelkezünk.

Intézményegységünkben a gyermekek étkezését a Barcika Príma Kft látja el.

1.4.3 Irinyi János Református Oktatási Központ Tompa Mihály Általános Iskolája – *tagintézmény*

A tagintézmény bemutatása:

Iskolánk 1-4 évfolyamon 2011. szeptember 1-jén nyitotta meg kapuját 17 alkalmazottal, 4 osztállyal, és négy napközis csoporttal, 83 tanuló létszámmal. A 8. évfolyamig tartó kiépülésnek megfelelően, évről-évre emelkedő tanuló- és évfolyam számmal végezzük áldásos tevékenységünket.

Az iskola küldetése a református keresztyén értékek közvetítése mind a tanulók, mind a családok felé. Ennek megfelelően feladatunknak tekintjük a Szentírás tanításainak megismertetését, az e szerint való életre nevelést. A heti 2 hittanóra mellett hitelmélyítő alkalmak (áhítatok, csendes napok) ünnepi alkalmak, istentiszteletek segítik az Istennel való közösség erősítését. A bibliai integráció valamennyi tantárgy esetében jelen van.

Alsó tagozatban nagy felmenő rendszerben (1-4. osztályig ugyanaz a két tanító), napközis ellátás biztosításával, tantárgycsoportosan tanítunk. A felső tagozaton, az ötödik évfolyamtól, a tehetséggondozás keretében matematikát, a magyar nyelv, az irodalmat és az angol nyelvet sávos bontásban, három differenciált képességfejlesztő csoportban látjuk el.

Az informatikai ismereteket a *Helyi tantervi* követelmények teljesítése mellett, fakultatív foglalkozásokon, 3. évfolyamtól van lehetősége tanítványainknak hetente 1 órában elsajátítani.

Tárgyi feltételeinket a kiépülésnek megfelelően fejlesztjük. A testnevelés oktatása tornatermünkben és a sportudvaron valósul meg. Keresünk minden olyan lehetőséget, mely tanulóink egészséges életmódra nevelésének eszköze lehet, tanórán kívüli időkeretben alkalmat biztosítunk az alternatív sporttevékenységeken való részvételre (tenisz, kosárlabda, labdarúgás, úszás, korcsolya, sportversenyek stb.). Iskolánk csatlakozott a Magyar Tenisz Szövetség Mini Tenisz Programjához.

Kapcsolatrendszerünket folyamatosan építjük református iskolákkal, óvodákkal, tartalmas, jó kapcsolat kialakítására törekszünk.

Minden évben fogadjuk az óvodás kisgyermekeket és szüleiket, akik érdeklődnek iskolánk iránt. Lehetőséget kívánunk biztosítani a szülőknek, hogy az Iskolanyitogató foglalkozásokon és Nyílt tanítási napokon betekinthessenek iskolánk életébe.

A Kisdiákok Presbitériumának a feladata, a kulturális és szabadidős tevékenységek szervezése és a Kazincbarcika-felsői Református Gyülekezettel való kapcsolat erősítése is.

Iskolai programjainkat éves munkatervünk szerint tartjuk, melynek közösségi megélésében számítunk a szülők részvételére is. Alkalmaink: egyházi ünnepek, istentiszteletek, állami- és nemzeti ünnepek, iskolai ünnepek, megemlékezések és egyéb rendezvények.

Fontosnak tarjuk a szülőkkel való jó együttműködést, mely nevelő munkánk eredményességének záloga. Minden tanévben szülői találkozót szervezünk, mely egy témát, nevelési helyzetet dolgoz fel „az Ige tükrében”.

Mindezek megvalósításával, a református keresztyén értékek tudatosításával törekszünk folyamatosan megújulni, versenyképesek maradni az általános iskolák között.

Tárgyi feltételeink

- Az iskolaépülete közeleg a negyvenedik évhez, melyet a fenntartó használatba kapott a feladatellátáshoz. Az épület a közeljövőben fokozott fejlesztésre szorul, az állagmegóvás és az energetikai szempontok miatt. A kiépülésnek megfelelően a bejövő osztályok tantermei felújításra kerülnek, és természettudományos, informatika, angol nyelv, rajz szaktantermek kialakítását tervezzük.
- Informatika tantermünkben létszám szerinti számítógép segíti az ismeretek átadását.
- Iskolánk bútorzata, berendezései a jelenlegi feladatnak megfelelőek.
- Könyvtárunk állománya a tartós tankönyvekkel együtt 2104 könyvtári egység.

Iskolánkban melegítő konyha működik, tanítványaink étkeztetését szolgáltatás vásárlásával oldjuk meg.

1.4.4 Irinyi János Református Oktatási Központ (*Technikum, Szakgimnázium és Diákotthon* – *székhelyintézmény)*

A székhelyintézmény bemutatása:

Tárgyi feltételek:

Iskolánkban az oktatás két épületben zajlik, a főépület valamikor a főiskola épülete volt, ezért rendelkezik iskolánk két nagy előadóval. Az „A" épületben találhatóak a vezetői szobák, az igazgatói titkárság, a gazdasági és a gondnoki irodák és az iskolatitkárság, valamint a szakmai oktatást szolgáló termek, a vegyi labor és a vegyipari technológiai kisüzem, illetve a mintegy 60,000 kötetes nyilvános könyvtár.

A Kollégium épületének 1. és 2. szintjén tantermek kerültek kialakításra. A 2. és 3. emelet a diákotthon szintje. A kollégiumi szobák bútorozottak. Ebben az épületben található a gyakorlatorientált szakmai képzést segítő taniroda, az alagsorban a mosoda, tároló pince, ill. a kamra. A földszinten helyezkedik el az étterem és a konyha, amely rendezvény esetén leválasztható, ill. a diákönkormányzat, a zenei stúdió, és a szabadidő-szervező szobája. A földszinti folyosón a dolgozók szociális helyiségei, bérbe adott szobák, tantermek, végén orvosi rendelő és annak kiszolgáló helyiségei biztosítják az egészségügyi ellátást. Az aulában a pódium és a kerengő is kiadható rendezvényekre.

Épületeink közül az „A" épület Egressy útra néző része 2010-ben felújításra került. A 2017-2018- as tanévtől a TÁMOP-3.1.17-2015-0004 pályázat keretében megtörtént az épületek fűtéskorszerűsítése, ablakcseréje és az „A" épület tantermeinek festése.

Az iskola tantermei, kis tornaterme – az évi szükséges karbantartási munkálatokkal ─ alkalmasak a jelenlegi diáklétszám mellett funkciójuk megfelelő színvonalú ellátására, ill. a *Városi Tornacsarnok* bérlésével látható el a mindennapos testnevelés.

Az intézmény számítógépekkel és IKT eszközökkel való ellátottsága kielégítő. A különféle pályázatok eszközbeszerzéseinek köszönhetően projektorral, aktív táblával felszerelt szaktantermek segítik a tanulók korszerű ismeretszerzését, de a digitális táblához használható tananyagszoftverbővítés szükséges lenne.

„A" épület hasznos alapterület 5080m²

Fő funkció szerinti helyiségek: 2312 m²

18 tanterem, 12 szaktanterem, egyéb tantermek, 4 labor, 20 iroda, 3 tanári szoba, 1 könyvtár, 3 előadó.

Kiszolgáló helyiségek: 2768 m^2

1 tornaterem, 1 szertár, 7 raktár, 1 porta, 21 WC helyiség, 4 öltöző,1 irattár, 3 lépcsőház 7 folyosó 1 Büfé, 1 Pinceklub, 1 műhely, 1 légópince, 2 pince, 1 hőközpont, 1 szolgálati lakás,

A diákotthon épülete hasznos alapterület 4148 m^2

Fő funkció szerinti helyiségek1

41 hálószoba, 4 tanulószoba, 14 szaktanterem, 3 iroda, 5 tanári szoba,1 orvosi rendelő, 1 konditerem

Kiszolgáló helyiségek: 2101 m^2

1 szertár, 9 raktár, 1 porta, 15 WC, 11 mosdó, 6 iroda, 2 lépcsőház, 4 folyosó, 1 aula, 1 ebédlő, 1 konyha és 8 kiszolgáló helyisége, 1 büfé, 1 porta, 1 orvosi szoba, 2 kiskonyha, 1 játékterem, 2 öltöző, 4 műhely, 1 mosoda, 1 hőközpont, 1 szárító

A nevelő-oktató munkát segítő kötelező (minimális) taneszközök és felszerelések jegyzékét a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 2. sz. melléklete, és a 22/2013 (III.22.) EMMI rendelet 1. sz. melléklete határozza meg. Az esetlegesen hiányzó tételek beszerzését ütemterv rögzíti. Az időarányos teljesítés fedezetét a fenntartónak az éves költségvetésben e célra biztosított összeg, illetve a fenntartó és az intézmény által benyújtott pályázatokon nyert összeg biztosíthatja.

Az intézmény személyi feltételei:

Iskolánkban a közismereti és szakmai tantárgyakat alapos szakmai felkészültséggel rendelkező pedagógusok oktatják. A tanári kart a törvényi és jogszabályi előírásoknak megfelelő végzettségű pedagógusok alkotják, nagy részük több diplomával, pedagógus szakvizsgával, illetve mesterpedagógus besorolással rendelkezik. Az oktató-nevelő munkát a főállású dolgozók mellett részmunkaidős foglalkoztatottak, és óraadók is segít(het)ik. A nevelőtestület életkori megoszlása szerint túlnyomóan középkorúnak tekinthető.

A tanári karban jelenleg a továbbképzések többnyire egyéni finanszírozással történnek. A szűkös anyagi lehetőségek miatt az 5 évre szóló továbbképzési programban lefektetett elvek szerint történik a támogatás.

Az engedélyezett álláshelyek számát az oktatási struktúrának, és a gyermekek létszámának megfelelően, a beiskolázási adatok ismeretében a fenntartó évente felülvizsgálja. Az oktatási

intézmény dolgozói létszámukban és összetételükben összességében alkalmasak a feladatok ellátására.

Székhelyintézményünk története:

Az eredeti Vegyipari Technikum 1950 szeptemberében alakult Hatvanban két idősebb elődfokozatos megszüntetésével egy időben. Kazincbarcikára 1956 szeptemberében költözött és ideiglenesen a BVK volt rendészeti laktanyájában folyt a tanítás. Az iskola működésének első szakasza itt Kazincbarcikán az 1956/57-es iskolai évtől az 1960/61-es iskolai év befejezéséig tartott. Ebben az időszakban szinte összeforrt a BVK-val, maximálisan kihasználva annak közelségét és segítőkészségét.

A második szakasz az 1961/62-es tanévtől kezdődik, amikor az iskola a városba, a Lenin út 1. szám alá költözött, az új technikumi épületbe.

Az Irinyi János Vegyipari Technikum épületének ünnepélyes átadására és a névadó ünnepségre 1961. november 6-án került sor.

Ebben az épületben kezdte meg működését 1961. október 21-én a Felsőfokú Vegyipari Gépészeti Technikum is 34 fő hallgatóval.

A harmadik szakasz az 1969/70-es tanévvel kezdődött, amikor az iskola egy újabb épületbe költözött a Tardonai út 2. szám alá. Nemcsak az épület változott, hanem a képzési profil is.

Az új épületben az 1969/70-es tanévben már nem technikumi, hanem szakközépiskolai osztályok indultak. Ebben az évben kezdődött az általános vegyész mellett a vegyipari gépész-képzés is.

A képzés változatlan szerkezetben - két osztály vegyész, két osztály vegyipari gépész - folyt az 1984/85-ös tanévig. Mivel a vegyipari gépész szakra egyre nehezebb volt beiskolázni az érdeklődés hiánya miatt, az 1985/86-os tanévben az egyik vegyipari gépész osztály helyett, víz és szennyvíz-technológiai ágazaton indítottunk képzést.

A 80-as évek közepén tulajdonképpen már egyik oktatott szakunk sem volt népszerű és keresett a tanulók, illetve a szüleik számára, ezért változtatni kellett.

Az 1987/88-as tanévben meghirdettük a villamos szakot: információ és számítástechnikai, valamint ipari elektronikai ágazattal, összesen három induló osztállyal.

Ebben az összetételben tudtunk beiskolázni még két évig. 1990-ben már minden igyekezetünk ellenére sem indult a gépész osztály és az eddigi két vegyész osztály helyett is egy, majd 1992-ben egyetlen vegyész osztályt sem tudtunk indítani.

A gazdaság területén végbement "rendszerváltás" ekkorra már az iskolában is éreztette hatását, az ipari jellegű szakmák iránt egyre kisebb lett az érdeklődés, egyre nehezebb lett beiskolázni tanulókat.

Ismét meg kellett felelni az újabb kihívásnak, ami a közgazdasági szak bevezetését jelentette. Az 1992-es évben két induló osztállyal kezdődött a közgazdászképzés a számítástechnikai programozó, képesített könyvelő ágazaton. Az itt végző tanulóknak lehetőségük volt a számviteli ügyintéző - az Országos Képzési Jegyzékben szereplő - szakma megszerzésére.

Kísérleteztünk hatosztályos gimnáziumi képzéssel is, de hamarosan az általános iskolákra gyakorolt elszívó hatás miatt ez a képzési forma megszüntetésre került, ez a képzési típus kifutórendszerben működött. 2002-ben érettségizett az utolsó évfolyam.

Örvendetes, hogy a BorsodChem Rt. újbóli vegyésztechnikus igényére alapozva az 1998/99-es tanévben be tudtuk indítani az 52 5412 01-es számú, az Országos Képzési Jegyzékben szereplő általános vegyésztechnikus képzésünket. Emellett a következő érettségi utáni szakokat indítottuk: Pénzügyi-számviteli ügyintéző, ipari elektronikai technikus és számítástechnikai programozó.

A térség munkaerő igénye úgy alakult, hogy a BorsodChem kérésére beindult a levelező képzés. A 2003/04-es tanévben általános vegyésztechnikus szakon, a 2004/05-ös tanévben pedig automatizálási technikusi szakon.

2004-től nyelvi előkészítős osztályok színesítik a képzési palettánkat.

2011/12. tanévtől kezdődően az oktatási rendszer átszervezésének következtében intézményünk a kazincbarcikai Surányi Endre Szakképző Iskola tagintézménye lett.

2013/14. tanév jelentős fordulat intézményünk életében: a Tiszáninneni Református Egyházkerület fenntartásába kerül az intézmény és három éven keresztül az alábbi néven működött: Irinyi János Református Szakközépiskola és Diákotthon. Az új szakképzési törvény alapján újra indítottuk a vegyészképzést 2013/2014-es tanévtől a 9. évfolyamtól.

2016. szeptember 1-jétől az elnevezése: Irinyi János Református Szakgimnázium, Szakközépiskola és Diákotthon.

Szakgimnázium

2016. szeptember 1-jétől intézményünk új típusú szakközépiskolai, vagyis *szakgimnázium*i képzést folytat, mely szerint a 9-12. évfolyamon az egységes kerettanterv szerinti közismereti képzés mellett szakmai elméleti és gyakorlati oktatás folyik. A diákok a negyedik (nyelvi előkészítő képzés esetén az ötödik) év végén szakmai érettségit tesznek. Ezután még egy évig tanulnak, amivel technikusi képesítést szerezhetnek.

2020 szeptember 1-jétől *<u>új szakgimnáziumi</u>* (pedagógia) szakmai oktatás keretei között működik felmenő rendszerben.

Technikum

2020 szeptember 1-jétől technikumi szakmai oktatás keretei között működik felmenő rendszerben.

Diákotthon

Az intézményben diákotthon működik, melyben Kazincbarcika és vonzáskörzetének kollégiumot igénylő diákjai kerülnek elhelyezésre. A kollégiumra vonatkozó előírásokat külön szabályzat rögzíti.

2017. szeptember 1-jén fenntartónk, a Tiszáninneni Református Egyházkerület három református intézmény egyesítésével egy új többcélú, közös igazgatású intézményt hozott létre, melynek neve **Irinyi János Református Oktatási Központ – Óvoda, Általános Iskola, Szakgimnázium, Szakközépiskola és Diákotthon**. E keretek között intézményünk a 2017/2018-as tanévtől kezdődően székhelyintézményként folytatta működését.

2020 szeptember 1-jétől **Irinyi János Református Oktatási Központ – Óvoda, Általános Iskola, Technikum, Szakgimnázium és Diákotthonként** működik az intézmény.

2 Irinyi János Református Oktatási Központ Tomori Óvodája és az Irinyi János Református Oktatási Központ Eszterlánc Óvodája

2.1 NEVELÉSI PROGRAM

Bevezetés

Jó szívvel, és felelősséggel ajánljuk ezt a programot azoknak az óvodapedagógusoknak és szülőknek, akik bíznak a gyermekek önálló fejlődésében, a személyiség kibontakozásában, de azt vallják, hogy mindehhez szükséges az elhivatott, a gyermekeket tisztelő, értő és ismerő, valamint keresztyén értékrendet képviselő óvodapedagógus tudatos hatása.

A program elkészítésénél törekedtünk arra, hogy a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire támaszkodva, a magyar óvodai nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, a református keresztyén pedagógiai elvekkel és hagyományokkal kiegészítve, továbbá Magyarország Alaptörvényének értékeit figyelembe véve az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján készült készítsük el, módosítsuk programunkat.

Programunk a gyermek harmonikus fejlődése érdekében fogalmaz. A gyermekek érdekeinek védelmében tartalmazza a szeretetteljes gondoskodást, az óvodapedagógusok értékrendjének érvényesülését, az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepének betöltését, óvodapedagógusok értékrendjének érvényesülését. A pedagógiai program a gyermek tanulását, fejlesztését az intézmény sajátosságaihoz igazodva tartalmazza, a foglalkozási tervek, a pedagógiai program alapján készülnek. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok, a munkatervben rögzített feladatok – a csoport, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek adottságait figyelembe véve – megjelennek a foglalkozások tervezésében, fejlesztési tervekben. Az egyéni tapasztalatszerzésen, megfigyelésen alapuló tanulás támogatása érdekében az intézmény pedagógiai programjával összhangban történik a nevelési/oktatási módszerek, eljárások kiválasztása vagy kidolgozása és azok bevezetésének megtervezése. A tevékenységek úgy kerülnek megszervezésre, hogy a gyermeknek alkalma nyíljon az önálló ismeretszerzésre.

2.1.1 Az óvodai élet megszervezése

A mindennapi óvodai élet során lehetőséget kell biztosítani a gyermeknek a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez. Ki kell használni a gyermek együttműködő képességét. A tevékenységek a gyermek feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Csoportszervezés:

A csoportok szervezését a beiratkozó gyerekek összetétele határozza meg. Intézményeinkben részben osztott, homogén és heterogén csoportszervezés valósul meg.

2.1.1.1 A tevékenységi formák szervezése

– **Játék:**

Az óvodai élet központi tevékenysége, erre kell a legtöbb időt fordítani. A tevékenység szervezésénél a legfőbb szempont a játék szabadságának biztosítása. A játék a gyermek élményeire, érdeklődésére, fejlettségére épüljön. Az indirekt irányítás felelősségét a játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja.

– **Munka jellegű tevékenységek:**

A ráfordított időt rugalmasan, az adott tevékenységnek, a begyakorlottság szintjének megfelelően kell biztosítani. Óvodáskorban elsősorban az önkéntességre támaszkodunk a szervezésnél. A munkatevékenységek során tekintettel kell lenni a gyermekek képességeire. A gyermekek egyéni képességükhöz mérten örömmel végezzenek minden olyan munkát, amely saját személyükkel, szükségletükkel, a csoport életével kapcsolatos.

– **Tevékenységekben megvalósuló tanulás:**

Az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, komplex személyiség fejlesztés az egyéni képességek figyelembe vételével.

Tevékenységekben – játék, munka és az egész napi lehetőségeket kihasználva a játék időben valósul meg, valamint az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretben.

– **A tanulás lehetséges formái:**

- utánzásos, minta – és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás,
- spontán játékos tapasztalatszerzés,
- játékos, cselekvéses tanulás,
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- gyakorlati problémamegoldás,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.

– **A tervezetten szervezett tevékenységek formái:**

- Mikrocsoportos, egyéni, alkalmanként frontális

2.1.1.2 Hetirend

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket. Az óvodapedagógus a pedagógiai munkáját a nevelési évben belül az óvodai csoportnaplóban rögzített napirend és hetirend szerint végzi. A hetirend kialakításakor a rendszeresség mellett a csoport szükségleteihez igazodva, a fejlesztési célok megvalósítása érdekében eltérhet a csoportnaplóban dokumentált rendszertől. Az adott helyzetnek (ide értve a gyermek, illetve gyermekcsoport pillanatnyi állapotát, hangulatát) megfelelően rugalmasan alkalmazza módszereit.

2.1.1.3 Az óvodai élet időbeosztása – napirend

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyerekek egyéni szükségleteihez. Folyamatosság és rugalmasság jellemzi, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. Az óvodapedagógus a feladatokat körültekintően, együttműködve a gyermekek igényeire figyelve együtt végzi a dajkával. Biztosítjuk a viszonylagos állandóságot és a rendszeresen egymást követő, vagy párhuzamosan végezhető, de rugalmas tevékenységet. Ezáltal érzelmi biztonságot teremtünk meg a gyermekben. Nagy hangsúlyt fektetünk a tevékenység közötti harmonikus arányok kialakítására.

2.1.1.4 A tevékenységek időkereteinek tervezése

Irinyi János Református Oktatási Központ Tomori Óvodája

Időpont	Tevékenység
7^{30}-8^{30}	gyülekező, játék, áhítat
8^{30}-10^{30}	szervezett mozgás, tisztálkodás, tízórai, szabad játék, játékba ágyazott tevékenységek (vers, mese, bábozás, tánc, ének, zene, énekes játék, rajzolás, mintázás, kézi munka, külső világ tevékeny megismerése)
10^{30}-11^{30}	készülődés az udvarra, ebédig játék a szabadban, séták, kirándulások
11^{30}- 12^{15}	tisztálkodás, terítés, ebéd
12^{15}-14^{30}	tisztálkodás, lefekvés délutáni alvás, vagy csendes pihenő
14^{30}-16^{30}	szervezett mozgás, tisztálkodás, uzsonna, szabadidős tevékenység, játék, egyéni fejlesztés.

Irinyi János Református Oktatási Központ Eszterlánc Óvodája

Időpont	Tevékenység
5^{00}-11^{30}	gyülekező, játék a csoportban illetve a szabadban, áhítat testápolási teendők, folyamatos reggeli, szabad játék, játékba ágyazott komplex tevékenységek, képesség fejlesztés egyéni illetve mikrocsoportos tevékenységgel, mindennapos mozgás, helyszíni tapasztalatszerzések, élmények, élményszerző séták, kirándulások. udvari játék
11^{30}-15^{00}	testápolási teendők, gondozási feladatok, ebéd, pihenés altató mesével, versel, dallal, folyamatos ébredés, egyéni fejlesztések illetve csendes játék
15^{00}- 17^{00}	testápolási teendők, gondozási feladatok, uzsonna, játék vagy egyéb tevékenységek a csoportszobában vagy az udvaron, egyenkénti illetve mikrocsoportos részképesség fejlesztés

2.1.1.5 Az óvodai nevelés tervezése

Éves anyaggyűjtés

- Tevékenységi tervek készítése (1-2-3 hetenként a gyermeki érdeklődéstől függő időintervallumban). Tudatosan tervezi a tevékenység céljainak megfelelő módszereket, eszközöket, szervezési módokat. Az intézmény pedagógiai programjában meghatározott nevelési-oktatási céljai határozzák meg a tényleges tanítási-nevelési folyamatban a módszerek, eljárások kiválasztását, alkalmazását.
- Csoportnapló folyamatos vezetése (tartalma megegyezik a törvényi előírással)
- Fejlődés nyomon követése minden gyermekről évente háromszor rögzítésre kerül. A megfigyelésekről, fejlődésről a szülők tájékoztatása évente 3 alkalommal történik.
- A gyermekek képesség szintjének a feltárása, DIFER méréssel és az egyéni megfigyelés módszerével valósul meg. A mérési módszerek megválasztása, tagintézményenként választható.
- Anamnézis felvétele az új gyerekekről.
- A befogadás tapasztalatainak feljegyzése.
- Családlátogatásról feljegyzés készítése.
- Felvételi mulasztási naplóban pontos adatrögzítés és folyamatos napi szintű vezetése.
- Tevékenységi tervek készítésénél figyelembe vesszük a gyermek érdeklődését, tapasztalatait, szükségleteit. Biztosítjuk, hogy a gyermek megtapasztalja és átélje az eseményeket. Differenciálásra épül. A felnőttnek segítő és nem irányító szerepe van. A mérés, értékelési eredmények felhasználása a tevékenységi tervek kialakításakor, illetve módosításakor. Az óvodapedagógus komplex módon veszi figyelembe a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a gyermekek előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, a nevelési környezet lehetőségeit, korlátait stb. Tudatosan törekszik a gyermekek motiválására, aktivizálására. A figyelem középpontjában a gyermekek kulcskompetenciáinak fejlesztése áll. A fejlesztés érdekében a gyermekek fejlettsége megállapításra kerül az óvodai nevelés kezdetén, majd folyamatos a nyomon követése.
- Közös élmények biztosítása, mely sokféle készséget fejleszt, érzelmeket gazdagít, személyiséget formál. A témához kapcsolódó anyagok gyűjtése. A gyermeki tevékenységet, a foglalkozásokat a cél(ok)nak megfelelően, logikusan építi fel. (Ehhez felhasználja korábbi saját, illetve a kollégái által megosztott tapasztalatokat.)

- Az intézmény pedagógusai az intézmény pedagógiai programjával összhangban - a tevékenységi terveknek megfelelően - alkalmaznak korszerű nevelési-oktatási módszereket, eljárásokat, technikákat, jógyakorlat átadásával tudásmegosztást valósítanak meg.
- A gyermekek élményeinek rögzítése az IKT eszközök felhasználásával.

2.1.2 A program értékelési és ellenőrzési rendszere

Programunk hatékonyságát, minőségét elsősorban az egyes gyermekek, és a gyermekcsoportok fejlődése mutatja meg, ezért ezeknek folyamatos követése jelenti értékelésünk alapvető bázisát. Ezeket meghatározott dokumentumok folyamatos vezetésével tudjuk figyelemmel kísérni. A tagóvoda – és intézményegység - vezető ellenőrzése kiterjed arra, hogy a kollégák a Pedagógiai Programban meghatározottaknak megfelelően dolgoznak-e. Programunk felépítése az átláthatóan összeállított feladatsorok (az óvodapedagógus feladatai), elérendő jellemzőik (fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére) segítik az ellenőrzési szempontok összeállítását. Az értékelés tények és adatok alapján tervezetten és objektíven történik. Az éves munkaterv alapján készült beszámolókban követhetők a pedagógiai program szerinti az alapelvek és a feladatok megvalósításának eredményei, különös tekintettel az intézményi hagyományok ápolására, a támogató szervezeti kultúrára.

2.1.2.1 A programhoz kapcsolódó óvodai dokumentumok:

- A tagóvoda- és intézményegység-vezető által jóváhagyásra előkészített és a nevelőtestület elfogadásával érvénybe lépő éves munkaterv és annak értékelése, a beszámoló nevelési évenként. A tervezés során a pedagógiai céljai összhangban állnak az Óvodai nevelés országos alapprogramjával az intézmény pedagógiai programjának célrendszerével és az előző év végi beszámolóban meghatározásra került további feladatokkal.
- A nevelési és tevékenységi terv és értékelése, beszámolója a csoportnaplókban. Tevékenység terveit a megvalósítás eredményességének függvényében felülvizsgálja, reflektálja. A tervezés megtörténik a tevékenységi terv készítésekor, ami rögzítésre kerül a naplóban. Az ellenőrzés megtörténik a foglalkozás céljának elérése értékelésével, a beavatkozás során a pedagógus szükség szerint módosít a tevékenység terven. (PDCA-ciklus).
- A gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követése az egyéni fejlődési naplóban (anamnézis, a fejlődés követése táblázatok segítségével a fejlesztési feladatok és azok megvalósulásának feltüntetése, az iskolakészültség vizsgálata nagycsoport végén.)

- A gyermekek teljesítményének értékelése a pedagógiai programban megfogalmazottak alapján egyénre szabottan, kompetenciáikhoz igazítottan történik.
- A csoportnaplók lehetővé teszik, hogy a nevelési folyamatok könnyen áttekinthetőek és a fejlődés jól nyomon követhető legyen.

A gyermekek egyéni fejlődésének követését az egyéni fejlődési napló teszi lehetővé. Ennek kialakításakor arra törekedtünk, hogy minél világosabb képet kaphassunk a gyermek állapotáról, fejlődéséről, a ráfordított pedagógiai munkáról, a fejlesztés, illetve korrekció lehetőségeiről. Az óvodapedagógus gazdag értékelési eszköztárral rendelkezik, melyből a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével tudatosan választja ki a leginkább megfelelőt. Az intézményben folyó nevelési-oktatási munka alapjaként a gyermekek adottságainak, képességeinek megismerésére vonatkozó mérési rendszer működik.

2.1.2.2 A program értékelése:

Az értékelés szempontjai a bevezetés közben:

- A program alapján történő tervezés-értékelés megvalósítható-e?
- A dokumentáció segíti-e a programszerű pedagógiai tevékenységet?
- Hogyan valósulnak meg a gyakorlatban a program specifikumai (református keresztyén szellemiség, integrált nevelés)?
- Találkozik- e a szülők igényeivel?

A program bevezetés utáni értékelése 1-4 éves intervallumban

Az értékelés támpontjai:

- A nevelőtestület és a teljes munkatársi közösség belső önértékelő munkája.
- A tagóvoda- és intézményegység-vezetés ellenőrző munkája. Pedagógusok minősítéséhez szükséges értékelés.
- A szakértői vélemény.

A feltárás módszerei:

- dokumentumelemzés,
- megfigyelés,
- elemzés
- megbeszélés, beszélgetés
- kérdőívek,
- interjú.

2.1.2.3 A tagintézmény- és intézményegység – vezető feladatai:

- Az éves nevelési tervben az ellenőrzési feladatok tervezése, rögzítése.
- Az ellenőrzési szempontok alkalmazása (az ellenőrzési tervben kell közzétenni).
- Az ellenőrzései az óvodai élet minden részletére kiterjed (biztonságos munka-feltételek, balesetvédelem, tárgyi feltételek, dokumentáció, szakmai munka, stb.) Elvárja a szabályos, korrekt dokumentációt. Ezeket az önértékelés rendszerében rendszeresen értékeli.
- Gondoskodik arról, hogy a pedagógiai program és a házirend kidolgozásakor meghatározásra kerüljenek a gyermekek értékelésének a fejlesztő jellegű közös alapelvei és követelményei.
- Az ellenőrzés segítő jellegű. (Tartsa szem előtt- és kollégáival is érzékeltesse, hogy az ellenőrzés célja az jellemzőik és hibák feltárása munkánk hatékonyabbá, jobbá tétele érdekében történik. Ellenőrzése, értékelése legyen előrevivő, bátorító).

Az ellenőrzés arra való, hogy megvizsgáljuk a program működőképességét, nyomon kövessük, hogy munkánkban a program által kijelölt úton haladunk-e, a kijelölt célhoz visz-e ez az út? Ezzel szeretnénk munkánk lehető legjobb minőségét biztosítani.

2.1.3 Nevelési koncepciónk, pedagógiai hitvallásunk

2.1.3.1 Világnézeti bázis

A református keresztyén szellemiségű nevelés világnézeti bázisa a Biblia és az arra alapuló hitvallásaink. A nevelést elsősorban a nevelők, a nevelési koncepciót kidolgozó pedagógusok emberképe határozza meg. Ahhoz, hogy a nevelő munkánk programszerű legyen, alapvető fontosságú, hogy lefektessük a mindent meghatározó legalapvetőbb elveket. A pedagógiai gondolkodást legmeghatározóbb alapelv éppen az, hogy mit gondolunk az emberről.

A Biblia alapján az alábbiakat valljuk az emberről:

Az ember Isten olyan teremtménye, akit a Teremtő azzal különböztetett meg, hogy saját képére teremtette, hogy képviselje Őt. Az istenképűség a legmarkánsabban abban mutatkozik meg, hogy az embernek személyisége van. A bűneset során az istenkép összetört, az ember alkalmatlanná és méltatlanná vált Isten képviseletére, személyisége azonban megmaradt. Az ember egységben, belső összefüggéseiben, önmaga, embertársai és környezete kölcsönhatásaiban, különösen, pedig Istentől való függésében értelmezhető.

Az ember, mint élőlény két területre „osztható”.

1. látható (immanens): test, amelyhez elválaszthatatlanul hozzátartozik a bonyolult biokémiai folyamatok által működő, a neuro - endokrin rendszerhez, az agy működéséhez kötődő pszichikum,

2. láthatatlan (transzcendens) összetevőkre.

Ebből az emberképből a pedagógiai gondolkodásunk számára a személyiség (amely az örökkévalóságra is megmarad) mély tisztelete, a nevelés átfogó, komplex értelmezése következik. Tisztáznunk kell azt is, hogy hogyan látjuk a bűneset utáni embert. Szemléletünkben, hasonlóan a humanizmushoz, az ember tisztelete jelen van.

Az embert azonban azért tiszteljük és szeretjük, mert Isten olyan nagyra becsüli a bűnben megromlott embert is, hogy az *Ő egyszülött Fiát adta érte.*

Ebből az következik, hogy nincs olyan elesett, súlyosan sérült ember, akiről lemondhatnánk, akit lebecsülhetnénk, akiért ne tartoznánk Isten előtti felelősséggel. Az integrált nevelés iránti nyitottságunk is ebből adódik.

Azt az örömhírt szeretnénk képviselni a gyermekek között, hogy noha mi nem tudunk Istenhez felkapaszkodni, Ő lehajolt hozzánk és Jézus Krisztusban utat nyitott nekünk Önmagához.

2.1.3.2 Gyermekkép

„ Bizony, az Úr ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom.”

/ Biblia: Zsolt. 127,3. /

Mit tudunk meg a Bibliából a gyermekről?

Isten ajándéka és áldása, örömünkre adatott. A gyermek, nem kicsinyített felnőtt.

A Biblián nyugvó gyermekkép legfontosabb vonása, hogy a gyermeket Isten ajándékának tekintjük, akit az Úr elsősorban a családjának adott. A gyermek tehát olyan ajándéka Istennek, akit rábízott a felnőttekre megtisztelő feladatként. Ebből, pedig az következik, hogy nagyra becsüljük a gyermeket, hisz látnunk kell benne az óriási lehetőséget, valamint, hogy Isten és emberek előtti felelősségünket átérezzük.

Az óvodáskor jelentősége:

A gyermeket úgy látjuk, mint Isten egyedi, drága ajándékát, akit felnőtté válásáig (azaz csak egy időre) az őt körülvevő felnőttekre, elsősorban a családjára bízott a mi Urunk. Isten az embert szabadnak teremtette. A szabadság személyiségéhez és méltóságához tartozott. A bűn következtében szabadságát elvesztette, a rajta és a benne lévő isteni képmás összetört.

De ilyen állapotában is ember maradt, önálló, Isten által teremtett személyiség, akit Isten vissza kíván helyezni eredeti méltóságába, elvesztett szabadságába. Ezért küldte Jézust.
Isten munkatársaiként mindent megteszünk azért, hogy az ember szabadságát munkáljuk.
Ez nevelésünk egyik alaptétele. **Gyermekképünk** szerint az ember kezdettől fogva személyiség, de a kezdetekben nem önálló személyiség. Az önálló személyiséggé válás az én- tudat kialakulásával kezdődik. A személyiség kiválása a szülők személyiségének öleléséből hasonlít a testi születésre. Isten gyönyörűen tárja ebben a folyamatban elénk, hogy a gyermek közösségre teremtetett, csak közösségben, kapcsolatrendszerében értelmezhető, mégis egyszeri, megismételhetetlen, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben véve is egyedi személyiség.
Ezekből következik pedagógiánk másik alaptétele: a gyermeki személyiség mély tisztelete.
Az óvodai nevelés során a gyermek egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának. Gyermekeink legyenek: boldogok, pozitív énképpel rendelkezők, kiegyensúlyozottak, nyitottak, önkifejezőek, kreatívak, érdeklődőek, önállóak, együttműködők, különbözőséget elfogadók, szabály és feladattudattal rendelkezők.

2.1.3.3 Mit tekintünk nevelésnek?

A nevelés tehát egyik személyiség tudatos ráhatása a másikra. Azonban ez sohasem egyirányú. Két személyiség találkozása mindig kölcsönhatás. Azt azonban le kell szögeznünk, hogy a nevelés során a felnőtt, autonóm személyisége áll kölcsönhatásban a gyermek még fejlődő személyiségével. Noha a gyermek teljes értékű ember már a foganásakor, személyiségének autonómiája fejlődés során jön létre, mivel Isten a fejletlen gyermeket a felnőttekre bízta, a szülőknek és a pedagógusoknak fel kell vállalnia a tudatos személyiségformálás felelősségét.
A nevelés tehát felelősségvállalást is jelent. Ezekből pedig logikusan következik, hogy a tudatosan felvállalt nevelés értékrend átadást jelent. A személyiség fejlődése folyamat, amelyben mindennek megvan a maga helye és ideje. Minél többet tudunk a fejlődéslélektanról, annál inkább rácsodálkozhatunk az emberi személyiség fejlődésének, Isten által bölcsen eltervezett rendjére. Ezt a természetes rendet tiszteletben kell tartanunk.
A nevelés lényegéhez tartozik, hogy a fejlődés folyamatát pozitív irányba terelje, támogassa, a természetes érési folyamatokhoz igazodva segítse, a lehetőségeket kiaknázza, a gyenge pontokon erősítsen. A gyermekek teljes személyiségének fejlesztésére, autonómiájuk kibontakoztatására törekszünk. **Bibliai gyermekképünkből** következik, hogy nem hagyatkozhatunk csupán a spontán fejlődésre, vállaljuk a tudatos fejlesztés Istentől a felnőttekre ruházott felelősségét.

2.1.3.4 Nevelési célok

Honnan vezethetjük le a nevelési célokat?

– **Elsősorban a Bibliából:**

„tegyen készségesekké titeket minden jóra, azt munkálván tibennetek, ami kedves Őelőtte a Jézus Krisztus által, Akinek dicsőség örökkön örökké. Ámen.” / Biblia: Zsid. 13,20-21. /

– **Neveléstudományi ismereteinkből:**

„A nevelés gyakorlata az egyént optimális színvonalú közösségfejlesztő és önfejlesztő aktivitásra, vagyis konstruktív életvezetésre törekszik felkészíteni.” / Bábosik István/

Ezt a konstruktív életvezetést magatartásformálással alapozhatjuk meg, amelyet a személyiség összetevői mentén tudunk a gyakorlat számára konkretizálni.

A törvény által megszabott keretekből:

- 2011. évi CXC. törvény nemzeti a köznevelésről,
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési - oktatási intézmények működéséről,
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.),
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, (Szt.)
- 363/ 2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos Alapprogramjáról,
- 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos Alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról,
- A magyarországi református egyház közoktatási törvénye az 1998. évi I. és a 2005. évi II. törvénnyel módosított 1995. évi I. törvény egybeszerkesztve a végrehajtási utasításával.

Nevelési célunk átfogó megfogalmazásban: Az óvodai nevelést az egész személyiség-fejlődésbe ágyazva látjuk, a felnőtté vált embert tarjuk szem előtt, noha tudjuk, hogy csak egy kis darabka a miénk ebből a folyamatból. Azt is tudjuk azonban, hogy a személyiségfejlődést alapvetően meghatározó időszak bízatott ránk.

- Nevelő munkánkkal felkészítjük a gyermekeket egy tartalmas, jól megélt életre, amelyben törekvés, hogy Isten és emberek előtt való kedvességben éljünk.
- Istentől kapott szabadságával, döntési lehetőségeivel felelősen élni tudó embert nevelünk akik, másokért és önmagukért is felelősséget érző emberek lesznek.

- Autonóm személyiséget nevelünk. Az autonómia mértékének, pedig az akarat erejét, pozitív irányultságát, és a felelősségvállalást tekintjük.
- Az átfogó képet szem előtt tartva feladatunk, hogy felkészítsük a gyermeket, az óvodáskort követő időszakra, az iskolai életre. Az intézmény pedagógiai programjának egyik prioritása az önálló tanulás képességének elsajátíttatása.

– **Transzcendens cél:**

A nevelés elsősorban immanens jellegű, Isten általános kegyelmén nyugszik. Azonban nevelésünk része az Istennel való kapcsolat építése, az Isten iránti nyitottság, tisztelet formálása.

Az általános célkitűzés alapján az óvodánk küldetésnyilatkozata:

Keresztyén szellemű óvodánkban a gyermekeket Istennel való kapcsolatra segítjük, hogy fölfedezzék mindenkiben az értéket, törekedjenek az elemi bibliai és normák szerinti viselkedésre, örömöt jelentsen számukra – a játék mellett – a tanulás, pozitív énképük birtokában készen álljanak az iskolás életmódra.

Ebből adódó feladatunk, hogy a gyermek óvodáskor végére:

- Életvidám, önállósuló személyiséggé váljon.
- Tudjon arról, hogy ő Istennek egyszeri, megismételhetetlen teremtménye, akit Isten szeret, és akivel jó tervei vannak az Úrnak.
- Tudjon arról, hogy a megbocsátást és a szeretetet nem kell kiérdemelnie.
- Alakuljon ki életkorának megfelelő mértékben reális (korlátaival is számolni tudó) és optimista (lehetőségeinek örülni tudó, a fejlődésben bizakodó) énképe.
- Ismerje meg - elsősorban a felnőttek példáján keresztül, - hogy mit jelent hitből élni, bízni Jézusban.
- Legyen kedve a megismeréshez, tájékozódáshoz, ennek érdekében legyen képes erőfeszítésre is.
- Alakuljon ki egészséges lelkiismerete, merje vállalni önmagát, ha kell hibáit is (igazmondás, őszinteség).
- Képes legyen a környezetével (társadalmi és természeti, kulturális) való kiegyensúlyozott kapcsolatra.

2.1.3.5 Óvodakép

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti

a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei. Óvodánk beilleszkedik a magyar nevelési rendszer törvényes kereteibe. A pedagógiai programunk lényege, hogy átlátható, világos célt tűzzünk magunk elé, ezután pedig kijelöljük a célra vezető utat, a pedagógiai hatásrendszert. A legáltalánosabb hatást az intézmény szellemisége, megjelenése, az óvoda teljes közössége (felnőttek, gyerekek, a csoportokon belüli légkör és a csoportok egymással való kapcsolata), az intézmény légköre fejti ki. A társas kapcsolatokat egymás elfogadása, tisztelet, szeretet, érzelmi dominancia, bizalom, jellemezi. Nevelésünkre jellemző az inkluzív pedagógiai szemlélet, a nemzetiséghez tartozó gyermekek önazonosságának megőrzése, ápolása, erősítése. A befogadó köznevelési rendszer kialakításához való aktív hozzájárulásunk része a multikulturális és interkulturális szemléletmód és nevelési gyakorlat kialakítása, a társadalmi integráció segítése. Éppen ezért tudatosan alakítjuk az óvoda képét.

Milyen óvoda a miénk?

- **A család segítségére munkálkodó óvoda**, ahol a családot és az intézményt a gyermekért érzett felelősség egymás mellé állítja, ahol a szülőben erősödhet a gyermekében való öröm, erősödik a gondoskodási készség, a gyermek iránt érzett szeretet, ahol a szülők és az óvoda nevelői hiszik, hogy együttműködésükkel, ha megteremtik a gyermek tevékenységének feltételeit, szárnyakat kap a lassan és gyorsan fejlődő, sérült és kiemelkedő figyelmet igénylő gyermek.
- **Nyitott óvoda**, ahol szívesen látjuk a nálunk elidőző szülőket, a munkánk iránt érdeklődőket. Óvodánk tág élettér mindenkinek, amely érzelmi biztonságot nyújt gyermeknek, szülőnek, munkatársnak, látogatónak egyaránt.
  - Olyan óvoda, ahol a nyitottság intézményen belül is, egymás felé is, a kollegialitás, a csoportok közötti kapcsolatokban is megnyilvánul.
  - Olyan óvoda, ahol Isten Igéje, az abban közölt norma tekintély, ezért érvényesül. Így érzékelhetővé válik az ott élők és a kívülálló számára is, hogy a keresztyén szeretetbe ágyazott rend védőkorlát, tehát biztonságban vagyunk, a szeretet és a rend biztonságában.
  - Olyan óvoda, ahol igazak református énekeink szavai: *„Itt van Isten köztünk…”, „Az Úr énnékem őriző Pásztorom…”*
  - Olyan óvoda, amelyik képes hordozni a hátrányos helyzetű gyermekeket is.
  - Olyan, amelyiknek légköre oldott, kötetlen, s a gyermeknek nem csupán felkínáljuk, hanem meg is adjuk a számára szükséges műveltséganyagot.

- A pedagógiai programnak és az egyéni fejlesztési terveknek megfelelően történik az egyénre szabott értékelés, amely az értékelő naplóban (feljegyzésekben) nyomon követhető.
- Olyan, ahol az oldottság és a kötetlenség nem torkollik szétszórtságba, hanem jól érzékelhető marad az egészséges erőfeszítés, a biztonságot adó kisegyensúlyozott fegyelem, nyugalom.
- Olyan óvoda, amelyben nincs hajszoltság, görcsös túlterheltség, mégis ösztönzött, és követhető a pedagógiai munka. Az óvodát a pedagógiai programja szerinti (óvodakép) támogató szervezeti és tanulási kultúra jellemzi.
- A pedagógiai programban meghatározott módszereket, eszközöket, technikákat használnak a gyermekek személyes és szociális képességei, készségei felmérésére. Jellemzően alkalmazott megismerési eljárások: megfigyelés, beszélgetés, gyermeki produktum elemzése, speciális tesztek, szülőkkel való beszélgetés, családlátogatás
- Ahol az állandóság biztonsága és a rugalmasság szabadsága együtt van jelen.
- Ahol a gyermekek fejlődését sokoldalú tevékenységrendszer biztosítja, amelynek középpontjában a mással nem helyettesíthető játék áll.
- Olyan óvoda, amelyik rendezett, meghitt, szép környezetet biztosít.

– **Óvodaképünk kiemelkedő kulcsszereplője a pedagógus személye.**
  - Szociálisan érzékeny, törekszik a gyermekek, illetve a gyermekközösségek szintjén jelentkező hátrányok csökkentésére.
  - A pedagógus tud azonosulni a református értékrenddel, és képviseli azt.
  - Az óvodapedagógusok saját értékrendje is érvényesül. Munkájában a tanulási folyamatot a nevelés szerves részeként kezeli, mely megjelenik a teljes óvodai élet során.
  - Saját pedagógiai gyakorlatát és kommunikációját folyamatosan elemzi és fejleszti.
  - Időt szán saját lelke táplálására, Istennel való kapcsolatának építésére (óvodai felnőtt áhítatokon való részvétel, személyes hitélet gyakorlása, a gyülekezeti életbe való aktív bekapcsolódás).
  - Szakmai felkészültsége és igényessége mellett, módszertani kultúrája kiterjed a személyes és szociális képességek fejlesztésére. E képességek fejlesztése egymással párhuzamosan történik. A pedagógusok megosztják egymással ez irányú módszertani tudásukat, innovatív.

- Az óvoda pedagógusai a többi munkatárssal együttműködve, segítsék egymást a lelki fejlődésben, nehézségeik, különösen a munkánkkal kapcsolatos terhek viselésében.
- Imádkozik a gyermekekért!
- Isten előtti felelősséggel fejleszti szakmai tudását, munkájának minőségét! Tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival, és képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz.
- Tetten érhető munkájában a pedagógiai elvek egységes szemlélete.
- Rendszeresen tájékozódik a pedagógia tudományára és az óvodapedagógiára vonatkozó legújabb eredményekről, kihasználja a továbbképzési lehetőségeket. Munkájában alkalmaz új módszereket, tudományos eredményeket.
- Részt vesz intézményi innovációban, pályázatokban, kutatásban
- Használja a rendelkezésére bocsátott informatikai eszközöket és az internet elérhetőséget.
- Nyitottságra, közvetlenségre törekszik.
- Őszinte szeretetre, tiszteletre, elfogadásra törekszik mind a gyermekek, mind a szülők, mind a kollégák felé, akiknek munkáját tiszteli és megbecsüli.
- Nyitott az újra, meggondoltan, nem öncélúan újít.
- Alkalmazott módszerei a tanulás, kompetenciafejlesztés eredményességét segíthetik.
- Pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkört alakít ki, ahol minden gyermek hibázhat, mindenkinek lehetősége van a javításra, próbálkozásra. A gyermek személyiségét, tudásszintjét figyelembe véve értékel, gyermekszeretet és empátia jellemzi.
- A csoportjában felmerülő konfliktusokat, azok okait felismeri, helyesen értelmezi és hatékonyan kezeli. Konfliktushelyzetben a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására ösztönzi, problémamegoldása magas szintű.
- Elfogadja a gyermekek esetleg más nemzetiséghez való tartozását, toleráns.
- Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósulását.

- Képes önállóan, a gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből kapott adatokat reálisan elemezni-értékelni, és belőlük kiindulva a fejlesztésre vonatkozó tervét elkészíteni, módosítani. A tapasztalatait a fejlődési naplóban rögzíti, reflektív.
- Pedagógiai munkájában olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszik, amelyek alkalmasak az önellenőrzésre, önértékelésre.
- Megméri saját elképzeléseit, döntéseit, az őt körülvevő hatásokat, szakmai ismereteit a Biblia mércéjén.

Az óvodáskor életkori sajátossága az érzelmi dominancia. Éppen ezért tudatosan oda figyelünk az érzelmi szükségletekre.

A keresztyén óvodakép alapvonása a kézzelfoghatóan megtapasztalható szeretet jelenléte az intézményben. A szeretetet elsősorban érzelemként éljük át, de az igazi szeretet ennél sokkal több: a másik ember tudatos döntéssel való felvállalása feltétel nélkül. Ez akarati erőfeszítést is feltételez. A szeretetet legtökéletesebben a Szentírás egésze tárja elénk, ahogyan Isten szeretetét bemutatja. Ennek szép összefoglalása a Korinthusiakhoz írott 1. levél 13. fejezete.

Szeretnénk ebből kiemelni a nevelés szempontjából, hogy szeretet mindig fejlesztő irányultságú: *„nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal”*

„A szeretet sohasem mond le a másikról: „mindent hisz, mindent remél…”

A keresztyén óvodában magas érzelmi intelligenciával rendelkező felnőtteknek jól érzékelhető módon kell kimutatniuk a gyerekek, a szülők és egymás felé szeretetüket. Hogyan?

- kontaktussal,
- megfelelő módon (kulturális szabályaink betartásával) – a gyerekek igénye szerinti - testi közelséggel,
- kitüntetett figyelemmel,
- verbálisan is (természetesen egész magatartásunkkal összhangban),
- védőkorlátok felállításával, figyelmeztetéssel,
- családias, oldott légkörrel,
- kiegyensúlyozottsággal,
- biztonságot nyújtó szokásokkal,
- mintaadással,
- hagyományok, ünnepek bensőséges, tartalmas megtartásával,
- tettekben való áldozatkészséggel,

- megbocsátással,
- a konfliktusok szeretetben való kezelésével,
- megbízhatósággal,
- pásztori lelkülettel.

„Az elveszettet megkeresem, az eltévedtet visszaterelem, a sérültet bekötözöm, a gyengét erősítem, a kövérre és az erősre vigyázok, úgy legeltetem őket, ahogy kell." /Ezékiel 34,16./

2.1.3.6 Óvodánk rendszerábrája

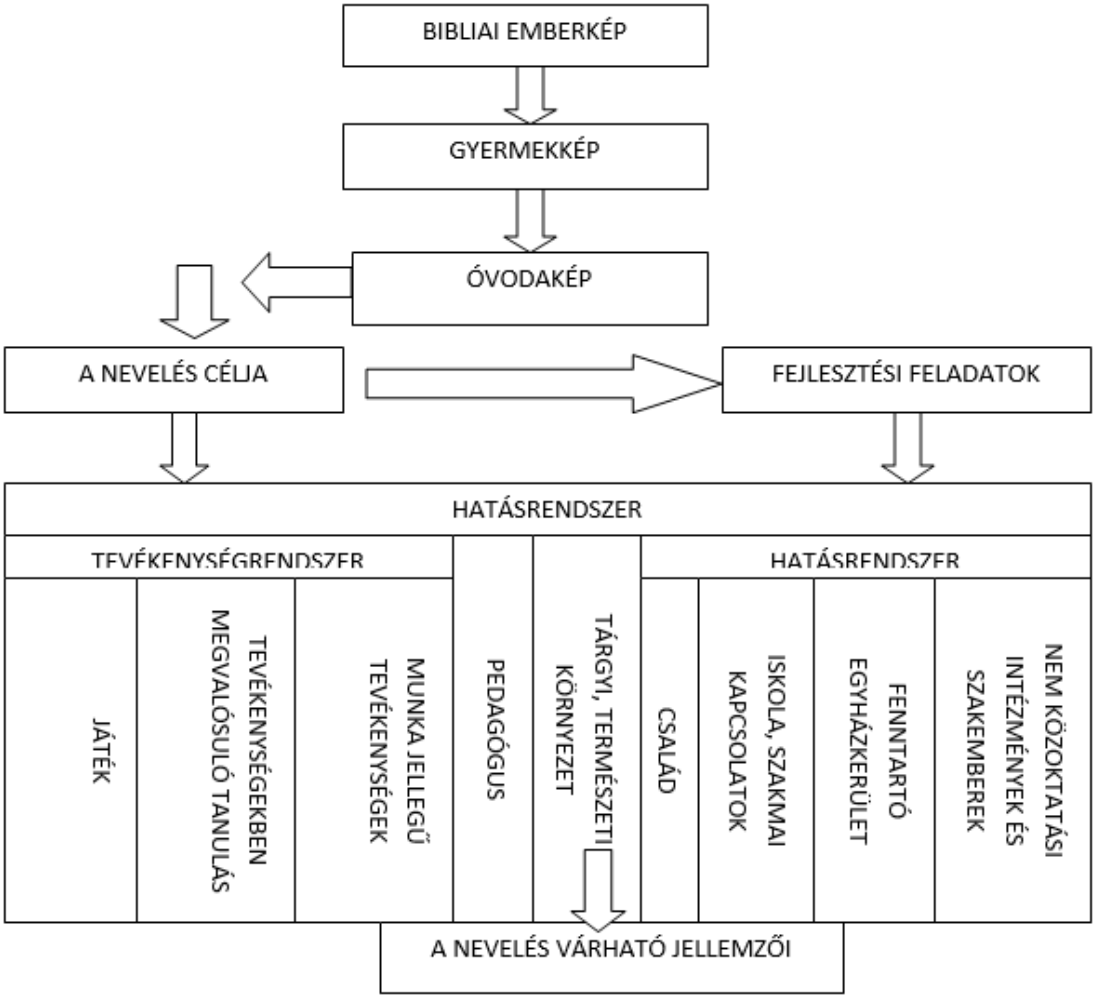

2.1.4 A fejlesztés tartalma területenként

Az óvoda a nevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő- személyiségfejlesztő.

Az óvodai nevelésünk rövid távú célja, hogy a közösségi nevelés következő szakaszára, az iskolai életre előkészítse a gyermeket. Ez a gyermek személyiségének, testi fejlődésének olyan elősegítése, hogy az iskolába lépés idején minél zökkenő mentesebben tudja új élethelyzetét feldolgozni. Tehát érzelmileg stabil, az új társas kapcsolatokra nyitott, kommunikációjában megfelelően fejlett, tanulásra motivált legyen.
Az óvodai nevelés célja az, hogy az óvodások az őket megillető jogok tiszteletben tartásával fejlődjenek sokoldalúan, harmonikusan. A gyermeki személyiség kibontakoztatását elősegítse, az életkori-és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével.

2.1.4.1 A fejlesztés alapelvei

- A gyermek elsősorban Istené, azután a családjáé (érzelmi tapintat, családcentrikus pedagógiai attitűd).
- Egyéni bánásmód: a gyermeket először, mint egyedi személyt, aztán, mint az őt körülvevő család tagját kell elfogadni, s ebből kiindulva kell bevonni az óvoda közösségébe.
- A fejlesztés alapja a gyermeki személyiség elfogadása, tisztelete, szeretete, megbecsülése és a biztonságérzet megteremtése.
- Fejlesztésünk a biblikus világszemléleten és a református keresztyén erkölcsön alapszik.
- A gyermek spontán szükségletei, eredendő aktivitása, kíváncsisága, valamint a tudatosan átgondolt, megtervezett, egyénre és közössége szabott pedagógiai munka.
- Komplexitás és pedagógiai sokszínűség tervezéstől a megvalósításig.
- A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségének fejlődését, egyéni készségeinek és képességeinek kibontakozását. Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai módszereknek a gyermek személyéhez kell igazodniuk.

A fejlesztési feladatokat az alábbi egymással szorosan, hálószerűen összefüggő, területekre rendszerezzük:

- Egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztési program
- Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- Anyanyelvi nevelés, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
- Esztétikai nevelés
- Keresztyén nevelés.

2.1.4.2 Egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztési program

A keresztyén gondolkodásban, értékrendben az élet alapvető érték. Éppen ezért az egészséges életvitel igényének kialakítása, a testi fejlődés biztosítása, a fizikai állapot védelme, edzése óvodai nevelésünkben kiemelt jelentőséggel bír. Aláhúzza ezeknek a jelentőségét az óvodás gyermek életkori sajátossága: a nagy mozgásigény, az alapvető szokások, a testséma kialakulásának időszaka, stb. Ezt a szemléletet szeretnénk beépíteni a gyermekek értékrendjébe is: egymás és önmagunk testi épségének óvása, az életünk minősége iránti felelősségérzet felébresztése. A helyes életvitel, a gyermek testi-lelki harmóniájának megalapozása: testi komfortérzete nő, testi képességei fejlődnek, optimális fejlődése biztosított.

Keresztyén szemléletünk alapján valljuk, hogy a harmonikus ember nem csupán a szervezet jó működését jelenti, hanem a kiegyensúlyozott lelkiállapotot is, amelyek egymással kölcsönösen és szorosan összefüggenek. Tehát a testi nevelés lelki hátterét a napi áhítatok jelentik óvodánkban.

A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

E nevelési terület tartalmazza a gyermekek gondozását, a fejlődéshez szükséges egészséges környezet és eszközrendszer biztosítását, az egészségvédelmet, a testi nevelést, a mozgás-fejlesztést, edzést, az egészséges életmódhoz szükséges szemléletmód kialakítását. A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítását, környezettudatos magatartás megalapozását. A megfelelő szakemberek bevonásával a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása. A spontán - a játékban, azon belül a szabad játékban - megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására. Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelés elmélete és gyakorlata a pedagógiai programban előírtak szerint a munkatervben szerepel, a beszámolókból követhető. A téma megjelenik a tervezésben és a tevékenységekben, nyomon követhető

a gyermeki produktumokban. Az egészséges és környezettudatos neveléshez kapcsolódó intézményen kívül programokon (pl.: kirándulásokon, sétákon) szerzett tapasztalatokat később az óvodában a gyermekek a gyakorlatban is hasznosítják. A nevelési programban és az éves munkatervben, valamint az éves foglalkozási tervben szereplő közösségfejlesztési feladatokat (óvodai ünnepségek, hagyományos programok, csoportkirándulások stb.) megvalósítja az intézmény.

E szemléletmódot a családok felé is közvetítjük, segítve az egészséges életvitel kialakítását a családban is, hogy hozzájáruljunk ahhoz, hogy egészségesebb nemzedék nevelkedjen fel környezetünkben.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Az első alakváltozás befejeződése.
- A saját személye körüli alapvető tisztálkodási, öltözködési teendők önálló végzése. Az egészséges életmód, a testápolás, az egészségmegőrzés szokásrendszere megalapozódott.
- A finommotorika olyan fejlettsége, amely lehetővé teszi az iskolai tanulás megkezdését, felkészült az írástanulásra. (Helyes ceruzafogás)
- A mozgáskoordináció megfelelő fejlettsége.
- Az oldaliság kialakulása.
- Mozgását, viselkedését, testi szükségleteit szándékosan irányítani képes.
- Megalapozódott étkezési kultúrája.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermek fejlődéséhez szükséges környezet és eszközrendszer biztosítása.
- A gyermek testi komfortérzetének biztosítása.
- A gondozás során a személyiség intimitásának védelme.
- A gondozás során beszélgessen a gyermekkel, alakítson ki bizalommal teli kapcsolatot, késztesse a gyermekeket testi szükségleteiknek szóbeli kifejezésére. Ebbe a bizalmi körbe vonja be a dajkát is.
- A korcsoportnak megfelelő segítség nyújtása a gondozás során (elősegítve az önállósodást).
- Legyen tekintettel a gyermekek eltérő szükségleteire, fejlődési ütemére.

- A gondozási teendők kultúrtartalmának közvetítése (tiszta, esztétikus, rendezett megjelenés, környezetalakítás, kulturált étkezés – az asztalközösség gyakorlása: óvodáinkban közösen, folyamatosan és nem folyamatosan étkeznek a csoportok, de közösek az étkezés előtti és utáni imák).
- a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- A testi komfortérzet, a mentális biztonságérzet kialakítása rugalmas, mégis stabil napirendi keretekkel.
- A szokásrend fejlesztésének megtervezése.
- A szokások gyakorlásához megfelelő időkeret biztosítása.
- A harmonikus mozgásfejlesztés érdekében a szabad mozgás lehetőségének biztosítása.
- Az óvodán kívüli programokhoz megfelelő számú felnőtt kísérő biztosítása.
- A szervezett mozgásfejlesztés, a mindennapos testmozgás biztosítása.
- Olyan tevékenységek szervezése, amelyekben a különböző koordinációk fejlődnek, a nagymozgások és a finommotorika gyakorlása biztosított.
- A korszerű táplálkozásra való törekvés az egyéni speciális étkezés figyelembevételével.
- Amikor csak lehet, a szabadlevegőn szervezze meg a tevékenységeket.
- A pihenés nyugodt körülményeinek biztosítása (az aludni valóban nem tudó gyerekek csendes, másokat nem zavaró tevékenységre szoktatása, ennek a lehetőségnek a megfontolt kialakítása).
- A gyermekbalesetek megelőzése (megfelelő eszközök, folyamatos felügyelet, balesetmentes környezet, a gyermekek figyelmének felhívása a balesetveszélyekre).
- Folyamatosan felhívja a figyelmet a házirendben megfogalmazottak betartására.
- Az anamnézis során a gyermekek egészségi állapotának felmérése, további figyelemmel kísérése.
- Ha szükséges, megfelelő szakemberek bevonásával speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi nevelési feladatok ellátása.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- Sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni szükségleteinek kielégítése.
- Mintaértékű életvitel közvetítése a család felé.

A teljes körű egészségfejlesztés célja: az óvodában eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét biztosító, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, óvodáink mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.
Alapelvünk: az óvodában folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermek biológiai, életkori társadalmi sajátosságait, beilleszthető az óvodában megvalósuló, átfogó prevenciós programokba.

Egészséges, tiszta, biztonságos környezet megteremtése, higiéniás szabályok kialakítása az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása, és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet. A szükségletek kielégítésében fontos szerepe van a felnőtt - gyermek meghitt, empatikus kapcsolatának.

A dajkák feladata

- Mindennapos portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés, tisztítószerek gondos kezelése, zárása, balesetmentes környezet fenntartása.
- A csoport kialakított szokás és szabályrendszerének ismeretében, az óvodapedagógussal együttműködve az egyéni fejlettségi szinteket figyelembe véve, következetesen támogatja az egészséges életvitel megalapozását, különös tekintettel a gondozási feladatokra.

Az óvodapedagógus feladata

- A balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javítását, cseréjét. Az udvari, vagy játszótéri játékoknál, sétán, felhívja a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, a biztonságos játék és közlekedés szabályaira.
- Az óvodán kívüli programokhoz megfelelő számú felnőtt kísérőt biztosít.
- Stabil szokásrendszert alakít ki a higiéniás szabályok betartását illetően.
- Folyamatosan felhívja a figyelmet a házirendben megfogalmazottak betartására.
- A gyermek szükséglete szerint speciális szakemberek bevonásáról gondoskodik.
- A gyermek gondozása, testi szükségleteit, mozgásigényét kielégíti.
- A harmonikus, összerendezett mozgásfejlődését elősegíti.
- A gyermekek testi képességeit folyamatosan fejleszti.
- Védi és edzi a gyermek egészségét.

- Alakítja az egészséges életmód, a testápolás, az egészségmegőrzés szokásait.
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges, nyugodt és biztonságos környezetet biztosít.
- Biztosítja a gyermek mentálhigiénés védelmét.
- A különleges bánásmódot igénylő, ezen belül a sajátos nevelésű igényű gyermekek esetében speciális szükségleteket kielégíti, a megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatokat lát el.
- A 2,5 éves gyermekek étkezéséhez, gondozásához, pihenéséhez megfelelő feltételeket /eszközök, berendezések mérete, rugalmas napirend, fokozott segítségnyújtás/ biztosít.
- A környezet védelme és a környezettudatos szemléletmód és magatartás alakítása.
- A gyermekek egészségügyi ellátásait az orvos és a védőnő óvodánk vezetőjével egyeztetett rend szerint végzi. Preventív fogászati ellátásban is rendszeresen részt vesznek óvodásaink. Az egészségügyi vizsgálatok lebonyolításában az óvoda pedagógusok közvetítő szerepet vállalnak a család és orvos, védőnő között.

Az egészségvédelem, egészség megőrzés területei

- Egészséges táplálkozás
- Mindennapos mozgás, szabad levegőn való tartózkodás
- Személyi higiéné
- Pihenés, alvás, levegőzés, szabadidő hasznos eltöltése
- Testi és lelki egészség fejlesztés, prevenció, viselkedési függőségek kialakulásának megelőzése
- A bántalmazás, erőszak megelőzése
- Baleset megelőzés és elsősegélynyújtás
- Betegség megelőzés

Egészséges táplálkozás

Az egészségfejlesztési program az óvodás gyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítésének szorgalmazását szolgálja.
Az egészséges táplálkozás megvalósulása az élelmezési normán, az étrend összeállításán, a pedagógusok egészségpedagógiai kulturáltságán és a szülők segítő együttműködésén is múlik.

Az egészséges táplálkozás megvalósításában a szülőnek és az óvodapedagógusnak is kiemelt szerepe van, (különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, magas só – és telítetlt zsír-tartalmú, ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve a tejtermékek fogyasztásának ösztönzése).

Az óvodapedagógus feladata

- Tájékoztatja a szülőket a heti étrendről, felhívja a figyelmüket az otthoni kiegészítő étkezés biztosítására.
- Tanácsot ad, ajánl (szülői értekezleten, fogadóórán, kötetlen beszélgetés keretében) az egészséges ételek fogyasztásával kapcsolatban.
- Az Irinyi János Református Oktatási Központ Eszterlánc Óvodájában egészség hetet szervez, szakemberek és a szülők bevonásával, melyet az „Őszköszöntő fesztivál" rendezvénye zár.
- Felhívja a figyelmet a családi étkezés során fogyasztott egészségtelen ételek csökkentésére, mellőzésére.
- Közös nevelési elveket egyeztet.
- Korlátozza az egészségtelen élelmiszerek behozatalát, a szülőket ösztönzi, hogy gyermekeiknél a gyümölcs, zöldség és az ivóvízfogyasztást preferálják.
- Az ételallergiás gyermekek étkezésének fokozott figyelemmel kísérése.
- Az ismeretek rögzítését az élményszerű tapasztalatszerzés, cselekedtetés segíti /piaci séta, vásárlás, salátakészítés, egészséges ételek elkészítése/.
- A dajkával közösen az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében tapintatosan ösztönözi a gyermekeket az új ételek megkóstolására, maga is példát mutat, pozitív minta kiemelésével rögzíti a helyes táplálkozás szokásait.
- Tiszta étkezési környezettel, ízléses terítéssel, rugalmas napirenddel, szokásrenddel járul hozzá a gyermekek étkezési kedvének fenntartásához.

Mindennapos mozgás

Az óvodapedagógus feladata

- Változatos napi és heti rendben biztosítja a gyermek mozgásigényének folyamatos kielégítését.
- Minden nap szervez mozgásos tevékenységet a csoportszobában, vagy az udvaron.
- A csoportszobában a mozgásos tevékenységek végzéséhez biztosítja a feltételeket.

- A gyermekek fejlettségének megfelelő, szervezett mozgást tervez és valósít meg.
- Időjárástól függően törekszik a szabadban történő mindennapos mozgás megvalósítására.
- Időjárástól függően napi 1-3 órát levegő- és napfényedzést biztosít a fokozatosságot betartva.
- A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építi, biztosítva az egészséges kint tartózkodás feltételeit.

Gondozás, személyi higiéné

Testápolás: - tisztálkodás

Az óvodapedagógus feladata

- A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére. (fogmosás, fésülködés, kézmosás, WC használat, zsebkendő használat.)
- A tisztálkodási folyamatot megismerteti, kialakítja a helyes sorrendet és technikát, folyamatosan biztosítja az ehhez szükséges feltételeket.
- A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és a fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel, folyamatosan tudatosítja a gyermekekben.
- Nagy figyelmet fordít a hátrányos szociokulturális körülmények közül érkező gyermekek testápolási szokásaira.
- Fokozatosan alakítja az önállóságot.

Öltözködés

Az óvodapedagógus feladata

- Elegendő időt és szükséges segítséget biztosít az öltözködésben.
- Megfelelő helyet alakít ki a ruházat elkülönített tárolására.
- A szülőkkel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot tesz.
- A megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és tevékenységek között.
- Ösztönzi a gyermekeket, hogy hőérzetüknek megfelelően vetkőzzenek le, ill. öltözzenek fel.

Pihenés

Az óvodapedagógus feladata

- Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően biztosítja a nyugodt pihenés feltételeit.
- A fertőzésveszély csökkentése érdekében gondoskodik a terem szellőztetéséről és az ágyak kellő távolságra történő lerakásáról.
- A gyermekek elalvását, kényelmét, biztonságát segítő szokásrendszert alakít (felesleges ruházat levetése, meleg takaró, mesélés, éneklés, zenehallgatás, testi közelség, puha tárgyak)
- A pihenés időtartamát a gyermek szükségletéhez igazítja, az ébren lévő gyermeknek csendes tevékenységet biztosít.

Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

Az óvodában folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermekek esetében a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen, és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket.

Az óvodapedagógus feladata

- Az egészség megőrzéséhez szükséges magatartásformák megismertetése, rögzítése, a nem kívánatos magatartásformák elkerülése, a folyamatos és fokozatos ismeretnyújtás a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével.
- A gyermekek testi és pszichikai feltöltődése érdekében - a szülők bevonásával – az optimális napirend, hétvégi napirend kialakítása.
- A szülők szemléletformálása, meggyőzése a gyermekek TV-nézéssel, számítógépezéssel töltött napi óraszámának csökkentése érdekében, mely elősegítheti a pihentebb idegrendszert, lehetőséget biztosítva a kognitív képességek optimális fejlődéséhez.

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermekeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

<u>A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai egészségnevelési program tevékenységei:</u>

- Szabad beszélgetések. A beszélgetés kezdeményezője lehet az óvodapedagógus, de lehet maga a gyermek is (valamely aktuális eseménnyel, élménnyel, filmjelenettel stb. kapcsolatosan).
- Irányított beszélgetés a dohányzás ártalmairól a gyermek élményei alapján bábok felhasználásával.
- Élmények elmondása a dohányfüstös helyiségekről: saját lakásunk levegője, szórakozó helyek füstje, gyárkémények füstje, füstmérgezések, balesetek, a családban dohányzók megszokott dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás.

A bántalmazás, erőszak megelőzése

A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmódot, a szexuális visszaélést, az elhanyagolást vagy hanyag bánásmódot, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját.

Mindez a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét. Ez súlyos ártalmat okoz, vagy veszélyt jelent a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki, erkölcsi és szociális fejlődésére.

Érzelmi bántalmazást jelent a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmód, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (p. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekben az állandó félelem érzet vagy szorongás keltése, megszégyenítés, kritizálás, érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek, szem- és fültanúja más bántalmazásának. Különleges ellátást és kezelést igényel, ha gyermek bántalmaz gyermeket.

Szexuális bántalmazást jelent a gyermek bevonása olyan szexuális aktivitásba, amelyre a gyermek koránál, fejlettségi állapotánál fogva nem érett.

Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Házirendünkben vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek és a szülőknek az óvodában való tartózkodás során be kell tartaniuk. A gyermekbalesetek megelőzése érdekében, illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ-ben kerültek rögzítésre.

Az óvodapedagógus feladata

- Tudatosítja a gyermekekkel, hogy egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengetek baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne.
- Felhívja a figyelmet, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.:bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magában, illetve mire érdemes odafigyelniük, milyen szabályokat kell betartaniuk a balesetek megelőzése érdekében.
- Ismerteteti az óvodai nevelési év elején, valamint szükség szerint, a tevékenységek megkezdésekor és a játékeszközök használatba vétele előtt a védő óvó előírásokat.
- Kitér az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírásra, a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrásokra, a tilos és az elvárható magatartásformákra.
- A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően ismerteti. Az ismertetés tényét a csoportnaplóban dokumentálja.

2.1.4.3 Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága: a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül, és az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, és szociális érzékenységének fejlődését.

Felismerjük minden gyermek egyéni értékeit és lehetőséget teremtünk önmaguk megvalósítására. A közösségben lévő gyermekek sokszínűségét és bármi nemű különbözőségét elfogadjuk és megbecsüljük.

A gyermekek segítése abban, hogy megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz, családhoz kötődést segíti. A keresztény kultúra értékeinek megismerésére az óvodában feldolgozásra kerülő egyházi ünnepek tartalma is ad alkalmat.

Így alakulhat ki, ezen keresztül építhetünk ki gyermeki bizalmat Mennyei Atyánk felé. Az érzelmi biztonság megteremtése, az így kiépített azonosulás alapozza meg azt, hogy a gyermek

számára kitűzött cselekvési normákat úgy fogadtassuk el, hogy azok interiorizálódjanak. Modellértékű, befogadó attitűd, a nyitottságra építve az elfogadás természetessé tétele a gyermekek számára. Különböző képességű és fejlettségű gyermekek jól érezhetik együtt magukat az elfogadottság biztonságában. Viszont nem szervezhető olyan foglalkozás, illetve nem folytatható olyan tevékenység, amely a gyermekek számára népszerűsíti

- a pornográf, a szexualitást öncélúan ábrázoló tartalmakat
- a homoszexualitást
- a gyermek születési nemének megváltoztatására irányuló beavatkozásokat
- a transzszexualitást
- a társadalmi nemek elméletét.

Saját pedagógus munkakörben foglalkozatott alkalmazottunkon, és az intézmény egészségügyi szolgálatot ellátó szakemberen, valamint az óvodával kötött együttműködési megállapodással rendelkező állami szerven kívül más személy, vagy szervezet a gyermekek részére tartott foglalkozás keretében szexuális kultúrával, nemi élettel, nemi irányultsággal, szexuális fejlődéssel, a kábítószer fogyasztás káros hatásaival, az internet veszélyeivel és egyéb testi és szellemi egészségfejlesztéssel kapcsolatos programokat csak akkor tarthat, ha a jogszabályban kijelölt szerv nyilvántartásba vette.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Derűs, kiegyensúlyozott érzelmi beállítódás.
- A biztonság, védettség megélése. A Mennyei Atya szeretetét, az Ő állandóságát ismerjék meg, legyen ez biztonságérzetük bázisa.
- A negatív érzelmek helyes kezelésére, kulturált kimutatására való törekvés, Az érzelmi beleélés (empátia) képességének megjelenése (együttérzés, segítőkészség, figyelmesség, önzetlenség megnyilvánulásai).
- Életkornak megfelelő mértékben megjelenik a frusztrációtűrés képessége.
- Az érzelmeket képesek fölismerni, kifejezni.(szimulációs játékok).
- Átélik, hogy összetartozni jó (az ügyessel és a kevésbé ügyessel is, az erőssel és a gyengébbel is, mert jó, ha valaki ki tud segíteni, és jó, ha valakinek én segíthetek, együtt jobban boldogulunk, mint egyedül).

- Kialakul érzelmi kapcsolatuk a gyülekezettel is („a mi templomunk élménye", kapcsolat a lelkipásztorral, gyülekezeti tagokkal, a gyülekezet közösségi élményt jelent, érzik odatartozásukat).

Az óvodapedagógus feladatai:

- A befogadás gondos megtervezése, türelmes, tapintatos véghezvitele (előzetes kapcsolat-felvétel a családdal, szülőkkel történő befogadás, óvodapedagógusok, pedagógiai munkát segítő szakember (dajka) jelenléte).
- A befogadás során nem csak a gyermek, de a szülő is át kell, hogy élje az óvodapedagógus empatikus magatartását: az együttérzést azzal, hogy a leválás a szülő, különösen az anya számára is nehéz érzelmi állapot. Ezzel alapozhatja meg a szülőkkel való együttműködést hosszú távra, amely a gyermek biztonságérzetének alappillére. - Biztonságot nyújtó szokás és szabályrendszer kialakítása, működtetése.
- Következetesség, pozitív megerősítés, motiválás.
- Szeretetteljes viszonyulás minden egyes gyerekhez, elfogadó magatartás. Együttműködés, altruizmus, nyitottság, társadalmi érzékenység, más kultúrák elfogadása jellemzi
- A gyermekek élményvilágának, érdeklődésének, tapasztalatának megismerése.
- A közös élményekre alapozva tudatosan alkalmazza a közösségfejlesztés változatos módszereit: a játék és más élmény gazdag tevékenység, program során: pl.: kirándulás, egyéb óvodán kívüli programok.
- Pozitív érzelmeket keltő élményanyag biztosítása, fordítson gondot ezek feldolgozására (időintervallum biztosítása az élmények között): közösségi, esztétikai, lelki-érzelmi, természethez kapcsolódó, stb. élmények.
- A tevékenységrendszer érzelmi szempontból is átgondolt megszervezése (közös és egyéni sikerélményt nyújtó tevékenységek, stb.).
- Meleg érzelmeket keltő, otthonos környezet kialakítása (ahol van elég hely a közös tevékenységre, és biztosítva van a gyermekek számára megfelelő intim szféra).
- Legyen modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése a gyermeki magatartás alakulása szempontjából. A pedagógiai program szerinti óvodaképnek, gyermekképnek, és pedagógusképnek megfelelően a pedagógusok, a pedagógiai munkát segítők és a gyermekek közötti kapcsolatra az együttműködés, a nyitottság, valamint a segítő szándékú kommunikáció jellemző.

- Nyújtson segítséget a gyermekek és családtagjaik számára a gyülekezetbe való bekapcsolódáshoz is.
- A napi tevékenységekben, játékban időt, lehetőséget biztosít a beszélgetésekre, kezdeményezően példát mutat az interaktív kommunikációra. Az egymásra figyelést, a másik fél mondanivalójának meghallgatását gyakoroltatja a gyermekekkel az alábbi módokban: gyermekek és óvodai alkalmazottak, gyermekek egymás közti, illetve az óvodai alkalmazottak egymás közötti kommunikációja során.

Felkészülés az életre, közelebbről az iskolai beilleszkedésre. Az elsődleges családi nevelésre támaszkodva, ahhoz illeszkedve, azt kiegészítve az óvoda felvállalja a 2,5-7 éves korú gyermek közösségi nevelésének tudatos, intézményes keretek közötti szakszerű irányítását. Ez a munka tartalmazza a megfelelő attitűdök, értékek, normák, belső motiváció, egészséges szükséglet-rendszer kialakítását (pl. egymásra figyelés, alkalmazkodás, segítőkészség, empátia, kommunikációs rendszer, viselkedés, közösségi élethez alkalmazkodó kulturált önérvényesítés, stb.), valamint az erkölcsi értékek formálását (lelkiismeretesség, igazmondás, felelősségvállalás, jó és rossz megkülönböztetése, értékóvó magatartás, fegyelmezettség).

A gyermek közösségi nevelésében, az egyre tágabb környezetbe való beilleszkedésben és az eközben zajló individualizációjában (önmagára találásban) ugrásszerű változás az óvodába lépés, hiszen általában ilyenkor szakad ki először a családi környezetből. Az óvodai nevelés során a családdal együttműködve segítjük elő a gyermek önállósulásának az életben való eligazodásának, a minél teljesebb életre való felkészülésnek ezt a folyamatát. Ennek során támogatjuk abban, hogy megtanuljon eligazodni, beilleszkedni az őt körülvevő világban. Törekszünk arra, hogy biztosítsuk a gyermek óvodai nevelésében az önazonosság megőrzését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét. Segítjük az Istenkép kialakulását valamint a keresztyén értékrend elfogadását.

Tudatosítsuk a gyerekekben különböző lehetőségekkel, képességekkel élünk ezen a világon, de nem ezek alapján kell értékelnünk embertársainkat, sőt önmagunkat sem, hanem úgy, ahogyan Isten értékel minden embert, értékünk egyforma.

A Biblia mércéje szerint valamennyien tartozunk egymásnak segítséggel, támaszadással. Különböző helyzetekben különböző szerepekbe kerülhetünk. Olykor adni kell tudnunk, máskor, pedig elfogadni.

A családoknak az utóbbi időben elég sok negatív hatással kell szembenéznie, s ennek során sajnos érzékelhetően romlik a családi nevelés funkciója. A gyerekekkel töltött idő mennyisége

sokat csökkent, annak minősége is romlott (nem kellőképpen és hatékonyan használják ki az együtt töltött időt). Éppen ezért az óvoda a közösségi nevelő szerepe megnőtt.

A kiemelt figyelmet igénylő ezen belül a különleges bánásmódban részesülő gyermek nevelése, speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködésével (logopédus, gyógypedagógus, pszichológus, fejlesztő pedagógus).

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Az énkép alakulásában legyenek pozitív célok, értékek a gyermek előtt.
- Fel tudja ismerni pozitív adottságait és hiányosságait, kellő önbizalommal rendelkezik.
- Megjelennek az önérvényesítés elfogadható formái, a kommunikációra való készség.
- Életkornak megfelelő helyzetfelismerő készség kialakulása.
- Képes közösségi normák beépítésére.
- Bizonyos szükségletei kielégítésének késleltetésére való képesség kezdeti szinten megjelenik.
- Együttműködési készség mutatkozik meg: ötleteinek átadása, másokénak elfogadása, alkalmazkodás.
- A kudarctűrő képesség megjelenik.
- Oldott, fesztelen, nyitott közeledés a már ismert környezethez.
- Mások iránti tisztelet, megbecsülés, ennek nyomán az Isten iránti tisztelet átélése nyilvánul meg magatartásában.
- Életkornak megfelelően fejlett, a rugalmas iskolakezdéshez szükséges akarati tulajdonságok: kitartás, önfegyelem, önállóság, szabálytudat, feladattudat.
- Jó és rossz értékítéletre való képesség, az elemi bibliai normák alapján.
- A működő lelkiismeret megmutatkozik, megtanulja, hogy a lelkiismereti konfliktus gyógyírja a bocsánat (őszinteség, bocsánatkérés, együttérzés, megbocsátás gyakorlása, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, konfliktus-helyzetek nyílt tisztázására való készség megmutatkozása).

Az óvodapedagógus feladatai:

- Nyitott, barátságos, empatikus viselkedésminta nyújtása az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolat terén (pozitív és negatív megnyilvánulásaiban egyaránt: pl. felháborodását is tudja megfelelően kinyilvánítani).

- A munkatársaihoz, a szülőkhöz való keresztyén viszonyulása is legyen mintaértékű.
- A tiszteletadásban is nyújtson mintát, legyen tiszteletre méltó.
- Közös élményekre épülő közös tevékenységek szervezése. (óvoda – család – gyülekezet)
- Az inkluzív gyakorlat megvalósítása.
- Az óvodapedagógus segítségének felajánlása a családoknak.
- A befogadásnál fordítson különös gondot a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre.
- A csoport nevelési tervében fordítson gondot a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek csoportba való integrálásának, közösségben való fejlesztésének tervezésére.
- Ha szükséges, tárja fel a gyerekek interakciós problémáit: kezelje konfliktusaikat, keresse meg azok okait, tapintatosan törekedjék az okok megszüntetésére.
- Éljen együtt a gyermekközösséggel, indirekt módon irányítsa annak életét, szocializációs légkörét.
- A gyermekek személyiségét nem statikusan, hanem önmagukhoz viszonyított fejlődésében szemlélje, melyhez felhasználja a gyermekre vonatkozó óvodai fejlődési napló információt.
- Állítson fel egyértelmű szabályrendszert, azt működtesse következetesen és rugalmasan.

2.1.4.4 Az értékelés és jutalmazás

Célja: a gyermek helyes megnyilvánulásainak kialakítása, pozitív motiváció biztosítása

A gyermekek jutalmazásának elvei és formái:

A jutalmazás mindig konkrét, a gyermekek számára érthető, a társak számára is motiváló hatású. Tárgyi jutalmazást csak ritkán, indokolt esetben alkalmaz.

Az óvodában alkalmazott jutalmazás:

- a verbális és nonverbális kifejezések,
- kommunikációs eszközök,
- érzelmek kifejezése,
- kiemelt-megtisztelő feladatatás,
- kedves tevékenység biztosítása.

Fegyelmező intézkedések:

Mindig a gyermekek viselkedésének közösségellenességére irányul, a pillanatnyilag adott magatartást ítéli el és nem a gyermeket. Elkülönítés /csoport területéről/, étel, levegőzés vagy szeretetmegvonás nem alkalmazható. A fegyelmező intézkedés az életkori sajátosságokból fakadóan mindig pozitív irányba ható:

- mintaadás,
- átterelés,
- motiválás,
- megbeszélés,
- szélsőséges esetben tevékenység megállítása.

Az óvodapedagógus feladata

- Az értékelést fontos személyiség és közösségalakító tényezőként alkalmazza.
- Az óvodában a pozitív értékelést alkalmazza elsődlegesen, melynek formája a jutalmazás és ennek előlegezett formája, a biztatás.
- Erősíti a gyermekek helyes megnyilvánulásait, és ezzel alakítja a pozitív motivációkat.
- Évente három alkalommal írásban átfogó értékelést készít a fejlődési napló alapján, amelyről tájékoztatja a szülőket.

2.1.4.5 Anyanyelvi nevelés, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Mindenekelőtt tisztelegnünk kell a Teremtő csodálatos alkotása előtt, hogy mi, emberek beszélhetünk. Keresztyén szerzők úgy írnak erről a képességről, mint az istenképűség különleges vonásáról.

Programunk elején megfogalmaztuk, hogy szemléletünk komplex, átfogó, az alapállásunk, hogy pedagógiai tevékenységünk mindig az egész személyiségre hat, akkor is, ha éppen egy adott részterülettel foglakozunk. Ez jól tetten érhető a beszédnevelés terén. Összefüggés fedezhető fel a mozgás összerendezettsége és a beszédképesség között, a beszédképesség alakulása nagyon sokrétűen hat ki az egész személyiség fejlesztésére.

A beszédképesség több részképességből tevődik össze (beszédészlelés, a megértés, hangképzés, stb.), a fejlesztésnél ezekre tudatosan oda kell figyelni. Mi is a beszéd?

- A beszéd és a nyelv egymás kontaktusában értelmezhető, a beszédképesség mindkettőt feltételezi.

- A beszédképességnek fiziológiai és biológiai összetevői is vannak (erre komolyan kell gondolnunk abban az esetben, ha éppen ezeken a területeken sérült gyermeket nevelünk integráltan).
- A beszédnek közösségi nevelő jellege van – a közösségi lénnyé válás legfontosabb eszköze. A beszéd kommunikációs eszköz.
- A beszéd és a kultúra elválaszthatatlan. (Maga a nevelés is nyelvi közegben, a nyelv révén megy végbe, noha nem szorítkozik csupán verbális eszközökre.)

A nyelvi-, kommunikációs képességek fejlődése szempontjából döntő tényező a család nyelvi kultúrája. A családi modell ismeretében, abból kiindulva lehet a gyermeket fejleszteni. A gyermekek óvodába lépésükkor különböző fejlettségű beszédkészséggel rendelkeznek, melynek több oka lehet:

- A családi modell milyensége.
- A gyerek adottságai és fejlődésének üteme.
- A gyermek személyisége (nyitott v. zárkózott).

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermek fesztelenül, szívesen beszél, érthetően kommunikál.
- Képes mások beszédének megértésére, a megértett beszédnek megfelelő cselekvésre.
- Beszéde megfelelően magába foglalja a nyelvtani megfeleltetéseket. Különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot.
- Szókincse gazdag, minden szófajt használ, rendelkezik az aktív szókincsének megfelelő gyűjtőfogalmakkal.
- Képekről kérdések alapján és önállóan is képes összefüggések fölfedezését kifejezve beszélni.
- Artikulációja megfelelő, beszéde tartalmazza a mondanivalójának megfelelő metakommunikatív jelzéseket.
- Képes megérteni mások metakommunikatív jelzéseit.
- Beszédfegyelme kialakult: képes figyelmesen végighallgatni másokat.
- Verbális memóriája fejlődik: képes a szövegvisszaadásra részletekbe menően.
- Tisztán ejti a hangokat.
- Képes a fonémák elkülönítésére (ehhez kapcsolható majd az írott beszéd megtanítása (írás-olvasás).

Az óvodapedagógus feladatai:

- Gazdag beszédkultúra, amelyet folyamatosan ápol, fejleszt. Mivel az óvodáskorú gyermek mintakövetéssel tanul, megnyilvánulásai modell értékűek legyenek!
- A gyermek életkorának, nyelvi fejlettségének, érdeklődésének megfelelő beszédhelyzetek teremtése.
- Éljen a Biblia nyelvi kincsével, modelljeivel, választékos szókincsével a gyerekek között. Kommunikációját minden partnerrel a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemzi.
- A tárgyi környezet kialakításánál is figyeljen a beszédszituációk lehetőségeinek biztosítására: beszélgetésre motiváló képek elhelyezése (különösen hatásos, ha a gyerekek családi fotóit – a befogadásnál jelentős vigaszforrás is -, a csoport közös élményeiről készült képeket helyezünk el időnként; mesesarok (mesélő kuckó) kialakítása, ahol meghitt beszélgetésekre is van lehetőség, vagy könyvek nézegetése közben; bábok, paraván, jelmezek biztosítása.
- Indokolt esetben használja a modern információfeldolgozási eszközöket, példát mutat az infokommunikációs eszközök óvodában indokolt alkalmazására.
- Oldott beszédlégkör folyamatos fenntartása, az anyanyelvi nevelés szem előtt tartása (az egész napot hassa át). Minden tevékenységnél tudatosan gondoljon az anyanyelvi fejlesztés lehetőségeire (pl. a használt szavakat értik-e a gyerekek, ne kelljen 1-2 szómagyarázatnál többet beiktatni a tevékenységbe).
- Legyen kezdeményező és egyben tapintatosan türelmes a kapcsolatteremtésben, a hibákat tapintatosan kezelje. /többnyire csak beszédében megismételve/
- Magas szintű kérdéskultúrával rendelkezzék, támaszkodjon a gyermek természetes közlésigényére.
- Fogalomhasználata pontos, a 2,5 -7 éves korosztály fejlettségéhez igazodó, példaértékű.
- Legyen érdeklődő a gyermekek megnyilvánulásai iránt, nevelje arra a gyerekeket, hogy egymás felé legyenek ők is érdeklődők. Adjon elég időt, személyes odafigyelést mindenki számára. Ebben sokat jelent, hogy nyomon követjük, hogy ki hiányzik, miért hiányzik, rajzolunk, levelet írunk a hosszan hiányzónak. Így alakul a gyerekek érdeklődése a másik iránt, a visszavárt gyereket meg fogják hallgatni, ha elmondja, mi történt vele. Az ilyen figyelmességre jó alkalom a reggeli áhítat ideje.
- Az óvodapedagógus szervezzen beszédfejlesztő tevékenységeket, amelyeknek során játékosan fejlesztheti a beszéd részképességeit (artikulációs gyakorlatok, nyelvi játékok, mondatfűző játékok, percepciót fejlesztő játékok, stb.

- Vegye észre a részképesség zavarokat, gyanú esetén kérje szakember segítségét.
- Ismerje fel a beszédhibákat, a hiányzó vagy rosszul képzett hangokat, a hangszín és a beszédritmus rendellenességeit, a gyermekek szakirányú fejlesztésére keressen lehetőséget.
- Amikor egy csoport túlzsúfolt, az óvónőnek a pszichés képességeit meghaladó gyermeklétszámra kell elosztani figyelmét, idejét, önmagát, a zajszint pedig egészségtelenül megnövekszik, akkor a beszédlégkör, a beszédpercepció körülményei romlanak. Általában az ilyesmi éppen ott következik be, ahol a családi hátterek is sérültek. Óvodánk igyekszik ellenállni a túlzsúfoltság gazdasági kényszerének.

2.1.4.6 A nyelvi kommunikációs képességek retardációja

Alapvetően fontos az óvónő mintaszerű beszédprodukciója, mégis szükséges a 2,5 - 7 éves gyerekek egy részének célzott fejlesztése.
Külön törődést igényel az a gyermek, aki:

- megkésett beszédfejlődésű,
- nem, vagy alig beszél, elhúzódik a többiektől, kérdésekre alig válaszol,
- függetlenül beszédének mennyiségétől, gyakoriságától hibásan beszél,
- szegényes a szókincse,
- sokszor visszakérdez, ismételtet, rendszeresen „nem figyel oda”, vagy jellegzetesen, „tessék” kérdéssel reagál (beszédpercepciója elmaradott),
- figyelme könnyen elterelhető, a feladatokat nem hajtja végre, beilleszkedési, magatartási problémái vannak,
- túlnyomórészt nem köti le a mesehallgatás,
- a mesét csak akkor szereti hallgatni, ha a mesekönyv képeit látja, ha bábozást, dramatizálást lát.

Különösen azokkal a gyerekekkel kell differenciáltan foglalkozni, akikre a felsoroltak közül több is jellemző. A nyelvi nevelés módszerei közül azokat alkalmazzuk, amelyek életre hívják a gyermek empátiáját. Olyan motivációs alapot kell teremtenünk, melynek következtében a gyermek önkéntelenül is beszédre fakad, nem tud ellenállni a késztetésnek.

A módszerek beszédaktivitást váltanak ki, és fokozottan figyelembe veszik a gyermek egyéni sajátosságait. Ez a fejlesztés 4 éves kortól csoportosan, illetve egyénileg is alkalmazható. Alkalmazásánál mindig tekintettel kell lennünk a gyermek reakciójára, esetleges fáradékonyságára, érdeklődésére.

A fejlesztés módszerei:

- **Szemtől szembe beszélgetés**: Látszólag spontán beszélgetünk a gyermekkel úgy, hogy szemben legyünk egymással, s a gyermeknek módja legyen az arcunkat figyelni. Ügyeljünk a szép tiszta, jól artikulált kiejtésre.
- **Mesefeldolgozás bábbal, dramatizálással**: A mesefeldolgozás során növekszik a gyermek beszédaktivitása. Lehetőség nyílik a mese aktív megélésére, átlényegítésére, melynek során a gyermek elmondja, megismétli, kitalálja, eljátssza a hősöket, befejezheti a cselekményt. Érzelmi motiváltsága, az önfeledtség váltja ki a beszédaktivitást.
- **Képelemzések többféle szempont szerint**: A képolvasásnál állításokat gyűjtenek a gyermekek, amely folyamatos beszédre ösztönöz. Képek segítségével ismernek fel és neveznek meg kommunikációs helyzeteket. Ez segíti a gondolkodás és a beszédprodukció összefonódását, fejlődését.
- **Szituációs játékok:** Különböző társadalmi, interperszonális szerepekben nyilvánulnak meg benne a gyerekek. Minden szerep más fogalomrendszert, s elsősorban más jellegű kapcsolatot igényel, más-más kommunikációt diktál, kiváltja a metakommunikációt.
- **Bábjáték**: Azért hatékony, mert a bábozás során a gyermek megszabadul gátlásaitól, szorongásaitól, mivel elbújhat a báb, a paraván mögé. Mivel artikulációját a többiek nem látják, rákényszerül az érthetőbb beszédprodukcióra.
- **Nyelvi játékok**: A játék szabályai mindig nyelvi, kommunikációs feladatokhoz kötődnek, fejleszti a gyermekek beszédtechnikáját, artikulációját.
- **Artikulációs játékok**: a beszédben résztvevő szervek játékos mozgatásával a kifejezőbb artikulálást segítjük elő.

E módszerek segítségével fejleszthető a gyermek beszédértése, beszédképessége, artikulációja. Ezúton megelőzhetővé válik, hogy később szakemberhez kelljen fordulni, ill. alátámaszthatjuk a szakemberek munkáját (természetesen egyeztetve). A beszédhibás gyermekeket legkésőbb 5

éves korban logopédushoz irányítjuk. Törekszünk a szülők szemléletének formálására a beszédhibás gyermekekkel való helyes bánásmód kialakításában.

Értelmi fejlesztés, nevelés tartalma

1. Az óvodáskorú gyermek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, a meglévő tapasztalati bázisára alapozva, ismereteinek, tapasztalatainak rendszerezése, bővítése, értelmi képességeinek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, kreativitás) tudatos fejlesztése.
2. Az óvodai életben ennek a fejlesztésnek a fő színtere a mással nem helyettesíthető szabad játék, és a tevékenységekben megvalósuló tanulás.
3. Az értelmi nevelés tehát egy olyan fejlesztőprogram felépítését jelenti, amely minden gyermekben (akár kiemelkedő, akár átlagos, vagy gyengébb, fejletlenebb képességekkel bír) kialakítja azokat a képességeket, motivációkat, amelyek alapján örömet jelent számára a tanulás, az önfejlesztés. Az óvodai tanulás elsődleges célja, az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. A tanulástámogató környezet megteremtése során építünk a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
4. Programunk specialitásából, a református szellemiségből fakadóan az ismeretek bővítésébe beleértjük a bibliai, keresztyén hitünkhöz kapcsolódó (életkornak megfelelően kialakított) ismeretanyagot is.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről. /Neve, lakáscíme stb./
- Örömet jelent számára az ismeretszerzés.
- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél.
- Észlelése egyre pontosabb, valóság-hűbb.
- Képes rövid idejű (5-10 perc) figyelemösszpontosításra.
- Valósághoz közeli képzeleti működés.
- Megjelennek a problémamegoldó és kreatív gondolkodás vonásai.
- Az emlékezet életkornak megfelelő fejlettsége.
- Rendelkezik konkrét elemi fogalmakkal, alakuló fogalmi gondolkodással.
- Elemi összefüggések fölismerésére való képesség.
- Különböző helyzetekben, elemi szinten való eligazodás.
- Megjelenik a gondolkodás önállósága, a megfontolt döntés elemi képessége.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermek spontán szerzett ismereteinek, tapasztalatainak rendszerezése és bővítése kötetlen és kötött foglalkozások formájában.
- Játékos helyzetek, tanulási alkalmak teremtése.
- Élményszerzési lehetőségek megszervezése, amelyekben a gyermek érzékszervei útján szerezhet tapasztalatokat.
- Komplex módszerek alkalmazása. Az alkalmazott pedagógiai módszerek a kompetenciafejlesztést támogatják.
- Gondolkodás –alkotóképesség – fejlesztése.
- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.
- Idő és lehetőség biztosítása az együttműködésre, a próbálkozásra, tévedésre, újrakezdésre.
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés lehetőségének biztosítása, mely épít a gyermeki érdeklődésre, kérdéseire, válaszaira.
- Olyan attitűdök, motivációk kialakítása, amelyek képessé teszik a gyermeket váratlan vagy komplex helyzetek megoldására, és amelyek kapcsán egyre több örömöt talál a kihívások legyőzésében, az önfejlesztő tanulásban.
- Problémahelyzet elé elsősorban az irányított játék során állítja a gyermeket, így alkalmazza a gyakorló játékban, szerepjátékban, építőjátékban stb.
- Differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztés, az egyéni képességek, hajlamok, rátermettségek, adottságok tudatos számbavétele, együttes fölfedezése a gyerekekkel. Felméri a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát. Hatékony gyermek-megismerési technikákat alkalmaz.
- Kommunikációs lehetőségek gazdag repertoárjának kialakítása.
- Figyelemkoncentrációs tevékenységek biztosítása.
- Döntési helyzetek biztosítása életkornak megfelelően.
- A játékszituációkban jelentkező és egyéb spontán helyzeteket is használja fel az értelmi képességek kibontakoztatására (természetesen a játék szabadságának megsértése nélkül)

- Mindezt hassa át a keresztyén szellemiség, melyben szem előtt tartjuk, hogy Isten nagyon fontos szerepet szánt az ember értelmének, önálló gondolkodásának. Ezért megengedhetetlen minden olyan módszer alkalmazása, amely kikapcsolja, megkerüli a tudatos gondolkodást (mediatív módszerek)!

2.1.4.7 Esztétikai nevelés

A gyermek életkorának megfelelő kulturális értékek megismertetése, esztétikai élmények biztosítása, az esztétikai igényszint fejlesztése, esztétikai örömök megélésére nevelés. Tanulják meg élvezni a gyerekek a valódi értékeket. Ezeket Isten éppen arra adta, hogy örüljünk, személyiségünk harmóniája erősödjön, az élet terhei alól felszabaduljunk. Milyen értékeket? A szép zenét, a magyar kulturális (zenei, mozgásos, verbális) anyanyelvünket, református kultúránkat, a szépség bármilyen formában való megjelenését (természetben, emberi alkotásokban, érzelmekben, szavakban, hangokban, hangulatokban stb.), saját embervoltunkban, képességeinkben rejlő értékeinket, stb. A szép fogalmának kialakításakor is a Biblia az értékrendünk alapja. Isten esztétikai értékrendjének visszatükröződését látjuk a teremtettségben.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek örömmel fogadják a kulturális értékeket.
- Megismerkednek a népi kultúra (természetesen nem a babonás hagyományokra, hiedelmekre gondolunk), a helyi kulturális hagyományok elemeivel.
- Megismerkednek református kultúránk alapelemeivel: zeneiség, puritán esztétikai kultúra, a református templom jellegzetességei, stb.
- Megismerkednek a környezetformálás, alkotás örömeivel
- Igényükké válik a környezet rendje, a szépség, a természet közelsége, megfigyelése, óvása.
- Saját megjelenésükre nézve is kialakul megfelelő igényszintjük.
- Tudnak gyönyörködni a nyelvi szépségekben, szívesen fordulnak az anyanyelvi kultúra értékei felé (mese, vers, nyelvi játékok, stb.).
- A mozgásban megjelenő, kifejeződő szépség örömeit is fölfedezik.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Maga is tudjon feloldódni esztétikai örömökben, fordítson gondot kulturális életére, műveltségét fejlessze folyamatosan.
- Saját kulturális értékrendjének is legyen meghatározója a Szentírás.

- Ismerje a református kulturális értékeket (pl. énekeskönyvünk).
- Megjelenése, mozgása, beszéde, magatartása magasan kulturált, igényes, szolid legyen.
- Az óvodai környezet, ismeretanyag igényes kialakítása.
- Természeti és tárgyi környezetének gondos őrzője, alakítója.
- Gyűjtsön, biztosítson ötletgazdag eszközöket, anyagokat az alkotási folyamathoz.
- A gyermekeknek nyújtson szabadságot alkotókedvük, fantáziájuk kibontakoztatásához.
- Törekedjen arra, hogy a gyerekek megismerhessék a helyi kulturális hagyományokat, értékeket (akár élményszerző séták, helyszíni foglalkozások alkalmával).

2.1.4.8 Keresztyén nevelés

Református óvodáink specifikuma a hitéleti nevelés. Óvodáink attól reformátusok, hogy református szellemiségű nevelés folyik benne, tehát a hitéleti nevelés nem egy részterület, hanem átfogja, megalapozza, meghatározza egész hatásrendszerünket.

A gyermek személyiségének minden szférájára hat: emocionális, mentális, szociális, szomatikus terület, ismeretanyag, motivációs bázis, stb. A szeretetteljes keresztyén légkör, gondolkodásmód hatja át az óvodai élet minden mozzanatát, területét, teljes idejét. Keresztyén erkölcsi értékeket közvetítünk a gyermekek felé: feltétel nélküli szeretet, megbocsátás, önzetlenség, lelkiismeretesség.

Célunk: hogy a gyermekeket Istennel való kapcsolatra segítsük a keresztyén hit belső békességének, stabilitásának, érzelmi többletének kifejezésre juttatásával. Az óvodai élet bázisa a Biblia alapvető üzenetének megismertetése. Isten szeretetének legdrágább megnyilvánulása a megváltás: Jézus értünk eljött, a mennyből odaadta magát. Isten vágyik a velünk való közösségre, a Vele való közösségünk a legdrágább kincsünk, védelmünk, életelemünk.

Az ember bűnösségét a legkiemelkedőbb bibliai szereplők esetében sem rejti véka alá a Szentírás, de nekünk nem az a dolgunk, hogy ezeket kihangsúlyozzuk, hanem, hogy ezeken keresztül is alázatosan felragyogtassuk Isten nekünk is felkínált kegyelmét.

Az Ige fő üzenete, amit adott alkalommal el akarunk juttatni a gyermekekhez (belső célnak is szoktuk nevezni), az, ami köré csoportosítunk mindent. Ezt nem mondjuk ki verbálisan, de a végére ennek kell kidomborodnia, a gyermekek gondolkodásában megjelennie. A belső cél tehát mindig legyen összhangban a teljes Szentírással, legyen világos, egyértelmű (tervezésnél

célszerű egy mondatban megfogalmazni). Óvodáskorban evangéliumot hirdetünk: Jézus mit tett értünk, és ezért Ő mit kíván tőlünk.

A hitéleti nevelés szerves része az integrált nevelésnek, ill. az integrált nevelés a hitéletnek, hiszen Isten elfogadó szeretete minket is arra indít, hogy készek legyünk a befogadásra. A hittel teli közegből következik a problémák nyílt kezelése, egymás hordozása. A sajátos nevelési igényű, illetve különleges bánásmódot igénylő gyerekeknek különösen nagy szüksége van Isten közelségére. A befogadás során pedig bizonyosan megtapasztaljuk, hogy Isten mindenkiben helyezett el a közösség számára értéket, így kölcsönösen gazdagodunk. A hitéleti neveléshez természetesen tevékenységek is kapcsolódnak, amelyeket részletesen kifejtünk a program tevékenységrendszerében.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek örömmel hallgatnak bibliai történeteket, néhányat maguk is tudnak reprodukálni.
- Megismerkednek kötött imádságokkal, megismerik a szabad imádság lehetőségét, szokás-rendjükben megjelenik az imádság (pihenéshez, étkezéshez kapcsolódóan).
- Isten létezésében hisznek.
- Gyermeki bizalom épül bennük Mennyei Atyánk iránt.
- A megismert hitbeli, erkölcsi vonatkozásokat próbálják életükben megvalósítani.
- Szívesen forgatják a Gyermek Bibliát, felismerik, látták már a teljes Szentírást.
- Ismernek református énekeket, egyéb lelki énekeket.
- Szívesen jönnek el a templomba, otthonosan mozognak a gyülekezeti környezetben.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Kapcsolódjék keresztyén gyülekezethez, hitét gyakorolja!
- Ismerje a Bibliát, református hitvallásainkat (Heidelbergi Káté, II. Helvét Hitvallás)
- Legyen biblikus istenképe. Alakítson ki a gyermekekben Istenről olyan képet, amely szerint Isten szeret, gondoskodik, megőriz, mindig jelen van, mindig ad (legnagyobb ajándéka Jézus Krisztus), úgy fogad el amint vagyunk, Aki elfogadásával együtt mégsem hagy úgy, amint vagyunk (megszabadít a bűn törvényszerűségéből, a félelmekből).
- Pedagógusi hivatásában Isten előtti felelősséggel, Istennek szolgálva dolgozzon! Ápolja Istennel és más hívőkkel való kapcsolatát, munkatársaival is törekedjék keresztyén testvéri kapcsolatra!
- Értékrendjének legyen alapja a Szentírás.

- Használja ki a hit közvetítésének lehetőségeit, ennek során támaszkodjon a spontán gyermeki érdeklődésre.
- Keresztyén nevelés tervezésének megszervezése, melyre gondosan felkészül.
- Naponként tart rövid áhítatokat a gyermekeknek (egy bibliai mondat vagy gondolat, ének, imádság, beszélgetés).
- Imádkozik csoportjáért, a gyermekek családjáért.
- Munkáját hassa át a szeretet, az Isten iránti bizalom, az ebből fakadó pedagógiai optimizmus!

2.1.5 Az óvodai élettevékenység formái

2.1.5.1 Játék

A játék az óvodáskorú gyermek legfontosabb és legfejlesztőbb, alapvető tevékenysége, a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, amelynek minden nap visszatérően, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. Kiválthatja helyzet, eszköz, szerep, élmény. Legfőbb indítéka a tevékenységvágy és a kíváncsiság. Ebben a korban ez a tevékenység mindent áthat, a gyermek formálódásának az alapja. A játék elsősorban arra való, hogy a gyermek számára örömforrás legyen.

Majd pedig arra, hogy segítse az őt érő hatások feldolgozásában, kiemelkedő mentálhigiénés szereppel bír az óvodás számára. A gyermekek tapasztalataikat, élményeiket játsszák el, gyakran átalakított formában, eközben negatív élményeket, szorongásaikat „kijátsszák” magukból, érzelmileg feldolgozzák.

A játék során az új dolgok beépülnek a gyermek életébe, személyiségébe. A játék társas kapcsolataiban tanult, hallott erkölcsi ítéletek, viselkedésminták aktualizálódnak a különböző spontán élethelyzetekben. A játéknak **személyiségfejlesztő** hatása van, mivel a gyermekeknek kreatív együttműködésre, kompromisszumok kötésére van szükségük a zavartalan játék-tevékenységhez. A gyermek a játékban megéli a döntés szabadságát. Ennek a szabadságnak az együttélés szabályai, a társakkal való együttműködés viselkedési szokásai adják meg az ésszerű korlátait. Így alapvető jelentőségű a szocializáció folyamatában. A gyermekek egyéni megfigyelésére a szabad játéktevékenység kínálja a legmegfelelőbb alkalmat. Képet kaphatunk ismereteiről, élményeiről, mozgásigényéről, beszédkészségéről, érzelmi állapotáról, szociális és értelmi fejletségének egészéről. A játék a gyermeki személyiség tükre, azonban játékának megértéséhez, jogos következtetések

levonásához ismernünk kell a család pillanatnyi helyzetét, körülményeit, a gyermek érzelmi állapotát és annak hátterét is. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban és az óvodában is a felnőtt: a szülő, az óvodapedagógus. A felnőtt folyamatosan utánozható mintákat nyújt a játéktevékenységre, a már kialakult szabad játékfolyamatba bevonható társ marad, elakadás esetén segít, kezdeményez. A mintaválasztást a gyermek érzelmei határozzák meg. Nagy felelőssége van tehát annak a felnőttnek, akihez a gyermek érzelmileg kötődik. Jelenléte segíti a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását.

Az óvoda felnőtt dolgozóinak keresztyén viselkedésmintája beépülnek a játékba, így a gyermekek gyakorolják a keresztyén erkölcs megnyilvánulásait: szeretet, megértés, alkalmazkodás, önzetlenség (udvariassági formák), stb.

A tevékenység tartalma:

- gyakorlójáték
- szimbolikus szerepjáték
- dramatikus játékok (kapcsolatteremtő, bizalomjáték, utánzó játékok, feszültségoldó játékok)
- dramatizálás, bábozás
- konstruáló, építő játék, barkácsolás
- mozgásos játékok
- társas játékok, fejlesztő szabályjátékok (anyanyelvi, szociális, mozgásos, stb.)

Az óvodapedagógus feladatai:

- **Nyugodt légkör biztosítása**: Egyértelmű, biztonságérzetet adó és a nyugodt játékot minden gyermek számára lehetővé tevő szokás-szabályrendszer kialakítása. Ez ne legyen túlszabályozott, de segítse a határok bemérését, az eligazodást, az érzelmi biztonságot, a konfliktusok kialakulásának elkerülését, a konfliktusok kezelhetőségét. Adjon eligazítást a leggyakoribb konfliktushelyzetek megoldására. Pl.: A játékeszközön való megosztozáskor a játékot joga van mindenkinek befejezni, nem kell rögtön átadni, de a befejezéskor ne feledkezzenek meg arról, hogy ki vár rá. Közös tevékenységbe a már együtt játszók dönthetik el, hogy bevesznek-e még valakit. Nem lehet valakit közös játékra kényszeríteni, ha nincs kedve hozzá, de elutasítani udvariasan kell. (Az elutasított gyermeket az óvónő segítheti át a visszautasítás fájdalmán azzal, hogy ő maga játszik vele.) stb. A játékvezetésben „a ráérős óvó néni” stílusát tartjuk a gyermekek számára optimálisnak.

- **Idő biztosítása**: Az elmélyült játék kialakulásához, frusztrációmentes befejezéséhez időre van szükség. Mivel a játék a legfontosabb tevékenység az óvodában, erre kell a legtöbb megszakítás nélküli időt biztosítani. A délutáni játék ugyanolyan fontos, mint a délelőtti, ezért a délutáni időszak zavartalanságát is biztosítani kell
- **Hely biztosítása**: Az óvodai játék színtere az udvar és a csoportszoba. A játék változatos lehetőségeit a megfelelő tér kialakításával kell biztosítani. Legyen a csoportszobában hely a mozgásra, alkotásra, konstruálásra, félrevonulásra, kuckók kialakítására. Mindezeket úgy kell létrehozni, hogy biztosítsuk azt, hogy a különböző játéktevékenységek lehetőleg ne zavarják egymást. Legyenek meg az állandó játékhelyek, de legyünk rugalmasak, vegyük figyelembe a napi játékigényt. A csoportszobát időnként átrendezhetjük a csoport sajátos játékszokásaihoz igazodva. Tartsuk szem előtt az állandóság és a rugalmasság egyensúlyát. Az elkülönülés azonban rugalmasan oldható, ha a különböző csoportba járó gyermekek szívesen vannak együtt (hiszen óvodánk belül is nyitott szemléletű). A játéktér kialakításánál figyelembe kell venni az integrált nevelés kapcsán köztünk lévő gyermekek speciális igényeit.
- **Játékeszközök biztosítása**: Az egyes életkorokhoz, a csoport fejlettségéhez igazodó és a fejlődést biztosító, változatos eszközöket kell biztosítanunk játékhoz. Fontos, hogy a játék esztétikus, fantáziát megmozgató legyen. A konfliktusok kialakulásának számát csökkenteni tudjuk azzal is, hogy egy-egy eszközből több is a gyerekek rendelkezésére áll (különösen fontos ez a kiscsoportban). A gyerekek számára bármely tárgy, anyag, a felnőttek által használt eszköz lehet a játék tárgya éppúgy, mint a játék céljára készült játékszer. Biztosítunk hát a fantáziájukat, ötletgazdagságukat, aktivizáló alapanyagokat (takarók, párnák, érdekes vagy éppen nagyon is hétköznapi tárgyak, barkáseszközök, stb.). Az új játékeszközök, megismerését segíti az óvónő együttjátszása a gyerekekkel. A játékszerek kiválasztásánál a baleset-megelőzésre, a tisztántarthatóságra figyelünk.
- **Élmények nyújtása**: A játék bázisát az élmények, tapasztalatok adják. Az óvodapedagógus átgondoltan biztosít új élményeket, tapasztalatokat, beépít a gyerekek családi és egyéb élményeit is. Olyan élménybázist alakít ki, amely segíti a gyermekeket a negatív hatások kiszorításában.
- **Játékra hatás**: Az óvodáskorú gyermeknek még szüksége van a felnőttekre, ezért semmiben, így a játékban sem szabad magára hagyni, pusztán szemlélődni fölötte. Ez nem jelenti azt, hogy folyton bele kell avatkozni a játékba, de azt igen, hogy játsszunk a

gyerekekkel! Az óvodapedagógus tapintatosan ismerje fel azt, hogy kinek kell segíteni, hogy játékba lendüljön, kit kell hagyni, hogy egyedül lehessen, mikor egészen a háttérbe húzódni és mikor bekapcsolódni. Vannak játékok, amiket maguktól is fölfedeznek a gyerekek, és olyanok is, amelyeket együttjátszással kell bevezetni. A játék során fontos feladat a konfliktusok feloldásában való segítség, ha azt a gyerekek még nem képesek maguk megoldani. Közvetlen beavatkozás a társakat rendszeresen zavaró gyerekek esetében szükséges. A gyerekeket a játékból való kivonással büntetni nem célszerű, mert ez nem oldja fel belső feszültségüket, így a problémát sem. Alapelv a játék szabadságának, a gyermek személyiségének tiszteletben tartása.

Az óvodapedagógus jelenlétével, a játékban való részvételével tudatosan nyújt mintát.

Fejlesztés a játékban:

A játék minden területen fejlesztő hatású, spontán tanulási forma. Ebben a tevékenységben fejlődik, fejleszthető, pl. a mozgás, a testséma, a kommunikáció (verbális és non-verbális), a képzelet- és a társas kapcsolatok, fontos lehetőség a perifériára kerülés megelőzésében, vagy a csoportba való beilleszkedésben, stb.

2.1.5.2 Munka jellegű tevékenységek

A munka ebben az életkorban szervesen összefonódik a játékkal, indítékai is hasonlók: érdeklődés, kíváncsiság, a tevékenység lehetősége, az eszköz motiváló szerepe.

A munka jellegű tevékenységek során az alábbi elveket tartjuk szem előtt:

- Amit a gyermek meg tud tenni önállóan, ne tedd meg helyette! (a munka jellegű tevékenységek nevelőértéke)
- Vállalj némi kockázatot, hogy gyakorolhasson!
- Érezze a bizalmadat, s ő is elhiszi: „képes vagyok rá”! (az e tevékenységekben rejlő, a gyermek saját magához viszonyított értékelés fontossága)
- A munka az istenképűség része!

Életkornak és egyéni képességeiknek megfelelő feladatokat adva segítjük, hogy a gyermekek a magukért és másokért végzett tevékenységben örömöt találjanak. Keresztyén szellemiségű óvodánkban a munkatevékenységek végzésével célunk a szolgáló élet megalapozása.

A munka célra irányuló tevékenység, a gyermektől belső figyelmet, kötelességvállalást és annak teljesítését igényli. A tapasztalatszerzésnek, az együtt-működési készségnek, céltudatosságnak, önállóságnak és az önfegyelemnek az alakítója. Az újrakezdés, a hibajavító próbálkozás, pedig edzi az akaratot, eredményre törekvést

A tevékenység tartalma:

- **Önkiszolgálás**: öltözködés, tisztálkodás, étkezés (étkezésnél jussunk el az önálló ételszedéshez, a folyadék kancsóból való kitöltéséhez)
- A környezet rendjének megőrzése, helyreállítása (a már nem használt játékok helyrerakása, játszás után a csoportszoba rendjének helyreállítása, a rendrakás ellenőrzése, a csoportszoba esetenkénti átrendezése, egy-egy játéktér alaposabb rendbe rakása, „nagytakarítás")
- **Naposi munka**: akkor célszerű fokozatosan bevezetni, ha a gyerekek az önkiszolgálás során már megtanulták a terítés munkafogásait. Önként, örömmel végzett tevékenység legyen.
- **A környezet rendjének megőrzése és segítés az óvodapedagógusnak, felnőtteknek, társaiknak:** eszközök kiosztása, összeszedése, az öltöző és a mosdó rendjének megőrzése, kisebbek, rászorulók segítése, csoportszoba átrendezése, ünnepek előkészítése.
- **Növény, állat gondozása**: élősarok gondozása, a kert gondozása, az óvoda udvarának tisztántartásában való részvétel (pl. ősszel az avar összegyűjtése), madáretető feltöltése stb.
- **Alkalomszerű munkák és egyéni megbízatások:** a felelős-választási rendszerrel nagymértékben örömforrásként szolgál a gyerekek számára, ezáltal újabb motivációval bír.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Az önkiszolgáló tevékenységet önállóan végzik.
- Környezetük rendjére, saját felszerelésükre figyelnek.
- Alkalomszerű feladatokat szívesen vállalnak, azok elvégzésében önállóak.
- Segítenek társaiknak.
- Naposságot szívesen vállalnak, az ezzel járó feladatokat önállóan és igényesen végzik.
- A környezetükben lévő növényeket ápolják, óvják, az állatok iránti gondoskodó felelősséget átérzik, gondozásukat életkoruknak megfelelően végzik.
- Szeretnek közösen dolgozni, észreveszik az általuk is elvégezhető teendőket.

2.1.5.3 Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodáskor a legtágabb értelemben vett tanulás intenzív szakasza. A tevékenységekben megvalósuló tanulással óvodai nevelésünk során a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését, tapasztalatainak bővítését, az egyéni képességek figyelembe vételével komplex módon támogatjuk. Ez felelősséget ró az őt körülvevő felnőttekre! Ezt a felelősséget a tanulási folyamat tudatos átgondolásával, megszervezésével, irányításával vállaljuk magunkra. – tudva azt, hogy

Isten előtt tartozunk elszámolni arról, hogy mit tárunk a gyermek elé, milyen lehetőségeket adunk számára.

Az óvodáskorú gyermek nyitott mindenre, nyitott Istenre is! – ez a gyermeki érdeklődés az a kapcsolódási pont, amelyen keresztül hitünk tartalmait is közvetíthetjük. Óvodánkban, a tanulás tartalmában is érvényesül a keresztyén szellemiség: a megismerés Istentől kapott lehetőség, ajándék, feladat a teremtettségbe helyezett ember számára. Nyitott, tanulási motiváltsággal rendelkező gyermekeket kívánunk nevelni, az a feladatunk, hogy megalapozzuk azt, hogy felnőtt korára élete szerves része lehessen a folyamatos megismerés, a saját döntési, ítéletalkotási képesség, igénye legyen a gondolkodás.

A tanulási tevékenység közvetlen célja, az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. A gyermekek képességeit, készségeit úgy fejlesszük, hogy az érzelmileg motivált cselekvő gondolkodási szintről eljuttassuk a konkrét fogalmi gondolkodás elemi szintjére.

Feladatunk az attitűdök erősítése, képességek fejlesztése, melynek során a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire építünk, lehetőséget teremtve további tapasztalatok szerzése az őt körül vevő természeti és társadalmi környezetből.
Mindezt a gyermekek természetes kíváncsiságára cselekvő aktivitására, felfedező kedvére a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztaláson alapuló tanulási folyamatban kívánjuk elérni. Az óvodapedagógus pedagógiai munkája során képes építeni a gyermekek más forrásokból szerzett tudására. A differenciálás elsősorban a gyermekek fejlettségéhez igazodik, folyamatosan keressük a kapcsolódási pontokat a nevelési keretek között. Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg a tanulás. Az óvodapedagógushoz fűződő érzelmi kötődés ebben az életkorban befolyásolja a tanulás mélységét és a későbbi intellektuális kompetencia szintjét. Fontos feladatunk a tanulást támogató környezet megteremtése, játékos, cselekvéses tanulás feltételeinek biztosítása és a kreativitás erősítése. Az óvodapedagógusok törekszenek az újszerű tanulási módszerek és technikák alkalmazására.

A tanulás lehetséges formái:

- Utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás.
- Spontán játékos tapasztalatszerzés.
- Játékos, cselekvéses tanulás.
- A gyermeki kíváncsiságra, kérdésekre, érdeklődésre épülő ismeretszerzés.

- Gyakorlati probléma- és feladatmegoldás.
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés és tapasztalatszerzés.

Szervezési keretek:

Frontális:

- mozgás / mozgásfejlesztések (szervezett), mozgásos játékok /
- énekes játékok
- mese – vers, dramatikus játékok
- alkalmanként a környezet megismerése, megszerettetése

Mikro csoportos:

- mondókázás, vers, mese, anyanyelvi játékok
- ábrázolás és kézimunka
- zenei képességfejlesztés
- a környezet megismerése, megszerettetése

Egyéni:

- Részképességek fejlesztése minden tevékenységformában a gyermek egyéni fejlettségétől függően.

A program vegyes életkorú és osztott óvodai csoportban is megvalósítható.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A spontán érdeklődésen túl kialakul a tanulási kedv, a megismerési vágy.
- A gyermekek ismeretei rendeződnek, pontosabbá válnak.
- Érzékelésük, észlelésük, megfigyelő képességük differenciáltabbá válik.
- Figyelmük, emlékezetük tartósabb lesz.
- Gondolkodásuk az elemi fogalmi gondolkodás felé fejlődik.
- Képessé válnak problémák felismerésére, megoldására.
- Felismernek egyszerűbb összefüggéseket.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A tanulási folyamat során minél több lehetőséget biztosítson a próbálkozásra, tapasztalatszerzésre, gyakorlásra. Az elméleti ismeretek mellett a tanultak gyakorlati alkalmazását is lehetővé teszi.
- Az elmélyült tevékenységekhez nyugodt légkört és környezetet teremt, például a csoportszoba elrendezésével. A párhuzamosan végezhető tevékenységekhez biztosítja a megfelelő eszközöket és a szabad választás lehetőségét.
- A gyermeki tevékenységekben biztosíthatja a felfedezés lehetőségét, annak örömét.

- A tapasztalatszerzést minél komplexebb módon szervezze meg.
- Az életkori sajátosságok és a pedagógiai program figyelembe vételével választja meg a foglalkozáson alkalmazott módszereket.
- Csak ritkán alkalmaz digitális eszközöket, inkább a tevékenységben történő tanulásra koncentrál.
- A gyermekekben igyekszik felkelteni és fenntartani az önálló tapasztalatszerzés, megismerés igényét, a próbálkozás örömét. Ennek érdekében indokolt esetben használja az IKT- eszközöket is.
- Minél több érzékszervet működtessen a tapasztalatszerzés során.
- Az ismeretanyag megválasztásánál tartsa szem előtt a „keveset jól" elvét, a helyi tapasztalatszerzési lehetőségeket, a gyermekek meglévő tapasztalatait.
- A gyermekek megismerési vágyára, kíváncsiságára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére támaszkodva irányítsa a megismerés, a gondolkodás folyamatát.
- Alkalmazza a cselekvéssel, a szemléltetéssel és képszerű megismeréssel, valamint a szóbeli megismeréssel kapcsolatos módszereket.
- Használja ki a tevékenységekben rejlő lehetőségeket a megismerő funkciók és önálló felfedezés gyakorlására.
- Az önálló tapasztalatszerzéshez - a játékhoz és egyéb tevékenységekhez - az életkornak és a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő eszközöket biztosít.
- Vegye figyelembe a gyerekek önállósági vágyát, játékosságát, gondolkodásuk életkori sajátosságait (pl. cselekvésben való gondolkodás). Egyéni fejlettségüket szem előtt tartva differenciáltan fejlessze a gyerekek gondolkodását.
- A gyermeket a tevékenységekben megvalósuló tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segítse.
- Törekedjék olyan légkör kialakítására, amelyben a gyermekek minél természetesebben, szorongások nélkül és érdeklődéssel végzik tevékenységüket, mindig biztosítsa a javítás lehetőségét! A gyermek mindig érezze, hogy bátran kérdezhet, kérdései nem maradnak válaszolatlanul (legfeljebb néha még az óvó néninek is utána kell néznie).
- A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek tanulási folyamatát kísérje nagyobb figyelemmel, szükség esetén kérje szakember segítségét. Minden gyermek fejlődését kövesse nyomon az egyéni fejlődési naplóban, de az ilyen gyermekről részletesebben készítsen följegyzéseket.

2.1.6 Egészségnevelés és környezeti nevelési elvek

2.1.6.1 Egészségnevelés

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) meghatározása szerint az egészség egybefoglalja a testi, a mentális-lelki és a szociális jólétet. Az egészségnevelés folyamatában lényeges, hogy a tanulók megismerjék a helyi környezeti kockázatok egészségükre gyakorolt hatását, megelőzzék a megbetegedést okozó helyzeteket.

Az egészségnevelés fogalma:
Az egészségnevelés olyan változatos, kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkészségeket bővíti az egyén és a köz egészségének előmozdítása érdekében. (WHO)

Az egészségnevelés céljai:

- Elősegíteni a gyermek felelősségvállalását.
- Lehetőségeket adni, hogy a gyermek bizonyíthassa fizikai, lelki, szociális erejét.
- Elősegíteni az önismeretet és az önbecsülést.
- Fejleszteni a döntési képességet.
- Kialakítani a nemi szerepeket.
- Fejleszteni a szellemi, etikai, erkölcsi értékeiket.
- Kialakítani a társadalom iránti felelősséget.

Rövidtávú célok:

- Az egészségnevelés az óvodai élet valamennyi területén megjelenik (játék, munka, tanulás).
- A pedagógusok, felnőttek, szülők életvitelükkel példát nyújtsanak!
- Környezeti, személyi higiénia kiválóságára kell törekednünk.
- Az óvodai gyermekbalesetek elkerülése minden felnőtt és gyermek feladata.
- Az óvodán belül bántalmazás elkerülése minden dolgozó kötelessége.

Az óvodai egészségnevelésünk **hosszú távú célja** a gyermekek egészségnevelésének jellemzői a gyermekek egészséges, testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése. Személyi és tárgyi környezetünkkel elő tudjuk segíteni azoknak a pozitív magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, melyek az egészség megőrzését biztosítják vagy az egészségi állapotot javítják. az óvodába járó gyermekek egészségmagatartásának formálása. Ezzel intézményesen előkészítjük

azt, hogy majdan felnőttként aktív szerepet vállaljanak életminőségük alakításában, megőrzésében.

Feladatunk a hosszú távú céljainkra vonatkozó értékrendszer és szokásrendszer értelmi, érzelmi, erkölcsi megalapozása. Ezen belül az önismeret, társas érzelmi készségek, a tolerancia és segítő életmód fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladata:

- Legyen mintaadó személyiség
- Mentálhigiénés felkészültséggel rendelkezzen
- Gyermekorientáltan koncentráljon az elvégzendő feladatokra

2.1.6.2 Mozgás

A mozgás természetesen és egyértelműen ötvözi a játék és a mozgás hatásrendszerét, komplex módon fejleszti a gyermek személyiségét.

A mozgásos játékok elősegítik a harmonikus testi, lelki fejlődés, az egészség megőrzését, a biológiai egyensúly fenntartását. Ezért sok időt kell fordítanunk a mozgásra, minél inkább a szabad levegőn. A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. Megfelelő terheléssel, az aktivitási szintek változtatásával a testi képességek fejlődését segítjük. A mozgás, (gyors helyzetfelismerés, egyensúlyozó képesség, egyensúly érzék, keresztcsatornák, kinesztetikus differenciáló képesség (mozgásészlelés), ritmus képesség) a mozgáson keresztül az értelmi struktúrák (vizuális memória, térészlelés, téri tájékozódás, testséma fejlődése, mennyiségi, formai, környezetismereti tapasztalatok szerzése), és a szociális képességek (együttműködés, énkép, önuralom, tolerancia, segítség adása, kérése, akarat) fejlődnek. A rendszeres, örömmel végzett mozgással a gyerekeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk, és mintát adunk a szülőknek is.

A tevékenység tartalma:

- A szabadidő, levegőzés során biztosított mozgáslehetőségek (a csoportszobában is biztosítunk mozgásos játékokhoz helyet, eszközt – galéria).
- Szervezett testnevelési játékok.
- Rendgyakorlatok.
- Gimnasztika.
- Járás, futás.
- Támasz- és függőgyakorlatok.

- Egyensúlygyakorlatok.
- Ugrások.
- Dobások, labdagyakorlatok.
- A tartáshibák, lábstatikai rendellenességek megelőzését szolgáló preventív és korrekciós lehetőségek, mint pl. a játékos láb- és tartásjavító torna.

A tevékenység tartalmának korcsoportonkénti bontása:

– **3-4 évesek:** Természetes mozgások, nagymozgások (járás, futás, csúszás, kúszás térden, tenyéren mászás). Eközben ismerkednek testrészeikkel és azok funkcióival.

– **4-5 évesek:** Nagyobb szerepet kap a tér mozgásos megismerése: különböző irányokban végzett mozgások során; az egyensúlyérzék és a szem-kéz, szem-láb koordinációjának fejlesztése. Hangsúlyossá válik az oldaliság tanítása (jobb-bal oldal, kéz, láb), kialakulása (a gyermekek oldalisága élettani meghatározottságú, ezért ezt csak megfigyelnünk és figyelembe vennünk kell, beleavatkozni nem szabad!)

– **5-6-7 évesek:** az észlelés, az alaklátás, a formaállandóság fejlesztése. Ez kiegészül a finommotorika fejlesztésével, melyet természetes módon, torna eszközök különböző fogásmódjával, kisebb testrészekkel végzett mozgásokkal – labdák, botok, szalagok, kendők, karikák, babzsákok fokozott használata, kézfej, ujjak, lábfej, lábujjak gyakorlatai érünk el.

A tevékenység szervezeti keretei:

- Szervezett mozgásfejlesztés (testnevelési foglalkozás heti 1-2):
  - képesség fejlesztés
  - testnevelési játékok
  - heti 1 alkalommal Értéktermő sport tehetség foglalkozás
  - Hetente egyszer a Mozgáskotta módszer elemeit használjuk fel a mozgásfejlesztés megszervezésére
- Mindennapos mozgás:
  - mozgásos játékok
  - szabadtéri mozgások
- Egyéb lehetőségek:
  - túrák, kirándulások
  - játékos vízhez szoktatás (5 éves kortól)
  - énekes, mozgásos játékok
  - prevenciós testnevelés

- sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése, mozgásfejlesztő óvodapedagógus irányításával.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyerekek örülnek a mozgásnak, szívesen élnek a mozgáslehetőségekkel.
- Testi fejlődésük kiegyensúlyozott, erőnlétük, teljesítő képességük növekszik, s ez lehetővé teszi a sikeres iskolai munkát.
- Mozgásuk harmonikussá, összerendezetté válik, képesek azt szándékosan irányítani.
- Cselekvőképességük gyors, a mozgásban kitartóak.
- Fejlődik testsémájuk, térbeli tájékozódásuk.
- Finommotorikájuk, szem-kéz koordinációjuk fejlődése eléri az írás elsajátításához szükséges szintet.
- Testi szükségleteit szándékosan irányítani tudja.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermek testi szükségleteinek kielégítése, a szabad mozgás lehetőségének biztosítása
- Fejlesztő eszközök biztosítása.
- Baleset-megelőzés.
- A bátortalanok biztatása, egyéni bánásmód.
- Alkalmazza a cselekvéssel, a szemléltetéssel és képszerű megismeréssel, valamint a szóbeli megismeréssel kapcsolatos módszereket.
- A gyakorlás lehetőségének biztosítása, testnevelés foglakozáson a várakozás kiküszöbölése.
- A jó levegőjű, tiszta környezet biztosítása (megfelelő szellőztetés).
- A mozgáshoz, testsémához, oldalisághoz kapcsolódó szókészlet fejlesztése.

- A változatos mozgásfejlesztés során a testi fejlődés biztosítása, vázizomzat sokoldalú, arányos erősítése, fejlesztése. Fizikai állóképesség, erőnlét és koordináció, gyorsaság, állóképesség fejlesztése, rendszeres mozgásos tevékenységekkel a gyermek egész szervezetének edzése, a légző,- keringési,- csont,- és izomrendszer teljesítőképességének növelése figyelemmel a mozgásfejlődés lépcsőfokaira, mely előkészíti a szellemi aktivitást. A mozgástevékenységek során segíti a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, az alkalmazkodó képességet, valamint a személyiség akarati tulajdonságainak

fejlesztését, (kitartás, kudarctűrés, önfegyelem, bátorság), egészséges versenyszellemet alakít ki a szórakoztató élményekben gazdag testnevelési játékok szervezésével. Megvalósul a pszichikus funkciók fejlesztése közvetett módon (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás), problémamegoldó gondolkodás fejlesztése. Vizuális és auditív percepció fejlesztését alapozó illetve azt kiegészítő szerepű mozgásokat gyakoroltat. Nagymozgások és ezen keresztül a finommozgás fejlesztése, testséma ismerte, egyensúlyfejlesztés. A gyermekek természetes mozgásának- járás, futás támasz függésgyakorlatok, egyensúlyozás, ugrás, dobás fejlesztése, gimnasztikai és talajtorna elemek, labdagyakorlatok elsajátítása. Mozgásműveltség kialakítása jártasság, készség szintjén: mozgásos feladatok végrehajtási módjának elsajátítása, mozgásos cselekvések szép kivitelezése, mindezekkel összefüggő elméleti ismeretek elsajátítása. Laterális dominancia fejlesztése. Mozgás,- és tartás rendellenességek megelőzése, javítása. A mozgásos tevékenység feltételeinek megteremtése: megfelelő sportöltözet megléte a gyermek és az óvodapedagógus számára, tornaterem, sportpálya higiéniájának megteremtése, állandó levegőcsere, a mozgásigénynek és a mozgásgyakorlás anyagának megfelelő hely biztosítása, megfelelő mennyiségű, méretű, anyagú balesetmentes eszköz használata, rendszeres gyakorlási lehetőség biztosítása.

Anyanyelvi nevelés megvalósulása:

- Beszédszervek egészséges működésének segítése.
- Helyes légzéstechnika.
- Játékos gyakorlatokkal mozgás és a hangadás összekötése (hangutánzás).
- Testséma, téri tájékozódás, nagy és finommozgások fejlesztése.
- Pontos érthető utasítás feldolgozása, mozdulatokkal történő végrehajtása.
- Szókincsbővítés. Téri relációs viszonyszavak gyakorlása (névutók).

Mozgáskotta módszer

A Magyar Mozgáskotta Módszer, a gyermekközpontú módszertani kutatások legújabb eredményeként olyan tervszerű és hatékony eszközt kínál, amely a kisgyermekkor testi és pszichológiai sajátosságaihoz alkalmazkodva játékosan fejleszti a gyermekek testi és kognitív viselkedéses funkcióit. A módszer kidolgozója Magyar Gábor szegedi testnevelő tanár. A mozgáskotta egy jelrendszeren alapszik. A rendelkezésre álló eszközökön különböző állatformák szimbólumai jelennek meg (madár, béka, nyuszi, mókus, mackó, bohóc), de megtalálhatók a jobb és bal lábnyomok, pöttyök. A szimbólumok által kottaszerűen megjelenített feladatok algoritmusosan

épülnek egymásra. Ezekből az elemekből a fejlesztési feladatok szerint összeállított, különböző nehézségű mozgásprogramok értékes, élvezetes alternatívát jelentenek az olyan gyermekek számára is, akik a teljesítményközpontú mozgásoktatásban kevésbé jeleskednek. A módszer kidolgozója tematikát is kínált az eszközök mellé, amelyet igyekeztünk a mi körülményeinkhez, napi és heti tervünkhöz igazítani. Óvodánkban a heti két irányított testnevelés foglalkozás egyikét Mozgáskotta módszer alapján végezzük.

Cél: A gyermekek funkcióinak komplex fejlesztése a mozgások térbeli, időbeli-dinamikai szerkezetének alkalmazásával. A mozgásprogramok az önfejlődés katalizátoraként úgy hatnak a gyermeki személyiségre, hogy motiválja őket az adott mozgássor összerendezettebb, eredményesebb végrehajtására.

A Mozgáskotta módszer kiemelt fejlesztési feladatai:

- a gyermekek természetes mozgásának fejlesztése
- figyelemkoncentráció fejlesztése
- gondolkodás, emlékezet fejlesztése
- vizuális emlékezet fejlesztése
- ideg-izom kapcsolatok fejlesztése
- keresztcsatornák fejlesztése
- kitartásra, önfegyelemre nevelés
- ritmusfejlesztés, egyensúlyérzék fejlesztése
- téri tájékozódó képesség fejlesztése

A Mozgáskotta módszer gyakorlatainak életkori csoportosítása:

3-4 éves korosztály:

Ebben az életkorban fontos az ismétlések gyakorisága, játékkal, mesével:

- játék a színekkel, babzsákkal
- játék az állatokkal, alakokkal
- járásos feladatok: természetes járás, terpeszjárás, zsinórjárás
- szökdelések dobogókról le-fel
- járásos feladatok mozgáskotta gerendákon
- páros lábon szökdelés
- páros lábon szökdelés mozgáskotta pályán előre egyenes irányban

- mozgáskotta pálya, térbeli kiszélesítése dobogókkal
- páros lábon szökdelés cikk-cakk vonalban
- ismerkedés a béka szimbólummal
- terpesz-zár szökdelés dobogókkal nehezítve
- ismerkedés a mackó szimbólummal
- ismerkedés a madár szimbólummal
- az állatszimbólumok által jelzett kartartások gyakorlása

4-5 éves korosztály:

A kiscsoportban elsajátított ismeretek felelevenítése, nehezítés új elemekkel. Összetettebb mozgássorok végrehajtása:

- járásos feladatok különböző mozgáskotta gerendán
- új elem bevezetése: páros lábon forgás
- egyszerű szökdeléses feladatok mackó, madár, béka és páros lábon forgás
- új elem: nyuszi (magas tartás) - jelentéstartalommal töltve
- szökdeléses kar-láb feladatok a mackó, madár, nyuszi karszimbólumokkal
- új elem: mókus (mellső középtartás)
- karszimbólumok használata dobogókkal nehezített pályán
- egyszerű szökdeléses kar-láb- forgás- guggolás feladatok, dobogókkal
- kihagyott szimbólumok, láthatatlan jelek
- ritmikus sorok kihagyott elemekkel
- bal láb szökdelés szimbóluma
- páros lábon és bal lábon szökdelés szimbólumainak összekapcsolása
- jobb lábon szökdelés szimbóluma
- páros lábon és a jobb lábon szökdelés szimbólumainak összekapcsolása
- páros-, jobb-, bal lábon szökdelés szimbólumainak összekapcsolás

5-6-7 éves korosztály:

A lateritás, az egyensúlyérzék és kondicionális képességek fejlesztése:

- páros-, jobb-, bal és a terpesz szimbólumainak összekapcsolása
- páros lábon forgás szimbólumának beépítése
- bal lábon forgás szimbóluma

- jobb lábon forgás szimbóluma
- az eddig megismert lábszimbólumok kiegészítése a bal- és jobb lábon forgás szimbólumaival • terpesz - zár szökdelés párhuzamos kartartással
- terpesz - zár szökdelés keresztezett irányú karmozgással
- páros és egy lábbal végrehajtott elemek kiegészítése karszimbólumokkal
- összetett kar-láb feladatok ”láthatatlan” jelekkel
- összetett kar-láb feladatok kiszélesítése dobogókkal
- ritmikus sorok „láthatatlanná” válnak
- természetes járás és lépés-zár összekapcsolása
- számoláson, számfelismerésen alapuló mozgásos feladatok
- cintányérozó bohóc szimbóluma- zenei ütemhangsúlyok

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

A gyermekek megismerik a mozgáskotta elemeket, szimbólumokat és a hozzájuk rendelt kartartásokat, auditív differenciáló képességük és beszédértésük segítségével, tudják követni az utasításokat. Törekednek a gyakorlatok minél pontosabb végrehajtására, hibajavításra. Fejlődik rövidtávú emlékezetük, mely segítségével fel tudják idézni a lefordított lapok („láthatatlan jelek”) szimbólumait. Képessé válnak a mozgáskotta gerendákon való, differenciált egyensúlygyakorlatok végrehajtására. Érezik a mozgássorok ritmusát, és képessé válnak a zenei ütemhangsúlyok tapssal történő megjelenítésére is.

2.1.6.3 A külső világ tevékeny megismerése, környezettudatos magatartás kialakítása

A környezet a Teremtő Isten műve, amelyért felelősek vagyunk, amelyet az ember maga is formál. A teremtettségben fölismerhetjük az Alkotó keze nyomát, rácsodálkozhatunk csodálatos személyiségére. A gyermek természetében rejlik a nyitottság, amely fogékonnyá teszi őt a világ szépségei iránt. A gyermek megismerésének alapja, ahogy már erről beszéltünk is, az érzékelés, a tapasztalás, a tevékenység. Erre építünk a környezettel való kapcsolatának építésében, a környező világ megismertetésében, amely a közvetlen, a valós környezetben történik. A környezettel való ismerkedés is az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat, amely a környezettel való kapcsolattartáson, a hétköznapi élet apró történésein keresztül valósul meg. Ez a folyamat a befogadás idején kezdődik, amikor a gyermek ismerkedik óvodai környezetével, aminek kapcsán elfogadja, megszereti azt, otthonossá válik számára.

Feladatunk, hogy tapasztalataik során csodálkozzanak rá a teremtett világ szépségeire, összefüggéseire, arra, hogy amit Isten teremtett, az jó. Ebből kiindulva szeretnénk felébreszteni a

felelősséget a természeti környezet iránt. A gyermeket ismertessük meg az őt közvetlenül körülvevő társadalmi környezettel, a családi és tárgyi kultúra értékeivel, az itt élő emberek helyi hagyományaival, népszokásaival. Alakítsuk ki a biztonságos tájékozódáshoz szükséges képességeket, készségeket. Teremtsük meg a természetszeretet alapjait, a környezet megbecsülését, rendben tartását, védelmét. Kiemelt fontosságú a gyermek önálló véleményalkotásának, döntési képességének fejlesztését segítő pedagógiai attitűd, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

A tevékenység tartalma:

- Az óvoda épületével, közvetlen környezetével (parókiaudvar, templom,) való megismerkedés, hogy otthonos biztonsággal mozogjanak benne a gyerekek.
- Séták, kirándulások (elsősorban az óvoda környékén, de néha távolabbra is).
- Kerti munkák, madarakról való gondoskodás.
- A környezet megóvására irányuló tevékenységek végzése. (szelektív hulladékgyűjtéssel való ismerkedés, falevél összegyűjtése, kerti virágok öntözése, óvása)
- Élmények, megfigyelések a természetben (kezdve az udvaron).

Matematikai ismeretek szerzése a tevékenységekben.

- A számfogalom megalapozására mérési, összehasonlítási tevékenységek halmazokkal.
- Építéssel, síkbeli formákkal, alkotásokkal geometriai tapasztalatok szerzése.
- Tükörrel való tevékenység.
- Különböző tulajdonságok - összehasonlítása, összemérése (hosszúság, magasság, mélység).
- Halmazok létrehozása, összehasonlítása, bontása.
- Relációk felfedezését, ítélőképesség alakulását segítő tevékenységek.
- Hagyományok, szokások, ünnepek ápolása.
- A természetről szóló irodalmi alkotások megismerése.
- A környezetet (természeti és társadalmi) bemutató könyvek forgatása, képek nézegetése.
- A gyülekezeti életbe való bekapcsolódás.
- Az udvari élet, a játék során spontán kialakuló élmények átélése.
- Részvétel a közlekedésben.
- Spontán, vagy szervezett beszélgetések társadalmi jellegű élményekről (pl.: család).

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Közvetlen környezetüket ismerik, biztonsággal tájékozódnak benne.
- Be tudnak mutatkozni, személyes adataikat ismerik (lakcím, saját nevük- az udvarias bemutatkozás módja -, szüleik pontos neve, saját életkoruk, szüleik foglalkozása, testvéreik neve).
- El tudnak igazodni a családi kapcsolatokban.
- Ismerik a környezetükben élő állatokat, növényeket, a róluk való gondoskodást.
- Ismerik a házi és vadállat fogalmát, ismernek házi és vadállatokat, madarakat, rovarokat.
- Megnevezik saját testrészeiket, érzékszerveiket.
- Különbségek tudnak tenni az évszakok között, tudják a napok, hónapok, napszakok sorrendjét, a napszakokhoz kapcsolódó tevékenységeket.
- Megnevezik a közlekedési eszközöket, ismerik az elemi közlekedési szabályokat.
- Ismerik lakóhelyük nevezetességeit, művészeti alkotásait.
- Tudják, hogy a világ szépségeit, valamint saját életüket is, a Teremtő Istennek köszönhetik.
- Ismerik a legfontosabb ünnepeket.
- Kialakul igényük a környezetük megóvására.

A környezetben lévő matematikai összefüggéseket fölismerik, matematikai fogalmaik alapszinten kialakulnak.

- 10-es számkörben kialakul szám – és mennyiségfogalmuk.
- Képesek alapvető matematikai műveletekre: összehasonlítás, sorba rendezés, szétválogatás, pótlás, megadott és önálló szempontok szerint is.
- Képesek geometriai tulajdonságok megfigyelésére.
- A térbeli tájékozódásban a jobbra-balra irányok és állások megkülönböztetése.
- Értik és követik az irányokat, helyeket, kifejező névutókat (pl.: alá, fölé, mellé, közé, stb.).
- Képesek rész és egész viszonyának megfigyelésére.
- Biztonsággal végeznek mennyiségi és minőségi összehasonlításokat.
- Igaz és hamis állításokat meg tudnak különböztetni.
- Az általánosítás olyan szintjére jutnak, amelyben kifejeződik az őket körülvevő világban gyakori gyűjtőfogalmak ismerete.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Tervezze meg tudatosan a tanulási folyamatot, készüljön fel átgondoltan, de legyen szabad, rugalmas a megvalósításban.
- Minél több alkalmat teremtsen a természettel való találkozásra, tapasztalatszerzésre.
- Szervezzen tapasztalatszerző kirándulásokat a falusi és városi környezetben is.
- A megismerési folyamat megszervezése tevékenységközpontú legyen, minél több érzékszervet működtessen.
- Biztosítsa a tevékeny megismerés feltételeit (alkalom, idő, hely, eszköz).
- Alakítson ki szép környezetet a gyermekek számára, ebbe a formáló munkába vonja be a gyerekeket is. (környezet esztétika)
- Biztosítsa az óvodai környezet biztonságosságát.
- Alkalmazza a cselekvéssel, a szemléltetéssel és képszerű megismeréssel, valamint a szóbeli megismeréssel kapcsolatos módszereket.
- A fenntarthatóságot biztosító személyiség, magatartás és attitűdformálás: érdeklődés, kíváncsiság, érzelem, másokra való odafigyelés, különbözőségek elfogadása, empátia, segítő magatartás, tolerancia
- A szülőföld és az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, értékek beépítése a nevelési folyamatba.
- A nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeinek, szeretetének, védelmének kialakítása.
- Az étkezés keresztyén kultúrájának biztosítása: imádság, asztali ének éneklése, kulturált beszélgetés étkezés közben, udvarias magatartás; az ételek nevét mindig mondja el, ne adjon teret az étellel kapcsolatos hálátlanságnak.
- Tudatosítsa, hogy Isten ajándéka a környezetünk (a természeti és a társadalmi is, pl. a róluk gondoskodó felnőttek, az óvodai gyermekközösség, a falu, stb.). Neki felelősséggel tartozunk környezetünk iránt.

Anyanyelvi nevelés megvalósulása:

- Ismeretek bővítése, mélyítése, gondolkodás fejlesztése.
- Kommunikációs készség alakítása beszédviselkedési,- magatartási szokások, szabályok gyakorlásával.
- Tevékenységekkel kísért verbális feldolgozás (cselekvések, névmások, téri irányok, arányok, élőlények, tárgyak, természeti és társadalmi jelenségek megnevezése.).
- Beszédkedv fokozása, beszédgátlás oldása, nyelvi igényesség kialakítása
- Beszédfegyelem alakítása.

2.1.7 Az óvodánk „sajátos” művészeti nevelése

A művészeti tevékenységeket általában a tanulási tevékenységek között szokták felsorolni. Mi mégis külön csoportba szedtük ezeket a tevékenységeket, mert a tanulásnak, a kommunikációnak is különleges formáját képezik.

Amikor alkotás közben a Krisztusba vetett hitünk egyesül emberi erőfeszítéseinkkel, ez a cselekedet a kommunikációnak egy gazdagabb, összetettebb formáját valósítja meg. A művészetek nyelve hitből született nyelv.

Az igazi szépség Istenhez kapcsolhat bennünket, teremtési rendünk, hogy szükségünk van a szépség csodálatára és létrehozására. Az ember kreativitása az istenképűség része. Ezért fektettünk programunk elméleti részében is külön hangsúlyt az esztétikai nevelésre, a kultúra átadására. A kreativitásunk működtetése, a kultúra, a művészeti tevékenységek terén különösen fontos, hogy milyen hittel kapcsolódik össze a cselekedetünk.

Isten, a Vele való kapcsolatban gyönyörködésre hív, olyan gyönyörködésre, amely megnyugtat, felszabadít. A szép, az esztétikus, már az óvodás gyermekre is nagy hatást gyakorol. A gyermekek óvodába lépéskor nagyon eltérő tapasztalatokkal, élményekkel rendelkeznek. A világ szépségeinek felfedezéséhez nagyon sok közös tapasztalatra, élményre van szükségük a gyerekeknek személyre szabottan és a közös élménybázis kialakítására nézve is.

A művészeti tevékenységek tartalma:

- verselés, mesélés
- ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Ezeket a tevékenységeket nem lehet mereven elválasztani egymástól, mivel áthatják egymást, felerősítik egymás érzelmi hatását.

2.1.7.1 Verselés, mesélés

A vers, a mese a gyermek érzelmi-értelmi, anyanyelvi és erkölcsi nevelés fejlesztésének legfőbb eszköze. Az elvont erkölcsi fogalmakat, az emberi érzések viszonylatait konkrét belső képi formában éli meg a gyermek. Azonosul a szereplővel, s ebben rejlik a mese érzelemnevelő, jellemformáló hatása. A mese és a vers emberi kapcsolatokra tanít, mélyíti az önismeretet, segíti a világ megismerését. Mindig többről szól, mint amit szavakkal kimond. A jó mese olyan kapcsolatokat, helyzeteket mutat meg a gyermek számára, amelyek megértésére más eszközökkel

ebben az életkorban még nincs mód. A gyermekek kettős tudattal élik meg meseélményeiket, a képzeletbeli beleélés segíti és megalapozza a műalkotás befogadását. A mese oldja a szorongást, belső képteremtésre tanít. Az érzelmileg is közel álló mesék, versek, mondókák szavai hamar beépülnek, a reprodukálás, eljátszás során aktívak maradnak a gyermek szókincsében. A versek ritmusa, dallama az anyanyelvi érzéket, a nyelvi szépségek iránti fogékonyságot, az igényes nyelvhasználatot fejleszti. A népi mondókák és népmesék az anyanyelv sajátos ritmusát, dallamát, hangzóvilágát közvetítik. Ugyanez érvényes a jelentős írók és költők műveire is. Ezért az óvodában helye van a népi és irodalmi műveknek is. A ritka, régies tájnyelvi szavakat, szókapcsolatokat magyarázzuk meg, mert csak ezeknek a megértése teszi átélhetővé a gyermek számára a művek jellegzetes hangulatát. Semmiképpen ne hagyjuk ki ezeket a régies nyelvi élményeket a gyermekek életéből, de mindig figyeljünk arra, hogy egyszerre ne túl sok kifejezés szoruljon magyarázatra.

A népi, ill. az egyéb irodalmi művek válogatásánál gondolnunk kell arra, hogy olyanokat válasszunk, amelyeknek tartalma nem ütközik hitéleti nevelésünk céljaival, sőt erősíti azokat. Drága kincsnek tartjuk a magyar népi kultúra hagyatékát, törekszünk annak ápolására.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságot él át. A mindennapos mesélés a kisgyermek mentális higiénéjének elmaradhatatlan eleme. Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a személyes kontaktusnak. Ahhoz, hogy a gyermekek irodalmi élményhez jussanak, közvetítőre van szükség. Kezdetben a gyermek befogadó és mi – óvodapedagógusokvagyunk az előadók, ezért nagyon sok igényes és változatos mintát kell nyújtanunk. A közösen átélt irodalmi jellegű örömök és élmények elszakíthatatlan szálakkal kötnek össze bennünket a gyermekekkel. Mivel a tömegkommunikáció egyre ritkábban közvetít pozitív tartalmakat, (már a gyermekműsorok, mesék is tele vannak agresszióval), a szülőket is bíztatjuk a személyes mesélésre. Arról is szeretnénk meggyőzni őket, hogy nemcsak az óvodában, hanem a szülő-gyermek kapcsolatban is fontosak a mesélés során kialakuló meghitt pillanatok.

Verset, mondókát azért tanítsunk, hogy a gyermek örömeit, élményeit gazdagítsuk, és a felszabadult verselést, mesedramatizálást másnak is megmutassuk, mások ünneplését is gazdagítsuk vele.

A kicsiknél az irodalmi tevékenységet a mozgással kísért mondókákkal kezdjük, jó szolgálatot tesznek ezek már a befogadás idején is. Az irodalmi kezdeményezések között kiemelt szerepet kap a mesefeldolgozás. A felnőttek közös bábozásának, dramatizálásának az élménynyújtáson

túl célja a nyelvi minták (mondatszerkesztés, párbeszéd) közvetítése. Természetesen a gyermekek számára is alkalmat kell adni a bábozásra, dramatizálásra. Itt is szerepet kap a művészeti komplexitás, hiszen a közösen barkácsolt eszközök, díszletek mélyítik, személyessé teszik az élményt.

A tevékenység tartalma:

- Életkornak, a komplexitás elvének, hitünk erkölcsi szempontjainak, a gyermekek érdeklődésének megfelelő mesék, versek, mondókák, elbeszélések, folytatásos történetek megismerése a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek köréből.
- A gyermekek dramatikus játéka, bábozás.
- A csoport életkori sajátosságainak és az esztétikai igényességnek megfelelő könyvek napi használata.
- A mesesarok kialakítása, szabad használata.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Az érthető, kifejező, beszédkészség alapjai kialakulnak.
- Szeretik a mesélést, maguk is segítenek az ehhez szükséges feltételek kialakításában. Igénylik a hallott irodalmi művek újra hallgatását.
- A magyar népmesei szófordulatok passzív szókincsükbe beépülnek.
- Jól kommunikálnak, a metakommunikatív jelzéseket használják, értik.
- Beszédfegyelmük kialakul, beszédkedvük erősödik.
- Verbális emlékezetük fejlődik: megjegyzik a mese legfontosabb elemeit, az ismert meserészletet szóban kiegészítik, képesek önálló mesemondásra (persze nem feltétlenül szó szerint).
- Önállóan mondanak több versszakos verseket, megjelenik a versek hangsúlyozása.
- Gondolkodásuk, képzeletük, szándékos figyelmük fejlődik.
- Képesek egy megkezdett mese saját fantáziájuk alapján történő folytatására.
- Ismernek az ünnepekhez kötődő alkalmi verseket.
- Óvják a könyveket, szívesen nézegetik azokat, a képek alapján képesek mesék, történetek felidézésére.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A felhasznált irodalmi anyag igényes összeválogatása életkornak megfelelően.
- A magyaros gondolkodásmód, színes nyelvi sajátosságainak megalapozása.

- A megfelelő hely, idő, nyugalom megteremtése a tevékenységhez.
- Könyvek biztosítása a gyermekek számára.
- A gyermeki önkifejezés alternatív lehetőségeinek biztosítása.
- Mesélősarok kialakítása.
- A dramatizáláshoz, bábozáshoz eszközök biztosítása.
- Nyelvi játékok - drámajátékok alkalmazása.
- Saját beszédkultúrájának igényessége, fejlesztése.
- Hatásos, érdeklődést keltő, igényes előadásmód.
- Alkalmazza a cselekvéssel, a szemléltetéssel és képszerű megismeréssel, valamint a szóbeli megismeréssel kapcsolatos módszereket.

Anyanyelvi nevelés megvalósulása:

- Beszédszervek folyamatos edzése.
- Helyes kiejtés, beszédritmus alakítása.
- Beszédészlelés, beszédmegértés, beszédkészség fejlesztése.
- Kifejezőkészség, beszédkedv növelése.
- Beszédviselkedés alakulása (beszédfegyelem, figyelem).
- Metakommunikációs készségek fejlődése.
- Mozgással kísért szövegmondás gyakorlása.
- Vokális mimika alakulása (hangszín, hangerő, tempó, szünet).

2.1.7.2 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zene az érzelmeken keresztül hat, olyan tartalmak közvetítésére lépes, amelyeket más eszközökkel nem tudnánk nyújtani. *„A zene lelki táplálék, és semmi mással nem pótolható. Aki nem él vele, vérszegénységben él és hal. Teljes lelki élet zene nélkül nincs. Vannak a léleknek régiói, amelyekbe csak a zene világít be.”* (Kodály Zoltán)

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

Csodálatos élmény a gyermekek arcára kiülő élményt látni egy szép népdal, énekes játék vagy zsoltár eléneklése közben. Jó érezni a gyermek belső megnyugvását, mikor elalvás előtt csen-

des, szép énekeket hallgatnak. Átérezzük annak a felelősségét, hogy az óvodáskor a zenei anyanyelv, a zenei ízlés megalapozásának a korszaka. A közös éneklés, együttes játék örömének megéreztetése, zenei anyanyelvük megalapozása.

A tevékenység tartalma:

- Népi mondókázás.
- Életkornak megfelelő hangterjedelmű dalok, népi dalos játékok éneklése, játszása.
- Zenehallgatás (elsősorban élő zene: az óvodapedagógusok éneke, hangszeres játéka).
- Énekes játékokhoz kötődő mozgás. Fokozatosan ismerik meg a gyermekek az egyszerű játékos mozdulatokkal eljátszható dalos játékokat, majd a csigavonalban, hullámvonalban járást, szerepcserés, párválasztós, sorgyarapítós játékokat.
- A gyermek néptáncok alapelemeinek megismertetése.
- Egyszerű hangszerek használata.
- Felnőttek néptáncával élménynyújtás (néptáncosok meghívása, óvodai táncházak szervezése).
- Az anyagkiválasztás alapja a népi gyermekjátékok anyagából, valamint az igényesen megválogatott kortárs művészeti alkotásokból merítkezik. (Pl.:Forrai Katalin: Ének az óvodában).
- Rögtönzött hangszerek készítése.
- Egyszerű dallamok improvizálása.
- A ritmust, lüktetést érzékeltető, gyakorló tevékenységek.
- A református zenei anyanyelv énekeinek éneklése, hallgatása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Képessé válnak az igényes zenei élmények befogadására, ízlésük az igényesség felé mutat.
- Kialakul belső motivációjuk az éneklésre, zenélésre.
- Kedves dalaikból repertoárjuk van (min. 10-15 dal).
- A zenehallgatás szükségletükké válik.
- Képességeikhez mérten tisztán, megfelelő hangmagasságban, tempótartással énekelnek.
- Ismernek hangszereket, felismerik azokat hangjukról.

- Ritmusérzékük kialakul, az egyenletes lüktetés automatizálttá válik, amelyet tapssal, járással, ritmushangszerekkel ki tudnak fejezni, megkülönböztetik a dal ritmusától.
- Ismernek egyszerű ritmusokat, képesek azokat visszaadni.
- Ismernek egyszerű ritmushangszereket, képesek azokat használni.
- Zenére történő mozgásuk összerendezett, esztétikus (egyöntetűen járnak körbe, vagy különböző térformákba, szép testtartással).
- Fölismerik a magas és mély éneklés, zenélés közötti különbséget, a dallam magasságbeli mozgását, képesek térben kézmozgással mutatni.
- Zenei emlékezetük, belső hallásuk működik (képesek dallammotívumok visszaénekléséré, ismert dalok dúdolásról való fölismerésére, dallambújtatásra, dalok ritmusának belső hallás alapján való eltapsolására).
- Felismerik, reprodukálják a hangerő változásait.

Az óvodapedagógus feladatai:

- **Ritmusérzék fejlesztése**: egyenletes lüktetés, dalok, mondókák ritmusa, ritmusérzék, tempóérzék, ütemérzék, mozgáskultúra, a ritmus mozgásos kifejezése, gyermekhangszerek.
- **Hallásfejlesztés**: hangmagasság, hangszín érzékelése, környezet, és egymás hangjának felismerése kifejezése, tonális érzék fejlesztése, dinamikai érzék, zenehallgatás, dalfelismerés, belső hallás fejlesztése.
- **Éneklési készség fejlesztése**: hangterjedelem bővítése, hangképzés, tiszta éneklés.
- **Komplex zenei képességek fejlesztése**: formaérzék, zenei emlékező képesség, kreativitás, belső hallás.
- **Mozgásképesség**: alapvető tánclépések, mozgáskultúra, együttes mozgás
- **Zenei alkotókedv**: improvizáció, zenei kreativitás
- **Ízlésfejlesztés, esztétikai fogékonyság formálása**.
- A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és képességszintnek megfelelő összeállítása.
- Jelenjen meg a kortárs művészet is.
- Használjuk ki a spontán helyzetekben az éneklés, mondókázás megnyugtató ölbeli játékok erejét (már a befogadás idején is), gazdagítsuk a spontán játékot körjátékokkal, éljünk a spontán helyzetekkel - nem szorítkozhatunk pusztán a foglalkozások idejére.
- Zenei műveltsége, zenéhez való viszonya legyen igényes.

- Szeressen és tudjon tisztán énekelni, rendelkezzék hangszeres tudással. Nyújtson zenei élményeket!
- Módszertani kultúráját folyamatosan fejlessze.
- Gyakran énekeljen.
- Teremtsen lehetőséget a gyerekek zenei önkifejezésére
- Ismerje és használja a református zenei anyanyelvet (énekeskönyvünk, igényes gyermekdal gyűjtemény)
- A zenei tevékenység megtervezése, megszervezése, eszközök biztosítása.
- Alkalmazza a cselekvéssel, a szemléltetéssel és képszerű megismeréssel, valamint a szóbeli megismeréssel kapcsolatos módszereket.
- A népi gyermekjátékok mellett, a magyar népzenei sajátosságokra építő, művészi értékű, komponált dalokból, műzenei szemelvényekből színesíthetjük a választékot.

Anyanyelvi nevelés megvalósulása

- Zenei élmények megfogalmazása
- Dallam és mozgásritmus hatása a beszédritmus fejlődésére
- Dalok szövegének ejtési tisztasága, az artikulációs nehézségek leküzdésére.
- A beszéd motoros szerveinek tudatos fejlesztése.
- Mozgáskultúra, beszédviselkedés fejlesztése.

A gyermek tevékenysége:

- Tiszta éneklés csoportban és önállóan is. /éneklési készség/
- Megfelelő kezdőhang és tempó tartása. /ritmusérzék/
- Dallammotívumok, dallambújtatás, dalfelismerés. /hallásfejlesztés/
- Egyenletes lüktetés változatos módon, egyenletes járás. /ritmusérzék/
- Fedezze fel és különböztesse meg a zenében és a ritmusban található fogalompárokat. /halk-hangos, lassú-gyors, magas-mély/ Hallásfejlesztés/
- Rögtönözzön dallamhoz szöveget, szöveghez dallamot, ezáltal fejlődjön zenei alkotókedve.
- Örömmel kezelje a gyermekhangszereket.
- A vokális és hangszeres előadást átéléssel fogadja.
- Fejlődjön formaérzéke, mozgáskultúrája

- Ismerje fel környezete hangjait.
- Ismerje fel a tanult dalokat pl. dúdolásról, hangszerről, ritmusról.
  Válaszolnak az énekelt kérdésre, megénekelnek szöveget pl. mondókát

2.1.7.3 Rajzolás, mintázás, kézi munka

Ezek a tevékenységek a vizuális nevelést szolgálják, céljuk a gyermek élmény- és fantáziavilágának képi, téri szabad önkifejezése, vizuális élmények átélése. A gyermekeket, körülvevő környezetet úgy kell kialakítani, hogy vizuális kultúrájuk, szépérzékük fejlődjék, a vizuális tevékenységre motiváltak legyenek.

Gyermekkorban az érzékelés, észlelés útján történő megismerés az elsődleges. A világ, képi megismerése a személyiség fejlődés fontos eszköze, hiszen fantáziánk képi világát is ebből a megismerésből alakítjuk ki.

Ezen tevékenységek során a gyermekek megismerkednek különböző anyagok tulajdonságaival, alakíthatóságával, gyönyörködnek formákban, színkeveréssel alkotott színárnyalatokban. Rajzaikban megjelenik az ember- és eseményábrázolás. Vizuális tevékenységeken keresztül fejlődik az íráshoz szükséges finom motorikus képességük. Az ábrázoló tevékenység jó közösségépítő hatású is lehet, különösen, ha csoportosan alkotunk valamit. Közben oldott beszélgetés folyik, felidézik közös élményeiket, működik a kooperáció.

Felnőtt közreműködésére van szükség ahhoz, hogy a gyermekek megtanulják észrevenni az Isten által teremtett természet szépségeit, az ember és a természet harmóniájának esztétikáját, az emberi alkotások értékét.

A tevékenység tartalma:

- Rajzolás (ceruzával, zsírkrétával, aszfaltkrétával, stb.).
- Festés.
- Mintázás (plasztilin, agyag, só-liszt gyurma, stb.).
- Képalakítás.
- Kézimunka.
- Különböző ábrázolási technikák megismerése, alkalmazása.
- Barkácsolás, építés, környezetünkben található anyagok kreatív felhasználása, átformálása.
- díszítőmunka

- kézművesség
- ismerkedés műalkotásokkal és népművészeti elemekkel, nemzeti szimbólumokkal, esztétikus tárgyi környezettel

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A vizuális tevékenységet kedvelik.
- A képalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- Ismernek különböző technikákat, alapanyagokat, azokat biztonsággal használják.
- Térben és síkban is képesek alkotásra, fölfedezik a téri viszonyokat, kiterjedéseket, formákat.
- Finommotorikájuk olyan szintre fejlődik, hogy egyre gazdagabb, pontosabb, részletesebb.
- Érzelmi élményeket szereznek képzőművészeti, népművészeti alkotások közvetítésével, műalkotásokról alakul értékítéletük.
- Képesek a szép meglátására a természetben, a tárgyi környezetben.
- A színeket ismerik, biztonsággal kezelik.
- Segítenek a környezet díszítésében, szívesen készítenek ajándékokat.
- Fejlődik arányérzékük.
- Formaábrázolásukban, emberábrázolásukban megjelennek a részletek, a megkülönböztető jegyek.
- Alakul a kitartásuk, feladattartásuk, munkájuk igényes befejezéséhez.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Esztétikus, derűt sugárzó környezet kialakítása.
- A gyermekek munkáját csakis önmagukhoz viszonyítsa, a tevékenységre tegye a hangsúlyt (ötletesség, eredetiség, önállóság).
- Az ábrázoló tevékenység feltételeit egész nap biztosítsa (hely, eszközök).
- Gyűjtsön, kínáljon fel, biztosítson érdekes anyagokat, technikákat, eszközöket.
- A használt technikákat alaposan ismerje, biztonsággal kezelje.
- Ismertessen meg művészeti alkotásokat a gyerekekkel.
- Ismertesse meg a gyermekeket az eszközök használatával, a rajzolás, mintázás és kézi munka különböző technikai alapelemeivel, eljárásaival.
- Ébresszen kedvet az ábrázoláshoz, teremtsen oldott légkört, biztosítsa az élményeket.

- Biztosítsa a technikák sok gyakorlásának lehetőségét, fordítson elegendő időt a tevékenységre, annak nyugodt befejezéséhez.
- Alakítson ki a nyugodt tevékenységhez megfelelő szokás- és szabályrendszert.
- Tisztelje a gyermek alkotásának szabadságát.
- Alkalmazza a cselekvéssel, a szemléltetéssel és képszerű megismeréssel, valamint a szóbeli megismeréssel kapcsolatos módszereket.
- Egyéni képességfejlesztés biztosítása, tehetséggondozás

Anyanyelvi nevelés megvalósulása:

- Az alkotás folyamatának beszéddel kísérése, érzelmi, esztétikai benyomások megfogalmazása.
- Vizuális memória fejlődése
- Műalkotások és a képolvasás hatása a képi gondolkodásra, véleményalkotásra.
- Szókincsbővítés

Szervezési keretek

- Az ábrázoló és kézimunka tevékenységformái a mindennapi játékba integrálódnak, egész nap folyamán a technikai eszközök szabadon állnak a gyermekek rendelkezésére.
- Tudatosan irányított kötetlen formájú mikro csoportos tevékenységet szervezünk.

2.1.8 Keresztyén hitéleti nevelés

Tartalma

Református óvodáink specifikuma a hitéleti nevelés. Óvodánk attól református, hogy református szellemiségű nevelés folyik benne, tehát a hitéleti nevelés nem egy részterület, hanem átfogja, megalapozza, meghatározza egész hatásrendszerünket. A gyermek személyiségének minden szférájára hat: emocionális, mentális, szociális, szomatikus terület, ismeretanyag, motivációs bázis, stb. A szeretetteljes keresztyén légkör, gondolkodásmód hatja át az óvodai élet minden mozzanatát, területét, teljes idejét. Keresztyén erkölcsi értékeket közvetítünk a gyermekek felé: feltétel nélküli szeretet, megbocsátás, önzetlenség, lelkiismeretesség, a bűn elítélése.

Célunk: hogy a gyermekeket Istennel való kapcsolatra segítsük a keresztyén hit belső békességének, stabilitásának, érzelmi többletének kifejezésre juttatásával. Az óvodai élet bázisa a Bib-

lia alapvető üzenetének megismertetése. Isten szeretetének legdrágább megnyilvánulása a megváltás: Jézus értünk eljött, a mennyből odaadta magát. Isten vágyik a velünk való közösségre, a Vele való közösségünk a legdrágább kincsünk, védelmünk, életelemünk.

Az ember bűnösségét a legkiemelkedőbb bibliai szereplők esetében sem rejti véka alá a Szentírás, de nekünk nem az a dolgunk, hogy ezeket kihangsúlyozzuk, hanem, hogy ezeken keresztül is alázatosan felragyogtassuk Isten nekünk is felkínált kegyelmét.

Az Ige fő üzenete, amit adott alkalommal el akarunk juttatni a gyermekekhez (belső célnak is szoktuk nevezni), az, ami köré csoportosítunk mindent. A belső cél tehát mindig legyen összhangban a teljes Szentírással, legyen világos, egyértelmű (tervezésnél célszerű egy mondatban megfogalmazni). Óvodáskorban evangéliumot hirdetünk: Jézus mit tett értünk, és ezért Ő mit kíván tőlünk.

A hitéleti nevelés szerves része az integrált nevelésnek, ill. az integrált nevelés a hitéletnek, hiszen Isten elfogadó szeretete minket is arra indít, hogy készek legyünk a befogadásra. A hittel teli közegből következik a problémák nyílt kezelése, egymás hordozása. A különleges bánásmódot igénylő gyerekeknek különösen nagy szüksége van Isten közelségére. A befogadás során pedig bizonyosan megtapasztaljuk, hogy Isten mindenkiben helyezett el a közösség számára értéket, így kölcsönösen gazdagodunk.

A hitéleti neveléshez természetesen tevékenységek is kapcsolódnak, amelyeket részletesen kifejtünk a program tevékenységrendszerében.

A tevékenység tartalma:

- Igehallgatás: bibliai történetek, mondatok (aranymondás).
- Gyermek Bibliák forgatása.
- Imádság: kötött – a napirend tevékenységeihez kapcsolódva (napkezdés, étkezések, elalvás); az óvodapedagógus által mondott kötetlen; a gyermekek egyszerű, kötetlen imádságai.
- Hitélethez kapcsolódó énekek hallgatása, megismerése.
- Részvétel a gyülekezeti hitéletben (pl. ünnepek alkalmával, egyéb alkalmak).

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- 3-5 kötött szövegű imádság ismerete (Úri Ima, asztali áldások, stb.).

- 10-15 gyülekezeti ének és 20-25 egyházi gyermekének ismerete, ebből a dalok, énekek felét csoportosan és egyénileg is biztosan, jó hangmagasságban, érthető szövegmondással, a dal karakterének megfelelően, tisztán tudja elénekelni,
- Otthonosan mozognak a templomban, gyülekezeti teremben.
- Néhány szóban maguk is imádkoznak saját szavaikkal, tudják, hogy bármikor fordulhatnak Istenhez imádságban (ennek gépiességétől, teljesítményjellegétől nagyon óvni kell őket!).
- Szívesen hallgatnak bibliai történeteket, néhányat maguk is el tudnak mondani, dramatizálni.
- Értik és gyakorolják, hogy az Ige, az imádság, az Istenhez kötődő dolgok szentek, ennek megfelelő magatartást tanúsítanak ezekkel kapcsolatban.
- Ismerik a Biblia alapvető kijelentését, az evangélium lényegét: Isten jó és szent, feltétel nélkül szeret.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermeki rácsodálkozás, érdeklődés felkeltése Isten tetteire, megváltó munkájára.
- Keresztyén erkölcsi értékek gyermekszerű közvetítése.
- A bibliai történetek alapos ismerete, átgondolt, változatos, érdekes továbbadása, ragaszkodás azok valódi üzenetéhez.
- Az imádság meleg, elfogadó, őszinte, meghitt légkörének kialakításával Isten jelenlétének, közelségének érzékeltetése (ehhez az kell, hogy a gyerekek között is elsősorban Istennel vegye fel a kapcsolatot imájával, ne a gyermekeknek imádkozzék).
- A tevékenységhez szükséges csendes, bensőséges légkör megteremtése, a feltételek biztosítása.
- Gondoskodjék arról, hogy a csoportszobában legyen elérhető a gyermekek számára a Gyermek Biblia. (soha sem a mesekönyvek közé keveredve!) A bibliai történetek igaz, valós események, élesen különüljenek el a meséktől.
- Adjon lehetőséget, bátorítást arra, hogy a gyerekek a jól ismert történeteket művészeti jellegű tevékenységeikben megjeleníthessék. (rajz, dramatizálás, játék)
- Eközben tapintatosan vezesse rá a gyerekeket arra a bibliai szabályra, hogy Istent, magát nem ábrázolhatjuk, nem jeleníthetjük meg. (Erre akkor is figyelnünk kell, mikor mi illusztrálunk!)

2.1.9 Útmutatás a keresztyén nevelés tevékenységek gyakorlásához

A bibliai történetek, keresztyén nevelés

A bibliai történetek elmondásának elsődleges célja ebben az életkorban, hogy Isten szeretetéről, Isten és ember kapcsolatáról, az empatikusan átélt történetek segítségével élményeket, tapasztalatokat szerezzenek a gyerekek. Az óvodáskor a legfogékonyabb időszak, amikor egész életre meghatározó lehet Isten szeretetének, közelségének élménye.

A történet kiválasztásának kritériumai

- A gyermekek életkorának, ismeretinek, fejlettségi szintjének, a csoport aktuális állapotának, problémainak, az ünnepi aktualitásokat figyelembe véve.
- A történet ne keltsen félelmet a gyermekekben, ne tartalmazzon számukra feldolgozhatatlan tartalmat, érzelmeket.
- Az Ige valódi üzenetétől ne térjünk el, ugyanakkor előadásmódunk legyen gyerekszerű.
- Mielőtt a gyermekek elé visszük a történetet, tanulmányozzuk az Igeszakaszt, hogy nekünk mit üzen azon keresztül Isten, s az után gondolkodjunk arról, hogy mit mondhat a gyermekeknek. Minden történetnél meg kell keresni az Ige fő üzenetét. Két kérdést kell megválaszolnunk: Mi az Ige fő üzenete? (igeszerűség) Mit üzen az Ige a gyermek számára itt és most? (gyermekszerűség).
- Egy történethez több üzenetet választhatunk, de egy alkalommal csak egy nézőpontból mondjuk el a történetet. Így segítjük, hogy a gyermek valóban megértse, magával vigye az üzenetet. Lehetővé tesszük, hogy azonosulni tudjon az adott szereplővel, bele tudja élni magát a helyzetbe. Az óvodás gyermek még nem képes egyszerre több nézőpontot figyelembe venni!

A történet elmondásának öt aranyszabálya:

1. Igeszerűen (a teljes Szentírással összhangban).
2. Egyszerűen (egy nézőponttal).
3. Dramatikus eszközöket használva, a gyermek érdeklődését fenntartva.
4. Átéléssel („éljünk” mi is, és az alakok is).
5. Szemléltetve (láttassuk a gyermekkel azt, amiről szó van – szemléltető eszközökkel vagy érzékszervek bevonásával kapcsolódjunk élménybázisukhoz).

Gyermekáhítatok

Gyermekáhítatot mindennap tartunk a csoportokban. Ezt leginkább más pedagógiai programok beszélgető köréhez hasonlíthatnánk, de mégsem azonos azzal. A gyermekáhítatok alkalmi közösségápolást jelentenek Istennel és keresztyén testvéri közösség építését a csoportban. A napirendbe rugalmasan kapcsoljuk be, lehetőleg a reggeli időszakban, amikor már mindenki megérkezett. Az áhítathoz nyugalmat kell biztosítani, tapintatosan mindenkit bele kell vonni, a játékokat azonban nem fontos elrakodni (de nem is tilos). Az áhítatokba a dajkák is kapcsolódjanak be. Jó, ha a tagintézmény - vezető, intézményegység - vezető is jelen van néha, szívesen vesszük, ha más dolgozók is bekapcsolódnak időnként. Ezzel erősítjük az egész óvoda testvéri légkörét.

Az áhítatok során beszélgessen közösen az egész csoport, derülhessenek ki az egyéni vágyak, bánatok, örömök, vegyük számba a hiányzókat, tartsuk számon, hogy mi van velük. A gyerekek személyes adatait is gyakorolgathatjuk (persze oldottan), miközben Isten iránti hálát építünk életünkért, szüleinkért, otthonunkért.

Érezzék a gyerekek, hogy fontosak számunkra Isten számára, legyenek egymás számára is azok. Mindig legyen időnk meghallgatni egymást.

Ilyenkor előveszünk egy-egy témát hitéletünk köréből, amely érdekli őket, vagy kérdéseikre, vagy a felmerülő gyerekgondokat, örömöket kapcsoljuk hitünkhöz. De beszélgethetünk egy-egy Igéről (aranymondásról), amely érthetővé tehető a gyermekek számára.

A gyermekek számára legyen természetes dolog Isten jelenvalósága, az, hogy Ő figyel ránk, bátran fordulhatnak Hozzá.

Az áhítatok jelentik az imádságra nevelés bázisát. Az imádság az Istennel való kapcsolat-felvétel formája. A gyerekek számára legyen természetes, hogy ahogyan hozzánk beszélhetnek, elmondhatják kéréseiket, vágyaikat, bajaikat, köszönetüket Mennyei Atyánknak is, Aki ugyanúgy figyel rájuk. Soha ne feledkezzünk meg arról, ha Isten meghallgatta valamelyik kérésünket (pl. a kirándulásra kért jó idő). Arra is tanítsuk meg a gyerekeket, hogy Isten minden imádságra figyel, de nem mindig úgy hallgatja meg, ahogyan mi szeretnénk, de biztos, hogy mindig a javunkat akarja. Az imádság nem varázsszer, Isten nem „imaautomata”.

Az imádság szent légkörének alakítása

Az imádság a keresztyén ember lelki lélegzetvétele. Nem pusztán vallási rítus. Maga Jézus mondta, hogy lélekből kell fakadnia! Az imádságot tehát soha ne erőltessük, várjuk meg, amíg

a gyermek belsejéből fakad. Meg kell szokni, hogy az imádság szent dolog, olyankor nem figyelünk másra, (ne legyen zavaró körülmény), hisz ehhez elcsendesedésre, Istenre figyelő szívre van szükség. Fontos, hogy a gyerekek a felnőttektől is azt lássák, hogy imádsága szívből jövő, hogy ő is kapcsolatban van Istennel.

Fő feladatunk, hogy a gyermekeket megtanítsuk imádkozni. Ennek része, hogy megtanítjuk az imádkozás formáját, szokásrendszerét (kezünket összetesszük, fejet hajtunk, szemünket is becsukjuk – Isten iránti tiszteletünk jeléül és az odafigyelés segítségére). Az imádsággal való megismerkedés folyamata:

- Egyszerű kötött imádságokkal kezdjük (napkezdő, étkezés előtti, utáni imádság; hálaadó, lefekvés előtti imádság, stb.).
- A gyermekek előtt saját szavainkkal mondott rövid, egyszerű imáinkkal nyújtunk példát
- Fokozatosan szoktatjuk rá a gyerekeket, hogy ők is imádkozzanak saját szavaikkal (egyéni imádság). A közös imádság során mindenki ámen mondhat az egyénileg elmondott imádságra. Szokják meg, hogy magukban kövessék társuk imáját, belsőleg csatlakozzanak hozzá. Soha ne vágjanak egymás szavába – az óvodapedagógus halkan, finoman segítse a megszólalás rendjét, az imaközösség gördülékenységét.
- Az Úr imádságát, a „Mi atyánk”-ot csak óvodáskor végén, amikor már tudjuk részletekben együtt értelmezni, hogy ne csak betanulják, hanem értsék is azt.
- Tanítsuk meg a gyermekeket kérni, hálát adni, megköszönni, Istent dicsérni. Fedezzük fel együtt, hogy mindennap van miért hálát adni (egészségünk, családunk, táplálékunk, a napsütés vagy éppen az eső, a frissen hullott hó, meghallgatott imádságunk, gyógyulás, stb.). Örvendezzünk a gyerekekkel az élet apró örömei felett, beszéljük meg az élet kisebb-nagyobb gondjait is. Ezek adják imádságainknak a tartalmát a napi áhítatokon. Így a napot már reggel testvéri és Istennel való közösségben kezdjük, Istentől kérünk erőt, békessége, áldást a napjainkra.

2.1.10 Ünnepeink, hagyományaink

Az ünnepek fontosak az ember életében, és ez a teremtési rend része. Pszichés szükségletünk, hogy a hétköznapokat megszakítsuk, az ünnepléseink új lendületet adjanak. Azonban annak is jelentősége van, hogy értékrendet tükröz és közvetít, hogy mit ünneplünk, mi emelkedik ki az életünkben, hogyan ünnepelünk.

Óvodánk ünneplési szokásait, rendjét ennek megfelelően alakítjuk ki. E napoknak örömmel teltnek, bensőséges, isten közeli légkörűnek, oldottnak kell lennie. Az ünneplés alkalmat teremt az óvoda belső közösségének ápolására, a családokkal való kapcsolat elmélyítésére, a gyülekezethez fűződő identitás épülésére, nemzeti identitásunk erősítésére.

Az ünneplésben kiváltképpen megmutatkozhat óvodánk református keresztyén szellemiségének tartalma, szépsége. Óvodánkban törekszünk arra, hogy magunk is vágyakozzunk, bátorítsuk a családokat is a gyülekezet közösségében a vasárnap ünnepi megszentelésére.

Óvodánk ünnepi alkalmai:

- **A gyermekek születésnapja, névnapja:** Ilyenkor a csoport egésze bensőségesen együtt van. Énekléssel, születésnapkor a szülinapos életkorának megfelelő számú gyertya gyújtásával, apró kedveskedéssel köszöntjük a születésnapját, névnapját ünneplő gyermeket. A csoport közösségében imádkozunk is érte (ebben az imádságban megköszönjük, hogy ő megszületett, hálát adunk, hogy az ünnepelt közénk tartozik, kérjük, hogy Isten szeretete őrizze egész életében).
- **Mikulás:** A gyermekek megismerik Miklós püspök történetét. A Mikulás „ellátogat" óvodánkba, vagy pedig mi látogatunk el hozzá, hogy átadja az ajándékot a gyerekeknek. A Mikulás alakjával kedves, nagyapós, mesebeli jellegű alakot jelenítünk meg.
- **Advent:** Az ünnep tartalma Jézus születésére való várakozás. Vasárnaponként istentisztelet után meggyújtjuk az adventi gyertyát a parókia udvarán felállított óriási adventi koszorún. Ezeken az alkalmakon az egész óvoda együtt szolgál. Erre a szülőket, családtagokat is meghívjuk.

A december (sőt az adventi előkészületek már novemberben elkezdődnek) a várakozás, készülődés jegyében telik: adventi koszorú készítése, a karácsonyfa díszeinek közös készítése, mézeskalácssütés, üdvözlő kártyák készítése, ajándékkészítés. Ezekbe az érdeklődő családokat is szívesen bevonjuk, törekszünk érdeklődésük fölkeltésére.

- **Karácsony:** Az adventi készülődés betetőzése - ezzel is kifejezzük, hogy Jézus eljövetele erre a világra, az üdvtörténet kiemelkedő pontja, az idők teljessége.
- **Farsang:** Farsangi időszakban elbúcsúztatjuk a telet, a gyerekek a szülőkkel közösen készülnek erre az alkalomra, vidám jelmezekkel. Nyílt nap formájában szülőkkel közösen Örömteli együttlét ez a nap.

- **Nemzeti ünnep:** Március 15. Kokárdával várjuk a gyerekeket ezen a reggelen. Közösen emlékezünk meg az ünnep tartalmáról, kilátogatunk a faluban található emlékműhöz, ahol elhangzik nemzeti imádságunk: a Himnusz.
- **Húsvét:** A feltámadás örömhírére tesszük ebben az időszakban a hangsúlyt.
- **Anyák napja:** Az életet, szüleinket Istentől kapjuk, Neki vagyunk hálásak értük. **Gyermeknap: V**áltozatos meglepetésekkel készülünk rá (táncház, bábszínház, játszóház, ugráló vár, kézműves tevékenységek, kirándulás, hab-party, tűzoltóság bemutatója, stb.)
- **Nagycsoportosok búcsúja, tavaszköszöntő:** Az ünnepet a Templomban kezdjük, ahol áldást kapnak a gyerekek, majd közösen átvonulunk az óvoda udvarra, ahol folytatódik a műsor, hogy minél nagyobb közösségben lehessünk együtt. Ebben a tág közösségben a nagycsoportosok búcsúja után ünnepélyesen (tarisznyával, kedves szavakkal, áldást kérő énekkel) köszönünk el a nagyoktól

Az Irinyi János Református Oktatási Központ Eszterlánc Óvodájának rendezvényei.

Téma	**Cél**	**Időpont**
Tanévnyitó értekezletek	A nevelési év feladatainak megbeszélése. Munkaterv elfogadása.	Szeptember
Szülői értekezletek	Szülők tájékoztatása.	
Őszköszöntő fesztivál	Az egészséges életmódra nevelés jegyében- az „Ősz kincsei” projektzáró rendezvénye, a szülőkkel való kapcsolat erősítése.	
Őszi kirándulások	Tágabb környezet megismerése, környezettudatos életmód gyakorlása	Október
Zene világnapja	Művészeti élménynyújtás, kötődés a zenéhez	
Állatok világnapja	Közvetlen tapasztalatszerzés, élménynyújtás biztosítása.	
Köztársaság napja	A gyermekek identitástudatának fejlesztése.	
Adventi játszóház	Óvoda – család kapcsolatának mélyítése, erősítése, ünnepre való ráhangolódás.	December
Karácsonyi hangverseny	Ráhangolás az ünnepekre, változatos zenei élmény nyújtása.	
Karácsony	Jézus születésének ünnepe. A család és egymás iránti szeretet megélése.	
Farsang	Népi hagyományok ápolása.	Február
Március 15.-i megemlékezés	Hazaszeretet, hova tartozás érzésének erősítése	Március

Víz világnapja	A természeti értékeink megbecsülésére nevelés.	
Családos vetélkedő	Sportversenyen keresztül az egészséges versenyszellem erősítése	
Húsvét	Népi hagyományok ápolása.	Március-április
Nyílt napok	A szülők betekintése az óvodai életbe.	
Föld napja	A természet szeretetére, tiszteletére nevelés, környezetvédelmi szokások alakítása.	Április
Tavaszi kirándulások	Tágabb környezet megismerése, környezettudatos életmód gyakorlása	Április-május
Anyák napja	A szeretet, megbecsülés érzésének erősítése.	Május
Madarak és fák napja	A természet szeretetére, tiszteletére nevelés, környezetvédelmi szokások alakítása.	
Kihívás napja	Mozgásképességek fejlesztése	
Évzáró, nagyok búcsúja	Közösséghez tartozás érzésének erősítése	
Gyermeknap	Örömszerzés.	
Tanévzáró értekezletek	Az éves munka értékelése, további feladatok meghatározása.	Június

Ünnepeinket, rendezvényeinket igyekszünk úgy szervezni, hogy a családok is részesei lehessenek. Amelyik szülő teheti, bármely ünnepünkön, rendezvényünkön részt vehet az óvodapedagógusokkal egyeztetve. Ezzel erősíteni akarjuk kapcsolatunkat, közös élménybázishoz segítjük a családtagokat. Reméljük, hogy felüdülést, néhány jó mintát tudunk adni az ünnepek, rendezvények alkalmával.

2.1.11 Az óvoda kapcsolatrendszere

2.1.11.1 Kapcsolattartás a családdal

A pedagógiai folyamat szempontjából a hatásrendszerbe épülő kapcsolatrendszer kiemelkedő jelentőségű eleme az óvodások családjaival való kapcsolat. Különösen aláhúzza ezt az a biblikus szemlélet is, hogy a gyermek a szüleinek adatott felelősségre. A család nemcsak partner, sőt nem a család a partner, hanem az óvoda. Nemcsak együtt kell működnünk, hanem együttnevelnünk! A család mindig adott, s úgy kell elfogadnunk, ahogy van. A segítségnyújtás megoldásait, lehetőségeit a családhoz kell igazítani.

Óvodánk sajátos alternatívát nyújt a közoktatásban református keresztyén szellemiségével. Az óvoda nyitott mindenki felé, vallási hovatartozására való tekintet nélkül. Senkire sem erőltetjük

rá hitünket, de mindenki felé megéljük. A beiratkozás időszakában betekintést engedünk a szülőknek óvodánk életébe, pedagógiai elkötelezettségünkbe.

Mai társadalmi életünk átmeneti jellege (folyamatos változás, instabilitás), a közgondolkodás, a gazdasági környezet (amely a legtöbb család számára jelenti az életszínvonal folyamatos romlását), a felfokozott élettempó (vagy éppen a munkanélküliség miatt kiürült idő), a médiák hatásai nagyon megnehezítik a bibliai értékrend alapján működő családi életet. Pedig mentálisan erre van szüksége minden embernek! A gyermeknek elsősorban a szülei szeretetére van szüksége! A Biblia is a család nevelő szerepét, felelősségét teszi előtérbe. Óvodai nevelésünk a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését.

A családdal való együttműködés kapcsolata kölcsönös nyitottságon, tiszteleten, elismerésen és bizalmon alapul, ebben az óvoda a kezdeményező! Érezze a szülő, hogy gondjait megoszthatja, segíteni akarunk, imádkozunk értük, velük.

A kapcsolattartás formái:

- A beiratkozásánál nyitott, barátságos fogadtatás.
- Lehetőleg még a befogadás előtt családlátogatás, a szülők felkészítése a befogadásra, szülőkkel közösen történő befogadás.
- Az óvoda folyamatos nyitottsága (természetesen a csoportok zavartalan életének tiszteletben tartásával).
- Szülők bevonása az óvodai tevékenységekbe (kirándulás szervezése, óvoda körüli munkák lehetőleg a gyermekek jelenlétében, közösségi programok szervezése.)
- Szülői értekezlet ahol törekedjünk a párbeszédre, a szülők aktivizálására.
- Fogadóórák (bármikor; kezdeményezheti a szülő is, az óvodapedagógus és a tagóvodavezető is)
- Nyílt napok a beíratás alkalmával, illetve a pedagógussal való egyeztetés után bármikor lehetőség van rá.
- A szülők bevonása ünnepeinkbe, rendezvényeinkbe.
- A gyülekezeti ünneplésekbe, eseményekbe is igyekszünk bevonni a szülőket.
- Az óvodáért végzett közös munkák szervezése.

A családok értékrendje, életrendje, érdeklődése eltérő. Engedjük, hogy ők válasszák meg, melyik kapcsolattartási forma a megfelelő nekik, de a kapcsolattartásról ne mondjunk le! Mindig érezzék, hogy bármilyen csekély részvételüket nagyra értékeljük, becsüljük! Igyekszünk, hogy

az egész családot bevonjuk az együttműködésbe (apák, nagyszülők, testvérek). Törekszünk az intervenciós gyakorlat megvalósítására, (ahol a pedagógusnak tanácsadó szerepe van). Az intézmény biztosítja a szülői szervezet számára a jogszabályokból, illetve az intézményi SZMSZ felhatalmazásából fakadó jogainak érvényesítését. (Véleményezési jogkör, javaslattételi jogkör stb.)

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermek családjával való kapcsolat: Az ilyen nehézségekkel küzdő családok általában már sok negatív tapasztalattal rendelkeznek, nehezebb bizalmukat megnyerni. Érezniük kell, hogy nehézségeikben együtt érzünk velük, számíthatnak ránk, őket is egyenrangú partnerként kezeljük. A kapcsolat kiépítéséhez több türelemre, kitartásra, empátiára van szükség. A bizalmi kapcsolat kiépülése után tudjuk igazán realizálni segítségünket: szakember bevonása, tanácsok nyújtása, egyházunk segítségének felkínálása.

2.1.11.2 Az óvoda belső, munkatársi kapcsolatrendszere

A nevelési folyamatban, a pedagógiai hatásrendszerben a családdal való kapcsolattartáshoz hasonló jelentőségű az óvodán belüli kapcsolatrendszer a munkatársak között. A keresztyén szellemiségű óvoda legfontosabb erőssége ez a belső rendszer, kohézió, légkör, csapatmunka. Ezért ennek teret kell szentelnünk pedagógiai programunkban.

Az új kollégák felé sugározni kell az elfogadó légkört. Aki köztünk akar dolgozni, közénk akar tartozni, annak tudatosan mérlegelnie kell, hogy egy olyan közösség tagjává lehet, amely hordozni fogja őt, de amelyik felé ő is tartozik a maga Istentől kapott ajándékaival szolgálni, a többieket hordozni. Az egy csoportban dolgozó munkatársak építsenek egymással is szolgatársi kapcsolatot, törekedjenek konfliktusaik megelőzésére, testvéri tisztázására.

A kapcsolattartás formái:

- Munkatársi áhítatok.
- Munkatársi megbeszélések (szükség szerint).
- Nevelőtestületi és munkatársi értekezletek
- Nevelési értekezletek
- A munkatársak születésnapjának, névnapjának megünneplése (köszöntés Igével).
- Az esetleg tartósan távol lévő kollégákkal való kapcsolattartás.
- Közösségi programok szervezése: Munkatársi kirándulás vagy közös ebéd, szalonnasütés, bográcsozás, mozi, színházlátogatás…

- Hirdetőtábla az aktuális információknak.

A tagintézmény-vezető, intézményegység-vezető feladatai:

- A belső kapcsolatrendszer működtetése.
- A belső információáramlás biztosítása.
- Munkatársaival a jó kapcsolatra törekszik, kölcsönös tisztelet megbecsülés.
- Adjon alkalmat arra, hogy a kollégák szakmai kérdésekben megkereshessék.
- Vezető munkája bizalomra, a munkatársaktól önként kapott tiszteletre (személyiségéből fakadó tekintély) alapuljon.

A jó munkatársi kapcsolatért nemcsak a vezető a felelős, mindenkinek hozzá kell tennie a maga törekvését, imádságát, felelősségérzetét (a vezetőért is!). A kollégák érezzenek felelősséget vezetőjük iránt.

2.1.11.3 Kapcsolattartás az intézményegységek között, a vezetővel

A hatékony munka érdekében a rendszeres kapcsolattartás fontos az oktatási központ valamennyi intézményegysége között.

A kapcsolattartás formái:

- Kapcsolattartás a vezetővel, igazgatóhelyettesekkel, tagintézmény-vezetőkkel, intézményegység-vezetővel kéthetente, ill. szükség szerint
- Közös rendezvényeken való részvétel
- Intézményi nevelőtestületi értekezleteken való részvétel

2.1.11.4 Kapcsolatunk a fenntartó egyházkerülettel

Óvodáink szerves része a fenntartó egyházkerületnek, de kapcsolatunk főként hivatalos jellegű. A találkozások az egyházkerület tagjaiban is erősíthetik az óvodáért való áldozatvállalás értelmét, szükségességét, ha látják, hogy milyen áldásai vannak az óvodai keresztyén nevelőmunkának.

A kapcsolattartás formái:

- Az egyházkerület tagjainak látogatásai az óvodában (spontán, vagy meghívásra; az óvoda ez irányban is nyitott).

A Magyarországi Református Egyház nagy közösségével való kapcsolataink:

- A Zsinat Oktatásügyi Irodája

2.1.11.5 Az óvoda és az iskola kapcsolata

Óvodáink református keresztyén jellegéből természetesen adódik a kapcsolat a környező települések iskoláival. Az Irinyi János Református Oktatási Központ Tomori Óvodájában megkezdett intézményes keresztyén nevelés a gyerekek többsége számára a Homrogdi Görögkatolikus Általános Iskola és Óvodában, valamint az edelényi Szent Miklós Görögkatolikus Iskola és Óvodában folytatódik tovább. Az Irinyi János Református Oktatási Központ- Eszterlánc Óvodából néhányan a kazincbarcikai Tompa Mihály Általános Iskolába jelentkeznek, ahol a református keresztyén nevelés folytatódik a számukra. A gyermekek többsége a városi iskolákban kezdi meg a tanulmányait.

A kapcsolattartás formái:

- Nagycsoportosaink élményszerző látogatását ezekbe az iskolába szervezzük.
- Az iskola leendő elsős tanítóinak lehetőséget adunk arra, hogy az óvodába bejöjjenek megismerkedni leendő elsőseikkel, szülői értekezleten tájékoztathassák a szülőket.
- Volt óvodásaink meglátogatása az iskolában.
- Az iskola igazgatója és a tagóvoda-vezető szükség szerint kapcsolatot tart.
- Tájékoztató anyagainkat kölcsönösen eljuttatjuk a családokhoz.

Nyitottak vagyunk a többi iskola felé is, különösen, ha a szülőkben igény merül fel más iskola megismerésére az iskolaválasztás idején.

2.1.11.6 Szakmai kapcsolatok

Óvodánk nyitott, gazdag kapcsolatrendszer kiépítésére törekszik, élő szakmai kapcsolatrendszert alakít ki az intézményen kívül is:

- Egyházunk, egyházkerületünk többi református óvodájával (szakmai találkozók, kölcsönös szakmai segítségnyújtás, stb.)
- A gyermekvédelem szervezetei: Szociális Szolgáltató Központ (Családsegítő Központ, Gyermekjóléti Szolgálat)
- REGYMI: logopédiai, fejlesztőpedagógiai, gyógypedagógiai, gyógytestnevelési megsegítés az arra rászoruló gyermekeknek.
- Református Pedagógiai Intézet.
- Védőnővel való folyamatos kapcsolat építése.

- A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása, törekvés a külhoni magyar óvodákkal való kapcsolatépítésre, és - lehetőség szerint - szakmai kapcsolat fenntartása.

2.1.12 Gyermekvédelemmel, szociális hátrányok enyhítésével összefüggő pedagógiai tevékenység

A gyermeknevelés feladatát a családok kapták Istentől. A családot azonban nem hagyjuk ebben magára, hiszen szemléletünk szerint a családot védeni, óvni kell. A gyermek fejlődését az óvoda csak a szülővel egyetértésben, együttműködve tudja biztosítani. A gyermekvédelmi feladatok során mindig erre az együttműködésre törekszünk.

Az óvodában a mentális védelmi lehetőségek maximális kihasználására törekszünk, élni szeretnénk a szeretetteljes keresztyén légkörből eredő többlettel. A prevenció és a segítségnyújtás alapja a tapintatos, személyes kapcsolat kialakítása a szülőkkel, amiben természetes módon kínálhatjuk fel segítségünket, sőt, az intézményi lelkipásztorral való beszélgetés megszervezését is.

A tagóvoda-vezető nyitott irodája, az óvodapedagógusok elfogadó, segítő, támogató attitűdje nagy segítséget jelenthet a gondokkal küzdő szülőknek, hiszen ezeknek az embereknek elemi szükségletük, hogy valaki meghallgassa, empatikusan tanácsolja őket.

Lelki támaszt nyújthat, hogy a szülőket is Istennel való kapcsolatra segíthetjük (pl.: a szülői értekezleteket rövid áhítatokkal kezdjük).

A gyermekvédelem célja, hogy a gyermekek problémáit minél korábban felismerjük, minél hatékonyabban kezeljük, megelőzzük súlyosabbá válásukat.
A gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása, a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása, az egyenlő hozzáférés és gondoskodás biztosításával.

Az esélyegyenlőtlenségek csökkentése mellett a befogadó környezet megteremtésével a kialakult előítéletek lebontásához való hozzájárulás, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzése.

Ennek érdekében feladataink:

- A gyermeki jogok védelme.
- A támogatásra való jogosultság felmérése, a családok segítése a támogatásokhoz való hozzájutásban.
- A szülőket partnerré kell tenni munkánk során.

- A családokban megjelenő gondok, problémák (gazdasági helyzet romlása, családi élet megromlása, tartós betegség stb.) észrevétele. Az intézmény a gyermek szociális körülményeiről a családlátogatás során tapasztalatot szerez. A szociális jellegű probléma észlelése esetén az intézmény beszélgetést kezdeményez a szülővel a szociális helyzete feltárása érdekében.
- A gyermekek tanulási, magatartási problémáinak felismerése, szükség esetén megfelelő szakmai segítség nyújtása számukra.
- A titoktartási kötelezettség, a diszkréció betartása.
- Differenciált foglakozással, egyéni bánásmóddal biztosítani minden gyerek számára a fejlődéshez szükséges feltételeket, hogy leküzdhessék a születésüknél, családi, vagyoni helyzetüknél vagy bármilyen más oknál fogva fennálló hátrányaikat. Az alulteljesítő, tanulási nehézségekkel küzdő és különleges bánásmódot igénylő gyermekek megkülönböztetett figyelmet kapnak.
- Szükség esetén kapcsolatfelvétel a Szociális Szolgáltatási Központtal, Egységes Pedagógiai Szakszolgálattal, Gyermekjóléti Szolgálattal, Járási Gyámhivatallal.

Megelőzési tevékenység:

- Családlátogatás, szülőkkel közös befogadás.
- Óvodai beiratkozáskor a hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felvételének támogatása.
- Fogadóórák, szülői értekezletek.
- A gyermekek baráti kapcsolatainak ápolása, a családok közötti kapcsolatok létrejöttének támogatása: közös programok a családokkal.
- A segítségnyújtás családhoz illesztett formáinak megtalálása és felajánlása.

A gyermekvédelmi munka koordinátora: a gyermekvédelmi felelős.

Feladata:

- A gyermekvédelmi esetek „föltérképezése” a nevelési év elején és nyilvántartás vezetése.
- A családok segítése támogatásokhoz való hozzájutás ügyintézésében. (Támogatási rendszer működtetése)
- Segíti és összehangolja az óvodapedagógusok gyermekvédelmi tevékenységét.
- Figyelemmel kíséri a gyermeki jogok érvényesülését.

- Részt vesz a szakmai továbbképzéseken, esetkonferenciákon, együttműködik a Jelző-rendszer tagjaival.
- Rendszeresen konzultál a védőnővel, gyermekorvossal.
- Figyelemmel kíséri a gyermekvédelemmel kapcsolatos dokumentációt.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény alapján:

Hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában az gyermeket együtt nevelő mindkét szülő (vagy a gyermeket egyedül nevelő szülő) legmagasabb iskolai végzettsége alapfokú (alacsony iskolai végzettség).
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülő bármelyike a szociális törvény szerinti aktív korúak ellátására (foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély) jogosult, vagy a kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván a munkaügyi központ (alacsony foglalkoztatottság, melynek fennállását az eljáró hatóság ellenőrzi.)
- a gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy (az eljárás során felvett környezettanulmány szerint) félkomfortos, komfort nélküli, esetleg szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek (elégtelen lakókörnyezet, illetve lakókörülmény).

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a fenti 3 körülmény közül (alacsony iskolai végzettség; alacsony foglalkoztatottság; elégtelen lakókörnyezet, lakáskörülmény) legalább 2 fennáll.

Veszélyeztetett az a gyermek, akinek testi, lelki, értelmi, erkölcsi fejlődését családja, ill. közvetlen környezete gátolja vagy károsan befolyásolja, s ezt az állapotot nem ellensúlyozza semmi.

2.1.13 Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, segítése

A kiemelt figyelmet igénylő ezen belül a különleges bánásmódban részesülő gyermek nevelése, speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködésével (logopédus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus). A pedagógusok a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozóan - a családlátogatás tapasztalataira alapozva - rendelkeznek a gyermekek szociális helyzetére vonatkozó információkkal.

Az információkat hasznosítják a gyermekkel való egyéni nevelő, fejlesztő és oktató munkájukban. A fejlesztésben érintett gyermekek esetében az értékelést a szakvélemény előírásainak megfelelően végzik.

2.1.13.1 Különleges bánásmódot, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

- Sajátos nevelési igényű gyermek
- Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő gyermek
- Kiemelten tehetséges gyermek
- Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű óvodások
- Nemzetiséghez tartozó gyermek

A fenntartó egyházkerület az óvoda átvételekor vállalta az integrált nevelés feladatát. Az intézmény ellátja annak a különleges bánásmódot igénylő gyermeknek a nevelését, aki beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd. Különleges bánásmódot igénylő gyermek vagy gyermekcsoport számára hosszabb távú fejlesztési terveket dolgoz ki, és ezeket hatékonyan meg is valósítja. A célokat az eddig elért fejlődési tapasztalatok felhasználásával határozza meg. A gyermekek érdekében önállóan, tudatosan és kezdeményezően együttműködik a kollégákkal, a szülőkkel, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel. Törekszik arra, hogy a nem megfelelő fejlettség esetén kezdeményezze az okok kivizsgálását, illetve javasolja szakember közvetlen közreműködését logopédus, gyógytornász, pszichológus stb.

A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek ellátása érdekében szorosan együttműködünk a gyermek kezelőorvosával, valamint a családdal.

Az 1 – es típusú diabétesszel élő gyermekek ellátása:

Amennyiben intézményünkbe ilyen típusú betegségben szenvedő gyermek iratkozik be, a szülő, vagy a törvényes képviselő kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján biztosítjuk a jogszabályban előírt

speciális ellátást. Az IJROK Tomori Óvodájából 1 fő dajka, az IJROK Eszterlánc Óvodából pedig 1 fő óvodapedagógus végezte el az OH által szervezett szakmai továbbképzést, így szükség esetén tudjuk biztosítani a gyermek teljeskörű, biztonságos, speciális óvodába járásának feltételeit.

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. Szülői kérelem hiányában a gyermek tankötelezettsége megkezdésének halasztását a gyámhatóság is kezdeményezheti. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a felmentést engedélyező szerv a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kora előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését. Ha a felmentést engedélyező szerv azért engedélyezi a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, vagy a szakértői bizottság azért javasolja a tankötelezettség megkezdése alóli felmentésre irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, mert a gyermek sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, akkor a gyermek számára az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít.

Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése az Irinyi János Református Oktatási Központ Eszterlánc Óvodájában

Cél:

Az ép és sajátos nevelési igényű gyerekek együttnevelése. Sajátos nevelési igényű gyerekek életminőségének javítása, örömteli gyermekkor biztosítása.

Feladat:

- Tevékenységre ösztönző, egészséges élettér és a fejlődéshez szükséges komplex nevelési környezet, feltételeinek biztosítása
- Az eltérés okait feltáró dokumentumok megismerésével korrekciós nevelés és ép funkciók fejlesztése
- Beilleszkedésük segítése, hátrányok kompenzálása, különbözőségük elfogadása.

- Speciális szakemberek bevonásával egyéni képességek, fejlettségi szintekhez viszonyított fejlesztése

Alapelvek:

- Esélyegyenlőség, egyenlő hozzáférés.
- Hatékony együttműködés a családdal és a speciális szakemberekkel.
- Differenciálás és egyéni bánásmód.

Tartalom:

Fejlesztés az eltérő fejlesztési ütem figyelembe vételével.

Szervezési elvek, keretek:

- Óvodai nevelés keretében- csoportokban
- Speciális feladatokat ellátó terápiák keretében- egyéni fejlesztés

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése az Irinyi János Református Oktatási Központ Eszterlánc Óvodájában

Cél:

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek közösségbe való integrálása és differenciált fejlesztése.

Feladat:

- Tevékenységre ösztönző, egészséges élettér és a fejlődéshez szükséges komplex nevelési környezet, feltételeinek biztosítása
- A tanulási képességek megalapozása, valamint a diagnosztizálás során feltárt részképesség zavarok, gyengeségek kompenzálása, korrekciója.
- Beilleszkedésük segítése, hátrányok kompenzálása, különbözőségük elfogadása., tolerálása, az individuum védelme.

Alapelvek:

- Esélyegyenlőség, egyenlő hozzáférés, inkluzív nevelés.
- Hatékony együttműködés a családdal és a speciális szakemberekkel.
- Differenciálás és egyéni bánásmód.

Tartalom:

Fejlesztés az eltérő fejlesztési ütem figyelembe vételével.

Szervezési elvek, keretek:

- Óvodai nevelés keretében- csoportokban integráltan, illetve egyéni fejlesztés.
- Speciális feladatokat ellátó terápiák keretében egyéni és mikro csoportos fejlesztés.

Tehetséggondozás az Irinyi János Református Oktatási Központ Eszterlánc Óvodájában

Cél:

A tehetségígéretes gyermekek korai felismerése, azonosítása, egyéni képesség szerinti fejlesztésének segítése.

Feladat:

- Felismerni a kiemelkedő képességek megjelenési formáit.
- Segíteni a gyermeket a továbbfejlődésben.
- Intellektusuk, kreativitásuk ösztönzése.
- Reális énkép, egészséges önértékelés alakítása.
- Elfogadó légkör biztosítása.
- A szülők segítése tehetségígéretes gyermekük nevelésében

Alapelvek:

- Az egész személyiséget fejlesztjük.
- A fejlettségi szint megállapítására épülő tudatos fejlesztés.
- Egyéni bánásmód keretében történő célzott fejlesztéssel a gyermek erős és gyenge oldalának egyidejű fejlesztése.
- A tehetségfejlesztés az óvodai nevelés szerves része.
- A játékosság elve érvényesül.
- A foglalkozásokat óvodapedagógus végzettséggel rendelkező szakember vezeti.

Tartalom:

Fejlettségi szintre épülő speciális anyagkiválasztás.

Szervezési elvek, keretek:

- A tevékenységek szervezésénél figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, a kiemelkedő képességek megjelenési formáját, a fejlettség szintjét.
- Alkalmazunk egyéni és mikro csoportos fejlesztést is.

- Főleg az egyéni, alkalmanként a mikro csoportos fejlesztést alkalmazzuk.
- Spontán és irányított tanulási forma egyaránt alkalmazható.

Térbeli vizuális tehetségműhely az Irinyi János Református Oktatási Központ Eszterlánc Óvodájában

Feladat:

- A gyermekek adottságainak kibontakoztatása
- Önkifejező készség, fantázia, vizuális kommunikáció, problémamegoldó képesség fejlesztése.
- Esztétikai érzelmek, nyitottság, érdeklődés, kíváncsiság fokozása
- Megismerő, befogadó képesség erősítése.
- Alkotási vágy kielégítése, - az alkotó munka örömének erősítése

Anyagkiválasztás szempontjai:

- A változatos technikák alkalmazása a képi, a plasztikai, és a környezet alakításból eredő aktív tárgykészítéshez
- Műalkotásokkal és népművészeti elemekkel, esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés.

Nemzetiséghez tartozó, gyermekek integrált, fejlesztő nevelése az Irinyi János Református Oktatási Központ Eszterlánc Óvodájában

Cél:

Az óvodába kerülő nemzetiséghez tartozó, gyermekek közösségbe való beilleszkedésének segítése.

Feladat:

- A rendszeres óvodába járás szorgalmazása.
- Rendszeres kapcsolattartás a családdal, társintézményekkel (Pl. Roma Nemzetiségi Önkormányzattal).
- Az esélyegyenlőtlenség csökkentése.
- Az egyenlő hozzáférés biztosítása.

Alapelvek:

- A nemzetiség kultúrájának - igény szerinti - megismertetése magyar nyelven folyik.

- Az előítéletektől mentes különbözőség elfogadása, tolerancia, óvónői példamutatás.
- Minden gyermeket azonos jogok illetnek meg.

Tartalom:

Az óvodai nevelés mindennapjaiba saját kulturális értékeik beépítése. A szülők nagy része- az óvoda felhívásának eleget téve –beíratja, majd rendszeresen járatja gyermekét. A szülők egy részénél még mindig csak többszöri családlátogatás, óvónői meggyőzés után tudjuk ezt elérni. Végül is elmondhatjuk, hogy óvodánk körzetében élő nemzetiséghez tartozó gyermekek mindegyike több-kevesebb évig óvodai nevelésben részesül. Arra törekszünk, hogy az óvodai nevelésben 3 éves kortól kötelezően résztvevő gyerekek, rendszeresen járjanak óvodába. Nem megkülönböztetés jellegű a törekvésünk, sokkal inkább a gyermekek fejlődéséért érzett felelősségünk az indíték. Azt tapasztaljuk, hogy a gyermekek otthoni környezete, ingerszegény, így a kudarc nélküli iskolakezdéshez a 3 éves kortól kötelező részvétel sokban hozzájárul. Sorsdöntő lehet tehát ezeknek a gyermekeknek az óvodai nevelés, jellemük formálása, személyiségük fejlesztése.

Az óvodának kulcsszerepe van a hátrányos helyzet oldásában, az esélyegyenlőtlenségek csökkentésében. Az előítélettől mentes különbözőségek elfogadása, a tolerancia, a szülőkkel kialakított bizalomra épülő kapcsolat, segíteni akarás, a dolgozói példamutató magatartás végül is meghozza a várt eredményt.

Hangsúlyozott egyéni bánásmódot, törődést biztosítunk az óvodába kerülés pillanatától, amely magába foglalja:

- A szülőkkel kialakított, bizalomra épülő együttnevelés fontosságát.
- Gyakori egyéni foglalkozásokat elsősorban, nyelvi, szociális, értelmi fejlődésük fejlesztése érdekében
- A gyermekek fokozott gondozását.

Külön gondot és nagy figyelmet fordítunk arra, hogy a differenciált törődés ne jelentse a gyermekek megkülönböztetését, a gyermekközösség egyenrangú tagjaként érjék őket a nevelői hatások.

Nagy figyelmet fordítunk a befogadó közösség kialakítására, amelyben példaként, mintaként szolgál a pedagógus, dajka magatartása.

Örömünkre szolgál, amikor a szülőkkel kialakított eredményes együttműködést igazolóan, megjelennek a szülők részéről is azok az elvárások, szokásalakító hatások, amelyek nevelőmunkánk eredményességében segítségül szolgálnak. Tapasztaljuk a változást, örülünk, ha érdeklődnek, gyermekük fejlődéséről, ha részt vesznek rendezvényeinken, szülői értekezleten.

Ha mind ez jól működik, akkor megtettük az első lépést, az óvodába került gyermek, gyermekközösségbe való beilleszkedésének előmozdítására.

Nagy segítséget jelent még egy jó szokásrendszerrel rendelkező csoport „anyáskodó kislányainak" gondoskodása a szokások megismertetésében. Azt tapasztaljuk, hogy a gyermekek nagy többsége számára modell az a közösség, amelybe bekerült, igyekszik egyenrangú tagjává válni.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése:

Az első hónapokban még ismerkednek a környezettel, a szokásokkal és mi is igyekszünk alaposan megfigyelni, megismerni őket.

Munkánk eredményessége érdekében pontos képet kell kialakítanunk a gyermekek fejlettségi szintjéről, elmaradásuk mértékéről, a fejlődést gátló tényezőkről.

Minden területen tapasztalunk elmaradást. Ez az elmaradás jelentős az anyanyelv területén.

Az első hónapokban a gyermekek szemlélődő résztvevői a különböző tevékenységeknek, de ezen időszak alatt passzív szókincsük növekszik. Segíti lemaradásuk megszüntetését a gyermekek aránylag fejlett utánzókészsége.

Segítő munkánk másik területe az egészségügyi szokások megismertetése, elsajátítása.

Ezen a területen is lassan érünk el eredményeket. Az újdonság erejével hat a szépen megterített asztal, az önkiszolgálás, naposság, zsebkendő, WC papír rendszeres használata. .

Néhány gyermek kivételével tisztán, gondozottan járnak óvodába.

Sokkal lassabb a haladás a kulturált étkezés szokásainak kialakításában. Gondot jelent, hogy nincs kialakult étkezési ritmusuk.

Türelmes, odaforduló, segítő magatartással a fejlődés látványosabb.

Az egészséges környezet, a körültekintéssel végzett gondozás a közösség egyenrangú tagjává nevelés mellett fontos feladatunk a gyermekek értelmi fejlődésének előmozdítása, olyan képességek fejlesztése, amelyek lehetővé teszik a kudarcnélküli iskolakezdést.

A gyermekek érdeklődési köre viszonylag behatárolt.

Ritmussal, énekléssel, mozgással lehet figyelmüket, érdeklődésüket leginkább felkelteni. Szívesen vesznek részt az ilyen jellegű tevékenységekben. Sok-sok tapasztalatszerzési lehetőséget biztosítunk a természeti és a társadalmi környezetben, mert az élmények meghatározóak az értelmi fejlődés elősegítésében, a játéktevékenységben.

Életkori sajátosságaikat figyelembe véve egyénileg foglalkozunk a gyermekekkel. A spontán játéklehetőségeket helyezzük előtérbe. A sikerélmény a dicséret a segítség a bizalom nagyon fontos tényező az előbbre jutásban.

Elmondhatjuk, hogy a szülők nagytöbbsége elfogadja az óvodai nevelés szükségességét és együttműködő velünk. Nevelőmunkánk sikeres végzéséhez hozzájárul a rendszeres kapcsolattartás a partnerintézményekkel.

Óvodánkban fokozottan érvényesül a gyermek jogainak védelme.

2.1.13.2 Tehetséggondozás

Az óvodában a tehetség fejlesztése sajátos körülmények között zajlik. Viszonylag kevés az a gyerek, akinek a tehetsége korán megnyilatkozik (kiválóan rajzol, énekel, számol fejben stb.), de a tehetség – ígéretek felfedezése és fejlesztése igazi kihívás az óvodapedagógus számára. Az óvodai tehetséggondozás a tehetség-ígéretek megtalálásával kezdődik, majd a fejlesztés egyénre szabott módjaival folytatódik. Az óvodában a tehetséges gyermekek fejlesztése minden esetben történhet az óvodai csoportban, illetve kreativitást fejlesztő „tehetséggondozó” foglalkozásokon. Az óvodai csoportban a tehetségfejlesztés a mindennapi cselekvéses helyzetekbe van beépítve, a gyerekek szabadon dönthetnek, hogy részt vesznek-e a felkínált tevékenységben. Ezek a helyzetek nyitottak, bármikor bárki bekapcsolódhat vagy kiléphet a tevékenységből. Természetesen ezek a foglalkozások is játékosak. Ez hozzájárul az óvodás gyermek személyiségének alakulásához, amelyet az érzelmi biztonságot nyújtó, támogató környezet és az óvónő személyisége is segít.

A tehetséges kisgyerekek korai jellemzői:

- meglepő pontosságú, illetve részletességű hosszú- és rövidtávú memória,
- az átlagnál sokkal hosszabb ideig képesek egy dologra figyelni,
- gyorsan kialakuló, változatos és gazdag szókincs,
- fejlett képzelőerő, amely megnyilvánulhat korai szerepjátékokban
- korai figuratív rajzolás

- korai alkotó tevékenységben (játékok színek szerint szimmetrikus elrendezése a polcon rendrakáskor),
- valóság és fikció korai megkülönböztetésében (tudja, mi a különbség a "játékból megesszük" és az "igaziból megesszük" közt),
- humorérzékben (szándékosan elferdít valami mondókát és aztán nevet ezen),
- magánál idősebb játszótársakat preferál (vagy pedig a sokkal fiatalabbakat, akiknek dirigálhat),
- absztrakt gondolkodás, amely ebben ez életkorban főleg a nyelvi készségekben érhető tetten (időviszonyokra utaló szavak, mint pl. tegnap, este,
- felsorolás: kétéves kora körül olyan szavakat használ, mint pl. hanem, is, mégiscsak, múltkori, kedvenc; egyre több betűt felismer, esetleg olvasni is megtanul még négyéves kora előtt),
- matematikai készségek is egyértelműen megjelennek (háromévesen 50-es számkörben összead, kivon),
- saját személyről való tudatosság és önreflexió korai megjelenése (ilyesféle szóhasználatból, kifejezésekből látszik, mint "szerintem", "erre gondoltál", "baba eltöprengett", "jó itt feküdni"),
- szenvedélyes érdeklődés a külvilág, az emberek, a tárgyak, természeti jelenségek, zene, gépek működése stb. irányában; már másfél-két évesen rengeteget kérdez, okokat és összefüggéseket próbál találni,
- fejlett koordináció és finommotoros mozgás.

A tehetséges gyermek erős oldalának fejlesztése

Emlékezet, fantázia, logikus gondolkodás terén viszonylag könnyen felismerhető a tehetségígéretes gyermek. A gyermek egy-egy területen rengeteg ismeretanyagot halmoz fel. Segítenünk kell, hogy ezeket elmélyíteni tudja. Nem célunk, hogy koravén kis emberkéket neveljünk, de teremtsünk minél több lehetőséget, hogy játékos feladatokkal, játékhelyzetekben (logikai játékok, szerepjátékok stb.) minél több sikerélményt szerezzenek

Minden terület fejlesztése

A gyermekek fejlesztése során fontosnak tartjuk -a különleges esetleg fejlesztésre szoruló területek mellett-, az átlagos képességek, az egész személyiség támogatását

A tehetséges gyermek gyenge oldalainak fejlesztése

Tehetséggel összefüggő gyenge oldalon „hiányosságot" kell értenünk, amelyek a tehetség fejlődését megnehezítik, vagy éppenséggel megakadályozzák. A gyenge oldalak általában – valamiféle kiegyensúlyozatlan tehetségprofilban nyilvánulnak meg: Problémák jelenhetnek meg pszichomotoros képességek, érzelmi-szociális érettség vagy éppen a motiváció területén. Mindenesetre ezek a „hiányosságok a tehetség kifejlődését megnehezítik, esetleg megakadályozzák. A gyermek esetleges „gyenge" oldalát mindenképpen diagnosztizálni kell, amelyeknek mindegyike különböző bánásmódot igényel. Ezek alapján egy program, amely a tehetséggel kapcsolatos gyenge oldalakat akarja megszüntetni, pszichológiai bázisú kell, hogy legyen, és egyedi segítségnyújtásban nyilvánul meg.

Az elfogadó, személyiségfejlődést segítő légkör kialakítása:

A gyermeknek tisztában kell lennie saját értékeivel, de nem szabad, hogy túlbecsülje azt. Egy-egy kiemelkedő gyermek integrálásában segíthet néhány más, intellektuális téren nem olyan kiváló társa. Ezek a gyerekek általában jó szociális érzékkel rendelkeznek. Ilyenkor mindannyian átélhetik, hogy nem csak az intellektuális kiválóság az érték

Megfelelő légkör teremtése:

A „légkörjavítás" összességében a csoportban uralkodó szituációra vonatkozik, és azt akarja elérni, hogy az átlagot meghaladó gyermek a maga gyors és többnyire helyes válaszaival nehogy elbátortalanítsa a többieket.

Kiegészítő tevékenységek:

Olyan területek támogatása, amelyek közvetlenül semmit sem nyújtanak a gyermek tehetségének fejlesztésével kapcsolatban. Feladatuk: feltöltődés biztosítása. (Például: az intellektuális képességekkel rendelkező gyermekeket festészetben, táncban vagy sportban „támogatják".

A pihenés és relaxáció:

Pihenni is meg kell tanulni a gyermeknek. Csak az tud igazán felfrissülni, aki szabad idejében el tudja engedni magát. Óvodában különösen nagy gondot szokott jelenteni, hogy a tehetséges gyerekek egy részének sokkal kevesebb az alvásigénye, mint kortársainak általában. A pihenés, a relaxáció lehetősége azt jelenti, hogy nem a délutáni pihenést, hanem a lehetőségét kínáljuk fel a gyermeknek.

A SportManó tehetséggondozó programhoz való csatlakozással lehetővé tesszük minden gyermek számára, hogy megismerkedjenek 5 népszerű sportággal. Ezek: labdarúgás, kézilabda, kosárlabda, floorball és tenisz.

A SportManó az óvodás korosztály részére kidolgozott, az életkori sajátosságoknak megfelelő komplex mozgásfejlesztő sportprogram, melynek célja a testmozgás megszerettetése, az önbizalom erősítése és a mozgáshoz kapcsolódó alapvető képességek fejlesztése.

Az Értéktermő Sport műhely foglalkozásain, hogy a gyermekek jól érezzék magukat a rendszeresen végzett- tudatosan irányítottszervezett keretek között végrehajtott sokirányú mozgásban, a mozgásról szerzett pozitív élményeiket kell megerősíteni.

A gyermekek biológiai fejlődése, mozgásfejlődése, elsősorban rendszeres testmozgással, testedzéssel biztosítható. A 3-7 éves korosztály lételeme a mozgás. Miközben mozog, tapasztalatokat gyűjt, fejlődik csont és izomrendszere, alakulnak mozgáskoordinációi, testi képességei.

A Bozsik Ovi-foci program keretében a labdával végzett gyakorlatok kapnak fő szerepet. Grassroots fő üzenete a gyerekeknek, hogy érezzék jól magukat! Bozsik program célja: óvodáskorúak (5-6 éves korosztály) megismertetése, megszerettetése a labdarúgással, ennek révén pedig a Bozsik Intézményi Program kiszélesítése. A program indulásakor az MLSZ különös figyelmet fordított arra, hogy a legkisebbeket, az óvodás korúakat is megszólítsa és bevonja a labdarúgásba, labdával történő játékokba. Az MLSZ óvodás programjának célkitűzése a gyermekek sokoldalú mozgáskultúrájának fejlesztése, a sportolás megszerettetése, a tehetségek felfedezése és egyesületekbe történő közvetítése. Az éves program során 4 fesztivál kerül megrendezésre.

2.1.13.3 Integrált nevelés

Óvodánk a szociális modellt követve vallja, hogy a kiemelt figyelmet igénylő gyermek már az óvodába lépésével (is) a társadalom része, így az integráció mintegy természetes eszköze a későbbi szociális beilleszkedésnek. Az integrációt vállalva intézményünk többet vállal, mint védettséget illetve részvétet. Törekszünk arra, hogy

- az elvárásaink igazodjanak a gyermekek fejlődési üteméhez,
- fejlesztésük a számunkra megfelelő területeken valósuljanak meg,

Az integráció formája

Az integrációt előkészítő szakaszt követően megfelelő döntést tudunk hozni annak érdekében, hogy minden gyermek optimális fejlődése bekövetkezzen. Az integráció megvalósulásánál mind az objektív, mind pedig a szubjektív tényezőket figyelembe véve funkcionális integrációra törekszünk. A részleges funkcionális integrációval a lehető legtöbb időtartamot töltik együtt

az óvodai csoportok gyermekei, legyen szó bármelyik óvodai tevékenységről, szabadidős programról.

A fejlesztés tervezése, a fejlődés nyomon követése:

Az integráció előkészítő szakaszában tájékoztatjuk és felkészítjük óvodánk pedagógusait, a pedagógiai munkát segítő munkatársakat, az érintett óvodai csoport gyermekeit és azok szüleit a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekeket és azok családját a befogadásra.

Intézményünk óvodapedagógusai a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek csoportban való megfigyelését követően alakítják ki pedagógiai munkájukat. Ennek alapján folyamatosan törekszünk arra, hogy a közös tevékenységekben részt vegyenek. A gyermekek közötti, valamint a gyermekek és pedagógusok közötti, gyermekek pedagógiai munkát segítők közötti kapcsolatok jók, megfelelnek a pedagógiai program szerinti elvárásoknak: óvodaképnek, gyermekképnek, pedagógusképnek. A csoportban lévő foglalkozások tervezésénél emiatt a nagyobb mértékű differenciálás, speciális eljárások alkalmazása válik szükségessé. A fejlesztő tevékenységek tervezésénél figyelembe vesszük a gyermekkel foglalkozó szakemberek tanácsait, javaslatait. Fejlesztésüket rugalmas szervezeti keretek között valósítjuk meg. Az óvodapedagógus alkalmazza a gyermekcsoportoknak, különleges bánásmódot igénylőknek megfelelő, változatos módszereket. Használja a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket. Lehetővé teszi a helyes viselkedési normák, a mintaként szolgáló cselekvések, a kommunikáció, együttműködés megismerését.

Figyelemmel kell lennünk arra, hogy a harmonikus személyiségfejlődést az elfogadó környezet segíti.

3 Irinyi János Református Oktatási Központ Tompa Mihály Általános Iskolája

3.1 NEVELÉSI PROGRAM

Az elkövetkező években a nevelő-oktató munka a pedagógiai program, és a helyi tanterv szerint folyik.

3.1.1 Az általános iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Alapelvek	Célok	Feladatok	Eszközök, eljárások
Keresztyén nevelés	A magyarországi református egyház többször módosított 1995. évi I. köznevelési törvénye értelmében: a magyarországi református köznevelési intézmények célja és feladata, hogy tanulóit művelt keresztyén emberekké, az egyetemes értékek tisztelőjévé, a magyar haza és a nemzet, hűséges, áldozatkész, alkotó polgáraivá formálja, akik mindenkor készek az örökölt és a jelenkori kultúra valódi értékeit befogadni, gyarapítani, közvetíteni. Tanulóinkat egyházunk hitvalló tagjaivá, nem református tanulóinkat vallásuk szabad gyakorlása biztosítása mellett, saját felekezetük és a református értékek megbecsülésére neveljük.	Keresztyén világnézet kialakítása. A keresztyén emberre jellemző erkölcsi tulajdonságok, a keresztyén közösségi magatartás kifejlesztése. Közvetítjük a vallási, erkölcsi, etikai értékeket. Alapvető tudományos igényességű ismereteket, normákat adunk át, mely tanítványaink életét befolyásolja és alapot ad az iskola befejezése utáni életszakaszukra is. Kialakítjuk a keresztyéni magatartási és viselkedési szokásokat, melynek célja, hogy hitüket a mindennapjaikban éljék meg. Fejlesztjük tanítványaink pozitív érzelmeit, mely bennük belső harmóniát, békességet teremt.	Hitoktatás felekezeti hovatartozás szerint. Egyházi ünnepek, csendes napok, hétkezdő istentiszteletek, napi áhítatok, szülői találkozók az Ige tükrében. Bibliai integráció valamennyi közismereti tantárgyban. Tanulók, pedagógusok és szülők körében szervezett bibliaórák, imaórák. Részvétel egyházi rendezvényeken. Református gyermek- és világirodalom felhasználása a nevelő-oktató munkában. Kapcsolat ápolása a kazincbarcikai református gyülekezettel és más gyülekezetekkel. Pedagógusok személyes példamutatása a nevelő-oktatómunkában és a magánéletben.

Alapelvek	Célok	Feladatok	Eszközök, eljárások
			„Vigyázz, hogy feddhetetlen légy, ügyelj, hogy becsületes maradj, mert a jövő a béke emberéé." (Zsolt, 37,3)
Partnerközpontú működés	Az iskola nevelő-oktató munkájában együttműködik a gyermek, a szülő és a pedagógus, és minden olyan partner, aki elfogadja, segíteni akarja és tudja a pedagógiai program megvalósítását. (református intézmények, Református Pedagógiai Intézet, VPI, könyvtárak, gyülekezetek)	Folyamatos kapcsolattartás partnereinkkel. Terv szerint meghatározott időben igény-és elégedettségmérések lebonyolítása. Az eredmények, javaslatok, észrevételek beépítése az intézmény működésébe. A partnerek számára a rendszeres visszacsatolás megvalósítása.	Partnertérképünk elkészítése és folyamatos frissítése. Partneri igény és elégedettségmérés eszközeinek (kérdőívek, interjútervek) készítése és folyamatos karbantartása Kapcsolattartási formák kialakítása és működtetése (nyílt napok, könyvtári órák, szülői találkozók)
Gyermekközpontúság	Célunk, hogy munkánkat, mindennapi tevékenységünket a gyermekek okos szeretete hassa át. Derűs iskolai légkörben és környezetben biztosítjuk gyermekeink testi-lelki fejlődését.	Rendszeresen megkérdezzük a gyermekeket, kikérjük véleményüket, várjuk javaslataikat iskolai életünk, programjaink alakításával kapcsolatban.	Kérdőíves felmérések, klímatesztek, fókuszcsoportos beszélgetések szervezése. A diákpresbitérium adta lehetőségek kihasználása (diákfórum, iskolanapok).
Teokrácia - demokrácia	Isten van a középpontban, Ő gyakorolja a hatalmat, utasításokat ad a kiválasztott és szuverén módon elhívott vezetők által. Személyes példamutatással neveljük tanulóinkat az emberi jogok tiszteletben tartására.	Tudatosítjuk a gyermekekben a keresztyén közösség működésének szabályait. A közéletben való szerepeket, az egyén érdekérvényesítésének demokratikus formáit elsajátíttatjuk.	Személyes példamutatás. Szerepjátékok a tanítási órákon. Feladatvállalás az osztályközösségben. Az osztályban felmerülő problémák megoldásának módjai. Bibliai történetek.
Humánus magatartás	Az ember, az emberi élet tisztelete és védelme.	Erősítjük a pozitív szokásokat és a humánus magatartásmintákat.	Személyes példamutatás. A tanítási órákon a tananyag adta

Alapelvek	Célok	Feladatok	Eszközök, eljárások
	A másokkal szembeni tolerancia, a másság elfogadása. A hátrányos megkülönböztetés minden formájának kerülése.	Tudatosítjuk gyermekeinkben a szűkebb és tágabb környezetükben megismerhető keresztyén erkölcsi értékeket.	lehetőségek felhasználása. Integrált oktatási és nevelési formák alkalmazása. Egyházi és állami ünnepek, csendesnapok. Hagyományok ápolása.
Nemzeti értékeink, a magyar kultúra tisztelete	Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet kialakítása. Fogékonyság az élő és élettelen természet szépségei iránt.	Lakóhelyünk megismerése. Szűkebb és tágabb környezetünk, Magyarország megismerése, különös tekintettel református városaink megismerése: Debrecen, Sárospatak, Vizsoly, Kecskemét, Nagykőrös… Múltunk megismerése, jelképeink tisztelete. Lokálpatriotizmus kialakítása. Magyarságtudat erősítése.	Projektmódszer. Séták, kirándulások, a tananyag adta lehetőségek felhasználása, múzeumok, templomok. Ünnepeink méltó megtartása. Hagyományápolás.

Alapelvek	Célok	Feladatok	Eszközök, eljárások
Az európai és egyetemes kultúra értékeinek megismerése	Keltsük fel minden tanulóban az igényt az idegen nyelvek, az ének-zene, egyházi ének, a rajz és művészetek, a világirodalom, egyetemes történelem, és médiaismeret tanulására, más népek kultúrájának a megismerésére.	Anyanyelvén túl minden gyermek ismerje meg legalább egy idegen nyelv alapjait. Az Európai Unió országainak megismerése. Egyetemes kulturális értékek megismerése.	Idegen nyelvek tanítása csoportbontásban. Angol nyelvterületek megismerését célzó versenyek. Nemzetközi ünnepek, országok napjainak megtartása. Osztálykirándulások, külföldi tanfolyamok szervezése. Nemzetközi, testvériskolai kapcsolatok kialakítása.

Alapelvek	Célok	Feladatok	Eszközök, eljárások
A személyiség teljes körű fejlesztése	Az iskola valamennyi tevékenysége közvetve, vagy közvetlenül a gyermeki személyiség fejlesztését szolgálja. Segítjük tanulóinkat, hogy művelt, alkotásra képes boldog, elégedett emberré válhassanak.	Láttassuk meg, és fejlesszük minden gyermekben személyiségének saját értékeit: - az ember Istentől kapott rendeltetésének tudata; az emberi hivatás elkötelezett vállalása a családban, az Egyházban és a hazában; az evangéliumi normák által szabályozott emberi szabadság védelme és megtartása. A tárgyi tudás mellé a gyermek szerezze meg mindazokat a kommunikációs képességeket is, amelyekkel tudását hasznosítani tudja.	Helyes magatartásformák megismertetése és gyakoroltatása. Bibliakörök, hétkezdő istentiszteletek, napi áhítatok. A tanulók személyre szóló, folyamatos értékelése. Ön- és társismereti csoportok működtetése. Tréningek szervezése.
Korszerű ismereteket nyújtó szilárd alapozás, a tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak fejlesztése	Az iskola készítsen fel az eredményes továbbtanulásra, a gyakorlati életre. Rendelkezzenek a tanulók a mindennapi életben hasznosítható tudással, ismeretekkel. Sikeresen alkalmazkodjanak a munkaerő piaci elvárásokhoz. A kompetencia alapú oktatás segítse a HH és HHH tanulók esélyegyenlőségének biztosítását. Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével erősödjön a tanulók motiváltsága. Terjedjen el az oktatás valamennyi területén a digitális írásbeliség. Váljon belső igénnyé az intézményi innováció.	A tantestület folyamatos továbbképzésének, önképzésének ösztönzése. A képességfejlesztés széles skálájának kialakítása. Az alapkészségek fejlesztésének középpontba állítása, valamint a megszerzett ismeretek alkalmazása, a legkülönfélébb környezetekben. A kooperatív munka módszereinek tudatos alkalmazása, az ehhez szükséges ismeretek és attitűdök kifejlesztése. Kompetenciaalapú oktatás kiterjesztése. Élet közeli tanulási környezet kialakítása. A tanulási stratégiák alkalmazásában a sokszínűségre törekvés, a játé-	Tanórai és tanórán kívüli foglalkozások megtervezése. Differenciált oktatás megvalósítása. Kooperatív módszerek elsajátítása és alkalmazása. A képességfejlesztés modern taneszközeinek (IKT eszközök) alkalmazása. Továbbképzések. A célok megvalósulását szolgáló módszerek, oktatásszervezési módok, tanulás - szervezési eljárások: tantárgy tömbösíts, tevékenykedtetésre épülő tanulásszervezés, projektoktatás, témahét, műveltségterület tantárgyi bontás nélküli

Alapelvek	Célok	Feladatok	Eszközök, eljárások
		kosság, a szimuláció gazdag eszköztárának biztosítása.	oktatása, moduláris oktatás. Az SNI-s tanulók esetében az integrált nevelést segítő sérülés specifikus fejlesztés, egyéni továbbhaladás, értékelés biztosítása.
Kiemelkedő fontosságú a tanítás minősége	A tanulmányi eredményekben, versenyeken, a továbbtanuláskor tükröződjön az iskolában folyó minőségi munka.	Hatékony, minőségi oktatás. A befolyásoló tényezők megállapítása. Korszerű tanulási módszerek, technikák alkalmazása. Digitális tartalmak, taneszközök oktatási gyakorlatban való használata, digitális készségek fejlesztése.	Tanórai és órán kívüli differenciált formák. Versenyeztetés (házi és külső megmérettetések szervezése, országos református versenyek). Szakmai munkaközösségek műhelymunkája (bemutatók). Szakmai napok. „Jó gyakorlatok átvétele”: intézmények közötti szakmai együttműködések kialakítása.
Az önművelés és az élethosszig tartó tanulás igényének kialakítása	Az iskola készítsen fel az önművelésre, az új ismeretek megszerzésének önálló technikáira.	Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és probléma megoldáshoz. Kialakítjuk a folyamatos önművelés igényét. Szakmai együttműködések kialakítása: színházakkal, múzeumokkal, könyvtárakkal, helyi társadalom szereplőivel közös programok szervezése, környezetvédelem, üzemlátogatás, stb.	Minden gyermek számára képességeinek, érdeklődésének és céljainak megfelelő programokat, tevékenységi formákat biztosítunk. Egyéni pályázatokon, kutatótevékenységekben való részvételt szorgalmazunk. Megtanítjuk a gyermekeket a korszerű ismeretszerzési módok az IKT használatára. (számítógép, Internet, videó, interaktív tábla stb.).

Alapelvek	Célok	Feladatok	Eszközök, eljárások
Esélyegyenlőség biztosítása	Az iskolában minden tanulónak esélyt adunk szociokulturális hátrányainak leküzdésére A hátrányos megkülönböztetés minden formájának elítélése és kiküszöbölése. *„… ugyanaz a szeretet legyen bennetek, egyet akarva ugyanarra törekedjetek.” (Fil. 1, 2-3)*	A tanulási és beilleszkedési hátrányokkal küzdő tanulók azonosítása. Az egymás iránti felelősség, az elfogadás, segítőkészség kialakítása tanulóinkban. A hátránykompenzáció megfelelő formájának kiválasztása. Folyamatos segítő munka és értékelés. Az önkormányzati iskolákból érkezett tanulók bibliai ismeretének bővítése, felzárkóztatása hittanból.	Differenciált foglalkozások a tanítási órákon. Felzárkóztató foglalkozások és egyéni korrepetálások, fejlesztő foglalkozások. Lelki gondozás (lelkész és hitoktatók) Szükség esetén a szakszolgálatok segítségének igénybe vétele. (TIREK Pedagógiai Szakszolgálat) Ifjúságvédelmi felelős szakszerű segítő munkája.

3.1.1.1 A nevelő-oktató munka eredményességének kritériumai, sikerességi mutatók

Nevelő-oktató munkánkat akkor tekintjük eredményesnek, ha iskolánk végzős diákjai a 8. évfolyam végén:

Minden tantárgyból megfelelnek az alapfokú nevelés és oktatás tanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek;

Pályaorientációs tevékenységünk eredményeként minden tanulónk felvételt nyer a képességeinek megfelelő szintű középfokú intézménybe;

Szilárd alapkészségekkel rendelkeznek, valamint azokkal az alap és kulcskompetenciákkal, amelyek szükségesek ahhoz, hogy életpályájukat kialakítsák, majd szükség esetén módosítani tudják.

Rendelkeznek olyan bővíthető, biztos képességekkel, készségekkel és tantárgyi ismeretekkel, amelyek képessé teszik őket a középiskolai követelmények teljesítésére;

Képesek önálló ismeretszerzésre, hagyományos és digitális eszközök használatával, valamint a megszerzett ismeretek alkalmazására a legkülönfélébb környezetekben, élethelyzetekben;

Öntevékenyek, tevékenyen részt vesznek az iskolai munkában;

Isten iránti tiszteletből, szeretetből, belső késztetésre elfogadják a kulturált, keresztyén, viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben, gyülekezetben való éléshez szükséges viselkedési és magatartásformákat;

Belső igényükké válik az imádkozás, a Biblia olvasása, a gyülekezethez tartozás, istentiszteleteken való részvétel;

Ismerik nemzeti hagyományainkat, kultúránkat, szilárd magyarságtudattal rendelkeznek;

Tudják elfogadni a másságot, toleránsak egymással és a felnőttekkel.

3.1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

„… amint akarjátok, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is akképpen cselekedjetek azokkal.”
(Lk. 6,31)

Minden ember önálló személyiség. A gyermeki személyiség kiteljesítése csak türelmes, összehangolt és az alapvető feltételeket magában foglaló nevelőmunka eredménye lehet.

A személyiségfejlesztés alapvető célkitűzése, hogy valóságos, önismeret által minden tanulónak áttekintése legyen saját személyisége összetevőiről, tehetsége, képessége határairól, lehetőségeiről. Minden tanulói tevékenység során a készségek, képességek fejlesztése kerüljön előtérbe.

A fejlesztés a tanulók fejlettségi szintjének, időszerű állapotának ismeretében az egyéni képességekhez, az egyén haladási üteméhez igazodjon.

Alapelvek	**Célok**	**Feladatok**	**Eszközök, eljárások**
Teljes körű személyiségfejlesztés	A tanulók testi - lelki - szellemi-érzelmi - hitbéli fejlődésének megalapozása. *„Szívünkbe áradt az Isten szeretete.” (Róma 5,5)*	A tanulói személyiség mind teljesebb körű tanári megismerése (osztályfőnöki és szaktanári feladat). Az érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet és gondolkodás funkcióinak tudatos fejlesztése. Segítjük a növendékek korának megfelelően a hit kibontakozását, az istentiszteleti és más hitéleti alkalmak megszerettetését, és ez által, az	A gyermeket tanító pedagógusok folyamatos információcseréje az osztályfőnök vezetésével. Fejlesztő beszélgetések, egyéni felzárkóztatás és tehetséggondozás, speciális szakkörök. A tapasztalatok megosztása a szülőkkel. Szakszolgálat segítségül hívása (Református Egységes Gyógypedagógiai

Alapelvek	Célok	Feladatok	Eszközök, eljárások
		Istennel való mélyebb kapcsolat kialakulását.	Módszertani Intézmény Miskolci Tagintézménye) Tanórán kívüli foglalkozások. Zenei és művészeti képzések. Hétkezdő istentiszteletek, reggeli áhítatok.
Önismeret-fejlesztés	A tanulók valóságos önismeretének kialakítása, önfejlődés elősegítése. A helyes motivációs bázis megteremtése. *A Biblia a LÉLEK gyümölcseiről beszél: a szeretet, öröm, békesség, béketűrés, szívesség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség. (Gal. 5,22-23; Jn 14,16-17)*	Akarati tulajdonságok fejlesztése: céltudatosság, állhatatosság kitartás, önfegyelem, elkötelezettség, engedelmesség, keresztyéni alázat. A gyermeki jogok és kötelezettségek megismerése. A jogok érvényesítésének gyakoroltatása. A kötelességtudat fejlesztése.	Rendszeres Bibliaolvasás. Önjellemzés, szerepjátékok, önismereti kérdőívek. Ön- és társismereti tréningek. Irodalmi élmények, tanmesék megbeszélése. A tanulók énképének és környezete megítélésének szembesítése. Szituációs játékok. Egyházi versenyek, alkalmak.
Értelmi és érzelmi intelligencia fejlesztése	Istenbe vetett hit, bizalom elterjesztése a tanulók körében. A klasszikus és modern emberi értékek képviselete és közvetítése. Az élethosszig tartó tanulás igényének megalapozása. *„… a jövő nemzedéknek is elbeszéljük az Úr dicséretét, hatalmát és csodáit, amelyeket cselekedett.” (Zsolt. 78,4)*	Az önbizalom, alkotókedv megőrzése, fejlesztése, pozitív visszajelzésekkel történő megerősítése. A hívő emberi érzelmek kifejezésének képességét kell erősítenünk. Szövegértés fejlesztése.	Egyéni, testre szabott fejlesztés. Személyes példaadás. Biztatás, helyeslés, dicséret, jutalmazás formáinak alkalmazása. Önálló tanulás és ismeretszerzés képességének kialakítása, gyakoroltatása.
Konfliktus-megoldási stratégiák kialakítása	Konfliktuskezelő és stresszcsökkentő technikák megismertetése és gyakoroltatása. A gyermeki személyiségfejlődés, kapcsolatrendszer és kommunikáció zavarainak	Kétirányú gyermek-felnőtt kommunikációs bázis kialakítása. Egymás iránti tisztelet, türelem kialakítása és gyakoroltatása. A kulturált beszéd	A család szerepének és funkcióinak erősítése. A stressz nélküli nyugodt légkör biztosítása.

Alapelvek	Célok	Feladatok	Eszközök, eljárások
	felismerése, az okok felkutatása és személyre szóló fejlesztőprogram kialakítása. *„Az Úr félelme az élet forrása (Zsolt. 14,27); és a bölcsesség kezdete.” (Péld. 1,7)*	és viselkedési formák elsajátíttatása. Sértő megoldások elutasítása.	Problémamegoldások modellezése. Szituációs játékok, esetmegbeszélések, bibliai történetek. Önismereti csoport működtetése. Egyházi műsorok (TV, videó, DVD)
Pályaorientáció kialakítása	Az egyén személyes tulajdonságainak és a pályakövetelményeknek az összehangolása. Alakuljon ki a reális énkép és pályaismeret tanulóinkban. Életpálya építés kompetencia megismerésével és kialakításával váljon képessé a tanuló a számára legmegfelelőbb szakma, hivatás kiválasztására.	Helyes pályaválasztás reális önismeret alapján. A tudás becsülete, kitartás, igényesség a munkában. Együttműködési képességek fejlesztése. A szociális és életpálya építés kompetencia fejlesztése, felkészítés a felnőtt élet szerepeire: munkavállalás, együttműködési készség fejlesztése, felelősség, egymás elfogadására nevelés.	Nyílt napokon való részvétel, pályaválasztási kiállítás meglátogatása. Pályaválasztási tanácsadás igénybe vétele. Tantárgy előkészítők, szakkörök, művészeti tevékenységek során az egyes foglalkozások megismerése. Pályaorientációs foglalkozások. Projektmunka. Tájékoztató DVD-k szakmákról.

3.1.2.1 A nevelő oktató munka eredményességének kritériumai, sikerességi mutatók a személyiségfejlesztés területén

A fentiekből következően iskolánk tanulója egyéniségében és a környezetéhez való viszonyában:

Befogadó szándék jellemezze hitéleti alkalmakon való részvételét.

„Jézus az út, az igazság és az élet.” (Jn. 14,6)

Korának megfelelő önismerettel és önbizalommal rendelkezzen.

Reális önismerete, a kialakult életviteli és szociális kompetenciái alapján legyen képes a számára legmegfelelőbb továbbhaladási út megtalálására; (továbbtanulás, szakma, család) pozitív életszemlélet jellemezze.

„Áldjad lelkem az Urat, és ne feledd el, mennyi jót tett veled.” (Zsolt. 103,2)

Vigyázzon egészségére és környezetére.

Tudjon a helyzeteknek megfelelően viselkedni.

Igyekezzen a konfliktusokat, rugalmasan kezelni.

Ismerje el a másságot, a másik személyiségét.

„… alázatosan egymást különbnek tartván ti magatoknál.” (Fil, 2-3)

Tudjon az iskolai és gyülekezeti közösség elvárásaihoz alkalmazkodni.

„Örülök, ha ezt mondják nekem: Az Úr házába megyünk.” (Zsolt. 122,1)

Az ismeretelsajátítás folyamatában:

Ismerje meg a tanulási technikákat.

Keresse a számára a legeredményesebbet.

Tanuljon képességének megfelelően, legjobb tudása szerint.

Fejlessze önmagát: értelmi és egyéb képességeit.

Legyen akarat ereje a tanuláshoz, de tudja elviselni a kudarcokat is.

Ismereteit adja át a tőle gyengébbeknek, segítse azokat.

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét széles körűen fejlessze. Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket. Az értelmi nevelés területén nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák fejlesztésére.

Kulcskompetenciák fejlesztése a Nemzeti Alaptanterv alapján

A tanulás kompetenciái

Szüntelenül változó és globalizálódó világunk megismeréséhez, megértéséhez elengedhetetlen a folyamatos tájékozódás, információszerzés és a nyitott gondolkodás, amely elképzelhetetlen a tanuló kezdetben még irányított, majd egyre önállóbbá váló információszerző tevékenysége nélkül. Így a tanulás-tanítási folyamatnak hozzá kell járulnia az információszerzés és -feldolgozás készségének fejlesztéséhez, különös tekintettel a digitális világ nyújtotta lehetőségek kritikus felhasználására**.**

Minden műveltségi területen az önálló, hatékony tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony

és önálló tanulás arra készteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt**. Fontos, hogy kialakuljon az egyéni kezdeményezőkészség és felelősségvállalás, amely egyszerre tartja alapvető értéknek a szabadságot és a felelősséget, valamint a közösség számára a fenntarthatóság, az élhető élet biztosítását.**

A kommunikációs kompetenciák (Anyanyelvi kommunikáció és idegen nyelvi kommunikáció)

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően.

A különféle szóbeli és írásbeli ismeretközvetítő, illetve értékelési módszerek segítik az anyanyelvi kommunikáció fejlődését. A különböző információk értelmezése során fejlődik a tanuló érvelésen alapuló egészséges vitakészsége. A kommunikációs kompetenciák fejlesztését segítik az információk értelmezését elváró írásbeli és szóbeli – közöttük a prezentációhoz kapcsolódó – feladatok megoldásai. A különböző forrásokból gyűjtött információk, leírások értelmezése és feldolgozása hozzájárul a szövegértési kompetencia fejlesztéséhez.

Digitális kompetenciák

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését. A korszerű oktatás elképzelhetetlen a digitális világ nyújtotta aktuális információk tanításba való beépítése nélkül. Ehhez szükség van a tanuló digitális kompetenciáinak alkalmazására. A tanulási-tanítási folyamat tudatosan épít a digitális tartalmak, szoftverek alkalmazására, elemzések elvégzésére, összefüggések felismerésére és

megértésére. Az adatok összegyűjtése és felhasználása mellett fontos feladatnak tartja az adatbázisok, információforrások értő szemléletének kialakítását, a tudatos felhasználóvá válás támogatását. A projektfeladatok, önálló vagy csoportban végzett kutatások fejlesztik a tudatos közösségi információáramlást, a tudás hálózatos megosztásának képességét. A tanulás-tanítás tudatosan épít a tanuló prezentációs képességére, ösztönzi a folyamatok digitális eszközökkel történő bemutatását.

Matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést az alkalmazásra. A gazdasági ismeretek tanulási-tanítási tartalmakban való megjelenése lehetővé teszi a matematika alkalmazhatóságának, hasznosságának bemutatását. Fejlődnek a tanuló készségei a matematikai kommunikáció terén is. A matematikai kifejezéseket helyesen használja, a fogalmakat értelmezi, megmagyarázza, gyakorlati helyzetekben jól alkalmazza. Ismereteit összefoglalva prezentálni tudja.

A gondolkodási kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket.. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. A kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva aktívan vegyen részt a közügyekben.

A csoportos és interaktív munkamódszerek alkalmazása során lehetőség nyílik az egyéni és a kollektív felelősség tudatosítására. A kooperatív módszerek alkalmazása lehetővé teszi a tanuló szociális kompetenciáinak fejlesztését, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy későbbi élete során képes legyen hatékony és konstruktív módon részt venni a társadalmi életben, és szükség esetén kezelni tudja a felmerülő konfliktusokat.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, amely minden műveltségterületen jelentkezik. Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség. Az oktatás a modern gazdasági élet sikeres szereplőinek bemutatásával hozzájárul az innováció szerepének, a munkaerőpiac igényeinek megismeréséhez, ez pedig hatással van a munkavállalói és a vállalkozói kompetencia fejlődésére.

További releváns kompetenciaterületek

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő nevelési területek fejlesztése áll pedagógiai munkánk középpontjában:

Erkölcsi nevelés

Értékorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák), elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, és más nyelvi-vallási etnikumok diszkriminációjára.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), amelynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása (szociális kompetencia).

A testi és lelki egészségre nevelés- családi életre nevelés

Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá az egészségmegőrzést is szervesen magában foglalja. A fenntarthatósági szemlélet alakítása elsősorban a családi háztartásra, a környezettudatos életvitel kialakítására vonatkozik, ugyanakkor elősegíti a globális problémák kontextusban történő értelmezését is. A pénzügyi tudatosság fejlesztése elősegíti, hogy a tanuló pénzügyeit megfontoltan intézze, és tudatos fogyasztóvá váljon.

Felelősségvállalás másokért

Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), amelynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Környezettudatos magatartás, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrál.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítania, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítéssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

A tanulás tanítása

Tanulásirányítás – önálló tanulás képessége.

3.1.2.2 Tanulók esélyegyenlőségét szolgáló tevékenységek

Az esélyegyenlőség elősegítése érdekében iskolánk törekszik a szegregációs és szelekciós mechanizmusok kiszűrésével mindenki számára, a minőségi oktatáshoz való hozzáférést, és az oktató-nevelő folyamatban hátránnyal résztvevő hátrányos helyzetű, és a sajátos nevelési igényű tanulók részére az esélyegyenlőségének biztosítani.

Az oktatási és társadalmi integráció támogatása, a diszkrimináció- és szegregációmentesség csak intézményünk elkötelezettségének, a szabad vallásgyakorláshoz és iskolaválasztáshoz való jognak, református egyházunk biblikus örökségének tiszteletben tartásával együtt valósulhat meg.

A vallásos és erkölcsi nevelés

A református iskola sajátos küldetésének megfelelően biztosítjuk a tanulók szilárd és kiegyensúlyozott hitbeli ismeretekhez jutását a rendszeres és módszeres tanórai hitoktatás által. Megteremtjük a tanítás előtti és utáni imádság, a hétkezdő áhítat, valamint a többi hitéleti alkalom lehetőségét (evangelizációk, csendesnapok, bibliaórák, stb.)

Segítjük a növendékek életkori sajátosságainak megfelelően a hit kibontakozását, az istentiszteleti és más hitéleti alkalmak megszerettetését, ezáltal az Istennel való mélyebb kapcsolat kialakulását.

Fontosnak tartjuk a vallási ünnepeinken való részvételt és azok méltó megünneplését, igyekszünk előmozdítani a gyülekezeti közösséggel való kapcsolatot.

A szeretet és az összetartozás légkörének kialakításán fáradozunk tevékenységünk minden szintjén.

A lelkész (a hitoktatók és pedagógusok segítségével) kitüntető felelőssége az iskola református keresztyén szellemiségének és erkölcsiségének előmozdítása.

A hatékony nevelési - tanítási folyamat

Tanulóinkkal megismertetjük az önálló tanulás és az önképzés hatékony módszereit, törekszünk a diákok kreatív, az igazságok felfedezésére irányuló képességeinek kibontakoztatására.

Tanítási módszereinkkel hozzásegítjük tanulóinkat az életkori sajátosságaiknak megfelelő önálló gondolkodáshoz, tanuláshoz és kritikai képességeik kifejlesztéséhez, melyek segítségével - figyelemmel az egyes tanulók képességeire - az általunk közvetített tananyagot a diákok el tudják sajátítani az alkalmazási készség szintjén.

Arra törekszünk, hogy tanulóink megismerjék, tiszteljék és szeressék hazánk kulturális örökségét és nemzeti hagyományait, s azokat képességeikhez mérten gazdagítsák.

Az iskolát befejező növendékeinket segítjük, hogy megismerjék és választani tudjanak a képességeiknek megfelelő tovább tanulási - és munkalehetőségek között.

A szociális nevelés

Szorgalmazzuk a tanulók családjainak együttműködésével az emberi és keresztényi értékek elsajátítását, figyelve a nyílt és kiegyensúlyozott személyiség kibontakoztatására. Igyekszünk kibontakoztatni a közösségteremtő erőt az emberek és az események megértésének kialakításával.

Különös gondot fordítunk a mások iránti tisztelet és a nemes célokért való együttműködési készség kialakítására a dialógus, a szolgálatkészség és a kulturált társadalmi érintkezés formáinak gyakorlásával, gyakoroltatjuk a szolidaritás gondolatát a lemondás és az önzetlen segítségadás alkalmaival.

Már az iskola életében felkészítjük a tanulókat a közéleti felelősségre, szorgalmazzuk a társadalmi és gazdasági élet törvényeinek fokozatos megismertetését, a társadalom különböző rétegeinek hiteles bemutatásával.

Szakszerű segítséget veszünk igénybe a sérült és a nehezen beilleszkedő tanulók nevelésében, külön gondot fordítunk a tervszerű, rendszeres tehetséggondozásra.

Az egészséges életre nevelés

Felvilágosítjuk tanulóinkat a felelősségteljes emberi életvitel kialakításáról, a keresztyén erkölcsi elvek alapján. Alapvető ismereteket adunk a betegségek megelőzéséről, gyógyításáról és az elsősegélynyújtásról.

Nevelünk testápolás és a tisztálkodás szükséges és egészséges módjára, az egészséges táplálkozás szabályaira, és megismertetjük a tanulókkal a rendszeres testedzés formáit.

Óvjuk őket a káros szenvedélyek veszélyeitől (alkohol, drog, dohányzás, tv, szerencsejátékok) és oktatjuk a baleset-megelőzés, tűzvédelem alapvető szabályait.

Az esztétikai nevelés

Igyekszünk megismertetni az emberi környezet esztétikumának kialakítását a lakásban, az iskolában, közvetlen környezetünkben, felszerelésük rendben tartására és megbecsülésére neveljük diákjainkat.

Nevelésünkben a természet és a környezet megbecsülése, védelme, az ízléses és egyszerű öltözködés, a gondozott, ápolt megjelenés, a szabatos fogalmazás és a szépírás éppúgy fontos, mint az igényes és gondos munka.

Környezeti nevelés

A környezeti nevelésben kiemelkednek a természettudományos tantárgyak. Ezek keretében ismerik meg tanulóink, hogyan lehet képes nemzedéke a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására. Fontos, hogy tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődjenek, akik felelős elkötelezettséget vállalnak tetteikben. Konkrét hazai példákból ismertetjük meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Fontos, hogy a tanulók meglássák a természet értékeit, szépségét, kötelességüknek érezzék annak megőrzését, hogy érzékennyé váljanak környezetük állapota iránt, és képesek legyenek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére, a környezetkímélő magatartásformák beépítésére életvitelükbe.

Tevékenységek az esélyegyenlőség érdekében

Az iskolában minden tanulónak esélyt adunk szociokulturális hátrányainak leküzdésére, elítéljük és igyekszünk kiküszöbölni a hátrányos megkülönböztetés minden formáját.

Azonosítjuk a tanulási és beilleszkedési hátrányokkal küzdő tanulókat, megpróbáljuk kiválasztani a hátránykompenzáció megfelelő formáját és folyamatosan értékeljük a segítő munkát.

Az egymás iránti felelősség, az elfogadás és a segítőkészség kialakulását szorgalmazzuk tanulóinkban.

Az önkormányzati iskolákból érkezett tanulók bibliai ismeretét bővítjük és odafigyelünk felzárkóztatásukra hittanból.

Differenciált foglalkozásokat alkalmazunk a tanítási órákon. A lemaradókat felzárkóztató -, fejlesztő-, és egyéni korrepetálás foglalkozásokon segítjük, szükség esetén a szakszolgálatok segítségét vesszük igénybe.

Veszélyeztetettség esetén az ifjúságvédelmi felelős szakszerű segítő munkájára tartunk igényt, a lelki gondozás feladatában a lelkészre és a hitoktatókra számítunk.

3.1.3 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Tanulóink képességeik, szorgalmuk, eredményességük alapján sokban különböznek. Előfordul, hogy olyan gyerekekkel találkozunk, akik az átlaghoz szabott követelményeknek nem, vagy csak igen nehezen tudnak megfelelni. Mások éppen sokkal többre lennének képesek, mint amit elvárnak, megkövetelnek tőlük. Az iskola alapelveiben meghatározott képességfejlesztést az ilyen tanulók számára is biztosítani kell, csak éppen az átlagtól való eltérésüknek megfelelően.

a) Különleges bánásmódot igénylő tanulók

Az átlagtól való eltérést mutatnak:

a kiemelkedő képességű tanulók, a tehetséges gyermekek,

a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók,

a környezeti vagy egészségügyi okok miatt tanulási hátrányban lévők, a sajátos nevelési igényű gyermekek.

A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók esetében az okok feltárása a legfontosabb feladatunk.

b) Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók

Ennek megfelelően az iskola felvállalja:

a tehetséggondozást

a felzárkóztatást

a sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatását

a tanulási nehézségekkel, részképesség-zavarokkal küzdő gyerekekkel való foglalkozást

hitéletbeli, szellemi és magatartásbeli fejlesztést

együttműködést egyházunkkal, iskolalelkészünkkel

- a tankerület illetékes Pedagógiai Szakszolgálatával, Gyermekjóléti Szolgálattal és Családsegítő Szolgálattal és a Református Pedagógiai Szakszolgálattal
- Polgármesteri Hivatallal
- Gyermekorvossal és védőnővel
- egyéb társadalmi szervezetekkel.

3.1.3.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Tehetséges gyermekek azok, akik kiváló képességeik révén kiemelkedő teljesítményt produkálnak. Kiemelkedő teljesítményre azok képesek, akik a következő területek bármelyikén kinyilvánított, vagy potenciális képességgel rendelkeznek:

- általános intellektuális képesség
- specifikus tantárgyi képesség
- kreatív és produktív gondolkodás
- vezetési képesség, irányítási adottságok alapjai
- vizuális vagy előadó-művészet
- pszichomotorikus képességek.

A képességek fejlesztésekor figyelembe kell venni a következőket:

- a legkorábbi életévekben lehet és kell megkezdeni
- nem csupán a tanítás-tanulás zárt keretei között mehet végbe
- nem szabad statikusan felfogni
- sokoldalú gyakorlati tevékenységet igényelnek
- a képességek csak a nekik megfelelő tevékenységek gyakorlásával alakulhatnak ki és fejlődhetnek

A képességek kibontakoztatásának folyamata:

- az érdeklődés felkeltése
- az érdeklődés irányítása
- az érdeklődés elmélyítése
- optimális motivációs szint kialakítása
- egyéni adottságok felmérése.

A képességfejlesztés pedagógiai feltételei:

- tanterv, tananyag kiválasztása
- megfelelő tankönyvek, tanítási segédletek kiválasztása
- a pedagógus személyisége, alkalmassága és keresztyén szemlélete technikai, financiális háttér biztosítása.

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben célirányos tanulás- szervezési eljárások alkalmazása:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- projektmódszer
- tevékenységközpontú pedagógiák
- bizonyos területeken tehetséges SNI tanulók célirányos fejlesztése.

Alapelvek	Célok	Feladatok	Eszközök, eljárások
Minden tanuló saját, egyénre szabott fejlesztésben részesüljön	Az iskola minden tanulónak biztosít választási lehetőséget a neki legjobban megfelelő fejlesztéshez (tevékenységi formák, módszerek sokfélesége, differenciált versenyeztetés)	A tanulókban olyan képességek, készségek kialakítása szükséges, amely segíti a kreatív, önálló tanulást.	Speciális képzések: tagozatos csoportok, tanórai differenciálás. Diagnosztikus fejlődésvizsgálat (mérőlapok: 1-3. osztály) DIFER-mérés. Képesség szerinti csoportbontás. Képesség-kibontakoztató foglalkozások. Differenciált házi feladatok.
A tanulók reális önismeret birtokában önmaguk is tevékenyen részt vesznek képességeik fejlesztésében	Kitartó erőfeszítés a tanulásban: önfejlesztés, kötelességtudat, igényesség kialakítása.	Sokoldalú, széles metodikai tudással rendelkező pedagógusok alkalmazása a képességfejlesztésben. Korszerű technikák, eszközök használatának megtanítása, használatuk az ismeretszerzésben. Az informatika adta lehetőségek kihasználása.	Tanórai és tanítási órán kívüli lehetőségek nyújtása. Egyéni feladatok, beszámolók, kutatási feladatok végzése könyvtárban, Interneten. Multimédiás anyagok megismerése IKT eszközök alkalmazása az ismeretszerzés és a beszámolás során.
A kiemelkedő képességű tanulóknak lehetőséget adunk tehetségük	A tehetség kibontakoztatása érdekében a tanulókban az önbizalom, a megmérettetés igényének, bátorságának és	A tehetség korai felismerése és azonosítása. A tehetség kibontakoztatásához szükséges személyiségfejlesztés.	Tehetségfejlesztő szakkörök szervezése. Pályázatokon való részvétel. Városi

Alapelvek	Célok	Feladatok	Eszközök, eljárások
kibontakoztatására	versenyszellemének kialakítása.		szintű tehetséggondozó programok, táborok. Projektmódszerrel egy-egy téma feldolgozása. Mentorok alkalmazása. Magasabb szintű versenyekre való egyéni és csapatfelkészítés. Levelezős versenyek, előkészítők, sport.

Alapelvek	Célok	Feladatok	Eszközök, eljárások
Hátrányos helyzetű tanulóinknak segítünk a helyzetükből fakadó nehézségeik leküzdésében	Célunk, hogy a kedvezőtlen szociális körülmények ellenére minden tanuló a képességeinek megfelelő eredményt érje el.	Képesség-kibontakoztató foglalkozások szervezése. Az eredményes tanuláshoz szükséges képességek, attitűdök kialakítása.	Felzárkóztató foglalkozások, korrepetálások szervezése. Tanulószobai segítségnyújtás. Tanulmányi kirándulásokon való részvétel támogatása.
A sajátos nevelési igényű tanulóinkat egyéni fejlesztésben részesítjük.	Egyéni fejlesztéssel a sajátos nevelési igényű tanulók is képességeiknek megfelelő eredményt érhessenek el.	A sajátos nevelési igényű tanulók azonosítása. Fejlesztési feladatok meghatározása. Szakvizsgálatok elvégeztetése. Szakember biztosítása a fejlesztőmunkához (fejlesztő pedagógus, logopédus, pszichológus)	Egyéni és kiscsoportos foglalkozás, képességfejlesztés, részképesség zavarok kezelése. Fejlesztő pedagógus igénybe vétele. Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, osztályfőnökök, hitoktatók segítő tevékenysége.

A Nemzeti Tehetségsegítő Tanács **Akkreditált Kiváló Tehetségponttá** nyilvánította iskolánkat.

Az alsó tagozaton fő célunk és feladatunk a tehetségígéretek felkutatása. A felső tagozatban komplex differenciált képességfejlesztő tehetséggondozó program működik. A tanítási órák ke-

retén belül 5-8. évfolyamon A matematikát, a magyar nyelv, irodalom és az angol nyelv tantárgyat három - három differenciált képességfejlesztő csoportban, ún. sávos oktatásban tanítjuk. 7-8. évfolyamon a sávos órákat kiegészítik a dráma és színház valamint a digitális kultúra tantárgyak. A program szakmai támogatója a Debreceni Egyetem Pszichológiai Intézete, Dr. Balogh László professzor úr vezetésével.

A program elsődleges célja:

A gyermekek képességeinek feltárása és intenzív fejlesztése a leghatékonyabb, legkorszerűbb módszerek, eszközök alkalmazásával. Személyiségük fejlesztése – önismeret, alkalmazkodás, moralitás, viselkedéskultúra, mivel fejlett személyiség nélkül nehezen képzelhető el a tehetség kibontakoztatása. Nagyon fontos szerepe van a tanulók feladat iránti elkötelezettségének, hiszen számtalan mérés eredménye bizonyítja, hogy a tanulók többre képesek, mégsem teljesítenek jól a tanulmányi munkájuk során.

A program jellemzői:

A tehetséges tanulók kiemelkedő képességeikből adódóan gyorsabb tempóban képesek elsajátítani az ismereteket. Így egy-egy téma sokoldalú megközelítésére, több gyakorlásra nyílik lehetőség. Ebből adódóan mélyebb és átfogóbb tapasztalatokat szerezhetnek a tanulás során, melyben nagy hangsúlyt helyezünk gondolkodásuk, kreativitásuk fejlesztésére.

A program megvalósulása:

A délelőtti órákon elsődleges cél a tantervi követelmények minél magasabb szinten való teljesítése. Ennek érdekében csoportos és egyénre szabott fejlesztést alkalmazunk. A tananyag gyorsabb elsajátítása lehetőséget biztosít a differenciált munkára, többlet ismeret szerzésére. Az eltérés a feldolgozás tempójában, tartalmában, módjában és mélységében van. A gyorsabb haladásra képes tanulók több kiegészítő anyaggal, versenyfeladatokkal, projektmunkákkal bővíthetik a tananyag elsajátítását. A lassabban haladók pedig több magyarázatot és több gyakorlási lehetőséget kapnak.

A délutáni foglalkozások szerves egységet alkotnak a délelőtti tanítási órákkal, azt kiegészítik, illetve más oldalról közelítik meg. Érdeklődésüknek megfelelően kapnak lehetőséget az egyéni fejlődésre matematika, angol nyelv, magyar nyelv és irodalom, informatika, a társadalomtudományok, valamint a művészetek és a sport területein. Kiemelt szerep jut a képességfejlesztésnek és a helyes tanulási stratégiák elsajátításának.

Bekerülés a programba:

A tehetséggondozó program a Renzulli-féle „Forgóajtó-modell" alapján működik.

A modell szerint a kiválasztást az iskolában a negyedik osztályosok körében kezdjük el. A csoportokba sorolásnál figyelembe vesszük a képességmérés eredményét, a tanulók teljesítményét, illetve az őket tanító pedagógusok véleményét.

Az életpálya-építésnek, mint bonyolult kompetenciastruktúrának a kifejlesztése az iskola minden szakaszát és területét érintő pedagógiai feladat, melynek célja, hogy a tanuló iskolai életszakaszában megteremtődjenek azok a feltételek: ismeretek, képességek, stb. amelyek alkalmassá teszik az egész életen át tartó, tudatos és, aktív életpálya-vezetésre.

Iskolánkban a művészeti nevelést, a délutáni órákban valósítjuk meg a Csomasz Tóth Kálmán Református Alapfokú Művészetoktatási Intézmény közreműködésével.

Sokszínűek a tanórán kívüli foglalkozásaink. A tanulók érdeklődésüknek megfelelően képességfejlesztő, tehetséggondozó foglalkozásokon, szakkörökön vehetnek részt.

A tanulási nehézséggel küzdő gyermekek felzárkózását és fejlesztését szakképzett fejlesztő pedagógus, a tehetséggondozás gazdagító programjait szaktanáraink segítik.

3.1.3.2 A beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarokkal összefüggő pedagógiai tevékenységek

„Minthogy azért külön-külön ajándékaink vannak a nékünk adott kegyelem szerint, akár írásmagyarázás, a hitnek szabálya szerint teljesítsük."

(Róma 12,6)

A gyermek iskolába kerülése nagy változást jelent mind a kisgyermek, mind a család életében. Ennek a változásnak a mértéke és hatása azonban nagyon különböző lehet az örömteli iskolába járástól, a sikeres tanulástól kezdve a kisebb-nagyobb kudarcokon át a komoly problémákig. A sikeres tanulás alapja az életkornak megfelelő beszédészlelési és beszédmegértési teljesítmény, valamint az ehhez kapcsolódó egyéb folyamatok jó működése. Ha itt zavarok vagy elmaradások vannak, azok egyértelműen vezetnek a következményes problémák kialakulásához. A szorongások, a bizonytalanság, az agresszivitás nem verbalizálódik, hanem nonverbális jelzésekben gyakorol hatást a kapcsolatokra. Ez okozza a kapcsolatteremtési zavarokat. A család, amelyben

a problematikus gyerek él, rendszerint jelentős pszichés és szociális terhelésnek van kitéve, ezért megnehezül a családon belüli szociális-emocionális fejlődés.

Alapelvek	Célok	Feladatok	Eszközök, eljárások
A szociális, szociokulturális hátrányok következtében létrejött magatartási, beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyerekek ellátása	A célcsoportba tartozó tanulóknak minél nagyobb mértékben sikerüljön alkalmassá válni a közösségi életre, megfelelni az iskola és a társadalom elvárásainak.	A szociális ellátás hátrányainak csökkentése. A deviancia, az antiszociális magatartás jeleinek felismerése. Kapcsolatfelvétel az érintett családokkal és a segítő intézményhálózattal (nevelési tanácsadó, gyermekjóléti szolgálat, családsegítő, rendőrség). Pozitív viselkedési normák kialakítása, tanítása és fenntartása a közösségen belül. Lelki gondozás.	Szociometriai vizsgálatok. Egyéni patronálás, foglalkozás. Problémakezelési tréningek. Dramatikus játékok. Közösségi programok. Helyzetgyakorlatok. Visszautasítási, elkerülő technikák gyakoroltatása. Bátorítani a nyitottságot, a hibák beismerését, megbocsátást. Fel kell ismerniük Isten kegyelmét. *(Zsid. 6-11)*
A tanulási kudarcok kísérőjelenségeként jelentkező magatartási nehézségek kezelése	Alkalmazkodási képesség javítása. Tanulási problémák kezelése.	A pedagógus ismerje fel a tanulási zavarok elsődleges tüneteit. Diagnosztizáláshoz igényelje a szakszolgálatok segítségét. (Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Miskolci Tagintézménye, Drogambulancia, pszichológus, pszichiáter) Lelkész lelki gondozása.	Differenciált óravezetés. Egyéni fejlesztő terápiák alkalmazása. Olyan területek feltárása és erősítése, melyekben a tanulók sikerélményhez jutnak. Kreatív személyiségbeállítódások erősítése. A szakszolgálat javaslatára egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből mentesítés az értékelés és minősítés alól. Egyéni kapcsolatok javítása személyes, rövid elbeszélgetések alapján.

Alapelvek	Célok	Feladatok	Eszközök, eljárások
			Magántanulói státusz.
Reális énkép kialakítása	A problémákkal küzdő gyermek negatív én képének megváltoztatása.	Megtalálni azokat a gyermek számára legintkább alkalmas feladatokat, melyben sikeres lehet, és pozitív visszajelzéseket kaphat.	Differenciált tanórai és tanórán kívüli feladatadás. Felelősi rendszer működtetése mind az alsó, mind a felső tagozatban - Krisztusban egyek vagyunk, és mindenki arra van elhívva, hogy saját különleges ajándékait Isten és embertársai javára használja.
Esélyegyenlőség biztosítása	A célcsoportba tartozó tanulók számára biztosítsuk az egyéni továbbhaladásukhoz szükséges feltételeket.	Individuális tanulás előtérbe helyezése. Az alapozó időszak elnyújtása. Fejlesztő értékelés alkalmazása. A tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása IKT eszközhasználattal.	Sokszínű tevékenységformák biztosítása. Differenciált tanulásszervezés. Kooperatív technikák alkalmazása. Projekt-módszer. Tevékenységköz pontú pedagógiák.

3.1.3.3 A felzárkóztatást elősegítő program

Tanulóink meghatározó része Kazincbarcikáról és a környező településekről jön iskolánkba. Tanulóink többségének családi élete megfelelő, a szülők lehetőségeikhez képest biztosítják az elfogadható színvonalú családi életet. Keresztyéni szeretettel fogadjuk őket, foglalkozunk velük. Nehezebb az elváltan, egyedül élő szülők helyzete, akik mindennapos megélhetési gondjaik közepette sok esetben nem képesek gyermekükre kellően odafigyelni. A kedvezőtlen körülmények, a munkanélküliség, a család működési zavarai, a gyermek beilleszkedési zavarai és alkalmankénti deviáns magatartása együttesen eredményezik, hogy tanulóink egy része nem tud az iskolai munkában képességeinek megfelelően teljesíteni, ezért velük kiemelten kell foglalkozni, segíteni őket.

Alapelvek	**Célok**	**Feladatok**	**Eszközök, eljárások**
Kedvezőtlen családi, szociális környezet hatásaként jelentkező tanulási kudarcok kezelése	Az esélyegyenlőség megteremtése képességeik kibontakoztatására.	Probléma-feltárás, a tanulási kudarcnak kitett gyermek felismerése, felkarolása. Segítségnyújtás, szakszolgálathoz, hatósághoz való folyamodásban (önkormányzat szociális osztálya, adósságkezelő csoport, családsegítő) A tanulók patronálása önálló tanulási stratégiák elsajátításában. Lelki problémák kezelése.	Támogató, útmutató nevelési módszerek átadása a szülőknek, nagyszülőknek, családhoz közel álló személyeknek. Szoros kapcsolat a helyi óvodákkal, gyülekezettel, lelkészekkel, nevelési tanácsadóval és gyermekjóléti szolgálattal. Érintett osztályfőnök, ifjúságvédelmi felelős, szaktanárok információ cseréjének, egységes nevelési módszereinek biztosítása. Dicséret, jutalmazás, sikerélményekhez való juttatás.
Magatartási problémák miatt bekövetkezett tanulási kudarcok kezelése	Magatartási problémák (mint kísérőjelenség) megoldása, az ebből fakadó tanulási kudarc mérséklése.	A problematikus magatartású tanulók kiszűrése. Segítő stratégiák felállítása. A pedagógusok jutalmazó és fegyelmező eszköztárának bővítése (továbbképzések, esetmegbeszélések) Olyan közösségi légkör kialakítása, fenntartása, ami segít a problémamegoldásban. ”A rosszat jóval győzd meg!”	Az osztályban tanító pedagógusok egységes és következetes eljárásmódjai. Egyéni patronáló rendszer kialakítása (felnőtt és kortárssegítők). Prevenciós eszközök alkalmazása (egyeztetések, beszélgetések, gyermekvédelmi feladatok, osztályfőnöki feladatok), a törvényes képviselő és az érintett tanuló között. Gyermekbarát megoldási módok kimunkálása. (osztályközösség segítő tevékenysége, más osztályba való he-

Alapelvek	**Célok**	**Feladatok**	**Eszközök, eljárások**
			lyezés, lelkészi segítség, gyülekezeti alkalmakon való részvétel))
Részképesség-gyengeségek következtében kialakuló tanulási kudarcok kezelése	A részképesség-zavarok csökkentése, megszüntetése. A tanulók tanulási teljesítményükben minél jobban közelítsék meg az osztályfoknak és intelligenciájuknak megfelelő szintet.	A nehezen haladók kiszűrése, vizsgálata szakszolgálat bevonásával. Vizuális, auditív, verbális és kognitív képességek fejlesztése. Képesség kibontakoztató program alkalmazása.	DIFER vizsgáló eljárás és gyakorló program az alsó tagozatos tanulók részére. A felső tagozatosoknak tréning program. Diszlexia, diszgráfia terápiák kiscsoportos és egyéni foglalkozások keretében, egyéni fejlesztési tervek alapján. (fejlesztő pedagógus). Motiválást segítő differenciált tanulásszervezés, kooperatív technikák, tevékenységközpontú pedagógiák alkalmazása.
A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése kapcsán kialakult beilleszkedési és magatartási nehézségek kezelése.	Beszédfogyatékos tanulóink számára biztosítani kell, hogy ép társaikkal együtt tanuljanak és nevelkedjenek. Az integráció által alkalmassá váljanak az iskolai, később a társadalmi beilleszkedésre.	A fogyatékosságból adódó másság elfogadása és elfogadtatása. Érzelmi világuk fejlesztése által személyiségük differenciáltabbá válik. Az információk közvetítése során a vizualitás előtérbe helyezése. Verbális megnyilvánulások fejlesztése.	Különböző élethelyzetek gyakorlása. Helyzetgyakorlatok. Szerepjátékok és dramatikus játékok alkalmazása. Vizuális kifejezési formák fejlesztése. Speciális IKT eszközök alkalmazása.

3.1.3.4 Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése

A fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul.

Meghatározó alapelvek:
Fejlődéselv: figyelembe veszi az iskoláskort jellemző biológiai, pszichológiai és szociális fejlődést.

A szakaszosság elve az ismétlődésekre hívja fel a figyelmet, amely egyre magasabb szintű követelmények vagy célok érdekében történik. Az SNI-tanulóknál az egyes szakaszokat még apróbb szakaszokra, lépésekre érdemes bontani az egyéni képességek függvényében.

A megszilárdítás elve biztosítja azokat a személyiségre jellemző, fokozatosan megszilárduló tulajdonságokat, amelyek az aktivitás folyamatát és az egyes tevékenységeket meghatározzák. Bizonyos SNI-tanulóknál az érési folyamat lassúbb, sőt meg is rekedhet.

A pozitívumok figyelembevételének elve lehetővé teszi a kedvező személyiségjellemzők kiemelését, az erősségek hangsúlyozását, a helyes önértékelés, önbizalom kialakulását. Az SNI-tanulóknál életbevágóan fontos elv, hiszen minden fejlesztés az egyénben meglévő pozitívumokra tud építeni.

A támogatás elve azt hangsúlyozza, hogy nem a felelősséget kell átvállalni a tanulótól, hanem alternatívákat kínálni számára, és képessé tenni őt a helyes választásra. Az SNI-tanulók az akadályozottság miatt még nagyobb támogatást igényelnek, és minden tanulót azon a ponton kell megsegíteni, ahol éppen megrekedt, ahol éppen tart. Fontos szerepet tölt be a sokoldalú megsegítés, aktiválás, motiválás, a konkrétumtól az elvont felé haladás elve. A pályaválasztásnál is figyelembe kell venni az SNI-gyermekek eleve korlátozott lehetőségeit. Támogatásuk érdekében nélkülözhetetlen a csoportmunka.

A habilitáció: képessé tétel vagy alkalmassá tétel – egyaránt vonatkozik a többségi tantervvel és az SNI-tanulók tantervével haladó gyermekekre. Minden személynél az egyéni képességekből kiindulva lehet továbbépítkezni és egyre életképesebbé tenni a diákokat az életpálya-építésre. Gyógypedagógiai értelmezés szerint a habilitáció a veleszületett ok, fejlődési rendellenesség vagy betegség miatt fejlődésükben megzavart és ezért a közösségi részvételben akadályozott személyekre irányul. Olyan szervezett tevékenységek és támogatások rendszere, amelyek segítségével e személyeknek a közösségi életben való részvétele javítható, kiteljesíthető.

A rehabilitáció: helyreállítás, visszaállítás; tágabb értelemben minden olyan szervezett társadalmi tevékenység, amely az önhibájukon kívül hátrányos helyzetbe került személyek társadalmi újra beilleszkedését (integrációját) segíti elő.

A sajátos nevelési igényű tanulóknak sérülésük következtében sajátos a személyiségfejlődése. Ha ezt a sajátos személyiségfejlődést súlyosbítja a kommunikációs nehézség is, a sérült személy az élet minden területén akadályozottá válhat. Ezért kiemelt jelentőségű a kompetenciaterületek fejlesztése olyan komplex módon, hogy az egész tanulási folyamatot áthassa, minden kompetenciaterületen megjelenjen. Ezt támasztja alá az a megfogalmazott gondolat is, mely szerint „…egyféle képesség fejlesztése a gyakorlatban kivitelezhetetlen”, de annak végiggondolása elengedhetetlen, hogy mely képességcsoport fejlesztése az elsődleges, és ez milyen hatással lehet más képességcsoportok fejlődésére.

Általános pedagógiai alapelvek:

Pedagógusszerep támogató, segítő jellege

A hagyományos tananyag-közvetítést felváltja a tanulási folyamat irányítása, segítése. A sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni, speciális tanulási útjának biztosítását ez teszi leginkább lehetővé. A tanuló szükségleteit, igényeit figyelembe vevő pedagógiai gyakorlat alkalmas az együttnevelésre.

Képesség- és személyiségfejlesztés harmóniája

Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésében különösen hangsúlyos. A szociális, érzelmi, társadalmi kompetenciák fejlesztése sok esetben elsődlegesebb szerepű a kognitív képességek fejlesztésénél. Az egyensúly megteremtése a befogadó pedagógusnak a sérüléshez, a tanuló életkori és egyéni sajátosságaihoz stb. való alkalmazkodó képességének függvénye.

Pl.: Értelmileg akadályozott tanuló szöveg feldolgozásakor, legyen együtt a többiekkel, kapjon olyan feladatot, amelyben érzelmei, társas kapcsolatai fejlesztése a cél, és csak másodlagos, hogy az adott irodalmi alkotás feldolgozása milyen mélységben történt meg nála.

Differenciálás, esélyegyenlőség

A sajátos nevelési igényű tanulók speciális nevelési szükségleteinek figyelembevétele a differenciálás egyik alapja az együttnevelés során. Az esélyegyenlőség megteremtése a sérülés fajtájának, súlyosságának megfelelő differenciálással érhető el.

A sajátos nevelési igényű tanuló kapjon segítséget, de csak akkor, ha arra valóban szüksége van. A segítségkérés módjára való megtanítás a pedagógus nehéz, de hasznos feladata.

Gyakorlatközpontúság

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése-oktatása során a gyakorlatközpontúságnak a sérülés fajtájától függően más hangsúllyal kell szerepelnie. A mindennapi életben jól hasznosítható ismeretek közvetítése azonban minden – és nem csak sérült – gyermek tanításakor nagy jelentőségű, és motiváló hatása is felbecsülhetetlen.

Pl. a melléknevek tanításakor az értelmi sérült gyermek, különböző ízek, más alkalommal formák, eszközök tulajdonságait nevezze meg, míg a többiek a melléknevek fokozását tanulják.

Egyensúlyteremtés

Az egyensúly megteremtése érvényes a fent leírt területek mindegyikére. Sajátos nevelési igényű gyermekek esetében ez nem azt jelenti, hogy mindenből ugyanannyit szükséges megismertetni, átadni. Az ő esetükben a helyes egyensúly akkor alakul ki, ha sajátos nevelési igényeik kielégítésével zajlik a tanulási folyamat.

Pl. Nem lehet a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében csak a személyiségfejlesztést előtérbe helyezni. A meghatározott tantervi tartalmak elsajátítása szükséges.

Motiváló tanulási környezet

Sajátos nevelési igényű gyermekeknek más lehet motiváló hatású, mint a többieknek, ezért mindig minden körülményt figyelembe véve történjen a motiváló eljárás (eljárások) kiválasztása.

Pl. Beszédértési zavarral küzdő gyermekek esetében nem motiváló hatású egy mese meghallgatása. Kis kísérő képek lapozgatásával az ő figyelme is felkelthető.

Tevékenység-központúság

Minden sérülési típusnál kiemelt jelentőségű. A sajátos nevelési igényű tanulók ismeretszerzése, feldolgozása a fogyatékosság típusától, súlyosságától és a tananyagtól függően zavart lehet. Ezért tevékenységgel, sok érzékszervet bevonva történjen a tanítás. Foghassanak, szagolhassanak, mozoghassanak, hallhassanak, láthassanak attól függően, hogy

milyen kompenzációs lehetőségeket, gyakorlatokat adunk számukra, hogy a hiányzó ismeretet ily módon pótolják, vagy a meglévőt még jobban be tudják építeni.

Tantárgyi integráció

A hatékony szövegértési-szövegalkotási kompetencia, a szociális képességek, a személyiségfejlesztés elképzelhetetlen tantárgyi integráció nélkül az együttnevelésben. A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésének minden lehetőségét ki kell használni függetlenül a kompetenciaterülettől, tantárgytól, tananyagtól stb. Általános érvényűnek tekinthetjük, hogy a szövegértés-szövegalkotás szintje befolyásolja a többi műveltségterület tanítását, a szövegértés-szövegalkotás kompetencia fejlesztése ezért minden műveltségterület feladata.

Pl. Minden tanuló – beleértve a sajátos nevelési igényűt is – matematikatanulásának feltétele a szövegértés megfelelő szintje. Ezért matematikai feladatok megoldásakor is figyeljünk erre.

Mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján történik. A terv elkészítését mindig mérés előzi meg. A megfelelő mérő eljárás és ennek eredményei alapján készült fejlesztési terv kidolgozása a gyógypedagógus feladata.

A tanulásszervezés

Az integráló osztályokban elkerülhetetlen a differenciálás, vagyis az osztályon belül különböző szinteken, időleges és változó összetételben dolgozó csoportok létrehozásával folyjon a munka.

A differenciálásnál

Az egyes tanulók elé különböző célokat tűzünk ki.

Az ismereteket különböző mélységben és terjedelemben tesszük hozzáférhetővé számukra.

A verbális információhordozók mellett/helyett más érzékleti csatornákat is működésbe hozunk.

Egyénhez igazítjuk a tanulási folyamat szerkezetét, tempóját, eszközeit.

Figyelembe vesszük a különböző tanulási stílusokat és szokásokat.

A gyakorlás, az alkalmazás helyzeteit minél élet közelibb formákban alakítjuk ki.

Az elsajátított tudás ellenőrzéséhez különböző szintű lehetőségeket, tevékenységeket biztosítunk a gyermekeknek.

Az integráló osztályokban igen eredményesen alkalmazhatók a nyitott tanítási formák, pl. szabad tanulás, projektoktatás, kooperatív tanulás, állomások szerinti tanulás, heti terv szerinti tanulás, műhelymunka, ugyanis ezek messzemenően figyelembe veszik az egyén érdeklődését és tanulási sajátosságait.

Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, amelynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

Az együttnevelést megvalósító iskolák pedagógusainak, a szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.

Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság" alkalmazkodást jelent az SNI-igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

A nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai – esetenként egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.

Feltételek

Az SNI-tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség), az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus, aki:

A tananyag feldolgozásánál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak egyes SNI-tanulók csoportjaira jellemző módosulásait.

Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni fejlődési ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz.

A tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti a folyamatos értékelésbe, hatékonyságvizsgálatba, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalma.

Egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres.

Alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez.

Együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

Feladatunkat a Szakértői – és Rehabilitációs Bizottságok szakvéleménye alapján végezzük, melyben előrevetítik számunkra a fejlesztés lehetőségeit.

Az integrált nevelés-oktatás során előtérbe helyezzük a sérült gyermekek egyéni képességeit, életkori sajátosságait és terhelhetőségét.

A tanulók fejlesztéséhez igazodó pedagógiai, gyógypedagógiai eszközök és terápiák:

- differenciált tanulásszervezés és nevelési szükségletekhez igazodó eszközrendszer
- páros–, csoport- és sok egyéni munka,
- a hagyományostól eltérő tanulásszervezési módok: kooperatív tanulás, motiváció, szemléltetés,
- többszintű feldolgozást lehetővé tevő több eltérő nehézségi fokozatra kidolgozott feladatlapokkal,
- a tanuló teljesítményét önmagához viszonyító, a fejlődést figyelembe vevő értékelés,
- eltérő tanulási stílus és tempó figyelembevétele,
- egyéni fejlesztési terv készítése, egyéni haladási ütem biztosítása,
- folyamatos hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése,
- szemléletes, praktikus ismereteket magában hordozó gyakorlatorientált oktatás, a kutató, felfedező, cselekvéses tanulás,
- szoros együttműködés az iskola pedagógusai és gyógypedagógusai között,
- kapcsolattartás a sérült gyerekek szüleivel,
- a befogadó, inkluzív szemlélet, gondoskodó, odafigyelő, szeretetteljes környezet, az irányelveket figyelembe vevő helyi tanterv, ehhez illeszkedő tankönyvek és taneszközök,
- terápiás fejlesztő tevékenység végzése, a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakmai szolgáltatások biztosítása.

A pedagógusok feladata a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében

- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe kell venni a tantárgyi tartalmak módosulásait,

- a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépítjük a tanórai tevékenységekbe, egyéni fejlesztési tervet készítünk, egyéni haladási ütemet biztosítunk, az adott szükségletekhez igazodó módszereket, technikákat alkalmazzuk
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keresünk,
- alkalmazkodunk az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködünk különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus kollégák iránymutatásait, javaslatait beépítjük a pedagógiai folyamatokba.

3.1.3.5 A beszédfogyatékos tanulók integrált nevelése-oktatása

A beszédfogyatékos tanulók fejlesztésének célja, feladatai

- A vele született vagy szerzett idegrendszeri működési zavarok következtében keletkezett tartós illetve átmeneti beszéd és nyelvi fejlődési zavarok korrigálása.
- Sokoldalú percepciós fejlesztés, látási, hallási, beszédmozgási benyomások erősítése.
- Erkölcsi nevelés, az önismeret és a társas kultúra fejlesztése.
- Az alapvető erkölcsi normák és erkölcsi szabályok elsajátítása.
- Kifejezőkészség, kommunikáció állandó fejlesztése.
- A beszédkedv fokozása, szókincsfejlesztés, nyelvi gátlások leküzdése.
- Az olvasás-írástanulásban mutatkozó fejlődési lemaradások leküzdése.
- Grammatikus gyakorlatok.
- Szövegalkotás szóban és írásban, szövegértelmezés.
- Az ismeretszerzés modern eszközeinek (internet) helyes használata.

A beszédfogyatékos tanulók fejlesztésének alapelvei

- A tanulók iskolai fejlesztésében, speciális nevelési igényeik kielégítésében az ép beszélő környezet biztosítása.
- A tanulók beszéd és nyelvi fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján, komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, az egyéni képességeket figyelembe véve történik.
- A módszerek megválasztásakor az életkor, a speciális eszközök, az értelmi képesség, a pszichikai sajátosságok, a beszédhiba típusának és súlyosságának figyelembe vétele szükséges.

- A fejlesztésben fontos a pszichológiai és fiziológiai összhang megteremtésére a személyiség és a beszédműködés kölcsönhatására, funkcionális összefüggésrendszerére való törekvés.
- A tanulók nevelése, oktatása során fontos a differenciált foglalkoztatás, egyéni és csoportos foglalkozások változatos szervezeti keretei.
- A fejlesztést a szülők támogató együttműködése segíti.

A habilitáció, rehabilitáció főbb területei

Logopédiai egyéni és csoportos terápia: beszédmozgások, finommotorika, beszédre irányuló figyelem, emlékezet fejlesztése. Aktív és passzív szókincs bővítése. Verbális, nonverbális kifejezőkészség, beszédészlelés, - megértés fejlesztése. Olvasás, írás zavar megelőzése.

Szenzoros integrációs terápia: olyan mozgásos tevékenység, melynek segítségével a sérült idegrendszer az aktív részvételével fejlődik.

Kommunikációs tréning: beszéddel, kommunikációval kapcsolatos tudatosság kialakítása.

Bábterápia: személyiség, önértékelés fejlesztés.

Drámaterápia: azon tanulóknál, akiknél a beszéd és nyelvi problémát pszichés okok okozzák.

Egészségügyi rehabilitáció: audiológiai, foniátriai, gyermek-neurológiai, pszichológiavizsgálat és ellátás. Relaxációs tréningek.

3.1.3.6 Az autizmus spektrumzavarral élő tanulók nevelése- oktatása

Az általunk integrálni kívánt tanulók jellemzően normál vagy afeletti intelligencia- szinttel rendelkeznek; viselkedésproblémáik minimálisak; szociális és kommunikációs képességeik lehetővé teszik számukra a többségi intézmény mindennapi életében való részvételt.

Az autizmussal élő tanulók integrált oktatásának- nevelésének legfontosabb jellemzői intézményünkben

A tanulókra vonatkozó szakértői vélemények javaslatainak megfelelően tervezzük és szervezzük az oktatási tartalmakat, időtartamokat.

Figyelembe vesszük a gyermek életkora és osztályfoka mellett az autizmus súlyosságát, a gyermek mentális korát, egyenetlen képességprofilját, esetleges társuló fogyatékosságait.

A fentieknek megfelelően válogatjuk ki a tantervből az adott tanulóra, tanévre vonatkozó tartalmakat, tevékenységeket és követelményeket; határozzuk meg a megvalósításhoz szükséges módszereket, taneszközöket és felszereléseket.

Fokozottan szem előtt tartjuk

- az autisztikus tanulókra vonatkozó típusos erősségeket és nehézségeket, melyekkel az tanítás- tanulás során számolnunk kell;
- a fejlődési szemlélet fontosságát;
- a tanulásban való speciális megközelítést;
- a protetikus környezet kialakítását.

Az oktatási tartalmak mellett egyénileg meghatározzuk a fejlesztendő készségeket, képességeket, egyéni szükségleteket is.

Az oktatási törvényre hivatkozással, az irányelvben leírtakat figyelembe véve, a tanulók számára a kötelező tanórai foglalkozásokon túl egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs foglalkozást kötelező szervezni. A foglalkozások célja a károsodásból eredő nagyfokú lemaradások csökkentése és a meglévő képességelőnyökre építve az eredményes személyiségfejlődés megvalósítása.

A tantervben leírt követelmények teljesítésének, a nevelési folyamatok eredményességének, a gyermekek hatékony személyiségfejlesztésének, eredményes szocializációjának feltétele a tanórán kívüli tevékenységekben való részvétel lehetőségének biztosítása. Erre a gyermekeknek, igényeik és fejlettségük szerint módot adnak iskolánk foglalkozásai.

Az autizmussal élő gyermekek speciális szükségletei miatt fontosnak tartjuk a tantárgyi tartalmak és pedagógiai célú rehabilitációs tervek tanévenkénti illetve év közbeni folyamatos felülvizsgálatát. Ezzel módot kívánunk teremteni a tananyagok terjedelmében, elosztásában, tevékenységekben, követelményekben, szervezeti keretekben, oktatási helyszínekben történő esetleges változtatásokhoz; így kívánjuk biztosítani a sérült funkciók lehető legoptimálisabb kompenzációját.

Munkánk során maximálisan figyelembe vesszük a családok rövid és hosszú távú igényeit, terveit. Lehetőséget adunk a folyamatos együttműködésre.

Ellenőrzés-értékelés:

Az autisztikus gyermekek iskolai értékelése során a tanulók tudását, attitűdjét, magatartását figyeljük meg, az egyénekre szabott követelményekhez viszonyítunk és az önmagukhoz mért fejlődés alapján teszünk megállapításokat.

A meglevő készségek, képességek folyamatos diagnosztikus mérése alapján választjuk meg a tanuló jellemzőihez igazodó legmegfelelőbb fejlesztési eljárásokat. Az értékelés minősítő szerepe mellett, megtörténik a kitűzött célok, feladatok, meghatározott eszközök hatásának, a tanulói teljesítménynek, a nevelési eredményeknek a vizsgálata is.

Az értékelési formák kialakítása a tanulók módosult fejlődésmenetének, a mennyiségében és minőségében is jelentős eltéréseket mutató tanulási képességek figyelembevételével, a közoktatási törvény előírásait alkalmazva történik meg.

Fontosnak tartjuk, az autizmussal élő gyermekeknél jelentkező nevelési nehézségek miatt, hogy értékelésünk ösztönző jellegű legyen, segítse a pozitív személyiségjegyek továbbfejlődését.

Jelentős szerepet tulajdonítunk a teljes képzési időszakban a diagnosztikus és a segítő célú, folyamatos értékelésnek.

Értékeljük a

- szociális, kommunikációs, kognitív, szenzomotoros készségeket, az elemi pszichoszomatikus funkciók fejlődését;
- a tantárgyi követelmények teljesítését.

Alkalmazott értékelési formák:

Jellemzően az intézmény Helyi Tantervében meghatározott értékelési formákat alkalmazzuk. Figyelembe vesszük emellett a tanuló sérüléséből adódó egyéni igényeit is.

Ellenőrzés:

A hagyományos ellenőrzési formák (felelet, írásbeli dolgozat, teszt, témazáró felmérések stb.) mellett, szükség szerint ezek helyett, egyéb ellenőrzési formákat is alkalmazunk, melyek a következők:

- folyamatos megfigyelés, játékban, tanulásban, mindennapos élethelyzetekben, spontán megnyilvánulásokban;
- értelmi teljesítőképesség mérése egyszerű feladatlappal;
- képességmérés (iskolakészültség, önkiszolgálási szint, neveltségi fejlettség érése, motoros képességek, finommotorika, pszichikus funkciók mérése);

- tevékenységvizsgálatok (munkafolyamatok végrehajtási sorrendje, teljesítőképesség, munkavégzés pontossága, munkatempó, kitartás).

3.1.3.7 A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók fejlesztő programja

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológia megsegítést, gyógypedagógiai megsegítést igényelnek.

A pszichés fejlődési zavar megnyilvánulási formái:

Specifikus tanulási zavarok

- diszlexia
- diszortográfia
- diszkalkúlia
- diszgráfia
- kevert specifikus tanulási zavar (fentiek együttjárása esetén).

A viselkedésszerveződés zavarai

- hiperaktivitás és figyelemzavar
- a szocio-adaptív folyamatok zavarai.

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók oktatása integrált formában (a többi tanulóval együtt) történik.

Az érintett tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakvéleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Célok:

- A tanulók mindenkori osztályfokának megfelelő optimális iskolai teljesítmény
- elérése, az ehhez szükséges pszichikus funkciók fejlesztése.
- Az általános értelmi képességek és a tanulási teljesítmények közötti diszharmónia
- (alulteljesítés) megszüntetése, csökkentése.
- A fejletlen vagy sérült pszichés funkciók korrigálása, kompenzálása, a megfelelő
- tanulási technikák elsajátítása.
- A szocializációs problémák leküzdése.

Alapelvek:

- Az egyes állapotok, tünetek, tünet együttesek jellemzőinek, hatásának ismerete, kezelése.
- A szakértői bizottság szakvéleményére épülő, egyénre szabott fejlesztési terv készítése.
- Egyéni sajátságok, szükségletek figyelembevétele.
- Állandó személyes kapcsolattartás, kontroll, pozitív megerősítés.
- Az önértékelési, önirányítási képesség javítása a tanulási szituációba való beilleszkedés céljából.
- Együttműködés a szülőkkel, az osztályfőnökkel, a szaktanárokkal, gyógypedagógusokkal, az érintett egyéb szakemberekkel.

Kiemelt feladatok:

- A tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása.
- A pozitív énkép és önértékelés kialakítása.
- A tanulás iránti motiváció és a kudarctűrő képesség növelése.
- A kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása.
- A társadalmi együttélés szabályainak követése és önállóságra nevelés.

A habilitáció és rehabilitáció főbb területei:

- Testséma biztonságának kialakítása.
- A téri- és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten.
- A vizuomotoros koordinációk gyakorlása.
- A látás – hallás – mozgás koordinált működtetése.
- A figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt
- fejlesztése.
- A fonológiai tudatosság és a beszédészlelési készség javítása.
- Az olvasás – írás tanítása (szükség esetén újratanítása) nyújtott ütemű, hangoztató-
- elemző módszerrel.
- Az olvasás – írás készségének folyamatos gondozása.
- A relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása.
- A szerialitás erősítése.
- A műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, eszközhasználat, képi vizuális megerősítés.

- Fokozott gyakorlás, az egyéni sajátságokhoz igazított technikák, eljárások
- megtalálása, alkalmazása.
- Motiváció erősítése, az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.
- A társas kapcsolatok formáinak elsajátítása, ismertetése, gyakorlása, konfliktuskezelés képességének kialakítása.
- Önbecsülés, önfegyelem, akarat fejlesztése.
- Önszervezési képesség, önkontroll erősítése.
- A szociális hátrányokból adódó viselkedésnormák pozitív befolyásolása.
- A harmonikus személyiség kialakulásának elősegítése, a tudatos magatartás fokozott fejlesztése.

3.1.3.8 A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

A hátrányos helyzetű tanulók nevelése során pedagógiai rendszerünk kiindulópontja, hogy a tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le, és nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatkozó különbségekre. A differenciálás nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetséggneveléssel, a differenciálás tehát nem a tanulmányi eredményesség szintjeihez igazodik. A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit. Nevelésünk, oktatásunk igazodik a tanulóhoz, és ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek tanulóink részesei.

Alapelveink:

- Olyan emberek nevelése a cél, akik egész életükön át nyitottak a folyamatos tanulásra, információk szerzésére.
- A tanulókkal szemben az egyéni fejlődésnek megfelelő elvárásokat és ezzel harmonizáló feladatokat szükséges megfogalmazni, biztosítani.
- A tanulókat alapvető, korszerű kompetenciák (anyanyelvi, idegen nyelvi, matematikai, informatikai, természettudományi, társadalomtudományi, esztétikai, etikai) birtokába kell juttatni.

Általános céljaink:

- Az iskolai program – építve több hazai és nemzetközi iskolafejlesztő program legjobb tapasztalataira – egy olyan nyitott iskolamodellt vázol fel, amely alapvetően fontosnak tartja a tanuló szükségleteire, viselkedésére, tulajdonságaira való reagálást, illetve érdekeltté, motiválttá akarja tenni őt saját nevelődési, tanulási folyamataiban. Az egyén fejlesztésén keresztül – azzal kölcsönhatásban – fejleszti a befogadó közösséget, s a közösen végzett tevékenységek, együttes élmények, az egész személyiség érzelmi, morális fejlődését segítik.
- A program a mások iránti nyitottságot és elfogadást, a szorgalmat kiemelt értéknek tekinti. Az egész személyiséget fejlesztve tanít. Meghatározó benne a gyermekközpontúság, a pedagógus és a tanuló kapcsolata. A tanulókon keresztül az iskolába járó gyermekek családjaira is hat.

Tudatos pedagógiai munkával arra törekszünk, hogy nevelési- és oktatásszervezési keretünket mihamarabb az alábbi kívánalmak jellemezzék:

- Biztosítjuk minden gyermek számára a lehetőséget képességei kibontakoztatásához.
- Az előzetes, otthonról hozott tudást, kultúrát minden gyermek értékként képviselheti.
- Tudatosan figyeljük és fejlesztjük a gyermekek csoport-szociális készségeit.
- A szülő, a család (mint partner) résztvevője az iskolai folyamatoknak, erős a család – iskola – gyermek közötti kommunikáció.
- Együttműködő, elfogadó, előítéletek nélküli környezetben dolgozunk.
- Megvalósul az oktatásban, nevelésben érintett intézmények szervezett, tudatos együttműködése.
- Az iskolai hatékonyság visszajelzésére tanulókövetést végzünk.
- Pedagógusaink állandóan gazdagítják az ebben felhasználható pedagógiai, módszertani repertoárjukat.

A hátrányok típusai és a segítségnyújtás módjai, eszközei, eljárásai

Család miatt	Anyagi hátrány miatt	Kisebbségi, etnikai hátrány csökkentése	Tanulási hátrány csökkentése
• Ingyenes részvétel biztosítása az iskolai és iskolán kívüli sport és kulturális programokon. • Részvétel szakkörökön, szünidei programokon. • Felvilágosító, mentálhigiénés, drogprevenciós foglalkozások. • Családsegítő Szolgálat programjaiba való bevonás. • Az osztály SZM által szervezett kirándulásokra tanulók és szüleik meghívása. • KDP-ben való munkálkodás, feladatadás. • Szülőkkel való találkozás, kötetlen beszélgetés - találkozó az Ige tükrében.	• Kedvezmények, juttatások (ingyenes tankönyv, kedvezményes étkeztetés, tanulóbérlet). • Tanulószoba, napközi. • Kulturális rendezvények, kirándulások költségeihez való hozzájárulás. • Táboroztatás, szünidei program. • Alapítványi, KDP-támogatások. • Gyűjtési akciók (ruha, könyv, játék). • Alapítványi támogatás a tanulók részére (iskolai és külső).	• Anyagi problémák rendezéséhez tanácsadás (adósságkezelési programba való juttatásuk). • A házirend tudatosítása, a tanulók rendszeres iskolába járásának szorgalmazása. • Tanulási nehézségeik leküzdése egyéni fejlesztési lehetőségek, iskola és családsegítő intézmények segítségadásával (felzárkóztató foglalkozások, napközi, tanulószobai foglalkozásokon való részvétel szorgalmazása). • Ismerjék meg, ismertessék meg tanulótársaikkal nyelvüket, kultúrájukat, szokásaikat. • Pályázatok írása tanulmányaik segítéséhez. • A helyi zenei oktatás (ingyenes) formáiba való bekapcsolódásuk elősegítése. • A Roma és a Kisebbségi helyi szervezeteivel való kapcsolattartás.	• Ha nincs lehetőség a nyugodt tanulásra a lakásviszonyok és családi konfliktusok miatt, napközi otthon, tanulószoba, képességfejlesztő, egyéni fejlesztő foglalkozás, könyvtárhasználat biztosítása. • Ha részképesség zavara van a tanulónak (dyslexia, dysgraphia, dyscalculia), fejlesztő foglalkozást kell igénybe vennie, logopédiai, pszichológiai tanácsadáson kell részt vennie. • Ha egészségi okok miatt, hosszan tartó betegség esetén magántanulói státuszában joga van a törvény adta lehetőségek igénybe vételére: magántanulói státusz. • Tanulászavar időbeni feltárása: TIREK Pedagógiai Szakszolgálat segítségével, gyermekpszichológushoz való irányítás. • Differenciált foglalkoztatás tanórán, és tanórán kívül. • Kooperatív tanulásszervezés alkalmazása. • Differenciált pályaválasztás.

A hátrányok leküzdésében tett erőfeszítéseinkkel, munkánkkal akkor lehetünk elégedettek (sikerességi mutatók)

- Ha az anyagi támogatások révén a rendszeres iskolába járás, az iskolai étkeztetés, a tankönyvek és felszerelések biztosítottak lesznek tanulóink számára.
- Ha a közösségi programokon, táborozáson való részvétel csökkenti az elkallódást, a káros szenvedélyek, deviáns magatartási formák kialakulását, erősödését, a konfliktusokat a szülő-iskola és a gyermek-iskola között.
- Ha az Egységes Kistérségi Pedagógia Szakszolgáltató Központ időbeni, szakszerű ellátása, útmutatása következtében csökken a tanulási kudarcnak kitett tanulók száma, mérséklődik a beilleszkedési zavar.
- Ha a külső szervezetek (állami, gyermekjóléti intézmények, ökomenikus segélyszervezetek, missziók) segítése folytán a családokban –kedvezőbb helyzetbe kerülve- javul a megélhetés esélye, csökkenhetnek az életvezetési hibák.
- Ha térítésmentes képességfejlesztő foglalkozások biztosításával könnyebbé válik a pályaorientáció, a középfokú továbbtanulásra való felkészülés.

3.1.4 A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

3.1.4.1 Egészségnevelési program

Az egészség fogalma – egészségfejlesztés

Az egészség kincs, megóvása alapvető érdekünk és feladatunk. Egészség szavunk 1315-ben bukkan fel írásbeliségünkben. Az alapszó: az „egész”. Azt jelenti: „ép”, „teljes”, „sérthetetlen”. Valóban akkor vagyunk egészségesek, ha zavartalan az életműködésünk. Ez egyaránt vonatkozik a testi, a szellemi-lelki épségre, harmóniára. Az egészség a szervezeteknek olyan harmonikus működési állapota, amely egyrészt biztosítja a szervek kiegyensúlyozott, zavartalan munkáját, másrészt lehetővé teszi az élőlény beilleszkedését a környezetbe. A WHO szerint a teljes testi, lelki, szociális jóléti állapot.

Az egészségnevelés nem szakítható ki a nevelési rendszer egészéből.

Az egészségnevelés legfontosabb feladatai:

- felvilágosító munka
- megelőzés (prevenció)

- egészségünk védelme, óvása

Alapelveink az egészségnevelésben

Az iskolai egészségnevelés komplex feladat: minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges, testi, lelki és szociális fejlődését.

Olyan állampolgárokat kell nevelnünk, akik számára az emberi élet tisztelete és méltósága a legfontosabb.

Olyan széles látókörű, hatásos önismeretre támaszkodó fiatalokat neveljünk, akik az egészséget, mint értéket közvetíthessék az utánuk következő generációnak is.

A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.

Célok

- Az iskolai környezet biztosítsa az egészséges testi, lelki és szociális fejlődést.
- Felkészítsük tanulóinkat az örömteli, szolgáló életre, felelős párkapcsolatokra és a családi életre.
- Foglalkozzunk a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel.
- Fejlesszük a beteg, sérült, fogyatékkal élő embertársaink iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
- Felkészítsük tanulóinkat a veszélyhelyzetek megelőzésére és kezelésére. (egyéni és közösségi szintű veszélyhelyzetek kezelése).
- Megismertessük a környezet (háztartás, iskola, közlekedés, veszélyes anyagok) leggyakoribb, testi épséget veszélyeztető tényezőit.
- Felkészítsük tanulóinkat az önálló közlekedésre, balesetek elkerülésének módjaira: támogatjuk a prevenciós programokat, figyelmet fordítunk a megelőző tevékenységekre a káros szenvedélyek, függőségek, szokások és életmódok kialakulásában. (dohányzás, alkohol, drog, helytelen táplálkozás).
- Megtanítsuk, hogyan kell sajátos étrendet, mozgásprogramot kialakítani egészségük megelőzése érdekében (böjt).
- Tanulóink megtanulják, hogy az Istentől kapott forrásokat hogyan tudják gyakorlati módon, kreatívan felhasználni, mint Isten teremtett világának hűséges gondviselői.

3.1.4.2 Fejlesztési területek, feladatok, tevékenységi formák

Fejlesztési terület	Feladatok	Tevékenységi formák
Testmozgás	• a sportolás iránti igény felkeltése • egészséges testtartás kialakítása • sikerélmény biztosítása a mozgásban • megfelelő körülmények biztosítása a testnevelési órákon • lehetőségek és rendszeres testmozgás biztosítása a tanórán kívüli sportban • a fizikai testedzés a keresztyén életvitel részévé kell, hogy váljon	• mindennapos testmozgási lehetőségek • tömegsport foglalkozások • túrázás • minden testnevelés órán tartásjavító gyakorlatok • helyi szintű gyógy-testnevelés • a testnevelés órák színvonalának emelése. • fitnesz torna, aerobik. • délutáni sportolási lehetőségek. • udvari sportpálya korszerűsítése.
Táplálkozás	• az egészséges táplálkozás megtanítása • étkezési, ebédelési körülmények javítása • iskolai étkezés figyelemmel kísérése: étkezési kultúra, mennyiség és minőség, étlap • az iskolai étkezésben részt vevő gyermekek számának növelése	• az étlapok szakszerű összeállítása • dietetikus, belgyógyász szakemberek tanácsai szülőknek, gyerekeknek, tanároknak. • egészséges iskolai büfé kialakítása: gyümölcs, joghurt, péksütemények • „egészségnap” szervezése (táplálkozás, testápolás, ételbemutató és kóstoló, testsúlymérés)
Testi egészség	• személyi higiénia, testápolás helyes szokásrendszerének kialakítása • egészséges öltözködés • betegségek megelőzése • egészséges életmód kialakítása • elsősegélynyújtás alapismereteinek elsajátítása	• higiénés szokások kialakítása, folyamatos ellenőrzése, igények kialakítása • praktikus ismeretek nyújtása. Vásárlási szokások, öltözködési tanácsok • vetélkedő • gyermeknapi programok • gyógyszerek

Lelki egészség	• egészség, az élet tisztelete • országos és helyi statisztikák megismerése • önismeret, egészséges személyiségfejlődés elősegítése • káros anyagok, szenvedélyek elutasítása. (drog, dohányzás, alkohol) • veszélyek felismerése • stressz-mentes körülmények biztosítása az iskolában (elegendő szünetek, iskolai hangulat, tantermek) • egymás tisztelete (gyerek-gyerek, gyerek-felnőtt, felnőtt-felnőtt) • szűrővizsgálatok • személyi higiénia (testápolás, öltözködés, pihenés, alvás) • serdülőkori problémák kezelése: barátság, párkapcsolatok, szexualitás	• ön-és társismereti tréning • pszichológus, Nevelési Tanácsadó segítségül hívása • mentálhigiénés szakemberek meghívása • „Drogstratégia” • oktatófilmek • vetélkedők • előadások szülőknek, gyerekeknek, (kétgenerációs egészségnevelés • iskolaorvos, védőnők, fogorvos, nőgyógyász előadása, beszélgetések • teljes nemdohányzó intézmény
Környezet-egészség	• környezeti ártalmak megismerése • környezetvédelmi akciók szervezése • az egészséges környezet megóvása • veszélyhelyzetek felismerése • önálló közlekedés (ismeretek, gyakorlás) • balesetvédelem (ismeretek)	• szellőztetés, világítás, asztalok, székek, padok biztosítása (megfelelő méretek) • ülésrend • munkavédelmi szabályok megismerése és betartása • balesetvédelmi ismeretek alkalmazása • környezetvédelmi szakkör és KDP-csoport • egészségnevelési akciók • világnapok megtartása

3.1.4.3 Az egészséges életmódra nevelés keretei

Tanórai keretek között az alsó tagozatban a testnevelés órák, a magyar nyelv, irodalom, környezetismeret, technika és rajz órák keretein belül.

Felső tagozatban a természetismeret és biológia órák, technika, kémia és testnevelés órák keretein belül. Valamint a 6. évfolyamon az egészségtan modul része ként.

Az osztályfőnöki órák tartalma:

5. évfolyam: Életmódok és az egészség

6. évfolyam: Korlátok és lehetőségek
7. évfolyam: Függetlenségi törekvések és egészség
8. évfolyam: Felelősséged a jövődért

Nem hagyományos tanórai keretek között

(igény-és lehetőség szerint, az osztály döntése alapján, az államháztartás által biztosított normatíva és alapítványi támogatás igénybevételével)

- erdei iskola
- terepgyakorlat
- múzeumi óra
- kiállítások
- könyvtári óra
- témahét (egészségünk védelmében).

Tanórán kívüli lehetőségek

- szakkörök (egészségvédő, közlekedési, környezetvédelmi)
- tömegsport, mindennapos testedzés programja
- sportegyesületi tagság, iskolai sportkör
- osztálykirándulások
- nyári táborok (sport, úszó. tartásjavító)
- pályázatokon való részvétel
- helyi, körzeti, vármegyei szintű vetélkedők
- előadások: iskolaorvos, védőnők, fogorvos, ÁNTSZ, rendőrség, szakorvos, ökomenikus segélyszervezetek, missziók
- a Kisdiákok Presbitériuma programjai: egészségnevelés, közlekedés, tisztaság, környezetvédelem
- egyházi rendezvények, országos akciók, világnapok megtartása
- vizsgálatok, mérések
- növények, fák, virágok ültetése és gondozásuk
- drámapedagógiai eszközök.

3.1.4.4 Drogstratégia

Napjainkban a kábítószerek fogyasztásának világméretű terjedése súlyos társadalmi gondot okoz. Ezért a kábítószer-fogyasztás megelőzése minden olyan intézménynek kötelessége, amely fiatalok oktatásával, nevelésével foglalkozik. Ahhoz, hogy megfelelő javulást érhessünk el, olyan stratégiára van szükség, melyben mindenki megtalálja helyét és szerepét.

A stratégia célja:

- Felkészíteni a pedagógusokat a megelőzés feladatainak ellátására, hogy pontos ismeretük legyen a kábítószerekről, azok egészségkárosító hatásairól, fogyasztásuk jogi következményeiről.
- Legyenek tisztában az 5-6-7-8. osztályosok életkori sajátosságaival.
- Legyenek képesek a tanulókkal jó kapcsolatot kialakítani.
- Eredményesen tudják véghezvinni, segíteni a saját, a diákjaik és szüleik problémáinak kezelését.
- A nevelési módszerek gazdagítása, a megfelelő tapasztalatátadás.
- A Drogambulancia segítségének kihasználása.
- A rendőrséggel való hasznos együttműködés kialakítása.
- Gazdag, sokrétű, őszinte információt kell adni a gyerekeknek a drogokról, azok hatásairól, a fogyasztás jogi következményeiről:
- A csoportos foglalkozásokon önismeretük, önbizalmuk, problémamegoldó képességük oly módon fejlődjön, hogy képesek legyenek a konfliktusok kezelésére, megoldására.
- Alakítsuk ki a tanulókban a nemet mondás képességét, adott helyzetben megfelelő döntést tudjanak hozni.
- Tudatosítani kell minden tanulóban: az egészség kincs, megóvása alapvető érdekünk.
- Segíteni kell a drogproblémával küzdő gyermekeket, családokat.
- Kortárscsoportok felkészítése a droghasználat elkerülése érdekében.

Az egészségvédelmi stratégia végrehajtása, a hatékonyság vizsgálata

- A végrehajtás eszközrendszerében az ÁNTSZ Edelényi, Kazincbarcikai, Ózdi Kistérségi Intézet Kazincbarcikai Kirendeltsége fontos szerepet tölt be. Vizsgálatokat végez, adatokat gyűjt, ezeket elemzi, értékeli. Következtetéseket von le, feladatokat jelöl meg, ajánlásokat készít a felmerülő problémák kiküszöbölésére. Évente értékeli a program megvalósulását, hatékonyságát.

Hosszú távú célok

- **Helyi közösségek alakítása** (jogász, pszichológus, orvos, nevelési tanácsadó, szociális területen dolgozó) szakemberek közreműködésével. Szülők, civil szervezetek, akik a dohányzás, az indokolatlan gyógyszerfogyasztás kérdéskörét is megbízhatóan pozitív irányba tudják befolyásolni, azaz hatékonyan képesek ellene küzdeni, másokat megnyerni ehhez.
- A helyi közösségek mozgósítása érinti a családok életviteli szokásainak, a szabadidő eltöltésének jó irányba történő befolyásolását.
- Hosszú távon tehát be szeretnénk vonni a családokat a prevencióba, melynek formái a következők:
  - droggal kapcsolatos kérdések megvitatása szülői értekezleteken,
  - szóróanyagok, információs kiadványok közreadása,
  - a veszélyeztetett családok számára speciális természetű segítségnyújtás (ifjúságvédelmi felelős és az önkormányzat szociális osztályának közreműködése)
  - a rendszeres kapcsolattartás mélyítése.

Középtávú célok

Egészségnapok, drogprevenciós programok megvalósítása, helyi és közvetlen segítők programjainak támogatása.

- Erdei iskolai program kiszélesítése, még több osztály részvételének támogatása, alapítványi segítség szorgalmazása, pályázatok írása, hasznosítása.
- A mindennapos testnevelésbe való bekapcsolódás szorgalmazása diákjaink körében.
- A televíziós műsorok szelektív felhasználásának tudatosítása, a tömeg-kommunikációval szembeni kritikai magatartás kialakítása.
- A tanulók egészségtudatos magatartásának fejlesztése.

Rövid távú célok

- A drogprevenciós program folytatása – az egészségnevelés szerves részét képezve – a szaktanárok, osztályfőnökök, egészségnevelők, mentálhigiénés szakemberek bevonásával.
- A kortárssegítők (hetedik és nyolcadik osztályosok) felkészítése, továbbképzése.

- Az osztályfőnökök belső továbbképzése, főleg módszertani területen fogjuk ösztönözni munkaközösségi műhelymunka keretében.
- Éves felmérés alapján tájékozódás a tanulók egészséges életmóddal kapcsolatos beállítódásának színvonaláról, melyet értékelés, elemzés, feladatmegoldás követ.
- A dohányzással főképp a 6. és 7. osztályosok körében többet kell foglalkozni, mint törvényes drogveszéllyel.

Cselekvési terv

- Folyamatos mentálhigiénés nevelés. Minden osztályfőnöki tervben szerepeljenek feladatok az egészséges életmódra nevelés vonatkozásában.
- Foglalkozások megtartása, melyek motivációt nyújtanak a káros szenvedélyektől mentes életmód értékeit példázó életvezetés kialakítására.
- Olyan programok szervezése, amelyek pozitív, közösen átélt élmény útján segítik tanulóinkat a helyes életvitel megvalósításában.

A drogstratégiához kapcsolódó programlehetőségek

- Sportprogramok, délutánok, hétvégi túrák szervezése.
- Droginfó-sarok a könyvtárban: időszerű kiadványok, szórólapok.
- Önismereti foglalkozások.
- Iskolarádió adások.
- Találkozások szervezése: tanár, diák, szülő, pedagógus. Bűnmegelőzés (rendőrség), mentálhigiénés szakemberek segítsége
- Filmvetítés, beszélgetés, viták – felnőtt vezetővel vagy külső szakemberrel.
- Szaktárgyi órákon (biológia, testnevelés, osztályfőnöki) a különböző módszerek (vita, beszélgetés, tréning, önismeretei játékok, konfliktuskezelési technikák) elsajátítása.
- DADA- program, rendőrség

3.1.4.5 Személyi higiénés nevelés követelmények

1-4. évfolyam:

- Ismerjék az 5 érzékszerv ápolásának, védelmének módjait.
- Ismerjék saját testüket és annak működését életkoruknak megfelelően.
- Tudjanak önállóan mosakodni (testnevelés óra után is).
- Ismerjék és tartsák be a helyes fogmosás szabályait.

- Tudják, mikor kell kezet és fogat mosni.
- Igényeljék a személyi tisztaságot.
- Használják a mosdókban felszerelt szappanadagolókat, papírtörülközőt és WC-papírt.
- Alakítsanak ki helyes napirendet.
- Vigyázzanak ruházataik tisztaságára.
- Tudatosuljanak a jó testtartás jellemzői, a helyes légzés módjai.

5-6. évfolyam

- Tudatosan használják a 1-4. évfolyamon elsajátítottakat.
- Találják meg az optimális egyensúlyt alvás, pihenés, aktivitás között.
- Ismerjék fel az egyéni egészségi szokásrendszer és a jó közérzet kapcsolatát az érés-fejlődés folyamatában.
- Ismerjék a serdülőkorral járó higiéniás követelményeket.
- Öltözzenek az időjárásnak megfelelően.
- Tudatosuljanak a jó testtartás fizikai előnyei és ennek rendszeres gyakorlatai.
- Vegyenek részt, rendszeres mozgást végző csoportban (iskolánkban 3 éve működik a „mindennapos testnevelés” órák elve”).
- Ismerjék az élvezeti cikkek veszélyeit és a drogokat.
- Tudatosuljon, hogy mennyiben befolyásolják az érzelmek a családi kapcsolatok és az egyéni értékek az egészségüggyel kapcsolatos információk meghallgatását, illetve az egyes termékek, szolgáltatások kiválasztását.

7-8. évfolyam

- Tanulják meg testük működését, nemi szervük felépítését, tisztántartását.
- Tudatosuljanak a testápolás alapvető szabályai, tisztálkodási eszközök használata.
- Legyen fogalmuk a fogamzásgátlásról, a menstruáció és a szexuális élet higiéniájáról.
- Ismerjék az ülő foglalkozás káros következményeit.
- Tudják elemezni az egyes termékek szavatossági idejét.
- Legyen helyes napirendjük.
- Bírjanak önfegyelemmel.

3.1.4.6 Környezet higiénés nevelés követelményei

1-4. évfolyam - A tanuló

- Tartson rendet szűkebb – tágabb környezetében.
- Legyen állandó otthoni munkája.
- Etesse télen a madarakat, készítsen madáretetőt.
- Védje az állatokat és a természetet.
- Ítélje el az ezeket, veszélyeztető cselekedeteket.
- Óvja környezete tisztaságát.
- Ismerje a légszennyezés, tiszta vizek fogalmát.
- Vegyen részt papírgyűjtésben.
- Ismerje a szelektív hulladékgyűjtés fogalmát, és lehetőség szerint tartsa be.
- Törekedjen az újrahasznosított papírok használatára.

5-6. évfolyam

- Érezze fontosságát az állatok téli etetésének, a Nemzeti Parkok jelentőségének, védelmének.
- Legyen vágya a természet iránti szeretet megismerés és védelem.
- Legyen tisztában a levegő, víz, talaj szennyező anyagaival, ezek káros hatásaival.
- Ismerje fel az ember és a természet környezetkárosító hatásait, a megelőzés és a megoldás lehetőségeit.
- Kirándulásokon környezetbarátként viselkedjen.

7-8. évfolyam

- Tudatosuljon az egyén és társadalom felelőssége az egészséges környezet megvalósításában.
- Érezzen felelősséget a Föld élőlényei, az élet tisztelete iránt.
- Legyen tisztában az állat- és növényvédelem fontosságával.
- Alkalmazni tudja az ember és természet környezetkárosító hatásainak megelőzését és a megoldás lehetőségeit.
- Tudatosan vásároljon környezetbarát termékeket.
- Ismerje a veszélyes hulladék fogalmát.

3.1.4.7 Egészségnevelési oktatási anyag - 1-8. osztály

1. osztály

- A test felépítésére vonatkozó helyes fogalmak, testrészeink

- (A téma feldolgozásánál a tanulók szóba hozhatják a testi fogyatékosságot. Az ilyen emberekkel való együttélésre kell nevelni a gyerekeket, valamint elfogadásra, szeretetre.)
- A test tisztasága, személyi higiéné. A tisztálkodás eszközei
- (Meg kell említeni a látható és nem látható szennyeződéseket. Elhangozhat a vírus, baktérium kifejezés is. Ezek szervezetbe való bejutását is el lehet magyarázni.
- Torokgyulladás, hasmenés, hányás, bőrkiütés, stb. tünetek mögött mindig kívülről bejutó, szabad szemmel nem látható anyagok tételezhetők fel.
- A tisztálkodás közösségi hatását is meg kell említeni.)
- Fogápolás
- Hogyan őrizhető meg a fogak épsége? Miért fontos, hogy a fogak épek maradjanak. Milyen a jó fogkefe, a helyes fogmosás.
- Környezetünk tisztasága, védelme
- (Érthetővé kell tenni a gyermekek számára, hogy a tiszta környezet az ember számára létfeltétel, hiszen az elhanyagolt szennyezett területekről járványok, betegségek keletkezhetnek. A víz, a szél, az állat is közel juttathatják a szennyező anyagokat az emberekhez. Családi munkamegosztás, milyen feladatok vannak a családban?)
- Az öltözködésről
- (Ezt a témát a test védelme a hideg és az erős napsütés vagy egyéb más, pl. mechanikus hatás ellen, illetve a divat oldaláról lehet megkülönböztetni. Réteges öltözködés. Fehérnemű cseréje)
- Balesetveszélyes helyeztek
- Teendők baleset esetén.

2. osztály

- Táplálkozási szokások és ismeretek
- (Miért van szükség, táplálkozásra. Táplálkozásaink mennyiségi elosztása a napszakoknak megfelelően.
- Teljesítmény és táplálkozás
- (Ha sokat eszünk figyelmünk csökken, ezért nem jó közvetlenül étkezés után szellemi munkát végezni. Milyen tápanyagokból épülnek fel élelmiszereink?
- Melyik tápanyagokból szükséges több, melyikből kevesebb a szervezetünk számára? Milyen fontos anyagokra van szüksége a szervezetnek még?)
- Helytelen táplálkozási szokások

- Hogyan készül az ebéd? Mozzanatai, te miben segítesz?
- Baleset-megelőzés
- Testünk edzése

3. osztály

- Egészség, betegség
- (Mit jelent az egészség, betegség fogalom? Betegségek fajtái: akut, krónikus, fertőző. Megelőzés: tisztasági szokások kialakítása, a betegségek megismerése, szűrővizsgálatok, védőoltások, mozgás, sportolás stb..)
- Helyes életmód, egészséges napirend
- (A helyes életmódhoz tartozik:
- Ismeretszerzés: olvasás, tanulás
- Munka: házimunka, kerti munka, szerelés, javítás
- Közösségi tevékenység: sport, közös kirándulások, mások segítése stb..
- Aktív pihenés: a szabadidő helyes eltöltése, sport játék, mozi, hangverseny)
- Sport, mozgás, egészség
- Környezetünk védelme
- Természetvédelem
- Baleset-megelőzés, elsősegélynyújtás

4. osztály

- Barátság, érzelmek, társas kapcsolatok

  (Az érzelmek, a társas kapcsolatok, a barátság fogalmainak értelmezésénél a dolgozók, jelenségek, és személyek valós tulajdonságai megismerésének szükségét kell hangsúlyozni.)

- Egészség

  (Megelőzés, immunrendszer, védőoltás.)

- Betegség

  Különböző szervi megbetegedések, fertőző megbetegedések. Szorongás, félelem.

- Élvezeti szerek és károsító hatásuk

  A káros szenvedélyek kialakulása ellen csak az egészséges szokások, kialakulásával lehet védekezni. Az a gyerek, aki sok értelmes dolgot tesz, gyűjt, barkácsol,

farag, nyelveket tanul, nincs kitéve a káros szenvedélyek kialakulásában veszélynek. A tanulók előtt világossá kell tenni, hogy az alkohol a kábítószer, illetve a bizonyos gyógyszerek fogyasztásától a fiatalok, illetve felnőttek az életükben jelentkező problémák megoldását várják, remélik. Mire rájönnek, hogy említettek nem hoznak megoldást, addigra már rászoknak, nem tudnak menekülni tőlük. Dohány, alkohol, kábítószer káros hatásai.

- Elsősegélynyújtás, baleset-megelőzés
- Testünk edzése

5. osztály

- Ápoltság, divat, egészség

  Az ápoltság az ember testének és öltözetének higiéniájára, tisztaságára vonatkozós fogalom, kifejezi az ember önmagához, környezetéhez való viszonyát, értékelő magatartását.

  Az ápolt ember egészségesen tartja testét, a szennyeződésektől megtisztítja bőrét, haját, körmét, s ezt teszi ruházatával is, tisztán jelenik meg embertársai között. Az ápolatlanság hátterében önmagunk is és környezetünk lebecsülése húzódik meg. A divat a korízlésnek megfelelő ruhaneműk színére, anyagára, fazonjára vonatkozik, mely kiegészülhet a test dekorációjára, arc, szemhéj, haj, köröm festésekre.

  Az ápoltság szorosan összefügg az egészséggel, míg a divat nem de hatásában mégis lehet egészséges, egészségtelen, vagy közömbös az egészségre.

- Testünk higiéniája

  Mind a két nemnek meg kell ismernie a másik szervi működést is, hisz ezzel válnak még megértőbbekké is egymással szemben. A bőrmirigyek fokozott termelése miatt, illetve a nemi szervek fertőzésekkel szembeni érzékenysége miatt, e- korba kell megerősíteni azokat a higiénés szokásokat, amelyek a nemiségükkel kapcsolatos)

- A serdülőkor kozmetikája

  Fontos téma, meg kell érteniük, hogy a bőrünkön bekövetkezett változása, hormonális változásra következett be – pl. mitesszerek, melyek fokozott mirigyműködés következtében alakulnak ki, de idővel elmúlnak. Viszont örökké megmaradnak azok, a hegek, melyek egy-egy nagyméretű pattanás szakszerűtlen kinyomásából

keletkeznek. Fokozott tisztálkodással a nagyobb bajok, erősebb gyulladások elkerülhetők.

- Egészséges otthon és iskola

  A következő szempontokat kell figyelembe venni:

  Tisztaság, megfelelő mozgástér, fényviszonyok, levegő tisztasága, hőmérséklet, páratartalma, zajhatások.

  A nem megfelelő viszonyok korai kifáradáshoz, kimerüléshez, betegségekhez, szervi károsodások, kialakulásához vezethet.

  A környezetszennyezés kérdését is itt célszerű tárgyalni. El kell jutni a tanulókkal, hogy felismerjék saját rossz szokásaikat is. Pl. a szemetelés

  Zajártalom: osztályokban, folyosón, utcán keltenek a hangoskodásukkal.

  Fontos, hogy Te mit tudsz tenni környezeted védeleméért.

- Mozgás, egészség: Kirándulás
- Baleset-megelőzés

6. osztály

- Élelmiszerek összetevői

  Meghatározandó: tápanyag, nyersanyag, élelmiszer, étel, rostok. Tápanyagok: energiát adók: zsírfehérje, szénhidrát. Testépítők: fehérje, ásványi sók. Szabályozók, védők: vitaminok, nyomelemek.
- Energiaszükséglet, energia bevitel,
- alapenergia szükségélet,
- helyes táplálkozás
- túlsúly veszélyei.
- Konyhatechnikai eljárások

  Célja: a nyersanyagok és élelmiszerek átalakítása, fogyaszthatóvá tétele.

  Pl. habverés, rántáskészítés, hús kiverés stb. Tartósítás: tartósítószerek, tartósító módszerek.

- Tudatos egészségmegőrzés

  aerobik, torna, egészséges táplálkozás.

- Serdülőkor küszöbén

  Testi változások, hormonrendszer, szaporító rendszer. Lelki változások, konfliktusok, megoldási lehetőségek.

- Baleset-megelőzés
- Szenvedélybetegségek

7. osztály

- Egészség, betegség, orvoshoz fordulás

  Az egészségfogalom, az egészséges ember. A betegség fogalma, a beteg ember. Mi a teendő a beteg emberrel, míg az orvos megérkezik. A beteg ember ápolása. Mikor fordulok orvoshoz. Mit kell tudnom a rendelőben, mit kell magammal vinnem? Gyógyítási szokások. Orvosi ellátás: gyógyszeres kezelés, védőoltás

  Házi gyógyítás: gyógymódok, indokolatlan, gyógyszerszedés

- Allergia – kialakulása- veszélyei. Szervezetünk védekezése

  Immunrendszer: zavarai, AIDS

- A beteg helye a családban - Szeretteink elvesztése.
- A család jelentése, működése, feladatai. Nemi szerepek
- Szenvedélybetegségek: alkohol. Az alkohol hatásai. Alkoholfüggőség

  Drog: fogalom. A drog fajtái, fogyasztása, függősége kialakulása, következménye.

- Baleset-megelőzés

8. osztály

- Önismert, önértékelés, önkritika. Ki vagyok én? Kire hasonlítok? Szüleim, testvéreim, barátok, tanárok. Jellemzések megbeszélése.
- Szeretet, őszinteség, barátság. Minden ember vágyik igazi jó barátra, aki megérti, szereti, segíti. A barátságnak rendkívül nagy jelentősége van az önismeretben, de párválasztásban is.
- Szerelem. Ábrázolása: a képzőművészetbe, zenei, irodalmi alkotásban. A szerelem fejlődése. A nemi élet elkezdése. A nemi élet elkezdésével együtt káró veszélyek. Nemi élet higiénéje, egészségtana.
- Családalapítás
- Hogyan készülök fel a családalapításra: szociális, és nemi érettség

- Felkészülés a gyermekvárásra, gyermekvárás örömei, csecsemőgondozás. Terhesség megszakítás, fogamzás, szabályozás. Szeretet hiánya: durvaság, megbántás, becsapás
- Baleset-megelőzés

3.1.4.8 Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

- Egészséges személyiségfejlődés elősegítése.
- Gondos, megfelelő, rendszeres szellőztetés.
- Tájékozódunk a tanulók tanulást befolyásoló egészségügyi állapotáról, részképesség zavarokról.
- Megfelelő világítás, számítógép elhelyezés, ülésrend, iskolatáska súlya.
- Mozgásigény kielégítése- mindennapos testmozgás.
- Dohányzás alkoholfogyasztás – és kábítószer használat megelőzése.
- Iskolán belüli bántalmazás megelőzése.
- Fogyatékosok és hátrányos helyzetűek integrációja.
- Délutáni szabadidős foglalkozások biztosítása.
- Sportprogramok, versenyek csoportfoglalkozások.
- Egészségnap szervezése témahét keretében
- Kirándulások, túrák szervezése.
- Tájékoztató fórumok szervezése (meghívott előadó) szülők, diákok számára.
- „Legszebb tanterem” verseny tovább folytatása.
- Egészségnevelési faliújság létrehozása.
- Tantárgyak áttekintése az egészségfejlesztés szellemében.

3.1.4.9 Környezeti nevelési program

„És látá Isten, hogy minden, amit teremtett vala, ímé igen jó.”

(IMóz. 1,31)

Az iskolai környezeti nevelés törvényi háttere

- Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény célja, hogy elősegítse az állatvilág egyedeinek védelmét, fokozza az emberek felelősségtudatát az álla-

tokkal való kíméletes bánásmód érdekében, valamint meghatározza az állatok védelmének alapvető szabályait. A törvény kimondja, hogy az oktatás során állatkísérletek elvégzésére a diákokat nem lehet kötelezni.

- A Hulladékgazdálkodásról szóló törvény kimondja, hogy a hulladékgazdálkodással kapcsolatos ismereteket oktatni kell, azok a Nemzeti Alaptanterv részét képezik.

A környezeti nevelés feladata

- Az Isten által teremtett világ értékeinek felismerése, és felelősségteljes megóvása.
- A gyermekek felkészítése környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre.
- Megfelelően stabil és megújulásra képes érzelmi kapcsolat megalapozása és megerősítése az élő és az élettelen környezettel.
- A környezeti megismerése szándékának és képességének kifejlesztése.
- Az igény felkeltése a tanulókban és képessé tételük: a környezet változásainak, jelzéseinek a felfogására, összefüggő rendszerben történő értelmezésére, a rendszerben felismerhető kapcsolatok megértésére, a problémák megkeresésére, okainak megértésére, kritikai és kreatív gondolkodás kialakítására, és ez által, a lehetséges megoldások megkeresésére, az egyéni és közösségi döntések felelősségének megértésére, vállalására környezeti kérdésekben, a környezet érdekeit figyelembe vevő cselekvésre.

Az iskola működése környezetei nevelési szempontból

- Az iskolában a tantestület nagy része foglalkozik valamilyen szempontból környezeti nevelési kérdésekkel a tanulási órákon és azokon kívül.
- Vannak, akik minden akcióban, munkában részt vállalnak, vannak, akik időnként kapcsolódnak egy-egy tevékenységi területhez. A környezeti nevelés az iskolai életnek azon területe, ahol minden iskolában dolgozó pedagógus és nem pedagógus munkatársunk tevékenységére szükség van a siker eléréséhez (pl. takarítók, karbantartó, stb.)

3.1.4.10 Irányelvek a környezeti nevelési programhoz

Alapelvek:

- Bibliai alapok - Isten teremtette a világot. Mózes első könyve: A teremtésről.
- A környezetvédelem szemlélet, gondolkodás- és életmód, nem tudomány, és nem pusztán egy önálló program.

- A környezetvédelem szemléletjellegéből adódóan kritikus, az új és jobb megoldások keresésére irányul.
- A környezeti nevelésnek hitelesnek kell lennie, az iskolában látott és tanult dolgok nem állhatnak ellentétben egymással!
- A környezetvédelem összhangban van az egészség-, a munka- és a természetvédelemmel, továbbá az etikával és az anyanyelv védelmével.
- A bibliai integráció megvalósulása a tantárgyakban segíti a környezeti nevelést is.

További alapelvek, értékek, szemlélet

- Az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése.
- Rendszerszemléletre nevelés.
- Holisztikus és globális szemléletmód kialakítása.
- Fenntarthatóságra nevelés.
- A környezetetika hatékony fejlesztése.
- Érzelmi és értelmi környezeti nevelés.
- Tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés.
- Tolerancia és segítő életmód.
- A környezettudatos magatartás és életvitel segítése.
- Az állampolgári – és egyéb közösségi – felelősség felébresztése.
- Az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése.
- Az egészség és a környezet összefüggései.
- Helyzetfelismerés, ok- okozati összefüggések.
- Problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség.
- Globális összefüggések megértése.
- Fogyasztás helyébe életminőség.
- Létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák.

Célkitűzés

- Isten ránk bízta a Földet, óvjuk!
- A tanulók környezettudatosságának fejlesztése.
- A környezettudatos szemlélet, és az ehhez szükséges ismeretek átadása.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetenciák fejlesztésének összehangolása a környezeti nevelési programmal.

- ÖKO-iskola követelményeinek való megfelelés.

Stratégia

- Az iskolában környezettudatos légkört kell kialakítani, a lehetőségekhez mérten a gyakorlatban is meg kell jeleníteni a környezetvédelmet. A legnagyobb nevelő hatása a látott dolgoknak, példának van.
- A környezettudatos légkörre lehet építeni célzott környezeti nevelési programjainkat: versenyek, pályázatok, erdei iskolák stb.
- Minden tanévben az iskola, éves munkatervében meghatározott osztályokban kompetencia tábort szervezünk, melynek egyik kiemelkedő célkitűzése a környezettudatos nevelés.

A környezeti nevelés tervezésekor és megvalósításánál figyelembe vett szempontok

- Környezetvédelmi felelős választása, akinek feladata, hogy a környezetvédelem szempontjából megítélje (támogassa, vagy ellenezze) és javaslataival segítse az iskolai életet.
- Részt veszünk a különböző környezet-, természet-, és egészségvédelmi versenyeken, vetélkedőkön, pályázatokon.
- Az osztálykirándulásokat felhasználjuk a környezeti nevelésre.
- Az erdei iskolákat szakmai igényességgel szervezzük. Környezet- és természetvédelmi szakkört szervezünk.
- Az iskolában kitett reklámok mind a környezeti nevelés, mind a reklámtörvény kívánalmainak feleljenek meg.
- A papírgyűjtések mellett lehetőség szerint a szelektív hulladékgyűjtési akciókat is megszervezzük.
- Az iskolai környezettudatosságot be kell mutatni, ki kell hangsúlyozni, modellként kell felhasználni a környezeti nevelésben.
- Rendszeresen (évente 1-2 alkalommal) környezetvédelmi előadásokat kell szervezni a tanári kar, a szülők részére, aktuális témához kötődően.
- Élet közeli tanulási környezet biztosítása
- Gazdag eszköztár, játékosság, sokszínű tevékenységrendszer biztosítása

3.1.4.11 Az egyes tantárgyak kiemelt környezeti nevelési lehetőségei

Testnevelés és egészségfejlesztés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésüket,
- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében,
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes,
- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagból készüljenek az eszközök, és a tornaszerek,
- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat (pl. méta, karikahajtás, gólyalábazás, zsákban futás)
- tudatosítsák általa az egészség és a környezet komplexitását

Magyar nyelv, irodalom

Általános iskola- alsó tagozat (6-10 év).

A tanulók

- ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges ember alkotta környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat (mesék, mondákat, népdalokat és verseket),
- egy táj megismerésekor képesek legyenek kifejezni érzelmeiket, alkalmazva érzékeltessék az anyanyelv gazdagságát, szépségét a szóbeli és írásbeli kommunikáció során.

Általános iskola –felső tagozat

A tanulók

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását és mindezt tudják alkalmazni a természeti és ember alkotta környezettel való kapcsolatteremtésben,
- törekedjenek az anyanyelv védelmére,
- sajátítsák el a média elemzésének technikáit,
- tudjanak disputát folytatni,

A tanulókban

- alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés,

- növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával,
- fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével.

Történelem és állampolgári ismeretek

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet (Móz. 1-2.)
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására,
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete,
- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében.

Angol nyelv

A tanulók

- váljanak érzékennyé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével,
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit,
- ismerjék meg más népek ilyen irányú tevékenységeit, valamint az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit,
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projektmunkában választ keresni,
- állampolgári felelősségtudatuk fejlődjön.

A tanulóban:

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben,
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikációképessége és fedezzék fel ennek lehetőségeit.

Matematika

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket a tantárgyon belül alkalmazzák,
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésre, elemzésére statisztikai módszerek segítségével,
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni,
- logikus gondolkodásuk, a szintetizáló és a lényegkiemelő képességük fejlődjön,
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait,
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására,
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni,
- legyenek képesek reális becslésekre.

A tanulóban:

- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás,
- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket.

Fizika, technika és tervezés

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára,
- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatásokat (sugárzások, zaj, rezgés)
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatásokat,
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra,
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni,
- ismereteik birtokában, tetteik következményeit látó, távlatokban gondolkodó állampolgárrá váljanak.

Földrajz

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről,

- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit,
- ismerjék meg a világ globális problémáit,
- ismerjék meg és őrizzék a természeti, és ember alkotta táj szépségeit.

Biológia

A tanulók:

- ismerjék meg a globális és a helyi környezeti problémát és azok megelőzései, illetve mérséklési lehetőségeit,
- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet,
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti – működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket,
- ismerjék meg környezet-egészségügyi problémákat,
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére,
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat
- a tanulókban alakuljon ki ökológiai szemléletmód.

Kémia

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel,
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására,
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére,
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait.

Ének-zene

A tanulók

- ismerjék fel a természeti, ill. művészeti szépség rokonságát és azonosságát,
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait,
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban,
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét,

- tudják, hogy az élő, ill. élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapokban egyaránt akusztikus élményt jelentenek,
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni.

Vizuális kultúra

A tanulók

- ismerjék fel a természeti, ill. művészeti szépség rokonságát és azonosságát,
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit,
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás, a fenntarthatóság egyik alappillére; tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira,
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát,
- legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni,
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően,
- ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését,
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre,
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket

A környezeti nevelés színterei iskolánkban

- Hagyományos tanórai oktatásszervezésben
- Nem hagyományos tanórai keretben
- Tanórán kívül

Hagyományos tanórai oktatásszervezésben	**Nem hagyományos tanórai keretben**	**Tanórán kívül**
• tantárgyakban (biológia, környezetismeret, földrajz, természetismeret, kémia)	• a tanév során, lehetőség szerint felkínáljuk az erdei iskolában eltöltött néhány nap lehetőségét (szülői támogatással, alapítványi, pályázati lehető-	• versenyek, vetélkedők (házi, városi, területi és vármegyei versenyeken való részvétel)

• egyéb tantárgyakban rejlő lehetőségek kiaknázása (irodalom, történelem, vizuális kultúra, idegen nyelv, fizika, technika és tervezésstb.) • osztályfőnöki órákon	ségek igénybevételével minden gyermeknek megadjuk a lehetőséget). A nyári ökológiai és természetvédelmi táborok kínálta lehetőségeket felkutatjuk és tanulóinknak nyári programként ajánljuk. • a normatíva által biztosított alapból a költségvetésben tervezett mértékig támogatjuk a környezeti nevelés iskolán kívüli programjait (túra, múzeumlátogatások intézménylátogatás nemzeti parkok stb.) • projektmódszer alkalmazása (környezeti neveléssel kapcsolatos témák feldolgozása) pl.: Az Aggteleki Nemzeti Park növényvilága; Az Aggteleki Nemzeti Park állatvilága; stb.	• bekapcsolódás a város illetve országosan meghirdetett akciókba (hulladékgyűjtés, takarítás stb.) • jeles napok, a környezeti neveléssel kapcsolatos világnapok megtartása, akciók szervezése • gyűjtési akciók megszervezése (papír, szelektív hulladék, szárazelem) • kiállítások szervezése (rajz, fotó, egyéb) • pályázatokon való részvétel • szakkörök szervezése • publikálás (tanár, diák) • előadások szervezése (tanárok, diákok, szülők körében) • Együttműködés az Aggteleki Nemzeti Parkkal

3.1.4.12 A környezeti nevelés módszerei

Játékok: szituációs játékok, memóriafejlesztő játékok, érzékelést fejlesztő játékok, kapcsolatteremtő játékok, drámapedagógiai eszközök

Riportkészítés: írott, képes, film, hanganyag

Projektmunka: kreatív feladatok, közösségépítés, művészi kifejezés

Terepgyakorlatok: iskolán belül, környezetünkben, a lakótelepen, városunkban, erdei iskolai terepen

1. Taneszközök

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek. Folyamatosan frissíteni, pótolni kell a környezeti nevelés szakkönyvtárát és kialakítani a multimédiás eszköztárat. Az erdei iskolai programok, és a nyári táborok számára megfelelő számban kell biztosítani a biológiai és kémiai vizsgálatokhoz szükséges eszközöket, vegyszereket. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, hogy a nevelő-oktató munkát segítő eszközök, és felszerelések jegyzékébe beépüljön a környezeti nevelés speciális eszközigénye.

2. Erőforrások

Humán erőforrások	Feladat, szerepkör	Erősségek
Iskolavezetőség	Támogatja a környezeti nevelési programokat. A minőségi munka részeként értékeli az ilyen tevékenységet. Anyagi forrásokat teremt. Ösztönző rendszert dolgoz ki. Aktívan részt vesz az egyes programokban.	Hiteles személyiségek a pedagógusok és a diákság számára. Hasznosítható kapcsolatrendszer.
Tanárok	Kidolgozzuk és a tantárgyakba beépítve tanítjuk az egyes környezeti tartalmakat.	Valamennyi szakos elfogadja, hogy minden tanár feladata a környezeti nevelés.
Osztályfőnöki közösség	Évfolyamokra lebontva foglalkozunk az egészségneveléshez kötődő környezeti nevelési tartalmak feldolgozásával.	Lehetőség van az aktualitások azonnali megbeszélésre osztályközösségi szinten.
Kisdiákok Presbitériumát segítő tanár	Lehetősége van a környezeti nevelés, egészségnevelés területeinek erősítésére	Szakmai kompetencia, személyes ráhatás

Adminisztratív dolgozók	Támogatják a tanári munkát az egyes programok hátterének biztosításával.	Részt vállalnak a szelektív hulladékgyűjtésben, takarékosságban, környezetbarát irodai eszközök beszerzésében.
Technikai dolgozók	A programok tárgyi feltételeinek biztosítása, világítási hálózat karbantartása,	Növénygondozási program, szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás, lombgyűjtés az udvaron
Diákok	A tervezett éves programban sokoldalúan vesznek részt (hallgatóság, tevékeny szerepvállalás, önálló kutatások és kezdeményezések)	Valamennyi diák érintett, nagy a jelentősége a helyi értékek felkutatásának, partnerség a felnőtt résztvevőkkel. A fő hangsúly a szemléletformáláson van.
Szülők	Előadások tartása, szemléltetőeszközök gazdagítása, anyagi támogatás, külső erőforrások felkutatása.	Tevékeny részvétel a programokban, az ő szemléletük is formálódik, a környezeti nevelés túlmutat az iskola falain.

3.1.4.13 Az iskola jövőképe a környezeti nevelés tükrében

Szeretnénk, ha iskolánk olyan intézménnyé válna, ahol a szülő és gyerekek által közösen kialakított iskolaudvaron természetes körülmények között zajlik néhány összejövetel.

A belső terek hangulatosabbak lesznek, több növény lesz mindenütt.

A diákjaink és dolgozóink figyelnek az intézmény energia- és vízfelhasználásra, csökken a hulladék mennyisége, melynek java részét szelektíven gyűjtjük. A diákok a technikai dolgozók segítségével az iskolaudvaron két lombkomposztálót alakítottak ki az ősz folyamán.

Diákjaink cselekvő kezdeményező szerepet játszanak az iskolában kialakult környezettudatos szemlélet elterjedésében, a városrészben.

A szülők azért választják intézményünket, mert a diákok harmonikus, esztétikus, stressz mentes körülmények között tanulhatnak.

Célunk, hogy iskolánk elnyerje az ÖKO-iskola címet.

Rövid távú célok

- A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg!
- Erősítsük a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket.
- A pedagógusok, a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői!
- Az iskola tisztaságának javítása, szemét mennyiségének csökkentése.
- Takarékoskodás a vízzel és a villannyal.
- A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetünket, lássák az értékeket, problémákat, ápolják a hagyományokat!
- Legyenek a tanulók környezetük, szülőföldjük védelmezői!
- Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját, az önálló ismeretszerzés képességét- meglapozva az élethosszig tartó tanulás!
- Célunk, hogy iskolánk elnyerje az ÖKOISKOLA címet pályázat útján.
- „Jó gyakorlat” átvétele, fenntartása folyamatosan.

Konkrét célok:

- Az iskola minden dolgozója érezze fontosnak a környezeti nevelést munkájában
- Továbbképzés szervezése a témában
- Iskolanap (gyermeknap) szervezése során is legyen kiemelt cél a környezettudatos magatartás
- Nyári táborok szervezése
- A szakórákon minden lehetőség megadása a környezeti neveléshez
- Tanórán kívüli foglalkozások (kiállítás, múzeumlátogatás)
- Természetvédelmi versenyekre felkészítés
- Számítógépek felhasználása környezeti nevelési céllal
- A szülők és helyi lakosok bevonása az iskola környezeti nevelési programjába.

Tanórán kívüli és tanórai foglalkozások

- terepi munka során: terepgyakorlatok, táborok, tanulmányi kirándulások, akadályversenyek,
- témanapok (egészséges életmód, környezeti ártalmak)
- szelektív hulladékgyűjtés
- „akciók”: pályázatok, újságkészítés, kiállítás-rendezés, kérdőíves felmérés, iskolarádió működtetése,
- osztálykirándulás
- „látogatás”: múzeum, állatkert, botanikus kert, nemzeti park, (szeméttelep, hulladékégető, szennyvíztisztító stb..)
- szakkörök
- gyereknap
- „iskolazöldesítés” (zöld sarok a könyvtárban, zöld, virágoskert)
- témanap, témahét (virág, ritmus, szivárvány, víz, kő stb..)
- „jeles napok” Ökológiai Intézet előadássorozata
- projekt (pl. savas eső, vízvizsgálat, zuzmóprogram)
  - „Belefulladunk a hulladékba”
  - Egy pohár víz
  - Védjük meg!
    - Zöld Napokon – néhány jeles nap megünneplése, (a Víz Világnapja; A Föld Világnapja, Madarak és Fák napja) a naphoz kapcsolható programok, vetélkedők, kiállítás, akadályverseny szervezése
    - Továbbképzések, előadások szülőknek
    - Villany és víztakarékosság időszakos ellenőrzése

Módszerek

- játékok
- modellezés
- riportmódszer
- projektmódszer
- terepgyakorlati módszerek
- közösségépítés
- kreatív tevékenység

- művészi kifejezés

Kommunikáció

Iskolán belüli kommunikáció formái

- Kiselőadások tartása megfelelő szemléltetőeszközökkel,
- Házi dolgozat készítése,
- Poszterek készítése és bemutatása,
- Faliújságon közölt információk készítése,
- Szórólapok készítése

Iskolán kívüli kommunikáció formái

- Környezetvédelmi cikkek feldolgozása különböző napi- heti, ill. módszertani lapokból
- Környezeti problémákról megjelent tudományos cikkek feldolgozása
- Környezetvédelemről szóló rádió- és televíziós hírek feldolgozása, értékelése,
- A környezet állapotfelmérésének értékelése, kapcsolatfelvétel az illetékesekkel,
- A közvetlen környezet problémáinak felmérése, értékelése, együttműködés az illetékes önkormányzattal.

3.1.5 Közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

„Ti magatok is, mint élő kövek épüljetek fel lelki házzá.”

(1Péter 2,5)

A közösségre vonatkozó fogalmak, ismérvek

A közösség: az együttműködés legmagasabb rendű formája, nagyfokú öntevékenységet és innovációt feltételez.

A közösség általános ismérvei

- közös bibliai értékrend
- közös érdek
- közös célok és döntések
- közös erőfeszítések
- jellemző a „mi-tudat”.

Közösségfejlesztés: értékteremtő közösségek létrehozása és fejlesztésére irányuló tudatos tevékenység.

Szociális kompetencia fejlesztése: empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodó képesség.

Az SNI, HH és HHH tanulók beilleszkedésének segítése, és a másság elfogadása a tanulói közösségben.

A közösségi nevelés lényege: a tevékeny közösség nevelőerejének tudatos, szakszerű kiaknázása, keresztyén értékek erősítése az egyéni fejlődés érdekében.

A közösségi nevelés változatai

- csoportokban nevelés
- társas kapcsolatok alakítása
- közösségi érzés fejlesztése
- közösségi tevékenységekben való részvétel
- Iskolai közösségfejlesztési programunk kialakítása a fent elsorolt ismérvek figyelembevételével történt.
- Gyülekezeti életbe való bekapcsolódás.

„Az Úrnak félelme feje a bölcsességnek.” (Péld. 1,7)

Általános alapelvek

Az iskola a szocializációs folyamat egyik legfontosabb színtere. Tanulóink beilleszkedési, normakövetési tapasztalatai meghatározóak lesznek későbbi életükben. Munkájuk, családi életük, baráti tapasztalataik során szembesülniük kell mások eltérő véleményével és döntéseivel. Alkalmanként el kell fogadniuk a rájuk nézve kedvezőtlen közösségi döntéseket is. Ezért a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatoknak az egész iskolai életet át kell hatniuk.

Milyen közösségeket akarunk fejleszteni?

Mindazon iskolai közösségeket (gyermek és felnőtt közösségeket egyaránt), amelyek tevékenységük, munkájuk során hatással vannak egymásra és a tanulók közösségére.

- osztályközösségeket
- az osztályfőnökök közösségét
- az egy osztályban tanító nevelők közösségét
- szakmai munkaközösségeket
- a Kisdiákok Presbitériumát, mint a diákönkormányzat szervezeti formáját

- az iskolában dolgozó munkatársak közösségét (nem pedagógusok)
- indirekt módon a családok, mint közösségek fejlesztését (mint a szocializáció elsődleges szintjét)
- szülői közösségeket az osztályokon belül.

Fejesztendő közösségek	Módszerek, eszközök, eljárások	Célérték: mikor tekintjük fejlettnek a közösségeket?
Osztályközösségek	• szociometrikus felmérés készítése a csoportstruktúra megismeréséhez. • a közösségi értékrend kialakítása az iskolai értékrend figyelembe vételével, ami a bibliai értékeket is magában foglalja • a meggyőzés módszerének alkalmazása a normakövetés számonkérésekor • a kooperatív tanulásszervezés módszerének alkalmazása az oktatás során • a drámapedagógia eszközeinek alkalmazása • csoportösszetartást, csoporttudatot segítő tevékenységek alkalmazása: projekt, témahét • az önkormányzás, a felelősi rendszer kialakítása és működtetése • tanórán kívüli értékteremtő tevékenységek szerevezése (klubdélután, osztálykirándulás, kulturális programok, hulladékgyűjtés, hagyományápolás, műsorok) • egyéni elbeszélgetés a tanulókkal • megerősítés (dicséret, jutalmazás) • napkezdő áhítat • a pedagógus példamutató életmód gyakorlásával mintát jelent a gyermek számára	• ha a közösség érzékenyen visszahat a többiek gondjaira • ha a közösen elfogadott normákat betartják és másokkal is, betartatják • ha a benne lévő egyének érdeklődnek a többiek iránt • ha jó a kommunikáció az egyének között • ha tagjainak biztosítja az esélyegyenlőséget • ha elfogadja a másságot (fizikai, szellemi, szociális, vallási, etnikai, egészségügyi tekintetben) • ha elutasítja az agresszsiót • ha működik az építő egymásrautaltság, az egyéni felelősség, az egyenlő részvétel a közös munka során
Osztályfőnökök közössége	• az osztályfőnöki éves munkatervek megfogalmazása és elfogadása. Közreműködés a feladatok megvalósításában	• ha az osztályban tanító kollégák rendszeres segítséget, támogatást

	• a negyedéves ülésekre való felkészülés: a problémák jelzése, megoldási javaslatok készítése • az osztályban tanító pedagógusok nevelési tevékenységének koordinálása • a tanulók tanórán kívüli tevékenységeinek, közösségi programjainak szervezése • személyiségfejlesztő módszerek elsajátítása • hospitálás • önképzés • továbbképzések szervezése	kapnak az osztályfőnököktől a felmerülő problémák megoldásában • ha a konfliktuskezelés jól megoldott • ha megvalósul a tapasztalatcsere az osztályfőnökök között (esetmegbeszélések) • ha megvalósul az információátadás az alsó és felső tagozat osztályfőnökei között
Az egy osztályban tanító pedagógusok közössége	• információcsere • azonos és következetes bánásmód az osztályon belül • osztályszintű problémák megoldásának közös kidolgozása, a megoldásban való következetes és egységes eljárások betartása. (magatartás, tanuláshoz való hozzáállás) • hospitálás egymás óráin	• ha a közösen elfogadott szabályokat minden nevelő következetesen betartatja, és számon kéri annak elmaradását • ha mindenki őszintén beszél a felmerült problémáiról
Szakmai munkaközösségek	• tanórai és tanórán kívüli oktatási-nevelési feladatok meghatározása, rögzítése az éves munkatervekben (szakkörök, képességfejlesztők szervezése, felkészítés tanulmányi versenyekre, kiállítás, múzeumlátogatás) • személyiségfejlesztő csoportfoglalkozások tartása tanulóknak (önismereti kör) • belső továbbképzések, szakmai napok - egymástól való tanulás • módszertani kosár, ötletbörze	• ha minden szaktanár felelősséget vállal a közösségfejlesztésben: a maga szakterületén hozzájárul az osztályfőnöki munka kiteljesítéséhez • ha a munkaközösségek tagjai egyéni, a nevelő-oktató munkához kapcsolódó innovációikat egymás rendelkezésére bocsátják (módszertani kosárba helyezik)
Kisdiákok Presbitériuma	• a diákpresbiterek feladatuknak megfelelően szervezik a tanulók tanítási órán kívüli közösségi életét, programjait • tanulói érdekképviselet	• ha a diákpresbiterek rendszeres (havi legalább egy) programot nyújtanak a szabadidő hasznos eltöltéséhez • ha a diák-presbitériumon keresztül a gyere-

		kek önmaguk is tevékenyen részt vesznek saját közösségeik alakításában • ha a diákpresbitérium törvény adta lehetőségei figyelembe vételével képviseli a tanulók érdekeit
Az iskolában dolgozó (nem pedagógus) munkatársak közössége	• a közösségi nevelés különböző színterein segítik a pedagógusok munkáját: *takarítók, karbantartó*: környezetünk rendje, tisztasága, megóvása *gazdasági dolgozók*: „ügyintézések" gyakoroltatása: befizetések, bejelentések, osztályban felmerülő ügyek továbbítása *rendszergazda-technikus:* biztosítja az intézmény infokommunikációs eszközeinek folyamatos, rendeltetésszerű működését	• ha a tanulók ugyanúgy elfogadják és teljesítik kéréseiket • ha tudatosul mindenkiben, hogy az iskolában minden felnőtt nevelő szerepet is teljesít egyben. (kommunikáció, beszédstílus, példamutatás, segítségnyújtás, egymás iránti tisztelet)
Osztályok szülői közösségei	• hétvégi programok szervezése • szülői megbeszélések	• erősödik a szülő-szülő, pedagógus-szülő kapcsolat • tudnak együtt dolgozni a gyermekek érdekében • kialakul a feladatmegosztás, egyének szerepvállalása erősödik (bevonás mértéke nő) • segítik az iskolai projekt és témahét megvalósulását

A családok közössége	• a családi háttér meghatározó a gyermek számára nemcsak a tanulmányi munkában, de a közösségi szerepek kialakításában is • a családi kapcsolatok mintául szolgálnak: kommunikáció, egymás segítése, együttműködés, elfogadás, tolerancia, őszinte véleménynyilvánítás, érdekérvényesítés módjai	• ha sikerül példaadással, szakmai és lelki segítséggel a családok életét is jótékonyan befolyásolni • ha erősödik a szülő-gyermek, szülő-pedagógus kapcsolat

	• fogadóórák, szülői értekezletek, nyílt órák, közös programok, amelyekre meghívjuk a szülőket, családokat, pszichológiai és nevelési jellegű előadások, keresztyéni együttlétek, Vasárnapi Iskolai Szövetség „Hallgasd, fiam, a te atyádnak erkölcsi tanítását, és a te anyádnak oktatását el ne hagyd.” (Péld. 1,8) • a fenti programokon a következő nevelési elveket tanácsoljuk: krisztusi értékek elfogadása és gyakorlása, együttműködés, egymás segítése a családon belül, elfogadás, tolerancia, őszinte véleménynyilvánítás, érdekérvényesítés	• ha kimutathatóan több család vesz részt az iskolai rendezvényeken, gyülekezeti alkalmakon

3.1.5.1 A közösségfejlesztést segítő egyéb lehetőségek és területek az iskolában

„Minden te útaidban megismered őt, akkor ő igazgatja a te útaidat.”

(Péld. 3,6)

Tanórán kívüli lehetőségek

Rendszeres	**Esetenkénti**
• napközis foglalkozások • tanulószoba • korrepetálás a napköziben és a tanulószobán • szakkörök • sportkörök • képességfejlesztő foglalkozások (tantárgyi és egyéb) • Az EFOP-3.3.7-17-2017-00050 „Informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása az „Élmény a tanulás” az Irinyi János Református Oktatási Központ	• háziversenyek • sportbajnokságok • tanulmányi kirándulások • erdei iskolák • séták a városban • túrázás • kulturális intézmények látogatása • rendezvények • fakultatív tantárgyi kirándulások • vetélkedők • táncház • iskolai szintű projekt megvalósítása

Tompa Mihály Általános iskolájában c. pályázat keretében szervezett közösségfejlesztést célzó rendezvények, versenyek. • tehetséggondozó program • önismereti kör • könyvtári foglalkozások • felzárkóztató foglalkozások • egyéni korrepetálás • művészeti jellegű foglalkozások (képzőművészet, zene) • Csomasz Tóth Kálmán Református Alapfokú Művészeti Iskola	• témahét

3.1.5.2 Könyvtár

Iskolánk könyvtára, mint minden könyvtár az tájékoztatásos esélyegyenlőség megvalósulásának színtere. A tudásalapú társadalom megalapozásának egyik alapintézményeként legfontosabb feladata az, hogy biztosítsa a szabad, korlátozás nélküli hozzáférést az okmányokhoz, információkhoz.

A könyvtár küldetését folyamatosan bővülő, megújuló állományával, a felhasználói igényeknek megfelelő szolgáltatásokkal, technikai felszereltségével, a könyvtáros szakmai felkészültségével valósítja meg.

Kiemelt területek, humán célcsoportok

- Az oktatás különböző évfolyamain álló tanulók és tanító pedagógusok.
- Az élethosszig tartó tanulás megalapozása.
- Hit- és erkölcsi normák elsajátítását segítő, kiadványok könyvek megismerése.
- Az oktató-nevelő munka segédanyagai, alapdokumentumai.
- Az információszerzés hagyományos és új módszereinek elsajátíttatása.
- A szabadidő hasznos eltöltésének megalapozása.
- A város, a vármegye, az ország természeti értékeinek, kulturális és történelmi, néprajzi hagyományainak bemutatása.

- A tudományok, a művészetek az állampolgári ismeretek, az európai uniós ismeretek alapjainak dokumentumai.
- Olvasóvá és könyvtárhasználóvá nevelés.

Az iskolai könyvtár alapfeladata, hogy az iskola tanulóinak minden – a tanulmányaikkal, hit-életükkel összefüggő – információ- és dokumentumigényét kielégítse, és a nevelők számára is biztosítsa az iskolai munka elvégzéséhez szükséges információkat és dokumentumokat.

Az iskolai könyvtár alapdokumentumai:

- Az iskolai könyvtár működési szabályzata
- Gyűjtőköri szabályzat
- Könyvtárhasználati szabályzat
- A könyvtár házirendje

3.1.5.3 Szabadidő-szervezés

Iskolánkban, az igazgatóhelyettes munkaköri leírásában szerepel a szabadidő szervezés koordinálása.

Tevékenységének tartalma és legfőbb jellemzői

- Az iskola pedagógiai programjához kapcsolódó tanórán kívüli foglalkozások, programok előkészítése, szervezése.
- Ünnepélyek, iskolai rendezvények szervezésében nyújt segítséget.
- Programajánlás, ismertetés, szervezés: színházi, bábszínházi és filmszínházi előadások, kiállítások, játszóházi programok, fesztiválok.
- Tanulmányi kirándulások előkészítése, szervezése, az osztályfőnökök munkájának segítése.
- Fakultatív jellegű (kis létszámú, speciális érdeklődésnek és igényeknek megfelelő) tanulmányi utak szervezése.
- KDP-vel való egyeztetés.
- Az osztályfőnökök és szaktanárok tájékoztatása kiemelkedő jelentőségű kulturális eseményekről, egyéb megszervezhető szabadidős tevékenységekről, igény szerint belépőjegyek biztosítása.
- Az iskolai hagyományok keretébe tartozó foglalkozások, rendezvények előkészítése, szervezése.

- Az egészséges életmóddal és a szenvedélybetegségek megelőzésével kapcsolatos tevékenységek szervezése.
- Az iskola által szervezett pályaorientációs feladatokban való részvétel.
- Együttműködés a Csomasz Tóth Kálmán Református Alapfokú Művészeti Iskola igazgatójával, tanáraival, egymás munkájának kölcsönös segítése.
- Tájékoztatás a tanulók részére szervezett bibliai és egyéb szaktáborokról. Jelentkezések összegyűjtése, továbbítása.
- A tanulók számára kiírt pályázatok ismertetése, igény szerint segítség pályamunkák elkészítésében, továbbításában.
- A partneriskolákkal való együttműködés segítése.
- Környezetvédelmi programok szervezésének segítése.

Határtalanul pályázat iskolai programja

A Nemzeti Összetartozás Napja bevezetéséről, a magyarországi és a külhoni magyar fiatalok közti kapcsolatok kialakításáról és erősítéséről a közoktatásban, valamint a Magyarország határain kívül élő magyarság bemutatásáról szóló 101/2010. országgyűlési határozat, valamint a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 9.§(4) bekezdése alapján, a hetedik-évfolyamon határon túli kirándulást szervezünk.

A Határtalanul! programban való részvétel célja a határon túli magyarsággal kapcsolatos ismeretek bővülésének elősegítése.

A határon túli kiránduláshoz, pályázat benyújtásával igénybe vesszük a központi költségvetés támogatását, melyet az Emberi Erőforrások Minisztériuma és az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő biztosít, a fennmaradó költségeket a pályázatban résztvevő tanulók szülei fedezik, a fenntartót anyagi kötelezettség nem terheli.

A Határtalanul! program tanulmányi kirándulását sikeres pályázat esetén valósítjuk meg, az adott év iskolai munkatervében meghatározott rendje szerint.

A Határtalanul! program elemeként az utazások lezajlása után, az iskola tanulóival és pedagógusival témanap keretében osztják meg élményeiket a programban résztvevők.

3.1.5.4 Az intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az iskolai nevelés-oktatás, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

Az oktatási-nevelési folyamat középpontja a GYERMEK. Nevelésének három fő színtere az család, gyülekezet, iskola. A feladatok teljesítéséhez, céljaink eléréséhez harmonikus partnerkapcsolatra van szükség, hogy a pedagógiai programot a szülőkkel, mint iskolahasználókkal egyetértésben tudjuk megvalósítani. Ezért az iskola-szülő kapcsolatban a kölcsönösséget tartjuk a legfontosabbnak, ez az együttműködésünk alapja, a sikeresség záloga.

Nevelőtestületben összdolgozói körben	**Nevelőtestület tanulókkal együtt**	**Nevelőtestület szülőkkel együtt**
Alkalmai – formái: • tanévnyitó értekezlet • karácsony: közös ünnepi vacsora, hangverseny, ajándékozás, nyugdíjasaink meghívása • iskolanapok • pedagógusnap: közös ünnepség, ajándékozás • évzárás: tanévzáró értekezlet, tantestületi kirándulás • a vezetői testület ülése havonta (KDP) • csoportos kulturális és szabadidős programok	**Alkalmai – formái:** • Egyházi ünnepek, világnapok, helyi és városi akciók, rendezvények szervezése tanévnyitó ünnepély, ünnepi tanévnyitó istentisztelet az első tanítási napon • szabadidős programok, kirándulások, erdei iskolák, Mikulás délután • hétkezdő istentiszteletek, reggeli áhítatok • farsang az alsó és felső tagozat részére • iskolanapok rendezvénysorozat • gyermeknap a KDP szervezésében	**Alkalmai – formái:** • Tompa Mihály Református Általános Iskoláért Alapítvány működése • Szülői Szervezet működése • Nyílt tanítási órák szervezése • Iskolanapok • Szülői találkozók - keresztyéni együttlétek • Családlátogatás (önállóan, illetve a családsegítő szolgálattal együtt is) • Egyéni beszélgetés • Szülői értekezlet

(színház, mozi, hangverseny, választható programok) • bibliaiskola, imaóra	• verseny-győztesek jutalmazása és fogadása az Iskolanapok keretében • KDP folyamatos működése • ballagás • ünnepélyes tanévzáró osztályfőnöki óra, istentisztelet	• Fogadóóra • Bemutatóóra • Érzékenyítő, attitűd formáló tréningek • Írásbeli tájékoztató • Előadások szervezése • Közös programok • Pályaválasztási tanácsadás • Kooperatív technikák alkalmazása a szülők megnyerése, szemléletformálása az együttműködés növelése érdekében • Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás • Nyilvánosság biztosítása • Az intézmény rendszeresen tartja a kapcsolatot az alábbi szakmai szervezetekkel: • gyermek és ifjúságvédelmi szervezetek, • gyámhatóság, • szakmai szolgáltató szervezetek, • szakszolgálatok, • iskola-egészségügy,

		• kulturális és sportszervezetek, • civil szervezetek.

3.1.5.5 A szülők szerepvállalása, a szülői igények megjelenése az iskola életében

A szülő, mint a szolgáltatás megrendelője kérheti:

- gyermeke számára az emelt szintű angol nyelvű csoportban való részvétel lehetőségét,
- a napközi, tanulószobai ellátást,
- egyéb foglalkozások lehetőségét,
- az iskolai lelkész, a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős segítségét.

A szülő, mint a tanulási folyamat segítője az alábbi területeken tevékenykedhet:

- Támogathatja az iskolai alapítványt.
- Gazdagíthatja az iskola eszköztárát (tárgyi támogatás).
- Segítheti az iskola esztétikai arculatának kialakítását (szellemi, társadalmi munka).
- Iskolai projektek, témahetek alatt a tanulók kíséretében, anyaggyűjtésben, a produktumok elkészítésében segédkezhet.

A szülő, mint a tanulási-nevelési folyamat közvetett szereplője erősítheti, színesítheti az oktatási-nevelési munkánkat:

- osztályfőnöki órán, esetleg más tanórákon (pl. egészségnevelés témában),
- szülői értekezleteken,
- iskolai projektek, témahetek alatt,
- szabadidős tevékenységekben,
- szülői találkozókon, melynek témáját igei alapon választjuk meg,
- kulturális területen.

3.1.5.6 Az iskolában működő szülői szervezetek

Az osztályok szülői munkaközösségei

Célja: Az iskolába járó tanulók szüleinek képviselete a szülői kötelességek teljesítése és jogok gyakorlása érdekében.

Alapvető feladatai:

- az iskola és az otthon közötti cselekvő együttműködés elősegítése,
- a szülők tájékoztatása, véleményük kikérése gyermekük oktatásával kapcsolatos kérdésekben,
- hatékony közreműködés mindazon kérdések eldöntésében, amelyekben jogszabály a szülői szervezetet véleményezési, részvételi, kezdeményezési joggal ruházza fel.

A kapcsolattartás rendje:

- A szülői szervezet intézménnyel kapcsolatos véleményét, javaslatait a szülői szervezet elnöke vagy helyettese juttatja el az intézmény vezetőségéhez (válaszadás és intézkedés 30 napon belül).
- A szervezetet annak elnöke, egyeztetve az intézmény vezetőjével tanévenként legalább két alkalommal hívja össze.
- Egy osztály tanulóinak szülői szervezetével a gyermekközösséget vezető osztályfőnök közvetlen kapcsolatot tart. E kapcsolattartás biztosítja, hogy a szülők folyamatosan tájékozódjanak az osztály életéről. A szülői értekezleteken közösen alakítják ki elképzeléseiket az osztály életéről (szokásrend, osztályhagyományok, programok), megteszik felajánlásaikat a programok szervezéséhez. (anyagi támogatás, társadalmi munka).

3.1.5.7 A szülők tájékoztatásának formái

Az intézmény a közoktatási törvénynek megfelelően a tanulókról, az iskola életéről, működéséről a tanév során rendszeresen tájékoztatást ad.

Szóbeli tájékoztatás	**Írásbeli tájékoztatás**
Szülői értekezletek • Tanévenként 3 rendes szülői értekezlet (munkaterv szerint). • Rendkívüli szülői értekezlet (szükség szerint a felmerülő gondok megbeszélésére). • Bemutatkozó szülői értekezlet (az 5. évfolyam osztályaiban. Új pedagógusok, új követelmények megismertetése).	**Tájékoztató füzet** • A tanuló magatartásáról, szorgalmáról és tanulmányi előmeneteléről rendszeres írásbeli tájékoztatás (az osztályfőnökök a bejegyzéseket havonta ellenőrzik. Az ellenőrzés tényét és dátumát a tájékoztató füzetbe is feljegyzik. • Ezen keresztül, adunk tájékoztatást az iskolai élet kiemelkedő eseményeiről.

• Réteg szülői értekezletek: A tanulók egy bizonyos csoportjának szülei részére (tanulási nehézségek, beilleszkedési és egyéb akadályok). • Beiskolázáshoz kapcsolódó tájékoztató szülői értekezlet.	• Alsó tagozatban üzenő füzet, mely a mindennapi tájékoztatás és kapcsolattartás eszköze. • Szöveges értékelés az 1. évfolyamon, féléves és év végi. A 2. évfolyamon és félévi.
Fogadóórák: • Rendes fogadóóra tanévenként több alkalommal, munkatervben rögzített időpontban. • Behívásos fogadóóra: a tanulmányaikban jelentős visszaesést mutató tanulók szülei részére. • Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás. • Az iskolavezetés fogadóórái: az intézmény vezetője és helyettesei heti fogadóórát tartanak.	**Írásos szülői tájékoztató** • A tanév első szülői értekezletén minden szülő írásbeli tájékoztatót kap a tanév legfontosabb tervezett eseményeiről: a tanév rendjéről, tanítás nélküli munkanapokról, támogatásokról, programokról, amelyekre a szülőket is várjuk. • Körlevelek az tanév fontosabb eseményeiről • KRÉTA napló • office 365 TEAMS rendszere **Honlapunk** • www: tompamihaly.tirek.hu
Nyílt tanítási órák: • Minden évfolyamon évente az éves munkatervben meghatározott időpontban. • Március hónapban a leendő első évfolyam érdeklődő szülei részére az alsó tagozatban. • Új tanulásszervezési módszerek, technikák bemutatása.	**Hirdetőtábla a szülői váróban** • aktuális hirdetések • tájékoztatás programokról, eseményekről • tanulmányi versenyek összesített eredményei (tanév végén) • a szülők körében végzett kérdőíves felmérések értékelései.
Családlátogatások: • Az első osztályba lépő gyermekek családi körülményeinek megismerése (tanítók döntése alapján).	**Meghívók** • iskolai rendezvényekre • szülői szervezeti ülésekre.

• Az ötödik osztályban a gyermek hátterének megismeréséhez (osztályfőnök szükség esetén). • Problémás gyermek esetében az osztályfőnök, iskolai lelkész és az ifjúságvédelmi felelős (esetenként a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálat bevonásával).	

3.1.5.8 Az osztályközösség. Az osztályfőnök feladatai

Osztályközösség: Az osztálybesorolás szerint egy csoportban tanuló diákok közössége.

Osztályfőnök:

- Az osztályközösség élén az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt a felelős igazgatóhelyettes és az osztályfőnöki munkaközösség-vezető javaslatát figyelembe véve az igazgató bízza meg – a vezetői testület véleményét is kikérve.
- Az osztályfőnök olyan pedagógiai szakember, aki erkölcsi és jogi felelősséget vállal valamennyi rábízott tanulóért. Fejlesztő munkájában előtérbe kerül a tanuló egyéni fejlődése, tanulási képessége, tanulási üteme. Tiszteletben tartja a tanulók emberi méltóságát, gyermeki jogait; törekszik önismeretük fejlesztésére. Megszerzi az osztályban tanító pedagógusok támogatását, s igényli az iskolai lelkész, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős és a szülői szervezet együttműködő segítségét.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- Tevékeny gyülekezeti tagsággal és szilárd hitbeli meggyőződéssel mutasson példát a rábízott tanulóknak.
- Alakítson ki szereteten, egymás megbecsülésén, kölcsönös segítésen alapuló, jól működő osztályközösséget.
- Ismerje meg alaposan tanítványait.
- Az intézmény pedagógiai alapelvei szerint nevelje osztályának tanulóit – a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe véve.
- Működjön együtt az osztály diák önkormányzati vezetőségével (diákpresbiterekkel).
- Összehangolja az osztályban tanító pedagógusok munkáját, látogassa óráikat.
- Tartson fenn jó kapcsolatot az osztály szülői szervezetével.

- Kísérje figyelemmel a tanulók előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Fordítson különös gondot a hátrányos helyzetű tanulók segítésére.
- Minősítse a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatait terjessze a nevelőtestület elé.
- Tartson szülői értekezletet, fogadóórát, szükség esetén látogassa meg a családokat, a tájékoztató füzet útján rendszeresen tájékoztassa a szülőket a tanulók magatartásáról, szorgalmáról.
- Lássa el az osztállyal kapcsolatos ügyviteli feladatokat (az osztálynapló pontos vezetését, adatszolgáltatást, a továbbtanulással kapcsolatos adminisztrációt).
- Gondoskodjon osztálya kötelező orvosi vizsgálatáról, felügyelje a tanulókat.
- Szervezze és bonyolítsa le az osztálykirándulásokat.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztassa a pedagógiai feladatokról, azok megoldására mozgósítson, működjön közre a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Az érdekeltekkel egyetértésben tegyen javaslatot a tanulók jutalmazására, segélyezésére, büntetésére.
- Vegyen részt a nevelési munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel, a kijelölt feladatok elvégzésével segítse elő a közösség tevékenységének eredményességét.
- Nevelő-oktató munkájához készítsen tanmenetet, amelyben megtervezi az osztály szabadidős programját is.
- Vegye ki részét az osztály projektmunkáiban, felellőséggel irányítsa osztályát.
- Az egész napos – iskola-napközi – oktatási formában a két tanító közül az egyik osztályfőnöki feladatokat lát el, a másik napközis csoportvezető.
- Az ideális tanár-diák viszony kialakítása minden pedagógus feladata, hiszen ez elengedhetetlen feltétele a színvonalas, keresztyén hiten, kölcsönös tiszteleten alapuló oktató-nevelő munkának.

Titoktartási kötelezettség

A pedagógust és a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottat titoktartási kötelezettség terheli a tanulóval és családjával kapcsolatos minden olyan tényt, adatot, információt illetően, amelyről a hivatásának ellátása során szerzett tudomást. E kötelezettség határidő nélkül fennmarad. A titoktartási kötelezettség nem vonatkozik arra az esetre, ha a tanuló szülője erre

írásban felmentést adott. A tanuló írásbeli hozzájárulása nélkül sem minősül a titoktartási kötelezettség megszegésének a cselekvőképtelen kiskorú szülőjének tájékoztatása, ha az a valódi tény, adat, tájékoztatás átadása nélkül, és azt követően történik, hogy a pedagógus, illetve a nevelő-oktató munkát segítő alkalmazott meggyőződött arról, hogy a tanulót nem hozza hátrányos helyzetbe. A titoktartási kötelezettség nem terjed ki a nevelőtestületi értekezletekre, a nevelőtestület tagjainak egymás közti, a tanuló érdekében végzett megbeszélésre, illetve azokra az adatokra, amelyek e törvény lapján kezelhetők és továbbíthatók.

Önkéntes adatszolgáltatás

Önkéntes adatszolgáltatás esetén a tanulót és a szülőt tájékoztatni kell, hogy a részvétel nem kötelező, s a kiskorú tanulónak az önkéntes adatszolgáltatásba való bevonásához be kell szerezni a szülő engedélyét.

3.1.6 A pedagógusok helyi intézményi feladatai

- Hospitál. Folyosó ügyeletet lát el, tízóraiztat, ebédeltet.
- Tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkát végzi.
- Közreműködik az iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában.
- Rendben tartja a szertárt, a szakleltárt.
- Aktuális iskolai, osztálydekorációt készít.
- Óraközi szünetekben a tanulók felügyeletével, a következő tanóra előkészítésével összefüggő feladatokat látja el.
- Egyes adminisztratív és szervezési feladatok elvégzése, melyeket az intézmény nevelő - oktató munkája tesz szükségessé, illetve az érvényben lévő jogszabályok előírnak.
- Nevelő-oktató munkáját tervszerűen végzi, tanmenet alapján dolgozik. A tanmenetet az igazgató által meghatározott időpontban a jóváhagyásra bemutatja. Ha az alapdokumentumok nem változnak, a bevált tanmenetet – folyamatos kiegészítéssel - több éven át használhatja. Saját tanmenettel, minden pedagógusnak rendelkeznie kell, melyet ellenőrzéskor kérésre be kell mutatni.
- Részt vesz az iskola szülői értekezletein, fogadóórát tart.
- Tanórán kívüli szabadidős foglalkozásokat szervez a tanulók életkorának, igényeinek megfelelően.

- Különös figyelmet fordít a mindennapos testmozgás megvalósítására a tanórai és a szabadidős foglakozások megtartása során.
- A tanítási órákon és a tanórákon kívüli foglalkozásokon különös gondot fordít a tanulók együttműködési készségeinek, önállóságának és öntevékenységének kialakítására.
- A közös iskolai tevékenység minden mozzanatában gyakoroltatja a kulturált emberi viselkedés szabályait.
- A félévi és az év végi zárás előtti utolsó témazáró illetve iskolai dolgozatot legkésőbb egy héttel a jegyek lezárása előtt megíratja.
- A kötelező házi feladatokat ellenőrzi, javítja vagy a tanulókkal javíttatja és velük együtt értékeli.
- Az iskolavezetés jóváhagyásával, a tantárgyfelosztás alapján a lassúbb tempóban haladó gyermekek számára felzárkóztató foglalkozásokat szervez, lehetőséget biztosítva a javításra.
- A megtartott tanítási órákat dokumentálja.
- Az osztályozó-, javító-vizsgákat lebonyolítja.
- Félévkor és a tanév végén statisztikát készít.
- Tanulmányi versenyekre készít fel, bonyolít
- Tehetséggondozó műhelyt szervez, vezet.
- Iskolai kulturális és sportprogramokat szervez.
- Gyermek-és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat lát el.
- Szülői értekezleteket, fogadóórákat, szeretetvendégséget szervez a szülők számára.

3.1.7 A tanulmányok alatti vizsgák szabályzata

A tanulmányok alatti vizsgák szabályozásáról a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendeletének 64-73.§ rendelkezik. A tanulmányok alatti vizsgákat az iskolában, vagy külön kérésre a Kormányhivatal által szervezett független vizsgabizottság előtt lehet tenni.

A tanulmány alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni, illetve a pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.

Tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

3.1.7.1 Általános szabályok

A vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz

- osztályozó vizsgákra
- különbözeti vizsgákra
- javító vizsgákra
- pótló vizsgákra
- halasztott vizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít
- aki különbözeti vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Személyi hatálya kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Minden vizsga írásbeli, szóbeli, vagy gyakorlati vizsgarészből állhat az iskola pedagógiai programja alapján.

A vizsgaidőszakot az iskola munkatervben, a tanév helyi rendjében rögzíti, és arról a szokásos módon tájékoztatja a tanulókat, illetve a szülőket.

A tanulmányok alatti vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességeket, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló szakvélemény, vagy szakértői vélemény alapján kapott.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az intézmény nem a pedagógiai programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

Az egyes tantárgyak évfolyamonkénti követelményeit a helyi tanterv tartalmazza.

3.1.7.2 A tanulmányok alatti vizsgák típusai

Osztályozó vizsga

- A félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie,
- ha felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- ha magántanuló,
- ha engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- a tanítási évben 250 tanóránál többet mulasztott, és emiatt a tanuló teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, és a nevelő testület engedélyezi az osztályozó vizsgát.
- egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékánál többet mulasztott, és emiatt a tanuló teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, és a nevelő testület engedélyezi az osztályozó vizsgát.
- ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető,
- ha a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát. (20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64. § (2)

Az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményeit, az osztályozó vizsgára jelentkezés módját és határidejét a Házirend IX. része tartalmazza.

Különbözeti vizsga

A különbözeti vizsgát írhat elő az intézmény iskolaváltás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása esetén. Különbözeti vizsgát kell tenni a nem tanult tantárgyakból is. Célja annak megállapítása, hogy a tanuló rendelkezik-e a tanulmányok folytatásához szükséges ismeretekkel. A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell határozatot hozni a jelentkező tanuló ügyében. A különbözeti vizsga időpontját az igazgató határozza meg.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha

- tanév végén - legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között szervezhető.
A javítóvizsga témaköreit a vizsgázó, illetve szülője legkésőbb június 30-ig írásban megkapja.

A tanulót a vizsga eredményéről a vizsga napján tájékoztatni kell.

Pótló vizsga

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből – kérelmére – pótló vizsgát tehet. Időpontját egyedi elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

Pótló vizsgát csak az elmaradt vizsgarészekből kell tenni.

Halasztott vizsga

Különös méltánylást érdemlő esetben előfordulhat, hogy a tanuló a következő tanév kezdetéig azért nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére a nevelőtestülettől halasztást kapott.
Az engedélyezett határidő lejártáig a tanuló a tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja *(20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 77. § (2) bekezdése alapján).*

Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga

Tanulmányok alatti vizsgát a tanuló független vizsgabizottság előtt is tehet, amelyet a kormányhivatal szervez (20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 73. § (1) bekezdése alapján).
A független vizsgabizottság előtti vizsgát a tanuló szülője kérvényezi.
A félév, vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából a tanuló független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni (20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 73. § (2) bekezdése alapján).

Ha a tanuló mulasztásai az adott tanítási évben elérik a jogszabályban meghatározott mértéket (20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 51. § (7)) és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt értékelhető, és a nevelőtestület számára engedélyezte, hogy osztályozóvizsgát tegyen, akkor a szülőnek a nevelőtestület engedélyének megadását követő öt napon belül kell bejelentenie, hogy a tanuló független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni.

A szülő a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben gyermekét bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le (20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 73. § (3) bekezdése alapján).

A vizsgát a kormányhivatal az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg.

3.1.7.3 A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos általános szabályok

A vizsgabizottság

A vizsgabizottság minimum három főből áll:

- elnök,
- kérdező tanár,
- ellenőrző tanár.

Az elnök

- felel a szabályok betartásáért,
- ellenőrzi a vizsgázók adatait, vezeti a jegyzőkönyvet,
- ha kell, szavazást rendel el,
- ismerteti a vizsga eredményét a vizsgabizottság tagjai jelenlétében.

A kérdező tanár

- csak megfelelő szakos tanári, illetve tanító végzettségű lehet,
- lehetőség szerint ne az kérdezze a tanulót, aki vizsgára küldte.

Az ellenőrző tanár

- lehetőség szerint szakos tanár legyen.

Az igazgató felel a vizsgák szabályos lebonyolításáért.
Az írásbeli és szóbeli vizsga előtt a vizsgázónak tíz perccel korábban kötelező megjelennie.
A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kér számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

Az írásbeli vizsgák általános szabályai

A vizsgázónak az írásbeli vizsgák megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatárgyanként a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 68. § (2) bekezdése alapján **hatvan** perc.

Egy vizsganapon egy tanuló vonatkozásában legfeljebb **három** írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább *tíz*, legfeljebb *harminc* perc pihenőidőt kell biztosítani.

A tanteremben minden padban csak egy diák ülhet.

A feladatlapot az iskola pecsétjével kell ellátni, fel kell tüntetni a tantárgy megnevezését, a tanuló nevét és a dátumot.

A vizsgán használható segédeszközöket a szaktanár tájékoztatása alapján a tanuló hozza magával.

Ha a vizsgázó az írásbelin szabálytalanságot követ el, a felügyelő tanár ezt jegyzőkönyvben rögzíti, felvezeti a feladatlapra és jelenti az igazgatónak.

A szaktanár az adott vizsganapon piros tollal kijavítja az írásbeli dolgozatot.

Sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolására rendelkezésre álló időt legfeljebb 30 perccel meg kell növelni.

Sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet az igazgató engedélye alapján.

Sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le az igazgató engedélyével.

A szóbeli vizsgák általános szabályai

A szóbeli feleletet megelőzően minden vizsgázónak tantárgyanként legalább *harminc* perc felkészülési időt kell biztosítani.

Egy-egy tantárgyból egy tanuló esetében a feleltetés időtartama *tizenöt* percnél nem lehet hosszabb.

Két tantárgy között a vizsgázó pihenőidőt kérhet.

Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, az elnök figyelmezteti, jegyzőkönyvet készít, és a vizsgabizottság dönt a szóbeli eredményéről. Szabálytalanság esetén a vizsgabizottság elnöke értesíti az igazgatót, aki az előírások alapján dönt.

Egy napon egy vizsgázónak legfeljebb 3 szóbeli vizsga szervehető.

A vizsgázónak a vizsga előtt legalább 10 perccel meg kell jelennie.

A vizsgázó tantárgyanként felel.

A szóbeli vizsgához szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.

A felkészülési idő tantárgyanként 20 perc.

A felelés időtartama 15 percnél több nem lehet.

A felkészülés során készített jegyzeteket a vizsgázó használhatja. .

Két tantárgy között 15 perc pihenőidőt kell biztosítani.

Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatal, szakmai-elméleti és szakmai-gyakorlati vizsgatantárgyak esetén pedig a szakképesítésért felelős miniszter által kijelölt intézmény szervezi.

A tanuló - kiskorú tanuló szülője aláírásával - a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző harmincadik napig jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola igazgatója a bejelentést öt napon belül továbbítja a vizsgáztatásra kijelölt intézménynek, amelyik az első félév, illetve a szorgalmi idő utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülő aláírásával - a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehessen. Az iskola a kérelmet hét napon belül továbbítja a vizsgáztatásra kijelölt intézménynek.

Ha a tanuló független vizsgabizottság előtt vagy vendégtanulóként ad számot tudásáról, a vizsgabizottság, illetőleg a vizsgáztató iskola törzslapi bejegyzés céljából értesíti azt az iskolát, amelyikkel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló magasabb évfolyamra lépéséről - figyelembe véve a független vizsgabizottság által adott, illetve a vendégtanulóként szerzett osztályzatot - az az iskola dönt, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.

3.1.8 A felvétel és az átvétel szabályai

A törvény és a fenntartó által előírt létszámkeretig minden gyermek beiskolázható, akinek a szülei az iskolát választották és elfogadják a református keresztyén nevelésünket, azonosulnak az iskola küldetésével, missziójával.

Gyermekük számára éltek a keresztség sákramentumával, vagy élni kívánnak.

További feltételek: a gyermek iskolaérettségét igazoló óvodai szakvélemény, illetve a nevelési tanácsadó véleménye, amennyiben az óvoda vizsgálatra küldte a gyermeket.

Átvételt nyerhet az a tanuló, aki bármilyen ok miatt iskolát változtat, ha azt az évfolyam létszáma lehetővé teszi. A felvétel során alkalmazott eljárás: elbeszélgetés a tanulóval, a tanuló szüleivel (az iskola küldetéséről, elvárásairól, házirendjéről). Ha van olyan tantárgy, ahol hiányosságok várhatók, az ismeretek pótlásának rendjéről megállapodunk (osztályozóvizsga, különbözeti vizsga), különös tekintettel a hit- és erkölcstan tantárgy ismeretanyagára vonatkozóan.

3.1.8.1 Az iskolába jelentkező tanulók felvételeinek elvei

Iskolán felvételi körzete a település, ahol az intézmény székhelye található. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét május 31. napjáig betöltse, vagy ha ezt csak december 31. napjáig tölti be, a szülő kérje gyermeke felvételét az iskolába.

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát, lakcímkártyáját, TAJ-kártyáját
- a szülő személyi igazolványát
- a nevelési tanácsadó felvételt javasló szakvéleményét (ha a gyermek nem volt óvodás, vagy ha az óvoda a nevelési tanácsadó vizsgálatát javasolja)
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét
- szülői felügyeletről szóló nyilatkozat

A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát, lakcímkártyáját, TAJ-kártyáját,
- a szülő személyi igazolványát, szülői felügyeletről nyilatkozatot
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot
- diákigazolványát

Tanév közben jelentkező tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott osztályban tanuló tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt. Az átjelentkezés időpontja lehetőleg az új tanév kezdetéig történjen.

Iskolánk világnézetileg elkötelezett, keresztyén szellemű intézmény. A felvett, átvett tanulóknak vállalniuk kell a keresztyén nevelés elfogadását. A felvételről, átvételről az intézmény igazgatója dönt, a fentiek figyelembevételével. Döntéskor mérlegelheti a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.) vonatkozó részeinek érvényesítését az egyházi intézmények általánostól eltérő működési elveinek vonatkozásában. (Lásd. Nkt. 31.§. (1), (2) bekezdései

A felvételi eljárás különös szabályai

Az első osztályosok beiskolázási rendje

A város óvodáiba tájékoztató levelet és plakátot küldünk iskolánkról, illetve az „Iskolanyitogató" alkalmairól és a beiratkozásról. Az „Iskolanyitogató" foglalkozások időpontjáról, illetve a beiratkozás lehetőségéről több csatornán keresztül tájékoztatjuk az érdeklődőket: (helyi médiumok, honlap, közösségi oldalak, plakátok). Az önkormányzat által kijelölt időponthoz igazodva történik a beiratkozás az iskolában. Itt a szülők bemutatják a szükséges iratokat. A beírt tanulók névsorát a beiratkozási ív tartalmazza. Túljelentkezés esetén az óvodai szakvélemény vesszük figyelembe, illetve egy ismerkedő beszélgetés tapasztalatait, amelyen a gyermek és szülei, a leendő első osztályos tanítók és az igazgató és az iskolalelkész vesz részt. A tanítók véleményének meghallgatása után az igazgató dönt arról, ki nyer felvételt iskolánkba. Májusban az éves munkatervben előírtnak megfelelően az igazgató és az első osztályos tanítók közös szülői értekezletet tartanak az iskolában. A leendő első osztályosok szülei itt tájékoztatást kapnak a tanévkezdéssel kapcsolatos tudnivalókról. Júniusban az igazgató a testületi értekezleten értékeli a beiratkozás eredményét.

3.1.9 Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanórán belül (környezetismeret, természetismeret, biológia és osztályfőnöki óra) és tanórán kívüli foglalkozásokon valósul meg. Ezt az osztályfőnökök, a szaktanárok és a védőnő látja el.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának elődleges célja:

- fejleszteni a beteg, sérült és fogyatékkal élőkkel szembeni elfogadó és segítőkész magatartást,
- megismerni a környezet - az iskola, a háztartás és a közlekedés- testi épséget veszélyeztető tényezőit,
- felkészíteni a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi megelőzésére.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- szervezetten biológia/ természetismeret/környezetismeret tanmenet részeként
- osztályfőnökök által választható módon / a védőnő által meghirdetett tanórán belüli életkorhoz kötött egészségfejlesztés
- önkéntes jelentkezés formájában, tanórán kívüli csoportfoglalkozásokon.

Iskolánk kapcsolatot épít ki a Magyar Vöröskereszt helyi szervezetével, továbbá az Országos Mentőszolgálat helyi állomásával.

Elérendő cél, hogy az iskolai rendszerbe épített oktatás a gyakorlatban is tetten érhető, készségszintű elsősegélynyújtó beavatkozást eredményezzen, ezen felül a segélynyújtói mentalitásra nevelés első eleme legyen.

Elsősegélynyújtás-oktatás tervezet

1.osztály

Biztonságos környezet és amit tehetünk érte (az iskolában)

Biztonságos környezet és amit tehetünk érte (otthon és az utcán)

2. osztály

Égés prevenció (Bethesda program)

Mérgező növények, vegyszerek, gyógyszerek a lakásban, és azok elsősegély ellátása.

3. osztály

Az iskolában leggyakrabban előforduló balesetek ellátása

Leggyakrabban előforduló háztartási balesetek egyszerű otthoni ellátása

4. osztály

Az elsősegélynyújtás szabályai, alapelvei

Baleset esetén hívandó szervek, telefonszámok, információ adásának gyakorlása – szituációs játékok keretében

5. osztály
Az elsősegélynyújtás alapelvei A sérült vizsgálata: eszmélet (gyak.)
Baleseti helyszín; tájékozódás a baleseti helyszínen A sérült vizsgálata: légzés (gyak.)
Mentőhívás és annak gyakorlása – szituációs gyakorlat A sérült vizsgálata: keringés (gyak.)

6. osztály	
Rosszullétek ellátása	**Törések és ellátásuk**
Ájulás - epilepszia Nagy mellkasi fájdalmak - alacsony, vagy magas vércukorszint Szituációs gyakorlatok az elsajátított témákból	Arckoponya-borda-,medencecsonttörés Gerinc-,és végtagtörések Szituációs gyakorlatok az elsajátított témákból

7. osztály	
Mérgezések	**Sérülések és ellátásuk**
Gyógyszermérgezés – Benzinmérgezés Sav- és lúgmérgezés. Kimentés gáztérből Szituációs gyakorlatok	Sebellátás – Vérzések fajtái és vérzéscsillapítás Égés, és marószer okozta sérülések Szituációs gyakorlatok

8. osztály	
Sérültek kimentése veszélyhelyzetekből	**Újraélesztés**
Kimentés vízből. Kimentés áramkörből. Kimentés veszélyes anyagot szállító jármű baleseti helyszínéről. Légúti idegentest, agyrázkódás, sokk. szituációs gyakorlatok	Fogalmak, alapszintű újraélesztés AED használata Szituációs gyakorlatok

3.2 HELYI TANTERV ÁLTALÁNOS SZABÁLYOZÁSA

Iskolánk helyi tantervének megalkotásakor a pedagógiai programjában meghatározott 1-8. évfolyamon való alapfokú nevelés és oktatás ellátásához, annak két képzési szakaszára (alsó- és felső tagozat) **a Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról** a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók a Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára és a Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára kerettantervek alapján készültek.

A Hit- és erkölcstan és Egyházi ének helyi tanterv, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának Zs. 244/2012.11.16. határozata szerint elfogadott kerettanterv alapján készült.

Óraháló

Óraterv a tantárgyi kerettantervekhez – 1–4. évfolyam								
Tantárgyak	**1. évf.**		**2. évf.**		**3. évf.**		**4. évf.**	
	1. a	1. b	2. a	2. b	3.a	3.b	4.a	4.b
Magyar nyelv, irodalom	7	7	7	7	5	5	5	5
Idegen nyelv/Angol	0	0	0	0	0	0	2	2
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Hit- és Erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	-	-	1	1	1	1
Digitális kultúra	-	-	-	-	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés	5	5	5	5	5	5	5	5
Szabadon felhasználható	2	2	2	2	2	2	2	2

Rendelkezésre álló órakeret	**24**	**24**	**24**	**25Sza**

Óraterv a tantárgyi kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	**5. évf.**	**6. évf.**	**7. évf.**	**8. évf.**
Magyar nyelv, irodalom	4	4	3	3
Idegen nyelv/Angol	3	3	3	3
Matematika	4	4	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	3
Hit- és Erkölcstan	1	1	1	1
Természetismeret	2	2	-	-
Biológia-egészségtan	-	-	2	1
Fizika	-	-	2	1
Kémia	-	-	1	2
Földrajz	-	-	1	2
Ének-zene	2	1	1	1
Egyházi ének	0	0	-	-
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret	0	1	-	-
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	-
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető	1	1	1	2

Rendelkezésre álló órakeret	**28**	**28**	**30**	**20**

Óraháló a 2020/2021-es tanévtől felemenő rendszerben

Óraterv **1–4. évfolyam**								
Tantárgyak	**1.a**	**1.b**	**2.a**	**2.b**	**3.a**	**3.b**	**4. a**	**4.b**
Magyar nyelv és irodalom	7+**1**		7+**1**		5+**1**		5+**1**	
Angol nyelv	**+1**		**+1**		**+1**		**2+1**	
Matematika	4		4		4		4	
Hit-és erkölcstan	1+1		1+1		1+1		1+1	
Környezetismeret	0		0		1		1	
Digitális kultúra	0		0		1		1	
Ének-zene	2		2		2		2	
Vizuális kultúra	2		2		2		1	
Technika és tervezés	1		1		1		1	
Testnevelés és egészségfejlesztés	5		5		5		5	
Szabadon tervezhető órakeret	**2**		**2**		**2**		**2**	
Rendelkezésre álló órakeret	**25**		**25**		**25**		**26**	

Óraterv **5–8. évfolyam**				
Tantárgyak	**5. évf.**	**6. évf.**	**7. évf.**	**8. évf.**
Magyar nyelv, irodalom	4	4	3	3+1
Angol nyelv	3+1	3+1	3+1	3
Matematika	4	4	3	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	3
Hit- és erkölcstan	1+1	1+1	1+1	1+1
Természetismeret	2	2	0	0
Biológia	0	0	2	1
Fizika	0	0	1	2
Kémia	0	0	1	2
Földrajz	0	0	2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Egyházi ének	+1	+1	0	0
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret	0	1	0	0
Dráma és színház	0	0	1	0
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	0
Testnevelés és egészségfejlesztés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	**1**	**1**	**1**	**2**
Rendelkezésre álló órakeret	**30**	**30**	**31**	**31**

A NAT műveltségterületeinek megjelenése az 1-8. évfolyam tantárgyi rendszerében

Jelen kerettantervi változat a NAT valamennyi műveltségterületének - 1-8. évfolyamra meghatározott - fejlesztési feladatait belefoglalja a tantárgyak rendszerébe. A műveltségterületek és a tantárgyak megfeleltetését az alábbi táblázat mutatja.

A NAT műveltségi területei	**Tantárgyak**
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv Irodalom
Idegen nyelv	Angol nyelv
Matematika	Matematika
Történelem és állampolgári ismeretek	Történelem, Állampolgári ismeretek Hon-és népismeret
Természettudomány és földrajz	Környezetismeret Természetismeret Fizika Biológia Kémia Földrajz
Művészetek	Dráma és színház Ének-zene Egyházi ének Vizuális kultúra
Technológia	Technika és tervezés Digitális kultúra
Etika/Hit-és erkölcstan	Hit – és erkölcstan

Közösségi nevelés	Osztályfőnöki
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés

3.2.1 A *NAT* fejlesztési területeinek, nevelési céljainak beépülése a helyi tantervbe

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják helyi tantervünk pedagógiai folyamatának egészét, összhangban a kulcskompetenciák fejlesztésére épülő kerettantervi meghatározások teljesülése érdekében.

A nevelési célok érvényesülése:

- beépültek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
- tantárgyak részterületeivé váltak, önálló tantárgyként jelentek meg (Hit-és erkölcstan)
- alsó tagozaton tematizálják a tanítói munkát, a felsőbb évfolyamokon pedig elsősorban az osztályfőnöki órák témaköreit;
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

NAT-ban előírt pedagógiai feladatok részletes területeit és megvalósítását a tantárgyi kerettantervek a pedagógiai szakaszokhoz igazodva tartalmazzák.

3.2.2 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánkban az oktatási-nevelési feladatok megvalósítása, a tehetséggondozást szolgáló sávos csoportbontás és a Hit- és erkölcstan felekezeti formában történő ellátásán kívül, normál osztálycsoportokban történik.

Komplex differenciált képességfejlesztő program szervezése

Iskolánk Akkreditált Kiváló Tehetségpont, így a program céljához illeszkedve elsődleges célunk a gyermekek képességeinek feltárása és intenzív fejlesztése a leghatékonyabb, legkorszerűbb módszerek, eszközök alkalmazásával.

Az alsó tagozaton fő célunk és feladatunk a tehetségígéretek felkutatása. A modell szerint a tehetségazonosítást és a beválogatást a programba az iskolában a negyedik osztályosok körében kezdjük, a komplex differenciált képességfejlesztő program az ötödik évfolyamtól kezdődik el. A csoportokba sorolásnál az előzetes képességmérés eredményét, a tanulók tantárgyi teljesítményét, motivációját és az őket tanító pedagógusok véleményét vesszük figyelembe. Az ötödik évfolyamtól a matematikát, a magyar nyelvet, irodalmat és az angol nyelvet, három differenciált képességfejlesztő csoportban látjuk el. 7-8. évfolyamon a sávos órákat kiegészítik a dráma és színház valamint a digitális kultúra tantárgyak. A tehetséges tanulók kiemelkedő képességeikből adódóan gyorsabb tempóban képesek elsajátítani az ismereteket, ennek érdekében csoportos és egyénre szabott fejlesztést alkalmazunk. A tananyag gyorsabb elsajátítása lehetőséget biztosít a differenciált munkára, többlet ismeret szerzésére. Az csoportok közötti eltérés a feldolgozás tempójában, tartalmában, módjában és mélységében van.

Az első sáv, a mérés alapján kiemelkedő tehetségjegyeket mutatók, a tananyag gyors feldolgozására képes, kreatív megoldási lehetőségeket alkalmazó tanulókból álló csoport.

A második sáv, a tehetségjegyek értékelése alapján kevesebb százalékot elért tanulók, akik a tanagyag normál feldolgozása mellett alkalmasak lehetnek, tanulási technikák és módszerek megfelelő elsajátítása mellett kiemelkedő teljesítményre is.

A harmadik sáv, az értékelés alapján a legkevesebb százalékot elért tanulók, akiknek a normál haladási ütem szerinti teljesítménye nem megfelelő, a tanulásban lemaradóvá válhatnak, ezért az ismeretek feldolgozásában segítségre szorulnak.

A csoportok átjárhatók, összetétele változhat a tanítási- tanulási folyamat során. A megismételt mérések eredménye, a tanulók programban nyújtott teljesítménye, és az érintett szaktanárok javaslata, egyedi elbírálással a szülők, tanulók kérése alapján az iskola vezetése dönt a másik csoportba való áthelyezésről. A csoportokba való átjárásra félévkor és év végén van lehetőség. Egyedi esetekben év közben is nyílik lehetőség csoportváltásra, amennyiben a tanuló érdeke úgy kívánja.

Hit-és erkölcstan oktatás szervezése

A hit- és erkölcstan tantárgy minden évfolyamon csoportbontásban kerül megtartásra. Minden tanuló, a szülő nyilatkozata alapján vesz részt a keresztyén felekezetek szerinti hittancsoportban.

Ezek az órák is az iskolában kerülnek megtartásra. Csoportváltás szülői (nagykorú tanuló esetében tanulói) kérelemre, a jogszabályban előírt határidőig, (rendkívül indokolt esetben a tanév kezdetén), az igazgató engedélye alapján lehetséges. Áttérő tanulónak a csoportváltást az igazgató az illetékes egyház képviselőjének nyilatkozata után engedélyezheti. Jelen helyi tanterv a református hit- és erkölcstan helyi tantárgyi tantervét tartalmazza.

A református általános iskola tanulói több keresztyén felekezethez tartoznak. Minden tanuló a saját felekezete szerinti hit- és erkölcstan órán vesz részt.

A gyülekezeti lét megismerése érdekében, tanévek egyes részében a tanulóknak, a helyi gyülekezetben vagy más, környékbeli gyülekezetben történő látogatása, istentiszteleteiken való részvétele, az ajánlott, tanórán kívüli projektekhez tartoznak.

Egyéb foglalkozások szervezése

Az egyéb foglalkozások esetén a foglalkozás jellegének és pedagógiai tartalmának megfelelő képességalapú differenciált csoportbontást alkalmazunk, a szubjektív ás objektív lehetőségekhez mérten.

A délutáni egyéb foglalkozások szerves egységet alkotnak a délelőtti (kötelező tanórák) tanítási órákkal, azt kiegészítik, illetve más oldalról közelítik meg. Érdeklődésüknek megfelelően kapnak lehetőséget a tanulók az egyéni fejlődésre.

Kiemelt szerep jut a képességfejlesztésnek és a helyes tanulási stratégiák elsajátításának, a hitéleti alkalmakra való felkészülésre, az egészséges életmódra és a környezeti nevelés területein.

Képességfejlesztő, tehetséggondozó foglalkozások, szakkörök az alsó és felső tagozatos tanulóink számára: informatika, dráma, énekkar, matematika, fizika, anyanyelvi tehetséggondozó, angol nyelv, táblajátékok, rajz, iskolai sportkör: labdarúgás, kézilabda.

A testnevelés órákat gyógytestnevelés foglalkozások egészítik ki, melyen a rendszeres iskolaorvosi vizsgálatok eredménye által vesznek részt kötelezően tanulóink. A tanulási nehézséggel küzdő gyermekek felzárkózását szakképzett fejlesztő pedagógus segíti.

Iskolánkban a művészeti nevelést, a délutáni foglalkozások keretében valósítjuk meg a Csomasz Tóth Kálmán Református Alapfokú Művészeti Iskola pedagógusainak közreműködésével, néptánc és hangszeres zene tanszakokon.

A szakköri foglalkozások, sportolási lehetőségek mellett iskolánk tanulóinak lehetőséget biztosítunk Magyar Tenisz Szövetség Iskolatenisz Programja keretében teniszedzéseken, az OTP

Bank Bozsik Iskolai Programban foci edzéseken vehetnek részt a programban részt vevő tanulók.

A délutáni időszakban diák-önkormányzati összejöveteleken és osztályközösségek alkalmain vehetnek részt.

Az iskolai könyvtár nyitva tartási rend szerint áll a tanulók rendelkezésére, mely megtekinthető a könyvtár ajtaján és az iskola honlapján.

Az egyéb foglalkozások rendjében különleges helyet foglalnak el a tanulmányi kirándulások, a mozi és színházlátogatások és az erdei iskolák lehetőségei.

Pályázatokból adódó feladatok

- EFOP-3.3.7-17-2017-00050 „Informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása az „Élmény a tanulás" az Irinyi János Református Oktatási Központ Tompa Mihály Általános iskolájában c. pályázat beépül iskolánk nevelési-oktatási folyamatába. A program a mindenkori elfogadott költségvetésben tervezetten valósul meg.

- EFOP-3.3.7-17-2017-00050„Informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása az „Élmény a tanulás" az Irinyi János Református Oktatási Központ Tompa Mihály Általános iskolájában c. pályázat keretén belül:

Tematikus keretrendszer működtetése az alábbi területeken

I. Kisiskolások induktív gondolkodásának fejlesztése – Játékműhely 7-10 évesek számára

- logikai-, társas- és táblajáték tematika működtetése,
- problémamegoldó gondolkodás és a kreatív készségek fejlesztése,
- lelki és fizikai egészség fejlesztése.

II. Kreatív játékok műhelye

- innovációs műhely működtetése a felső tagozaton
- kiemelten élménypedagógiai módszerek fejlesztése és bevezetése,
- az iskola pedagógiai eszköztárának bővítése.

Informális tanulást célzó tevékenységek

Osztálykirándulások, Magyarság a határon túl, Egészséges életmód népszerűsítő rendezvényei, Pályaorientáció, Jeles napok, Hagyományok megismerését megcélzó rendezvények

Közösségfejlesztő programok, közös versenyek, vetélkedők szervezése

Kreativitás versenyek, Játékdélutánok a Játékműhelyek játékaival, Tehetségnap rendezvényei, Színek harca vetélkedő

3.2.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztása figyelembe vételének elve

A taneszköz választás elvei

- Helyi tantervünk tantárgyi rendszeréhez – tartalmilag – kapcsolódó legyen;
- Segítse a képességfejlesztő tanítási-tanulási folyamatot;
- Tegye lehetővé a differenciálást.
- Megvalósuljon a digitális oktatási tartalmak integrálása a kompetenciafejlesztő oktatás alkalmazása során.
- Az élethosszig tartó tanulás kulcskompetenciáinak fejlesztéséhez szükséges, egyenlő hozzáférést biztosító IKT infrastruktúra megteremtése

A tankönyv választás elvei

- Milyen a tartalmi kidolgozottság? Szaktudományos igényesség.
- Miféle tanításfelfogást képvisel a feldolgozás módja?
- (Kis lépésekben halad, intenzív tempót diktál, ismeret centrikus stb.)
- Teremt-e lehetőséget az önálló tanuláshoz, differenciáláshoz?
- Miféle képesség- és készségfejlesztési feladatok megoldásához ad lehetőséget?
- Feleljen meg a kompetencia alapú oktatás kritériumainak.
- Mennyire motiváló a könyv tartalma?
- Milyen a nyelvi megformáltság?
- Szerepeljen a kiadott tankönyvjegyzéken.
- Feleljen meg az iskola helyi tantervének és az iskola oktatási-nevelési célkitűzéseinek.
- Segítse az évfolyamok közötti tananyagok egymásra épülését.
- A szövege legyen érthető és az adott életkorhoz igazodó, fejlessze a logikus gondolkodást, az ábrák legyenek funkcionálisak és áttekinthetőek.
- A taneszközök, segédeszközök legyenek kompatibilisek a tankönyvekkel, munkafüzetekkel.

- Fontos, hogy bármilyen tantárgyhoz kapcsolódik is, a tankönyv megfeleljen az iskola szellemiségének, ha ez lehetséges, keresztény szemléletet tükrözzön.
- A könyv legyen esztétikus, figyelemfelkeltő hatású, hogy a diák örömmel vegye kézbe
- A hangsúly az egyéni és egyedileg szervezett csoportos tanulási folyamatra helyeződjön
- A törvényi előírások alapján a szabad tankönyvválasztás pedagógiai elvének sérülése nélkül figyelembe veendő a munkaközösségek javaslata.

Az sajátos nevelési igényű tanulók tankönyvválasztásával kapcsolatos kiegészítő elvek

- Ábravilágukban, színeiben igazodjanak a sérült gyermekek érzelemvilágához, és sajátos szükségleteihez.
- Rendezett, lényegre törő, áttekinthető a többirányú ismeretszerzést szolgáló, a tanulók egyéni képességeit fejlesztő, differenciált foglalkoztatásra is használhatók legyenek.

A tankönyvlista minden évben egyeztetésre kerül a Szülői Szervezettel és a Kisdiákok Presbitériumával (diákönkormányzat), figyelembe véve a tankönyv ingyenes igénybevétele biztosításának kötelezettségét.

3.2.4 A *Nemzeti Alaptantervben* meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az alsó tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat (1–4. évfolyam) első két évében a szabályozás lehetővé teszi az ebben az életkorban különösen jelentős egyéni különbségek kezelését. A 3–4. évfolyamon erőteljesebbé válnak – a negyedik évfolyam végére már meghatározóan – az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. A motiválás és a tanulásszervezés a Nat fejlesztési feladataiban is kifejeződő elvárásokra összpontosít. A Nat az első négy évfolyamot tekinti az első önálló képzési szakasznak.

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségeket pedagógiai szempontból kezeljük.
- Fokozatosan átvezetjük a tanulót az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai
- tanulás tevékenységeibe.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

- Törekszünk a mozgásigény kielégítésére, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésére, a koncentráció képességének alapozására.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.
- Fokozatosan előtérbe helyezzük a NAT elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamatokat.
- Fontosnak tartjuk az önismeret alakítását, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztését, az együttműködés értékének tudatosítását a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempontnak tekintjük: az életkori jellemzők figyelembevételét, az ismeretek tapasztalati megalapozását és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatását.
- Kiemelt feladatként kezeljük a kreativitás fejlesztését, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvést, a tanulók egészséges terhelését, érési folyamatuk követését, személyre szóló, fejlesztő értékelésüket.

A felső tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat (5–8. évfolyam) funkciója elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának a folytatása. A 7–8. évfolyam alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, azaz megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése. A Nat a második négy évfolyamot tekinti a második önálló képzési szakasznak

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.
- Fontosnak tartjuk a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozását, helyes magatartásformák megismertetését és gyakoroltatását.
- Fejlesztjük a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználatot, az alapvető képességek, készségek elsajátítását, a mentális képességeket, az önálló tanulás és az önművelés alapozását.

- Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése.
- Célunk az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a pályaválasztásra, pályaorientációra.

3.2.5 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja,

Cél: az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetése, általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztése, a szükséges szint elérése, megtartása.

- A tanulók szeressék meg és szokják meg, hogy minden nap sportoljanak, mozogjanak.
- Javuljon fizikai és egészségi állapotuk.
- A hiányzási statisztikában javulás következzen be, kevesebb legyen a beteges gyerek, mert ellenállóbbá válik a szervezetük.
- Emelkedjen a testnevelési órák szakmai színvonala.
- Változatos mozgásformák mellett engedjen teret a játéknak is.
- Minden diák, minden nap bekapcsolódhasson valamilyen sportprogramba.
- Minden évfolyamon biztosítjuk a heti 3 testnevelési órát
- Délutáni sportfoglalkozások: tenisz, úszás, tájfutás, korcsolya, labdarúgás, tollaslabda, atlétika, kézilabda
- Sportszerek használata délutánonként, képességfejlesztő játékok.
- Házibajnokságok.
- Gyógytestnevelési órák (a kijelölt iskolákban).
- A Csomasz Tóth Kálmán Református Alapfokú Művészeti Iskola tánc tanszaka, egyéb művészeti iskolák mozgásfejlesztő tanszakai.
- Alsó tagozatban kötelező úszásoktatás
- Téli időszakban korcsolyázási lehetőség
- Sportegyesületi tagság- az ott folyó munka figyelemmel kísérése.

- A tanítási órakereten kívül a tanulóknak lehetőségük van délutáni sportfoglalkozásokra, sportkörre járni. A szülő tanév elején nyilatkozatban közli igényét.

3.2.5.1 A mindennapi testedzés formái

Az intézmény a mindennapi testedzés lehetőségeit az alábbi foglalkozásokon biztosítja:

- A 2012/2013. tanévtől kezdődően - felmenő rendszerben - heti 5 testnevelés óra kerül bevezetésre.
- napköziben szervezett sportfoglalkozások
- iskolai tömegsport foglalkozások
- a többi tanítási napon pedig a játékos, egészségfejlesztő testmozgás.
- az iskolai sportkör különféle sportágakban szervezett foglalkozásai,
- szervezett tömegsport foglalkozások, melyek tevékenységébe a tanulók akár egy-egy alkalomra is bekapcsolódhatnak.
- A napközi otthonban és a tanulószobán, játékos, egészségfejlesztő testmozgás.

A tanórán kívüli sportfoglalkozásokat az iskolai sportköri foglalkozások, és az iskolai tömegsport órák keretében kell megszervezni. Ezeken az iskola minden tanulója jogosult részt venni.

Az iskolai sportkör egy tanítási évre szóló szakmai program szerint végzi munkáját. Az iskolai sportkör szakmai programját minden évben az iskolai munkaterv részeként kell elfogadni. Az iskolai sportkör foglalkozásait (sportágak, tevékenységi formák, sportköri csoportok) az iskolai sportkör szakmai programjában kell meghatározni.

A tanórán kívül szervezett tömegsport foglalkozásokon való részvételhez az iskola biztosítja, hogy

- az őszi és a tavaszi időszakban: a sportudvar, a tornaterem
- a téli időszakban: a tornaterem tanár felügyelete mellett rendelkezésre álljon.

A tömegsport- foglalkozások pontos idejét tanévenként az iskolai munkatervben kell meghatározni.

3.2.6 A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

Ellenőrzés

Az ellenőrzés feladata és célja:

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatóak. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

Az ellenőrzés módszerei:

- Megfigyelés
- Írásos kikérdezés (kérdőív)
- Interjú (lehet egyéni vagy csoportos)
- Tanulók által készített produktumok vizsgálata
- Tanulói teljesítmények felmérése (mérés)
- Dokumentumok elemzése

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya:

Formája, rendje	Korlátai	Szerepe
Tanév eleji diagnosztizáló	Százalékos kiértékelés Nem adható érdemjegy	Állapotfelmérés
Félévi szummatív	Százalékos kiértékelés	Összefüggő témakörök egymásra épülésének ellenőrzése
Tanév végi szummatív	Százalékos kiértékelés	Adott tanév tananyagának beépülése
Témakörönkénti, formatív dolgozat	Százalékos kiértékelés	
Témazáró dolgozat	Százalékos kiértékelés	Egy témakör beépülésének kontrollálása

Formája, rendje	Korlátai	Szerepe
Írásbeli felelet		Rövidebb szakasz teljesítettségének ellenőrzése, beszédkészség fejlődése
Gyűjtőmunka	A munkaközösség által meghatározott módon értékelve	Az önállóság fejlődésének vizsgálata
Órai munka	Pontozásos módszerrel	Napi nyomon követés
Témahét, projekt	A tanórai és a házi felkészülés során végzett tevékenységek értékelhetők érdemjeggyel, a kooperatív technikák során alkalmazott módszerek a mértékadóak.	A tanuló egyéni és csoportos teljesítményének és tudásának értékelése, továbbá a csoportban végzett munkában való részvétel, az együttműködés szintjének értékelése.
Írásbeli házi feladat	Az értékelés egyedi módja szerinti módszerrel	Az otthoni gyakorlás ellenőrzése, hibák javítása, szorgalom

Értékelés

Szöveges értékelés

A szöveges, írásbeli értékelésekben jól nyomon követhető az iskola értékelési rendszerének négy alkotóeleme: a tevékenység, a produktum, a feltétel és a kritérium.

Félévkor egyénre szabott fejlődési beszámolót kapnak a tanulók és a szüleik. Az értékelési szempontok összetettek, nem egy-egy tantárgyra, hanem a tanuló egész személyiségére koncentrálnak.

Az értékelési ívek tartalmazzák:

- a tanulást befolyásoló tényezők fejlettségének,
- a tanulási technikák szintjének,

- a kommunikációs és olvasási képességek,
- a számolási és matematikai képességek,
- a művészeti és mozgásos tevékenységek értékelését,
- a gyermek érzelmi életének és társas kapcsolatainak főbb jellemzőit.

A szöveges értékelés arra is lehetőséget kínál, hogy a pozitívumok kiemelésével buzdítsa a tanulókat, sőt, a lehetséges fejlesztési irányt is megmutassa.

Fontos, hogy az integráltan oktatott, enyhe értelmi fogyatékos tanulók értékelésekor a rájuk vonatkozó, az adott évfolyamon feltüntetett csökkentett vagy módosított követelményrendszer a meghatározó.

Nevelési eredményvizsgálatok

Célja: megmutatja a tanulók neveltségi, fejlettségi állapotát, a nevelés hatékonyságának elemzésére ösztönöz, és mindezzel megalapozza a további nevelőmunka tudatos, célratörő irányítását, korrekcióját és továbbfejlesztését.

A személyiség neveltségének mutatói:

- Az egyén tevékenysége
- A tevékenység folyamatában kialakuló erkölcsi tudata
- A tevékenységben kialakuló tulajdonságok, készségek, képességek, attitűdök
- A tevékenységre ösztönző motívumok
- Az egyén életmódja

A közösség fejlettségi állapotának mutatói:

- A közösség tevékenységrendszerének tartalma és kiterjedtsége
- A közösség szerkezetének sajátosságai
- Az önkormányzati tevékenység minősége
- A közvélemény minősége
- A közösség külső kapcsolatainak fejlettsége

Eredményvizsgálati módszerek

- Megfigyelés.
- Beszélgetés.
- Kérdőíves felmérés.
- Pedagógiai helyzetteremtés.

- A tanulói produktumok elemzése.
- Az iskolai dokumentáció tanulmányozása.
- A végzett növendékek helytállásának vizsgálata a középiskolák visszajelzései alapján.
- Az intézménybe érkező első osztályos tanulók neveltségi szintjének felmérése és a feladatok meghatározása.
- A negyedik osztályba történő átlépéskor a neveltségi, fejlettségi mutatók vizsgálata.
- Nevelési értekezletek témája (évente egyszer) valamelyik neveltségi szint széles körű vizsgálata.
- A félévi és év végi osztályozó értekezleten részletes beszámoló az osztály neveltségi szintjéről, és a következő időszak feladatairól.
- Félévenkénti magatartás és szorgalom nevelőtestületi értékelése.

A neveltségi szint mérését 3 nagy csoportra bontjuk, amely az alábbi szakaszokhoz kapcsolódik:

- 1-3. osztályban az iskolai életbe való integrálódást segíti,
- 4-5. osztályban, amely a tagozatváltás okozta nehézségeket hivatott megkönnyíteni,
- 8. osztály komplex vizsgálata, melyben felmérjük, hogy a 8 éves képzés, nevelés milyen színvonalon valósul meg.

Minden év elején mérjük (1-8. osztály) a közösségek fejlettségi szintjét. Így természetesen szociometriai vizsgálattal, és annak értékelésével kezdünk minden tanévet, és ennek ismeretében határozzuk meg a közösség és azon belül a tanulókra vonatkozó célokat és feladatokat.

Körzeti beiskolázású iskolaként a következő nevelési területeken kívánjuk erősíteni a minőséget:

- Erkölcs: alapvető emberi értékek, melyet a pedagógiai program és a házirend tartalmaz (pl. szeretet, tisztelet, felelősségérzet stb.).
- Környezetkultúra (vonatkozik a környezet kialakítására és jelenlegi állapotának, állagának megőrzésére, a fenntarthatóság elérésére).
- Fegyelem (önfegyelem, „kollektív” fegyelem)
- Eddigi tapasztalataink alapján külön figyelmet fordítunk minden évfolyamon a tanulók és a felnőtt (gyermek-szülő, gyermek-pedagógus stb.) kapcsolat optimalizálására.
- A kulturált kommunikáció terén kívánunk javítani.
- Munkához való viszony és az önművelésre való igény fejlesztése.

Minden tanulócsoportról készül a csoporton belüli kapcsolatokat ábrázoló szerkezeti diagram, amely feltárja a csoport szerkezeti hiányosságait, az egyes tanulók esetleges kirekesztettségét. Készülnek interjúk a konfliktuskezelés, a közösség igényeinek felmérése tárgykörben. Megjelenik a csoportokban a szerepvállalás, illetve a szerepek felosztásának tényleges alakulása. Legyünk tisztában a csoport külső és belső kommunikációs szokásaival. Felmérésünk tükrözi a gyermekek szocializációjának szintjét, illetve fejlesztési lehetőségeit. Kialakult képünk kell, hogy legyen arról, hogy az osztályközösségeket miként tudjuk az iskolai közösségbe integrálni úgy, hogy arculatukat megőrizve önállóak maradhassanak.

A felvázolt mérések alapvető szempontjai:

- a tanulók egymáshoz való viszonya
- szülő és pedagógus viszonya
- gyermek és pedagógus viszonya
- gyermek és szülő viszonya

Ezeket a szempontokat a következő eszközök felhasználásával kívánjuk megvizsgálni:

- beszélgetés, interjú (egyéni és csoportos)
- kérdőív
- rajz
- szerepjáték

A felmérések során szerzett információkat a következő évi osztályfőnöki, gyermekvédelmi és napközis munkatervekbe kívánjuk beépíteni.

A felmérések idejét, értékelésének feldolgozását a tárgyévre vonatkozó éves programunk tartalmazza. A megvalósításért közösségenként az osztályfőnökök felelősek, az átfogó vizsgálat összegzését a munkaközösség-vezetők, illetve az igazgató végzi.

Ezen ismeretek tudatában tudjuk a következő tanév kiemelt nevelési céljait meghatározni.

3.2.7 A tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének formája

3.2.7.1 A szöveges minősítés formái és rendszeressége

Iskolánkban a törvényi szabályozásnak megfelelően, az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítést alkalmazunk. A második évfolyam végén

és a magasabb évfolyamokon félévkor és év végén a tanulók minősítése osztályozással, a hagyományos ötös fokozatú rendszerben történik: jeles /5/, jó /4/, közepes /3/, elégséges /2/, elégtelen /1/. Az egyes fokozatok tartalmát a helyi tantervek követelményei határozzák meg. Az évközi teljesítményeket a tanító és tanár az ehhez igazodó érdemjegyekkel, egyéni módon értékeli, minősíti.

Az minősítés szövegét az alsó tagozat munkaközössége összeállítja, melyből egyértelműen kiderül a tanuló teljesítménye: a „kiválóan megfelelt", „jól megfelelt", „megfelelt", illetve „felzárkóztatásra szorul" kifejezéseket alkalmazzuk.

A szöveges minősítés és azon kívüli értékelés célja, hogy

- segítse a gyermeki személyiség eltérő ütemű fejlődését,
- feszültségmentes iskolai légkört teremtsen,
- irányt, távlatokat mutasson a tanulónak a továbblépéshez, és erősítse meg benne azt, amit jól végez.
- tájékoztassa a szülőt és a gyermeket a tanuló fejlődéséről, teljesítményéről, értékeiről és hiányosságairól.

A szöveges minősítés alapelvei

- A tanító értékelő véleménye legyen megalapozott, tükrözze a gyermek alapos ismeretét.
- Érthető legyen a gyermek és a szülő számára.
- Mennyisége legyen optimális, szerkezete jól tagolt, könnyen áttekinthető.
- Megfogalmazása ne legyen bántó a gyermek és szülője számára.
- Az esetleges gyengébb teljesítmény esetén tárja fel a tanuló fejlődését, haladását akadályozó tényezőket, határozza meg a fejlesztés lehetőségeit, irányát, megfelelő biztatást nyújtson a fejlődéshez.

Szóbeli értékelés

A tanuló magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi teljesítményéről a tanítási órákon és más iskolai, egyházi rendezvényeken.

Ezek megfogalmazódhatnak:

- a tanító részéről,
- a tanulótársak részéről,

– önértékelés formájában.

Írásbeli értékelés:

Tájékoztató füzetbe: a tanulói produktumokról írt rövid, lényegre utaló észrevételek megfogalmazása, felmérések megoldásának értékelése. A nevelőtestület döntése alapján a tanulók értékelésére a szöveges megfogalmazás mellett tanév közben alkalmazzuk a %-os értékelés kifejezési formát.

Írásban értékeljük a tanulók magatartását, szorgalmát és tanulmányi teljesítményét. A tanév során a diákokkal is megbeszéljük az értékelési szempontokat. Egyértelművé tesszük, hogy melyek azok az értékek, amelyeket támogatunk, melyek azok a magatartásformák, amelyek elfogadhatatlanok számunkra. A párbeszédre mindig lehetőséget adunk, így fejlődik majd reális önértékelő képességük.

Osztálynaplóba: Az értékelő naplóba havi összegző értékelést készítünk a tanulók napi, heti teljesítményéről, ahol

kiválóan megfelelt – **kmf.**
jól megfelelt – **jmf.**
megfelelt - **mf.**
felzárkóztatásra szorul – **felz**. kifejezéseket alkalmazzuk rövidítve.

Kiválóan megfelelt:

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Képes gondolatai, véleménye és a tanultak pontos megfogalmazására. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására, alkotó módon tudja a megszerzett ismeretanyagot hasznosítani.

Jól megfelelt:

A tantervi követelményeket általában jól teljesíti. Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Szóban és írásban kevés segítséget igényel feladatmegoldásai során. Kevés segítséget igényel az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan is képes alkalmazni.

Megfelelt:

A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti. Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget. Szóban és írásban nehézkesen nyilvánul meg. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.

Felzárkóztatásra szorul:

A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti. Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Szóban és írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

A tantárgyi előmenetelben kiemelkedő teljesítményt nyújtó, arra érdemes tanulókat dicsérettel jutalmazzuk.

Írásbeli minősítés

Félévkor és tanév végén 2. osztály félévéig „kiválóan megfelelt, jól megfelelt, megfelelt, felzárkóztatásra szorul kifejezésekkel, 2. osztály év végétől osztályzattal értékelünk.

Megjegyzés rovatban feltüntetjük:

Dicséret:……tantárgyból

Gyenge:…….tantárgyból

A szöveges értékelés írott formája mellett, a gyermekek és a szülők részére a személyes szóbeli tájékoztatást is megtesszük. A leírtakat igény szerint, elmagyarázzuk a gyerekeknek és a szülőknek egyaránt.

A szöveges minősítés időszakai és formái:

Féléves: 1. és 2. évfolyamon januárban - az osztálynaplók és tájékoztató füzetek nyomdai előállítással tartalmazzák az évfolyamszintű félévi értékelést.

Év végi: 1. évfolyamon júniusban – az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kibocsátott módszertani ajánlás, mondatbank alkalmazásával az előírt okmányokban egységesen, elektronikus nyomtatással (osztálynapló, törzslap, bizonyítvány, irattár)

Tanévközi értékeléskor a tanulók megnyilvánulásainak motiváló értékelésére differenciált jelölést használunk (piros pont, csillag, egyéb szimbólumok). Ezeket, a tanulók többszöri vagy nagyobb nehézségi fokú hibátlan feladatmegoldásakor, a pedagógus értékelése szerint szöveges minősítéssé vagy jeggyé alakít át. (Kiválóan megfelelt, jeles)

3.2.7.2 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A tanév során ügyelünk az írásbeli, és a szóbeli számonkérések arányára, minden tanulónak lehetőséget kell kapnia a szóbeli beszámolóra. Törekszünk minden műveltségi területen arra,

hogy rendszeresen legyen szóbeli számonkérés, mely egyúttal fejleszti a tanulók beszédkészségét, aktiválja a szókincsüket, s módot ad a szóbeli megnyilatkozás különböző formáinak gyakorlására. Valamennyi pedagógus köteles a tanulóra vonatkozó minden érdemjegyet és írásos bejegyzést az osztálynaplón kívül a tanuló tájékoztató füzetében is feltüntetni vagy bejegyeztetni azt.

A számonkérés gyakorisága

A számonkérés gyakorisága, összhangban kell, hogy legyen a heti óraszámmal:

- heti egy vagy annál kevesebb óraszám esetén félévente legalább három,
- minden más esetben havonta legalább egy alkalommal kerüljön rá sor.

A számonkérés formái

A tanórákon szóban vagy írásban számolnak be a gyerekek a tudásukról. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult, de a tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

Szóbeli számonkérések:

- szóbeli felelet: az előző tanítási órán feldolgozott ismeretanyag rendszeres ellenőrzése, önálló feleletek és kérdésekre adott válaszok alapján,
- óraközi munka: az órái munkába való bekapcsolódás, órai munkavégzés minősége,
- önálló kiselőadás: egy adott téma önálló feldolgozása és előadása

Írásbeli számonkérések:

Egy adott témakörben szerzett tudás mérése önálló feladatok, megoldásán keresztül.

Fajtái:

- dolgozat (röpdolgozat, kisdolgozat maximum 15-20 perc időtartamban),
- házi dolgozat,
- témazáró dolgozat (45 perc időtartamban).

Gyakorlati számonkérések:

- a számonkérés ezen formája elsősorban a készségtárgyak esetében alkalmazható.
- ide tartozik az önállóan végzett gyűjtőmunkák ellenőrzése és értékelése is.

Az írásbeli és szóbeli beszámoltatások alapelvei:

- a tanulók életkori sajátosságainak figyelembe vételével történjenek (feladattípusok, terjedelem),
- tükrözzék az osztályok és az egyes tanulók esetében is a differenciálás elvét,
- az értékelés pozitívumokat kiemelő, segítő hatású legyen,
- az írásbeli beszámoltatások ne kerüljenek nyomasztó túlsúlyba a szóbeli beszámoltatások rovására. Különösen ügyelni kell erre azoknál a tantárgyaknál, amelyeknél ezt a tantárgy jellege megköveteli (magyar, történelem, idegen nyelvek),
- legyenek rendszeresek: tanév eleji, évközi év végi felméréseknél, méréseknél valamint a témazáró dolgozatoknál bejelentettek,
- a témazáró dolgozatok megírását a pedagógus egy héttel korábban bejelenti
- a diszgráfiás tanulók kapjanak szóbeli lehetőséget a beszámolásra, illetve az ő írásbeli munkájukat egyénileg értékeljük ,
- a feladatok legyenek változatosak, gondolkodtatóak, egyértelműek, érdeklődést felkeltők,
- a feladatok a tanult ismeretekre épüljenek - a begyakorolt, kifejlesztett készségeket kérjék számon,
- tantárgytól függetlenül fontos a szép, helyes magyar beszéd tanítása, a kifejezőkészség, az előadói készség fejlesztése.

Az írásbeli és szóbeli beszámoltatások célja:

- adjanak hiteles, átfogó képet a tanulók ismereteiről, jártasságaik és készségeik kialakulásának mértékéről; tegyék lehetővé ezek szaktanári értékelését,
- igazolják vissza a tanulót érintő pedagógiai folyamat eredményét vagy eredménytelenségét; alapozzák meg az esetleg szükséges kiigazításokat.

Az írásbeli és szóbeli beszámoltatások rendje

- a tananyag feldolgozásában a kiemelten fontos részek elsajátításának ellenőrzésekor
- egy-egy témakör összefoglalása után
- félévi vagy év végi ütemezéssel
- projekt, témahét esetében projektzáráskor

Az írásbeli és szóbeli beszámoltatások formái:

- egyéni
- csoportos
- egész osztályt érintő
- iskolai munkán alapuló/ otthoni munkán alapuló

Az írásbeli és szóbeli beszámoltatások módszerei:

- igaz-hamis állítás
- hibás állítások javítása
- TOTÓ
- jegyzetelés (tankönyvből, könyvtári könyvből)
- szöveg kiegészítése
- szógyűjtés
- feleletválasztás
- mondat-kiegészítés
- tollbamondás
- vázlatírás
- fogalmazás
- olvasónapló írása előzetes szempontok alapján
- témazáró dolgozat
- teszt
- rövid, egy-egy anyagrészt átfogó tudáspróba
- írásbeli felelet
- feladatlap
- vaktérkép
- felelet
- kiselőadás, esszé
- gyűjtőmunka (projekt, témahét)
- szómagyarázat készítése
- tömörítés
- verselemzés
- összehasonlító elemzés

- kísérlet leírása
- élménybeszámoló
- projekt készítése
- prezentáció (szakköri munka, projekt, témahét)
- kisfilm (szakköri munka, projekt, témahét)
- fotó (szakköri munka, projekt, témahét)
- tudományos dolgozatok, (kutatómunkán alapuló verseny)

Az írásbeli és szóbeli beszámoltatások korlátai

- Naponta két témazáró dolgozat írható.
- A szóbeli feladat elvégzése után lehetőleg kapjon azonnali visszajelzést teljesítményéről a tanuló.
- Ne hozzuk a sajátos nevelési igényű tanulókat nehéz helyzetbe (beszédhiba, diszgráfia, nagyothallás, kimutatott részképesség zavarok). Számukra – egyéni elbírálás alapján – biztosítsuk a megfelelő egyéni számonkérési formákat!
- Projekt és témahét esetén, ha a délutáni elfoglaltság miatt nem biztosított a megfelelő felkészülés, az írásbeli és szóbeli beszámoltatásoktól el kell tekinteni.

A beszámoltatások tanulmányi értékelésben betöltött szerepe

- A rendszeres értékelés elengedhetetlen, ugyanis tanár és a diák számára egyaránt visszajelzés a végzett munkáról.
- Megalapozza a szöveges vagy az érdemjeggyel történő értékelést, kijelöli a további fejlesztési irányokat.

A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai

Jeles

A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel.

Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot.

Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz.

Fogalmai pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja.

A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

Jó

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.

Fogalmai tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan.

Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat.

Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

Közepes

Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti.

Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt.

Fogalmai nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

Elégséges

A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges.

Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

Elégtelen

A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

A témazáró dolgozatok értékelésének egységes pedagógiai gyakorlata

Százalékos érték (%)	Érdemjegy
0 - 30	1
30 - 50	2
50 - 75	3
75 - 90	4
90 - 100	5

3.2.7.3 A követelményrendszerünk alapelvei

A tanulók teljesítményének értékelése

Iskolánk nevelő-oktató tevékenységéből adódóan sokrétű követelményrendszert állít fel a diákok számára. Az ezeknek való megfelelés, vagy meg nem felelés alapelveit foglaljuk össze az alábbiakban.

A követelményrendszer három nagyobb részre osztható

Tantárgyi követelmények - ezt a NAT alapján a helyi tanterv határozza meg. A tantárgyi megmérettetésnek fontos részét képezik a tantárgyi versenyek, pályázatok.

Magatartási követelmények - ez az alapvető keresztény értékekre, erkölcsre épül, és konkrétan az iskola házirendje tartalmazza.

Szorgalmi követelmények - ez a diákok tanulásához, munkához való viszonyát tükrözi.

A követelményrendszer betartása, betarttatása szempontjából az alábbi alapelveket kell figyelembe venni

- Csak az iskola helyi tantervében elfogadott tananyagot lehet megkövetelni.
- A követelmények megállapításánál figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat.
- Figyelembe kell venni a tanuló képességeit és a tanuláshoz való hozzáállását.
- Összhangot kell teremteni az egyes tantárgyak között, ne legyen egyik sem túlhangsúlyozva vagy elhanyagolva a másik tantárgy rovására.
- A követelmény célja nem az elriasztás, hanem az igényesség igényének kialakítása.
- Csak az önmagával szemben is igényes tanár tud igényességre nevelni.
- A tantárgyi és tanórai követelmények legyenek világosak egyértelműek és teljesíthetőek. A tanév elején közölt elvárások ne változzanak a tanév során, a tanuló érezze a következetességet, és a kiszámíthatóságot.
- A követelmény mögött érződjön a tanítvány egyediségének és teremtettségének tisztelete.

3.2.8 Az otthoni, napközis és a tanulószobai - írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A házi feladatok – mind a szóbeli, mind az írásbeli – a tanítási órán feldolgozott ismeretek gyakorlását, elmélyítését szolgálják. A házi feladatok ellenőrzésre során a tanulók visszajelzést kapnak annak eredményességéről. A többszöri hibátlan feladatmegoldás, szorgalmi házi feladat vagy a tananyag más szempontok szerinti feldolgozását segítő (gyűjtőmunka, kiselőadás) értékelése történhet érdemjeggyel is. A kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulók szaktanári dicsérettel is jutalmazhatók.

A hiányzó házi feladatokat lehetőleg pótolni kell. A többszöri szándékos elmaradása esetén, ha az a továbbhaladást akadályozza, a számonkérésnél figyelembe vehető, érdemjeggyel történő értékelésbe beszámítható. Sorozatos elmaradása esetén szaktanári fegyelmező intézkedés alkalmazható a tanulóval szemben.

Fontos, hogy a napközis és otthoni felkészülés mellett a gyerekeknek maradjon idejük életkori sajátosságuknak, gyermeki személyiségüknek megfelelő tevékenységekre; pihenésre, regenerálódásra, mozgásra, játékra.

Ennek tükrében az otthoni és napközis felkészüléshez az alábbi elveket és korlátokat alkalmazzuk.

- A tanultak begyakorlása érdekében a tanulók otthoni (napközis és tanulószobai) felkészülés formájában szóbeli és írásbeli házi feladatot kapnak.
- Az osztályfőnökök és szaktanárok a házi feladatok, feladásakor figyelembe veszik a tanulók egyéni képességeit, életkori sajátosságait, aktuális állapotát és ezekből kiindulva differenciált formában adnak feladatokat az otthoni és napközis felkészüléshez.
- Emellett folyamatos tanácskozást folytatnak a napközis nevelővel, akik visszajelzésekkel tájékoztatják a délelőttös nevelőket a házi feladatokkal kapcsolatos tapasztalataikról.

Az otthoni, napközis és tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok típusukban megegyeznek.

Az írásbeli feladatok a tanóra anyagához kapcsolódó, az órai munkához hasonló feladatok, ill. a korábbi évfolyamokon tanult ismeretekhez fűződő ismétlő feladatok. A feladatok a tanulók teljesítményétől és képességeiktől függően differenciálhatóak is.

Szóbeli feladatok: az órán tanult fogalmak, tételek, ismeretek megtanulása, megértése, ill. a témakör korábbi anyagainak ismétlése, és a kapcsolódó, korábbi évfolyamokon tanult ismeretek felidézése. Az írásbeli és szóbeli feladatok mennyisége együttesen nem haladhatja meg egy átlagos képességű diák esetén alsó tagozatban a 60 perc, felső tagozatban tantárgyanként a 30 perc intenzív tanulást.

Házi feladatok

- **hétvégére** (szombatra-vasárnapra) lehetőleg nem adunk házi feladatot, de indokolt esetben megengedett a házi feladat adása. Ennek eldöntése a szaktanár feladata.
- Hétvégének a tantárgyak szempontjából az számít, ahol pénteken és hétfőn egyaránt van óra. Ennek megfelelően a csütörtök-hétfő vagy a péntek-kedd párosítások nem számítanak hétvégének. Munkaszüneti napok esetében az számít ide, ahol az előző és az azt követő napon is van óra.
- **projekt és témahét alatt**, ha a délutáni elfoglaltság miatt nem biztosított a megfelelő felkészülési idő nem adunk házi feladatot, ha az azt követő napon is van ugyanazon tantárgyi óra.
- **az őszi, téli és tavaszi szünetekre** hasonlóan adunk házi feladatot, mint hétvégén, de kizárólag annyit, mint egyéb esetben egy következő órára való felkészüléshez szükséges.
- **a nyári vakációra** (az évközi terhelés csökkentése érdekében) szabadon választhatóan adjuk fel a házi olvasmányokat. Ennek megtörténtét jutalmazhatjuk, szünidei elkészítésük elmulasztását nem büntetjük.

Oktatási eredményvizsgálatok

„Bemenetkor” az első osztályosok ismeretanyagának feltérképezése, képességeinek felmérése, a feladatok meghatározása, szükség esetén fejlesztőpedagógus segítségével.

Országos mérések 6. és 8. évfolyamon minden tanév májusában

3.2.9 A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A tanulók jutalmazása

1. Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy az iskolai, illetve az iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesíti.

2. Az iskolában – a tanév közben – elismerésként a következő dicséretek adhatók:
   - szaktanári dicséret,
   - osztályfőnöki dicséret,
   - igazgatói dicséret,
   - nevelőtestületi dicséret.
3. A dicséreteket minden esetben írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.
4. Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát végzett tanulók a tanév végén:
   - szaktárgyi teljesítményért,
   - példamutató magatartásért,
   - kiemelkedő szorgalomért,
   - példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.
   - A tanulmányi versenyeken és a tanulmányaiban kimagasló eredményt nyújtott tanulók közül, a tantestület javaslatára „Év tanulója cím” adható.
     A dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell jegyezni.
5. Az a nyolcadik osztályos tanuló, aki nyolc éven át kitűnő tanulmányi eredményt ért el oklevelet és könyvjutalmat kap, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehet át.
6. Az iskolai szintű versenyek első három helyezettje oklevelet és könyvjutalmat kap, melyet az iskola közössége előtt vehet át.
7. Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülhetnek.
8. A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

3.2.10 A magatartás és szorgalom értékelése, minősítése

Magatartás

Példás (5) a tanuló magatartása, ha magaviselete kifogástalan, fegyelmezett, udvarias, szépen beszél társaival, tanáraival tisztelettudó. A tanórákról nem késik, igazolatlanul nem hiányzik. Ügyel saját és társai testi épségére. Elmarasztaló fegyelmi büntetést nem kapott. A rábízott vagy önként vállalt feladatokat lelkiismeretesen és pontosan teljesíti, vagy ötleteivel segíti a feladatok megoldását.

Jó (4) a tanuló magatartása, ha fegyelmezett. Igazolatlanul nem hiányzik, nem késik. Maga és társai testi épségét nem veszélyezteti, de időnként egy-két kisebb vétséget elkövet (pl. órán, beszélget, közbeszól). A rábízott feladatokat, megbízatásokat elvégzi.

Változó (3) a tanuló magatartása, ha viselkedése sokszor a hangulata függvénye. A tanórákon folyó munkát időnként zavarja meggondolatlan közbeszólásokkal. Az adott hónapban két-három, magatartásra vonatkozó elmarasztaló bejegyzés is szerepel az osztálytükörben, illetve szigorú figyelmeztetést kapott. A rábízott feladatokat nem, vagy felületesen oldja meg. Előfordul igazolatlan hiányzás.

Rossz (2) a tanuló magatartása, ha a tanulói munkát zavarják. Figyelmeztetések ellenére is közbeszól, a tanároknak nem fogad szót, tiszteletlen, udvariatlan. Felelőtlen, durva, ezzel veszélyezteti társai épségét. A rábízott feladatok ellátásában nem megbízható, és rendszeresen, illetve súlyosan vét a Házirend követelményei ellen. Hangvétele, viselkedése durva, vagy szándékosan árt a közösségnek.

Szorgalom

Példás a tanuló szorgalma, ha tanulmányi munkáját rendszeresen és hiánytalanul elvégzi. Gyengébb képességei ellenére is jellemző rá, hogy igyekvő, a tanulásban nagy akaraterővel rendelkezik. Az órákon sokat jelentkezik, a tantárggyal kapcsolatban külön feladatokat is vállal (gyűjtőmunka, kiselőadás stb.).

Jó a tanuló szorgalma, ha rendszeresen tanul, és elvégzi a tanulással kapcsolatos feladatait. Képességei szerint dolgozik, órán azonban keveset jelentkezik, külön feladatot nem vállal, tanulmányi munkájában kisebb hiányosságok fordulnak elő.

Változó a tanuló szorgalma, ha tanulmányi munkájában rendszertelen. Nem képességei, hanem hangulata szerint tanul. Felszerelése, házi feladata sokszor hiányos, emiatt tanárainak figyelmeztetniük kell a tanulásra. A figyelmeztetéseket az „Osztálytükör”-beli bejegyzések is jelzik.

Hanyag a tanuló szorgalma, ha tanulmányi munkáját a közömbösség, az érdektelenség jellemzi. Ritkán vagy egyáltalán nem tanul, a tanítási órákra nem készül. Az órákon figyelmetlen, lusta, társai munkáját is zavarja.

Az értékelés tartalmi szempontjai

Magatartás:

- Beilleszkedés
- Viszonya társaihoz, tanítójához, a tanuláshoz
- A kudarc elviselése (önfegyelem)
- Érzelmi egyensúlya
- Magabiztossága
- Becsület
- Viselkedése játék közben
- A konfliktusok kezelése
- Házirend (Késés) a kialakított szabályok, elvárások betartása
- Órai magatartása
- Közös istentiszteleten való részvétel, istentiszteleten való magatartás
- Szüneti magatartás.
- Ebédlői magatartás
- Órák zavarása, közbeszólások
- Ünnepélyek, gyűlések
- Társak zavarása
- Utasítások elfogadása
- Másokkal való törődés
- Csúnya beszéd

Szorgalom:

- Órai figyelme
- Órai aktivitása

- Házi feladatok
- Egyéb elvégzendők (üzenő, ellenőrző határidők) elvégzése, felszerelése
- Érdeklődés
- Szorgalmi feladatok készítése
- Füzetvezetés, külalak
- Rend a környezetében
- Felelősi tevékenysége

3.2.11 Magasabb évfolyamra lépés feltételei

1. évfolyam végén a tanuló magasabb évfolyamra léphet. Kivétel:

- igazolt és igazolatlan mulasztások miatt nem tudta a tantervi követelményeket teljesíteni,
- az adott tanítási évben 250 óránál többet mulasztott,
- szülői írásbeli kérésre évet ismétel.

Ebben az esetben az osztályfőnök az osztályban tanítók segítségével egyéni felzárkóztató programot állít össze, melynek megvalósításáról a fejlesztő pedagógus gondoskodik.

2. évfolyamtól a tanuló magasabb évfolyamba léphet:

- A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben „a továbbhaladás feltételei” c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.
- A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. Minden tantárgyból az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a tovább haladáshoz.
- Ha a tanuló a tanév végén „elégtelen” osztályzatot szerez, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet.
- A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:
- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozáson való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- a tanítási évben 250 óránál többet mulasztott,
- magántanuló volt.

3.2.12 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A közoktatási esélyegyenlőség elősegítése érdekében iskolánk törekszik a szegregációs és szelekciós mechanizmusok kiszűrésével mindenki számára, a minőségi oktatáshoz való hozzáférést, és az oktató-nevelő folyamatban hátránnyal résztvevő HHH-s, és az SNI-s tanulók részére is, az esélyegyenlőségének biztosítani.

Az oktatási és társadalmi integráció támogatása, a diszkrimináció- és szegregációmentesség csak intézményünk elkötelezettségének, a szabad vallásgyakorláshoz és iskolaválasztáshoz való jognak, református egyházunk biblikus örökségének tiszteletben tartásával együtt valósulhat meg.

A vallásos és erkölcsi nevelés

A református iskola sajátos küldetésének megfelelően biztosítjuk a tanulók szilárd és kiegyensúlyozott hitbeli ismeretekhez jutását a rendszeres és módszeres tanórai hitoktatás által. Megteremtjük a tanítás előtti és utáni imádság, a hétkezdő áhítat, valamint a többi hitéleti alkalom lehetőségét (evangelizációk, csendesnapok, bibliaórák, stb.)

Segítjük a növendékek életkori sajátosságainak megfelelően a hit kibontakozását, az istentiszteleti és más hitéleti alkalmak megszerettetését, ezáltal az Istennel való mélyebb kapcsolat kialakulását.

Fontosnak tartjuk a vallási ünnepeinken való részvételt és azok méltó megünneplését, igyekszünk előmozdítani a gyülekezeti közösséggel való kapcsolatot.

A szeretet és az összetartozás légkörének kialakításán fáradozunk tevékenységünk minden szintjén.

A lelkész (a hitoktatók és pedagógusok segítségével) kitüntető felelőssége az iskola református keresztyén szellemiségének és erkölcsiségének előmozdítása.

A hatékony nevelési - tanítási folyamat

Tanulóinkkal megismertetjük az önálló tanulás és az önképzés hatékony módszereit, törekszünk a diákok kreatív, az igazságok felfedezésére irányuló képességeinek kibontakoztatására.

Tanítási módszereinkkel hozzásegítjük tanulóinkat az életkori sajátosságaiknak megfelelő önálló gondolkodáshoz, tanuláshoz és kritikai képességeik kifejlesztéséhez, melyek segítségével - figyelemmel az egyes tanulók képességeire - az általunk közvetített tananyagot a diákok el tudják sajátítani az alkalmazási készség szintjén.

Arra törekszünk, hogy tanulóink megismerjék, tiszteljék és szeressék hazánk kulturális örökségét és nemzeti hagyományait, s azokat képességeikhez mérten gazdagítsák.

Az iskolát befejező növendékeinket segítjük, hogy megismerjék és választani tudjanak a képességeiknek megfelelő tovább tanulási - és munkalehetőségek között.

A szociális nevelés

Szorgalmazzuk a tanulók családjainak együttműködésével az emberi és keresztényi értékek elsajátítását, figyelve a nyílt és kiegyensúlyozott személyiség kibontakoztatására. Igyekszünk kibontakoztatni a közösségteremtő erőt az emberek és az események megértésének kialakításával.

Különös gondot fordítunk a mások iránti tisztelet és a nemes célokért való együttműködési készség kialakítására a dialógus, a szolgálatkészség és a kulturált társadalmi érintkezés formáinak gyakorlásával, gyakoroltatjuk a szolidaritás gondolatát a lemondás és az önzetlen segítségadás alkalmaival.

Már az iskola életében felkészítjük a tanulókat a közéleti felelősségre, szorgalmazzuk a társadalmi és gazdasági élet törvényeinek fokozatos megismertetését, a társadalom különböző rétegeinek hiteles bemutatásával.

Szakszerű segítséget veszünk igénybe a sérült és a nehezen beilleszkedő tanulók nevelésében, külön gondot fordítunk a tervszerű, rendszeres tehetséggondozásra.

Az egészséges életre nevelés

Felvilágosítjuk tanulóinkat a felelősségteljes emberi életvitel kialakításáról, a keresztyén erkölcsi elvek alapján. Alapvető ismereteket adunk a betegségek megelőzéséről, gyógyításáról és az elsősegélynyújtásról.

Nevelünk testápolás és a tisztálkodás szükséges és egészséges módjára, az egészséges táplálkozás szabályaira, és megismertetjük a tanulókkal a rendszeres testedzés formáit.

Óvjuk őket a káros szenvedélyek veszélyeitől (alkohol, drog, dohányzás, tv, szerencsejátékok) és oktatjuk a baleset-megelőzés, tűzvédelem alapvető szabályait.

Az esztétikai nevelés

Igyekszünk megismertetni az emberi környezet esztétikumának kialakítását a lakásban, az iskolában, közvetlen környezetünkben, felszerelésük rendben tartására és megbecsülésére neveljük diákjainkat.

Nevelésünkben a természet és a környezet megbecsülése, védelme, az ízléses és egyszerű öltözködés, a gondozott, ápolt megjelenés, a szabatos fogalmazás és a szépírás éppúgy fontos, mint az igényes és gondos munka.

Környezeti nevelés

A környezeti nevelésben kiemelkednek a természettudományos tantárgyak. Ezek keretében ismerik meg tanulóink, hogyan lehet képes nemzedéke a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására. Fontos, hogy tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődjenek, akik felelős elkötelezettséget vállalnak tetteikben. Konkrét hazai példákból ismertetjük meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Fontos, hogy a tanulók meglássák a természet értékeit, szépségét, kötelességüknek érezzék annak megőrzését, hogy érzékennyé váljanak környezetük állapota iránt, és képesek legyenek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére, a környezetkímélő magatartásformák beépítésére életvitelükbe.

Tevékenységek az esélyegyenlőség érdekében

Az iskolában minden tanulónak esélyt adunk szociokulturális hátrányainak leküzdésére, elítéljük és igyekszünk kiküszöbölni a hátrányos megkülönböztetés minden formáját.

Azonosítjuk a tanulási és beilleszkedési hátrányokkal küzdő tanulókat, megpróbáljuk kiválasztani a hátránykompenzáció megfelelő formáját és folyamatosan értékeljük a segítő munkát.

Az egymás iránti felelősség, az elfogadás és a segítőkészség kialakulását szorgalmazzuk tanulóinkban.

Az önkormányzati iskolákból érkezett tanulók bibliai ismeretét bővítjük és odafigyelünk felzárkóztatásukra hittanból.

Differenciált foglalkozásokat alkalmazunk a tanítási órákon. A lemaradókat felzárkóztató -, fejlesztő-, és egyéni korrepetálás foglalkozásokon segítjük, szükség esetén a szakszolgálatok segítségét vesszük igénybe.

Veszélyeztetettség esetén az ifjúságvédelmi felelős szakszerű segítő munkájára tartunk igényt, a lelki gondozás feladatában a lelkészre és a hitoktatókra számítunk.

Az új tanulásszervezési eljárások intézményi célkitűzései

A NAT kompetenciaterületek fejlesztését az újszerű tanulásszervezési eljárások alkalmazása tovább erősíti. Az informális és nem formális tanulási lehetőségek előtérbe kerülnek az ismeretszerzés folyamatában

Az EFOP-3.3.7-17-2017-00050 „Informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása az „Élmény a tanulás" az Irinyi János Református Oktatási Központ Tompa Mihály Általános iskolájában c. pályázat keretében, lehetőség nyílik az iskola pedagógusai által kidolgozott programcsomagok, tematikák működtetésére.

A projekt célja olyan tanórán kívüli ismeretterjesztő és fejlődést elősegítő programok megvalósítása, melyek művészeti, kulturális és kreatív tartalommal rendelkeznek és hozzájárulnak a gyermekek különböző kompetenciáinak fejlesztéséhez, ezáltal kiterjesztve és színesítve a neveléshez és képzéshez való hozzáférés lehetőségeit.

Az alsó tagozaton az informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakításán keresztül biztosítjuk a neveléshez és képzéshez való hozzáférést, a köznevelés eredményességének és hatékonyságának növelését, a tanulók számára önmaguk, motivációik, képességeik mélyebb megismerését lehetővé tevő, az átfogó kompetencia- és készségfejlesztés érdekében az iskolai oktatást kiegészítő, ahhoz illeszkedő tanórán kívüli programok fejlesztését, kiemelten a problémamegoldó gondolkodást, a vállalkozói és a kreatív készségek fejlesztését.

A felső tagozaton a program elsődleges célja a tanulók egyéni képességeinek, készségeinek, attitűdjének rendszerszerű fejlesztése. A kiemelkedően tehetséges, matematika iránt fogékony tanulóknál érdeklődésük erősítése, motiváltságuk fokozása az intenzív gondolkodást igénylő játékok segítségével. Kognitív, affektív és szociális kompetenciájuk együttes fejlesztése: a logikai-matematikai divergens gondolkodás, konstruktivitás, kreativitás mellett a társas készségek, az együttműködés és kommunikáció fejlesztése.

A nem formális és informális tanulás segítségével, az élményalapú, játékos tevékenységek során tanulóink kulcskompetenciái fejlődnek, erősödik a kommunikációs és vállalkozói készségük, a problémamegoldó gondolkodásuk és kreatív készségeik. A foglalkozásokon való aktív részvétel során tanulóink észrevétlenül fejlesztik egyéni készségeiket, képességeiket, kompetenciáikat, melyek a munkaerő-piaci igényekhez, elvárásokhoz igazodva segítik őket a felnőtt életben, így az egész életen át tartó tanulási folyamat életük részévé válik. Közben fejlődik

tanulóink érzelmi intelligenciája, az önismerete, türelme, szóbeli kommunikációja, a megegyező készsége, gondolkodás- és problémamegoldás képessége, így a mindennapokban előforduló konfliktusokat nagyobb valószínűséggel tudja majd kezelni, megoldani.

4 IRINYI JÁNOS REFORMÁTUS OKTATÁSI KÖZPONT (TECHNIKUM, SZAKGIMNÁZIUM ÉS DIÁKOTTHON)

4.1 NEVELÉSI PROGRAM

4.1.1 A középfokú intézményegységben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai

„Nobiscum Deus /Velünk az Isten!/"

„A tudomány hit nélkül sánta, a hit tudomány nélkül vak."

Albert Einstein

- **Keresztyén elkötelezettség kialakítása:** A református iskola keresztyén közösség. Pedagógusi hivatásunkat Istentől kapott küldetésnek tekintjük. Életpéldánkkal, minden megnyilvánulásunkkal keresztyénné, krisztusi emberré kívánjuk nevelni a tanítványainkat.
- **Református keresztyén alapelvek szerinti nevelés:**
  Sola scriptura – Egyedül a Szentírás. A *Bibliához* való igazodás. Hitünk és életünk zsinórmértéke a *Biblia.*
  Sola gratia – Egyedül kegyelemből. Életünk, üdvösségünk egyedül Isten Krisztusban nyújtott kegyelmének köszönhető.
  Sola fide – Egyedül hit által van üdvösség.
  Solus Christus – Egyedül Krisztus. Jézus Krisztus az egyedüli közbenjáró Ember és Isten között.
  Soli Deo Gloria – Egyedül Istené a dicsőség.
- **Személyiségközpontú fejlesztés:** A tanulók megismerésén alapuló pedagógiai fejlesztés, amely igazodik a tanulók egyéni fejlődési üteméhez. Fontos alapelv a gyengébbek felzárkóztatása és a tehetségesek képességeinek kibontakoztatása. Az ismeretközlés mellett fontosnak tartjuk a kompetenciák fejlesztését. A teljes személyiség fejlesztése magába foglalja az ismeretek elmélyítését, az érzelmi nevelést, a testi fejlesztést, a művészeti nevelést és a társas kapcsolatokra épülő személyiségfejlesztést.

- **Tanulóközpontúság:** Az iskola fontos feladatának tekinti a személyiségfejlesztést, tiszteletben tartja a diákok jogait, igyekszik bevonni őket az iskola életébe, számít véleményükre, ötleteikre, aktivitásukra, és mind az elméleti, mind a gyakorlati munkában magas szintű teljesítményt vár el a diákjaitól.
- **Egyéni tanulási utak biztosítása:** A tanulók megismerésén és egyéni fejlesztésén alapuló pedagógia célja, hogy minden tanuló találja meg a helyét az iskola oktatási rendszerében. Rugalmas oktatás-szervezési eljárásokkal támogatjuk a tanulók egyéni fejlődési ütemének érvényesülését.
- **Értékközvetítés:** A nevelő-oktató munka segítsen eligazodni a tanulók számára; tudjanak értékítéleteket megfogalmazni, megtalálni az értékest, a követendő példát a sok őket érő hatás útvesztőjében.
- **Korszerű tevékenységközpontú módszertan és tanulásszervezés alkalmazása:** A módszertan és a tanulásszervezés eszköz, amely a tanulói csoport képességeihez és igényeihez igazodva támogatja a tanulási-tanítási folyamatot. Az IKT és a tevékenységközpontú módszertan alkalmazása az oktatásban a mai korszerű oktatás alapkövetelménye.
- **Nyitottság:** Az iskola kapcsolatrendszerén keresztül figyeli a környezetét. Kapcsolatot tart a gazdaság szereplőivel, a munkaerőpiac elvárásai szerint alakítja a képzés szerkezetét. Az oktatás tartalmi elemeit a tantervi kereteken belül a gazdasági környezet elvárásai szerint alakítja ki.
- **Együttműködés a családdal az oktató-nevelő munkában:** A nevelés sikerének érdekében maximálisan együttműködünk a szülőkkel, a kölcsönös bizalom és támogatás elvei alapján.
- **Esélyegyenlőség biztosítása:** Pedagógiai szeretettel és nyitottsággal közelítünk minden tanulóhoz, hisszük, hogy a munkánkkal értéket teremtünk, és minden tanulóval szemben feladatunk az értékek ápolása és fejlesztése. A sajátos nevelési igényű tanulók számára biztosítjuk a személyre szóló fejlesztést, a támogató, segítő pedagógiai környezetet.

4.1.1.1 Pedagógiai munkánkat meghatározó értékeink

- hitbeli elkötelezettség,
- keresztyén műveltség
- a tanulás, a tudás, tudásvágy,
- a gyakorlatban alkalmazott tudás, kompetencia,

- az egészséges életmód,
- a sport, a mozgás a személyiség életében,
- humanista, demokratikus gondolkodás, közösségi magatartás, szociális érzékenység
- munkafegyelem, megbízhatóság, felelősségérzet,
- kreativitás, az alkotó önkifejezés,
- egészséges nemzettudat, hazaszeretet, lokálpatriotizmus, szolidaritás, tolerancia
- az újra való nyitottság,
- az együttműködés

4.1.1.2 Középfokú intézményegységünk céljai a tanulók sikeres nevelése, oktatása érdekében

A keresztyén értékrend alapján ökumenikus nyitottsággal és elkötelezettséggel Kazincbarcika város és a környező települések lakói, valamint a vonzáskörzeten túli, az itteni képzést igénylő tanulók számára középfokú nevelés-oktatás biztosítása (diákotthon, felnőttoktatás). Az iskola nyitva áll a történelmi egyházakhoz tartozó és felekezeten kívüli, minden középiskolás korú tanuló előtt, akinek szülei egyetértenek azzal, hogy gyermekük keresztyén nevelésben részesüljön.

- A sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz szükséges az élethosszig tartó tanulás (lifelong learning) megalapozása, a szakmai mobilitásra való felkészülés.
- A kulcskompetenciák kialakítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az élethosszig tartó tanulás lehetőségének megalapozása, hogy tanulóink továbbfejleszthető és piacképes tudás megszerzésére törekedjenek.
- Korszerű természettudományos és társadalomtudományos műveltség kialakítása, melyet tanulóink eszközként használhatnak a valóság viszonyrendszerének megértéséhez, és alkalmaznak különböző cselekvés-formákban.
- Célunk a régió szakmai igényeinek megfelelő szakmaszerkezet kialakítása az oktatott ágazatok területén, és az érettségi utáni szakmaszerzés területén is.
- Integrálni kívánjuk a felnőttképzési formákat az iskola képzésstruktúrájába.
- Tanulóink az oktatás folyamatában szerezzenek a munkába állást segítő, problémakezelő ismereteket, szóbeli, írásbeli, informatikai kommunikációs készségük fejlődjön, segítve a további ismeretszerzést, a társadalmi kapcsolatok alakítását. Képesek legyenek az önálló eligazodásra, rendelkezzenek jogi, pénzügyi, munkaügyi ismeretekkel.

- A régió igényeihez igazodó szakmai ismeretek kialakítása, a hasznosítható tudás megszerzésének elősegítése, és a munkába állás feltételeinek biztosítása.
- Az önálló és kreatív gondolkodás képességének kialakítása.
- A tanulóink önismeretének fejlesztése, autonóm személyiségek kialakítása. Olyan személyiségek fejlesztése, akik kellő önismerettel, reális énképpel rendelkeznek, akik önállóan döntenek képességeiket, lehetőségeiket ismerve. Így egy következő életszakaszban képesek az önmegvalósításra. A kudarc- és sikertűrés készségeinek fejlesztése.
- Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
- Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre.
- A tehetség kibontakozásának a segítése, differenciálással történő fejlesztés és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén Az intézmény az esélyegyenlőség elve szerint saját keretein belül lehetőséget teremt a sajátos nevelési igényű tanulók számára is.
- Kommunikációképes idegen nyelvi tudás.
- Korszerű IKT eszköztudás.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása.
- Az ökotudatos magatartásformák kialakítása a tanulókban.
- Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéné fontosságával.
- Megalapozott, érvényes és személyes értékrend kialakításának támogatása.
- Az önálló, felelős állásfoglalás és cselekvés alapjainak, valamint az életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő készségek kimunkálásának segítése.
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése. Kompetencia alapú oktatás, készség- és képességfejlesztés. A kooperatív tanulási technikák, a differenciáló, egyéni és csoportmunka lehetőség szerinti alkalmazása.
- Tanulóink öntudatos, hitvalló magyar keresztyénekké való nevelése.

4.1.1.3 A diákotthonban folyó oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei, céljai

- A diákotthon feladata megteremteni a feltételeket az iskolai tanulmányok folytatásához azoknak, akiknek a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való joguk érvényesítéséhez a lakóhelyükön nincs lehetőségük, illetve akiknek a tanuláshoz megfelelő feltételeket a szülő nem tudja biztosítani.
- A diákotthon feladata a tanuló humánus légkörben folyó nevelése, személyiségének fejlesztése, képességeinek és érdeklődésének megfelelően tehetségének kibontakoztatása, iskolai tanulmányainak segítése, sportolási, művelődési és önképzési lehetőségének biztosítása, öntevékenységének, együttműködési készségének fejlesztése, önállósságának, felelősségtudatának fejlesztése, pályaválasztásához, a tanuló önálló életkezdéséhez szükséges ismeretek, képességek megszerzésének elősegítése.
- A kollégista diákok személyiségének, egyéni tulajdonságainak, családi körülményeinek megismerése, az elfogadó, bizalmi viszony kialakítása a kollégiumi jogviszony létrejöttétől kezdődően tervezetten történik. A hatékony és eredményes kollégiumi pedagógiai munka egyik alapfeltétele, hogy a pedagógusok tartalmas és rendszeres együttműködés során segítsék a tanulók személyiségfejlődését.

4.1.2 A középfokú intézményegységben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai

„A teljes írás Istentől ihletett és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre, hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jócselekedetre felkészített.” (2Tim 3:16-17)

A nevelési-oktatási feladatok aktuális eljárásrendjét minden tanév elején a munkatervben határozzuk meg.

Kiemelt feladatok:

- A technikum és szakgimnázium nevelési-oktatási feladata az általános műveltség megalapozása, az érettségi vizsgára és a felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére, továbbá a szakmai érettségi és a szakmai vizsgára való felkészítés. Célunk, hogy tanulóink olyan szakmai kompetenciákat szerezzenek, amelyek birtokában képesek a további ismeretszerzésre, a megszerzett tudás gyakorlati alkalmazására.
- Fejlesztő célú képzési tartalmakkal, hatékony tanítási-tanulási módszerekkel kialakítani a tanulókban az élethosszig tartó tanulás igényét és az erre való készséget, képességet.

- A társadalomba való beilleszkedés támogatása azzal, hogy felkészítjük tanulóinkat a társadalmi jelenségek, kapcsolatrendszerek megértésére, alakítására, az alkalmazni képes tudás megszerzéséhez nélkülözhetetlen munka felvállalására
- Feladatunk, hogy előmozdítsuk a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
- A nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon módot tudásuk átrendezésére, továbbépítésére, integrálására.
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony nevelő-oktató munkával fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét és a kreativitást.
- A gyakorlati oktatás kapcsolódjon az elméleti képzéshez, a cél a gyakorlati alkalmazhatóság, a munkaerő-piaci környezet elvárásainak megfelelő, hasznosítható tudás biztosítása.
- Átfogó intézményfejlesztés megvalósítása, a fejlesztések eredményeinek az intézmény mindennapi gyakorlatába való beillesztése, a pedagógiai szemléletváltást segítő tevékenységek megvalósítása
- **A hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók esélyegyenlőségének javítása**, a gyerekek integrálását elősegítő programok intézményi alkalmazása, az elsajátítottak intézményi adaptációjának megvalósítása, a szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.

Kiemelt feladatainkhoz kapcsolódó feladatok, eszközök és eljárások:

Feladatok	Eszközök, eljárások
• Az alapkészségek és a kulcskompetenciák fejlesztése. • Egyéni tanulási utakat, egyénre szabott haladási ütemet biztosítunk a tanulók számára.	• Felzárkóztató programok, korrepetálások szervezése. • Differenciálás a tanítási órákon. • Csoportbontásos oktatás. • Változatos tanítási módszerek alkalmazása (a helyi tantervek ajánlásokat tartalmaznak ehhez).

Feladatok	Eszközök, eljárások
• Felkészítés az érettségi és szakmai vizsgákra. • A tanulók továbbtanulásának támogatása, segítése.	• Vizsgafelkészítők tartása. • Próbavizsgákon vizsgatapasztalat megszerzése. • Továbbtanulási tájékoztatók a szülőknek és a diákoknak. • Továbbtanulási operatív segítség a jelentkezés teljes időszakában. • Szabályozott folyamat a továbbtanulás intézményi támogatására.
• Partneri kapcsolatok működtetése a gazdaság szereplőivel, a munkaerőpiac igényeinek mérése. • A korszerű ismeretek beépítése az oktatásba. • Gyakorlat-centrikus módszertan alkalmazása a szakképzésben.	• Partneri igény- és elégedettségmérések végzése a munkaerő-piaci szereplők körében. • A munkaerőpiac igényeinek beépítése a helyi tantervekbe, szakmai programokba.
• Felnőttképzési tevékenység bővítése. • Felnőttképzési kínálat megjelenítése a szakképzési piacon.	• Felnőttképzési programok fejlesztése, felnőttképzési marketing a munkaerő-piaci partnerek körében.
• A munkaerő-piaci kompetenciák fejlesztése. • Társas (szociális), személyes és módszertani kompetenciák fejlesztése. • A NAT, a KKK és PTT fejlesztési területének megfelelő önállóságra, felelősségérzetre, kezdeményezőképességre, felelős munkavállalásra való nevelés. • Kommunikációs készségek kialakítása, folyamatos fejlesztése.	• Korszerű, gyakorlat-centrikus, tevékenységközpontú módszertan alkalmazása az elméleti és gyakorlati képzésben. • A jogi, pénzügyi, munkaügyi ismeretek beépítése a szakmai tárgyakba. • Kommunikatív nyelvoktatási módszerek alkalmazása. • A szóbeli feleletek megfelelő arányának biztosítása a számonkérésben.
• A helyi tartalmak beépítése a helyi tantervbe és a szakmai programba. • A munkába állás támogatása, a szükséges kompetenciák fejlesztése, kapcsolatok építése a munkaerő-piaci szereplőkkel.	• Partneri kapcsolatok működtetése a régió gazdálkodó szervezeteivel, az érdekképviseleti intézményekkel. • A munkába állást segítő-támogató rendszer működtetése: álláskeresési technikák, jogi, munkajogi ismeretek.
• A tanulás tanítása minden tantárgy képzési tervébe beépítve. • Az önálló tanulás módszereinek alkalmazása: Az önálló ismeretszerzés kifejlesztése, az önállóság, az önértékelés fejlesztése a szakmai képzésben.	• Önálló tanulás módszertani alkalmazása az oktatásban. • Az önálló tanulási feladatok alkalmazása, önálló projektfeladatok, egyéni kutatómunka beépítése az oktatásba • . Önálló szakmai portfóliók készítése

Feladatok	Eszközök, eljárások
• Önálló feladatok, projektek megoldása. • Kreatív, gyakorlati, egyéni és csoportos feladatok megoldása.	• Iskolai projektnapok szervezése. • A gyakorlati oktatás feladatainak projektekké szervezése. • Részvétel tanórán kívüli projektekben.
• A motiváció alkalmazása, az ismeretek gyakorlati alkalmazásának bemutatása.	• A szemléltetés, a gyakorlati alkalmazások az elméleti és gyakorlati képzésben.
• Az egészséges életmódra nevelés, a káros szenvedélyek negatív hatásainak megismertetése.	• Egészségnevelési hetek/napok szervezése. • A sportolás, a testmozgás igényének felkeltése, sportolási lehetőségek biztosítása a testnevelési órákon és más szabadidős programok keretében.
• A tanuló személyiségének megismerése. • Tehetséges tanulók korai felismerése, differenciált foglalkoztatásuk, fejlesztésük biztosítása • Egyéni fejlesztési tervek készítése.	• Tehetséggondozó, fejlesztő és felzárkóztató programok szervezése. • Önismereti órák tartása, művészeti és kulturális csoportok működtetése, kiállítások rendezése.
• A tanórai anyagokban a közösség által teremtett értékek bemutatása, megismerése.	• Ünnepi megemlékezések. • A természet megismerése, osztálykirándulások, táborok szervezése. • Iskolai projektnapok témáinak kiválasztása.
• A közösen elfogadott szabályok betartása. • A tanuló önértékelésének fejlesztése.	• Következetes, nyilvános szempontok szerinti értékelés. • Jutalmazás, büntetés szabályok szerinti alkalmazása. • A tanulók önértékelésének alkalmazása az intézményi értékelési rendszerben.
• Az iskolai közösségek pedagógusi támogatása, az osztályfőnöki feladatok pontos meghatározása.	• Osztályfőnöki munka kiemelt támogatása, a tutori szerep működtetése. • Iskolai közösségi rendezvények szervezése.
• A módszertani megvalósítás során a társas kapcsolatok fejlesztése. • Az oktatás-nevelés módszertani alkalmazásával sajátítsák el a társakkal való kapcsolattartás szabályait	• A csoportban végzett munka alkalmazása az oktatásban és a gyakorlati képzésben: Csoportmunka, kooperatív tanulásszervezési eljárások alkalmazása. • Vita, mint módszer alkalmazása • A társas érintkezés szabályainak példamutatás útján történő fejlesztése a pedagógusok egymással való viszonyán, a pedagógus és a tanulók, valamint a szülők kapcsolatán keresztül.

Feladatok	Eszközök, eljárások
• A tanulók kapjanak önálló, kreatív feladatot, minden szakmai tevékenységükben találkozzanak az alkotás örömével.	• Az értékteremtés, az alkotás öröme jelenjen meg a szakmai munkában. • Ismerkedjenek meg a közvetlen és a tágabb környezetük kulturális értékeivel.
• A tanulók számára egyértelmű és következetes értékelési rendszer alkalmazása.	• Rendszeres értékelés. • A fejlesztő értékelés alkalmazása. • Önismereti foglalkozások a szakmai és az osztályfőnöki órákon.
• A csoportos tevékenység szabályrendszerének megismerése, a team-munka szabályainak elsajátítása, a csoportszerepek jelentőségének ismerete.	• Csoportos feladatok megoldása. • A szakmai képzésben a team-munka követelményeinek szükségessége, gyakorlati eredményessége.
• A csoportszerepek gyakorlatban történő megismerése. • Az önértékelés fejlesztése.	• Egyéni és csoportos feladatok megoldása egyértelmű értékelési követelményekkel.
• Kritikai szemlélet kialakítása. • Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.	• Konzekvens értékelési kritériumok szerinti értékelési rendszer alkalmazása. • A problémamegoldás algoritmusának alkalmazása.

4.1.2.1 A pedagógusok helyi intézményi feladatai

Céljaink megvalósítása érdekében **a pedagógus**:

- munkáját, a református szellemiség által elfogadott erkölcsi-etikai normáknak megfelelően végzi, mindennapi nevelői munkája megfelel a Református Egyház szemléletének.
- kollégáiról, munkatársairól a tanulók előtt tisztelettel és megbecsüléssel beszél.
- bizalmasan kezeli a kollégákkal, az osztályokkal és az iskolával kapcsolatos információkat, az iskolával és munkájával kapcsolatos szolgálati titkot megőrzi.
- követi a reformátusok által elismert nevelési folyamat személyes nyitottságon, pozitív gondolkodáson alapuló nevelési módszereit.
- részt vállal a közösségi környezet kialakításában, a bizalomra építő kapcsolatok, a családias és otthonos légkör megteremtésében, a diákcsoportoknak az iskola életébe történő bevonásában.

- közreműködik a református iskola céljainak megvalósításában, hogy az iskola a maga sajátos eszközeivel és lehetőségeivel hozzájáruljon a kultúra, a gazdaság és a társadalom keresztény értékek szerinti formálásához.
- munkája során példát mutat, különösen a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség tekintetében, ezzel közvetítve ezen értékek fontosságát.
- az iskolai élet egészére figyelve segíti a közösség tagjainak emberi kibontakozását.
- személyes ügyekben a szeretetről és diszkrécióról sem feledkezik meg.
- rendszeres önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel fejleszti szakmai és pedagógiai műveltségét.
- rendszeres kapcsolatot tart diákjai osztályfőnökével, tanáraival, a gyakorlati oktatásban résztvevőkkel, szüleivel, az ifjúságvédelmi felelőssel.
- tantárgyanként, osztályonként, illetve csoportonként megtervezi egész tanévi munkáját; a megvalósulás dokumentálását, a reflexiók beépítését a munkája minőségének emelése és tudatosabbá tétele érdekében időben elvégzi.
- szakmailag és módszertanilag alaposan felkészül. Munkáját pontosság jellemzi.
- saját órájáról, foglalkozásáról indokolt esetben, az igazgató engedélyével tanulót elengedhet.
- szakmai munkaközösségével egyetértésben megszervezi a tehetséggondozás és felzárkóztatás teendőit.
- a gazdasági igényeket, a szakmai fejlődést figyelemmel kíséri, az elméleti és gyakorlati képzésbe beépíti a korszerű szakképzési ismereteket, technológiákat.
- ismeri és alkalmazza az iskola nevelési dokumentumaiban megfogalmazott elveket az ellenőrzés-értékelés feladataiban. Ezek szerint cselekszik.
- részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken. Az intézmény működési rendjébe, az egészséges és biztonságos intézményi működtetéssel kapcsolatosan felmerülő tevékenységekbe bekapcsolódik.
- részt vesz az intézmény minőségfejlesztési munkájában.

- együttműködik a kollégáival; kiemelten szoros együttműködés szükséges az egy osztályban tanítók közösségében, továbbá a szakmai eleméletet és gyakorlatot tanító tanárok között.
- a munkatervben előirt tanulmányi kirándulásokon, iskolai rendezvényeken részt vesz.
- a tantermekben, szertárban, tanműhelyekben, tornateremben rendet tart, a leltározásban részt vesz.

Az egységes intézményi követelményrendszert minden pedagógus köteles betartani. A szaktanárok és osztályfőnökök minden tanév első tantárgyi óráján ismertetik a tanulókkal (és az első szülői értekezleten, illetve a fogadóórákon a szülőkkel) a tantárgy követelmény- és értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket. A diákotthoni szabályok minden tanévben az első beköltözésekor kerülnek ismertetésre.

A pedagógus adminisztrációs és tájékoztatási feladatai között különösen ügyel arra, hogy a tanuló értékeléséről a digitális napló útján rendszeresen értesítse a szülőket. A digitális napló útján a bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt bejegyzéseket pótolja.

4.1.2.2 Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az azonos évfolyamra járó, azon belül közös tanulócsoportot alkotó tanulók egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösségek diákjai a tanórák, foglalkozások túlnyomó többségét az órarend szerint közösen látogatják.

Az osztályközösség élén, mint pedagógus vezető, az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt az igazgató bízza meg. Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító pedagógusok értekezletének összehívására.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- A pedagógia elvei és gyakorlata alapján az iskola célrendszerének megfelelően neveli tanítványait.
- Összehangolja az osztályában a nevelési tényezőket, mindent megtesz azért, hogy osztálya jó közösségé váljon, amelyben minden tanuló otthon érzi magát.
- Szorosan együttműködik a gyakorlati oktatásban részt vevő oktatókkal, a gyakorlati képzés szervezőjével.

- Tanítványai családi hátterének és személyiségének alapos megismerésére törekedve, az intézmény nevelési céljainak megfelelően, azokkal mélyen azonosulva formálja személyiségüket, segíti önismeretük, hivatástudatuk fejlődését.
- Igyekszik folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztályával való törődését (szünetekben, kirándulásokon, iskolai rendezvényeken).
- Az osztályfőnök alaposan ismeri tanítványait, az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe veszi.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját és látogatja óráikat, aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványaival foglalkozó tanárokkal, szakoktatókkal és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (pszichológus, logopédus, gyógytestnevelő, ifjúságvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus).
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordít a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítésére.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, a digitális napló útján rendszeresen informálja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat.
- Saját hatáskörében – indokolt esetben – összesen évi nem összefüggő három nap távollétet engedélyezhet osztálya tanulójának, igazolja a tanulók hiányzását.
- Osztálya tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására és büntetésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét.

4.1.2.3 A diákotthonban szolgálatot teljesítő nevelőtanárok feladatai

A diákotthoni nevelő a pedagógusok helyi intézményi feladatainak megfelelően, valamint az osztályfőnöki feladatokhoz hasonlóan tevékenykednek. A diákotthon nevelői 5 fő állandó létszám felett önálló munkaközösséget alkothatnak.

4.1.3 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A technikumi és szakgimnáziumi nevelés-oktatás feladata az iskolai alapműveltség bővítése és megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez szükséges kompetenciák. A megszerzett ismereteket jól egészítik ki a szakmai elméleti ismeretek és gyakorlati tapasztalatok, a szakmai gyakorlat keretében valóságos munkahelyi körülmények között lehetőség van a megszerzett tudás elmélyítésére, alkalmazására. A nevelési célok intézményi szintű, tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma. (a Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról)

Intézményünk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét széleskörűen fejlessze, tiszteletben tartva minden ember egyediségét és fejlődését, és az egyetemes emberi értékeket. Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket.

Az értelmi nevelés

Az értelmi nevelés területén nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák fejlesztésére, az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítására, fejlesztésére. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítására, a praktikus gondolkodásra.

A kulcskompetenciák fejlesztése a Nemzeti alaptanterv, a KKK és a PTT alapján történik.

Kommunikációs kompetenciák

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek során.

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban

és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Matematikai, gondolkodási kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést az alkalmazásra.

Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

A tanulás kompetenciái

Minden műveltségi területen az önálló, hatékony tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Személyes és társas kapcsolati kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik. Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

Az erkölcsi nevelés

Értékorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban a református keresztyén alapú megközelítésmód.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Az önismeret és énkép kialakulásának segítése, az értelmi és érzelmi oldal egészséges arányának kifejlesztésére törekvés. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség: a folyamatos önfejlesztés belső igényének kialakítása. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlesztésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Társas kapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátítása (szociális kompetencia), kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, más nyelvi-vallási etnikumok diszkriminációjára. Az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerésére, megbecsülésére nevelő ismeretek elsajátítása, egyéni és közösségi tevékenységek gyakorlása.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás.

Fenntarthatóságra, környezettudatosságra való nevelés

Környezettudatos magatartás, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrál, annak elfogadtatása, hogy a természeti erőforrásokat a tanulók tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják. Váljon tanulóink igényévé a természetnek és szűkebb környezetének megóvása. Ismerjék meg a hosszútávon fenntartható életmód gyakorlati fogásait.

Közvetlen és tágabb környezetünk értékeinek, sokszínűségének megőrzése, gyarapítása, közösségi szolgálatba való bekapcsolódás.

A testi és lelki egészségre nevelés és családi életre nevelés

Testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is. A nevelés feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életben felmerülő konfliktusok kezeléséről.

Felelősségvállalás másokért, önkéntességre nevelés

A munka fontosságának és megbecsülésének tudatosítása. Az iskolában létrehozott szellemi és anyagi javak megbecsülése, a mindennapos, elvégzett tevékenységek gyakoroltatása, csoportmunkában való részvétel képességének és a projektszemléletnek a fejlesztése. A szociális érzékenység és a segítő magatartás fejlesztése. A segítő életmódra nevelés a *keresztyén értékrend megismerését, ennek elfogadását, e szerinti viselkedés kialakítását, valamint a viselkedéshez szükséges képességek kiépülését* jelenti. Az igazon, a jón, a szépen, nyugszik, példát maga Jézus adott: ***"Példát adtam nektek: amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek."/Jn. 13, 15/***

Médiatudatosságra való nevelés

Biztos esztétikai értékítélet és belső késztetés kialakítása. A tanulók ismerjék meg és értsék, milyen összefüggés van a média, a pénz és a társadalom között, tudják értelmezni a látottakat és hallottakat, alakuljon ki kritikai beállítódásuk. Szerezzenek ismereteket az adatbiztonsággal, a jogtudatossággal, és a függőséggel kapcsolatosan.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanulókban tudatosodjon saját felelősségük a tisztességes munka, a fogyasztás, az ésszerű gazdálkodás területén, tudjanak mérlegelni és dönteni. Ismerkedjenek meg a vállalkozások során felmerülő kockázatokkal és veszélyekkel, azzal, hogy a pénzt hogyan fektethetik be, és ehhez kitől kérjenek információkat.

Pályaorientáció

Átfogó ismeretek szerzése és betekintés a munka világába, életkoruknak és tudásuknak megfelelő lehetőségeik megismerése több csatornán keresztül és a felsőoktatási intézmények által szervezett nyílt napok segítségével. Az egyéni képességek, pályaalkalmasság felmérésére és elfogadására, jövőbeli felelősségvállalásra felkészítés. A segítéssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos tevékenységek gyakorlása, magatartásmódok és azok kezelésének fejlesztése.

Kiemelt feladataink:

A teljes írás Istentől ihletett és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre, hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jócselekedetre felkészített." (2Tim 3:16-17)

Jézus példájának *megismerése és elfogadása* fokozatosan történik és a világi iskolából csak felmenő rendszerben tudunk egyházi iskolát építeni. Tanítványainknak először el kell sajátítaniuk a keresztyén viselkedés alapvető szabályait, meg kell érteniük a szabálytudat, a döntési szabadság és felelősség szerepét. Olyan iskolai életrendet kell kialakítanunk, amely a hétköznapi életben elősegíti, hogy a tanuló megtapasztalhassa a kölcsönös megértés, együttérzés, segítőkészség előnyeit, hiányuk következményeit. A közvetlen megtapasztalás mellett nagy szerepük van a közvetett hatásoknak, élményeknek is (élő és történelmi személyek; a szentírás alakjai, példázatai, eseményei; irodalmi hősök, csoportok).

Ahhoz, hogy a jézusi ember szokásait ki tudjuk alakítani, szükséges olyan légkörnek a megteremtése, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvártak. Fontos az élményszerű, pozitív minták felkínálása személyes példamutatással, a negatív, antiszociális minták hatásának a csökkentése.

Meghatározó a pozitív érzelmi légkör kifejlesztése és fenntartása az osztályokban, a tantestületben, az iskolában, amelyben úgy a tanulók, mint a pedagógusok biztonságban és jól érzik magukat.

4.1.4 A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A teljes körű egészségfejlesztési program az intézmény közössége (beleértve a diákotthont is) életminőségének, életfeltételeinek, egészségi állapotának javítását szolgálja; olyan problémakezelési módszer, amely az intézmény közösségének aktív részvételére épít.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy alapfeladat rendszeres végzését jelenti a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálójában szereplők ésszerű bevonásával:

- egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi fogyasztás összekapcsolásával);
- mindennapi testnevelés/testedzés minden tanulónak, a mozgás beépítése a mindennapi életbe (gyógytestnevelés, tartásjavító torna, relaxáció);
- a tanulók érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával;
- környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészségfejlesztési tematika oktatása.

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

- Az egészség fogalma
- A környezet egészsége
- Az egészséget befolyásoló tényezők
- A jó egészségi állapot megőrzése
- A betegség fogalma
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata

- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata
- Balesetek, baleset-megelőzés
- A lelki egészség
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái: illem és etika, erkölcs
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játékszenvedély, internet- és tv-függés)
- A média egészséget meghatározó szerepe
- Fogyasztóvédelem
- Iskola-egészségügy igénybevétele

Egészségnevelési elvek

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden tanuló részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Kiemelt felelősséggel tartozik az iskola, mint olyan intézmény, amely a tanulók ismereteinek, képességeinek és viselkedésének fejlesztésére hivatott. Az egészséges életmódra nevelést már kisgyermekkorban el kell kezdeni, és az életfordulókon (serdülőkor, ifjúkor) fokozottabban megerősíteni. A nevelési folyamatban nélkülözhetetlen – az alapvető értékek mellett – a testi-lelki-szociális egészség közvetítése, az élet egészségvédelme.

Jelentős szerepet kap benne a szülő, a család, az ifjúságvédő, a civil közösségek, sport- és egyéb egyesületek, média, stb.

Az egészségkulturáltság maga az életmód. Az egészségvédelem szoros kapcsolatban áll az erkölcsi értékekkel, magatartással.

Már kora gyermekkortól kezdve számos befolyás éri a gyermeknek az egészségről alkotott fogalmát, de számos hatás éri viselkedésüket, magatartásukat is. Sokszor nincsenek tisztában a befolyásokkal, amelyek érik őket. Ezért fontos része az egészségnevelési programnak az is, hogy segítsen a tanulókban kialakítani olyan készségeket, amelyek lehetővé teszik saját magatartásuk kedvező irányú befolyásolását.

Az egészségfejlesztési program hozzásegíti a tanulókat

- az egészséges életvitel kialakításához,

- a helyes értékrend felépítéséhez,
- az egészségvédelem kérdéseinek megismeréséhez,
- az életmóddal kapcsolatos (biológiai-pszichés) tennivalók elsajátításához,
- a képességek erősítéséhez, fejlesztéséhez,
- az egészségre káros szokások megismeréséhez, kiküszöböléséhez.

Mindennek legyen figyelemfelkeltő, tájékoztató, motiváló szerepe az egészség érték tudatosításában. Ezek birtokában képesek lesznek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, az egészséges személyiség kimunkálására, a helyes egészségmagatartás kialakítására.

A programba beépül a folyamatkövetés és az eredményvizsgálat. Ehhez idő kell, fontos a többszintűség, a célok, feladatok követhetősége.

Alapelve, célja:

- az egészségkulturáltság emelése,
- olyan tulajdonságok kifejlesztése, amelyek hozzásegítenek a tudás hasznosításához,
- a tanulók segítése a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában,
- az életvezetési képességek fejlesztése,
- a tanulók felelősségérzetének fejlesztése egészségük megőrzéséért,
- a tanulók felkészítése a stressz-hatások feldolgozására,
- a környezeti és egészségtudatosság erősödésének előkészítése,
- a mindennapi testedzés megvalósítása a tanulók számára,
- az egészségnevelés mentálhigiénés nevelésre való kiterjedése.

Tartalma:

- az egészségfejlesztéssel összefüggő célok, feladatok,
- a feladatok végrehajtását szolgáló program,
- az iskola-egészségügyi szolgálat munkája.

Kapcsolódó szakanyagok:

- módszertani szakanyag a tanulók fizikai állapotának méréséhez és minősítéséhez,
- módszertani anyag a mindennapos testneveléshez.

Az egészségnevelés fő jellemzői:

- az egészség megtartása, fokozása,
- az egészség visszaszerzésére irányuló és a személyiség formálását elősegítő tevékenység.

Területei:

- Egészségmegőrzés; a helyes életmód kialakítása.
- Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség.
- Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében.
- Öltözködés.
- Higiénia, tisztálkodás.
- Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta, egyéb szenvedélybetegségek és függőségek) megelőzése.
- Ésszerű napirend kialakítása.
- Szűrővizsgálatok.

A vonatkozó ágazati jogszabályok alapján az alábbiak szerint foglalhatjuk össze az intézményi egészségvédelem főbb feladatait:

- Ismertesse meg az emberi szervezet működésének és a természeti, társadalmi, pszichés környezet kölcsönhatásának törvényeit.
- Fejtse ki az egészséges táplálkozásra, életmódra, valamint az egészséges környezet megteremtésére vonatkozó tudnivalókat, buzdítson azok megtartására.
- Valósítsa meg a személyes, testi és lelki higiénia követelményeit.
- Szorgalmazza a testmozgás, az aktív életmód, a sportolás rendszeressé tételét.
- Szolgáltasson módszereket (döntési helyzetekhez megoldásokat), a stresszhelyzetek megelőzésére és feloldására, a konfliktusok kezelésére.
- Ismertesse a szexuális kultúrával és a családtervezéssel, a nemi úton terjedő betegségek megelőzésével kapcsolatos tudnivalókat.
- Tudatosítsa a szenvedélybetegségek káros hatásait és a rászokás elkerülésének módját.
- Ismertesse meg a tanulókkal az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének feltételeit és lehetőségeit.
- Adjon gyakorlati tanácsot az egészséget és a testi épséget veszélyeztető tényezők, balesetveszélyek elkerülésének módjára, a lehetőségekhez mérten tanítsa meg az elsősegélynyújtás elemi tennivalóit.
- Fejlessze ki a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

Az iskolai teljes körű egészségfejlesztés színterei:

- Életviteli feladatok;
- Tanórai feladatok;
- Tanórán kívüli feladatok.

Életviteli feladatok

Az iskolai élet a nevelés-oktatás színtere. A nevelés dimenziói közt az egyik, meghatározó tényező az egészség iránti igényre nevelés. A szó tartalmának meghatározása sugallja a feladatokat.

Tanórai feladatok

Az egészséges életmódra nevelés tananyagának tervezésénél megfogalmazott célok és feladatok:

- járuljon hozzá a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztéséhez,
- életmódjuk, szokásaik értékekkel történő kialakításához,
- eddze akaratukat mentálisan, fizikálisan, szociálisan,
- bővítse ismereteiket.

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelésóra, biológiaóra, stb. Kiemelt jelentőségű a biológia, ahol a tanterv tartalmazza az egészségtant, az egészséges életmóddal kapcsolatos problémák, prevenció és megoldás területét.
- „Egészségóra” (a védőnő vagy meghívott előadó foglalkoztató előadása).

Tanórán kívüli foglalkozások:

- délutáni szabadidős foglalkozások,
- sportprogramok,
- témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások,
- egészséghét/nap,
- sportrendezvények, kulturális programok,
- kirándulások, erdei iskolák, túrák, sportprogramok,
- együttműködés sportegyesületekkel.

Mindennapi testedzés megvalósítása:

- testnevelés órákon,
- szabadidőben, rendszeres sportfoglalkozások keretében,
- diáksport egyesület működtetésével, egyedi együttműködési megállapodás alapján,
- egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva, biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét,
- sporttáborok szervezése,
- sportversenyek lebonyolítása,
- a diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe.

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

Belső (iskolai) résztvevők:

- az intézményvezető vagy megbízottja,
- az iskolaorvos, védőnő,
- a testnevelő, szaktanárok,
- a diákönkormányzatot segítő pedagógus,
- az iskolapszichológus.

A *külső kapcsolatok* lehetőséget biztosítanak az egészségfejlesztési munka kiszélesítésére, valamint a különböző szervezetek, szakemberek, szakértők bevonására.

Egészségnevelés tartalma az iskolánkban:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete,
- a rendszeres testmozgás egészségmegőrzésében való szerepének a felismerése,
- az értékek ismerete,
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe,
- a betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat,
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben,
- a személyes krízishelyzetek felismerése és a kezelési stratégiák ismerete,
- a tanulás és a tanulás technikái,
- az idővel való gazdálkodás szerepe,
- a rizikóvállalás határai,
- a szenvedélybetegségek elkerülése,

- a tanulási környezet alakítása,
- a természethez való viszony,
- az egészséges környezet jelentősége,
- az egészséges táplálkozás,
- a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás,
- a szexuális felvilágosítás-nevelés, a családtervezés alapjai,
- az AIDS-prevenció,
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat),
- a testi higiénia,
- a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés),
- a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás),
- az egyénileg kialakított mozgásprogram fontossága az egészségmegőrzésben,
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok fontossága a kiegyensúlyozott testi-lelki fejlődésben és az interperszonális kapcsolatokban.

Az iskola egészségfejlesztési-stratégiájának kimunkálása hosszú távú előrejelzés lehet a tanulók életminőségében, a romló tendenciák megfékezésében, a javulás feltételeinek megteremtésében. Célunk az, hogy megtanítsuk a diákjainkat arra, hogy törődjenek magukkal, fejlesszék magukban a teljes ember igényét. Ápolják érzelmeiket, ne váljon örömnélküli kötelességgé mindennapi munkájuk. Tudjanak örülni egymásnak, családjuknak, barátaiknak. Több megértéssel és elfogadással éljenek együtt másokkal, így biztosan egészségesebb életet élhetnek.

A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása:

A program megvalósulása a tanévek során, az iskola munkatervében megtervezetten történik. A szaktanárok és az osztályfőnökök, a diákönkormányzat és más, alkalmanként felálló munkacsoportok a napi munka tervezésekor figyelemmel kísérik a program megvalósulását. A megvalósítás során a folyamatokat tervezzük, nyomon követjük, ellenőrizzük és értékeljük a megfogalmazott módszerek, értékek mentén.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb foglalkozások:

- szakkörök,
- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat, a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt vagy az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületének bevonásával,

- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó („Egészséghét”/projektnap/témanap) eseményt szervezünk a tanulók számára.

A teljes körű egészségfejlesztési program megvalósításáért az iskola minden pedagógusa, dolgozója felelős.

A program megvalósulásának ellenőrzése, értékelése

Életvitelszerűen megvalósuló tevékenységek:

A napi iskolai élet során folyamatosan végzett és irányított tevékenységek beépülnek a tanuló magatartásformái sorába. A tanítók és a tanárok a tanulók közt élve érzékelik a folyamat fejlődését, és megerősítik a helyes viselkedésmintákat.

Tanórai keretben megvalósuló fejlesztés:

A tananyaghoz kapcsolódóan, a tanmenetekben rögzített elsajátítandó ismeretek mérhetőek. Részei a tanulási folyamatnak. A tananyag számonkérésének folyamatában ellenőrizhető, hogy az életvitelszerűen rögzítendő elemek valóban beépültek-e a tanuló viselkedési kultúrájába.

Tanórán kívüli tevékenységek (egyéb foglalkozások) során megvalósuló fejlesztés:

A munkaterv szerint megszervezett témanapok, témahetek, projektek egyrészt a fejlesztési folyamat előre tervezett elemei, másrészt a hiányosságok észlelését követő korrekciók. Célunk, hogy az átadott ismeretek, a megtapasztalt egészségnevelési elemek beépüljenek a tanuló és a családja napi életviteli kultúrájába, annak szerves részévé váljanak. Ezek a programok gyakran versenyeztetéssel valósulnak meg, így az eredmények követhetőek.

Visszacsatolás:

A programok és az egész tanév során elért eredmények reális feltérképezése és értékelése adja a következő tervezési időszak szakmai alapját. Az elsajátítandó ismeretek fejlődnek, a diákok tudása elmélyül. Az iskola és a tanárok éves munkatervet, programtervet és a foglalkozási tervet készít.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. A hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál az egyéni és a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítésében. Célunk az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetése, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztése, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A tanulók fizikai képességének mérésére egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható teszteket használunk.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás.

4.1.5 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát,
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket,
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit,
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat,
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat működésével; sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és-jártassággal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén,
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit,
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának érdekében

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, a Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével,
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe,
- támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási továbbképzésen.

Az elsősegély-nyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:

- Biológia: rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés.

- Kémia: mérgezések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szénmonoxid mérgezés.
- Fizika: égési sérülések, forrázás.
- Testnevelés: magasból esés.

Az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek tantárgyankénti és évfolyamonkénti megjelenését a pedagógiai program mellékletét képező tantervek tartalmazzák.

4.1.6 Komplex intézményi mozgásprogram

- A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv (beleértve a diákotthon munkatervét is) melléklete.
- Az intézmény tanulói rendszeresen részt vesznek a település és a különféle szervezetek által meghirdetett sport- és egészségnapokon.
- Az alternatív és szabadidős mozgásrendszerek keretében az alábbi sportágakat a feltüntetett órában beépítettük az óratervi órakeretbe: (az iskolai sajátosságoknak megfelelően)
- Számos sportágból házibajnokságot szervezünk
- Az iskolai sportkörünk különböző szakágai közül lehet választani
- Az évszak sajátosságainak megfelelően különböző mozgásos tevékenységeket végzünk
- A tanulmányi kirándulások és az iskola által szervezett táboroztatás keretében, tapasztalt túravezető közreműködésével rendszeresen szervezünk kerékpártúrákat és gyalogtúrákat.
- A tanulók fizikai állapotának mérését minden évben elvégezzük. Ezeknek a méréseknek a tapasztalatait felhasználjuk a testnevelési órák fizikai képességfejlesztésének megtervezésénél, a sportköri foglalkozásokon és a tömegsport órákon.

4.1.7 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

- Intézményünk nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

- Az együttnevelés az intézmény egészében pedagógiai hatással bír: pozitív emberi értékek, tulajdonságok kialakítására törekvés (a szeretet, a jóság, a becsületesség, az őszinteség, az önzetlenség, a szorgalom, a segítőkészség, a tolerancia, a felelősségérzet példáinak erősítése), az együttműködési képesség kialakítása, az empátia fejlesztése.
- *Kiemelt figyelmet igénylő tanuló:*
  - *különleges bánásmódot igénylő tanuló*:
    aa) sajátos nevelési igényű tanuló,
    ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló,
    ac) kiemelten tehetséges tanuló,
  - *hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló* a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint a szociokulturális hátránnyal érkező tanulók
- Alapvető pedagógiai feladatunk a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, amelynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás, valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

4.1.7.1 A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

Tevékenységeink:

- Ifjúságvédelmi felelősünk a nyilvántartás mellett a szociális és hatósági intézményhálózattal való kapcsolattartást is biztosítja.
- Az ifjúságvédelmi felelős együttműködik az iskola minden érintett pedagógusával, a diákönkormányzattal, és kapcsolatot tart az egészség- és környezeti neveléssel is foglalkozó munkaközösségekkel. Segítséget nyújt a kortárs segítő hálózat kiépítéséhez és a segítők koordinálásához.

Intézményünk a nevelési tanácsadóval, és a gyermekjóléti szolgálattal az alábbi területeken működik együtt:

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- Ingyenes tankönyv biztosítása a jogszabályi kereteknek megfelelően.
- Felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások a szakértői vélemények alapján készült intézményvezetői határozatok alapján.

- A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai.
- Pályaorientáció.
- A szülőkkel való együttműködés.
- A szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.

A szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

4.1.7.2 Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés, valamint a tanulási képességek zavara. Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulókat.

Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a tanuló megfelelő szakemberhez való irányítása, speciális csoportba javasolása. Együttműködünk a gyógypedagógusokkal, a pedagógiai szakszolgálatok szakembereivel és az egészségügyi intézményekkel.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:(az iskola sajátosságai szerint)

- a belépő évfolyam év eleji tudásszint mérése valamennyi tantárgyból, különös tekintettel a szövegértésre és a matematikai kompetenciára,
- a problematikusnak ítélt tanulók szakértői vizsgálatának kérelme,
- tanulás-módszertani ismeretek alkalmazása a tantárgyi órákon,
- szoros kapcsolat az általános iskolákkal, a nevelési tanácsadóval és a gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolattartása,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a felsőfokú továbbtanulás irányítása, segítése,
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése,
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködése, egységes nevelési elvek alkalmazása;
- az osztályközösség segítő erejének mozgósítása,
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonása,

- a szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról,
- kedvezmények, mentességek biztosítása a Nemzeti köznevelési törvény alapján,
- iskolapszichológus segítő tevékenysége.

Az osztályfőnök a nevelési igazgatóhelyettes felelős közreműködésével külső szakember segítségét is igényelheti (nevelési tanácsadó, gyermekjóléti szolgálat, pszichológus).

A fejlesztő pedagógus a BTMN-es tanulókról az osztályfőnök, a nevelési igazgatóhelyettes és lehetőség szerint pszichológus bevonásával egyéni fejlesztési tervet készít, amelyet az iskolavezetés bevonásával az alábbi segítőhálózat segítségével valósít meg: osztályban tanító pedagógusok, iskola-egészségügyi szolgálat, külső szakértők bevonása: rehabilitációs bizottság, nevelési tanácsadó (15/2013. EMMI-rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről alapján)

4.1.7.3 Sajátos nevelési igényű tanulók

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.

Az SNI tanulók nevelése-oktatása állapotuknak megfelelően a vonatkozó jogszabályi előírások szerinti speciális implementációjú tanterv szerint történik. A használt módszerek igazodnak hiányosságaikhoz, fogyatékosságukhoz. Értékelésük egyéni elbírálás alapján, a vonatkozó szabályozók által megfogalmazottaknak megfelelően folyik.

Azokat az SNI tanulókat oktatjuk együtt a többségi tanulókkal, akiknek nevelését-oktatását a szakértői bizottságok integrált osztályban javasolják. Ezek a tanulók társaikkal együtt végzik iskolai feladataikat, de a szükséges területeken támogatást kapnak. Ez fokozott toleranciát, az egyéni fejlesztést, más munkaszervezési formák alkalmazását, speciális tankönyv használatát, az ellenőrzés és értékelés szigorú igazítását a tanuló képességeihez, és az egyéni foglalkozásokat jelenthet.

A tanulók fejlesztése a törvényben rendelkezésre álló időkeretek (habilitációs és rehabilitációs órakeret) és csoportszervezési előírások figyelembe vételével, speciális szakemberek igénybevételével folyik.

Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények segítségét.

Az SNI tanulók fejlesztését iskolánk csak *a mozgásszervi zavarral* küzdők, valamint az *egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia), figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral*) küzdők esetében jogosult ellátni. (ld. alapító okirat).

Az SNI tanulók ellátását iskolánk óraadó gyógypedagógussal oldja meg. A gyógypedagógus minden érintett tanulóról egyéni fejlesztési tervet készít, a foglalkozásokat rendszeresen adminisztrálja, a teljesítéseket az igazgató minden hónapban igazolja.

4.1.7.4 Az egyéni tanulmányi rend (12/2020. KR. 195.§)

Az egyéni tanulmányi rend keretében a tanuló a következő kedvezményekben részesíthető:

- részleges vagy teljes felmentés a közismereti oktatásban való részvétel alól,
- osztályozó vizsga letételének a tanéven belül egyéni időpontban történő engedélyezése,
- a tanulmányi követelményeknek a szakképző intézmény szakmai programjában előírtaktól eltérő idejű vagy tartalmú teljesítése.

Ha a tanuló a tanulmányi kötelezettségének egyéni tanulmányi rendben tesz eleget, egyénileg készül fel. A kiskorú tanuló egyéni tanulmányi rendben történő felkészüléséről a kiskorú tanuló törvényes képviselője gondoskodik.

Az egyéni tanulmányi rendre adott engedély visszavonható, ha a tanulmányi kötelezettségek egyéni tanulmányi rendre vonatkozóan kiadott engedélyben meghatározottak szerinti teljesítése akadályokba ütközik.

4.1.7.5 Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetséggondozás

Kiemelten tehetséges tanuló az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése.

Minden pedagógus, de elsősorban a szaktanár és az osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt, és a legszorosabb együttműködést igényli a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel. A gyakorlati oktatásban különleges tehetséget felmutató tanulók fejlesztése a gyakorlati képzésben részt vevő gazdálkodó szervezetekkel való együttműködés keretében folyik.

- A tehetséggondozás módszereiben célirányos tanulásszervezési eljárásokat alkalmazunk, ösztönözzük a pedagógusok szakirányú továbbképzéseit (tanulásmódszertan, tehetségdiagnosztika).

A tehetségfejlesztés tevékenységei intézményünkben:

- bemeneti mérések, különös tekintettel a motivációra, tehetség-nyilvántartás,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- emelt óraszámú tantárgyak tanítása,
- tehetséggondozó programok (szakkörök, művészeti foglalkozások, dráma, vizuális kultúra, szakmai diákkörök),
- tehetséggondozó, fejlesztő foglalkozások, felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre,
- iskolai sportkör,
- vetélkedő megrendezése, kiállítások szervezése,
- felkészítés a felsőfokú továbbtanulásra, ennek irányítása, segítése,
- személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése,
- kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről,
- versenyeztetés,
    - Részvétel az Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyeken (OKTV), az Országos Szakmai Tanulmányi Versenyeken (OSZTV), a Szakmai Érettségi Tantárgyi Versenyeken (SZÉTV),
    - tantárgyakhoz köthető, szakmai, sport, művészeti és komplex versenyek megszervezése, és azokon való részvétel intézményi, illetve területi szinten.

A versenyek részletes felsorolása az éves munkatervben jelenik meg.

Intézményünk **Akkreditált Kiváló Tehetségpont** minősítést kapott 2018-ban.

Kiemelt tehetségterületek:

- Nyelvi tehetségterület– Anyanyelvi és idegen nyelvi Tehetségműhely

- Zenei tehetségterület – Zenei Tehetségműhely
- Sport tehetségterület – Sport és kinesztetikus Tehetségműhely
- Természettudományok tehetségterület
- Szakmai tehetségterülethez kapcsolódó egyéni tehetségfejlesztési program

Egyéni tehetségfejlesztési program szakmai tehetségterületen

Az egyéni tehetségfejlesztési programunk kilencedik osztályban kezdődik és az érettségi, valamint a szakmai vizsgák megszerzéséig tart. A program szakmai támogatója a Debreceni Egyetem Pszichológiai Intézete, Dr. Balogh László professzor úr vezetésével.

A program elsődleges célja:

A tanulók képességeinek feltárása és intenzív fejlesztése a leghatékonyabb, legkorszerűbb módszerek, eszközök alkalmazásával választott szakmájuk területén. Személyiségük fejlesztése – önismeret, alkalmazkodás, moralitás, viselkedéskultúra, mivel fejlett személyiség nélkül nehezen képzelhető el a tehetség kibontakoztatása. Nagyon fontos szerepe van a tanulók feladat iránti elkötelezettségének, munkához való hozzáállásának, pályaorientációjuk tudatos formálásának felsőfokú tanulmányaik sikeres folytatásához, valamint leendő munkába állásukhoz.

A program jellemzői:

A tehetséges tanulók kiemelkedő képességeikből adódóan gyorsabb tempóban képesek elsajátítani az ismereteket. Így egy-egy téma sokoldalú megközelítésére, több gyakorlásra nyílik lehetőség. Ebből adódóan mélyebb és átfogóbb tapasztalatokat szerezhetnek az egyéni tanulás során, melyben nagy hangsúlyt helyezünk - leendő szakmájuk területén - gondolkodásuk, kreativitásuk fejlesztésére. A program *közgazdaság, informatika és pedagógia* ágazatokon indult el a 2018/2019. tanévben.

A program megvalósulása:

A délutáni, tanórán kívüli egyéni foglalkozások szerves egységet alkotnak a szakmai tanítási órákkal, azt kiegészítik, illetve más oldalról közelítik meg. Érdeklődésüknek megfelelően kapnak lehetőséget az egyéni fejlődésre a közgazdaság, informatika és pedagógia ágazaton. Kiemelt szerep jut a képességfejlesztésnek, a pályaorientációnak és a helyes tanulási stratégiák elsajátításának.

Bekerülés a programba:

A tanulók tehetséggondozó programba történő kiválasztását a pedagógusok (szakmatanárok, osztályfőnökök) javaslata és a szülő beleegyező nyilatkozata alapján, a kilencedik évfolyamon

végezzük. A programba való bekerülés véglegesítése a képességmérő teszt eredménye, az érintett pedagógusok véleménye és a rendelkezésre álló humánerőforrás meglétének figyelembevételével történik.

4.1.8 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

Az ember társas lény, közösségre van szüksége, az Istenhez is csak a közösségen keresztül jut el. Az iskolára - hiszen a gyerek ideje nagy részét ott tölti - óriási szerep hárul, amelyet nem lehet elhibázni: közösségi embert formálni az egyénből és egyben olyan közösséget formálni a csoportból.

Alaptörvény: a szeretet - igazi értelmében véve.

„Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt." /Jn. 13, 35/

A közösségfejlesztést nem lehet beszűkíteni egy tanórára. Fontos a tanórán kívüli foglalkozásokon (kirándulás, tábor, szakkörök, tanulmányi versenyek) törekedni a közösség formálására.

Aki ezt a folyamatot irányítja: az a pedagógus. **Nem szabad elfelejtenie, hogy megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, példaként áll a diákok előtt; s csak akkor tud sikeresen közösséget formálni, ha ő is közösségi ember. Ezért fontos, hogy a tantestület is közösséggé váljon.**

4.1.8.1 A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása

- Fontosnak tartjuk a tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítását.
- Az önkormányzás képességének kialakítása.
- A tanulói közösségek fejlesztése során kialakítjuk a közösségekben, hogy pedagógusi segítséggel vagy önállóan, közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

- A közösségi nevelés területei iskolánkban: tanórák (szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák), gyakorlati foglalkozások, egyéb foglalkozások *(szakkörök, kirándulások, hittancsoportok, sportkörök*), diák-önkormányzati munka.
- A tanulóközösségek fejlesztésében a tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele.
- A tanulói közösségek irányításánál pedagógusaink alkalmazkodnak az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a serdülő és ifjúkori problémákhoz.

4.1.8.2 A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése

A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együtt-éléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek. Olyan pedagógus közösség kialakítására törekszünk, amely összehangolt elvárásaival és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni és tevékenységüket koordinálni tudja. A közösségi nevelés eredményessége érdekében fontosnak tartjuk az osztályfőnök és a szaktanárok szoros együttműködését.

4.1.8.3 A tanórán, gyakorlati foglalkozáson megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- A tanulás támogatása egyéni képességekhez igazodó munkaformák előtérbe helyezésével önálló és csoportos munkára támaszkodva, a tanulmányi és a munkaerkölcs erősítésével.
- Különböző, változatos munkaformákkal a közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése kooperatív együttműködéssel (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny, projekt) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- Gyakorlati foglalkozás keretében a különböző csoportszerepek elsajátítása, kipróbálása. Az egyes munkafolyamatok felelősség-megosztása, az együttműködés és a tájékoztatás szerepeinek gyakorlása.
- A tanulók, a közösség felkészítése az SNI tanulók integrált nevelésére. Az SNI tanulók beilleszkedésének segítése és a másság elfogadása a tanulói közösségben.

- A tanulók motiválása, kezdeményezéseiknek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek a támogatása.
- Szociális kompetenciák fejlesztése (empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodóképesség).

4.1.8.4 Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

- A tanulók önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére való nevelése.
- A hagyományőrző tevékenységek fejlesztik a közösséget, erősítik a közösséghez való tartozás érzését.
- Sokoldalú és változatos foglalkozásokkal (zene, tánc, képzőművészeti, kézműves foglalkozások, múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadásokon tett csoportos látogatások, stb.) járulunk hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- Szabadidős tevékenységek.
- A felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervezünk, melyeken a részvétel önkéntes (pl.: túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények stb.).

4.1.8.5 A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai:

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amelylyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglevő közösségi munkálatokat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.
- Alakítsa ki a tanulóban a felelősségteljes közszereplés igényét, a demokratikus kommunikáció rutinját.

4.1.8.6 Iskolai közösségi szolgálat

Jogszabályi háttér:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4.§(13) bekezdés; 6.§(4) bekezdés; 97.§ (2) bekezdés
- a Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- A nevelési-oktatási intézmények működtetéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012.(VIII. 31.) EMMI rendelet

Iskolai közösségi szolgálat

Fejleszti a tanulók következő kompetenciáit:

- kritikus gondolkodás,
- érzelmi intelligencia,
- önbizalom,
- felelősségvállalás,
- állampolgári kompetencia,
- felelős döntéshozatal,
- hiteles vezetői készségek,
- szociális érzékenység, társadalmi felelősségvállalás,
- kommunikációs készség,
- együttműködés,
- empátia,
- konfliktuskezelés,
- problémamegoldás.

A kompetenciák fejlesztése mellett a pályaorientációban is fontos lehet a tanulóknak az 50 órás iskolai közösségi szolgálat.

Az iskola a közösségi szolgálat megszervezésével törvény adta kötelezettségének tesz eleget, segítve a tanulók érettségihez jutását. Az iskolai közösségi szolgálati program különös értéke, hogy tanórán kívüli tevékenységgel, informális és nem formális eszközök felhasználásával erősíti a tanulók szociális érzékenységét. A pedagógiai célokon túl, lényeges, hogy a végzett tevékenység legyen hasznos minden érintett számára. Érezhesse a tanuló, hogy olyan feladatot lát el, amellyel javítja a helyi közösség és a fogadó intézményekben élők, vagy dolgozók életminőségét, a tevékenysége, jelenléte hasznos a fogadó intézményekben élőknek, tevékenykedőknek, továbbá jelentsen segítséget a fogadó intézmények munkavállalói számára is.

Fontos értéke a programnak, hogy a tanulók mindegyikének lehetőséget teremt a sikeres tevékenységre, az önmegismerésre, egyéni céljaik megtalálására. Mindezeken felül a személyes emberi kapcsolatok új színnel gazdagíthatják a tanulók életét.

Célunk, hogy a kölcsönösség elve alapján a pedagógia újfajta kultúráját, a tanár-diák viszony új módozatait fejlesszük intézményünkben az élménypedagógián keresztül. Fontos, hogy azokon a partnereken keresztül, akiket az együttműködés okán megkerestünk, diákjaink megtalálják és kiválasszák azokat a programokat, amelyek nemcsak a kötelező idő eltöltését,

de saját mentális fejlődésüket is szolgálják. Választásunk során a közösségi szolgálati programlehetőségek és a saját pedagógiai programunk között keresünk kapcsolódási pontokat. Célunk, hogy diákjaink megtapasztalják a más embereken való segítés örömét, a munka szeretetét, a kulturális intézmények szolgálatát a kultúraközvetítésben.

A választott területek, intézmények

Folyamatosan igyekszünk kapcsolatot építeni a potenciális partneri körben. A választott intézmények a szociális érzékenység fejlesztésében, a környezettudatosság határozottabbá válásában, valamint a kultúraközvetítő intézmények munkáján keresztül az egész életen át tartó tanulás képességének fejlesztésében nyújtanak segítséget a következő területekről:

a) egészségügyi,
b) szociális és jótékonysági,
c) oktatási,
d) kulturális és közösségi,
e) környezet-és természetvédelemi,
f) polgári és katasztrófavédelmi,
g) közös sport és szabadidős tevékenység óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, idős emberekkel.
h) az egyes rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerveknél bűn- és baleset-megelőzési

- területeken folytatható tevékenység

A teljesítéshez szükséges időtartam 50 óra, amelyet a tanulmányok ideje alatt, az érettségi vizsga megkezdéséig kell teljesíteni.

4.1.8.7 Határtalanul! pályázat középiskolai programja

A Miniszterelnökség Nemzetpolitikáért Felelős Államtitkársága minden tanévben pályázatot hirdet *Határtalanul! program* keretében a külhoni magyarsággal kapcsolatos ismeretek bővülésének elősegítésére. A középiskolák által igénybe vehető *Határtalanul! Tanulmányi kirándulás középiskoláknak* és/vagy a *Határtalanul! Együttműködés középiskolák között* elnevezésű programokat - a pályázat sikeres elbírálása esetén - az adott tanév iskolai munkatervében meghatározottak szerint valósítjuk meg.

A *Határtalanul! program* pályázatok a szakképző iskolákban és gimnáziumokban tanuló diákok közösségi együttműködését támogatják.

A pályázatok célja határon túli kirándulások támogatása, a Magyarország határain kívül élő magyarság megismerése, a magyarországi és a külhoni magyar fiatalok közti kapcsolatok kialakítása és erősítése.

Mindkét program hatékony megvalósulásának érdekében lehetőleg egy adott tantárgyhoz kapcsolódó **tematikus utat** kívánunk tervezni, valamint az utazások lezajlása után – a program értékelése céljából – a **nemzeti összetartozás** témájában **témanapot** szervezünk (akár a Nemzeti Összetartozás Napján), melynek keretein belül a kiránduláson részt vevők megosztják tapasztalataikat az iskola közösségével.

A *Határtalanul! Együttműködés középiskolák között* pályázat további programkövetelménye egy kiválasztott határon túli partnerintézménnyel történő szoros együttműködés kialakítása. A tanulmányi kirándulások lebonyolítása ez esetben két helyszínen történik: Magyarországon és a partnerintézmény székhelyének megfelelő országban (azaz Románia, Szlovákia, Szerbia, Ukrajna, Szlovénia vagy Horvátország magyarok lakta területén). Kötelező programelem az is, hogy az együttműködés során a két iskola egy vagy több **tárgyi vagy szellemi közös terméket** hozzon létre. A megvalósítás során arra kell törekedni, hogy iskolánk és a partnerintézmény részéről az együttműködésben részt vevő tanulók száma és életkora azonos legyen, továbbá, hogy mindkét találkozáson ugyanazon tanulók vegyenek részt.

Mindkét pályázat támogatási formája vissza nem térítendő támogatás, a résztvevőket további költségek nem terhelik. Minden 10 tanuló után egy kísérő pedagógus vehet részt a tanulmányi kirándulásokon.

4.1.9 A tanulóknak az intézmény döntési folyamatában való részvételi jogának gyakorlása

A tanulót megilleti az a jog, hogy életkorának megfelelő mértékben részese legyen az őt érintő döntések meghozatalának. Ezt a jogát személyesen illetve választott képviselőin, valamint szülőjén/gondviselőjén keresztül gyakorolhatja. Joga van megismerni az őt érintő döntés tartalmát, okát, következményeit. A döntési folyamat során joga van véleményét elmondani.

Az intézmény a tanulóval kapcsolatos döntéseit – jogszabályban meghatározott esetben és formában – írásban közli a tanulóval, a szülővel. A tanuló ezen jogai gyakorlásának módját a házirend tartalmazza.

A diákkörökkel és a diákönkormányzattal kapcsolatos szabályozás az iskolai SZMSZ-ben és a Házirendben található.

4.1.10 A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

4.1.10.1 A szülők és a pedagógusok kapcsolattartása, együttműködésének formái:

Az iskolai nevelés-oktatás, a tanuló személyisége harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülők és a pedagógusközösség együttműködése.

Ennek alapja a tanuló iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a tanuló személyiségének kedvező fejlődése.

A szülőket az intézmény egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják: az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten. Az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein. A szülők a gyermekük előrehaladásáról, az esetlegesen felmerült problémákról a digitális naplóból folyamatosan tájékozódhatnak. A hozzáférést a szülők az osztályfőnöktől év elején vehetik át. A diákotthon nevelői folyamatos kapcsolatot tartanak a szülőkkel, de évente legalább kétszer szülői értekezletet is tartanak.

A szülő az iskola életének résztvevője, mint a szolgáltatás megrendelője, az oktatási-nevelési folyamat segítője és szereplője. Az iskola biztosítja a szülők törvényben előírt jogainak és kötelezettségeinek gyakorlását.

Együttműködési formák:

- Egyéni beszélgetés
- Szülői értekezlet (évente minimum kétszer, rendkívüli esetben a tanulók, a szülők vagy a tanárok kezdeményezésére többször)
- Fogadóóra (évente háromszor)
- Családlátogatás (önállóan illetve a családsegítő szolgálattal együtt is, szükség esetén)
- Írásbeli tájékoztató digitális naplón, valamint diáknaptáron keresztül
- Előadások szervezése

- Közös kirándulások
- Pályaválasztási tanácsadás
- Szülői munkaközösségi megbeszélések, évente kétszer az aktuális kérdésekben
- Közös programok a családokkal.
- Kirándulások, versenyek
- Nyílt napok - évente háromszor
- Problémamegoldó esetmegbeszélések
- Kihelyezett szülői értekezlet az általános iskolák hívására
- Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás

A különböző együttműködési formák a diákotthonra is vonatkoznak. Az intézményi közösségek kapcsolattartásának rendjét az iskolai SZMSZ tartalmazza.

4.1.10.2 A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, ill. az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- Az intézmény vezetője legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén, a diákönkormányzat vezetője három havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és faliújságon keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik útján közölhetik az intézmény vezetőjével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszékkel.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a digitális naplón keresztül vagy a diáknaptárban írásban) tájékoztatják.

4.1.10.3 A középfokú intézmény kapcsolattartása az alábbi szakmai szervezetekkel:

- Gyermek és ifjúságvédelmi szervezetek (Gyermekjóléti Szolgálat)
- Gyámhatósági hivatal
- Szakmai szolgáltató szervezetek (pl. Református Pedagógiai Intézet)

- Pedagógiai szakszolgálatok
- Iskola egészségügy
- Területileg illetékes kamara
- Gyakorlati képzésben résztvevő gazdálkodó szervezetek
- Iskola képzési profiljába tartozó szakmai szervezetek
- Kulturális és sportszervezetek
- Civil szervezetek
- Az alapítvány kuratóriuma,
- Sportegyesület
- Szülői munkaközösség

A kapcsolattartás rendjét az SZMSZ tartalmazza. Az egyes munkaköri leírások tartalmazzák az intézményi kapcsolattartók feladatait, a kapcsolattartás formáját, módszerét, gyakoriságát és a beszámolási kötelezettséget.

4.1.11 A tanulmányok alatti vizsgák, alkalmassági vizsga szabályai, a szóbeli vizsga követelményei

4.1.11.1 A tanulmányok alatti vizsgák

A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

A tanulmányok alatti vizsgák szabályozásáról a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendeletének 64-73.§-a és a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 180 - 182.§-a rendelkezik.

Tanulmányok alatti vizsgát a területileg illetékes kormányhivatal, illetve a szakképzési állami-igazgatási szerv által szervezett független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

Az olyan tantárgyból, amely követelményeinek teljesítésével valamely vizsgatárgyból a tanuló érettségi vizsga letételére való jogosultságot szerezhet, a tanulmányok alatti vizsgán minden évfolyamon kötelező követelmény a minimum hatvanperces, az adott vizsgatárgy legfontosabb tanulmányi követelményeit magában foglaló írásbeli vizsgatevékenység és szóbeli vizsgatevékenység sikeres teljesítése.

4.1.11.2 A tanulmányok alatti intézményi vizsgák típusai:

- osztályozó vizsga
- különbözeti vizsga
- javítóvizsga
- pótló vizsga

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

Osztályozó vizsga

A tanulónak a félévi és tanév végi osztályzat megállapításához osztályozó vizsgát kell tennie,

- **ha** felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- **ha** tanulmányait egyéni tanulmányi rendben folytatja (az intézmény a szakmai gyakorlat teljesítése miatt a az egyéni tanulmányi rendet nem támogatja),
- **ha** a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát (a tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig jelentheti be igényét),
- **ha** engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- **ha** előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni olyan tantárgyból, amelynek a tanítása az intézmény helyi tanterve szerint az érettségi megkezdéséig nem fejeződik be. Ilyenkor a hiányzó év(ek) tananyagából kell az írásbeli érettségi vizsgák megkezdéséig osztályozó vizsgát tennie.

  Ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani. Ha a tanuló több iskolai évfolyam valamennyi követelményét teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni. Ha a tanuló nem teljesíti az iskolai évfolyam valamennyi követelményét, az egyes tantárgyak osztályzatát a törzslapján valamennyi elvégzett évfolyamon fel kell tüntetni, és a vizsga évében, ezt követően az adott évben kiállításra kerülő év végi bizonyítványba be kell írni.

  Szakgimnáziumban:

- **ha** a tanuló a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 51. § (7) bekezdésében meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,

  20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 51. § (7):

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen

a) a középfokú nevelés-oktatás szakaszában **a 250 órát** (9-12. évfolyamon),

b) iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában az **elméleti tanítási órák húsz százalékát**,

c) egy adott tantárgyból a tanítási **órák harminc százalékát** meghaladja,

és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a tantestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.

A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagad**hat**ja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a *Rendelet* 51. § (3) bekezdésben meghatározott értesítési kötelezettségének.

Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

Technikumban (12/2020 KR :

ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a **kétszázötven foglalkozást** vagy

egy **adott tantárgyból a foglalkozások harminc százalékát** meghaladja,

és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha az nevelő (oktatói) testület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen. Az nevelő (oktatói) testület az osztályozó vizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz foglalkozást, és a szakképző intézmény eleget tett a 163. §-ban meghatározott értesítési kötelezettségének.

Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor a tantestület osztályozóvizsgára kötelezheti.

Az osztályozó vizsgát megismételni – elégtelentől eltérő eredményének javítása céljából – nem lehet. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Az osztályozó vizsgára történő jelentkezés módja és határideje (előrehozott érettségi vizsgák esetén)

Az osztályozó vizsgára történő jelentkezés írásban történik.

- az október-novemberi érettségi vizsgaidőszakra történő jelentkezés esetén az előző tanév utolsó tanítási napjáig
- az év végi vizsgaidőszakra történő jelentkezés esetén február 15-éig

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor tájékoztatni kell.
A *jelentkezési lapon* meg kell adni:

- a tanuló nevét, osztályát,
- azt a tantárgyat, melyből osztályozó vizsgát kíván tenni,
- az osztályozó vizsgával érintett tantárgy azon évfolyamait, melyből vizsgázni kíván,
- a jelentkezéskor a tantárgyat tanító pedagógus nevét.

A jelentkezési lapon a szaktanár feltünteti azt, hogy a tanuló részére az osztályozó vizsgát javasolja, vagy nem javasolja.

A jelentkezési lapot a 18 éven aluli (kiskorú) tanuló esetében a szülőnek is alá kell írnia.

A vizsgára történő jelentkezést az intézmény nevében az igazgató fogadja el és engedélyezi.

A kötelezettek számára az osztályozó vizsgán való részvétel a tantestület döntése alapján kötelező.

Különbözeti vizsga

A technikumban az ágazati alapvizsgát tett tanuló átvétele az ágazati alapoktatás tekintetében nem köthető különbözeti vizsgához, ha az átvételre az ágazati vizsga letételét követő tanévben kerül sor.

Szakgimnáziumban a szakmai tantárgyak esetén a különbözeti vizsga csak abban az esetben engedélyezhető, ha az iskolát váltani kívánó tanuló egy másik intézmény azonos *tanulmányi területén* végezte tanulmányait. Ennek megfelelően részt vett az tanulmányi terület teljesítéséhez szükséges szakmai gyakorlati képzésben, illetve szakmai gyakorlaton. A gyakorlat különbözeti vizsgával nem pótolható.
A különbözeti vizsga anyagát az érintett szaktanárok a munkaközösség-vezetővel állítják össze.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha

- a tanév végén - **legfeljebb három tantárgyból** - elégtelen osztályzatot kapott,

- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet. Szakmai gyakorlatból akkor lehet javítóvizsgát tenni, ha a gyakorlati képzés szervezője azt engedélyezte.

Ha az osztályozó vagy különbözeti vizsgára a tanév közben kerül sor, és a tanuló elégtelen osztályzatot kap, akkor a vizsgát követő három hónapon belül kell a javítóvizsga időszakot kijelölni számára.

Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló az osztályozó, különbözeti vagy javítóvizsgáról igazoltan, neki fel nem róható okból marad távol, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné, pótló vizsgát tehet. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell. Pótló vizsgát csak az elmaradt vizsgarészekből kell tenni. A vizsgázó pótló vizsgát az igazgató által meghatározott napon tehet.

4.1.11.3 A tanulmányok alatti intézményi vizsgákkal kapcsolatos általános szabályok

- Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsgákat az igazgató által megbízott legalább 3 tagú vizsgabizottság (elnök, kérdező tanár, bizottsági tag) előtt kell tenni. A vizsgák írásbeli, szóbeli, illetve gyakorlati vizsgarészekből állhatnak.
- A vizsgákról jegyzőkönyv készül, mely a vizsgák egyéb dokumentumaival együtt az Irattárba kerül.
- A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait az iskola pedagógiai programjában (helyi tanterv) kell meghatározni.
- A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

Írásbeli

- Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató pedagógus úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák, és ne segíthessék.
- Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.

- A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló idő tantárgyanként minimum hatvan perc.
- A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján
    - az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
    - lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
    - írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehessen.
- Egy napon legfeljebb 3 írásbeli vizsgát lehet megtartani, a vizsgák közötti pihenőidővel.
- Az írásbeliről készülő jegyzőkönyvre rákerülnek az esetleg előforduló rendkívüli események, szabálytalanságok, amit a dolgozatokat beszedő felügyelőtanár aláír.
- A javító tanár piros tollal javítja ki a dolgozatokat, rávezeti az eredményt a jegyzőkönyvre.

Szóbeli

- Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.
- A szóbeli vizsgára a vizsgázó alkalomhoz illő ruhában legalább 10 perccel a meghirdetett vizsgakezdés előtt érkezik meg. A vizsgabizottság jelenlétében tantárgyanként tételt húz, kiválasztja a hozzá tartozó segédeszközt, majd (az idegen nyelv kivételével) legalább 30 perc felkészülési idő után önállóan felel. A szóbeli feleltetés időtartama nem lehet több 15 percnél. Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagából teljesen tájékozatlan, az elnök egy alkalommal póttételt húzat. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy a szóbelin elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.
- A következő vizsgatárgy tételhúzása előtt a vizsgázónak legalább 15 perc pihenőideje van, ez alatt elhagyhatja a vizsgatermet. A szóbeli felelet végén az elnök rávezeti a javasolt értékelést a jegyzőkönyvre.
- A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján
    - a harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,
    - a szóbeli vizsgát írásban teheti le.

– Ha a tanuló saját hibáján kívül nem tud megjelenni a vizsgán, akkor írásban kérheti az igazgatótól (az igazolást mellékelve), hogy másik napon vizsgázhasson.

Vizsgaidőszakok

A tanulmányok alatti vizsgát a rendes vizsgaidőszakokban lehet letenni.

A vizsgaidőszakok a következők:

- Félévi: a félév utolsó napja előtt két tanítási hét,
- Tavaszi: az aktuális tanév rendjében szereplő május-júniusi érettségi vizsgaidőszak első vizsganapját megelőző két tanítási hét,
- Év végi: az utolsó tanítási nap előtti két tanítási hét,
- Nyári: augusztus 15-31 közötti javítóvizsga időszak

4.1.11.4 A vizsgák követelménye, részei

A vizsgák követelménye a helyi tantervben szereplő, az adott tanévre vonatkozó tananyag.
A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
Magyar nyelv és irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Történelem	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Hit- és erkölcstan		SZÓBELI	
Médiaismeret		SZÓBELI	
Ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI
Testnevelés			GYAKORLATI
Fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Biológia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Informatika/Digitális kultúra		SZÓBELI	GYAKORLATI
Szakmai tantárgyak	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	

Abban az esetben, ha a vizsga írásbeli érdemjegyét a vizsgázó elfogadja, akkor a szaktanár eltekinthet a szóbeli vizsga letételétől.

Az értékelés helyi rendje

Osztályozó vizsgák, javító vizsgák, különbözeti vizsgák esetén, illetve ezek pótló vizsgájánál:

- *a mindenkori hatályban lévő érettségi szabályzatban meghatározott százalékoknak megfelelő osztályzat adható.*

4.1.11.5 Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát szakgimnáziumban a kormányhivatal, technikumban a szakképzési államigazgatási szerv szervezi.

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, a *20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet* 51. § (7) bekezdésében vagy a *12/2020 Kormányrendelet 164.§-ban* meghatározott esetben az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak.

A kormányhivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll.

Ha a tanuló független vizsgabizottság előtt vagy vendégtanulóként ad számot tudásáról, a vizsgabizottság, illetőleg a vizsgáztató iskola törzslapi bejegyzés céljából három napon belül értesíti azt az iskolát, amelyikkel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló magasabb évfolyamra lépéséről - figyelembe véve a független vizsgabizottság által adott, illetve a vendégtanulóként szerzett osztályzatot - az az iskola dönt, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.

4.1.12 A felvétel és az átvétel helyi szabályai

Iskolánk csak rendkívüli esetben támogatja a tanév közben történő iskolaváltást.

4.1.12.1 Másik középiskolából való átvétel feltételei

- a szülőnek az igazgatóhoz benyújtott írásbeli kérelme,
- megfelelő tanulmányi eredmény és jó magatartás,
- amennyiben azt a fogadó osztály létszáma lehetővé teszi,
- a szakképzésről szóló törvényi előírásoknak való megfelelés.

Más intézmény azonos típusú képzési formáiból különbözeti vagy osztályozó vizsga nélkül léphet át a tanuló, ha az általa tanult tárgyak évfolyamonkénti elosztása és óraszáma a két intézményben megegyezik, valamint az ágazati képzés keretében előírt szakmai gyakorlati képzésben részt vett. Ha a két intézmény képzési profiljában különbözőségek vannak, az átlépő tanuló különbözeti vizsga letételére kötelezhető.

Amennyiben az átvételi igényét benyújtó tanuló más típusú képzést folytató intézményből érkezik, tanulmányait kizárólag a kilencedik évfolyamon folytathatja, illetve kezdheti meg. Az ágazati képzés követelményeinek teljesítéséhez szükséges szakmai gyakorlati órák, valamint a szakmai gyakorlat pótlására nincs lehetőség.

Átvételt más iskolatípusból, vagy intézményen belül más ágazatról a kilencedik évfolyam megkezdését követően szeptember 30-ig, különbözeti vizsga letétele nélkül, az intézmény vezetője engedélyezhet.

Az átlépésről minden esetben az igazgató dönt a leendő osztályfőnök, esetenként az illetékes szaktanárok véleményének kikérésével. Az átlépéshez szükséges különbözeti vagy osztályozó vizsga kiírása (időpont, tantárgyak, tartalmak) is az igazgató feladata, de ezt a hatáskörét átadhatja szakmai helyettesének.

Intézményen belül csak a kilencedik évfolyam újrakezdésével van lehetőség a ágazatok közötti átlépésre, erre a fenti szabályok egyaránt érvényesek.

Az osztályozó és különbözeti vizsgával kapcsolatos szabályokat a tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata tartalmazza

Az átvett tanulónak az esetleges lemaradását, tanulmányi hiányosságait a szaktanárok útmutatása alapján kell pótolni.

4.1.12.2 A felvételi eljárásról

A középiskolai felvételi eljárás éves menetrendjéről, az eljárás során betartandó határidőkről minden évben az EMMI által kibocsátott, a tanév rendjéről szóló rendelet intézkedik.
A felvételre jelentkezés jelentkezési lap kitöltésével történik. A jelentkezéssel kapcsolatos tennivalókra a mindenkori tanév rendjére kiadott rendeletben foglaltak a mérvadóak.
Az intézmény a felvételi tájékoztatóban közzéteszi az általa oktatott szakmák körét és azok ágazatát. A jelentkező a felvételi kérelemben az általa választott szakma ágazatára jelentkezik.
Ha az intézményben a felvételi eljárás évét megelőző három év átlagában a jelentkezők száma adott ágazatban több, mint háromszorosan meghaladja a felvehető tanulók számát, a szakképző intézmény központi írásbeli vizsgát, illetve szóbeli vizsgát tarthat.
A nevelőtestület és a szakmai munkaközösségek véleményét ki kell kérni az intézmény felvételi követelmények meghatározásához.
Központi írásbeli vizsgát magyar nyelvből és matematikából kell tennie mindazoknak, akik az intézmény kilencedik évfolyamára jelentkeznek.
A központi írásbeli vizsgán az oktatásért felelős miniszter által kiadott egységes feladatlapokat kell használni.
Központi írásbeli vizsga esetén az igazgató a **központi írásbeli vizsga eredménye** és a jelentkező általános iskolai tanulmányait igazoló bizonyítványában, illetve félévi értesítőjében szereplő értékelése, minősítése alapján, és a szakképzésre vonatkozó jogszabályok szerinti egészségügyi, pályaalkalmassági követelmények teljesítése alapján dönt a felvételi kérelmekről.
A felvételi döntésnél az alábbi pontszámítás kerül alkalmazásra:

Tantárgy neve	**7.osztály év végi eredmény (max. pont)**	**8.osztály félévi eredmény (max. pont)**
magyar nyelv	*5*	*5*
irodalom	*5*	*5*
matematika	*5*	*5*
történelem	*5*	*5*
idegen nyelv	*5*	*5*
részösszeg:	***25***	***25***
Maximálisan elérhető hozott pontszám:	**50 pont**	
Központi írásbeli matematika tantárgyból:	**50 pont**	

Központi írásbeli magyar nyelv tantárgyból:	**50 pont**
Maximálisan elérhető pontszám:	**150 pont**

Amennyiben a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő jelentkező élni kíván az Nkt. 51. § (5) bekezdésében biztosított jogával, a központi írásbeli vizsga jelentkezési lapjához csatolnia kell az erre vonatkozó kérelmet, valamint a szakértői bizottság véleményét. A központi írásbeli vizsgát szervező intézmény igazgatója a kérelemről a döntését határozat formájában hozza meg.

Az intézmény élhet a 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről 53.§ (5) bekezdése adta lehetőséggel és ennek keretében meghatározhat speciális elbírálási szabályokat, melyeket minden tanévben a felvételi tájékoztatóban fogalmazhat meg.
Lelkészi ajánlás szükséges, a felvételi sorrend kialakításánál figyelembevételre kerül azonos pontszám esetén. A tanulói jogviszony megszerzésének feltétele az iskola szellemiségének elfogadása szülői nyilatkozat alapján.

4.1.13 Diákotthoni felvétel

A diákotthonba a felvétel a szülő írásbeli kérelmére, az igazgató engedélyével történik. A diákotthonba csak olyan tanuló költözhet be, aki orvos által igazolja, hogy az utolsó 6 hét alatt fertőző betegségben nem szenvedett, illetve, hogy a közösségi elhelyezésre alkalmas. Tanulmányaikat nem az intézményben végző tanulók esetén az oktatási intézmény, valamint az osztályfőnök javaslatát, véleményét ki kell kérni.

4.2 HELYI TANTERV

A középiskola intézmény képzési rendje

- **szakgimnáziumi nevelés-oktatás [9-13. évfolyam] - általános feltételek szerinti nevelés,**

pedagógiai képzések

Sorszám	Tanulmányi terület megnevezése
2.	Pedagógia

A szakgimnázium felkészít az alábbi szakképesítésre:

Szakma megnevezése	Szakképesítés azonosító száma	Szakképesítés szakmairánya
Pedagógiai munkatárs	4 0119 01	Pedagógiai asszisztens
		Gyógypedagógiai asszisztens

A 2019/20. tanévtől a 2024/25. tanévig terjedően kifutó képzések

- szakgimnáziumi nevelés-oktatás (9-12. évfolyam) - általános feltételek szerinti nevelés-oktatás
- szakgimnáziumi nevelés-oktatás (9-12. évfolyam) – nyelvi (angol) előkészítő évfolyam

(A 2019/2020 tanévben a 9.Ny nyelvi előkészítő osztály a 2020/2021. tanévben mint 9.A technikumi osztály vesz részt a képzésben.)

Szakképesítés megnevezése	Szakképesítés azonosító száma
Pénzügyi-számviteli ügyintéző	54 344 01
Informatikai rendszerüzemeltető	54 481 09
Elektronikai technikus	54 523 02
Ipari informatikai technikus	54 523 06
Vegyész technikus	54 524 03
Pedagógiai és családsegítő munkatárs	54 140 02

Nappali: 2 évfolyam (13-14.)
Esti: 2 évfolyam (13-14.)
Felnőtt képzés: a programkövetelmény és képzési programnak megfelelően.

Technikumi szakmai oktatás: 5 évfolyam [9-13. évfolyam]

A technikumban az alábbi ágazatokban történik a képzés:

Sorszám	**Ágazat megnevezése**
1.	Elektronika és elektrotechnika
2.	Gazdálkodás és menedzsment
3.	Informatika és távközlés
4.	Vegyipar
5.	Sport
6.	Oktatás

A technikum felkészít az alábbi szakképesítésekre:

Szakma megnevezése	**Szakma azonosító száma**	**Szakma szakmairánya**
Pénzügyi-számviteli ügyintéző	5 0411 09 01	
Informatikai rendszer- és alkalmazás-üzemeltető technikus	5 0612 12 02	
Elektronikai technikus	5 0714 04 03	
Ipari informatikai technikus	5 0714 04 05	
Vegyész technikus	5 0711 24 08	Általános laboráns
		Termelési folyamatirányító
Sportedző (a sportág megjelölésével) - sportszervező	5 1014 20 02	
Fitness-wellness instruktor	5 1014 20 01	
Oktatási szakasszisztens	5 0188 25 01	

Nappali: 2 évfolyam (13-14.)
Esti: 2 évfolyam (13-14.)

4.2.1 A választott kerettanterv

Programtanterv - technikum, 9-13. évfolyam – 2020-2021. tanévtől

A technikumnak az általános műveltséget megalapozó, az érettségi vizsgára és a szakmai vizsgára felkészítő, valamint a szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulást vagy munkába állást elősegítő a szakmajegyzékben meghatározott számú évfolyama van. A szakmai oktatás keretében az ágazati alapoktatással és a szakirányú oktatással párhuzamosan közismereti kerettanterv szerinti oktatás folyik.

A technikumban az alábbi ágazatokban történik a képzés:

Sorszám	**Ágazat megnevezése**
1.	Elektronika és elektrotechnika
2.	Gazdálkodás és menedzsment
3.	Informatika és távközlés
4.	Vegyipar
5.	Sport
6.	Oktatás *(2023-2024. tanévtől)*

A technikum felkészít az alábbi szakmákra:

Szakma megnevezése	**Szakma azonosító száma**	**Szakma szakmairánya**
Pénzügyi-számviteli ügyintéző	5 0411 09 01	
Informatikai rendszer- és alkalmazás-üzemeltető technikus	5 0612 12 02	
Elektronikai technikus	5 0714 04 03	
Ipari informatikai technikus	5 0714 04 05	
Vegyész technikus	5 0711 24 08	Általános laboráns
		Termelési folyamatirányító
Sportedző (a sportág megjelölésével) – sportszervező	5 1014 20 02	

Fitnesz-wellness instruktor	5 1014 20 01	
Oktatási szakasszisztens	5 0188 25 01	

Kerettanterv - szakgimnáziumok, 9-12. +1 évfolyam – 2020/2021-es tanévtől

A szakgimnázium öt évfolyammal működő pedagógiai képzést folytató nevelési-oktatási intézmény, amiből négy évfolyamon közismereti oktatás és az Szkt. szerinti szakmai képzés, az ötödik évfolyamon kizárólag az Szkt. szerinti szakmai képzés folyik.
A szakgimnázium érettségi végzettség és az Szkt. szerinti szakképesítés megszerzésére, szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulásra, valamint szakirányú munkába állásra készít fel.

A szakgimnáziumban az alábbi tanulmányi területen történik a képzés:

Sorszám	Tanulmányi terület
1.	Pedagógiai

A szakgimnázium felkészít az alábbi szakképesítésekre:

Szakma megnevezése	Szakképesítés azonosító száma	Szakképesítés szakiránya
Pedagógiai munkatárs	4 0119 01	Pedagógiai asszisztens
		Gyógypedagógiai asszisztens

Kerettanterv - szakgimnáziumok, 9-12. +1 (OKJ) évfolyam – 2024/2025-ös tanévig

A szakgimnáziumnak négy középiskolai és az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott számú szakképzési évfolyama van. A 9–12. évfolyamokon az általános műveltséget megalapozó közismereti, valamint szakmai elméleti és szakmai gyakorlati oktatás folyik. A tanulók az érettségi bizonyítvány, valamint a középfokú szakképesítés megszerzése mellett felkészülnek a szakirányú felsőfokú továbbtanulásra vagy a szakirányú munkába állásra. A közismereti képzés alapvetően egységes kerettanterv alapján történik, de a szakképzési irányok alapján egyes tantárgyak óraszáma eltérő, ezért az ágazatok összevonásával hat csoportot határoztak meg. (I-VI.), amelyből szakgimnáziumunk négy különbözőfélét alkalmaz.

- III. Villamosipar és elektronika XI.
- III. Informatika XIII.
- IV. Vegyész XV.
- V. Közgazdaság XXIV.

- VI. Pedagógia IV.

A tantárgyi struktúrát a kerettanterv – az eltérő szakképzési irányoknak megfelelően –különböző változatban közli. A helyi tantervben a tantárgyak kötelező óraszámát a szakmabesorolásnak megfelelő változat alapján határozzuk meg. A tantárgyak kerettantervében megjelölésre kerültek a tantárgyak összekapcsolásának lehetséges pontjai. Mivel azonban a tantárgyi struktúra az egyes szakmacsoportok esetében különbözik, ezért a kapcsolódási pontok értelemszerűen különbözőképpen valósulnak meg, helyi tantervünk ezt szabályozza. (ld. melléklet)

Intézményünk helyi tantervét az alábbi dokumentumok határozzák meg:

- A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról;
- Képzési és kimeneti követelmények (KKK), programtantervek (PTT): https://szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt;
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet, a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról;
- 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló rendelet;
- Az emberi erőforrások minisztere 26/2018. (VIII. 7.) EMMI rendelete a kerettantervek kiadásának es jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról.

A tanulói részvétel szempontjából a tanítási óra lehet **kötelező, kötelezően választandó és szabadon választható** tanítási óra.

A helyi tantervünkben határozzuk meg, hogy melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken egy adott osztály valamennyi tanulója köteles részt venni, valamint hogy melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken a tanulónak a választásra felkínált tantárgyak közül kötelezően választva, a helyi tantervben meghatározott óraszámban részt kell vennie.

4.2.1.1 Kötelező tantárgyak

A ***4.2.16. fejezetben*** található óratervi táblázatok - ágazatonként, évfolyamonként - tartalmazzák a tanulók kötelező óráit, óraszámait.

Középiskolánkban tanított kötelező *közismereti* tantárgyak:

- Magyar nyelv és kommunikáció (csak a nyelvi előkészítő *1. évfolyamán*)
- Magyar nyelv
- Irodalom
- Angol nyelv
- Német nyelv
- Matematika
- Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek
- Etika / Hit- és Erkölcstan
- Pénzügyi és vállalkozási ismeretek
- Komplex természettudományos tantárgy
  - 108 órás, egy évfolyamos változat
- Biológia-egészségtan (csak pedagógia ágazaton)
  - 206 órás, három évfolyamos B változat
- ***Biológia (Pedagógia tanulmányi területen)***
  - ***170 órás, három évfolyamos B változat***
- Fizika (informatika *és* villamosipar és elektronika ágazaton)
  - 206 órás, három évfolyamos B változat
- ***Fizika (Informatika és távközlés, Elektronika és elektrotechnika ágazaton)***
  - ***144 órás, két évfolyamon (10-11.)***
- Kémia (vegyész ágazaton)
  - 206 órás, három évfolyamos változat
- ***Kémia (vegyipar ágazaton)***
  - ***144 órás, két évfolyamon (10-11.)***
- Földrajz (közgazdaság ágazaton)
  - 206 órás, három évfolyamos változat
- ***Földrajz (Gazdálkodás és menedzsment ágazaton)***
  - ***144 órás, két évfolyamon (10-11.)***
- ***Művészetek technikumban és szakgimnáziumban egy évfolyamon***
  - ***Egyházi ének***
- ***Művészetek szakgimnáziumban két évfolyamon***
  - ***Vizuális kultúra***
- Informatika

  - 72 órás, két évfolyamos változat
- ***Digitális kultúra***
  - ***144 órás, két évfolyamon (108 és 36 óra, 9-10. évfolyamon)***
- Testnevelés és sport
- ***Biológia (Sport ágazaton)***
  - ***144 órás, két évfolyamon (10-11.***

A kötelező ***szakmai tárgyak*** listája ágazatonkénti bontásban a ***4.2.16. fejezet*** óratervi táblázataiban található.

4.2.1.2 Kötelezően választandó tantárgyak

Hit- és erkölcstan

Tanulóink az egyházi hovatartozásuk szerint választanak a

- református hit- és erkölcstan,
- római katolikus hit- és erkölcstan,
- görögkatolikus hit- és erkölcstan tantárgyak közül, melyet minden tanuló **heti két tanórában** tanul a 9-12. évfolyamon.

Idegen nyelv

Beiratkozáskor a tanuló két **idegen nyelv** közül választhat. Az idegen nyelv választásakor meghatározó lehet az általános iskolában tanult nyelv.

- angol nyelv
- német nyelv

Az idegen nyelvi óraszámokat – mely ágazatonként, évfolyamonként eltérő lehet – az óratervi táblázatok tartalmazzák. (***4.2.16. fejezet***)

A nyelvi előkészítő képzésben csak az angol nyelv választható.

Szakgimnázium kifutó rendszerben
Kötelezően választható tantárgyak – heti 2 óra / 11-12. évfolyam A képzést a 2016/2017-es tanévben elkezdő tanulók minden ágazaton <u>*kifutó rendszerben*</u> az alábbi **kötelezően választható tantárgyak** közül választhatnak. – **Közgazdaság ágazat:** • Érettségi tantárgyak *vagy* • Idegen nyelv *vagy*

    - Fizika *vagy*
    - Informatika *vagy*
    - Szakmai tantárgy
- **Informatika ágazat:**
    - Érettségi tantárgyak *vagy*
    - Idegen nyelv *vagy*
    - Kémia *vagy*
    - Informatika *vagy*
    - Szakmai tantárgy
- **Villamosipar és elektronika ágazat:**
    - Érettségi tantárgyak *vagy*
    - Idegen nyelv *vagy*
    - Kémia *vagy*
    - Informatika/Digitális kultúra *vagy*
    - Szakmai tantárgy
- **Vegyész ágazat:**
    - Érettségi tantárgyak *vagy*
    - Idegen nyelv *vagy*
    - Fizika *vagy*
    - Informatika/Digitális kultúra *vagy*
    - Szakmai tantárgy
- **Pedagógia ágazat:**
    - Érettségi tantárgyak *vagy*
    - Idegen nyelv *vagy*
    - Földrajz *vagy*
    - Informatika/Digitális kultúra *vagy*
    - Szakmai tantárgy

A kötelezően választható tantárgyakról a nevelőtestület az előző tanév végén dönt, figyelembe véve az adott ágazaton tanulók igényeit, képességeit és a rendelkezésre álló humán erőforrást.

4.2.1.3 Szabadon választható tantárgyak a technikumban és szakgimnáziumban

Közép- és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés

A választott kerettanterv által meghatározott kötelező, valamint a kötelezően választandó tanórai foglalkozásokon túl tanulóinknak lehetőséget biztosítunk szabadon választható tanórai foglalkozásokon való részvételre is.

Szakgimnáziumunk a tizenegyedik-tizenkettedik évfolyamon a kötelező érettségi vizsgatárgyakból – **szabadon választható tanórai foglalkozás keretében** – biztosítja, hogy a tanuló mind a középszintű, mind az emelt szintű érettségi vizsgára fel tudjon készülni. Továbbá biztosítja, hogy a tanuló a képzési ágazatának megfelelő ágazati szakmai vizsgatárgya érettségi vizsgájára fel tudjon készülni.

Az ágazati szakmai vizsgatárgyon kívül legalább egy vizsgatárgyból lehetővé tesszük az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészülést. E döntéshez kikérjük az iskolai diákönkormányzat véleményét. Az emelt szintre történő felkészítés mellett a kötelező érettségi vizsgatárgyakon kívül legalább kettő vizsgatárgyból lehetővé tesszük a középszintű vizsgára történő felkészülést. (*100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet 4. §* alapján)

A 10. évfolyam végén felmérést végzünk arról, hogy a tanulók mely érettségi tárgyakból vállalják az utolsó két évfolyamon a közép- és az emelt szintű képzést.

Egyéb választható tantárgyak, foglalkozások

Az iskola a tanulók érdeklődése, igényei, szükségletei valamint az intézmény lehetőségeinek figyelembevételével az alábbi formákban szervez tanórán kívüli foglalkozásokat:

1. Korrepetálás, felzárkóztatás, konzultáció
2. Szakkör (irodalmi színpad, képzőművészeti, idegen nyelv, informatika, énekkar, stb.)

A különböző előképzettségű általános iskolai tanulók szintre hozásához és a szociokulturális hátrány leküzdéséhez szükség lehet mind a 9., mind a 10. évfolyamon felzárkóztató foglalkozások tartására, szükség szerint bármely tantárgyból.

4.2.1.4 A választható tantárgyak, foglalkozások, és az ezeket oktató pedagógusok kiválasztásának szabályai

A *2011. évi CXC.* tv a nemzeti köznevelésről, a módosított érettségi vizsgaszabályzat és a 2020. szeptemberében életbe lépő kerettantervek alapján a 10. évfolyamot befejező **szakgimnáziumi**

tanulók a **szabadon tervezhető órakeret terhére** két tanévre szóló **heti 2 óra közép vagy emelt szintű érettségire** felkészítő foglalkozásra jelentkezhetnek:

- Érettségi tantárgyak *vagy*
- Idegen nyelv *vagy*
- Hatodik érettségi vizsgatárgy
- Szakmai tantárgy

A felkészítő foglalkozás azon tantárgyak esetében szervezhető, ahol ezt a jelentkezők száma lehetővé teszi.

A kötelezően és szabadon választott tanórai foglalkozások rendje

1. A kötelezően és szabadon választott tantárgyak tanórai foglakozásait **az értékelés és a minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében** úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát.
2. Az iskola igazgatója minden év **április 15-éig** elkészíti és a fenntartó jóváhagyását követően közzéteszi a **tájékoztatót** azokról a tantárgyakról, amelyekből a tanulók választhatnak, középiskolában tájékoztatást ad továbbá az érettségi vizsgára történő felkészítés szintjéről is. A tájékoztatónak tartalmaznia kell, hogy a tantárgyat előreláthatóan melyik pedagógus fogja oktatni. A tájékoztató elfogadása előtt be kell szerezni a szülői szervezet és az iskolai diákönkormányzat véleményét.
3. Az iskola minden év **május 20**-áig felméri, hogy a tanuló a következő tanévben milyen kötelezően és szabadon választott tanítási órán kíván részt venni.
4. A tanuló **május 20-áig** írásban jelentheti be a tantárgy és a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntését. Ha a tanuló iskolakezdés vagy iskolaváltás miatt nem tud élni a választási jogával, kérelmének elbírálása előtt egyezteti elképzeléseit az új iskola igazgatójával vagy az igazgató által kijelölt pedagógussal.
5. A tanuló a tanév során egy alkalommal az igazgató engedélyével módosíthatja választását.
6. A tantárgyválasztás jogát a szülő gyermekével közösen gyakorolja. A tanulónak - kiskorú tanuló esetén a szülőnek - írásban nyilatkoznia kell arról, hogy a választott tanítási órákra történő jelentkezés jogkövetkezményeit tudomásul vette.

A szabadon választott tanórai foglalkozásokra vonatkozó további rendelkezések (szakgimnázium)

1. Ha a tanulót – kérelmére – felvették a szabadon választott tanítási órára (pl. emelt szintű oktatás), a tanítási év végéig, vagy, ha a tanítási év vége előtt befejeződik, az utolsó tanítási óra befejezéséig **köteles azon részt venni.** Erről a tényről – a szabadon választott tanítási órára történő jelentkezés előtt – a tanulót – kiskorú tanuló esetén szülőjét – írásban tájékoztatni kell.
2. A tanulónak, vagy kiskorú tanuló esetén a szülőnek május 20-ig **írásban kell bejelentenie,** ha jelentkezni kíván a szabadon választott tanítási órára.
3. A tanulónak, vagy kiskorú tanuló esetén a szülőnek a tanítási év végéig **írásban kell bejelentenie**, ha a tanuló a következő tanítási évben már nem kíván részt venni a szabadon választott tanítási órán.
4. Az iskola köteles a választott tantárgy, illetve foglalkozás adott tanévben történő beindítására, illetve biztosítására akkor, ha a jelentkezők száma eléri a 8 főt.
5. Az iskola – amennyiben a feltételek biztosítottak – a tanulók számára lehetővé teszi a pedagógusválasztást is.
6. Az emelt szintű képzésben való részvételt azon tanulóknak javasoljuk, akik az előző tanév(ek)ben legalább **jó** osztályzatot szereztek az adott tantárgyból.

(A *20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 14-15. §* alapján)

4.2.1.5 A nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga

A nem kötelező tanórai foglalkozások megnevezése és óraszáma

Az egyéb foglalkozások tananyagát és követelményeit a szakmai munkaközösség-vezető és az intézményvezető által jóváhagyott *foglalkozási tervek* tartalmazzák.

Az egyéb foglalkozásokról, így különösen a korrepetálásról, felzárkóztatóról, szakkörről és a sportkörről a pedagógus *egyéb foglalkozási naplót* vezet.

4.2.2 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Csoportbontás

Az intézményben csoportbontásban tanított órák számait az egyes szakgimnáziumi ágazatok és óratervei tartalmazzák. (*ld. Óratervek*)

Középiskolánk osztálykerettől eltérő, csoportbontással kialakított tanórai foglalkozások szervez az alábbi tantárgyak esetében:

Hit- és erkölcstan

A beiratkozáskor az egyházi hovatartozás szerint választott hit- és erkölcstan tantárgyat, a létszámoktól függően – a református hittanoktatásról szóló 2016. évi I. törvénynek megfelelően – felekezet szerinti osztály-csoportbontásban, vagy sávosan tanítjuk.

Idegen nyelv

A csoportbontás kialakításának elvét az idegen nyelvi munkaközösség határozza meg. A 9. évfolyam eleji diagnosztizáló mérés eredményét figyelembe véve osztályonként – létszámtól függően - két tanulócsoport kerül kialakításra. Egyes osztályokban (pl. a nyelvi előkészítő osztályokban, illetve a nagy tudáskülönbséget mutató tanulói teljesítmények esetén) törekszünk nívó-csoportok kialakítására, amelyek lehetővé teszik a differenciálást, a felzárkóztatást és a tehetséggondozást. Más esetekben a homogén-csoportok létrehozása a cél, figyelembe véve a tantárgyfelosztás adta lehetőségeket. A tanulmányi idő alatt 20, vagy annál kevesebb főre csökkent osztálylétszám esetén a csoportbontás indokolt esetben megszüntethető.

Digitális kultúra

A csoportbontás kialakításának elvét a számítógépes szaktanterem befogadóképessége határozza meg. ennek megfelelően a maximális csoportlétszám 20 fő. A tanulmányi idő alatt 20, vagy annál kevesebb főre csökkent osztálylétszám esetén a csoportbontás megszűnik. Ettől csak indokolt esetben lehet eltérni.

Matematika

A csoportbontás kialakításának elvét a reál munkaközösség határozza meg. A 9. évfolyam eleji diagnosztizáló mérés eredményét figyelembe véve osztályonként – létszámtól függően - két tanulócsoport kerül kialakításra. Nagy tudáskülönbséget mutató tanulói teljesítmények esetén törekszünk nívó-csoportok kialakítására, amelyek lehetővé teszik a differenciálást, a felzárkóztatást és a tehetséggondozást. Más esetekben a homogén-csoportok létrehozása a cél, figyelembe véve a tantárgyfelosztás adta lehetőségeket. A tanulmányi idő alatt 24, vagy annál kevesebb főre csökkent osztálylétszám esetén a csoportbontás megszűnik. Ettől csak indokolt esetben lehet eltérni

Szakmai gyakorlati tantárgyak

A tantárgy specialitását, a szaktantermek befogadóképességét és a rendelkezésünkre álló humán erőforrást figyelembe véve törekszünk a csoportlétszám kialakításakor a törvényi előírásoknak eleget tenni. (*2011. évi CXC. törvény 4. sz. melléklet, 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről 54.§ (3) bekezdés*)

Kötelezően és szabadon választható tantárgyak (Emelt és a középszintű érettségire felkészítő foglalkozások)

A választható tanórai foglalkozásokat csoportbontásban szervezzük. Az emelt és a középszintű érettségire felkészítő foglalkozások szervezésével célunk, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és a tanulók tudásának megalapozására. A szabadon választható tantárgyak esetében a csoportok csak kellő számú jelentkező esetén indulnak (minimum 8 fő). Biztosítjuk a jogszabályban előírt órakeretet.

Csoportváltás

A csoportbontásban tanított kötelező és a kötelezően választott tantárgyak esetében, **tanév közben**, ill. **a tanulmányi idő alatt**

- a tanuló – kiskorú tanuló esetén szülője – kérésére,
- az érintett szaktanárok egyetértésével,
- a munkaközösség-vezetők jóváhagyásával,
- valamint az osztályfőnök javaslatára **az igazgató engedélyezheti** a csoportváltást. A szülőt minden esetben írásban szükséges tájékoztatni a döntésről.

Egyéb tanórán kívüli foglalkozások

Egyéb foglalkozások szervezeti formáit, időkeretét az intézmény SZMSZ-e tartalmazza. A tanévben indított egyéb tanórán kívüli foglalkozásokat az intézmény éves munkaterve tartalmazza. A tanuló (és kiskorú tanuló esetén szülője) jelentkezés útján kérheti részvételét az egyéb foglalkozáson, a jelentkezés a teljes tanévre vonatkozik.

Az egyéb tanórán kívüli foglalkozások minimális csoportlétszáma 8 fő.

4.2.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.

Tankönyvek csak a jóváhagyott tankönyvlistáról választhatók. Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

A tankönyvrendelés összeállításánál az alábbi elveket érvényesítjük:

- pedagógusaink a tankönyvválasztásnál a hivatalos tankönyvjegyzékben szereplő tankönyvek köréből választanak;
- a tankönyvrendelésbe a pedagógus csak olyan tankönyv felvételét javasolhatja, amely megfelel az alkalmazott tantervnek, és amelyet a tantárgy tanulása során a tanulók rendszeresen használnak.

A tankönyvrendelést az igazgató által megbízott tankönyvfelelős bonyolítja.

A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgy esetében a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek pl. a testnevelés. A sportfelszerelést a szülők szerzik be.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A következő tanévben szükséges taneszközökről a digitális naplón keresztül tájékoztatjuk a szülőket. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

Tájékoztató található a kölcsönözhető tankönyvekről is, illetve arról, hogy milyen feltételek mellett kaphatnak ingyenesen tankönyvet (jogszabályi rendelkezés alapján), illetve támogatást a tanulók (szüleik) a tankönyvek megvásárlásához.

A taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.

- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen javító esetben vezetünk be.

4.2.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A NAT az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák.

A nemzeti alaptantervben megfogalmazott pedagógiai feladatok fejlesztése szervesen illeszkedik az iskola nevelő-oktató munkája különböző színtereinek feladataihoz. Az egyes területek fejlesztési feladatai a tantárgyi keretben és az iskola tantárgyközi és nem tanórai keretei között valósulnak meg.

NAT fejlesztési területek	**Pedagógiai fejlesztési feladatok és megvalósítási keretek**	
	Tantárgyi fejlesztési feladatok	**Tanórán kívüli fejlesztési feladatok**
Az erkölcsi nevelés	A bibliai értékrenden alapuló református keresztyén értékek mentén megvalósuló erkölcsi nevelés Közismereti, szakmai-elméleti és gyakorlati tantárgyak tantervi feladataihoz kapcsolódóan: a felelősségtudat elmélyítése, az önállóság, az önfegyelem, az érdeklődés, a kötelességtudat, a munka megbecsülése, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség fogalmai és	Az iskolai szabadidős programok, rendezvények kapcsán az erkölcsi nevelés feladatainak érvényesülése: osztálykirándulások, projektnapok, sportnap, iskolai ünnepélyek, kiállítások rendezése és látogatása, közösségi programok („Szőlőszem” tábor, gyülekezeti látogatások) során. Fejlesztési területek: a felelős-

	kapcsolódó kompetenciái dolgozhatók fel. Osztályfőnöki órák keretében: erkölcsi, életvezetési értékek, problémák, konfliktusok kezelése, türelem, megértés, elfogadás területei.	ségtudat, felelős életvitelre történő felkészülés, közösségi élet, segítőkészség, intellektuális érdeklődés.
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	Közismereti, szakmai-elméleti és gyakorlati tantárgyak tantervi feladataihoz kapcsolódóan: nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai, jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkássága. Kiemelten fontos tantárgyi keretben: történelem, társadalomismeret: a szülőföld, a haza, a nemzet és népei megismerése, a nemzet történelme, a haza védelmének szükségessége; testnevelés: híres magyar sportolók, a haza védelme; magyar irodalom: közösséghez tartozás, a hazaszeretet, sokszínű kultúra.	Az iskolai szabadidős programok, rendezvények kapcsán az erkölcsi nevelés feladatainak érvényesülése: osztálykirándulások, projektnapok, sportnap, iskolai ünnepélyek, kiállítások rendezése és látogatása, közösségi programok során. Fejlesztési területek: a felelősségtudat, felelős életvitelre történő felkészülés, közösségi élet, segítőkészség, intellektuális érdeklődés.
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	Közismereti, szakmai-elméleti és gyakorlati tantárgyak tantervi feladataihoz kapcsolódóan a korszerű tanítás-tanulásszervezési eljárások alkalmazásával fejlődik a tanulók önszerveződése, együttműködése, részvétele a közös feladatok megoldásában, a vitakultúra, a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség, a felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítása. Kiemelt szerepe van a történelem, a társadalomismeret tantárgyaknak, az osztályfőnöki órának, a gazdaság	Diákönkormányzati működés és rendezvényeik keretében, osztálykeretben és iskolai keretben gyakorlati tapasztalatokat szerezhetnek a tanulók a demokrácia működéséről. Az évente megrendezésre kerülő diákközgyűlés lehetőséget ad a demokratikus jogok gyakorlására. Iskolai rendezvények biztosítják a tanulói önszerveződések kialakulását, az önkormányzatiság gyakorlását. Ilyen rendezvények: diákközgyűlés, kulturális csoportok,

	és a társadalom működésével foglalkozó szakmai tantárgyaknak az állam és a közélet működésével kapcsolatos ismeretek megszerzésében.	sportcsapatok, szakkörök, projektnapok, osztályrendezvények.
Önismeret és a társas kultúra fejlesztése	Közismereti, szakmai-elméleti és gyakorlati tantárgyak keretében alkalmazott ellenőrzési, értékelési rendszer jelenti az alapját a tanulói önértékelés fejlesztésének. A szisztematikus pedagógusi értékelés, a tanulók, iskolai csoportok egymásra vonatkozó értékelése alapozza meg a helyes önértékelés kialakítását. A társas kapcsolatok fejlesztésének alapja a korszerű módszertan alkalmazása az elméleti és a gyakorlati oktatásban. A korszerű tanulásszervezés keretében a csoportmunka, a kooperatív csoportmunka, a projektmódszer alkalmazása támogatja az önismeret és a társas kompetenciák fejlesztését. A gyakorlati oktatás keretében sajátíthatják el a munkaerőpiac elvárásai között is megjelenő kulcskompetenciákat: az együttműködési képességet, a hatékony kommunikációt, a toleranciát, a vezetői, a vezetett szerepeket. Az osztályfőnöki órákon tematikusan is feldolgozzuk az önismeret és a társas kapcsolatok témakörét.	Az iskola tanórán kívüli lehetőségeinek kínálatával lehetőséget nyújtunk a tanulók képességének kibontakoztatására, fejlesztésére. A közösségi élmény lehetőséget teremt a társas kapcsolatok gyakorlásra. Szakkörök, sportcsoportok, iskolai rendezvények, kirándulások segítik a társas kultúra fejlesztését.
A családi életre nevelés	Tanórai keretekben csaknem minden közismereti és szakmai tárgy lehetőségét kihasználva fejlesztjük. Irodalmi példákon keresztül lehet vizsgálni a különböző családmodelleket, családmintákat és emberi kapcsolatokat. A művészeti ábrázolásokkal, a történelmi példákkal a család összetartó erejét, a családi háttér szerepét mutathatjuk be. A biológia,	A pedagógusok és a család kapcsolati rendszerében: fogadóórákon, szülői értekezleteken, iskolai rendezvényeken, osztálykirándulásokon, iskolabálon, ünnepélyeken jelenik meg a család, mint az iskola együttműködési rendszerének fontos partnere. Az egészségnevelési heteken (november, március) a családi

	az osztályfőnöki órákon a családi élet, a szexualitás, a gyermeknevelés fiziológiai és érzelmi alapjait ismerhetik meg a tanulók. Matematika, informatika, gazdasági ismeretek tantárgyban a család, mint gazdálkodó egység, mint hierarchikus szervezeti rendszer jelenik meg.	életre nevelés, a párkapcsolatok, a szexuális ismeretek, a gyermekvállalás, a gyermeknevelés, az idősek szerepe és a helye a családban előadások során és kiscsoportos munka keretében dolgozzuk fel.
A testi és lelki egészségre nevelés	Minden tantárgyi munkában fontos szerepet tölt be. A helyes táplálkozás, a mozgás szerepe, a testi higiéné, az egészséges életmód az osztályfőnöki, a biológia-, kémia-, fizika-, testnevelés órákon építendő be a tanulási-tanítási folyamatba. A társas viselkedés szabályai, a konfliktuskezelés, a stresszhelyzetek kezelése, az egészséges életmód követelményei kompetenciaelemként és módszertani feldolgozás folyamán alakítható ki és fejleszthető.	Az iskolai egészségnevelési heteken, az iskolai sportnapon, az osztály projektnapokon ez a fejlesztési terület kiemelten jelenik meg. Az egészségnevelési hetek rendezvényein a káros szenvedélyek elleni programokra kerül sor külső előadók, kortárs előadók bevonásával. Filmek, kiállítások feldolgozása is segíti a testi és lelki egészségre nevelést.
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	Az osztályfőnöki órákon tematikusan feldolgozhatók ezek a területek a tanulók saját élményeire alapozva. A módszertani megvalósítás kiváló lehetőséget jelent a fejlesztésre. Csoportmunkában, a kooperatív tanulásszervezési eljárásokkal szervezett tanulási tevékenységgel fejleszthetők a szükséges kompetenciák. A gyakorlati oktatásban a közösen végzett munka szépsége, az együttműködés, a problémamegoldás, a felelősségvállalás kiemelt kompetenciaterületek.	Az iskolai közösségi szolgálat megszervezése és lebonyolítása nyújt lehetőséget a terület kompetenciáinak fejlesztésére. Az osztályprogramok, kirándulások, a segítőprogramok tudatosítják a tanulókban ezt a fontos területet. Az évenként megrendezésre kerülő iskolai véradás, az arra való felkészülés, lebonyolítás jó példa az egymásért való áldozat, a felelősség bemutatására. A csoportokban végzett tevékenységek: iskolai sportcsapatok, kulturális csoportok, a csapatban végzett munkák mind fontos gyakorlati tapasztalatot jelentenek.

Fenntarthatóság, környezettudatosság	Erőforrások tudatos, takarékos és felelősségteljes, megújulási képességre tekintettel való felhasználása a szakmai, környezetvédelmi órákon, szakmai gyakorlaton, fizika, kémia és földrajzórákon tantervi elemekhez kötődően dolgozhatók fel. Irodalmi és történelmi feldolgozások jól mutathatják be a felelősség, illetve a felelőtlenség szerepét ezen a területen.	Az egészségnevelési hetek, az iskolai projektnapok, az iskolában megszervezett szelektív hulladékgyűjtés a fejlesztés színterei. A környezetünk tisztaságáért szervezett iskolai és osztályprogramok a további színterei ennek a fejlesztési területnek.
Pályaorientáció	Minden szakmai-eleméleti és gyakorlati tantárgy feladata a munkába állás előkészítése, a munka világának bemutatása. A szakmai oktatás előkészítő éveiben gyakorlati ismereteket kell nyújtani a megalapozott szakmai specializáció választásához.	Az iskola pályaorientációs munkája, a szakképzések bemutatása a tanulók bevonásával. Szakmai bemutatók vállalkozások bevonásával. Működő gazdálkodószervezetek látogatása tanórai és tanórán kívüli keretekben.
Gazdasági és pénzügyi nevelés	A tanórák keretében sok lehetőség van a gyakorlati ismeretek, tapasztalatok megszerzésére: osztályfőnöki órákon a gazdálkodási alapok, a család, mint gazdálkodó egység jelenik meg. A matematika és informatika órákon a gazdálkodás, a pénzügyi fogalmak megismerésére van lehetőség. A vállalkozások és a családok gazdálkodási szabályai gyakorlati példákon keresztül taníthatók osztályfőnöki és szakmai órákon. Ezeken az órákon ismerik meg a tanulók a pénzügyi tervezés legfontosabb fogalmait és gyakorlatát.	Meghívott előadók, banki szakemberek segítségével projektnapokon is lehetőség van az ismeretek bővítésére. A diák-önkormányzati programokon, pályázati projekteken, csereprogramokban, osztályprogramok szervezésén keresztül gyakorolják a pénzügyi tervezést és lebonyolítást.
Médiatudatosságra nevelés	Az irodalom, a vizuális kultúra, az informatika tantárgyak tantervi elemként dolgozzák fel a média nyelvi jelrendszerét; megismerkednek a média működésével és hatás-	Iskolai szabadidős programokon vizuális és IT tartalmak bemutatásával, tudatos, értelmes és értékelvű használatával formálhatók a tanulók ismeretei. Az isko-

	mechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.	lai honlap, az iskolarádió, az iskolai filmek, az iskolai művészeti kiállítások további gyakorlati tapasztalatokat nyújtanak a tanulók számára.
A tanulás tanítása	Minden tantárgy és pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáférésével kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek.	A felzárkóztató foglalkozások, korrepetálások a sajátos nevelési igényű tanulók számára szervezett fejlesztő foglalkozások a tanórán kívüli színterei a tanulás megtanításának.

4.2.5 A mindennapos testnevelés megvalósításának módja

Az intézményegység a tanulók számára a mindennapi testedzést a kötelező testnevelésórán és a szabadon választható sportfoglalkozásokon biztosítja.

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint heti 5 tanítási órában szervezzük meg.

Célunk:

- Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.

- Tudatosítani a tanulókban a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit.
- A testnevelés, a sport segítségével kialakítani a tanulókban a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, céltudatosság stb.
- A mindennapos testnevelés tematikáját a testnevelés helyi tantárgyi programja tartalmazza.

A sportfoglalkozásokat a különböző sportegyesületek, az Irinyi Református Diák Sportegyesülete, illetve egyéb diáksportkörök segítik és bekapcsolódnak a diákotthonban tartózkodó diákok is. A diákotthon minden esetben és minden évben különböző sportágakban rendszeres sportversenyeket szervez a csoport tagjai számára.

- Az intézményben többféle sportolási lehetőség is biztosított, elősegítve a Diákolimpiai versenymozgalomban való eredményes szereplést.
- A legtehetségesebb tanulókat egyesületekbe is irányítjuk, munkájukat figyelemmel kísérjük.
- Részt veszünk a Diákolimpiai versenyeken, valamint a különböző vármegyei és országos versenyeken.

Tanítványaink sporteredményeit adminisztráljuk és a legjobb teljesítményeket dicséretekkel jutalmazzuk

4.2.6 A tanulók fizikai állapotának mérése, a mérés módszerei

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője, az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő.

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését tanévenként április-május hónapra írják elő. A mérésre egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható teszteket használunk.

A NETFIT rendszerbe kerülnek rögzítésre a testnevelő tanárok által a tanulók aktuális fittségi állapotát mutató adatok.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

4.2.7 Érettségi vizsgatárgyak

A kötelező érettségi vizsgatárgyakon kívül intézményünk az egyes osztályok óraterveiben meghatározott tantárgyakból vállalja a tanulók felkészítését emelt vagy középszintű érettségi vizsgára.

Az emelt szintre történő felkészítés mellett a kötelező érettségi vizsgatárgyakon kívül legalább kettő vizsgatárgyból lehetővé kell tenni a középszintű vizsgára történő felkészülést. Az idegen nyelv vizsgatárgyak egy vizsgatárgynak minősülnek. Az intézmény a tanulóinak a középszintű érettségi vizsgára való felkészítését szinte valamennyi tanított tantárgyból kötelezően vállalja.

Az érettségi vizsgán a vizsgázónak öt kötelező vizsgatárgyból kell – legalább középszinten – vizsgát tennie. A vizsgázó a kötelezően választott vizsgatárgy mellett további vizsgatárgyakat választhat (szabadon választott vizsgatárgyak).

A szakgimnáziumi/technikumi középszintű érettségi kötelező vizsgatárgyai:

- magyar nyelv és irodalom,
- történelem,
- matematika,
- idegen nyelv

A tanuló az öt érettségi vizsgatárgyon felül jelentkezhet szabadon választható vizsgatárgyból érettségi vizsgára, minden olyan vizsgatárgyból, amely a helyi tantervében szerepel.

Az érettségi vizsga fajtái:

a. rendes,
b. előrehozott,
c. kiegészítő,
d. szintemelő,
e. pótló,
f. javító,
g. ismétlő érettségi vizsga.

Egyes vizsgatárgyakból - a szintemelő vizsga kivételével - középszinten vagy emelt szinten lehet érettségi vizsgát tenni. Szintemelő vizsga csak emelt szinten tehető.

Technikumban *előrehozott érettségi* ***legfeljebb három****, az Nkt.-ban meghatározott vizsgatárgyból a tanulói jogviszony, a szakképző intézményi tanulmányok teljes befejezését megelőző első vagy második tanév október-novemberi és május-júniusi vizsgaidőszakában is letehető.*

Előrehozott érettségi vizsga a tanulói jogviszony fennállása alatt, a helyi tantervben a jelentkező számára az adott tantárgyra vonatkozóan meghatározott követelmények teljesítését követően a középiskolai tanulmányok teljes befejezését megelőző első vagy második tanév május-júniusi vizsgaidőszakában első alkalommal letett érettségi vizsga, amelyre csak idegen nyelvekből, továbbá digitális kultúrából kerülhet sor.

A választott tantárgyak esetében előrehozott érettségi vizsgára az a tanuló jelentkezhet, akinek:

- az adott tantárgyból az előző félévi és év végi eredménye legalább 4 (jó) volt,
- tanulmányi átlaga az előző tanév végén legalább 3,00 volt, és nem bukott egy tantárgyból sem.
- előzőektől indokolt esetben, a szaktanár kifejezett javaslatára el lehet térni.

Ha a tanuló előrehozott érettségi vizsgát szeretne tenni, és a vizsgára felkészítő tantárgy oktatása a helyi tanterv szerint nem fejeződik be az érettségi vizsga megkezdéséig, a tanulónak **osztályozó vizsgát** kell tennie.

Ha a tanuló valamely tantárgyból előrehozott érettségi vizsgát tett, az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette. Az iskola magasabb évfolyamán vagy évismétlés esetén e tantárgy tanulásával kapcsolatban az alábbiak szerint kell eljárni.

1. A tanuló – kiskorú tanuló esetén szülője – írásbeli kérésére az igazgató engedélyezheti a tanuló távolmaradását azokról a tantárgyi órákról, amelyekből a tanuló érettségi eredménnyel rendelkezik. A tanuló ez esetben köteles a köztes tanórákat az intézmény *Házirendjében* leírtak szerint a megjelölt helyszínen tölteni.
2. Ha a tanuló nyelvi előkészítős osztályban tanul, és idegen nyelvből (célnyelvből) tett középszintű érettségit, az ezt követő időszakra nem mentesül az idegen nyelvi órák látogatása alól, számára kötelező a szintemelő vizsgára való felkészülés tanórai keretek között.

A középszintű érettségi vizsga témaköreit a *Helyi tanterv* évfolyamra bontott követelményei tartalmazzák.

4.2.8 Közép- és emelt szintű érettségi vizsgakövetelmények

Az Oktatási Hivatal honlapján megtalálhatóak az aktuális érettségi vizsgakövetelmények és vizsgaleírások: https://www.oktatas.hu/kozneveles/erettsegi/altalanos_tajekoztatas/erettsegi_vizsgatargyak

4.2.9 A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

4.2.9.1 Ellenőrzés

Az ellenőrzés feladata és célja:

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatóak. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

Az ellenőrzés módszerei:

- Megfigyelés
- Írásos kikérdezés (kérdőív)
- Interjú (lehet egyéni vagy csoportos)
- Tanulók által készített produktumok vizsgálata, ezek között kiemelt jelentőséggel a tanulók gyakorlati feladatai
- Tanulói projektek értékelése
- Tanulói teljesítmények felmérése (mérés)
- Dokumentumok elemzése
- Diagnosztikai mérés (előzetes tudásszintmérő – nem értékelhető)
- Az írásbeli beszámoltatás
    - témazáró dolgozat
    - témaközi dolgozat
    - röpdolgozat
    - szódolgozat stb.

Az írásbeli beszámoltatás rendje: röpdolgozatot, szódolgozatot szükség esetén bármikor, előzetes bejelentés nélkül, témaközi és a témazáró dolgozatot előzetes bejelentés alapján íratunk. Az egyes értékeléstípusokat a digitális naplóban jelöljük.

Korlátai: röpdolgozat esetében semmilyen korlát nincs, témazáró dolgozat esetében 1 tanítási nap 2 dolgozatnál többel nem terheljük tanulóinkat.

Értékelésben betöltött szerepe, súlya: a témazáró dolgozat súlyozott jegynek számít.

4.2.9.2 Értékelés

Bármilyen szinten mérünk, mindenképpen a tanulók tudását, illetve neveltségét kell vizsgálnunk. A tanulmányi munka értékelése a helyi tantervben foglalt követelmények teljesítésének mértékére irányul, de kiterjed a magatartásra és szorgalomra is.

Az iskolai értékelés alapelvei

- Az iskolarendszerű oktatásban az értékelés alapja az iskolai pedagógiai program, a helyi tanterv és az érettségi vizsga.
- Nem kérhető számon olyan ismeretanyag, amelynek feldolgozása a tanórán, foglalkozáson nem történt meg.
- Az értékelés legyen objektív, igazságos, nevelő, motiváló hatású, rendszeres és nyilvános.
- Az értékelés ne pusztán osztályzás, hanem mérés legyen.
- A követelmények meghatározásában érvényesüljön a fokozatosság, legyen gyermekközpontú, feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak.
- Az értékelés történhet szóban érdemjegyek, valamint írásban osztályzatok formájában.

Az oktató-nevelőmunka alapvetően a hagyományos tanórai rendszerben folyik. Az iskola pedagógusai a tanulók tudását rendszeresen érdemjeggyel értékelik:

Félévkor és a tanév végén osztályzattal minősítik, amelyek a következők: (5) jeles, (4) jó, (3) közepes, (2) elégséges, (1) elégtelen.

Az év végi osztályzat megállapításánál

- a témazáró dolgozatokat 2-szeres súllyal,
- témaközi dolgozat (kisdolgozat) 1,5-szeres súllyal,

- projektfeladat 1,5-szeres súllyal,
- röpdolgozat 1-szeres súllyal,
- szóbeli felelet 1-szeres súllyal,
- házi feladat 0,5-szeres súllyal,
- órai munka 0,5-szeres súllyal

kell figyelembe venni. Szükség szerint a különbözeti vizsgán, a javítóvizsgán, illetve az osztályozóvizsgán nyújtott teljesítményt kell figyelembe venni.

***Elégséges* minősítést kap az a tanuló**, akinek a témazáró dolgozatok súlyozott, valamint az évközi osztályzatok 1-szeres figyelembevételével számított aritmetikai (számtani) átlaga **legalább az 1,7-et éri el.**

Amennyiben a tanuló az adott tanév **második félévében** érdemjegyei alapján nem éri el az 1,7-es átlagot az adott tantárgyból – **függetlenül az első félév eredményétől** –, a tanuló év végén ***elégtelen***re értékelhető.

A tanulmányi munka, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékelése a diáknak, szaktanárnak és a szülőknek szól elsősorban, de tájékoztatást ad az osztályfőnökök, valamennyi szaktanár és az iskolavezetés számára is.

A tantárgyi értékelés formái, rendje, korlátjai

	Témazáró dolgozat	***Témaközi dolgozat***	***Írásbeli és szóbeli számonkérés***
Száma	a tanév során minimum annyi, amennyi a szaktantárgy heti óraszáma	a tanév során havonta minimum egy jegy	tetszőleges
Figyelembe vétele	az átlag számításánál 2-szeresen kell figyelembe venni, hasonlóképpen az ún. kis érettségit is	az átlag számításánál 1-szeresen	az átlag számításánál 1-szeresen, illetve a szaktanár belátása szerint
Eljárási rend, korlátok	• ha a tanuló hiányzása miatt nem írta meg, pótlólag meg kell írnia,	• 1-2 órás tárgyak esetében egy héttel előre;	előzetes bejelentés nélkül is lehetséges

	• a témazáró dolgozat megírásának időpontját a tanulókkal legalább 1 héttel előre közölni kell, • a dolgozatot összefoglaló, rendszerező óra tartása előzze meg,	• több órás tárgy esetén a dolgozat íratása előtt két tanítási órával. • Ezek időpontja nem eshet egybe a témazáró dolgozatok írásának időpontjával.	
Formája	írásbeli számonkérés (a dolgozat összeállításánál törekedni kell az objektivitásra, amelyet leginkább a teszt jellegű mérőeszköz szolgál)	írásbeli számonkérés	írásban vagy szóban

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók számonkérésekor figyelembe vesszük a szakértői bizottság által kiadott szakvéleményben az erre vonatkozó javaslatokat.

Alapelvek:

- Egy tanítási nap maximum két témazáró illetve témaközi dolgozat írható. Ezek időpontjait a követhetőség miatt célszerű jelezni a digitális naplóban.
- A tanulók teljesítményének mérésekor figyelmet kell fordítani az önmagukhoz és képességükhöz mért fejlődésre.
- Az egyéni szóbeli és tanórai írásbeli számonkérések legyenek személyre szabottak.
- A témazáró illetve témaközi dolgozatok mellett az adott napon a többi tantárgyból, kizárólag az aktuális tananyagból rövid írásbeli vagy szóbeli számonkérés lehetséges.
- A számonkérések tartalmát, rendszerességét, a javítás egységességét az egyes munkaközösségek külön szabályozzák.
- ***A tanulók félévi és tanév végi értékelése:*** A tanuló félévkor, illetve a tanév végén akkor osztályozható, ha a tanév során szerzett érdemjegyeinek száma félévenként legalább a tantárgy heti óraszáma plusz egy, heti egy órás tantárgy esetén minimum három érdemjegy. Ettől csak indokolt esetben lehet eltérni.

4.2.10 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az élethosszig történő tanulás megalapozása csak úgy lehetséges, ha a tanuló megfelelő képességek és készségek, valamint alapvető tárgyi ismeretek birtokában van. Tanév közben szükséges az otthoni felkészülés szóban és írásban egyaránt. Ez lehet különböző formájú: pl. kiselőadás, házi dolgozat, projekt munka, feladatmegoldás, kísérletelemzés.

A házi feladat lehet differenciált. A munkaigényesebb feladathoz adjunk több időt. A beadási határidőket a feladatok kiadásakor tisztázni kell.

A házi feladat elkészítését azzal ösztönözhetjük, ha a tanórán számon kérjük a tanulótól. A házi feladat el nem készítéséért elégtelen nem adható, kivéve, ha előre jeleztük, hogy a házi feladat osztályozásra kerül.

Az iskolai szünidő idejére az aktuális anyagból való felkészülést követeljük meg.

4.2.11 A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A magatartás és szorgalom értékelése

Félévkor és a tanév végén a tanulók magatartási és szorgalmi minősítését az osztályfőnök, az osztály tagjainak, az osztályban tanító tanároknak, szakoktatóknak illetve a diákotthoni nevelők véleményének meghallgatásával állapítja meg.

Véleményeltérés esetén a nevelőtestület az osztályozó értekezlet keretében határoz.

A ***magatartás*** minősítésének négy fokozata: (5) példás, (4) jó, (3) változó, (2) rossz.

A ***szorgalom*** értékelése: (5) példás, (4) jó, (3) változó, (2) hanyag osztályzatokkal történik.

A magatartás és a szorgalom jegyek kialakításánál súlyozottan szerepel a tanuló igazolatlan óráinak száma, valamint a fegyelmező és fegyelmi büntetések. Következetes pedagógusi munkát igényel a dicséretek és büntetések kölcsönhatásának beépítése az osztályzatokba.

Az év végi magatartásjegy megállapításánál az első félév igazolatlan hiányzásait az osztályfőnök javaslatára figyelmen kívül lehet hagyni, ha a tanulónak a második félévben nincs igazolatlan hiányzása és igazgatói dicséretben részesült és/vagy a tantestület megszavazza.

A tanulók magatartásának és szorgalmának minősítését az osztályfőnök a nevelőtestület egyetértésével alakítja ki.

A tanulók magatartásának és szorgalmának minősítésénél az osztályfőnök alapos indok alapján a nevelőtestület egyetértésével a fent felsoroltaktól eltérhet.

Magatartás

Példás magatartású az a tanuló, aki:

- az iskola házirendjében foglaltakat megtartotta.
- akinek nincs igazolatlan hiányzása, nem késik el a tanítás megkezdéséről és semmilyen figyelmeztetése nincs.
- a tanórán fegyelmezett, kötelességtudó magatartást tanúsított. Magatartásával, kulturált viselkedésével példát mutat. Durva szavakat még véletlenül sem használ.
- felelősséget érez nemcsak önmagáért, hanem az osztály, az iskola közösségéért, s ennek megfelelően cselekszik.
- Az egyéniségének megfelelő módon vesz részt a közösségi munkában (pl. nem feltétlenül kezdeményező tanuló, lehet olyan is, aki ha megbízást kap, azt szívesen és pontosan elvégzi).
- Az önkéntes közösségi tevékenységen túl is vállal szolgálatot.
- keresztyén értékrend szerint viselkedik.

Jó magatartású az a tanuló, aki:

- az iskola házirendjének előírásait súlyosan nem sértette meg, szaktanári vagy osztályfőnöki figyelmeztetésben részesült.
- igazolatlan óráinak száma legfeljebb három.
- tanórai magatartása általában kifogástalan.
- az osztály és az iskola rendezvényein részt vesz, de aktív szervezést, közreműködést nem vállal.
- keresztyén értékrend szerint viselkedik.

Változó magatartású az a tanuló, aki:

- a házirendet és egyéb szabályokat csak ismételt, állandó figyelmeztetéssel tartja be.
- igazgatói figyelmeztetésben részesült.
- tanórai magatartása kifogásolható.
- indulatait nem mindig képes fékezni. Hangneme kifogásolható.
- igazolatlan óráinak száma meghaladja a három órát, de nem több mint tíz óra.
- a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, a közösség alakítására nincs befolyással.

- magatartása a keresztyén értékrend szerint kifogásolható

Rossz magatartású az a tanuló, aki:

- a házirendet súlyosan és tudatosan megsértette.
- igazgatói intésben vagy/és nevelőtestületi figyelmeztetésben/intésben részesült.
- igazolatlan óráinak száma meghaladja a tíz órát.
- tanórai magatartása erősen kifogásolható.
- tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben nem őszinte, durva, tiszteletlen.
- kivonja magát a közösségi feladatokból, rossz példát mutat, másokat is visszatart, célzottan/tudatosan bomlasztja a közösséget.
- Magatartása nem keresztyén emberhez méltó.

Szorgalom

Példás a tanuló szorgalma, ha:

- munkáját rend, fegyelem, pontosság jellemzi. A tanítási órákra képességeihez, körülményeihez mérten maximálisan és rendszeresen felkészül, az órákon aktívan bekapcsolódik az osztály munkájába. Képességeinek hiányát szorgalmával sikeresen tudja pótolni.
- egyéni képességeinek megfelelő teljesítményt nyújt.
- minden tantárgyat lelkiismeretesen, rendszeresen tanul, munkavégzése pontos, megbízható.
- kötelességtudatát a keresztyén értékrend jellemzi.

Jó a tanuló szorgalma, ha:

- feladatait kisebb figyelmetlenséggel, pontatlansággal végzi.
- figyel az órákon, de nem mindig a képességének megfelelő szinten teljesít.
- általában felkészül, de nem érdeklődő.
- kötelességtudatát a keresztyén értékrend jellemzi.

Változó a tanuló szorgalma, ha:

- figyelme szétszórt, munkája felületes, tanulása ingadozó, időszakonként dolgozik.
- feladatainak elkészítését többször elhanyagolja.
- **egy tantárgyból elégtelen osztályzatot** kapott.
- kötelességtudata a keresztyén értékrend szerint kifogásolható.

Hanyag a tanuló szorgalma, ha:

- feladatait rendszeresen nem végzi el, munkájában megbízhatatlan.
- érdektelenség, közöny jellemzi, **kettő vagy több tantárgyból elégtelen** osztályzatot kapott.
- szorgalma nem keresztyén emberhez méltó.

A tanulók jutalmazásának elvei

Jutalom különböző szempontok figyelembevételével adható. Kiemelt szempontok:

- tanulmányi eredmény,
- szorgalom,
- magatartás,
- sportteljesítmény,
- kulturális tevékenység,
- közösségi tevékenység.

A tanulmányi eredménnyel kapcsolatban jutalmazható:

- az osztályon, iskolán belül kiemelkedő tanulmányi eredmény,
- a különböző szintű tanulmányi versenyen elért jó eredmény.

A szorgalommal kapcsolatban jutalmazható az osztályon, iskolán belül kiemelkedő szorgalom.

A magatartással kapcsolatban jutalmazható a követendő, helyes, példamutató közösségi magatartás.

A sportteljesítménnyel kapcsolatban jutalmazható:

- az iskolán belül kiemelkedő sporteredmény, illetve tevékenység,
- a különböző szintű sportversenyeken elért jó eredmény.

A kulturális tevékenységgel kapcsolatban jutalmazható az iskolán belül, illetve az iskolához kapcsolódóan, az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez hozzájáruló, példamutató, kiemelkedő, kulturális élet területén elért jó eredmény, illetve tevékenység.

A közösségi tevékenységgel kapcsolatban jutalmazható:

- az osztályon, iskolán belül kiemelkedő közösségi tevékenység, valamint
- az iskolán kívül, de az iskola nevéhez kapcsolódóan annak jó hírnevét ápoló, növelő, kiemelkedő közösségi tevékenység.

A jutalmazás történhet:

- egyénileg, tanulónként, illetve
- csoportosan, adott közösség, illetve osztály számára.

A tanulók jutalmazásának formái

A tanulók jutalmazásának főbb formái:

- szóbeli dicséret,
- írásbeli dicséret.

A szóbeli dicséret valamely tanulói közösség előtt, nyilvánosan történik.

Írásbeli dicséret: oklevél átadással és/vagy az e- naplóba; az ellenőrzőbe/ diáknaptárba, illetve bizonyítványba és a törzslapba történő, bejegyzéssel történik.

A szóbeli és írásbeli dicséret ünnepélyes keretek között is adható, ha arról a jutalmazó úgy dönt.

A jutalmazások fokozatai:

- szaktanári szóbeli dicséret,
- szaktanári írásbeli dicséret,
- osztályfőnöki szóbeli dicséret,
- osztályfőnöki írásbeli dicséret,
- igazgatói írásbeli dicséret,
- általános tantárgyi dicséret[1],
- nevelőtestületi írásbeli dicséret.

Az írásbeli dicséret mellé jutalom is adható.

A jutalmazás formái:

- egyén esetében: tárgyjutalom, elsősorban könyv,
- közösség esetében: tárgyjutalom, illetve jutalomkirándulás, egyéb kulturális, sport stb. tevékenységhez kapcsolódó anyagi kedvezmény (pl. belépőjegy juttatása stb.).

Speciális jutalmak

Alapítványi, egyesületi díjak:

1. Az a végzős (érettségiző) tanuló (évente egy fő), aki

- 4 (5) éven át kiemelkedő tanulmányi eredményt ért el, és/vagy

[1] *Minimum 4 tantárgyi dicséret esetén*

- kiemelkedő sportteljesítményt nyújtott, és/vagy
- országos versenye(ke)n kiválóan teljesített a ballagási ünnepségen **Irinyi - díjat** vehet át. Személyére az osztályfőnök tesz javaslatot.

2. Az a végzős (szakképzős) tanuló (évente egy fő), aki

- országos szakmai versenye(ke)n kiválóan teljesített, és/vagy
- a szakképző évfolyamo(ko)n kimagasló tanulmányi eredményt ért el a ballagási ünnepségen **Irinyi Szakmai Díjat** vehet át. Személyére a szakmát tanító tanárok és az osztályfőnök tesz javaslatot.

3. **Hitéleti díj –** a hitéleti munkaközösség javaslatára olyan tanulók kapják akik a hitéletben aktív szerepet vállaltak.
4. **IRDE díj** – a legkiválóbb sportteljesítményt elért tanuló számára

A fegyelmező intézkedések formái és alkalmazásának elvei

Az a tanuló, aki a tanulói jogviszonnyal kapcsolatos kötelességeit megszegi, fegyelmező intézkedésben részesíthető. A fegyelmező intézkedések alkalmazásánál a fokozatosság elvének kell érvényesülnie, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára tekintettel – el lehet térni.

A büntetések kiszabásánál a vétség közösségre és személyre gyakorolt hatását kiemelten kell mérlegelni.

A kötelességszegés enyhébb formái

Ha a tanuló a kötelességeit enyhébb formában szegi meg, ellene fegyelmező intézkedéseket kell alkalmazni.

1. Az intézkedések formái:

- szaktanári írásbeli figyelmeztetés,
- osztályfőnöki írásbeli figyelmeztetés,
- osztályfőnöki intés,
- igazgatói figyelmeztetés,
- igazgatói intés,
- nevelőtestületi figyelmeztetés,
- nevelőtestületi intés

A fegyelmező intézkedések alkalmazásánál, annak fokozatai meghatározásánál enyhébb esetekben az osztályfőnök (kikérve a szaktanárok véleményét) dönt, egyéb esetekben az igazgatóhelyettesek és az igazgató, valamint nevelőtestület véleménye a mérvadó.

2. Az egyes büntetési fokozatok kirovási sorrendje és a kirovás okai

Szaktanári figyelmeztetésben lehet részesíteni a tanulót akkor, ha:

- magatartása, fegyelme órájukon huzamosabb ideig nem kielégítő,
- zavarja a tanórát,
- a szaktanárral szemben tiszteletlenül viselkedik.

Osztályfőnöki figyelmeztetésben lehet részesíteni a tanulót akkor, ha:

- már kapott második szaktanári figyelmeztetést és újabb büntetést kell kiszabni,
- ismétlődően tiszteletlen viselkedést mutat,
- engedély nélkül hiányzik az iskola nem tanítási időkeretet érintő, de hivatalos alkalmairól,
- 2-3 igazolatlan órája van
- megszegte a házirend szabályait.

Osztályfőnöki intésben lehet részesíteni a tanulót akkor, ha:

- ismételt osztályfőnöki figyelmeztetés után újabb büntetést kell kiszabni,
- ismételten megszegte a házirendben foglaltakat
- 4-10 igazolatlan órája van

Igazgatói figyelmeztetésben lehet részesíteni a tanulót akkor, ha:

- ismételt osztályfőnöki intés után újabb büntetést kell kiszabni,
- súlyosan megszegte a házirendet azzal, hogy az iskola területén, illetve az iskola közvetlen környezetében (a bejáratoktól számított 30 méteren belül) dohányzott, illetve azzal, hogy engedély nélkül elhagyta az iskola területét,
- 11-20 igazolatlan órája van

Igazgatói intésben lehet részesíteni a tanulót akkor, ha:

- ismételt igazgatói figyelmeztetés után újabb büntetést kell kiszabni.
- a házirend további súlyos megszegése miatt
- 21-30 igazolatlan órája van

Nevelőtestületi figyelmeztetésben

- több, mint 30 óra igazolatlan hiányzása van (csak a tanköteles tanulókra vonatkozik) - a házirend további súlyos megszegése miatt

Nevelőtestületi intésben lehet részesíteni a tanulót akkor, ha:

- ha igazolatlan hiányzásainak száma elérte az ötvenet (csak a tanköteles tanulókra vonatkozik)
- a házirend további súlyos megszegése miatt

Vétkes és súlyos kötelességszegés

Ha a tanuló a kötelességeit **vétkesen és súlyosan** megszegi, **fegyelmi eljárást** kell lefolytatni vele szemben.

A fegyelmi eljárást követően írásbeli határozattal lehet fegyelmi büntetést kiszabni.

Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:

- az agresszív magatartás, a másik tanuló megverése, bántalmazása;
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog) intézménybe hozatala, fogyasztása, terjesztése;
- szándékos károkozás;
- az iskolatársak, a nevelők és alkalmazottak emberi méltóságának megsértése;
- ezen túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.

Az így kiszabott fegyelmi büntetés formái:

- megrovás,
- szigorú megrovás,
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, illetve megvonása,
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába (ez utóbbi esetben, ha az iskola igazgatója a tanuló átvételéről a másik iskola igazgatójával megállapodott),
- eltiltás az adott iskolában a tanév lefolytatásától (tanköteles tanulóval szemben nem alkalmazható),
- kizárás az iskolából (tanköteles tanulóval szemben nem alkalmazható).

4.2.12 A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból. A szakképzésben alkalmazni kell a szakképzési törvény szabályait is.

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányokhoz kapcsolódó vizsga) alapján kell megállapítani.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie a **4.1.11.1 pontban** felsorolt esetekben.

Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja. Az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akit fegyelmi büntetésként az adott iskolában eltiltottak a tanév folytatásától.

Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig azért nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére a nevelőtestülettől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.

Szakgimnáziumban tanuló nyilatkozik arról, hogy előrehozott vagy rendes érettségi vizsgát tesz, vagy marad a szakképzési évfolyamon és képesítő szakmai vizsgát tesz.

A tanulók magasabb évfolyamra történő lépéséről a tantestület dönt. Magasabb évfolyamra léphet az a tanuló, aki az évfolyamra vonatkozó tantervi követelményeket teljesítette, tanév végén elégtelen osztályzata nincs, beleértve a javítóvizsga eredményét is.

4.2.13 Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

4.2.13.1 Intézményi egészségnevelési program

Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek/témáknak az iskola pedagógiai rendszerébe be kell épülnie. Ezen témák a következők:

- az egészséges táplálkozás,

- szenvedélybetegségek (dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer használat),
- szexuális felvilágosítás, párkapcsolatok, családtervezés, AIDS prevenció,
- a betegség és gyógyulást segítő magatartások, elsősegélynyújtás,
- testi higiénia, személyes biztonság, balesetvédelem (iskola, közlekedés),
- testedzés, mozgás, egészséges testtartás,
- személyiségfejlődés elősegítése, önismeret, tanulási technikák,
- egészséges környezet (tanulási környezet, természethez való viszony).

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának feladata, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásnak a helyszíne.

Az iskolai egészségnevelést szolgáló tevékenységformák:

- tanórai keretek,
- tanórán kívüli foglalkozások,
- kortárscsoport képzés,
- egészségnap szervezése,
- közösségi szolgálat keretein belül.

Az iskolai egészségnevelés területei:

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek/témáknak az iskola pedagógiai rendszerébe be kell épülnie. Ezen témák a következők:

- az egészséges táplálkozás,
- szenvedélybetegségek (dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer használat),
- szexuális felvilágosítás, párkapcsolatok, családtervezés, AIDS prevenció,
- a betegség és gyógyulást segítő magatartások, elsősegélynyújtás,
- testi higiénia, személyes biztonság, balesetvédelem (iskola, közlekedés),
- testedzés, mozgás, egészséges testtartás,
- személyiségfejlődés elősegítése, önismeret, tanulási technikák,
- egészséges környezet (tanulási környezet, természethez való viszony).
- a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében. (A tanulóknak részt kell venniük évente legalább egyszer fogászati és általános szűrővizsgálaton.)

4.2.13.2 Intézményi környezetnevelési program

A környezeti nevelés célja

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

Az intézmény környezetnevelési tevékenységének kiemelt feladatai

A hatékony környezeti nevelőmunkához elengedhetetlen a környezeti nevelés alapelveinek széles körű beépítése a tantárgyi struktúrába, illetve az iskolai élet egészébe. Szakmai képzésünk során (9-14. évfolyamig) tudatosítani kell a jövő szakembereiben, hogy az ember termelő-fogyasztó tevékenysége során valamennyi földi szférában változásokat okoz.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Földművelésügyi Minisztérium 2016-ban – sikeres pályázat eredményeképpen – **ÖKOISKOLA** címet adományozott szakgimnáziumi intézményegységünknek. Környezetneveléssel kapcsolatos feladatainkat és megvalósításuk módját az éves munkatervben, ökoiskolaként vállalt feladataink figyelembevételével, fogalmazzuk meg:

- Életkoruknak megfelelően bővíteni látókörüket a lokális ismereteken keresztül a globális felé.
- A közvetlen és tágabb környezetük élő- és élettelen elemeinek, azok kölcsönös kapcsolatainak, szépségeinek és értékeinek megismerése.
- Az értékek tudatos formálásával, széles körű ismeretekkel felvértezett, a környezetért felelősséget érző, cselekvőképes szakemberek nevelése.
- Az esztétikus környezet és az egészséges életmód iránti igény kialakítása tanulóinkban.
- Megismertetni a helyi környezetvédelmi programokat, terveket, melyekben életkoruknak megfelelően aktívan vehetnek részt.
- Ismerjék meg, és aktívan vegyenek részt az iskola és a város hagyományőrző programjaiban.
- Tudatosítani a természeti és társadalmi környezet változásait, az urbanizáció, az ipari és mezőgazdasági termelés emberi egészséget veszélyeztető hatásait.
- A szakmai képzésben ismerjék meg a környezetbarát anyagok, technológiák fontosságát.

- Olyan szemléletmódot kell kialakítanunk, amely összekapcsolja a környezetvédelem, a munkavédelem, a biztonságtechnika és a munkaszervezés szempontjait.
- Ágazatoknak, képzési területnek megfelelően a korábban tanult általános ismeretekre építve megismertetni a szakma speciálisan a környezetvédelemmel kapcsolatos kérdésköreit.
- Legyen számukra természetes a takarékos anyag-, víz- és energiafelhasználás!
- Képesek legyenek szakmájuk kóros környezeti hatásainak csökkentésére, elkerülésére.
- A szelektív hulladékgyűjtés legyen ismert számukra.
- Ismerjék meg a szakmájuk veszélyes hulladékait és a kezelésükre vonatkozó szabályokat.
- Törekedjenek a munkájuk során keletkező maradékok, hulladékok felhasználására, újrahasznosítására.
- Környezetbarát szemlélet, magatartás, viselkedés, életvitel kialakítása és megszilárdítása.
- A kétszintű érettségi környezeti nevelési vonatkozásainak összegyűjtése, tananyagba építése.
- Természetvédelmi versenyeken való részvétel, s erre való készülés.

A környezetnevelést szolgáló tevékenységformák

- tanórai keretek között
- tanórán kívüli foglalkozásokon
  - osztály- és/vagy tanulmányi kirándulások,
  - iskolai/egyházi táborok,
  - csendes nap/hét,
  - témahét (pl. fenntarthatósági), projektmunka, erdei iskola,
  - „jeles” napok: Környezetvédelmi Világnap, a Víz Világnapja, a Föld Világnapja stb.
  - üzemlátogatás, terepgyakorlat
  - szakmai napok előadásai (környezetbarát anyagok megismerése). szakkörök, fakultációk,
  - faliújság, iskolaújság szerkesztése,

- szelektív hulladékgyűjtés,
- vetélkedők szervezése,
- fásítási akciók, iskolai park gondozása, városszépítő akciók,
- internet használata,
- közösségi szolgálat keretein belül
- országosan meghirdetett környezetvédelmi akciók

4.2.14 A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

4.2.14.1 A fogyasztóvédelemmel összefüggő iskolai feladatok

A fogyasztóvédelmi oktatás célja:

„A fogyasztóvédelem célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulókban.” (NAT)
A cél elérését a fenntarthatóság, azon belül a fenntartható fogyasztás fogalmának kialakítása, elterjesztése és a fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselete jelenti.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei.

- A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiailag megtervezett fejlesztése.
- Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amelyek gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoznak magukban.
- Fogyasztói magatartásuk sokféle hatás mentén, a szociális tanulás útján alakul, fejlődik. A tudatos fogyasztóvá válás és az ennek megfelelő magatartás kialakítása hosszú, sokoldalú folyamat.
- A fogyasztói mintáknak a fenntarthatóság irányába történő fejlődése szempontjából a nevelésoktatás különösen nagy jelentőségű.
- Az iskolai programokban a pszichológiai mozgatókra, és a helyes értékrend alakítására kell a hangsúlyt fektetni. A fenntartható fogyasztás az értékek választásával, a tudatos beállítódással kapcsolatos viszony.

- Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket e területen való eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékosságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban:

- tanórai keretek között
- tanórán kívüli foglalkozásokon

4.2.14.2 A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek

Globális céljaink szerint törekednünk kell

- a bűnözést elősegítő okok, körülmények és feltételek megszüntetésére;
- az állampolgárok komplex biztonságérzetének mennyiségi és minőségi befolyásolására;
- tudatosítani, hogy a bűnözést meg lehet és meg kell előzni;
- tudatosítani, hogy mindenkinek tennie kell azért, hogy csökkenjen a bűnözés;
- közösségi kontroll fejlesztése;
- olyan programok kidolgozására és megvalósítására, amely arra ösztönzi a közösségeket, családokat, az egyéneket, hogy biztonságos környezetet teremtsenek.

Konkrét céljaink

- Biztonságra nevelés.
- A nevelés értékközvetítés, értékteremtés. A biztonság – érték.
- Társadalmi partnerviszonyra nevelés.
- Jóindulatot, kompromisszumkészséget kell kialakítani.
- A konstruktív életvezetés része legyen a bűnmegelőzés.
- Közösségfejlesztő és önfejlesztő magatartás- és tevékenységformák stimulálása.
- Az iskola biztonságos társadalmi és fizikai környezetének kialakítása.

Az erőszakmentes konfliktuskezelés programja

Cél: Az iskolai erőszak okainak meghatározása, az iskolát érő és az iskolai erőszakhoz vezető iskolán kívüli hatások kiszűrése, kezelése azonosíthatóvá tétele, a megoldási alternatívák hozzáférhetőségének biztosítása.

Feladatok

- Erősíteni kell a nevelési funkciót,
- teret kell engedni a tanulói értékelés új lehetőségeinek (fejlesztő értékelés),
- erősíteni kell a kooperatív oktatási módszereket, az adaptív oktatást a közösségi élethelyzetek növelése céljából,
- meg kell erősíteni a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök munkáját, alkalmazásuk feltételeit,
- a nevelési-oktatási intézményeknek kapcsolatot kell kiépíteni, azt továbbfejleszteni a gyermekvédelem intézményrendszerével,
- erősíteni kell a gyermekjóléti szolgálattal való együttműködést,
- rendszeressé kell tenni az iskola és a gyermekjóléti intézményekben dolgozó szakemberek találkozóit,
- a gyermekjóléti szolgálat által nyilvántartott szabadidős programokról rendszeresen tájékoztatni kell a nevelési-oktatási intézmények pedagógusait.
- Nagyobb figyelmet kell fordítani a művészeti és a sporttevékenység gyakorlásához szükséges feltételek megteremtésére, nem számon kérhető tananyagként, hanem önkéntes, feszültség- és stresszoldó pedagógiai eszközként, ezzel is lehetőséget biztosítva a gyermeki, tanulói önbecsülés és tanulási motiváció növelésére.
- Nyerjenek megerősítést a szabadidős tevékenységek, a szabadidős sportfoglalkozások, a mindennapos testedzés és a művészetekre épülő személyiségfejlesztő tevékenységek.
- Erősödjön a művészeti és a sporttevékenység, a kreatív, manuális tevékenységet igénylő – a „kéz műveltségét” igénylő, fejlesztő, alkotó tevékenység, de nem mint számon kérhető tananyag-közvetítés, hanem mint feszültség- és stresszoldó pedagógiai eszközök és területek, amelyek a gyermeki, tanulói önbecsülés és tanulási motiváció megszerzésének lehetséges formái lehetnek.
- Az iskolában meg kell ismertetni azokat az eljárásokat, amelynek keretei között a tanulóközösségek pedagógus vagy pedagógusok közreműködésével közösen feldolgozzák azokat az eseményeket, amelyek elvezethetnek a tanulói erőszak kialakulásához, illetőleg amelyek segítik az erőszakos cselekmények feldolgozását, a lehetséges megoldások megtalálását.

- A helyi tanterveknek biztosítaniuk kell, hogy a tanulók életkorához, az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák az egészségfejlesztéssel, a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válás megelőzésével az erőszakmentes konfliktus-kezelő technikákkal összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására.
- Az iskolai szülői szervezetek kezdeményezzék az iskolák vonatkozásában a nyilvános iskolai dokumentumok szintjén a szülői szerepekre, a családi életre nevelés megjelenítését, valamint a pedagógusok felkészítését a konfliktus-kezelési technikák alkalmazására.

4.2.15 Az esélyegyenlőség támogatása az intézményben

Az intézményi esélyegyenlőségi program biztosítja (Esélyegyenlőségi terv alapján) az intézményen belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az intézmény szolgáltatásaihoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célul tűzi ki az esélyteremtést, támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében az intézmény minden tevékenysége során:

- a beiratkozásnál, felvételinél,
- tanításban, ismeretközvetítésben,
- a gyerekek egyéni fejlesztésében,
- az értékelés gyakorlatában,
- tanulói előmenetelben,
- a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában,
- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében,
- a továbbtanulásban, pályaorientációban,
- a humánerőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében,
- a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

Alapelvek

- Minden gyermek sikeressége legyen biztosított.
- A gyermek sikeressége az intézmény sikerességének záloga.

- A partnerközpontú működés továbberősítése.
- A szakmai ismeretek folyamatos bővítése, újítása.

Intézkedések az esélyegyenlőség érdekében

Az iskolában minden tanulónak esélyt adunk szocio-kulturális hátrányainak leküzdésére, elítéljük és igyekszünk kiküszöbölni a hátrányos megkülönböztetés minden formáját.

Azonosítjuk a tanulási és beilleszkedési hátrányokkal küzdő tanulókat, megpróbáljuk kiválasztani a hátránykompenzáció megfelelő formáját és folyamatosan értékeljük a segítő munkát.

Az egymás iránti felelősség, az elfogadás és a segítőkészség kialakulását szorgalmazzuk tanulóinkban.

Differenciált foglalkozásokat alkalmazunk a tanítási órákon. A lemaradókat felzárkóztató -, fejlesztő-, és egyéni korrepetálás foglalkozásokon segítjük, szükség esetén a szakszolgálatok segítségét vesszük igénybe.

Veszélyeztetettség esetén az ifjúságvédelmi felelős szakszerű segítő munkájára tartunk igényt, a lelki gondozás feladatában a lelkészre és a hitoktatókra számítunk.

Sikerkritériumok

- A gyerekek szeretnek iskolába járni.
- A HHH-k beiskolázási aránya javul, iskolai hiányzásuk csökken.
- A sajátos nevelési igényű gyerekek sikeres integrációja.
- Az iskola hatékonyan segíti a szociokulturális hátrányok csökkentését.
- A gyermeki, szülői sikeresség fokozódik.
- A gyermekek továbbhaladása a következő fokra biztosítottá válik.
- Megtörténik a folyamatos párbeszéd, kapcsolattartás a partnerekkel.
- Innovatív nevelőtestület.

4.2.16 Óratervek

4.2.16.1 A 2022-2023-as tanévben induló technikumi évfolyamok óratervei

Heti óraterv							
Tantárgyak		**9. évf.**	**10. évf.**	**11. évf.**	**12. évf.**	**13. évf.**	**9-13. óra-szám ösz-szesen**
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	**4**	**5**	**3+1**	**3+1**	**0**	**592**
	Idegen nyelv	**4**	**4**	**3**	**3+1**	**3+2**	**675**
	Matematika	**4**	**4**	**3+1**	**3+1**	**0**	**556**
	Történelem	**3**	**3**	**2+1**	**2+1**	**0**	**417**
	Állampolgári ismeretek	**0**	**0**	**0**	**1**	**1**	**62**
	Digitális kultúra	**1+2**	**0+1**	**0**	**0**	**2**	**206**
	Testnevelés	**4**	**4**	**3**	**3**	**1**	**535**
	Osztályfőnöki	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**175**
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	**3**	**0**	**0**	**0**	**0**	**108**
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: fizika, földrajz, kémia,	**0**	**2**	**2**	**0**	**0**	**144**
	Érettségire felkészítő tantárgy	**0**	**0**	**0(2)***	**0(2)***		**93**
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**36**
	Hit- és erkölcstan	**2**	**2**	**2**	**2**	**-**	**288**
	Egyházi ének	**+1**					**36**
	Összes közismereti óraszám	**29**	**27**	**22**	**22**	**10**	**3830**
Ágazati alapozó oktatás		**7**	**9**	**0**	**0**	**0**	***576***
Szakirányú oktatás		**0**	**0**	**14**	**14**	**24**	***1752***
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)		**(3)**	**(1)**	**(1)**	**(2)**	**(6)**	***438***
Tanítási hetek száma		**36**	**36**	**36**	**31/36**	**31**	
Éves összes óraszám		**1296**	**1296**	**1296**	**1216**	**1054**	**6158**
Rendelkezésre álló órakeret/hét		**36**	**36**	**36**	**36**	**34**	

Érettségire felkészítő tantárgy óraszámainak felosztása - 2 óra/hét:

- *11. évfolyam: matematika - 1 óra, történelem - 1 óra
- *12. évfolyam: magyar nyelv és irodalom - 1 óra, idegen nyelv - 1 óra

Szabadon tervezhető órakeret felhasználása:

- 9. évfolyam – 3 óra/hét: digitális kultúra - 2 óra, egyházi ének – 1 óra,
- 10. évfolyam – 1 óra/hét: digitális kultúra - 1 óra,
- 11. évfolyam – 1 óra/hét: magyar nyelv és irodalom - 1 óra,
- 12. évfolyam – 2 óra/hét: matematika - 1 óra, történelem-1 óra.

13. évfolyamon a 6 szabadon tervezhető órából:

- 2 óra idegen nyelv;
- 2 óra digitális kultúra;
- 1 óra állampolgári ismeretek;
- 1 óra testnevelés.

Ágazathoz kapcsolódó tantárgy:

- Elektronika és elektrotechnika: fizika
- Gazdálkodás és menedzsment: földrajz
- Informatika és távközlés: fizika
- Vegyipar: kémia
- Sport: biológia
- Oktatás: biológia

4.2.16.2 A 2020-2021-es tanévben induló technikumi évfolyamok óratervei

Heti óraterv							
Tantárgyak		**9. évf.**	**10. évf.**	**11. évf.**	**12. évf.**	**13. évf.**	**9-13. óra-szám ösz-szesen**
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	**4**	**5**	**3+1**	**3+1**	**0**	**592**
	Idegen nyelv	**4**	**4**	**3+1**	**3+1**	**3+2**	**675**
	Matematika	**4**	**4**	**3+1**	**3+2**	**0**	**556**
	Történelem	**3**	**3**	**2**	**2**	**0**	**417**
	Állampolgári ismeretek	**0**	**0**	**0**	**1**	**1**	**62**
	Digitális kultúra	**1+2**	**0+1**	**0**	**0**	**2**	**206**
	Testnevelés	**4**	**4**	**3**	**3**	**1**	**535**
	Osztályfőnöki	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**175**
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	**3**	**0**	**0**	**0**	**0**	**108**
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: fizika, földrajz, kémia,	**0**	**2**	**2**	**0**	**0**	**144**
	Érettségire felkészítő tantárgy	**0**	**0**	**0(2)***	**0(2)***		**93**
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**36**
	Hit- és erkölcstan	**2**	**2**	**2**	**2**	**-**	**288**
	Egyházi ének	**+1**					**36**
	Összes közismereti óraszám	**29**	**27**	**22**	**22**	**10**	**3830**
Ágazati alapozó oktatás		**7**	**9**	**0**	**0**	**0**	***576***
Szakirányú oktatás		**0**	**0**	**14**	**14**	**24**	***1752***
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)		**(3)**	**(1)**	**(1)**	**(2)**	**(6)**	***438***
Tanítási hetek száma		**36**	**36**	**36**	**31/36**	**31**	
Éves összes óraszám		**1296**	**1296**	**1296**	**1216**	**1054**	**6158**
Rendelkezésre álló órakeret/hét		**36**	**36**	**36**	**36**	**34**	

Érettségire felkészítő tantárgy óraszámainak felosztása - 2 óra/hét:

- *11. évfolyam: matematika - 1 óra, idegen nyelv - 1 óra
- *12. évfolyam: magyar nyelv és irodalom - 1 óra, idegen nyelv - 1 óra

Szabadon tervezhető órakeret felhasználása:

- 9. évfolyam – 3 óra/hét: digitális kultúra - 2 óra, egyházi ének – 1 óra,
- 10. évfolyam – 1 óra/hét: digitális kultúra - 1 óra,
- 11. évfolyam – 1 óra/hét: magyar nyelv és irodalom - 1 óra,
- 12. évfolyam – 2 óra/hét: matematika - 2 óra

13. évfolyamon a 6 szabadon tervezhető órából:

- 2 óra idegen nyelv;
- 2 óra digitális kultúra;
- 1 óra állampolgári ismeretek;
- 1 óra testnevelés.

Ágazathoz kapcsolódó tantárgy:

- Elektronika és elektrotechnika: fizika
- Gazdálkodás és menedzsment: földrajz
- Informatika és távközlés: fizika
- Vegyipar: kémia

4.2.16.3 A 2020-2021-es tanévben induló szakgimnáziumi évfolyamok óratervei

Tantárgyak			9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óra-szám össze-sen
Magyar nyelv és irodalom			4	4+1	4	4	*556*	-	-
Idegen nyelv (első élő idegen nyelv)			4	4	4	4	*556*	4	124
Matematika			3+1	3+1	3+1	3+1	*417*	-	-
Történelem			2	2	3	3	*345*	-	-
Állampolgári ismeretek			-	-	-	**1**	*31*		
Digitális kultúra			2	1	1	-	*144*	-	-
Művészetek			1	1	1	-	*108*	-	-
Hit- és erkölcstan			2	2	2	2	*278*		
Testnevelés			5	5	5	5	*695*	-	-
Közösségi nevelés			1	1	1	1	*139*	-	-
Termé-szettu-domá-	B	Komplex természettudo-mány	3	-	-	-	*108*	-	-
		Biológia	-	2	1	2	*170*	-	-
Közép/Emelt szintű felkészítés					2	2			
Szabadon tervezhető órakeret B			**1**	**2**	**3**	**3**	*340*		
Szakmai tantárgy óraszámai			8	9	8	8	*1426*	31	961
Rendelkezésre álló órakeret/hét			36	36	36	36		35	
Tanítási hetek száma			36	36	36	31		31	

Szabadon tervezhető órakeret felhasználása:

- 9. évfolyam – **1 óra/hét**: matematika -1
- 10. évfolyam – **2 óra/hét**: matematika - 1 óra, magyar nyelv és irodalom – 1 óra,
- 11. évfolyam –**3 óra/hét**: matematika - 1 óra, **érettségi felkészítő - 2 óra,**
- 12. évfolyam – **3 óra/hét**: matematika - 1 óra, **érettségi felkészítő - 2 óra**

Művészetek tantárgy:

- 9. évfolyam – **1 óra/hét**: egyházi ének,
- 10. évfolyam –**1 óra/hét**: vizuális kultúra,
- 11. évfolyam –**1 óra/hét**: vizuális kultúra.

Óraszámok két évfolyamos szakgimnáziumi képzésben 1/13-2/14. évfolyamra

Tantárgyak	1/13. évf.	2/14. évf.	1/13-2/14. évf. óraszám összesen
Szakmai idegen nyelv	**4**	**4**	**268**
Érettségire épülő szakképesítés órakerete	**31**	**31**	**2077**
Rendelkezésre álló órakeret/hét	**35**	**35**	
Tanítási hetek száma	**36**	**31**	
Éves összes óraszám	**1260**	**1085**	**2345**

4.3 SZAKMAI PROGRAM

A szakképzés jogi háttere

- a szakképzésről szóló 2019. év LXXX. törvény,
- a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet,
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
- képzési és kimeneti követelmények (kkk), programtantervek (ptt): https://szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt

4.3.1 Az intézmény szakképzési szerkezete

4.3.1.1 Az iskolai szakképzés alapelvei és célkitűzései

A szakképzés feladata a korszerű szakmai ismeretek megszerzésére való felkészítés és az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges készségek fejlesztése.

A szakképzés felsőfokú szakképzettséget nem igénylő munkakör betöltéséhez vagy tevékenység végzéséhez szükséges szakmára felkészítő szakmai oktatás.

A szakképzés középpontjában a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy és az oktató áll, akiknek jogai és kötelességei egységet alkotnak. A szakképzésben a kiskorú tanuló nevelésének és oktatásának feladatát a kiskorú tanuló törvényes képviselői megosztják az oktatókkal.

Az iskola jövőképének kialakításakor figyelembe lettek véve a fenntartó által megfogalmazott célkitűzések és irányelvek.

Az intézményben **a 9-13. évfolyamon** a következő óratervek alapján folyik a képzés:

- 2020. szeptemberétől **technikumi** képzés a kiadott programtantervek alapján felmenő jelleggel.

Az 1/13-2/14. évfolyamokon 2020. szeptember 01-től a technikumi programtantervek alapján kerül szervezésre az intézményben a képzés.

Elméleti képzés

Az elméleti képzés fő célja a tantervi keretek adta lehetőségek között a kor követelményeinek megfelelő korszerű ismeretanyag közvetítése. Ennek elérése érdekében az intézmény folyamatosan fejleszti tárgyi feltételeit, biztosítja a korszerű tankönyveket, tanulói segédanyagokat, az oktatóktól, pedagógusoktól elvárja a folyamatos továbbképzésen való részvételt.

Elméletigényes gyakorlat

Elmélet igényes gyakorlat- gyakorlatorientált képzés megvalósítását biztosítja az iskolai oktatás keretei között a tantervi követelményeknek megfelelően.

Az elméletigényes gyakorlatok lebonyolításának színterei:

- számítógépterem,
- szaktanterem,
- laboratórium.

Egybefüggő szakmai gyakorlat

Összevont gyakorlat az intézményben vagy lehetőség szerint gazdálkodó szervezetnél kerül lebonyolítása a programtantervekben meghatározott alapján.

Ha a tanuló tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlatról való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja a tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlat foglalkozásainak húsz százalékát, a tanuló az évfolyam követelményeit nem teljesítette, és magasabb évfolyamba nem léphet (12/2020. (II.7) KR. 226.§ (2)).

A szakképző intézményben szervezett szakirányú oktatásban a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a tanítási évben teljesítendő képzésen és a tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlaton kívül – az egybefüggő gyakorlat mulasztásának pótlása kivételével – a szakirányú oktatásban való részvételre nem kötelezhető (12/2020. (II.7) KR. 228/A.§).

4.3.1.2 Technikumi képzés

A szakképző intézményben a szakmajegyzékben meghatározott szakmára felkészítő szakmai oktatás folyik. A szakmai oktatás a képzési és kimeneti követelmények alapján

a) ágazati alapoktatásban és
b) szakirányú oktatásban

történik.

A szakképző intézményben a szakirányú oktatást megelőzően ágazati alapoktatás folyik. Az ágazati alapoktatás magában foglalja az adott ágazat közös szakmai tartalmait a képzési és kimeneti követelményekben meghatározottak szerint. Az ágazati alapoktatás ágazati alapvizsgával zárul. Az ágazati alapvizsga lebonyolításának időpontja: minden tanév május -júniusi vizsgaidőszaka.

A szakirányú oktatás célja, hogy a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára biztosítsa a szakma keretében ellátandó munkatevékenységekhez szükséges ismeretek és készségek elsajátítását, képessé tegye azok gyakorlatban történő alkalmazására és a tanulót a szakmai vizsgára felkészítse.

Szakképző intézmény a technikum.

A technikumnak

a) az általános műveltséget megalapozó, az érettségi vizsgára és a szakmai vizsgára felkészítő, valamint a szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulást vagy munkába állást elősegítő, illetve
b) érettségi végzettséggel kizárólag szakmai vizsgára felkészítő, a szakmajegyzékben meghatározott számú évfolyama van.

A technikum kizárólag érettségi vizsgára történő felkészítést is folytathat. Az ilyen felkészítésnek két évfolyama van, és az a nappali rendszerben nem szervezhető meg.

A technikumban az alábbi ágazatokban történik a képzés:

Sorszám	**Ágazat megnevezése**
1. .	Elektronika és elektrotechnika (04)
2.	Gazdálkodás és menedzsment (09)
3.	Informatika és távközlés (12)
4.	Vegyipar (24)
5.	Sport (20)
6.	Oktatás (25)

A technikum felkészít az alábbi szakmákra:

Szakma megnevezése	**Szakma azonosító száma**	**Szakma szakmairánya**
Pénzügyi-számviteli ügyintéző	5 0411 09 01	
Informatikai rendszer- és alkalmazás-üzemeltető technikus	5 0612 12 02	
Elektronikai technikus	5 0714 04 03	
Ipari informatikai technikus	5 0714 04 05	
Erősáramú elektrotechnikus	5 0713 04 04	

Vegyész technikus	5 0711 24 08	Általános laboráns
		Termelési folyamatirányító
Sportedző (labdarúgás) – sport-szervező: Sportedző (röplabda) – sport-szervező: Sportedző (súlyemelés) – sport-szervező	5 1014 20 02	
Fitnesz-wellness instruktor	5 1014 20 01	
Oktatási szakasszisztens	5 0188 25 01	
Óvodai nevelő Okleveles óvodai nevelő	5 0188 25 02	

A technikumban a szakmai oktatás keretében - az ágazati alapoktatással és a szakirányú oktatással párhuzamosan - a közismereti kerettanterv szerinti oktatás folyik.

4.3.1.3 Szakgimnáziumi képzés kifutó jelleggel 2023-2024. tanévtől

A szakgimnázium öt évfolyammal működő pedagógiai képzést folytató nevelési-oktatási intézmény, amiből négy évfolyamon közismereti oktatás és az Szkt. szerinti szakmai képzés, az ötödik évfolyamon kizárólag az Szkt. szerinti szakmai képzés folyik. A programkövetelmény alapján készített kerettanterv további egy évfolyamot határozhat meg.

A szakgimnázium érettségi végzettség és az Szkt. szerinti szakképesítés megszerzésére, szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulásra, valamint szakirányú munkába állásra készít fel.

Érettségi végzettséggel rendelkező tanulók részére a szakgimnáziumban az érettségi végzettséghez kötött szakgimnáziumi szakképesítésre felkészítő évfolyamok száma kettő. Ebben az esetben a szakgimnázium a képesítő vizsgára történő felkészítést a tizenharmadik-tizennegyedik évfolyamon szervezi meg. A programkövetelmény alapján készített kerettanterv további egy évfolyamot határozhat meg.

A szakgimnáziumban az alábbi ágazaton történik a képzés:

Sorszám	**Tanulmányi terület**
1.	Pedagógiai

A szakgimnázium felkészít az alábbi szakképesítésekre:

Szakma megnevezése	**Szakképesítés azonosító száma**	**Szakképesítés szakiránya**

Pedagógiai munkatárs	4 0119 01	Pedagógiai asszisztens
		Gyógypedagógiai asszisztens

4.3.1.4 Képzés megkezdésének feltételei

Technikumba az ágazati képzés 9. évfolyamára történő felvételt a Nevelési program Felvételi eljárás pontja tartalmazza.

Elektronika és elektrotechnika, Vegyipar, Sport és Oktatás ágazatban foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat szükséges.

A Sport és Oktatás ágazat esetében *pályaalkalmassági* vizsgálat is szükséges. Sport ágazat esetében a fizikai alkalmassági vizsga feladatait a képző intézmény állítja össze azzal a megkötéssel, hogy a megjelölt sportágakhoz kapcsolódó feladatoknak megfelelően kell mérniük az illeszkedő motoros képességek és sportági technikák szintjét. A pályaalkalmassági vizsgálat követelményeit külön dokumentum tartalmazza. Amennyiben a pályaalkalmassági vizsgálat során a felvételiző nem éri el a az intézmény által meghatározott maximális pontszám felét, úgy alkalmatlannak minősül és azágazatra nem vehető fel. Oktatás ágazat esetében szóbeli motivációs beszélgetés történik, melynek témaköreit külön dokumentum tartalmazza.

A technikumban, az érettségi végzettséget szerzett tanulók részére az érettségi végzettséghez kötött szakképzetségre történő felkészítés keretében, a szakképzési évfolyamok száma kettő. Ebben az esetben a technikum a szakmai vizsgára történő felkészítést a tizenharmadik-tizennegyedik évfolyamon szervezi meg.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a technikum kizárólag szakmai vizsgára felkészítő szakmai oktatásába bekapcsolódhat a középiskola befejező évfolyamának elvégzését követően, ha vállalja, hogy legkésőbb az első félév utolsó tanítási napjáig érettségi végzettséget szerez. Az első félév utolsó tanítási napjával megszűnik a tanuló tanulói jogviszonya, illetve a képzésben részt vevő személy felnőttképzési jogviszonya, ha az érettségi végzettség megszerzésére e bekezdésben meghatározott határidőig a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy érettségi végzettséget nem szerez.

4.3.1.5 A felnőttképzésre vonatkozó rendelkezések

A szakképzésben a képzésben részt vevő személy felnőttképzési jogviszonyban áll *(2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről 53.§ (1.b))*.

A felnőttképzési jogviszony – szakmai oktatásban – a szakképző intézmény és a képzésben részt vevő személy között jön létre.

A tanuló attól az évtől kezdődően, amelyben középiskola esetén, huszonötödik életévét betölti, kizárólag felnőttképzésben kezdhet új tanévet.

A felnőttképzési jogviszony keretében szervezett szakmai oktatásban a szakmai oktatás időtartama legfeljebb a negyedére, a kötelező foglalkozások száma legfeljebb a tanulói jogviszonyban szervezett szakmai oktatás kötelező foglalkozásai számának negyven százalékáig csökkenthető és ágazati alapoktatásban a kötelező foglalkozások ötven százalékáig zárt rendszerű elektronikus távoktatásként is megszervezhető *(2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről 53.§ (4))*.

A szakképző intézmény szakmai programjában meghatározottak szerint a képzésben részt vevő személy korábbi tanulmányait, megszerzett ismereteit és gyakorlatát az adott szakmai oktatásra előírt – megegyező tartalmú – követelmények teljesítésébe be kell számítani. A beszámítás alapján a képzésben részt vevő személy a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítheti *(2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről 53.§ (4a))*.

A felnőttképzésben az iskolai oktatás a képzésben résztvevők egyéni felkészülésére épül. A tanév rendjében meghatározott tanítási napot az egyéni felkészülés keretében tanulásra fordított napokkal együtt kell számítani, és nem kell alkalmazni az ötnapos tanítási hétre vonatkozó rendelkezéseket.

Felnőttképzési jogviszonyban a szakképzés a tanév és a tanítási év rendjére tekintet nélkül is megkezdhető.

A felnőttképzési jogviszonyban szervezett szakmai oktatást az intézmény évfolyamhoz kötötten szervezi meg, igazodva a duális partnerek igényeihez. Amennyiben az adott képzés tekintetében ilyen kérés a duális partner részéről nem merül fel, akkor a képzés a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 26.§ (7) bekezdése alapján kerül lebonyolításra.

Az ágazati alapoktatás felnőttképzési jogviszonyban a szakmai oktatás első félévében kerül lebonyolításra.

A képzésben részt vevő személy felnőttképzési szerződése megszűnik, amennyiben az igazolatlan mulasztások száma meghaladja a foglalkozások 20% át a tananyagegységek lezárásaként előzetesen meghatározott időszakban illetve a tanévben.

Az intézmény térítési díj ellenében biztosítja a felnőttképzési jogviszonyban a tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt az érintett foglalkozásokon való ismételt részvételt (12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 4.§ (2) b)).

4.3.1.6 A szakképzés szervezésének személyi feltételei

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény és a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény és a 12/2020 Kormányrendelet (134.§) előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus, oktató és egyéb szakember vehet részt.

4.3.2 Szakképzés tartalma, óratervek

A tantárgyi óraszámokat a programtantervek, valamint a nemzeti köznevelésről szóló törvény és a szakképzési törvény előírásai szerint lettek megállapítva.

A helyi tantervek tartalma, követelményei megegyeznek a programtantervek tananyagtartalmával, követelményeivel.

A programtanterveket a szakképzésért felelős miniszter hivatalos kiadványként az általa vezetett minisztérium honlapján teszi közzé: https://szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt.

A programtantervek részletesen tartalmazzák a szakképzés jogi hátterét (alapadatait, belépés feltételeit, szervezésének személyi - tárgyi feltételeit), valamint a tanulási terület és szakmai követelmény-modulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámát, a tantárgyak témaköreire fordítható minimális órakeretet. A programtantervekben tanulási területként és követelmény-modulonként megtalálható a részletes tananyagtartalom, a tantárgyak tanítása során elérendő célok, a javasolt tanulói tevékenységformák, valamint a tanulók értékelésének szempontjai.

A szakmai tantárgyakat oktató pedagógusok, oktatók az iskola helyi tanterve és a programtantervek alapján készítik el tanmeneteiket, melyek órára lebontva tartalmazzák egy-egy tanév oktatási programját. A tanmenetek elkészítéséhez figyelembe veszik az állam által elismert szakképzési modulokról, valamint a képzési és kimeneti követelményekről szóló előírásokat is.

4.3.3 Technikumi képzés óraszámai

4.3.3.1 Elektronika és elektrotechnika ágazat (04)

4.3.3.1.1 Elektronikai technikus 5 0714 04 03

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama:

Technikumi oktatásban: 225 óra: 11. évf. – 105 óra, 12- évf. - 120 óra.

Érettségire épülő oktatásban: 160 óra

	Évfolyam	9

Tanulási terület	Tantárgy neve/ témakörök	Óra-szám	Heti óraszám
	Villamos alapismeretek	**108**	**3**
Műszaki alapozás	Villamos áramkör	36	
	Villamos áramkör ábrázolása	18	
	Villamos áramkör kialakítása	36	
	Villamos biztonságtechnika	18	
	Gépészeti alapismeretek	**72**	**2**
	Munkabiztonság, tűz-és környezetvédelem	18	
	Műszaki rajz alapjai	36	
	Anyag-és gyártásismeret	18	
	Gépészeti alapismeretek (gyakorlat)	**72**	**2**
	Fémipari alapmegmunkálások	72	
	Összesen:	**252**	**7**

Tanulási terület	Évfolyam	10	
	Tantárgy neve/ témakörök	Óra-szám	Heti óraszám
	Munkavállalói ismeretek	**18**	**0,5**
Munkavállalói ismeretek	Álláskeresés	5	
	Munkajogi alapismeretek	5	
	Munkaviszony létesítése	5	
	Munkanélküliség	3	
Műszaki alapozás	**Gépészeti alapismeretek**	**36**	**1**
	Műszaki rajz alapjai	36	
	Villamos alapismeretek (gyakorlat)	180	**5**
	Villamos áramkör	54	
	Villamos áramkör mérése, dokumentálása	108	
	Villamos biztonságtechnika	18	
	Gépészeti alapismeretek (gyakorlat)	90	**2,5**
	Projektmunka	90	
	Összesen	**324**	**9**

Tanulási terület	Évfolyam	11	
	Tantárgy neve/ témakörök	Óra-szám	Heti óraszám
	Elektrotechnika	**108**	**3**
Az elektronika alapjai	Aktív és passzív hálózatok	30	
	Villamos erőtér, kondenzátor (+10)	16	
	Mágneses tér (+8)	18	
	Váltakozóáramú hálózatok (+10)	34	
	Többfázisú hálózatok	10	
	Analóg áramkörök	**108**	**3**
	Analóg áramköri rendszerek és jelek	18	

	Félvezető alkatrészek	18	
	Alapfeladatok megvalósítása	18	
	Erősítőtechnika (+18)	36	
	Négypólusok jellemzőinek mérése	18	
	Analóg áramkörök (gyakorlat)	**72**	**2**
	Félvezető diódák működésvizsgálata és alkalmazásai	18	
	Erősítők építése és mérése	54	
	Digitális áramkörök	**108**	**3**
	Digitális technika alapfogalmai	9	
	Gyakorlati kódolások	9	
	Logikai függvények és egyszerűsítésük	36	
	Kombinációs hálózatok vizsgálata (+18)	54	
	A programozás alapjai (gy)	**108**	**3**
Számítógép az elektronikában	Bevezetés a programozásba	36	
	Programozási nyelvek	8	
	Változók használata	4	
	Adatkezelés (+6)	10	
	A programkészítés lépései (+6)	10	
	Vezérlési szerkezetek használata (+6)	10	
	Fájlkezelés (+6)	10	
	Függvények kezelése (+6)	10	
	Projektfeladat (+6)	10	
	Összesen:	**504**	**14**

Tanulási terület	**Évfolyam**	**12**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óraszám**	**Heti óraszám**
Áramkörök építése, üzemeltetése Elektronikai technikusoknak	**Áramkörök építése, üzemeltetése**	**144**	**4**
	Többfokozatú erősítők, negatív visszacsatolások (+10)	50	
	Szélessávú hangolt erősítők (+10)	46	
	Nagyjelű erősítők (+8)	48	
Programozható irányítóberendezések, hálózatok és rendszerek	**Mikrovezérlők**	**144**	**4**
	Digitális technika (+72)	144	
	Ipari folyamatok irányítása PLC-vel (gyakorlat)	**126**	**3,5**
	Általános PLC ismeret	36	
	PLC-programozás	36	
	PLC-program készítése	54	
Számítógép az elektronikában	**Számítógépes szimuláció (gyakorlat)**	**90**	**2,5**
	Számítógépes szimuláció	54	
	Virtuális mérőműszerek	36	
	Összesen:	**504**	**14**

	Évfolyam	**13**

Tanulási terület	Tantárgy neve/ témakörök	Óraszám	Heti óraszám
Munkavállalói idegen nyelv	**Munkavállalói idegen nyelv**	**62**	**2**
	Az álláskeresés lépései	11	
	Önéletrajz és motivációs levél	20	
	Small Talk-általános társalgás	11	
	Állásinterjú	20	
Áramkörök építése, üzemeltetése Elektronikai technikusoknak	**Áramkörök építése, üzemeltetése (gy)**	**310**	**10**
	Oszcillátorok (+22)	94	
	Tápegységek	72	
	Projektfeladat	144	
Programozható irányítóberendezések, hálózatok és rendszerek	**Mikrovezérlők (gy)**	**186**	**6**
	A mikrovezérlő technikai alapjai	18	
	Fejlesztőeszközök (+10)	28	
	A magas szintű programozás alapjai (+22)	58	
	Belső perifériák használata (+10)	46	
	Megszakítások	36	
	Ipari folyamatok irányítása PLC-vel (gy)	**186**	**6**
	BUS-rendszerek	62	
	PLC-program tesztelése	62	
	PLC-program készítése	62	
	Összesen:	**744**	**24**

Érettségi utáni kétéves képzés óraszámai

Tanulási terület	Évfolyam	1/13	
	Tantárgy neve/ témakörök	Óraszám	Heti óraszám
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**	**0,5**
	Álláskeresés	5	
	Munkajogi alapismeretek	5	
	Munkaviszony létesítése	5	
	Munkanélküliség	3	
Műszaki alapozás	**Villamos alapismeretek (gyakorlat)**	**288**	**8**
	Villamos áramkör	90	
	Villamos áramkör ábrázolása	18	
	Villamos áramkör kialakítása	36	
	Villamos biztonságtechnika	36	
	Villamos áramkör mérése, dokumentálása	108	
	Gépészeti alapismeretek	**108**	**3**
	Munkabiztonság, tűz-és környezetvédelem	18	
	Műszaki rajz alapjai	72	
	Anyag-és gyártásismeret	18	
	Gépészeti alapismeretek (gyakorlat)	**162**	**4,5**
	Fémipari alapmegmunkálások	72	
	Projektmunka	90	

Az elektronika alapjai	**Elektrotechnika**	**108**	**3**
	Aktív és passzív hálózatok	30	
	Villamos erőtér, kondenzátor (+10)	16	
	Mágneses tér (+8)	18	
	Váltakozóáramú hálózatok (+10)	34	
	Többfázisú hálózatok	10	
	Analóg áramkörök	**108**	**3**
	Analóg áramköri rendszerek és jelek	18	
	Félvezető alkatrészek	18	
	Alapfeladatok megvalósítása	18	
	Erősítőtechnika (+18)	36	
	Négypólusok jellemzőinek mérése	18	
	Analóg áramkörök (gyakorlat)	**72**	**2**
	Félvezető diódák működésvizsgálata és alkalmazásai	18	
	Erősítők építése és mérése	54	
	Digitális áramkörök	**144**	**4**
	Digitális technika alapfogalmai (+9)	18	
	Gyakorlati kódolások (+9)	18	
	Logikai függvények és egyszerűsítésük (+18)	54	
	Kombinációs hálózatok vizsgálata (+18)	54	
Számítógép az elektronikában	**A programozás alapjai**	**108**	**3**
	Bevezetés a programozásba	36	
	Programozási nyelvek	8	
	Változók használata	4	
	Adatkezelés (+6)	10	
	A programkészítés lépései (+6)	10	
	Vezérlési szerkezetek használata (+)6	10	
	Fájlkezelés (+6)	10	
	Függvények kezelése (+6)	10	
	Projektfeladat (+6)	10	
	Számítógépes szimuláció (gyakorlat)	**108**	**3**
	Számítógépes szimuláció (+9)	63	
	Virtuális mérőműszerek (+9)	45	
	Osztályfőnöki	**36**	**1**
	Összesen:	**1260**	**35**

Tanulási terület	**Évfolyam**	**2/14**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óraszám**	**Heti óraszám**
Munkavállalói idegen nyelv	**Munkavállalói idegen nyelv**	**62**	**2**
	Az álláskeresés lépései	11	
	Önéletrajz és motivációs levél	20	
	Small Talk-általános társalgás	11	
	Állásinterjú	20	
	Áramkörök építése, üzemeltetése	**124**	**4**

Áramkörök építése, üzemeltetése Elektronikai technikusoknak	Többfokozatú erősítők, negatív visszacsatolások	40	
	Szélessávú hangolt erősítők (+4)	40	
	Nagyjelű erősítők (+4)	44	
	Áramkörök építése, üzemeltetése (gy)	**310**	**10**
	Oszcillátorok (+22)	94	
	Tápegységek	72	
	Projektfeladat	144	
Programozható irányítóberendezések, hálózatok és rendszerek	**Mikrovezérlők**	**93**	**3**
	Digitális technika (+21)	93	
	Mikrovezérlők (gy)	**139,5**	**4,5**
	A mikrovezérlő technikai alapjai (+1)	19	
	Fejlesztőeszközök (+7)	25	
	A magas szintű programozás alapjai (-6)	30	
	Belső perifériák használata (-6)	30	
	Megszakítások (-0,5)	35,5	
	Ipari folyamatok irányítása PLC-vel (gy)	**325,5**	**10,5**
	Általános PLC ismeret (+2)	38	
	PLC-programozás (+2)	38	
	PLC-program készítése (+4)	120	
	PLC-program tesztelése (+3)	65	
	BUS-rendszerek (+2,5)	64,5	
	Osztályfőnöki	**31**	**1**
	Összesen:	**1085**	**35**

4.3.3.1.2 Ipari informatikai technikus - 5 0714 04 05

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama:

Technikumi oktatásban: 225 óra: 11. évf. – 105 óra, 12- évf. - 120 óra.

Érettségire épülő oktatásban: 160 óra

Tanulási terület	Évfolyam	9	
	Tantárgy neve/ témakörök	Óra-szám	Heti óraszám
Műszaki alapozás	**Villamos alapismeretek**	**108**	**3**
	Villamos áramkör	36	
	Villamos áramkör ábrázolása	18	
	Villamos áramkör kialakítása	36	
	Villamos biztonságtechnika	18	
	Gépészeti alapismeretek	**72**	**2**
	Munkabiztonság, tűz-és környezetvédelem	18	
	Műszaki rajz alapjai	36	
	Anyag-és gyártásismeret	18	
	Gépészeti alapismeretek (gy)	**72**	**2**
	Fémipari alapmegmunkálások	72	
	Összesen:	**252**	**7**

Tanulási terület	Évfolyam	10	
	Tantárgy neve/ témakörök	Óra-szám	Heti óraszám
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**	**0,5**
	Álláskeresés	5	
	Munkajogi alapismeretek	5	
	Munkaviszony létesítése	5	
	Munkanélküliség	3	
Műszaki alapozás	**Gépészeti alapismeretek**	**36**	**1**
	Műszaki rajz alapjai	36	
	Villamos alapismeretek (gy)	180	**5**
	Villamos áramkör	54	
	Villamos áramkör mérése, dokumentálása	108	
	Villamos biztonságtechnika	18	
	Gépészeti alapismeretek (gy)	90	**2,5**
	Projektmunka	90	
	Összesen:	**324**	**9**

Tanulási terület	Évfolyam	11	
	Tantárgy neve/ témakörök	Óra-szám	Heti óraszám
Elektro-nika,	**Elektrotechnika**	**108**	**3**
	Aktív és passzív hálózatok	30	

elektro-technika	Villamos erőtér, kondenzátor (+10)	16	
	Mágneses tér (+8)	18	
	Váltakozóáramú hálózatok (+10)	34	
	Többfázisú hálózatok	10	
	Analóg áramkörök	**108**	**3**
	Analóg áramköri rendszerek és jelek	18	
	Félvezető alkatrészek	18	
	Alapfeladatok megvalósítása	18	
	Erősítőtechnika (+18)	36	
	Négypólusok jellemzőinek mérése	18	
	Digitális áramkörök	**108**	**3**
	Digitális technika alapfogalmai	9	
	Gyakorlati kódolások	9	
	Logikai függvények és egyszerűsítésük	36	
	Kombinációs hálózatok vizsgálata (+18)	54	
	Analóg áramkörök (gy)	**72**	**2**
	Félvezető diódák működésvizsgálata és alkalmazásai	18	
	Erősítők építése és mérése	54	
Számító-gép az elektroni-kában	**Programozás alapjai (gy)**	**108**	**3**
	Bevezetés a programozásba (+6)	36	
	Programozási nyelvek (+7)	8	
	Változók használata (+1)	4	
	Adatkezelés (+6)	10	
	A programkészítés lépései (+6)	10	
	Vezérlési szerkezetek használata (+4)	10	
	Fájlkezelés (+6)	10	
	Függvények kezelése	6	
	Projektfeladat	14	
	Összesen:	**504**	**14**

Tanulási terület	**Évfolyam**	**12**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óra-szám**	**Heti óraszám**
Ipari infor-matikai rendszerek	**Hálózat kezelés**	**72**	**2**
	Hálózati modellek (+17)	26	
	Hálózati címzés (+10)	26	
	Hálózatbiztonság (+1)	11	
	Hálózat kezelés (gy)	**72**	**2**
	Vezetékes LAN kialakítása	22	
	Vezeték nélküli hálózatok kialakítása	24	
	Hálózatüzemeltetés	10	
	Projektfeladat	24	
Programo-zás	**Számítógépes szimuláció**	**72**	**2**
	A számítógépes szimuláció	36	
	Virtuális mérőműszerek	36	
	Adatbázis kezelés alapjai (gy)	**72**	**2**

	Relációs adatbázis (+2)	4	
	Alapvető adattípusok (+2)	4	
	Adatbázis kialakítás alaplépései (+2)	10	
	Adatkezelési műveletek (+12)	38	
	Projektfeladat (+4)	16	
Ipari folyamatvezérlés	**Mikrovezérlő programozása (gy)**	**108**	**3**
	A mikrovezérlő felépítése	2	
	Assembly szintű programozás	22	
	Programozás magas szintű programozási nyelven	10	
	Bemeneti elemek használata	18	
	Kimeneti elemek használata	18	
	Hálózati kommunikáció (+4)	14	
	Projektfeladat	24	
	PLC programozás	**36**	**1**
	Programozható logikai vezérlők felépítése (+32)	36	
	PLC programozás (gy)	**72**	**2**
	PLC programozás alapok (+2)	50	
	Projektfeladat (+12)	22	
	Összesen:	**504**	**14**

	Évfolyam	**13**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óra-szám**	**Heti óraszám**
Munkavállalói idegen nyelv	**Munkavállalói idegen nyelv**	**62**	**2**
	Az álláskeresés lépései	11	
	Önéletrajz és motivációs levél	20	
	Small Talk-általános társalgás	11	
	Állásinterjú	20	
Programozás	**Weblap készítés (gy)**	**62**	**2**
	Online weboldal készítése	4	
	HTML-nyelv alapjai (+5)	11	
	CSS stíluslapok használata (+5)	11	
	Keretrendszer használata (+2)	6	
	CMS-rendszer használata	10	
	JavaScript alapok	10	
	Projektfeladat	10	
	Programfejlesztés (gy)	**124**	**4**
	Az objektumorientált programozás alapjai (+1)	22	
	Eseményvezérelt grafikus felületű alkalmazás készítése (+5)	26	
	Adatbázis-kezelő alkalmazás készítése	24	
	Diagnosztikai és tesztprogram készítése	28	
	Projektfeladat	24	
Ipari informatikai rendszerek	**Számítógépes rendszerüzemeltetés (gy)**	**155**	**5**
	Hardver és szoftver alapok (+2)	10	
	Számítógépes rendszerek üzemeltetése (+2)	25	

	Virtualizáció (+6)	10	
	Kliens operácós rendszerek kezelése (+1)	25	
	Windows szerver üzemeltetése (+2)	30	
	Linux szerver üzemeltetése (+12)	40	
	Felhőalapú szolgáltatások használata (+9)	15	
	Projektfeladat	24	
Ipari folyamatvezérlés	**Irányítástechnikai alapok**	**31**	**1**
	Az irányítástechnika alapjai (+8)	15	
	Adat- és jelfeldolgozás (+2)	16	
	Irányítástechnikai alapok (gy)	**62**	**2**
	Nem villamos mennyiségek mérése (+3)	24	
	Számítógépes adatgyűjtés és feldolgozás (+3)	24	
	Projektfeladat	14	
	Robottechnika, CAD/CAM (gy)	**62**	**2**
	CAD alapok	14	
	CAM alapok	12	
	Tesztelés, tesztberendezések kezelése	12	
	Projektfeladat	24	
	Ipari és terepi buszrendszerek (gy)	**93**	**3**
	Ipari buszrendszerek	4	
	CAN-busz kezelése (+1)	11	
	Foundation Fieldbus kezelése (+1)	11	
	Foundation Fieldbus kezelése	10	
	Profibus kezelése	10	
	SCADA/DCS	15	
	Projektfeladat	32	
	IoT	**93**	**3**
	IoT alapok (+2)	4	
	IoT eszközök kezelése (+2)	49	
	Drónok programozása (+4)	20	
	Projektfeladat (+4)	20	
	Összesen:	**744**	**24**

Érettségi utáni kétéves képzés óraszámai

Tanulási terület	**Évfolyam**	**1/13**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óra-szám**	**Heti óraszám**
Műszaki alapozás	**Villamos alapismeretek (gyakorlat)**	**288**	**8**
	Villamos áramkör	90	
	Villamos áramkör ábrázolása	18	
	Villamos áramkör kialakítása	36	
	Villamos biztonságtechnika	36	
	Villamos áramkör mérése, dokumentálása	108	
	Gépészeti alapismeretek	**108**	**3**

	Munkabiztonság, tűz-és környezetvédelem	18	
	Műszaki rajz alapjai	72	
	Anyag-és gyártásismeret	18	
	Gépészeti alapismeretek (gyakorlat)	**162**	**4,5**
	Fémipari alapmegmunkálások	72	
	Projektmunka	90	
Elektronika, elektrotechnika	**Elektrotechnika**	**108**	**3**
	Aktív és passzív hálózatok	30	
	Villamos erőtér, kondenzátor (+12)	18	
	Mágneses tér (+20)	30	
	Váltakozóáramú hálózatok (+6)	30	
	Analóg áramkörök	**108**	**3**
	Analóg áramköri rendszerek és jelek	18	
	Félvezető alkatrészek (+2)	20	
	Alapfeladatok megvalósítása (+2)	20	
	Erősítőtechnika (+14)	32	
	Négypólusok jellemzőinek mérése	18	
	Digitális áramkörök	**108**	**3**
	A digitális technika alapfogalmai, vizsgálati módszerei, alapáramkörei (+1)	10	
	Gyakorlati kódolások (+1)	10	
	Logikai függvények és egyszerűsítésük	36	
	Kombinációs hálózatok vizsgálata (+12)	52	
Számítógép az elektronikában	**Programozás alapjai (gy)**	**72**	**2**
	Bevezetés a programozásba	30	
	Programozási nyelvek	1	
	Változók használata	3	
	Adatkezelés	4	
	A programkészítés lépései	4	
	Vezérlési szerkezetek használata	6	
	Fájlkezelés	4	
	Függvények kezelése	6	
	Projektfeladat	14	
Programozás	**Adatbázis kezelés alapjai (gy)**	**72**	**2**
	Relációs adatbázis (+2)	4	
	Alapvető adattípusok (+2)	4	
	Adatbázis kialakítás alaplépései (+2)	10	
	Adatkezelési műveletek (+12)	38	
	Projektfeladat (+4)	16	
Ipari informatikai rendszerek	**Hálózat kezelés (gy)**	**90**	**2,5**
	Hálózati modellek (+1)	10	
	Hálózati címzés (-1)	15	
	Vezetékes LAN kialakítása (+3)	25	
	Vezeték nélküli hálózatok kialakítása (+1)	25	
	Projektfeladat (+3)	15	

Programo-zás	**Számítógépes szimuláció (gy)**	**108**	**3**
	Számítógépes szimuláció (+18)	54	
	Virtuális mérőműszerek (+18)	54	
	Osztályfőnöki	**36**	**1**
	Összesen:	**1260**	**35**

Tanulási terület	**Évfolyam**	**2/14**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óra-szám**	**Heti óraszám**
Munkaválalói idegen nyelv	**Munkavállalói idegen nyelv**	**62**	**2**
	Az álláskeresés lépései	11	
	Önéletrajz és motivációs levél	20	
	Small Talk-általános társalgás	11	
	Állásinterjú	20	
Munkaválalói ismeretek	**Munkavállalói ismeretek**	**15,5**	**0,5**
	Álláskeresés	5	
	Munkajogi alapismeretek	5	
	Munkaviszony létesítése	5	
	Munkanélküliség	3	
Elektronika, elektrotechnika	**Elektrotechnika**	**15,5**	**0,5**
	Többfázisú hálózatok (+5,5)	15,5	
	Analóg áramkörök (gy)	**62**	**2**
	Félvezető diódák működésvizsgálata és alkalmazásai	18	
	Erősítők építése és mérése (-10)	44	
Programozás	**Weblap készítés (gy)**	**62**	**2**
	Online weboldal készítése	4	
	HTML-nyelv alapjai (+5)	11	
	CSS stíluslapok használata (+5)	11	
	Keretrendszer használata (+2)	6	
	CMS-rendszer használata	10	
	JavaScript alapok	10	
	Projektfeladat	10	
	Programfejlesztés (gy)	**124**	**4**
	Az objektumorientált programozás alapjai (+1)	22	124
	Eseményvezérelt grafikus felületű alkalmazás készítése (+5)	26	
	Adatbázis-kezelő alkalmazás készítése	24	
	Diagnosztikai és tesztprogram készítése	28	
	Projektfeladat	24	
Ipari informatikai rendszerek	**Hálózat kezelés (gy)**	**31**	**1**
	Hálózatbiztonság	10	31
	Hálózatüzemeltetés	10	
	Projektfeladat (-1)	11	
	Számítógépes rendszerüzemeltetés (gy)	**139,5**	**4,5**
	Hardver és szoftver alapok (+1,5)	9,5	139,5
	Számítógépes rendszerek üzemeltetése (-3)	20	

	Virtualizáció (+6)	10	
	Kliens operácós rendszerek kezelése (+1)	25	
	Windows szerver üzemeltetése	28	
	Linux szerver üzemeltetése (+7)	35	
	Felhőalapú szolgáltatások használata (+6)	12	
	Projektfeladat	24	
Ipari folyamatvezérlés	**Mikrovezérlő programozása (gy)**	**108,5**	**3,5**
	A mikrovezérlő felépítése	2	108,5
	Assembly szintű programozás	22	
	Programozás magas szintű programozási nyelven (+4)	14	
	Bemeneti elemek használata	18	
	Kimeneti elemek használata	18	
	Hálózati kommunikáció	10,5	
	Projektfeladat	24	
	PLC programozás	**15,5**	**0,5**
	Programozható logikai vezérlők felépítése (+11,5)	15,5	
	PLC programozás (gy)	**62**	**2**
	PLC programozás alapok	48	62
	Projektfeladat (+4)	14	
	Irányítástechnikai alapok	**15,5**	**0,5**
	Az irányítástechnika alapjai	7	
	Adat- és jelfeldolgozás (-5,5)	8,5	
	Irányítástechnikai alapok (gy)	**62**	**2**
	Nem villamos mennyiségek mérése (+3)	24	62
	Számítógépes adatgyűjtés és feldolgozás (+3)	24	
	Projektfeladat	14	
	Robottechnika, CAD/CAM (gy)	**62**	**2**
	CAD alapok	14	62
	CAM alapok	12	
	Tesztelés, tesztberendezések kezelése	12	
	Projektfeladat	24	
	Ipari és terepi buszrendszerek (gy)	**93**	**3**
	Ipari buszrendszerek	4	93
	CAN-busz kezelése (+1)	11	
	Foundation Fieldbus kezelése (+1)	11	
	Foundation Fieldbus kezelése	10	
	Profibus kezelése	10	
	SCADA/DCS	15	
	Projektfeladat	32	
	IoT	**93**	**3**
	IoT alapok (+2)	4	93
	IoT eszközök kezelése (+2)	49	
	Drónok programozása (+4)	20	
	Projektfeladat (+4)	20	
	Osztályfőnöki	**31**	**1**

	Összesen:	**1085**	**35**

4.3.3.1.3 _Erősáramú elektrotechnikus - 5 0713 04 04

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama:

Technikumi oktatásban: 225 óra: 11. évf. – 105 óra, 12- évf. - 120 óra.

Érettségire épülő oktatásban: 160 óra

Tanulási terület	**Évfolyam**	**9**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óra-szám**	**Heti óraszám**
	Villamos alapismeretek	**108**	**3**
Műszaki alapozás	Villamos áramkör	36	
	Villamos áramkör ábrázolása	18	
	Villamos áramkör kialakítása	36	
	Villamos biztonságtechnika	18	
	Gépészeti alapismeretek	**72**	**2**
	Munkabiztonság, tűz-és környezetvédelem	18	
	Műszaki rajz alapjai	36	
	Anyag-és gyártásismeret	18	
	Gépészeti alapismeretek (gyakorlat)	**72**	**2**
	Fémipari alapmegmunkálások	72	
	Összesen:	**252**	**7**

Tanulási terület	**Évfolyam**	**10**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óra-szám**	**Heti óraszám**
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**	**0,5**
	Álláskeresés	5	
	Munkajogi alapismeretek	5	
	Munkaviszony létesítése	5	
	Munkanélküliség	3	
Műszaki alapozás	**Gépészeti alapismeretek**	**36**	**1**
	Műszaki rajz alapjai	36	
	Villamos alapismeretek (gyakorlat)	180	**5**
	Villamos áramkör	54	
	Villamos áramkör mérése, dokumentálása	108	
	Villamos biztonságtechnika	18	
	Gépészeti alapismeretek (gyakorlat)	90	**2,5**
	Projektmunka	90	
	Összesen	**324**	**9**

Tanulási terület	Évfolyam	11	
	Tantárgy neve/ témakörök	Óra-szám	Heti óraszám
Villamosipari alapismeretek	**Elektrotechnika**	**180**	**5**
	Összetett egyenáramú körök	30	
	Villamos erőtér, kondenzátor	12	
	Mágneses tér	40	
	Váltakozó áramú hálózatok	80	
	Többfázisú hálózatok	18	
	Elektronika	**180**	**5**
	Villamos áramköri alapismeretek	74	
	Félvezető alapú alkatrészek	50	
	Erősítőtechnika	56	
Műszaki dokumen-táció	**Műszaki ábrázolás**	**36**	**1**
	A műszaki ábrázolás alapjai	6	
	Vetületi és axonometrikus ábrázolás	12	
	Metszeti ábrázolás	12	
	Méretezés	6	
	Irányítástechnika (gy)	**72**	**2**
Folyamat-irányítás	Irányítástechnikai alapismeretek	16	
	Vezérlés	40	
	Szabályozás	16	
	Munkavédelem	**36**	**1**
Biztonság-technika	Munkavédelmi alapismeretek	8	
	Egészséges és biztonságos munkakörülmények	8	
	Munkakörnyezeti hatások	10	
	Biztonságos munkaeszköz-használat	10	
	Összesen:	**504**	**14**

Tanulási terület	Évfolyam	12	
	Tantárgy neve/ témakörök	Óra-szám	Heti óraszám
Villamosipari alapismeretek	**Elektronika**	**162**	**4,5**
	Stabilizátorok	4	
	Integrált műveleti erősítő	36	
	Digitális technika	66	
	Impulzustechnika	32	
	Digitális integrált áramkörök	24	
Folyamatirá-nyítás	**Irányítástechnika (gy)**	**72**	**2**
	Szabályozás (+16)	24	
	Villamos berendezések irányítása (+20)	48	
	PLC-ismeretek	**162**	**4,5**
	PLC-ismeretek	26	

	PLC-programozás (+28)	100	
	Vezérlések kiépítése	36	
Villamos hálózatok	**Épületvillamossági hálózatok**	**36**	**1**
	Épületek villamos hálózata	36	
Biztonságtechnika	**Villamos biztonságtechnika**	**72**	**2**
	Alapvédelem (+6)	12	
	Hibavédelem (+6)	12	
	Szerelői ellenőrzés (+6)	12	
	Villámvédelem (+6)	12	
	Túlfeszültség-védelem (+4)	8	
	Tűzvédelem (+4)	8	
	Magasban végzett munka (+4)	8	
	Összesen:	**504**	**14**

Tanulási terület	**Évfolyam**	**13**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óraszám**	**Heti óraszám**
Munkavállalói idegen nyelv	**Munkavállalói idegen nyelv**	**62**	**2**
	Az álláskeresés lépései	11	
	Önéletrajz és motivációs levél	20	
	Small Talk-általános társalgás	11	
	Állásinterjú	20	
Műszaki dokumentáció	**Villamos műszaki dokumentáció**	**93**	**3**
	Dokumentációs ismeretek (+4)	14	
	Áramkörök tervezése (+6)	22	
	Rajzdokumentáció készítése számítógéppel (+6)	42	
	Portfóliókészítés	15	
Folyamatirányítás	**PLC-ismeretek**	**124**	**4**
	PLC-programozás	124	
Villamos hálózatok	**Épületvillamossági hálózatok**	**93**	**3**
	Épületek villamos hálózata	16	
	Közcélú hálózatra csatlakozás	20	
	Áramütés elleni védelem	40	
	Épületek informatikai rendszerei	17	
	Villamos művek	**93**	**3**
	Hálózatok	25	
	Villamos kapcsolókészülékek	13	
	Energiagazdálkodás	15	
	Villamos védelmek	20	
	Kiserőművek	20	
Villamos gépek és berendezések	**Villamos gépek**	**155**	**5**
	Transzformátorok (+5)	63	
	Villamos forgógépek (+5)	65	
	Villamos hajtások (+5)	27	
	Villamos berendezések	**124**	**4**

	Ipari villamos berendezések (+2)	32	
	Szünetmentes tápegységek (+2)	12	
	Motorvezérlések (+2)	62	
	Telemechanika (+2)	18	
	Összesen:	**744**	**24**

Érettségi utáni kétéves képzés óraszámai

Tanulási terület	**Évfolyam**	**1/13**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óraszám**	**Heti óraszám**
Műszaki alapozás	**Villamos alapismeretek**	**288**	**8**
	Villamos áramkör	90	
	Villamos áramkör ábrázolása	18	
	Villamos áramkör kialakítása	36	
	Villamos biztonságtechnika	36	
	Villamos áramkörök mérése, dokumentálása	108	
	Gépészeti alapismeretek	**198**	**5,5**
	Munkabiztonság, tűz- és környezetvédelem	18	
	Műszaki rajz alapjai	72	
	Anyag- és gyártásismeret	18	
	Projektmunka	90	
	Gépészeti alapismeretek (gyakorlat)	**72**	**2**
	Fémipari alapmegmunkálások	72	
Villamosipari alapismeretek	**Elektrotechnika**	**180**	**5**
	Összetett egyenáramú körök	24	
	Villamos erőtér, kondenzátor (+4)	16	
	Mágneses tér (+4)	40	
	Váltakozó áramú hálózatok (+10)	82	
	Többfázisú hálózatok	18	
	Elektronika	**180**	**5**
	Villamos áramköri alapismeretek	58	
	Félvezető alapú alkatrészek (+6)	48	
	Erősítőtechnika (+10)	54	
	Stabilizátorok (+4)	8	
	Integrált műveleti erősítő (+4)	12	
Műszaki dokumentáció	**Műszaki ábrázolás**	**36**	**1**
	A műszaki ábrázolás alapjai	6	
	Vetületi és axonometrikus ábrázolás	12	
	Metszeti ábrázolás	12	
	Méretezés	6	
Folyamatirányítás	**Irányítástechnika**	**144**	**4**
	Irányítástechnikai alapismeretek (+8)	16	
	Vezérlés (+20)	40	
	Szabályozás (+16)	32	
	Villamos berendezések irányítása (+28)	56	

Villamos hálózatok	**Épületvillamossági hálózatok**	**54**	**1,5**
	Épületek villamos hálózata (+2)	54	
Biztonságtechnika	**Munkavédelem**	**36**	**1**
	Munkavédelmi alapismeretek (+4)	10	
	Egészséges és biztonságos munkakörülmények (+4)	6	
	Munkakörnyezeti hatások (+2)	8	
	Biztonságos munkaeszközhasználat (+4)	12	
	Villamos biztonságtechnika	**36**	**1**
	Alapvédelem	6	
	Hibavédelem	6	
	Szerelői ellenőrzés	6	
	Villámvédelem	6	
	Túlfeszültség-védelem	4	
	Tűzvédelem	4	
	Magasban végzett munka	4	
	Osztályfőnöki	**36**	**1**
	Összesen:	**1260**	**35**

Tanulási terület	**Évfolyam**	**2/14**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óraszám**	**Heti óraszám**
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói ismeretek**	**15,5**	**0,5**
	Álláskeresés	4	
	Munkajogi alapismeretek	4	
	Munkaviszony létesítése	5	
	Munkanélküliség	3	
Munkavállalói idegen nyelv	**Munkavállalói idegen nyelv**	**62**	**2**
	Az álláskeresés lépései	11	
	Önéletrajz és motivációs levél	20	
	Small Talk-általános társalgás	11	
	Állásinterjú	20	
Villamosipari alapismeretek	**Elektronika**	**155**	**5**
	Integrált műveleti erősítő	28	
	Digitális technika	66	
	Impulzustechnika	32	
	Digitális integrált áramkörök (+5)	29	
Műszaki dokumentáció	**Villamos műszaki dokumentáció**	**93**	**3**
	Dokumentációs ismeretek (+4)	14	
	Áramkörök tervezése (+6)	22	
	Rajzdokumentáció készítése számítógéppel (+6)	42	
	Portfóliókészítés	15	
Folyamatirányítás	**PLC-ismeretek**	**279**	**9**
	PLC ismeretek	26	
	PLC-programozás (+20)	216	

	Vezérlések kiépítése (+1)	37	
Villamos hálózatok	**Épületvillamossági hálózatok**	**93**	**3**
	Közcélú hálózatra csatlakozás	20	
	Áramütés elleni védelem (+10)	50	
	Épületek informatikai rendszerei (+6)	23	
	Villamos művek	**93**	**3**
	Hálózatok	25	
	Villamos kapcsolókészülékek	13	
	Energiagazdálkodás	15	
	Villamos védelmek	20	
	Kiserőművek	20	
Villamos gépek és berendezések	**Villamos gépek**	**139,5**	**4,5**
	Transzformátorok	58	
	Villamos forgógépek	60	
	Villamos hajtások	22	
	Villamos berendezések	**124**	**4**
	Ipari villamos berendezések (+2)	32	
	Szünetmentes tápegységek (+2)	12	
	Motorvezérlések (+2)	62	
	Telemechanika (+2)	18	
	Osztályfőnöki	**31**	**1**
	Összesen:	**1085**	**35**

4.3.3.2 Gazdálkodás és menedzsment ágazat (09)

Pénzügyi-számviteli ügyintéző 5 0411 09 01

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: -

Tanulási terület	**Évfolyam**	**9**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óraszám**	**Heti óraszám**
Munkavállaói ismeretek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**	**0,5**
	Munkajogi alapismeretek	3	
	Munkaviszony létesítése	10	
	Álláskeresés	3	
	Munkanélküliség	2	
Gazdálkodási alaptevékenység ellátása	**Gazdasági és jogi alapismeretek**	**108**	**3**
	Gazdasági alapfogalmak	24	
	A háztartások gazdálkodása	26	
	Fogyasztói magatartás	8	
	A vállalat termelői magatartása	50	
	Kommunikáció (gy)	**36**	1
	Kapcsolatok a mindennapokban	10	

Üzleti kultúra és informá-ciókezelés	A munkahelyi kapcsolattartás szabályai	10	
	Kommunikációs folyamat	8	
	Ön- és társismeret fejlesztése	8	
	Digitális alkalmazások (gy)	**90**	2,5
	Munkavédelmi ismeretek	4	
	Tízujjas, vakon gépelés	68	
	Digitális alkalmazások	18	
	Összesen:	**252**	**7**

Tanulási te-rület	**Évfolyam**	**10**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óra-szám**	**Heti óraszám**
Gazdálkodási alaptevékeny-ség ellátása	**Gazdasági és jogi alapismeretek**	**108**	**3**
	Az állam gazdasági szerepe, feladatai	56	
	A nemzetgazdaság ágazati rendszere	13	
	Nemzetközi gazdaság kapcsolatok	6	
	Marketing alapfogalmak	5	
	Jogi alapismeretek	10	
	Tulajdonjog	8	
	Kötelmi jog	10	
	Vállalkozások működtetésének alapismeretei	**72**	**2**
	A vállalkozások gazdálkodása	27	
	A gazdálkodási folyamatok eredménye	27	
	Banki alapismeretek	18	
	Vállalkozások működtetésének alapismeretei (gy)	**72**	**2**
	Statisztikai alapismeretek	54	72
	Könyvvezetési alapok	18	
Üzleti kultúra és informá-ciókezelés	**Digitális alkalmazások (gy)**	**72**	2
	Tízujjas, vakon gépelés	36	72
	Levelezés és iratkezelés	18	
	Digitális alkalmazások	18	
	Összesen:	**324**	**9**

Tanulási te-rület	**Évfolyam**	**11**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óra-szám**	**Heti óraszám**
Vállalkozások gazdálkodási fel-adatai	**Gazdálkodási ismeretek**	**72**	2
	A vállalkozások gazdasági feladatai	12	
	Gazdálkodás a befektetett eszközökkel	36	
	Készletgazdálkodás, logisztikai rendszer (+6)	24	
	Gazdasági számítások (gy)	**18**	**0,5**
	Statisztikai számítások	18	
Pénzügyi ügyintézői feladatok	**Pénzügy**	**108**	**3**
	A pénzügyi intézményrendszer (-10)	10	
	Bankügyletek (+18)	42	

	A pénzforgalom (+10)	36	
	A vállalkozások finanszírozása	20	
	Pénzügy (gy)	**90**	**2,5**
	A pénz időértéke (+10)	36	
	A pénzkezelés bizonylatai	36	
	A vállalkozások pénzügyi teljesítményének mérése	18	
Könyvvezetés és beszámoló-készítés fel-adatai	**Számvitel**	**144**	**4**
	A számviteli törvény és az éves beszámoló	36	
	A számlakeret, könyvelési tételek szerkesztése	52	
	Tárgyi eszközökkel és immateriális javakkal kap-csolatos elszámolás (+8)	56	
	Számviteli esettanulmányok (gy)	**72**	**2**
	Számviteli bizonylatok	24	
	Könyvelési tétel szerkesztése	24	
	A pénzkezeléshez kapcsolódó bizonylatok	12	
	Tárgyi eszközök nyilvántartása	12	
	Összesen:	**504**	**14**

Tanulási te-rület	**Évfolyam**	**12**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óra-szám**	**Heti óraszám**
Vállalkozások gazdálkodási feladatai	**Gazdálkodási ismeretek**	**54**	**1,5**
	Készletgazdálkodás, logisztikai rendszer	26	
	Munkaerő és bérgazdálkodás	28	
	Gazdasági számítások (gy)	**54**	**1,5**
	Pénzügyi számítások (+18)	36	
	Statisztikai számítások	18	
Pénzügyi ügyintézői feladatok	**Pénzügy**	**90**	**2,5**
	A vállalkozások finanszírozása	25	
	Pénzügyi piacok és termékeik +5	55	
	Biztosítási alapismertek	10	
	Pénzügy (gy)	**90**	**2,5**
	A vállalkozások pénzügyi teljesítményének mé-rése (+9)	20	
	Nemzetközi pénzügyek	20	
	Befektetések értékelése	50	
	Adózás	**36**	**1**
	Az államháztartás rendszere	8	
	Az adózás rendje, az adóigazgatási rend-tartás	12	
	Személyi jövedelemadózás és bért terhelő járulé-kok	16	
Könyvvezetés és beszámoló-készítés fel-adatai	**Számvitel**	**144**	**4**
	Vásárolt készletek elszámolása (+16)	52	
	Jövedelemelszámolás	36	
	Kötelezettségekkel kapcsolatos elszámolások	28	

	Költségekkel kapcsolatos elszámolások	28	
	Számviteli esettanulmányok (gy)	**36**	**1**
	Vásárolt készletek bizonylatai	20	36
	Jövedelemelszámolás bizonylata	16	
	Összesen:	**504**	**14**

Tanulási terület	**Évfolyam**	**13**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óraszám**	**Heti óraszám**
Munkavállalói idegen nyelv	**Munkavállalói idegen nyelv**	**62**	**2**
	Az álláskeresés lépései	11	
	Önéletrajz és motivációs levél	20	
	Small Talk-általános társalgás	11	
	Állásinterjú	20	
Vállalkozások gazdálkodási feladatai	**Gazdálkodási ismeretek**	**31**	**1**
	Munkaerő és bérgazdálkodás	10	31
	A vállalkozás vezetése, szervezete és stratégiája	14	
	A vállalkozások válsága (-5)	7	
Pénzügyi ügyintézői feladatok	**Pénzügy (gy)**	**93**	**3**
	Pénzügyi piacok és termékeik	7	93
	Befektetések értékelése	6	
	Komplex pénzügyi feladatok (+26)	80	
	Adózás	**93**	**3**
	Személyi jövedelemadózás és bért terhelő járulékok (+1)	16	93
	Az egyéni vállalkozó jövedelemadózási formái	18	
	Társaságok jövedelemadózása	18	
	Általános forgalmi adó	18	
	Helyi adók	15	
	Gépjárműadó és cégautóadó	8	
	Irodai szoftverek alkalmazása (gy)	**93**	**3**
	Irodai szoftverek szakmai alkalmazása	93	
	Elektronikus bevallás (gy)	**93**	**3**
	A gyakorlat előkészítése (-4)	4	93
	Az elektronikus bevallás gyakorlata (-8)	85	
	A bevallások ellenőrzése (-4)	4	
Könyvvezetés és beszámolókészítés feladatai	**Számvitel**	**124**	**4**
	Saját termelésű készletekkel kapcsolatos elszámolások és eredménymegállapítás (+5)	36	124
	Pénzügyi és hitelműveletekkel kapcsolatos elszámolások (+5)	36	
	A zárás, az éves beszámoló	52	
	Számviteli esettanulmányok (gy)	**31**	**1**
	Komplex számviteli esettanulmányok (-5)	31	
	Számítógépes könyvelés (gy)	**124**	**4**

	Szoftverjog és etika, adatvédelem (-1)	3	124
	A könyvelési programokkal kapcsolatos követelmények (-1)	3	
	Főkönyvi és folyószámla-könyvelési rendszer (+9)	40	
	Tárgyieszköz-nyilvántartó program (-3)	28	
	Készletnyilvántartó program (-11)	20	
	Bérelszámoló program alkalmazása (-13)	18	
	Integrált vállalati rendszerek	12	
	Összesen:	**744**	**24**

Érettségi utáni kétéves képzés óraszámai

Tanulási terület	**Évfolyam**	**1/13**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óraszám**	**Heti óraszám**
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**	**0,5**
	Munkajogi alapismeretek	3	
	Munkaviszony létesítése	10	
	Álláskeresés	3	
	Munkanélküliség	2	
Vállalkozások gazdálkodási feladatai	**Gazdasági és jogi alapismeretek**	**108**	**3**
	Gazdasági alapfogalmak	10	
	A háztartások gazdálkodása	6	
	Fogyasztói magatartás	6	
	A vállalat termelői magatartása	28	
	Az állam gazdasági szerepe, feladatai	12	
	A nemzetgazdaság ágazati rendszere	10	
	Nemzetközi gazdaság kapcsolatok	4	
	Marketing alapfogalmak	4	
	Jogi alapismeretek	10	
	Tulajdonjog	8	
	Kötelmi jog	10	
	Vállalkozások működtetésének alapismeretei	**72**	**2**
	A vállalkozások gazdálkodása	27	72
	A gazdálkodási folyamatok eredménye	27	
	Banki alapismeretek	18	
	Vállalkozások működtetésének alapismeretei (gy)	**72**	**2**
	Statisztikai alapismeretek	54	
	Könyvvezetési alapok	18	
Üzleti kultúra és információkezelés	**Kommunikáció (gy)**	**36**	**1**
	Kapcsolatok a mindennapokban	10	
	A munkahelyi kapcsolattartás szabályai	10	
	Kommunikációs folyamat	8	
	Ön- és társismeret fejlesztése	8	
	Digitális alkalmazások (gy)	**162**	**4,5**

	Munkavédelmi ismeretek	4	
	Tízujjas, vakon gépelés	104	
	Levelezés és iratkezelés	18	
	Digitális alkalmazások	36	
Vállalkozások gazdálkodási feladatai	**Gazdálkodási ismeretek**	**72**	**2**
	A vállalkozások gazdasági feladatai	12	
	Gazdálkodás a befektetett eszközökkel	26	
	Készletgazdálkodás, logisztikai rendszer	34	
	Gazdasági számítások (gy)	**72**	**2**
	Pénzügyi számítások	18	
	Statisztikai számítások (+36)	54	
Pénzügyi ügyintézői feladatok	**Pénzügy**	**144**	**4**
	A pénzügyi intézményrendszer (-8)	10	
	Bankügyletek (+20)	42	
	A pénzforgalom (+22)	42	
	A vállalkozások finanszírozása (+8)	50	
	Pénzügy (gy)	**126**	**3,5**
	Komplex pénzügyi feladatok (-4)	32	
	A pénz időértéke (-1)	24	
	A pénzkezelés bizonylatai (-3)	28	
	A vállalkozások pénzügyi teljesítményének mérése (+20)	42	
	Adózás	**36**	**1**
	Az államháztartás rendszere	8	
	Az adózás rendje, az adóigazgatási rend-tartás	12	
	Személyi jövedelemadózás és bért terhelő járulékok (-15 óra átvezetve a 2/14. évfolyamra))	16	
Könyvvezetés és beszámolókészítés feladatai	**Számvitel**	**234**	**6,5**
	A számviteli törvény és az éves beszámoló (-4)	32	
	A számlakeret, könyvelési tételek szerkesztése (+10)	62	
	Tárgyi eszközökkel és immateriális javakkal kapcsolatos elszámolás (+6)	54	
	Vásárolt készletek elszámolása (+6)	52	
	Jövedelemelszámolás (-2)	34	
	Számviteli esettanulmányok (gy)	**72**	**2**
	Számviteli bizonylatok	24	
	Könyvelési tétel szerkesztése	24	
	A pénzkezeléshez kapcsolódó bizonylatok	12	
	Tárgyi eszközök nyilvántartása	12	
	Osztályfőnöki	**36**	**1**
	Összesen:	**1260**	**35**

Tanulási terület	**Évfolyam**	**2/14**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óraszám**	**Heti óraszám**
	Munkavállalói idegen nyelv	**62**	**2**

Munkavállalói idegen nyelv	Az álláskeresés lépései	11	
	Önéletrajz és motivációs levél	20	
	Small Talk-általános társalgás	11	
	Állásinterjú	20	
Vállalkozások gazdálkodási feladatai	**Gazdálkodási ismeretek**	**77,5**	**2,5**
	Készletgazdálkodás, logisztikai rendszer (+3)	12	
	Munkaerő és bérgazdálkodás (+2)	40	
	A vállalkozás vezetése, szervezete és stratégiája (+2)	16	
	A vállalkozások válsága (-2,5)	9,5	
	Gazdasági számítások (gy)	**31**	**1**
	Pénzügyi számítások (+13)	**31**	
Pénzügyi ügyintézői feladatok	**Pénzügy**	**93**	**3**
	Pénzügyi piacok és termékeik (+20)	70	93
	Biztosítási alapismertek (+13)	23	
	Pénzügy (gy)	**93**	**3**
	Nemzetközi pénzügyek	18	93
	Befektetések értékelése (-7)	43	
	Komplex pénzügyi feladatok	32	
	Irodai szoftverek alkalmazása (gy)	**93**	**3**
	Irodai szoftverek szakmai alkalmazása	93	
	Adózás	**93**	**3**
	Személyi jövedelemadózás és bért terhelő járulékok (+1)	16	93
	Az egyéni vállalkozó jövedelemadózási formái	18	
	Társaságok jövedelemadózása	18	
	Általános forgalmi adó	18	
	Helyi adók	15	
	Gépjárműadó és cégautóadó	8	
	Elektronikus bevallás (gy)	**108,5**	**3,5**
	A gyakorlat előkészítése (-4)	4	108,5
	Az elektronikus bevallás gyakorlata (+7,5)	100,5	
	A bevallások ellenőrzése (-4)	4	
Könyvvezetés és beszámolókészítés feladatai	**Számvitel**	**170,5**	**5,5**
	Kötelezettségekkel kapcsolatos elszámolások	30	170,5
	Költségekkel kapcsolatos elszámolások	30	
	Saját termelésű készletekkel kapcsolatos elszámolások és eredménymegállapítás	31	
	Pénzügyi és hitelműveletekkel kapcsolatos elszámolások	31	
	A zárás, az éves beszámoló (-13,5)	48,5	
	Számviteli esettanulmányok (gy)	**77,5**	**2,5**
	Vásárolt készletek bizonylatai (-5)	15	77,5
	Jövedelemelszámolás bizonylata	16	
	Komplex számviteli esettanulmányok (+10,5)	46,5	
	Számítógépes könyvelés (gy)	**155**	**5**
	Szoftverjog és etika, adatvédelem (-1)	3	155

	A könyvelési programokkal kapcsolatos követelmények (-1)	3	
	Főkönyvi és folyószámla-könyvelési rendszer (+40)	71	
	Tárgyieszköz-nyilvántartó program (-3)	28	
	Készletnyilvántartó program (-3)	20	
	Bérelszámoló program alkalmazása (-13)	18	
	Integrált vállalati rendszerek	12	
	Osztályfőnöki	**31**	**1**
	Összesen:	**1085**	**35**

4.3.3.3 Informatika és távközlés ágazat (12)

Informatikai rendszer- és alkalmazás-üzemeltető technikus 5 0612 12 02

Egybefüggő szakmai gyakorlat: -

Tanulási terület	**Évfolyam**	**9**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óraszám**	**Heti óraszám**
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**	**0,5**
	Álláskeresés	5	
	Munkajogi alapismeretek	5	
	Munkaviszony létesítése	5	
	Munkanélküliség	3	
A jelen és a jövő infokommunikációja	**Informatikai és távközlési alapok I.**	**36**	**1**
	Bevezetés az elektronikába	18	
	A PC részei, PC szét- és összeszerelése, bővítése	3	
	Megelőző karbantartás és hibakeresés	3	
	Laptopok és más eszközök tulajdonságai, hibakeresés	3	
	Nyomtatók és egyéb perifériák	3	
	Virtualizáció és felhőtechnológiák	2	
	Windows telepítése és konfigurációja	2	
	A dolgok internete	2	
	Informatikai és távközlési alapok I. (gy)	**72**	**2**
	Bevezetés az elektronikába	36	
	A PC részei, PC szét- és összeszerelése, bővítése	8	
	Megelőző karbantartás és hibakeresés	4	
	Laptopok és más eszközök tulajdonságai, hibakeresés	4	
	Nyomtatók és egyéb perifériák	2	
	Virtualizáció és felhőtechnológiák	8	
	Windows telepítése és konfigurációja	8	
	A dolgok internete	2	
Programozási alapok	**Programozási alapok (gy)t**	**72**	**2**
	Bevezetés a programozásba (játékos programozás)	18	

	Webszerkesztési alapok	14	
	Hibakeresése weboldalakon, verziókezelő és csoportmunka-eszközök	10	
	Weboldalak formázása	14	
	Reszponzív weboldalak	12	
	Ismerkedés a JavaScripttel	4	
Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka I.	**IKT projektmunka I.** *(csak 1. félévben 1 óra, 1. félévben gyakorlat nincs)*	**18**	**0,5**
	Önismereti és kommunikációs készségek fejlesztése I.	4	
	Csapatmunka és együttműködés I.	4	
	Prezentációs készségek fejlesztése I.	4	
	Projektszervezés és -menedzsment I.	6	
	IKT projektmunka I.(gy) *(csak 2. félévben 2 óra, 2, félévben elmélet nincs)*	**36**	**1**
	Csapatban végzett projektmunka I.	36	
	Összesen:	**252**	**7**

Tanulási terület	**Évfolyam**	**10**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óraszám**	**Heti óraszám**
A jelen és a jövő infokommunikációja	**Informatikai és távközlési alapok II.**	**36**	**1**
	Gépi tanulás, neuronhálózatok, mesterséges intelligencia	10	
	Informatikai és távközlési hálózatok napjainkban	8	
	Hálózati protokollok és modellek, végponti eszközök hálózati beállítása	6	
	Kapcsolás Ethernet hálózatokon, a kapcsoló alapszintű beállítása	4	
	A hálózati réteg, IPv4-es és IPv6-os címzés, a forgalomirányító alapszintű beállítása	2	
	A szállítási és az alkalmazási réteg	6	
	Informatikai és távközlési alapok II. (gy)	**108**	**3**
	Hálózati protokollok és modellek, végponti eszközök hálózati beállítása	12	
	Kapcsolás Ethernet hálózatokon, a kapcsoló alapszintű beállítása	16	
	A hálózati réteg, IPv4-es és IPv6-os címzés, a forgalomirányító alapszintű beállítása	6	
	A szállítási és az alkalmazási réteg	12	
	Otthoni és kisvállalati hálózat építése és beállítása	8	
	IT-biztonság	30	
	Egyéb operációs rendszerek (Mobil és MacOS)	6	
	Linux alapok	18	
Programozási alapok	**Programozási alapok (gy)**	**72**	**2**
	Bevezetés a Python programozásba	4	
	A Python programozási nyelv alapjai	48	
	Modulok, objektumok, fájlkezelés Pythonban	20	

Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka I.	**IKT projektmunka I.**	**36**	**1**
	Önismereti és kommunikációs készségek fejlesztése I.	9	36
	Csapatmunka és együttműködés I.	9	
	Prezentációs készségek fejlesztése I.	9	
	Projektszervezés és -menedzsment I.	9	
	IKT projektmunka I. (gy)	**72**	**2**
	Csapatban végzett projektmunka I.	72	
	Összesen:	**324**	**9**

Tanulási terület	**Évfolyam**	**11**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óraszám**	**Heti óraszám**
Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka II.	**IKT projektmunka II.**	**36**	**1**
	Önismereti és kommunikációs készségek fejlesztése II.	9	36
	Csapatmunka és együttműködés II.	9	
	Prezentációs készségek fejlesztése II.	9	
	Projektszervezés és -menedzsment II.	9	
	IKT projektmunka II. (gy)	**72**	**2**
	Csapatban végzett projektmunka II.	72	72
Hálózatok	**Hálózatok I. (+0,5 óra)**	**72**	**2**
	Hálózati eszközök alapszintű konfigurációja	8	72
	Kapcsolási alapok	8	
	VLAN-ok használata, VLAN-ok közti forgalomirányítás	8	
	Második rétegbeli redundancia	8	
	Dinamikus címkiosztás IPv4környezetben	20	
	IPv6-os címzés és dinamikus címkiosztás IPv6-környezetben	20	
	Hálózatok I. (gy +1 óra)	**144**	**4**
	Hálózati eszközök alapszintű konfigurációja (+6)*	14	144
	Kapcsolási alapok (+4)	6	
	VLAN-ok használata, VLAN-ok közti forgalomirányítás (+2)	38	
	Második rétegbeli redundancia (+6)	20	
	Dinamikus címkiosztás IPv4környezetben (+18)	24	
	IPv6-os címzés és dinamikus címkiosztás IPv6-környezetben (+18)	42	
Adatbázis-kezelés alapjai	**Adatbázis-kezelés I. (gy +1 óra)**	**108**	**3**
	Az adatbázis-tervezés alapjai (+3)	8	108
	Adatbázisok létrehozása (+3)	8	
	Adatok kezelése (+5)	15	
	Lekérdezések (+23)	69	
	Adatbázisok mentése és helyreállítása (+2)	8	
Szakmai angol	**Szakmai angol**	**72**	**2**
	Hallás utáni szövegértés	12	72

	Szóbeli kommunikáció	14	
	Szóbeli kommunikáció IT-környezetben, projekt alapon I.	14	
	Írásos angol nyelvű szakmai anyagok feldolgozása	12	
	Angol nyelvű szövegalkotás - e-mail	10	
	Keresés és ismeretszerzés angol nyelven	10	
	Összesen:	**504**	**14**

**Óraszám növekedés az elmélet és gyakorlat együttes óraszámához képest!*

Tanulási terület	**Évfolyam**	**12**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óra-szám**	**Heti óra-szám**
Hatékony tanulás, ön-fejlesztés és csoport-munka II.	**IKT projektmunka II.**	**36**	**1**
	Önismereti és kommunikációs készségek fejlesztése II. (+1)	9	
	Csapatmunka és együttműködés II. (+1)	9	
	Prezentációs készségek fejlesztése II. (+1)	9	
	Projektszervezés és -menedzsment II. (+1)	9	
	IKT projektmunka II. (gy)	**72**	**2**
	Csapatban végzett projektmunka II. (+14)	72	
Hálózatok	**Hálózatok I.**	**36**	**1**
	Harmadik rétegbeli redundancia	8	
	Hálózatbiztonság, a kapcsoló biztonságossá tétele	8	
	Vezeték nélküli technológiák	12	
	Forgalomirányítási alapok, statikus forgalomirányí-tás	8	
	Hálózatok I. (gy +1óra)	**144**	**4**
	Harmadik rétegbeli redundancia (+8)*	32	
	Hálózatbiztonság, a kapcsoló biztonságossá tétele (+8)	40	
	Vezeték nélküli technológiák (+12)	40	
	Forgalomirányítási alapok, statikus forgalomirányí-tás (+8)	32	
Hálózati operációs rendszerek és felhő-szolgáltatá-sok	**Szerverek és felhőszolgáltatások (+0,5 óra)**	**36**	**1**
	Virtualizáció és konténerek	8	
	Windows szerver telepítése és üzemeltetése	28	
	Szerverek és felhőszolgáltatások (gy +0,5 óra)	**108**	**3**
	Virtualizáció és konténerek (-16)	30	
	Windows szerver telepítése és üzemeltetése (+52)	78	
Szakmai angol	**Szakmai angol**	**72**	**2**
	Hallás utáni szövegértés	10	
	Szóbeli kommunikáció	10	
	Írásos angol nyelvű szakmai anyagok feldolgozása	12	
	Angol nyelvű szövegalkotás - e-mail	8	
	Keresés és ismeretszerzés angol nyelven	12	
	Szóbeli kommunikáció IT-környezetben, projekt ala-pon II.	20	

	Összesen:	**504**	**14**

**Óraszám növekedés az elmélet és gyakorlat együttes óraszámához képest!*

Tanulási terület	**Évfolyam**	**13**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óraszám**	**Heti óraszám**
Munkavállalói idegen nyelv	**Munkavállalói idegen nyelv**	**62**	**2**
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések	11	
	Önéletrajz és motivációs levél	20	
	„Small talk” – általános társalgás	11	
	Állásinterjú	20	
Hálózatok	**Hálózatok II.**	**93**	**3**
	Dinamikus forgalomirányítási ismeretek	9	
	Hálózatbiztonság	12	
	Hozzáférési listák használata	12	
	Statikus és dinamikus címfordítás lehetőségei	9	
	WAN-technológiák	12	
	Virtuális magánhálózat (VPN) kialakítása	15	
	Minőségbiztosítási alapok, hálózatfelügyelet megvalósítása	15	
	Hálózattervezés, hibaelhárítás	9	
	Hálózatok II. (gy)	**232**	**7,5**
	Dinamikus forgalomirányítási ismeretek (+1)*	32	
	Hálózatbiztonság	28	
	Hozzáférési listák használata (+6)	24	
	Statikus és dinamikus címfordítás lehetőségei	21	
	WAN-technológiák	18	
	Virtuális magánhálózat (VPN) kialakítása (+3)	28	
	Minőségbiztosítási alapok, hálózatfelügyelet megvalósítása	25	
	Hálózattervezés, hibaelhárítás (+3)	18	
	Hálózatvirtualizáció, hálózatautomatizáció (-12)	12	
	Komplex hálózat tervezése, kialakítása	26	
	Hálózat programozása és IoT (gy)	**108**	**3,5**
	Programozási alapok Pythonban	20	
	REST API kliensprogram készítése Pythonban	30	
	Hálózatok programozása	30	
	IoT – a dolgok internete	28	
Hálózati operációs rendszerek és felhőszolgáltatások	**Szerverek és felhőszolgáltatások**	**47**	**1,5**
	Linux szerver telepítése és üzemeltetése	28	
	Linux és Windows rendszerek integrációja	9	
	Felhőszolgáltatások	6	
	Alkalmazások üzemeltetése	4	
	Szerverek és felhőszolgáltatások (gy)	**202**	**6,5**
	Linux szerver telepítése és üzemeltetése (+46)	90	
	Linux és Windows rendszerek integrációja (-33)	30	

	Felhőszolgáltatások (-6)	60	
	Alkalmazások üzemeltetése (-6)	22	
	Összesen:	**744**	**24**

**Óraszám változás az elmélet és gyakorlat együttes óraszámához képest!*

Érettségi utáni kétéves képzés óraszámai

Tanulási terület	**Évfolyam**	**1/13**	
	Évfolyam összes óraszáma	**1224**	**Heti óraszám**
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**	**0,5**
	Álláskeresés	5	
	Munkajogi alapismeretek	5	
	Munkaviszony létesítése	5	
	Munkanélküliség	3	
A jelen és a jövő infokommunikációja	**Informatikai és távközlési alapok I.**	**36**	**1**
	Bevezetés az elektronikába	18	
	A PC részei, PC szét- és összeszerelése, bővítése	3	
	Megelőző karbantartás és hibakeresés	3	
	Laptopok és más eszközök tulajdonságai, hibakeresés	3	
	Nyomtatók és egyéb perifériák	3	
	Virtualizáció és felhőtechnológiák	2	
	Windows telepítése és konfigurációja	2	
	A dolgok internete	2	
	Informatikai és távközlési alapok I. (gy)	**72**	**2**
	Bevezetés az elektronikába (+26)*	36	
	A PC részei, PC szét- és összeszerelése, bővítése (-1)	8	
	Megelőző karbantartás és hibakeresés (-3)	4	
	Laptopok és más eszközök tulajdonságai, hibakeresés (-3)	4	
	Nyomtatók és egyéb perifériák (-5)	2	
	Virtualizáció és felhőtechnológiák (-5)	8	
	Windows telepítése és konfigurációja (-5)	8	
	A dolgok internete (-4)	2	
	Informatikai és távközlési alapok II.	**36**	**1**
	Gépi tanulás, neuronhálózatok, mesterséges intelligencia	10	
	Informatikai és távközlési hálózatok napjainkban	8	
	Hálózati protokollok és modellek, végponti eszközök hálózati beállítása	6	
	Kapcsolás Ethernet hálózatokon, a kapcsoló alapszintű beállítása	4	
	A hálózati réteg, IPv4-es és IPv6-os címzés, a forgalomirányító alapszintű beállítása	2	
	A szállítási és az alkalmazási réteg	6	
	Informatikai és távközlési alapok II. (gy)	**108**	**3**

	Hálózati protokollok és modellek, végponti eszközök hálózati beállítása	12	
	Kapcsolás Ethernet hálózatokon, a kapcsoló alapszintű beállítása	16	
	A hálózati réteg, IPv4-es és IPv6-os címzés, a forgalomirányító alapszintű beállítása	6	
	A szállítási és az alkalmazási réteg	12	
	Otthoni és kisvállalati hálózat építése és beállítása	8	
	IT-biztonság	30	
	Egyéb operációs rendszerek (Mobil és MacOS)	6	
	Linux alapok	18	
Programozási alapok	**Programozási alapok (gy)**	**144**	**4**
	Bevezetés a programozásba (játékos programozás)	24	
	Webszerkesztési alapok	48	
	Hibakeresése weboldalakon, verziókezelő és csoportmunka-eszközök	3	
	Weboldalak formázása	6	
	Reszponzív weboldalak	15	
	Ismerkedés a JavaScripttel	12	
	Bevezetés a Python programozásba	18	
	A Python programozási nyelv alapjai	18	
Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka I.	**IKT projektmunka I.**	**36**	**1**
	Önismereti és kommunikációs készségek fejlesztése I. (-1)	9	
	Csapatmunka és együttműködés I. (-1)	9	
	Prezentációs készségek fejlesztése I. (-1)	9	
	Projektszervezés és -menedzsment I. (-1)	9	
	IKT projektmunka I. (gy)	**72**	**2**
	Csapatban végzett projektmunka I. (+4)	72	
	Hálózatok I.	**90**	**2,5**
	Hálózati eszközök alapszintű konfigurációja	6	
	Kapcsolási alapok	7	
	VLAN-ok használata, VLAN-ok közti forgalomirányítás	6	
	Második rétegbeli redundancia	7	
	Dinamikus címkiosztás IPv4környezetben	17	
	IPv6-os címzés és dinamikus címkiosztás IPv6-környezetben	17	
	Harmadik rétegbeli redundancia	7	
	Hálózatbiztonság, a kapcsoló biztonságossá tétele	7	
	Vezeték nélküli technológiák	9	
	Forgalomirányítási alapok, statikus forgalomirányítás	7	
	Hálózatok I. (gy +1óra)	**288**	**8**
	Hálózati eszközök alapszintű konfigurációja (+8)	18	
	Kapcsolási alapok (+5)	8	
	VLAN-ok használata, VLAN-ok közti forgalomirányítás	38	

	Második rétegbeli redundancia (+3)	18	
	Dinamikus címkiosztás IPv4környezetben (+15)	24	
	IPv6-os címzés és dinamikus címkiosztás IPv6-kör-nyezetben (+11)	38	
	Harmadik rétegbeli redundancia (+7)	32	
	Hálózatbiztonság, a kapcsoló biztonságossá tétele (+7)	40	
	Vezeték nélküli technológiák (+9)	40	
	Forgalomirányítási alapok, statikus forgalomirányí-tás (+7)	32	
	Szerverek és felhőszolgáltatások	**18**	**0,5**
	Virtualizáció és konténerek	8	
	Windows szerver telepítése és üzemeltetése	28	
	Szerverek és felhőszolgáltatások (gy +0,5óra)	**108**	**3**
	Virtualizáció és konténerek (-16)	30	
	Windows szerver telepítése és üzemeltetése (+52)	78	
	Szakmai angol	**108**	**3**
	Hallás utáni szövegértés	15	
	Szóbeli kommunikáció	15	
	Szóbeli kommunikáció IT-környezetben, projekt ala-pon I.	12	
	Írásos angol nyelvű szakmai anyagok feldolgozása	18	
	Angol nyelvű szövegalkotás - e-mail	15	
	Keresés és ismeretszerzés angol nyelven	15	
	Szóbeli kommunikáció IT-környezetben, projekt ala-pon II.	18	
	Adatbázis-kezelés I. (gy +0,5 óra)	**90**	**2,5**
	Az adatbázis-tervezés alapjai (+1)	6	
	Adatbázisok létrehozása (+1)	6	
	Adatok kezelése (+2)	12	
	Lekérdezések (+14)	60	
	Adatbázisok mentése és helyreállítása	6	
	Osztályfőnöki	**36**	**1**
	Összesen:	**1260**	**35**

**Óraszám változás az elmélet és gyakorlat együttes óraszámához képest!*

Tanulási terület	**Évfolyam**	**2/14**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óra-szám**	**Heti óraszám**
Szakmai angol	**Munkavállalói idegen nyelv**	**62**	**2**
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések	11	62
	Önéletrajz és motivációs levél	20	
	„Small talk” – általános társalgás	11	
	Állásinterjú	20	
	IKT projektmunka II.	**46**	**1,5**
	Önismereti és kommunikációs készségek fejlesztése II. (-3)*	9	36

Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka II.	Csapatmunka és együttműködés II. (-3)	9	
	Prezentációs készségek fejlesztése II. (-3)	9	
	Projektszervezés és -menedzsment II. (-3)	9	
	IKT projektmunka II. (gy)	**202**	**6,5**
	Csapatban végzett projektmunka II. (+12)	202	
Hálózatok	**Hálózatok II.**	**93**	**3**
	Dinamikus forgalomirányítási ismeretek	9	93
	Hálózatbiztonság	12	
	Hozzáférési listák használata	12	
	Statikus és dinamikus címfordítás lehetőségei	9	
	WAN-technológiák	12	
	Virtuális magánhálózat (VPN) kialakítása	15	
	Minőségbiztosítási alapok, hálózatfelügyelet megvalósítása	15	
	Hálózattervezés, hibaelhárítás	9	
	Hálózatok II. (gy +1 óra)	**279**	**9**
	Dinamikus forgalomirányítási ismeretek (+7)	38	279
	Hálózatbiztonság (+6)	34	
	Hozzáférési listák használata (+13)	31	
	Statikus és dinamikus címfordítás lehetőségei (+4)	25	
	WAN-technológiák (+4)	22	
	Virtuális magánhálózat (VPN) kialakítása (+7)	32	
	Minőségbiztosítási alapok, hálózatfelügyelet megvalósítása (+4)	29	
	Hálózattervezés, hibaelhárítás (+7)	22	
	Hálózatvirtualizáció, hálózatautomatizáció (-8)	16	
	Komplex hálózat tervezése, kialakítása (+4)	30	
	Hálózat programozása és IoT	**124**	**4**
	Programozási alapok Pythonban (+4)	24	124
	REST API kliensprogram készítése Pythonban (+4)	34	
	Hálózatok programozása (+4)	34	
	IoT – a dolgok internete (+4)	32	
Hálózati operációs rendszerek és felhőszolgáltatások	**Szerverek és felhőszolgáltatások (+1 óra)**	**47**	**1,5**
	Linux szerver telepítése és üzemeltetése	28	47
	Linux és Windows rendszerek integrációja	9	
	Felhőszolgáltatások	6	
	Alkalmazások üzemeltetése	4	
	Szerverek és felhőszolgáltatások (gy)	**201**	**6,5**
	Linux szerver telepítése és üzemeltetése (+46)	90	201
	Linux és Windows rendszerek integrációja (-33)	30	
	Felhőszolgáltatások (-7)	59	
	Alkalmazások üzemeltetése (-6)	22	
	Osztályfőnöki	**31**	**1**
	Összesen:	**1085**	**35**

** Óraszám változás az elmélet és gyakorlat együttes óraszámához képest!*

4.3.3.4 Vegyipar ágazat (24)

Vegyész technikus 5 0711 24 08

A szakma szakmairánya: Termelési folyamatirányító

Egybefüggő szakmai gyakorlat: 11. évf.: 70 óra

Tanulási terület	Évfolyam	9	
	Tantárgy neve/ témakörök	Óra-szám	Heti óraszám
Munka-vállalói is-meretek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**	**0,5**
	Álláskeresés	5	
	Munkajogi alapismeretek	5	
	Munkaviszony létesítése	5	
	Munkanélküliség	3	
Vegyipari ágazati alapozás	**Műszaki és digitális alapok**	**54**	**1,5**
	Ipari anyagok jellemzői, felhasználásuk, azonosításuk és kiválasztásuk	18	
	Műszaki dokumentációk tartalma, felépítése, elemzése	36	
	Vegyipari alapozó gyakorlat	**180**	**5**
	A laboratóriumi munka általános szabályai	20	
	A kémiai jelölésrendszer	30	
	Fizikai jellemzők és mérésük	112	
	Műszerismeret és dokumentáció	18	
	Összesen:	**252**	**7**

Tanulási terület	Évfolyam	10	
	Tantárgy neve/ témakörök	Óra-szám	Heti óraszám
Vegyipari ágazati alapozás	**Műszaki és digitális alapok**	**72**	**2**
	Vegyipari berendezéspark jellemző készülékei, szer-kezeti elemeik	36	
	Anyagmozgatás vegyipari berendezések között	36	
	Vegyipari alapozó gyakorlat	**252**	**7**
	Laboratóriumi műveletek és alkalmazásuk	105	
	Kémiai anyagok elemzése	77	
	Kémia az iparban	42	
	Műszerismeret és dokumentáció	28	
	Összesen:	**324**	**9**

Tanulási terület	Évfolyam	11	
	Tantárgy neve/ témakörök	Óra-szám	Heti óraszám
Kémiai technoló-giai alapok	**Általános kémia**	**90**	**2,5**
	Részecskék, kölcsönhatások, halmazok (+6)	26	
	Oldatok és elegyek (+6)	26	

	Kémiai reakciók (+6)	38	
	Szervetlen és szerves kémia	**108**	**3**
	Nemfémes elemek és vegyületeik jellemzői (+12)	42	
	Tulajdonságokkal és összetétellel kapcsolatos feladatok – szervetlen kémia (+12)	24	
	Fémek és vegyületeik jellemzői (+12)	42	
	Biotechnológia	**54**	**1,5**
	Biológiai rendszerezés	46	
	Projektfeladat	8	
	Vegyipari műszaki feladatok	**72**	**2**
	Folyadék- és gázszállító berendezések (+6)	28	
	Szilárd anyagok szállítása (+3)	11	
	Az anyagszállítás, raktározás, áruforgalom dokumentációja (+3)	9	
	Vegyipari alapműveletek folyadékokkal, gázokkal és szilárd anyagokkal (+6)	24	
Kémiai anyagok előállítása és összetételének minőség-ellenőrzése	**Analitika gyakorlat**	**180**	**5**
	Bevezetés az analitikai laboratóriumi munkába	16	
	Laboratóriumi mérések előkészítése	20	
	Vizsgálatok elvégzése klasszikus analitikai módszerekkel	108	
	Mérési dokumentáció	16	
	Projektfeladat	20	
	Összesen:	**504**	**14**

Tanulási terület	**Évfolyam**	**12**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óra-szám**	**Heti óraszám**
Kémiai technológiai alapok	**Általános kémia**	**90**	**2,5**
	Homogén többkomponensű rendszerek (+6)	28	
	Kémiai egyensúlyok (+6)	46	
	Elektrokémia (+6)	16	
	Szervetlen és szerves kémia	**108**	**3**
	Szénhidrogének alkalmazása (+9)	30	
	Oxigéntartalmú szerves vegyületek alkalmazása (+10)	30	
	Nitrogéntartalmú szerves vegyületek alkalmazása (+11)	21	
	Tulajdonságokkal és összetétellel kapcsolatos feladatok – szerves kémia (+6)	21	
	Projektfeladat	6	
	Biotechnológia	**54**	**1,5**
	A biotechnológia és alkalmazási területei	46	
	Projektfeladat	8	
	Vegyipari műszaki feladatok	**72**	**2**
	A hőátadás alapjai, az ipari hőcsere jellemzői, típusai	16	

	A hőátadás folyamatának jellemzői és vizsgálata, forralás és kondenzáció	26	
	Ipari hűtéstechnika	12	
	Projektfeladat	18	
Kémiai anyagok előállítása és összetételének minőség-ellenőrzése	**Szerves preparatív gyakorlat**	**90**	**2,5**
	Bevezetés a szerves laboratóriumi munkába	10	
	Szerves laboratóriumi gyakorlatok előkészítése	18	
	Szerves preparátumok előállítása	44	
	Dokumentáció készítése	6	
	Projektfeladat	12	
	Analitikai szabványvizsgálatok (gy)	**90**	**2,5**
	Bevezetés a laboratóriumi munkába	4	
	Vegyipari termékek hatóanyagtartalmának meghatározása	32	
	Környezeti analitikai vizsgálatok	24	
	Fizikai és kémiai tulajdonság mérése műszeres vizsgálatokkal	20	
	Mérések dokumentálása	5	
	Projektfeladat	5	
	Összesen:	**504**	**14**

Tanulási terület	**Évfolyam**	**13**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óra-szám**	**Heti óraszám**
Munkavállalói idegen nyelv	**Munkavállalói idegen nyelv**	**62**	**2**
	Az álláskeresés lépései	11	
	Önéletrajz és motivációs levél	20	
	Small Talk-általános társalgás	11	
	Állásinterjú	20	
Kémiai technológiai alapok	**Alkalmazott kémia**	**62**	**2**
	A mindennapok és a környezet kémiája	19	
	A szervetlen és a szerves kémia alkalmazása a műszaki gyakorlatban	18	
	Fizikai kémiai ismeretek a műszaki gyakorlatban	19	
	Projektfeladat	6	
Kémiai anyagok előállítása és összetételének minőség-ellenőrzése	**Műszeres analitika gyakorlat**	**186**	**6**
	Bevezetés a műszeres analitikai laboratóriumi munkába	6	
	Mintavételezés, mintaelőkészítés	18	
	Spektrofotometriás mérések	49	
	Elektroanalitikai mérések	49	
	Kromatográfiás mérések	45	

	Mérési adatok rögzítése, dokumentálása, eredmények grafikus ábrázolása	7	
	Projektfeladat	12	
Termelés, üzemeltetés, logisztika	**Technológiai folyamatok és minőségbiztosításuk**	**124**	**4**
	Kémiai technológiák és jellemzői	3	
	Üzemek energia- és vízellátása (+2)	9	
	Szervetlen vegyipar (+11)	29	
	Szerves vegyipar (+)6	26	
	Műanyagipar (+6)	12	
	Gyógyszeripar (+1)	12	
	Elemző és számítási feladatok (+5)	15	
	Minőségbiztosítás	13	
	Projektfeladat	5	
	Környezet- és munkavédelem a vegyiparban	**62**	**2**
	Munkavédelem	20	
	Biztonságtechnika	9	
	Tűzvédelem	3	
	Környezetvédelem	16	
	Hulladékgazdálkodás	4	
	Projektfeladat	10	
	Vegyipari műveletek és irányításuk	**62**	**2**
	A vegyi üzem felépítése, jellemző berendezései és biztonságtechnikája	8	
	Ipari folyamatirányítás, korszerű folyamatirányító rendszerek	18	
	Mechanikus anyagelválasztási műveletek	10	
	Anyagátadási műveletek	10	
	Vegyipari reaktorok	6	
	Vegyipari végtermékek kiszerelése	5	
	Projektfeladat	5	
	Vegyipari műveletek és irányításuk gyakorlat	**186**	**6**
	A vegyi üzem berendezéseinek azonosítása és biztonságtechnikája	24	
	Vegyipari kiszolgáló rendszerek működtetése	34	
	Folyadék- és gázhalmazállapotú anyagokkal végzett műveletek	26	
	Hőátadási feladatok, vegyipari reaktorok működtetése	44	
	Anyagátadási feladatok	28	
	Folyamatellenőrzéssel és folyamatirányítással kapcsolatos feladatok	12	
	A képzőhely speciális termelőberendezéseinek kezelési feladatai	12	
	Projektfeladat	6	
	Összesen:	**744**	**24**

Érettségi utáni kétéves képzés óraszámai

Tanulási terület	Évfolyam	1/13	
	Tantárgy neve/ témakörök	Óra-szám	Heti óraszám
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**	**0,5**
	Álláskeresés	5	
	Munkajogi alapismeretek	5	
	Munkaviszony létesítése	5	
	Munkanélküliség	3	
Vegyipari ágazati alapozás	**Műszaki és digitális alapok**	**108**	**3**
	Ipari anyagok jellemzői, felhasználásuk, azonosításuk és kiválasztásuk	20	
	Műszaki dokumentációk tartalma, felépí-tése, elemzése	36	
	Vegyipari berendezéspark jellemző készü-lékei, szerkezeti elemeik	26	
	Anyagmozgatás vegyipari berendezések között	26	
	Vegyipari alapozó gyakorlat	**324**	**9**
	A laboratóriumi munka általános szabályai	18	
	A kémiai jelölésrendszer	18	
	Fizikai jellemzők és mérésük	88	
	Laboratóriumi műveletek és alkalmazásuk	88	
	Kémiai anyagok elemzése	76	
	Kémia az iparban	18	
	Műszerismeret és dokumentáció	18	
Kémiai technológiai alapok	**Általános kémia**	**180**	**5**
	Részecskék, kölcsönhatások, halmazok (+4)	24	
	Oldatok és elegyek (+4)	24	
	Kémiai reakciók (+4)	36	
	Homogén többkomponensű rendszerek (+4)	26	
	Kémiai egyensúlyok (+4)	44	
	Elektrokémia (+16)	26	
	Szervetlen és szerves kémia	**180**	**5**
	Nemfémes elemek és vegyületeik jellemzői (+10)	40	
	Tulajdonságokkal és összetétellel kapcsolatos fel-adatok – szervetlen kémia	12	
	Fémek és vegyületeik jellemzői (+5)	35	
	Szénhidrogének alkalmazása (+9)	30	
	Oxigéntartalmú szerves vegyületek alkalmazása	20	
	Nitrogéntartalmú szerves vegyületek alkalmazása (+10)	20	
	Tulajdonságokkal és összetétellel kapcsolatos fel-adatok – szerves kémia (+2)	17	
	Projektfeladat	6	
	Biotechnológia	**90**	**2,5**
	Biológiai rendszerezés (+1)	37	

	A biotechnológia és alkalmazási területei (+1)	37	
	Projektfeladat	16	
	Vegyipari műszaki feladatok	**72**	**2**
	Folyadék- és gázszállító berendezések	28	
	Szilárd anyagok szállítása	12	
	Az anyagszállítás, raktározás, áruforgalom dokumentációja	8	
	Vegyipari alapműveletek folyadékokkal, gázokkal és szilárd anyagokkal	24	
Kémiai anyagok előállítása és összetételének minőség-ellenőrzése	**Analitika gyakorlat**	**144**	**4**
	Bevezetés az analitikai laboratóriumi munkába	16	
	Laboratóriumi mérések előkészítése	16	
	Vizsgálatok elvégzése klasszikus analitikai módszerekkel	88	
	Mérési dokumentáció	8	
	Projektfeladat	16	
	Szerves preparatív gyakorlat	**108**	**3**
	Bevezetés a szerves laboratóriumi munkába	12	
	Szerves laboratóriumi gyakorlatok előkészítése	24	
	Szerves preparátumok előállítása	54	
	Dokumentáció készítése	6	
	Projektfeladat	12	
	Osztályfőnöki óra	**36**	**1**
	Összesen:	**1260**	**35**

Tanulási terület	**Évfolyam**	**2/14**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óra-szám**	**Heti óraszám**
Munkavállalói idegen nyelv	**Munkavállalói idegen nyelv**	**62**	**2**
	Az álláskeresés lépései	11	
	Önéletrajz és motivációs levél	20	
	Small Talk-általános társalgás	11	
	Állásinterjú	20	
Kémiai technológiai alapok	**Vegyipari műszaki feladatok**	**62**	**2**
	A hőátadás alapjai, az ipari hőcsere jellemzői, típusai	12	62
	A hőátadás folyamatának jellemzői és vizsgálata, forralás és kondenzáció	22	
	Ipari hűtéstechnika	10	
	Projektfeladat	18	
	Alkalmazott kémia	**124**	**4**
	A mindennapok és a környezet kémiája (+16)	45	124
	A szervetlen és a szerves kémia alkalmazása a műszaki gyakorlatban +10	28	
	Fizikai kémiai ismeretek a műszaki gyakorlatban (+16)	45	

	Projektfeladat	6	
Kémiai anyagok előállítása és összetételének minőség-ellenőrzése	**Analitikai szabványvizsgálatok (gy)**	**93**	**3**
	Bevezetés a laboratóriumi munkába	4	93
	Vegyipari termékek hatóanyagtartalmának meghatározása	26	
	Környezeti analitikai vizsgálatok	26	
	Fizikai és kémiai tulajdonság mérése műszeres vizsgálatokkal	25	
	Mérések dokumentálása	6	
	Projektfeladat	6	
	Műszeres analitika gyakorlat	**186**	**6**
	Bevezetés a műszeres analitikai laboratóriumi munkába	6	186
	Mintavételezés, mintaelőkészítés	18	
	Spektrofotometriás mérések	49	
	Elektroanalitikai mérések	49	
	Kromatográfiás mérések	45	
	Mérési adatok rögzítése, dokumentálása, eredmények grafikus ábrázolása	7	
	Projektfeladat	12	
Termelés, üzemeltetés, logisztika	**Technológiai folyamatok és minőségbiztosításuk**	**124**	**4**
	Kémiai technológiák és jellemzői (+2)	5	124
	Üzemek energia- és vízellátása (+3)	10	
	Szervetlen vegyipar (+11)	29	
	Szerves vegyipar (+1)	21	
	Műanyagipar (+10)	16	
	Gyógyszeripar	11	
	Elemző és számítási feladatok (+4)	14	
	Minőségbiztosítás	13	
	Projektfeladat	5	
	Környezet- és munkavédelem a vegyiparban	**62**	**2**
	Munkavédelem	20	62
	Biztonságtechnika	9	
	Tűzvédelem	3	
	Környezetvédelem	16	
	Hulladékgazdálkodás	4	
	Projektfeladat	10	
	Vegyipari műveletek és irányításuk	**124**	**4**
	A vegyi üzem felépítése, jellemző berendezései és biztonságtechnikája (+4)	12	124
	Ipari folyamatirányítás, korszerű folyamatirányító rendszerek (+12)	30	
	Mechanikus anyagelválasztási műveletek (+10)	20	
	Anyagátadási műveletek (+30)	40	
	Vegyipari reaktorok (+4)	10	
	Vegyipari végtermékek kiszerelése (+1)	6	
	Projektfeladat (+1)	6	

	Vegyipari műveletek és irányításuk gyakorlat	**217**	**7**
	A vegyi üzem berendezéseinek azonosítása és biztonságtechnikája	21	217
	Vegyipari kiszolgáló rendszerek működtetése	42	
	Folyadék- és gázhalmazállapotú anyagokkal végzett műveletek	40	
	Hőátadási feladatok, vegyipari reaktorok működtetése	30	
	Anyagátadási feladatok	30	
	Folyamatellenőrzéssel és folyamatirányítással kapcsolatos feladatok	25	
	A képzőhely speciális termelőberendezéseinek kezelési feladatai	15	
	Projektfeladat	14	
	Osztályfőnöki óra	**31**	**1**
	Összesen:	**1085**	**35**

4.3.3.5 Sport ágazat (20)

Sportedző (labdarúgás) – sportszervező: 5 1014 20 02

Sportedző (röplabda) – sportszervező: 5 1014 20 02

Sportedző (súlyemelés) – sportszervező: 5 1014 20 02

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama:

Technikumi oktatásban: 70 óra: 11. évf. – 35 óra, 12- évf. - 35 óra.

Érettségire épülő oktatásban: 70 óra

Tanulási terület	Évfolyam	9	
	Tantárgy neve/ témakörök	Óra-szám	Heti óraszám
Munka-vállalói is-meretek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**	**0,5**
	Álláskeresés	5	
	Munkajogi alapismeretek	5	
	Munkaviszony létesítése	5	
	Munkanélküliség	3	
Sport ágazati alapozás	**Anatómiai-élettani ismeretek**	**72**	**2**
	Az anatómia és az élettan tárgya, módszere	4	
	Az emberi szervezet szövetei	12	
	A mozgató szervrendszer felépítésének és működésének alapja	8	
	A vázrendszer felépítése és működése	17	
	Az izomzat felépítése és működése	17	
	A légzés szervrendszerének felépítése és működése	14	
	Edzéselmélet I.	**36**	**1**
	Edzéselméleti alapfogalmak	36	
	Edzésprogramok I. (gy)	**72**	**2**
	Motoros képességfejlesztés I.	72	
	Gimnasztika I.	**54**	**1,5**
	A gimnasztika mozgásrendszere	54	
	Összesen:	**252**	**7**

Tanulási terület	Évfolyam	10	
	Tantárgy neve/ témakörök	Óra-szám	Heti óraszám
Sport ágazati alapozás	**Anatómiai-élettani ismeretek**	**72**	**2**
	A szív és a keringési rendszer felépítése, működése	20	
	A kiválasztás szervrendszerének felépítése, működése	8	
	A szabályozás élettani törvényszerűségei, a hormonrendszer működése	22	
	Az idegrendszer felépítése és működése	22	

	Egészségtan	**72**	**2**
	Sport és életmód	10	
	A tápcsatorna felépítése és működése	10	
	Az egészséges táplálkozás	16	
	Az immunológia alapjai, egészségtani vonatkozásai	18	
	Sportsérülések	18	
	Edzéselmélet I.	**72**	**2**
	Motoros képességek	40	
	Az edzés és versenyzés összefüggései	16	
	Az edzésfolyamatot befolyásoló tényezők	16	
	Edzésprogramok I. (gy)	**36**	**1**
	Edzés (foglalkozás) látogatás, dokumentálás I.	1	
	Gimnasztika I.	**72**	**2**
	Gimnasztikai gyakorlattervezés és gyakorlatvezetés	72	
	Összesen:	**324**	**9**

Tanulási terület	**Évfolyam**	**11**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óra-szám**	**Heti óraszám**
Sport ágazati közös tartalmak	**Elsősegélynyújtás**	**36**	**1**
	Újraélesztés	16	
	Sebzések, sebellátás	10	
	Traumás sérülések	10	
	Terhelésélettan	**72**	**2**
	Edzéselméleti összefoglalás, a terhelés során a szervezetben végbemenő változások	6	
	Energiaszolgáltató folyamatok a szervezetben	4	
	Terhelés hatása a mozgató szervrendszerre	12	
	Terhelés hatása a légzési szervrendszerre	6	
	Terhelés hatása a keringési rendszerre	10	
	A terhelés és a szabályozó rendszer kapcsolata	10	
	A terhelés és a táplálkozás kapcsolata	4	
	Különböző életkorok terhelésélettani sajátosságai	8	
	Fogyatékkal élők, krónikus betegek és terhesek terhelésének sajátossága	6	
	A teljesítményfokozás	6	
	Edzéselmélet II.	**72**	**2**
	A motoros képességfejlesztés módszertana	40	
	A mozgástanulás	12	
	Edzéstervezés, foglalkozástervezés	20	
	Edzésprogramok II.	**72**	**2**
	Motoros képességfejlesztés II.	72	
	Gimnasztika II.	**72**	**2**
	Kéziszerrel- és egyéb szerrel végzett gyakorlatok (+36)	72	
	Kommunikáció	**72**	**2**
	A kommunikáció szerepe és alapformái	10	
	Befolyásolás, meggyőzés és asszertivitás a kommunikációs folyamatokban	26	

	A szakmaspecifikus interakciók hatékony kezelése	36	
	Sportszervezési ismeretek	**36**	**1**
	A magyar testnevelés és sport területei és szervezetei	12	
	Sportesemények szervezése	24	
Sportedzői és sportvezetési ismeretek	**Sportági alapok**	**72**	**2**
	Kondicionális képességfejlesztés és az életkor kapcsolata (+36)	72	
	Összesen:	**504**	**14**

Tanulási terület	**Évfolyam**	**12**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óra-szám**	**Heti óraszám**
Sport ágazati közös tartalmak	**Funkcionális anatómia**	**72**	**2**
	Szöveti struktúrák élettani vetületei	7	
	A vázrendszer felépítése és működése	14	
	Az izomrendszer felépítése és működése	14	
	Keringési rendszer részeinek szerepe az életműködések fenntartásában	12	
	Légzőrendszer részeinek szerepe az élet-működések fenntartásában	10	
	Szabályzórendszer egyes elemeinek szerepe az érző és mozgató területek működésének összehangolásában	15	
	Edzésprogramok II.	**72**	**2**
	Edzés (foglalkozás) látogatás, dokumentálás II. (+36)	72	
	Sporttörténet	**36**	**1**
	Olimpiatörténet	10	
	Sportági ismeretek	26	
Sportedzői és sportvezetési ismeretek	**Sportági alapok**	**72**	**2**
	Koordinációs képességek fejlesztése (+36)	72	
	Pedagógia	**72**	**2**
	Az oktatás-nevelés folyamata	12	
	Edzői szerepek	18	
	Az edző-sportoló kapcsolat jellemzői	24	
	Tehetség, tehetséggondozás	18	
	Pszichológia	**72**	**2**
	A személyiség jellemző jegyei	30	
	A sporttevékenység pszichológiai jellemzői	42	
	Sportmenedzsment és marketing	**108**	**3**
	Általános vezetési ismeretek	20	
	A sportvezetés módszertani alapjai	36	
	Sportmarketing	52	
	Összesen:	**504**	**14**

Tanulási terület	Évfolyam	13	
	Tantárgy neve/ témakörök	Óra-szám	Heti óraszám
Munkavál-lalói idegen nyelv	**Munkavállalói idegen nyelv**	**62**	**2**
	Az álláskeresés lépései	11	
	Önéletrajz és motivációs levél	20	
	Small Talk-általános társalgás	11	
	Állásinterjú	20	
Sportedzői és sportvezetési ismeretek	**Sportági alapok**	**372**	**12**
	Az ízületi mozgékonyság fejlesztése	10	
	A bemelegítés módszertana	14	
	Levezetés, relaxáció	8	
	Saját sportágra jellemző motoros képességek	110	
	Sportági mozgásformák oktatása (+93)	230	
	Sportági szakismeretek	**186**	**6**
	Az edzés tervezése, adminisztrációja (+8)	27	
	Az edzés szervezési feladatai (+8)	20	
	Az edző elemző munkája (+8)	70	
	Az edzői kommunikáció, viselkedés (+7)	69	
	Sportjog	**31**	**1**
	Polgári jogi alapismeretek	9	
	A sporttevékenységre és a sportolóra vonatkozó rendelkezések	10	
	Sportszervezetek jogi szabályozása	7	
	Sportszövetségek jogi szabályozása	5	
	Pénzügyi ismeretek	**31**	**1**
	Pénzügyi bizonylatok kezelése	3	
	Házipénztár működése	4	
	Kötelezettségek elszámolása, teljesítése	8	
	Könyvvitel	5	
	Pénzügyi alapok	11	
	Számviteli ismeretek	**31**	**1**
	A vállalkozás vagyona	13	
	A vállalkozás eredménye	18	
	Vállalkozási ismeretek	**31**	**1**
	Vállalkozás indításának gyakorlata	7	
	Munkaügyi gyakorlat	6	
	A sport üzleti kérdései	6	
	A vállalkozás formái	12	
	Összesen:	**744**	**24**

Érettségi utáni kétéves képzés óraszámai

Tanulási terület	Évfolyam	1/13	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óra-szám**	**Heti óraszám**
Munka-vállalói is-meretek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**	**0,5**
	Álláskeresés	5	
	Munkajogi alapismeretek	5	
	Munkaviszony létesítése	5	
	Munkanélküliség	3	
Sport ágazati alapozás	**Anatómiai-élettani ismeretek**	**144**	**4**
	Az anatómia és az élettan tárgya, módszere	4	
	Az emberi szervezet szövetei	12	
	A mozgató szervrendszer felépítésének és működésének alapja	8	
	A vázrendszer felépítése és működése	17	
	Az izomzat felépítése és működése	17	
	A légzés szervrendszerének felépítése és működése	14	
	A szív és a keringési rendszer felépítése, működése	20	
	A kiválasztás szervrendszerének felépítése, működése	8	
	A szabályozás élettani törvényszerűségei, a hormonrendszer működése	22	
	Az idegrendszer felépítése és működése	22	
	Egészségtan	**72**	**2**
	Sport és életmód	10	
	A tápcsatorna felépítése és működése	10	
	Az egészséges táplálkozás	16	
	Az immunológia alapjai, egészségtani vonatkozásai	18	
	Sportsérülések	18	
	Edzéselmélet I.	**108**	**3**
	Edzéselméleti alapfogalmak	36	
	Motoros képességek	40	
	Az edzés és versenyzés összefüggései	16	
	Az edzésfolyamatot befolyásoló tényezők	16	
	Edzésprogramok I. (gy)	**108**	**3**
	Motoros képességfejlesztés I.	36	
	Edzés (foglalkozás) látogatás, dokumentálás I.	72	
	Gimnasztika I.	**126**	**3,5**
	A gimnasztika mozgásrendszere	54	
	Gimnasztikai gyakorlattervezés és gyakorlatvezetés	72	
Sport ágazati közös tartal-mak	**Terhelésélettan**	**72**	**2**
	Edzéselméleti összefoglalás, a terhelés során a szervezetben végbemenő változások	6	
	Energiaszolgáltató folyamatok a szervezetben	4	
	Terhelés hatása a mozgató szervrendszerre	12	

	Terhelés hatása a légzési szervrendszerre	6	
	Terhelés hatása a keringési rendszerre	10	
	A terhelés és a szabályozó rendszer kapcsolata	10	
	A terhelés és a táplálkozás kapcsolata	4	
	Különböző életkorok terhelésélettani sajátosságai	8	
	Fogyatékkal élők, krónikus betegek és terhesek terhelésének sajátossága	6	
	A teljesítményfokozás	6	
	Edzéselmélet II.	**72**	**2**
	A motoros képességfejlesztés módszertana	40	
	A mozgástanulás	12	
	Edzéstervezés, foglalkozástervezés	20	
	Edzésprogramok II.	**180**	**5**
	Motoros képességfejlesztés II.	72	
	Edzés (foglalkozás) látogatás, dokumentálás II. (+72)	108	
	Gimnasztika II.	**108**	**3**
	Kéziszerrel- és egyéb szerrel végzett gyakorlatok (+72)	72	
	Kommunikáció	**72**	**2**
	A kommunikáció szerepe és alapformái	10	
	Befolyásolás, meggyőzés és asszertivitás a kommunikációs folyamatokban	26	
	A szakmaspecifikus interakciók hatékony kezelése	36	
	Sportszervezési ismeretek	**36**	**1**
	A magyar testnevelés és sport területei és szervezetei	12	
	Sportesemények szervezése	24	
	Sporttörténet	**36**	**1**
	Olimpiatörténet	10	
	Sportági ismeretek	26	
Sportedzői és sportvezetési ismeretek	**Sportjog**	**36**	**1**
	Polgári jogi alapismeretek	10	
	A sporttevékenységre és a sportolóra vonatkozó rendelkezések	12	
	Sportszervezetek jogi szabályozása	8	
	Sportszövetségek jogi szabályozása	6	
	Pénzügyi ismeretek	**36**	**1**
	Pénzügyi bizonylatok kezelése	4	
	Házipénztár működése	4	
	Kötelezettségek elszámolása, teljesítése	10	
	Könyvvitel	6	
	Pénzügyi alapok	12	
	Osztályfőnöki	**36**	**1**
	Összesen:	**1260**	**35**

Tanulási terület	Évfolyam	2/14	
	Tantárgy neve/ témakörök	Óra-szám	Heti óraszám
Munkavál-lalói idegen nyelv	**Munkavállalói idegen nyelv**	**62**	**2**
	Az álláskeresés lépései	11	
	Önéletrajz és motivációs levél	20	
	Small Talk-általános társalgás	11	
	Állásinterjú	20	
Sport ágazati közös tartalmak	**Elsősegélynyújtás**	**31**	**1**
	Újraélesztés	14	
	Sebzések, sebellátás	9	
	Traumás sérülések	8	
	Funkcionális anatómia	**62**	**2**
	Szöveti struktúrák élettani vetületei	5	
	A vázrendszer felépítése és működése	12	
	Az izomrendszer felépítése és működése	12	
	Keringési rendszer részeinek szerepe az életmű-ködések fenntartásában	10	
	Légzőrendszer részeinek szerepe az élet-működé-sek fenntartásában	9	
	Szabályzórendszer egyes elemeinek szerepe az érző és mozgató területek működésének össze-hangolásában	14	
Sportedzői és sportvezetési ismeretek	**Sportági alapok**	**434**	**14**
	Kondicionális képességfejlesztés és az életkor kapcso-lata	32	
	Koordinációs képességek fejlesztése	32	
	Az ízületi mozgékonyság fejlesztése	10	
	A bemelegítés módszertana	14	
	Levezetés, relaxáció	8	
	Saját sportágra jellemző motoros képességek	108	
	Sportági mozgásformák oktatása (+93)	230	
	Sportági szakismeretek	**186**	**6**
	Az edzés tervezése, adminisztrációja (+8)	27	
	Az edzés szervezési feladatai (+8)	20	
	Az edző elemző munkája (+8)	70	
	Az edzői kommunikáció, viselkedés (+7)	69	
	Pedagógia	**62**	**2**
	Az oktatás-nevelés folyamata	10	
	Edzői szerepek	16	
	Az edző-sportoló kapcsolat jellemzői	20	
	Tehetség, tehetséggondozás	16	
	Pszichológia	**62**	**2**
	A személyiség jellemző jegyei	26	
	A sporttevékenység pszichológiai jellemzői	36	
	Sportmenedzsment és marketing	**93**	**3**

	Általános vezetési ismeretek	16	
	A sportvezetés módszertani alapjai	29	
	Sportmarketing	48	
	Számviteli ismeretek	**31**	**1**
	A vállalkozás vagyona	13	
	A vállalkozás eredménye	18	
	Vállalkozási ismeretek	**31**	**1**
	Vállalkozás indításának gyakorlata	7	
	Munkaügyi gyakorlat	6	
	A sport üzleti kérdései	6	
	A vállalkozás formái	12	
	Osztályfőnöki	**31**	**1**
	Összesen:	**1085**	**35**

4.3.3.6 Sport ágazat (20) - *Fitness-wellness instruktor*

Fitness-wellness instruktor: 5 1014 20 01

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama:

Technikumi oktatásban: 70 óra: 11. évf. – 35 óra, 12- évf. - 35 óra.

Érettségire épülő oktatásban: 70 óra

Tanulási terület	Évfolyam	9	
	Tantárgy neve/ témakörök	Óra-szám	Heti óraszám
Munka-vállalói is-meretek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**	**0,5**
	Álláskeresés	5	
	Munkajogi alapismeretek	5	
	Munkaviszony létesítése	5	
	Munkanélküliség	3	
Sport ágazati alapozás	**Anatómiai-élettani ismeretek**	**72**	**2**
	Az anatómia és az élettan tárgya, módszere	4	
	Az emberi szervezet szövetei	12	
	A mozgató szervrendszer felépítésének és működésének alapja	8	
	A vázrendszer felépítése és működése	17	
	Az izomzat felépítése és működése	17	
	A légzés szervrendszerének felépítése és működése	14	
	Edzéselmélet I.	**36**	**1**
	Edzéselméleti alapfogalmak	36	
	Edzésprogramok I. (gy)	**72**	**2**
	Motoros képességfejlesztés I.	72	
	Gimnasztika I.	**54**	**1,5**
	A gimnasztika mozgásrendszere	54	
	Összesen:	**252**	**7**

Tanulási terület	Évfolyam	10	
	Tantárgy neve/ témakörök	Óra-szám	Heti óraszám
Sport ágazati alapozás	**Anatómiai-élettani ismeretek**	**72**	**2**
	A szív és a keringési rendszer felépítése, működése	20	
	A kiválasztás szervrendszerének felépítése, működése	8	
	A szabályozás élettani törvényszerűségei, a hormonrendszer működése	22	
	Az idegrendszer felépítése és működése	22	
	Egészségtan	**72**	**2**
	Sport és életmód	10	
	A tápcsatorna felépítése és működése	10	

	Az egészséges táplálkozás	16	
	Az immunológia alapjai, egészségtani vonatkozásai	18	
	Sportsérülések	18	
	Edzéselmélet I.	**72**	**2**
	Motoros képességek	40	
	Az edzés és versenyzés összefüggései	16	
	Az edzésfolyamatot befolyásoló tényezők	16	
	Edzésprogramok I. (gy)	**36**	**1**
	Edzés (foglalkozás) látogatás, dokumentálás I.	1	
	Gimnasztika I.	**72**	**2**
	Gimnasztikai gyakorlattervezés és gyakorlatvezetés	72	
	Összesen:	**324**	**9**

Tanulási terület	**Évfolyam**	**11**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óra-szám**	**Heti óraszám**
Sport ágazati közös tartalmak	**Elsősegélynyújtás**	**36**	**1**
	Újraélesztés	16	
	Sebzések, sebellátás	10	
	Traumás sérülések	10	
	Terhelésélettan	**72**	**2**
	Edzéselméleti összefoglalás, a terhelés során a szervezetben végbemenő változások	6	
	Energiaszolgáltató folyamatok a szervezetben	4	
	Terhelés hatása a mozgató szervrendszerre	12	
	Terhelés hatása a légzési szervrendszerre	6	
	Terhelés hatása a keringési rendszerre	10	
	A terhelés és a szabályozó rendszer kapcsolata	10	
	A terhelés és a táplálkozás kapcsolata	4	
	Különböző életkorok terhelésélettani sajátosságai	8	
	Fogyatékkal élők, krónikus betegek és terhesek terhelésének sajátossága	6	
	A teljesítményfokozás	6	
	Edzéselmélet II.	**72**	**2**
	A motoros képességfejlesztés módszertana	40	
	A mozgástanulás	12	
	Edzéstervezés, foglalkozástervezés	20	
	Edzésprogramok II.	**72**	**2**
	Motoros képességfejlesztés II.	72	
	Gimnasztika II.	**72**	**2**
	Kéziszerrel- és egyéb szerrel végzett gyakorlatok (+36)	72	
	Kommunikáció	**72**	**2**
	A kommunikáció szerepe és alapformái	10	
	Befolyásolás, meggyőzés és asszertivitás a kommunikációs folyamatokban	26	
	A szakmaspecifikus interakciók hatékony kezelése	36	
	Sportszervezési ismeretek	**36**	**1**
	A magyar testnevelés és sport területei és szervezetei	12	

	Sportesemények szervezése	24	
Sportszakmai ismeretek FWI	**Sportági alapok**	**72**	**2**
	Kondicionális képességfejlesztés és az életkor kapcsolata	36	
	Labdajátékok, mint szabadidősportok	36	
	Összesen:	**504**	**14**

Tanulási terület	**Évfolyam**	**12**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óra-szám**	**Heti óraszám**
Sport ágazati közös tartalmak	**Funkcionális anatómia**	**72**	**2**
	Szöveti struktúrák élettani vetületei	7	
	A vázrendszer felépítése és működése	14	
	Az izomrendszer felépítése és működése	14	
	Keringési rendszer részeinek szerepe az életműködések fenntartásában	12	
	Légzőrendszer részeinek szerepe az élet-működések fenntartásában	10	
	Szabályzórendszer egyes elemeinek szerepe az érző és mozgató területek működésének összehangolásában	15	
	Edzésprogramok II.	**72**	**2**
	Edzés (foglalkozás) látogatás, dokumentálás II. (+36)	72	
	Sporttörténet	**36**	**1**
	Olimpiatörténet	10	
	Sportági ismeretek	26	
Sportszakmai ismeretek FWI	**Sportági alapok**	**108**	**3**
	Aerobik, mint versenysport	12	
	Fitnesz, mint versenysport	12	
	Testépítés, mint versenysport	12	
	Ütős sportok, mint szabadidősportok	36	
	Állóképességi sportok, mint szabadidősportok	36	
	Pedagógia	**72**	**2**
	Az oktatás-nevelés folyamata	12	
	Edzői szerepek	18	
	Az edző-sportoló kapcsolat jellemzői	24	
	Tehetség, tehetséggondozás	18	
	Pszichológia	**36**	**1**
	A személyiség jellemző jegyei	18	
	A sporttevékenység pszichológiai jellemzői	18	
	Csoportos és speciális óratípusok	**108**	**3**
	A csoportos órák módszertana	36	
	Alapóra	72	
	Összesen:	**504**	**14**

Tanulási terület	Évfolyam	13	
	Tantárgy neve/ témakörök	Óra-szám	Heti óraszám
Munkavál-lalói idegen nyelv	**Munkavállalói idegen nyelv**	**62**	**2**
	Az álláskeresés lépései	11	
	Önéletrajz és motivációs levél	20	
	Small Talk-általános társalgás	11	
	Állásinterjú	20	
Sportszakmai ismeretek FWI	**Sportmenedzsment és marketing**	**62**	**2**
	Általános szervezési - és vezetési ismeretek	35	
	Sportmarketing	9	
	Eseményszervezés	18	
	Aqua tréning	**62**	**2**
	Vízi mozgás- és foglalkozásformák	12	
	A vízi foglalkozások módszertana	12	
	Vízi gimnasztika	14	
	Speciális vízi foglalkozások	24	
	Csoportos és speciális óratípusok	**186**	**6**
	Speciális órák	72	
	Speciális fittségi programok	38	
	Gyermek- és szeniorfoglalkozások	38	
	Egyéb óratípusok	38	
	Egyéni kondicionálás	**217**	**7**
	A testformálás elmélete	37	
	Edzéstervezés, edzésvezetés	36	
	Erőfejlesztés	72	
	Kardiotréning	72	
	Ügyfélszolgálat	**155**	**5**
	Létesítményüzemeltetés	20	
	Alkalmazott kommunikáció	20	
	Ügyvitel, értékesítés	40	
	Wellness szolgáltatások	38	
	Az asszisztens munkaköre	37	
	Összesen:	**744**	**24**

Érettségi utáni kétéves képzés óraszámai

Tanulási te-rület	Évfolyam	1/13	
	Tantárgy neve/ témakörök	Óraszám	Heti óraszám
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**	**0,5**
	Álláskeresés	5	
	Munkajogi alapismeretek	5	
	Munkaviszony létesítése	5	

	Munkanélküliség	3	
Sport ágazati alapozás	**Anatómiai-élettani ismeretek**	**144**	**4**
	Az anatómia és az élettan tárgya, módszere	4	
	Az emberi szervezet szövetei	12	
	A mozgató szervrendszer felépítésének és működésének alapja	8	
	A vázrendszer felépítése és működése	17	
	Az izomzat felépítése és működése	17	
	A légzés szervrendszerének felépítése és működése	14	
	A szív és a keringési rendszer felépítése, működése	20	
	A kiválasztás szervrendszerének felépítése, működése	8	
	A szabályozás élettani törvényszerűségei, a hormonrendszer működése	22	
	Az idegrendszer felépítése és működése	22	
	Egészségtan	**72**	**2**
	Sport és életmód	10	
	A tápcsatorna felépítése és működése	10	
	Az egészséges táplálkozás	16	
	Az immunológia alapjai, egészségtani vonatkozásai	18	
	Sportsérülések	18	
	Edzéselmélet I.	**108**	**3**
	Edzéselméleti alapfogalmak	36	
	Motoros képességek	40	
	Az edzés és versenyzés összefüggései	16	
	Az edzésfolyamatot befolyásoló tényezők	16	
	Edzésprogramok I. (gy)	**108**	**3**
	Motoros képességfejlesztés I.	36	
	Edzés (foglalkozás) látogatás, dokumentálás I.	72	
	Gimnasztika I.	**126**	**3,5**
	A gimnasztika mozgásrendszere	54	
	Gimnasztikai gyakorlattervezés és gyakorlatvezetés	72	
Sport ágazati közös tartalmak	**Terhelésélettan**	**72**	**2**
	Edzéselméleti összefoglalás, a terhelés során a szervezetben végbemenő változások	6	
	Energiaszolgáltató folyamatok a szervezetben	4	
	Terhelés hatása a mozgató szervrendszerre	12	
	Terhelés hatása a légzési szervrendszerre	6	
	Terhelés hatása a keringési rendszerre	10	
	A terhelés és a szabályozó rendszer kapcsolata	10	
	A terhelés és a táplálkozás kapcsolata	4	
	Különböző életkorok terhelésélettani sajátosságai	8	
	Fogyatékkal élők, krónikus betegek és terhesek terhelésének sajátossága	6	
	A teljesítményfokozás	6	
	Edzéselmélet II.	**72**	**2**

	A motoros képességfejlesztés módszertana	40	
	A mozgástanulás	12	
	Edzéstervezés, foglalkozástervezés	20	
	Edzésprogramok II.	**108**	**3**
	Motoros képességfejlesztés II.	72	
	Edzés (foglalkozás) látogatás, dokumentálás II.	36	
	Gimnasztika II.	**36**	**1**
	Kéziszerrel- és egyéb szerrel végzett gyakorlatok	36	
	Kommunikáció	**72**	**2**
	A kommunikáció szerepe és alapformái	10	
	Befolyásolás, meggyőzés és asszertivitás a kommunikációs folyamatokban	26	
	A szakmaspecifikus interakciók hatékony kezelése	36	
	Sportszervezési ismeretek	**36**	**1**
	A magyar testnevelés és sport területei és szervezetei	12	
	Sportesemények szervezése	24	
	Sporttörténet	**36**	**1**
	Olimpiatörténet	10	
	Sportági ismeretek	26	
Sportedzői és sportvezetési ismeretek	**Pedagógia**	**72**	**2**
	Az oktatás-nevelés folyamata	12	
	Edzői szerepek	18	
	Az edző-sportoló kapcsolat jellemzői	24	
	Tehetség, tehetséggondozás	18	
	Pszichológia	**36**	**1**
	A személyiség jellemző jegyei	18	
	A sporttevékenység pszichológiai jellemzői	18	
	Csoportos és speciális óratípusok	**108**	**3**
	A csoportos órák módszertana	72	
	Speciális fittségi programok	38	
	Osztályfőnöki	**36**	**1**
	Összesen:	**1260**	**35**

Tanulási terület	Évfolyam	2/14	
	Tantárgy neve/ témakörök	Óraszám	Heti óraszám
Munkavál-lalói idegen nyelv	**Munkavállalói idegen nyelv**	**62**	**2**
	Az álláskeresés lépései	11	
	Önéletrajz és motivációs levél	20	
	Small Talk-általános társalgás	11	
	Állásinterjú	20	
Sport ágazati közös tartalmak	**Elsősegélynyújtás**	**31**	**1**
	Újraélesztés	14	
	Sebzések, sebellátás	9	
	Traumás sérülések	8	
	Funkcionális anatómia	**62**	**2**
	Szöveti struktúrák élettani vetületei	5	
	A vázrendszer felépítése és működése	12	
	Az izomrendszer felépítése és működése	12	
	Keringési rendszer részeinek szerepe az életmű-ködések fenntartásában	10	
	Légzőrendszer részeinek szerepe az élet-működé-sek fenntartásában	9	
	Szabályzórendszer egyes elemeinek szerepe az érző és mozgató területek működésének össze-hangolásában	14	
Sportszakmai ismeretek FWI	**Sportmenedzsment és marketing**	**62**	**2**
	Általános szervezési - és vezetési ismeretek	40	
	Sportmarketing	8	
	Eseményszervezés	14	
	Sportági alapok	**186**	**6**
	Aerobik, mint versenysport	30	
	Fitnesz, mint versenysport	30	
	Testépítés, mint versenysport	14	
	Labdajátékok, mint szabadidősportok	36	
	Ütős sportok, mint szabadidősportok	38	
	Állóképességi sportok, mint szabadidősportok	38	
	Aqua tréning	**93**	**3**
	Vízi mozgás- és foglalkozásformák	22	
	A vízi foglalkozások módszertana	22	
	Vízi gimnasztika	25	
	Speciális vízi foglalkozások	24	
	Csoportos és speciális óratípusok	**186**	**6**
	Speciális órák	72	
	Speciális fittségi programok	38	
	Gyermek- és szeniorfoglalkozások	38	
	Egyéb óratípusok	38	
	Egyéni kondicionálás	**217**	**7**
	A testformálás elmélete	37	

	Edzéstervezés, edzésvezetés	36	
	Erőfejlesztés	72	
	Kardiotréning	72	
	Ügyfélszolgálat	**155**	**5**
	Létesítményüzemeltetés	32	
	Alkalmazott kommunikáció	33	
	Ügyvitel, értékesítés	50	
	Wellness szolgáltatások	40	
	Osztályfőnöki	**31**	**1**
	Összesen:	**1085**	**35**

4.3.3.7 Oktatás ágazat (25) 2023-2024. tanévtől

Oktatási szakasszisztens: 5 0188 25 01

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama:

Technikumi oktatásban: 11.évfolymon 140 óra.

Érettségire épülő oktatásban: 160 óra

Tanulási terület	**Évfolyam**	**9**	
	Évfolyam összes óraszáma	**252**	**Heti óraszám**
	Munkavállalói ismeretek	**18**	**0,5**
Munkavállalói ismeretek	Álláskeresés	5	
	Munkajogi alapismeretek	5	
	Munkaviszony létesítése	5	
	Munkanélküliség	3	
Ágazati kompetenciafejlesztés	**Élménypedagógia (gy)**	**72**	**2**
	Kreatív alkotás	36	
	Szabadidő – játékirányítás, játékszervezés alapjai	36	
	Játékos személyiségfejlesztés (gy)	**72**	**2**
	Ön- és társismeret	36	
	Önkifejezés nyelvi eszközökkel	18	
	Viselkedéskultúra	18	
	A tanulás tanulása	**36**	**1**
	A tanulás tanulása	36	
Pedagógiai, pszichológiai, gyógypedagógiai feladatok	**Pedagógiai gyakorlat**	**54**	**1,5**
	"Kicsi vagyok én, majd megnövök én"	18	
	A gyermek és az intézmény megismerésének lehetőségei	18	
	A gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése	18	
	Összesen:	**252**	**7**

Tanulási terület	**Évfolyam**	**10**	
	Évfolyam összes óraszáma	**324**	**Heti óraszám**
Ágazati kompetenciafejlesztés	**Élménypedagógia**	**72**	**2**
	Mesepedagógia bábjáték, drámajáték	72	
Pedagógiai, pszichológiai, gyógypedagógiai feladatok	**Értékteremtő gyermeknevelés**	**108**	**3**
	Nevelési helyzetek és nevelési folyamatok	27	
	Fejlődés, érés, nevelés	27	
	Fejlődés és szocializáció a gyermekkorban	54	
	Pszichológia	**36**	**1**

	Az adottságtól a tehetségig	36	
	Pedagógiai gyakorlat	**72**	**2**
	A gyermek és az intézmény megismerésének lehetőségei	12	
	A gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése	12	
	Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása	12	
	Tevékenységekhez kapcsolódó kreatív alkotás	36	
Gondozás és egészségnevelés	**Gondozás és egészségnevelés**	**36**	**1**
	Egészségvédelem	18	
	Személyi gondozás	18	
	Összesen	**324**	**9**

Tanulási terület	**Évfolyam**	**11**	
	Évfolyam összes óraszáma	**504**	**Heti óraszám**
Pedagógiai, pszichológiai, gyógypedagógiai feladatok	**Értékteremtő gyermeknevelés**	**72**	**2**
	A nevelés színterei	36	
	A nevelés módszerei	18	
	A gyermek fő tevékenységformái	18	
	A gyógypedagógia alapjai	**36**	**1**
	Bevezetés a gyógypedagógiába	18	
	A gyógypedagógia területei	18	
	Pszichológia	**90**	**2,5**
	Általános pszichológia	72	
	Személyiséglélektan	18	
	Pedagógiai gyakorlat	**180**	**5**
	A gyermek és az intézmény megismerésének lehetőségei	18	180
	A gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése	36	
	Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása	36	
	Tevékenységekhez kapcsolódó kreatív alkotás	72	
	Intézményen belüli és kívüli programok, hagyományőrzés lehetőségei	18	
Gondozás és egészségnevelés	**Gondozás és egészségnevelés**	**36**	**1**
	Elsősegélynyújtás	18	
	Beteg gyermek gondozása	18	
Kommunikáció	**Kommunikáció**	**18**	**0,5**
	A kommunikáció és zavarai	9	
	Beszédművelés, beszédtechnika	9	

Gyermek-irodalom	**Gyermek- és kamaszirodalom**	**36**	**1**
	Gyermek- és kamaszirodalom	36	
	IKT a pedagógiában	**36**	**1**
	Az informatikai eszközök használata	9	
	Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	9	
	Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	9	
	Infokommunikáció	9	
	Összesen:	**504**	**14**
	Egybefüggő szakmai gyakorlat	**140**	

Tanulási terület	**Évfolyam**	**12**	
	Évfolyam összes óraszáma	**504**	**Heti óraszám**
Pedagógiai, pszichológiai, gyógypedagógiai feladatok	**Értékteremtő gyermeknevelés**	**18**	**0,5**
	Tanulásirányítás	18	
	A gyógypedagógia alapjai	**36**	**1**
	Bevezetés a gyógypedagógiába	18	
	Különleges gondozást igénylő gyermek/tanuló	18	
	Pszichológia	**108**	**3**
	Fejlődéslélektan	72	
	Szociálpszichológia	36	
	Pedagógiai gyakorlat	**180**	**5**
	A gyermek és az intézmény megismerésének lehetőségei	18	180
	A gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése	36	
	Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása	36	
	Tevékenységekhez kapcsolódó kreatív alkotás	36	
	Családi krízisek megjelenése a köznevelési intézményekben	18	
	Intézményen belüli és kívüli programok, hagyományőrzés lehetőségei	36	
Családpedagógiai alapismeretek	**Mentálhigiéné**	**36**	**1**
	Mentálhigiénés alapismeretek	36	
Szabadidő-pedagógia	**Szabadidő-szervezés**	**36**	**1**
	Játékpedagógia	36	
Kommunikáció	**Kommunikáció**	**18**	**0,5**
	Kommunikáció és konfliktuskezelés a pedagógiai folyamatban és a családdal	18	
	Gyermek- és kamaszirodalom	**36**	**1**
	Gyermek- és kamaszirodalom	36	

	IKT a pedagógiában	**36**	**1**
	Nevelő, oktató munkát segítő on- és offline irodai szoftverek célzott használata	10	
	Megjelenítésre és interakcióra alkalmas eszközök	10	
	Csoportmunka környezetek, szoftverek, digitális osztálytermek	10	
	Tantermi felügyeleti szoftverek ismerete	6	
	Összesen:	**504**	**14**

Tanulási terület	**Évfolyam**	**13**	
	Évfolyam összes óraszáma	**744**	**Heti óraszám**
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói idegen nyelv**	**62**	**2**
	Az álláskeresés lépései	11	
	Önéletrajz és motivációs levél	20	
	Small Talk-általános társalgás	11	
	Állásinterjú	20	
Pedagógiai, pszichológiai, gyógypedagógiai feladatok	**Értékteremtő gyermeknevelés**	**93**	**3**
	Tanulásirányítás	93	
	A gyógypedagógia alapjai	**31**	**1**
	Különleges gondozást igénylő gyermek/tanuló	31	
	Pszichológia	**62**	**2**
	Pedagógiai pszichológia	36	
	Alkalmazott pszichológia	26	
	Pedagógiai gyakorlat	**217**	**7**
	A gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése	62	217
	Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása	31	
	Tevékenységekhez kapcsolódó kreatív alkotás	62	
	Családi krízisek megjelenése a köznevelési intézményekben	31	
	Intézményen belüli és kívüli programok, hagyományőrzés lehetőségei	31	
Családpedagógiai alapismeretek	**Pedagógiai szociológia**	**62**	**2**
	Családtani alapismeretek	31	
	Krízishelyzetek a családban	31	
	Mentálhigiéné	**62**	**2**
	Családi mentálhigiéné	62	
Szabadidő-pedagógia	**Szabadidő-szervezés**	**62**	**2**
	Szabadidő- és programszervezés	62	
Kommunikáció	**Kommunikáció**	**31**	**1**
	Beszédművelés, beszédtechnika	13	
	Kommunikáció és konfliktuskezelés a pedagógiai folyamatban és a családdal	18	

	IKT a pedagógiában	**16**	**0,5**
	Feladatlapok, tesztek, űrlapok készítésére alkalmas eszközök ismerete	9	
	E-naplók	4	
	Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai	3	
	Zenei nevelés	**47**	**1,5**
	Zeneelméleti alapismeretek	27	
	Zenei reprodukció és éneklés	20	
	Összesen:	**745**	**24**

Érettségi utáni kétéves képzés óraszámai

Tanulási terület	**Évfolyam**	**1/13.**	
	Évfolyam összes óraszáma	**1260**	**Heti óraszám**
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**	**0,5**
	Álláskeresés	5	
	Munkajogi alapismeretek	5	
	Munkaviszony létesítése	5	
	Munkanélküliség	3	
Ágazati kompetenciafejlesztés	**Élménypedagógia**	**108**	**3**
	Kreatív alkotás	36	
	Szabadidő – játékirányítás, játékszervezés alapjai	36	
	Mesepedagógia – bábjáték, drámajáték	36	
	Játékos személyiségfejlesztés	**36**	**1**
	Ön- és társismeret	18	
	Önkifejezés nyelvi eszközökkel	9	
	Viselkedéskultúra	9	
	A tanulás tanulása	**72**	**2**
	Szakmai alapismeretek pótlása, ismétlése	36	
	A tanulás tanulása	36	
Pedagógiai, pszichológiai, gyógypedagógiai feladatok	**Értékteremtő gyermeknevelés**	**198**	**5,5**
	Nevelési helyzetek és nevelési folyamatok	27	198
	Fejlődés, érés, nevelés	33	
	Fejlődés és szocializáció a gyermekkorban	54	
	A nevelés színterei	36	
	A nevelés módszerei	24	
	A gyermek fő tevékenységformái	24	
	Pszichológia	**180**	**5**

	Az adottságtól a tehetségig	36	180
	Általános pszichológia	72	
	Személyiséglélektan	27	
	Fejlődéslélektan	45	
	Pedagógiai gyakorlat	**216**	**6**
	"Kicsi vagyok én, majd megnövök én"	18	216
	A gyermek és az intézmény megismerésének lehetőségei	36	
	A gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása, probléma-helyzetek elemzése	54	
	Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása	36	
	Tevékenységekhez kapcsolódó kreatív alkotás	36	
	Intézményen belüli és kívüli programok, hagyományőrzés lehetőségei	36	
Gondozás és egészségnevelés	**Gondozás és egészségnevelés**	**108**	**3**
	Egészségvédelem	18	108
	Személyi gondozás	18	
	Elsősegélynyújtás	32	
	Beteg gyermek gondozása	40	
Szabadidő-pedagógia	**Szabadidő-szervezés**	**36**	**1**
	Játékpedagógia	36	
Kommunikáció	**Kommunikáció**	**72**	**2**
	A kommunikáció és zavarai	18	72
	Beszédművelés, beszédtechnika	18	
	Kommunikáció és konfliktuskezelés a pedagógiai folyamatban és a családdal	36	
Gyermek-irodalom	**Gyermek- és kamaszirodalom**	**72**	**2**
	Gyermek- és kamaszirodalom	72	
Ágazathoz kapcsolódó tartalmak	**IKT a pedagógiában**	**72**	**2**
	Az informatikai eszközök használata	**9**	
	Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	**9**	
	Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	9	
	Infokommunikáció	9	
	Nevelő, oktató munkát segítő on- és offline irodai szoftverek célzott használata	10	
	Megjelenítésre és interakcióra alkalmas eszközök	10	
	Csoportmunka környezetek, szoftverek, digitális osztálytermek	10	
	Tantermi felügyeleti szoftverek ismerete	6	
	Mozgáskultúra	**36**	**1**
	A mozgás jelentősége a különböző életkorok fejlődésében	12	
	A motoros képességek fejlődése és fejlesztési feladatai, képességfejlesztő gyakorlatsorok	12	
	A testnevelési játékok szerepe, a játéktanítás módszertani elvei	12	
	Osztályfőnöki	**36**	**1**
	Összesen:	**1260**	**35**

Tanulási terület	Évfolyam	2/14	
	Évfolyam összes óraszáma	1085	Heti óraszám
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói idegen nyelv**	**62**	**2**
	Az álláskeresés lépései	11	
	Önéletrajz és motivációs levél	20	
	Small Talk-általános társalgás	11	
	Állásinterjú	20	
Pedagógiai, pszichológiai, gyógypedagógiai feladatok	**A gyógypedagógia alapjai**	**124**	**4**
	Bevezetés a gyógypedagógiába	31	124
	A gyógypedagógia területei	36	
	Különleges gondozást igénylő gyermek/tanuló	57	
	Pszichológia	**155**	**5**
	Fejlődéslélektan	39	155
	Szociálpszichológia	38	
	Pedagógiai pszichológia	39	
	Alkalmazott pszichológia	39	
	Pedagógiai gyakorlat	**217**	**7**
	A gyermek és az intézmény megismerésének lehetőségei	31	217
	A gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése	31	
	Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása	31	
	Tevékenységekhez kapcsolódó kreatív alkotás	62	
	Családi krízisek megjelenése a köznevelési intézményekben	31	
	Intézményen belüli és kívüli programok, hagyományőrzés lehetőségei	31	
Családpedagógiai alapismeretek	**Pedagógiai szociológia**	**93**	3
	Családtani alapismeretek	47	
	Krízishelyzetek a családban	46	
	Mentálhigiéné	**93**	**3**
	Mentálhigiénés alapismeretek	31	
	Családi mentálhigiéné	62	
Szabadidő-pedagógia	**Szabadidő-szervezés**	**62**	**2**
	Szabadidő- és programszervezés	62	
Kommunikáció	**Kommunikáció**	**155**	**5**
	Kommunikáció és konfliktuskezelés a pedagógiai folyamatban és a családdal	62	
	Szakmai vizsgára való komplex felkészítés, portfólió készítés	93	
Ágazathoz kapcsolódó tartalmak	**IKT a pedagógiában**	**15,5**	**0,5**
	Feladatlapok, tesztek, űrlapok készítésére alkalmas eszközök ismerete	9	
	E-naplók	4	

	Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai	3	
	Zenei nevelés	**46,5**	**1,5**
	Zeneelméleti alapismeretek	27	
	Zenei reprodukció és éneklés	20	
	Mozgáskultúra	**31**	**1**
	Bölcsődében alkalmazott mozgásos játékok	10	
	Óvodai játékos gyakorlatok	10	
	Iskolai játékos feladatok	11	
	Osztályfőnöki	**31**	**1**
	Összesen:	**1085**	**35**

4.3.3.7.1 Óvodai nevelő, okleveles óvodai nevelő - *5 0188 25 02*

Az okleveles óvodai nevelő képzés a felsőoktatási intézménnyel közösen kidolgozott Képzési program alapján kerül megvalósításra.

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama:

Technikumi oktatásban: 11.évfolymon 140 óra.

Érettségire épülő oktatásban: 160 óra

Tanulási terület	**Évfolyam**	**9**	
	Évfolyam összes óraszáma	**252**	**Heti óraszám**
	Munkavállalói ismeretek	**18**	**0,5**
Munkavállalói ismeretek	Álláskeresés	5	
	Munkajogi alapismeretek	5	
	Munkaviszony létesítése	5	
	Munkanélküliség	3	
Ágazati kompetenciafejlesztés	**Élménypedagógia (gy)**	**72**	**2**
	Kreatív alkotás	36	
	Szabadidő – játékirányítás, játékszervezés alapjai	36	
	Játékos személyiségfejlesztés (gy)	**72**	**2**
	Ön- és társismeret	36	
	Önkifejezés nyelvi eszközökkel	18	
	Viselkedéskultúra	18	
	A tanulás tanulása	**36**	**1**
	A tanulás tanulása	36	
Pedagógiai, pszichológiai, gyógypedagógiai feladatok	**Pedagógiai gyakorlat**	**54**	**1,5**
	"Kicsi vagyok én, majd megnövök én"	18	
	A gyermek és az intézmény megismerésének lehetőségei	18	
	A gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése	18	
	Összesen:	**252**	**7**

Tanulási terület	**Évfolyam**	**10**	
	Évfolyam összes óraszáma	**324**	**Heti óraszám**
Ágazati kompetenciafejlesztés	**Élménypedagógia**	**72**	**2**
	Mesepedagógia bábjáték, drámajáték	72	
Pedagógiai, pszichológiai, gyógy-	**Értékteremtő gyermeknevelés**	**108**	**3**
	Nevelési helyzetek és nevelési folyamatok	27	
	Fejlődés, érés, nevelés	27	

	Fejlődés és szocializáció a gyermekkorban	54	
	Pszichológia	**36**	**1**
	Az adottságtól a tehetségig	36	
	Pedagógiai gyakorlat	**72**	**2**
	A gyermek és az intézmény megismerésének lehetőségei	12	
	A gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése	12	
	Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása	12	
	Tevékenységekhez kapcsolódó kreatív alkotás	36	
Gondozás és egészségnevelés	**Gondozás és egészségnevelés**	**36**	**1**
	Egészségvédelem	18	
	Személyi gondozás	18	
	Összesen	**324**	**9**

Tanulási terület	**Évfolyam**	**11**	
	Évfolyam összes óraszáma	**504**	**Heti óraszám**
Pedagógiai, pszichológiai, gyógypedagógiai feladatok	**Értékteremtő gyermeknevelés**	**72**	**2**
	A nevelés színterei	26	
	A nevelés módszerei	10	
	A gyermek fő tevékenységformái	18	
	Inter-,és multikulturális nevelés az óvodában	18	
	A gyógypedagógia alapjai	**18**	**0,5**
	Bevezetés a gyógypedagógiába	18	
	Pszichológia	**72**	**2**
	Általános pszichológia	54	
	Személyiséglélektan	18	
	Óvodai nevelés	**18**	**0,5**
	Az óvodai nevelés alapjai		
	Óvodai gyakorlat	**180**	**5**
	Az óvoda működésének megismerése	9	180
	A gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése	36	
	Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása	36	
	Anyanyelvi és értelmi fejlesztés megfigyelése és segítése	18	
	Tevékenységekhez kapcsolódó kreatív alkotás	18	
	Környezettudatos nevelés, tevékenységek a kertben	18	
	Mozgásos tevékenységek az óvodáskorban	18	
	Óvodán belüli és kívüli programok, hagyományőrzés lehetőségei	18	
	Családi nevelés és óvodai nevelés kapcsolata	9	

	Az óvoda működésének megismerése	9	
Gondozás és egészségneve-lés	**Gondozás és egészségnevelés**	**54**	**1,5**
	Óvodai neveléshez kapcsolódó gondozási feladatok	18	
	Elsősegélynyújtás	18	
	Beteg gyermek gondozása	18	
Kommunikáció	**Kommunikáció**	**36**	**1**
	A kommunikáció és zavarai	36	
Gyermek-irodalom	**Népköltészet és gyermekirodalom (Gyermekirodalom)**	**36**	**1**
	Népköltészet és gyermekirodalom		
	Zenei nevelés	**18**	**0,5**
	Zenei nevelés		
	Összesen:	**504**	**14**
	Egybefüggő szakmai gyakorlat	**140**	

Óvodai nevelési feladatok	**Évfolyam**	**12**	
	Évfolyam összes óraszáma	**504**	**Heti óra-szám**
	A gyógypedagógia alapjai	**36**	**1**
	A gyógypedagógia területei	18	
	Kiemelt figyelmet igénylő gyermek	18	
	Óvodai nevelés	**36**	**1**
	Nevelési területek az óvodában	18	
	Óvodai tevékenységirányítás módszerei	18	
	Pszichológia	**108**	**3**
	Fejlődéslélektan	72	
	Szociálpszichológia	36	
	Óvodai gyakorlat	**180**	**5**
	Az óvoda működésének megismerése	9	180
	A gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése	36	
	Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása	36	
	Anyanyelvi és értelmi fejlesztés megfigyelése és segítése	18	
	Tevékenységekhez kapcsolódó kreatív alkotás	18	
	Környezettudatos nevelés, tevékenységek a kertben	18	
	Mozgásos tevékenységek az óvodáskorban	18	
	Óvodán belüli és kívüli programok, hagyományőrzés lehetőségei	18	
	Családi nevelés és óvodai nevelés kapcsolata	9	
	Az óvoda működésének megismerése	9	
Szabadidő-pedagógia	**Szabadidő-szervezés**	**36**	**1**

	Játékpedagógia	36	
Kommunikáció	**Kommunikáció**	**36**	**1**
	Beszédművelés, beszédtechnika, kommunikációs készségfejlesztés		
	Népköltészet és gyermekirodalom (Gyermekirodalom)	**36**	**1**
	Népköltészet és gyermekirodalom		
	Zenei nevelés	**36**	**1**
	Zenei nevelés		
	Összesen:	**504**	**14**

Tanulási terület	**Évfolyam**	**13**	
	Évfolyam összes óraszáma	**744**	**Heti óraszám**
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói idegen nyelv**	**62**	**2**
	Az álláskeresés lépései	11	
	Önéletrajz és motivációs levél	20	
	Small Talk-általános társalgás	11	
	Állásinterjú	20	
Pedagógiai, pszichológiai, gyógypedagógiai feladatok	**A gyógypedagógia alapjai**	**31**	**1**
	Kiemelt figyelmet igénylő gyermek	31	
	Pszichológia	**62**	**2**
	A gyermeknevelés pszichológiája	31	
	Játék- és mesepszichológia	31	
	Óvodai nevelés	**93**	**3**
	Nevelési területek az óvodában	31	
	Óvodai tevékenységirányítás módszerei	31	
	Tehetségek az óvodában	31	
	Óvodai gyakorlat	**217**	**7**
	A gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése	62	217
	Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása	31	
	Anyanyelvi és értelmi fejlesztés megfigyelése és segítése	31	
	Tevékenységekhez kapcsolódó kreatív alkotás	31	
	Környezettudatos nevelés, tevékenységek a kertben	15	
	Mozgásos tevékenységek az óvodáskorban	15	
	Óvodán belüli és kívüli programok, hagyományőrzés lehetőségei	16	
	Családi nevelés és óvodai nevelés kapcsolata	16	
Családpedagógiai alapismeretek	**Gyermek, család, társadalom**	**62**	**2**
	Családtani alapismeretek	31	
	Krízishelyzetek a családban	31	

	Mentálhigiéné	**62**	**2**
	Mentálhigiénés alapismeretek	31	
	Családi mentálhigiéné	31	
Szabadidő-pedagógia	**Szabadidő-szervezés**	**62**	**2**
	Szabadidő- és programszervezés	62	
Kommunikáció	**Kommunikáció**	**31**	**1**
	Kommunikáció és konfliktuskezelés az óvodában		
	Zenei nevelés	**62**	**2**
	Zenei nevelés		
	Összesen:	**745**	**24**

Érettségi utáni kétéves képzés óraszámai

Tanulási terület	**Évfolyam**	**1/13.**	
	Évfolyam összes óraszáma	**1260**	**Heti óra-szám**
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**	**0,5**
	Álláskeresés	5	
	Munkajogi alapismeretek	5	
	Munkaviszony létesítése	5	
	Munkanélküliség	3	
Ágazati kompetenciafejlesztés	**Élménypedagógia**	**108**	**3**
	Kreatív alkotás	36	
	Szabadidő – játékirányítás, játékszervezés alapjai	36	
	Mesepedagógia – bábjáték, drámajáték	36	
	Játékos személyiségfejlesztés	**36**	**1**
	Ön- és társismeret	18	
	Önkifejezés nyelvi eszközökkel	9	
	Viselkedéskultúra	9	
	A tanulás tanulása	**36**	**1**
	A tanulás tanulása		
Pedagógiai, pszichológiai, gyógypedagógiai feladatok	**Értékteremtő gyermeknevelés**	**198**	**5,5**
	Nevelési helyzetek és nevelési folyamatok	27	198
	Fejlődés, érés, nevelés	27	
	Fejlődés és szocializáció a gyermekkorban	54	
	A nevelés történeti alapjai	18	
	A nevelés színterei	26	
	A nevelés módszerei	10	
	A gyermek fő tevékenységformái	18	
	Inter-,és multikulturális nevelés az óvodában	18	
	Pszichológia	**144**	**4**

	Az adottságtól a tehetségig	36	144
	Általános pszichológia	54	
	Személyiséglélektan	20	
	Fejlődéslélektan	34	
Óvodai nevelési feladatok	**Óvodai nevelés**	**54**	**1,5**
	Az óvodai nevelés alapjai	18	
	Nevelési területek az óvodában	18	
	Óvodai tevékenységirányítás módszerei	18	
	Óvodai gyakorlat	**180**	**5**
	Az óvoda működésének megismerése	9	180
	A gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása, probléma-helyzetek elemzése	36	
	Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása	36	
	Anyanyelvi és értelmi fejlesztés megfigyelése és segítése	18	
	Tevékenységekhez kapcsolódó kreatív alkotás	18	
	Környezettudatos nevelés, tevékenységek a kertben	18	
	Mozgásos tevékenységek az óvodáskorban	18	
	Óvodán belüli és kívüli programok, hagyományőrzés lehetőségei	18	
	Családi nevelés és óvodai nevelés kapcsolata	9	
Gondozás és egészségne-velés	**Gondozás és egészségnevelés**	**90**	**2,5**
	Egészségvédelem	18	90
	Személyi gondozás	18	
	Óvodai neveléshez kapcsolódó gondozási feladatok	18	
	Elsősegélynyújtás	18	
	Beteg gyermek gondozása	18	
Családpedagógiai alapismeretek	**Gyermek, család, társadalom**	**72**	**2**
	Családtani alapismeretek	36	
	Krízishelyzetek a családban	36	
	Mentálhigiéné	**72**	**2**
	Mentálhigiénés alapismeretek	36	
	Családi mentálhigiéné	36	
Szabadidő-pe-dagógia	**Szabadidő-szervezés**	**36**	**1**
	Játékpedagógia	36	
Kommuniká-ció	**Kommunikáció**	**36**	**2**
	A kommunikáció és zavarai	9	72
	Beszédművelés, beszédtechnika, kommunikációs készségfejlesztés	9	
	Kommunikáció és konfliktuskezelés az óvodában	18	
Gyermek-iro-dalom	**Népköltészet és gyermekirodalom**	**72**	**2**
	Népköltészet és gyermekirodalom		
Ága zat-hoz kap-cso-lódó	**Zenei nevelés**	**36**	**1**
	Zenei nevelés		
	Osztályfőnöki	**36**	**1**
	Összesen:	**1260**	**35**

Tanulási terület	Évfolyam	2/14	
	Évfolyam összes óraszáma	1085	Heti óraszám
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói idegen nyelv**	**62**	**2**
	Az álláskeresés lépései	11	
	Önéletrajz és motivációs levél	20	
	Small Talk-általános társalgás	11	
	Állásinterjú	20	
Pedagógiai, pszichológiai, gyógypedagógiai feladatok	**A gyógypedagógia alapjai**	**124**	**4**
	Bevezetés a gyógypedagógiába	46	124
	A gyógypedagógia területei	32	
	Kiemelt figyelmet igénylő gyermek	46	
	Pszichológia	**155**	**5**
	Fejlődéslélektan	46	155
	Szociálpszichológia	46	
	A gyermeknevelés pszichológiája	32	
	Játék- és mesepszichológia	31	
Óvodai nevelési feladatok	**Óvodai nevelés**	**124**	**4**
	Nevelési területek az óvodában	46	
	Óvodai tevékenységirányítás módszerei	46	
	Tehetségek az óvodában	32	
	Óvodai gyakorlat	**372**	**12**
	A gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése	93	372
	Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása	62	
	Anyanyelvi és értelmi fejlesztés megfigyelése és segítése	47	
	Tevékenységekhez kapcsolódó kreatív alkotás	46	
	Környezettudatos nevelés, tevékenységek a kertben	31	
	Mozgásos tevékenységek az óvodáskorban	31	
	Óvodán belüli és kívüli programok, hagyományőrzés lehetőségei	31	
	Családi nevelés és óvodai nevelés kapcsolata	31	
	Családi mentálhigiéné	62	
Szabadidő-pedagógia	**Szabadidő-szervezés**	**62**	**2**
	Szabadidő- és programszervezés	62	
Kommunikáció	**Kommunikáció**	**62**	**2**
	Kommunikáció és konfliktuskezelés az óvodában		
	Zenei nevelés	**62**	**2**
	Zeneelméleti alapismeretek	31	
	Zenei reprodukció és éneklés	31	
	Mozgáskultúra	**31**	**1**
	Bölcsődében alkalmazott mozgásos játékok	10	
	Óvodai játékos gyakorlatok	11	
	Osztályfőnöki	**31**	**1**

	Összesen:	**1085**	**35**

4.3.4 Szakgimnáziumi óraszámok a 2020-2021-es tanévtől

4.3.4.1 Pedagógiai munkatárs - Pedagógiai asszisztens szakirány

A szakképesítés azonosító száma: 4 0119 01

Tanulmányi terület: Pedagógia

A képzés heti és éves szakmai óraszámok:

Évfolyam	Heti Óraszám	Éves Óraszám
9. évfolyam	8 óra/hét	288 óra/év
10. évfolyam	9 óra/hét	324 óra/év
Ögy.	-	-
11. évfolyam	8 óra/hét	288 óra/év
Ögy.	-	-
12. évfolyam	8 óra/hét	248 óra/év
5/13. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		**2109 óra**

	Tantárgy neve	9.		10.			11.			12.		5/13.	
		e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	e	gy
Modul megnevezése	Összesen	**6**	**2**	**7**	**2**	**0**	**6**	**2**	**0**	**7**	**1**	**26**	**5**
	Összesen	**8**		**9**			**8**			**8**		**31**	
Pedagógiai, pszichológiai feladatok	**Pedagógia**	**2,5**		**3**			**2**			**1,5**		**5**	
	Pszichológia	**2,5**		**3**			**2**			**1,5**		**5**	
	Pedagógiai gyakorlat		**2**		**2**			**2**			**1**		**5**
Gondozás és egészségnevelés	**Gondozás és egészségnevelés**	**1**		**1**			**1**			**2**		**2**	
Kommunikáció és viselkedéskultúra	**Kommunikáció**						**1**			**2**		**2**	
Családpedagógiai alapismeretek	**Pedagógiai szociológia**											**4**	
	Mentálhigiéné											**3**	
Szabadidő pedagógia	**Szabadidőszervezés**											**5**	
Összes éves óraszám:		**216**	**72**	**252**	**72**		**216**	**72**		**217**	**31**	**806**	**155**
		288		**324**			**288**			**248**		**961**	

Érettségi utáni kétéves képzés óraszámai

	Tantárgy neve	1/13.		2/14.	
		e	gy	e	gy
Modul megnevezése	Összesen	**26**	**5**	**26**	**5**
	Összesen	**31***		**31***	
Pedagógiai, pszichológiai feladatok	**Pedagógia**	**9**		5	
	Pszichológia	**9**		5	
	Pedagógiai gyakorlat		**5**		**5**
Gondozás és egészségnevelés	**Gondozás és egészségnevelés**	**5**		2	
Kommunikáció és viselkedéskultúra	**Kommunikáció**	**3**		2	
Családpedagógiai alapismeretek	**Pedagógiai szociológia**			4	
	Mentálhigiéné			3	
Szabadidő pedagógia	**Szabadidő-szervezés**			5	

**Szakmai idegen nyelv: 4 óra*

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszáma évfolyamonként éves bontásban

		9.		10.		11.		12.			5/13.		
		e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	össz	e	gy	össz
Pedagógiai, pszichológiai feladatok	**Pedagógia**	**90**	**0**	**108**	**0**	**72**	**0**	**47**	**0**	**317**	**155**	**0**	**155**
	Általános pedagógia	16								16			
	A nevelési folyamat	37								37			
	A nevelés módszerei	37								37	20		20
	A gyermek fő tevékenységformái			36						36	20		20
	A nevelés színterei			36		18				54	36		36

	Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló					54				54	18		18
	Szabadidő-pedagógia			36						36	20		20
	Didaktika							47		47	41		41
	Pszichológia	**90**	**0**	**108**	**0**	**72**	**0**	**47**	**0**	**317**	**155**	**0**	**155**
	Általános pszichológia	60								60	20		20
	Szociálpszichológia					72				72	20		20
	Fejlődéslélektan	30		70						100	36		36
	Személyiséglélektan			38						38	18		18
	Pedagógiai pszichológia							35		35	41		41
	Alkalmazott pszichológia							12		12	20		20
	Pedagógiai gyakorlat	**0**	**72**	**0**	**72**	**0**	**72**	**0**	**31**	**278**	**0**	**155**	**155**
	A gyermek megismerésének lehetőségei		12							12		16	16
	A gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése		20		36		20		10	96		20	20
	Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása		20		18		24		10	82		20	20
	Gyermeki tevékenységekhez kapcsolódó készségek fejlesztése		20		18		28		11	88		20	20
	Családi krízisek megjelenése a köznevelési intézményekben									0		40	40
	Intézményen belüli és kívüli programok									0		39	39
Gondozás és egészségnevelés	**Gondozás és egészségnevelés**	**36**		**36**		**36**		**62**		**170**	**62**		**62**
	Egészségnevelés, egészségvédelem	18		24		24				66	20		20
	Személyi gondozás	18		12		12				42	20		20
	A beteg gyermek ellátása							62		62	22		22

Kommunikáció és viselkedéskultúra	**Kommunikáció**					**36**		**62**		**98**	**62**		**62**
	A kommunikáció folyamata					18				18			
	A kommunikáció zavarai					18				18			
	Kommunikáció a pedagógiai folyamatban							62		62	16		16
	Kommunikáció a családokkal									0	46		46
Családpedagógiai alapismeretek	**Pedagógiai szociológia**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**144**	**0**	**144**
	Családtani alapismeretek									0	46		46
	Krízishelyzetek a családban									0	98		98
	Mentálhigiéné	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**93**	**0**	**93**
	Mentálhigiénés alapismeretek									0	31		31
	Családi mentélhigiéné									0	62		62
Szabadidő pedagógia	**Szabadidő-szervezés**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**155**	**0**	**155**
	Szabadidő-pedagógia									0	62		62
	Játékpedagógia									0	31		31
	Programszervezés									0	62		62

		I/13.		II/14.		
		e	gy	e	gy	össz
Pedagógiai, pszichológiai feladatok	**Pedagógia**	**324**	**0**	**155**	**0**	**479**
	Általános pedagógia	18				18
	A nevelési folyamat	36				36
	A nevelés módszerei	36		20		56
	A gyermek fő tevékenységformái	72		20		92
	A nevelés színterei	54		36		90

	Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló	36		18		54
	Szabadidő-pedagógia	18		20		38
	Didaktika	54		41		95
	Pszichológia	**324**	**0**	**155**	**0**	**479**
	Általános pszichológia	36		20		56
	Szociálpszichológia	36		20		56
	Fejlődéslélektan	72		36		108
	Személyiséglélektan	72		18		90
	Pedagógiai pszichológia	54		41		95
	Alkalmazott pszichológia	54		20		74
	Pedagógiai gyakorlat	**0**	**180**	**0**	**155**	**335**
	A gyermek megismerésének lehetőségei		32		16	48
	A gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése		46		20	66
	Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása		46		20	66
	Gyermeki tevékenységekhez kapcsolódó készségek fejlesztése		56		20	76
	Családi krízisek megjelenése a köznevelési intézményekben				40	40
	Intézményen belüli és kívüli programok				39	39
Gondozás és egészségnevelés	**Gondozás és egészségnevelés**	**180**		**62**		**242**
	Egészségnevelés, egészségvédelem	108				108
	Személyi gondozás	72				72
	A beteg gyermek ellátása			62		62

Kommunikáció és viselkedéskultúra	**Kommunikáció**	**108**		**62**		**170**
	A kommunikáció folyamata	36				36
	A kommunikáció zavarai	36				36
	Kommunikáció a pedagógiai folyamatban	36		16		52
	Kommunikáció a családokkal			46		46
Családpedagógiai alapismeretek	**Pedagógiai szociológia**	**0**	**0**	**144**	**0**	**144**
	Családtani alapismeretek			46		46
	Krízishelyzetek a családban			98		98
	Mentálhigiéné	**0**	**0**	**93**	**0**	**93**
	Mentálhigiénés alapismeretek			31		31
	Családi mentélhigiéné			62		62
Szabadidő pedagógia	**Szabadidő-szervezés**	**0**	**0**	**155**	**0**	**155**
	Szabadidő-pedagógia			62		62
	Játékpedagógia			31		31
	Programszervezés			62		62

4.3.4.2 Pedagógiai munkatárs - Gyógypedagógiai asszisztens szakirány

A szakképesítés azonosító száma: 4 0119 01

Tanulmányi terület: Pedagógia

A képzés heti és éves szakmai óraszámok:

Évfolyam	Heti Óraszám	Éves Óraszám
9. évfolyam	8 óra/hét	288 óra/év
10. évfolyam	9 óra/hét	324 óra/év
Ögy.	-	-
11. évfolyam	8 óra/hét	288 óra/év
Ögy.	-	-
12. évfolyam	8 óra/hét	248 óra/év
5/13. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év

Összesen:	**2109 óra**

	Tantárgy neve	**9.**		**10.**			**11.**			**12.**		**5/13.**	
		e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	e	gy
Modul megnevezése	Összesen	**6**	**2**	**7**	**2**	**0**	**6**	**2**	**0**	**5**	**3**	**23**	**8**
	Összesen	**8**		**9**			**8**			**8**		**31***	
Pedagógiai, pszichológiai feladatok	**Pedagógia**	**2,5**		**3**			**2**			**1,5**		**5**	
	Pszichológia	**2,5**		**3**			**2**			**1,5**		**5**	
	Pedagógiai gyakorlat		**2**		**2**			**2**			**1**		**5**
Általános gyógypedagógia ismeretek	**Gyógypedagógiai alapismeretek**	**1**		**1**			**2**			**2**			
	Gyógypedagógiai gyakorlat										**2**		**3**
Speciális gyógypedagógiai ismeretek	**Gyógypedagógiai pszichológia**											**5**	
	Gyógypedagógiai tantárgy-pedagógiák											**4**	
	Gyógypedagógiai egészségtan											**4**	
Összes éves óraszám:		**216**	**72**	**252**	**72**		**216**	**72**		**217**	**31**	**806**	**155**
		288		**324**			**288**			**248**		**961**	

**Szakmai idegen nyelv: 4 óra*

Érettségi utáni kétéves képzés óraszámai

	Tantárgy neve	1/13.		2/14.	
		e	gy	e	gy
Modul megnevezése	*Összesen*	**24**	**7**	**23**	**8**
	Összesen	**31***		**31***	
Pedagógiai, pszichológiai feladatok	**Pedagógia**	**9**		**5**	
	Pszichológia	**9**		**5**	
	Pedagógiai gyakorlat		**5**		**5**

Általános gyógypedagógia ismeretek	**Gyógypedagógiai alapismeretek**	**6**			
	Gyógypedagógiai gyakorlat		**2**		**3**
Speciális gyógypedagógiai ismeretek	**Gyógypedagógiai pszichológia**			**5**	
	Gyógypedagógiai tantárgy-pedagógiák			**4**	
	Gyógypedagógiai egészségtan			**4**	

**Szakmai idegen nyelv: 4 óra*

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszáma évfolyamonként éves bontásban

		9.		10.		11.		12.			5/13.		
		e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	össz	e	gy	össz
Pedagógiai, pszichológiai feladatok	**Pedagógia**	**90**	**0**	**108**	**0**	**72**	**0**	**47**	**0**	**317**	**155**	**0**	**155**
	Általános pedagógia	16								16			
	A nevelési folyamat	37								37			
	A nevelés módszerei	37								37	20		20
	A gyermek fő tevékenységformái			36						36	20		20
	A nevelés színterei			36		18				54	36		36
	Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló					54				54	18		18
	Szabadidő-pedagógia			36						36	20		20
	Didaktika							47		47	41		41
	Pszichológia	**90**	**0**	**108**	**0**	**72**	**0**	**47**	**0**	**317**	**155**	**0**	**155**
	Általános pszichológia	60								60	20		20
	Szociálpszichológia					72				72	20		20
	Fejlődéslélektan	30		70						100	36		36
	Személyiséglélektan			38						38	18		18
	Pedagógiai pszichológia							35		35	41		41

	Alkalmazott pszichológia							12		12	20		20
	Pedagógiai gyakorlat	**0**	**72**	**0**	**72**	**0**	**72**	**0**	**31**	**278**	**0**	**155**	**155**
	A gyermek megismerésének lehetőségei		12							12		16	16
	A gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése		20		36		20		10	96		20	20
	Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása		20		18		24		10	82		20	20
	Gyermeki tevékenységekhez kapcsolódó készségek fejlesztése		20		18		28		11	88		20	20
	Családi krízisek megjelenése a köznevelési intézményekben									0		40	40
	Intézményen belüli és kívüli programok									0		39	39
Általános gyógypedagógiai ismeretek	**Gyógypedagógiai alapismeretek**	**36**	**0**	**36**	**0**	**72**	**0**	**62**	**0**	**206**	**0**	**0**	**0**
	Bevezetés a gyógypedagógiába	36		36		20		12		104			
	A gyógypedagógia sérülésspecifikus területei					42		40		82			
	Gyógypedagógiai gyakorlat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**62**	**62**	**0**	**93**	**93**
	A sérült gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása								31	31		46	46
	A gondozási tevékenységek sérülésspecifikus kérdései.								31	31		47	47
Speciális gyógypedagógiai ismeretek	**Gyógypedagógiai pszichológia**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**155**	**0**	**155**
	A gyógypedagógiai pszichológia alapjai										78		78
	Sérülésspecifikus gyógypedagógiai pszichológia.										77		77
	Gyógypedagógiai tantárgy-pedagógiák	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**124**	**0**	**124**
	A nevelés, oktatás, fejlesztés speciális kérdései										124		124

	Gyógypedagógiai egészségtan	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**124**	**0**	**124**
	Gyógypedagógiai gondozás										124		124

		I/13.		II/14.		
		e	gy	e	gy	össz
Pedagógiai, pszichológiai feladatok	**Pedagógia**	**324**	**0**	**155**	**0**	**479**
	Általános pedagógia	18				18
	A nevelési folyamat	36				36
	A nevelés módszerei	36		20		56
	A gyermek fő tevékenységformái	72		20		92
	A nevelés színterei	54		36		90
	Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló	36		18		54
	Szabadidő-pedagógia	18		20		38
	Didaktika	54		41		95
	Pszichológia	**324**	**0**	**155**	**0**	**479**
	Általános pszichológia	36		20		56
	Szociálpszichológia	36		20		56
	Fejlődéslélektan	72		36		108
	Személyiséglélektan	72		18		90
	Pedagógiai pszichológia	54		41		95
	Alkalmazott pszichológia	54		20		74
	Pedagógiai gyakorlat	**0**	**180**	**0**	**155**	**335**
	A gyermek megismerésének lehetőségei		32		16	48

	A gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése		46		20	66
	Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása		46		20	66
	Gyermeki tevékenységekhez kapcsolódó készségek fejlesztése		56		20	76
	Családi krízisek megjelenése a köznevelési intézményekben				40	40
	Intézményen belüli és kívüli programok				39	39
Általános gyógypedagógiai ismeretek	**Gyógypedagógiai alapismeretek**	**216**	**0**	**0**	**0**	**216**
	Bevezetés a gyógypedagógiába	108				108
	A gyógypedagógia sérülésspecifikus területei	108				108
	Gyógypedagógiai gyakorlat	**0**	**72**	**0**	**93**	**165**
	A sérült gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása		36		46	82
	A gondozási tevékenységek sérülésspecifikus kérdései.		36		47	83
Speciális gyógypedagógiai ismeretek	**Gyógypedagógiai pszichológia**	**0**	**0**	**155**	**0**	**155**
	A gyógypedagógiai pszichológia alapjai			78		78
	Sérülésspecifikus gyógypedagógiai pszichológia.			77		77
	Gyógypedagógiai tantárgy-pedagógiák	**0**	**0**	**124**	**0**	**124**
	A nevelés, oktatás, fejlesztés speciális kérdései			124		124
	Gyógypedagógiai egészségtan	**0**	**0**	**124**	**0**	**124**
	Gyógypedagógiai gondozás			124		124

4.3.5 Az iskolarendszerű felnőttképzés óraszámai

4.3.5.1 Felnőttképzés szakmai oktatás keretében

4.3.5.1.1 Vegyész technikus képzés a 2020-2021-es tanévtől

A szakma szakmairányai: Termelési folyamatirányító

Esti képzés elméleti és gyakorlati óraszáma			
Vegyész technikus 5 0711 24 08			
13. évfolyam	**Elm.**	**Gyak.**	**Éves óraszám**
Munkavállalói ismeretek	**0,5**		**18**
Műszaki és digitális alapok	**0,5**		**18**
Vegyipari alapozó gyakorlat		**3**	**108**
Általános kémia	**1,5**		**54**
Szervetlen és szerves kémia	**2**		**72**
Biotechnológia	**0,5**		**18**
Vegyipari műszaki feladatok	**2**		**72**
Analitika gyakorlat		**3**	**108**
Szerves preparatív gyakorlat		**3**	**108**
Összesen/hét	**7**	**9**	
13. évfolyam összesen:	**252**	**324**	**576**
14. évfolyam			
Munkavállalói idegen nyelv	**0,5**		**15,5**
Vegyipari műszaki feladatok	**1**		**31**
Alkalmazott kémia	**1,5**		**46,5**
Analitikai szabványvizsgálatok		**2**	**62**
Műszeres analitika gyakorlat		**4**	**124**
Technológiai folyamatok és minőségbiztosításuk	**2**		**62**
Környezet- és munkavédelem a vegyiparban	**0,5**		**15,5**
Vegyipari műveletek és irányításuk	**1,5**		**46,5**
Vegyipari műveletek és irányításuk gyakorlat		**3**	**93**
Összesen/hét:	**7**	**9**	

14. évfolyam összesen:	**217**	**279**	**496**

4.3.5.2 Az iskolarendszerű felnőttképzés 1 éves időtartammal

Vegyész technikus 5 0711 24 08

A szakma szakmairánya: Termelési folyamatirányító

Tanulási terület	**Félév**	**I.félév**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óra-szám**	**Heti óraszám**
Munkavál-lalói isme-retek	**Munkavállalói ismeretek**	**16**	**1**
	Álláskeresés	4	
	Munkajogi alapismeretek	4	
	Munkaviszony létesítése	4	
	Munkanélküliség	4	
Vegyipari ágazati alapozás	**Műszaki és digitális alapok**	**32**	**2**
	Ipari anyagok jellemzői, felhasználásuk, azonosítá-suk és kiválasztásuk	5	
	Műszaki dokumentációk tartalma, felépí-tése, elem-zése	9	
	Vegyipari berendezéspark jellemző készü-lékei, szerkezeti elemeik	9	
	Anyagmozgatás vegyipari berendezések között	9	
	Vegyipari alapozó gyakorlat	**192**	**12**
	A laboratóriumi munka általános szabályai	12	
	A kémiai jelölésrendszer	12	
	Fizikai jellemzők és mérésük	51	
	Laboratóriumi műveletek és alkalmazásuk	51	
	Kémiai anyagok elemzése	44	
	Kémia az iparban	11	
	Műszerismeret és dokumentáció	11	
Kémiai technológiai alapok	**Általános kémia**	**64**	**4**
	Részecskék, kölcsönhatások, halmazok (+4)	8	
	Oldatok és elegyek (+4)	8	
	Kémiai reakciók (+4)	11	
	Homogén többkomponensű rendszerek (+4)	10	
	Kémiai egyensúlyok (+4)	16	
	Elektrokémia (+16)	11	
	Szervetlen és szerves kémia	**96**	**6**
	Nemfémes elemek és vegyületeik jellemzői (+10)	20	
	Tulajdonságokkal és összetétellel kapcsolatos fel-adatok – szervetlen kémia	7	
	Fémek és vegyületeik jellemzői (+5)	18	
	Szénhidrogének alkalmazása (+9)	16	
	Oxigéntartalmú szerves vegyületek alkalmazása	11	

	Nitrogéntartalmú szerves vegyületek alkalmazása (+10)	9	
	Tulajdonságokkal és összetétellel kapcsolatos feladatok – szerves kémia (+2)	9	
	Projektfeladat	6	
	Biotechnológia	**16**	**1**
	Biológiai rendszerezés (+1)	7	
	A biotechnológia és alkalmazási területei (+1)	6	
	Projektfeladat	3	
	Vegyipari műszaki feladatok	**64**	**4**
	Folyadék- és gázszállító berendezések	24	
	Szilárd anyagok szállítása	11	
	Az anyagszállítás, raktározás, áruforgalom dokumentációja	8	
	Vegyipari alapműveletek folyadékokkal, gázokkal és szilárd anyagokkal	21	
Kémiai anyagok előállítása és összetételének minőség-ellenőrzése	**Analitika gyakorlat**	**96**	**6**
	Bevezetés az analitikai laboratóriumi munkába	11	
	Laboratóriumi mérések előkészítése	11	
	Vizsgálatok elvégzése klasszikus analitikai módszerekkel	58	
	Mérési dokumentáció	6	
	Projektfeladat	10	
	Szerves preparatív gyakorlat	**64**	**2**
	Bevezetés a szerves laboratóriumi munkába	6	
	Szerves laboratóriumi gyakorlatok előkészítése	14	
	Szerves preparátumok előállítása	31	
	Dokumentáció készítése	7	
	Projektfeladat	6	
	Összesen:	**640**	**40**

Tanulási terület	**Félév**	**II. félév**	
	Tantárgy neve/ témakörök	**Óra-szám**	**Heti óraszám**
Munkavállalói idegen nyelv	**Munkavállalói idegen nyelv**	**30**	**2**
	Az álláskeresés lépései	5	
	Önéletrajz és motivációs levél	11	
	Small Talk-általános társalgás	7	
	Állásinterjú	7	
Kémiai technológiai alapok	**Vegyipari műszaki feladatok**	**60**	**4**
	A hőátadás alapjai, az ipari hőcsere jellemzői, típusai	12	60
	A hőátadás folyamatának jellemzői és vizsgálata, forralás és kondenzáció	22	
	Ipari hűtéstechnika	9	
	Projektfeladat	17	

	Alkalmazott kémia	**45**	**3**
	A mindennapok és a környezet kémiája (+16)	17	45
	A szervetlen és a szerves kémia alkalmazása a műszaki gyakorlatban +10	10	
	Fizikai kémiai ismeretek a műszaki gyakorlatban (+16)	15	
	Projektfeladat	3	
Kémiai anyagok előállítása és összetételének minőség-ellenőrzése	**Analitikai szabványvizsgálatok (gy)**	**75**	**5**
	Bevezetés a laboratóriumi munkába	2	75
	Vegyipari termékek hatóanyagtartalmának meghatározása	21	
	Környezeti analitikai vizsgálatok	21	
	Fizikai és kémiai tulajdonság mérése műszeres vizsgálatokkal	21	
	Mérések dokumentálása	5	
	Projektfeladat	5	
	Műszeres analitika gyakorlat	**120**	**8**
	Bevezetés a műszeres analitikai laboratóriumi munkába	3	120
	Mintavételezés, mintaelőkészítés	11	
	Spektrofotometriás mérések	33	
	Elektroanalitikai mérések	33	
	Kromatográfiás mérések	30	
	Mérési adatok rögzítése, dokumentálása, eredmények grafikus ábrázolása	4	
	Projektfeladat	6	
Termelés, üzemeltetés, logisztika	**Technológiai folyamatok és minőségbiztosításuk**	**60**	**4**
	Kémiai technológiák és jellemzői	2	60
	Üzemek energia- és vízellátása	4	
	Szervetlen vegyipar	14	
	Szerves vegyipar	11	
	Műanyagipar	8	
	Gyógyszeripar	6	
	Elemző és számítási feladatok	7	
	Minőségbiztosítás	5	
	Projektfeladat	3	
	Környezet- és munkavédelem a vegyiparban	**30**	**2**
	Munkavédelem	9	30
	Biztonságtechnika	5	
	Tűzvédelem	2	
	Környezetvédelem	7	
	Hulladékgazdálkodás	2	
	Projektfeladat	5	
	Vegyipari műveletek és irányításuk	**60**	**4**
	A vegyi üzem felépítése, jellemző berendezései és biztonságtechnikája (+4)	6	60

	Ipari folyamatirányítás, korszerű folyamatirányító rendszerek (+12)	13	
	Mechanikus anyagelválasztási műveletek (+10)	10	
	Anyagátadási műveletek (+30)	20	
	Vegyipari reaktorok (+4)	5	
	Vegyipari végtermékek kiszerelése (+1)	3	
	Projektfeladat (+1)	3	
	Vegyipari műveletek és irányításuk gyakorlat	**120**	**8**
	A vegyi üzem berendezéseinek azonosítása és biztonságtechnikája	12	
	Vegyipari kiszolgáló rendszerek működtetése	23	
	Folyadék- és gázhalmazállapotú anyagokkal végzett műveletek	23	
	Hőátadási feladatok, vegyipari reaktorok működtetése	16	120
	Anyagátadási feladatok	16	
	Folyamatellenőrzéssel és folyamatirányítással kapcsolatos feladatok	15	
	A képzőhely speciális termelőberendezéseinek kezelési feladatai	9	
	Projektfeladat	6	
	Összesen:	**600**	**40**

Számonkérés, értékelés

Az iskolai munkát az otthoni felkészülés, házi feladat és projekt munka egészíti ki. A képzés során év közben legalább két alkalommal írásbeli számonkérés van, amelyet félévi és év végi írásbeli vagy szóbeli számonkérés egészít ki. A tanuló eredményeiről bizonyítványt kap, amely feltétele a szakmai vizsgára történő jelentkezésnek.

4.3.6 Szakmai vizsga

4.3.6.1 Szakmai vizsga technikumban

Szakma megszerzésére irányuló szakmai vizsgát, illetve szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítés megszerzésére irányuló képesítő vizsgát a nemzeti akkreditálásról szóló törvény szerinti akkreditáló szerv által személytanúsító szervezetként akkreditált vizsgaközpont szervezhet (2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről 14.§).

A szakképző intézmény a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel részt vevő tanuló kérésére a szakmai vizsga előtt – a szakmai vizsgára való felkészülés céljából – egy alkalommal legalább öt munkanap egybefüggő felkészítést szervez (12/2020. (II.7)

KR. 46/A.§). A felkészítésre a május-júniusi vizsgaidőszak interaktív vizsga időpontja előtt kerülhet sor.

4.3.6.2 Képesítő vizsga szakgimnáziumban 2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben

A képesítő vizsga lebonyolítása a mindenkori aktuális jogszabálynak megfelelően kerül lebonyolításra.

4.3.7 Sajátos nevelési igényű vizsgázó

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló és a sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személy szakmai vizsgájára vonatkozó előírásokat a 12/2020. (II.7) Kormány rendelet XXXVI. Fejezete tartalmazza.

4.3.8 Szakmai gyakorlat képzési helyeinek és formáinak bemutatása

Az iskolai rendszerű szakképzésben a gyakorlati képzés a szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati képzésből és a szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő szakmai gyakorlati képzésből áll.

Az intézményben a szakmai gyakorlati oktatást számítógéptermek, villamos mérő- és szaktermek, vegyész laboratóriumok, műveleti laboratórium és tanműhelyek biztosítják.

Intézményünk az alábbi szakmai gyakorlati termekkel rendelkezik:

Vegyész technikus

1 Műveletei laboratórium
2 Analitikai laboratórium
3 Analitikai laboratórium
4 Kémiai laboratórium (mérlegszoba)
5 Műszeres laboratórium

Elektronikai technikus

1 156-os terem
2 158-as terem
3 159-es terem
4 160-as terem
5 vasipari műhely

Informatikai rendszerüzemeltető

1 161-es terem
2 163-es terem
3 258-as terem
4 263-as terem
5 265-ős terem

Pénzügyi-számviteli ügyintéző

1 taniroda
2 261-es terem

Pedagógiai és családsegítő munkatárs

1 Csoportszoba (213-as terem)

A technikumi tanulók részére a programkövetelményekben előírt egybefüggő gyakorlat teljesítése kötelező.

A szakmai gyakorlati órák időtartama az intézményben 45 perc. A gyakorlati képzés előírt óraszáma az óratervekben került meghatározásra.

4.3.9 Gyakorlati képzés foglalkozásain való részvétel

A gyakorlati képzés foglalkozásain való részvétel kötelező.

Ha a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek a szorgalmi időszakban teljesítendő szakirányú oktatásról való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes szakirányú oktatási idő húsz százalékát, a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.

Ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlatról való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja a szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlat foglalkozásainak húsz százalékát, a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy az évfolyam követelményeit nem teljesítette és magasabb évfolyamba nem léphet. Az igazolatlan mulasztás nem haladhatja meg a szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlat foglalkozásainak öt százalékát. Az igazolatlan mulasztást a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy pótolni köteles. Ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy mulasztása az e bekezdésben meghatározott mértéket eléri, és a mulasztását a következő tanév megkezdéséig pótolja, magasabb évfolyamba léphet (12/2020 KR 227. § (1)).

A tanuló a megismételt évfolyamon akkor is köteles teljesíteni az egybefüggő gyakorlatot, ha azt korábban már teljesítette (12/2020 KR 228. § (1)).

Egybefüggő (összefüggő) szakmai gyakorlat a tanév befejezését követően kerül megszervezésre, a programtantervben (szakmai és vizsgakövetelményekben) kiadott kötelező időtartamban.

A tanuló a gyakorlati képzés keretében csak a gyakorlati képzés programtantervében meghatározott feladatot lát el, egészséges, biztonságos körülmények között.

Fiatalkorú tanuló esetében a gyakorlati képzési idő a napi *hét órát*, nagykorú tanuló esetében pedig a *napi nyolc órát* nem haladhatja meg.

4.3.10 Előzetes tanulmányok beszámításának szabályai

A szakképesítésre történő felkészítéskor, szakképző évfolyamon a tanuló előzetes szakirányú szakmai képesítése és szakirányú szakképesítése, szakképző iskolában és a felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányai a követelmények teljesítésébe beszámítható. Az előzetes tanulmányokat igazoló dokumentumok bemutatása mellett az iskola igazgatójához benyújtott kérelem alapján az iskola igazgatója határoz a beszámítás mértékéről és annak tartalmáról az alábbiak szerint:

- Középiskolai bizonyítvány, modulzáró vizsga, vagy egyetemi leckekönyv alapján a szakképesítésre előírt, megegyező tartalmú követelmények teljesítésébe a már eredményesen tanult legalább elégséges osztályzattal teljesített tantárgy vagy tantárgyak beszámíthatók, így a tanuló mentesülhet az adott tantárgy vagy tantárgyak tanulása alól.
- Ha a kérelmező előzetes tanulmányaival az első szakképzési évfolyam követelményeit teljesítette, akkor tanulmányait a magasabb évfolyamon kezdheti meg az intézményben.
- Ha a kérelmező előzetes tanulmányaival az első szakképzési évfolyam követelményeit csak részben teljesítette, akkor ahhoz, hogy tanulmányait a magasabb évfolyamon kezdje meg, különbözeti vizsgát kell tennie. Különbözeti vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni.
- A szakmai gyakorlati képzés idejébe a szakképzés megkezdése előtt munkaviszonyban (vállalkozói jogviszonyban, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban) eltöltött szakirányú gyakorlati idő a szakképző iskola vezetőjének egyedi döntése alapján beszámítható.
- A fentiek teljesülése esetén a tanulmányi követelmények az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesíthetők (SzT.62.§).

Az átvételről minden esetben az igazgató dönt a leendő osztályfőnök, esetenként az illetékes szaktanárok véleményének kikérésével. Az átlépéshez szükséges különbözeti vagy osztályozó

vizsga kiírása (időpont, tantárgyak, tartalmak) is az igazgató feladata, de ezt a hatáskörét átadhatja szakmai helyettesének.

Az osztályozó és különbözeti vizsgával kapcsolatos szabályokat a tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata tartalmazza.

4.3.11 Értékelés speciális szakképzési szabályai

Amennyiben a tanuló az adott tanév második félévében csak elégtelen osztályzatokkal rendelkezik a kerettantervben meghatározott tantárgyakból, ezáltal nem teljesíti az előírt követelményeket, ezért év végi teljesítménye elégtelen osztályzattal értékelhető. Ez esetben a tanuló az adott tantárgyból javító vizsgát tehet.

4.3.12 Mellékletek

Technikumi ágazati képzés programtantervei a 2020-2021. tanévtől

Az Elektronika és elektrotechnika ágazathoz tartozó 5 0714 04 03 Elektronikai technikus szakmához: https://api.ikk.hu/v1/media/documents/7134?filename=Elektronikai-technikus-2020.06.22.-v1.pdf

Gazdálkodás és menedzsment ágazathoz tartozó 5 0411 09 01 Pénzügyi-számviteli ügyintéző szakmához: https://api.ikk.hu/v1/media/documents/7322?filename=P%C3%A9nz%C3%BCgyi-sz%C3%A1mviteli-%C3%BCgyint%C3%A9z%C5%91-2020.06.22.-v1.pdf

Informatika és távközlés ágazathoz tartozó 5 0612 12 02 Informatikai rendszer- és alkalmazásüzemeltető technikus szakmához: https://api.ikk.hu/v1/media/documents/7103?filename=Informatikai-rendszer-%C3%A9s-alkalmaz%C3%A1s-%C3%BCzemeltet%C5%91-technikus-2020.07.15.-v1.pdf

Vegyipar ágazathoz tartozó 5 0711 24 08 Vegyész technikus szakmához: https://api.ikk.hu/v1/media/documents/7046?filename=Vegy%C3%A9sz-technikus-2020.07.30.-v1.pdf

Sport ágazathoz tartozó 5 1014 20 02 Sportedző (a sportág megjelölésével) – sportszervező szakmához: https://api.ikk.hu/v1/media/documents/7260?filename=Sportedz%C5%91-(a-sport%C3%A1g-megjel%C3%B6l%C3%A9s%C3%A9vel)-sportszervez%C5%91-2020.07.30.-v1.pdf

Sport ágazathoz tartozó 5 1014 20 01 Fitness-wellness instruktor szakmához: https://api.ikk.hu/v1/media/documents/7263?filename=Fitness-wellness-instruktor-2020.07.30.-v1.pdf

Oktatás ágazathoz tartozó 5 0188 25 01 Oktatási szakasszisztens szakmához: https://api.ikk.hu/v1/media/documents/7419?filename=Oktat%C3%A1si-szakasszisztens-2022.07.22.-v2.pdf

Szakgimnáziumi képzés kerettantervei a 2020-2021. tanévtől

Kerettanterv a 4 0119 01szakképesítés azonosító számú Pedagógiai munkatárs szakképesítéshez Pedagógiai asszisztens szakirányhoz: https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/szakgimn_9_12/4_0119_01_Pedagogiai_munkatars_Pedagogiai_asszisztens_kttv.docx

Kerettanterv a 4 0119 01szakképesítés azonosító számú Pedagógiai munkatárs szakképesítéshez Gyógypedagógiai asszisztens szakirányhoz: https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/szakgimn_9_12/4_0119_01_Pedagogiai_munkatars__Gyogypedagogiai_asszisztens_kttv.docx

Szakmai kerettantervek kifutó rendszerben

A **2018. szeptember 01-től hatályos** szakképzési kerettantervek elérhetők a https://www.nive.hu oldalon a https://www.nive.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=933#table3 címen.

4.4 A DIÁKOTTHON NEVELÉSI PROGRAMJA

4.4.1 Bevezetés

4.4.1.1 Kollégiumi feladatellátás az intézményi struktúrában

Intézményünk, az Irinyi János Református Oktatási Központ- Óvoda, Általános Iskola, Technikum, Szakgimnázium és Diákotthon, többcélú – közös igazgatású – közoktatási intézmény, amelyben óvoda, általános iskola, technikum, szakgimnázium és diákotthon működik.

Feladat ellátás helye	Címe	Férőhelyek (alapító okiratban meghatározott száma)
Irinyi János Református Oktatási Központ (Technikum, Szakgimnázium és Diákotthon)	3700 Kazincbarcika, Lini István tér 1-2.	80 fő

4.4.1.2 A kollégiumi pedagógiai program készítése során felhasznált jogszabályok

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.) 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet az Nkt. végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- Az emberi erőforrások minisztere 59/2013. (VIII. 9.) EMMI rendelete a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

4.4.2 A kollégium nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

A kollégium a köznevelési rendszer szakmailag önálló intézménye. Alapfeladata, hogy biztosítsa a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek lakóhelyén nincs lehetőség a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való jog érvényesítésére, illetve akiknek a családja nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket.

A kollégium kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata, hogy fenntartsa a társadalmi mobilitást: esélyeket teremtsen, biztosítsa a hozzáférést a jó minőségű tudáshoz, segítse a szociális, kulturális hátrányok leküzdését, a társadalmi integráció folyamatát Fontos szerepe van az egész életen át tartó tanulás megalapozásában, a tanuláshoz szükséges készségek és képességek, a NAT-ban meghatározott kulcskompetenciák erősítésében, a tehetség felismerésében és fejlesztésében, a tanulók felzárkózásának segítésében.

A kollégium a tevékenysége során megteremti a feltételeket az iskolai tanulmányok sikeres folytatásához, kiegészíti a családi és iskolai nevelést és oktatást, egyúttal szociális ellátást, biztonságot, valamint érzelmi védettséget is nyújt.

A kollégium – megfelelő pedagógiai környezet biztosításával – elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, a diákok önszerveződése során kialakuló közösségekben az együttélés, az együttműködés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, gyakorlását; ezzel a kollégium hatékony támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

A kollégium a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul a NAT I. 1. pontjában, a nevelési-oktatási rendszer egészére kitűzött célok megvalósulásához, a meghatározott feladatok megoldásához, az ott megfogalmazott értékek alapján.

A kollégiumi nevelés célja legfőképp a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.
A kollégium – céljai elérése érdekében – diákközpontú, az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki, melynek főbb alapelvei:

a. az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
b. demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
c. a tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség;

d. szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;
e. az alapvető erkölcsi normák érvényesítése;
f. az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele;
g. építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységére, önszerveződő képességére;
h. az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása;
i. a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés;
j. a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése;
k. a nemzetiségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása.

A kollégiumi nevelést és oktatást nemcsak a közneveléshez tartozó feladatok ellátásának tekintjük, hanem a szülői felügyelet körébe tartozó nevelő tevékenységben való aktív részvételnek is. Kiemelt figyelmet fordítunk tanulóink testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésére.

Olyan kollégiumot szeretnénk:

ahová *hazamegy* a tanuló az iskola után,

amely magában hordozza a jó család ismertetőjegyeit,

ahol a nevelő szigorúan követel, és következetessége szeretettel párosul,

amely igyekszik többlet lehetőséget nyújtani a tudás gyarapításához,

amely érdekes lakóhely tele tudás-, képességfejlesztési alkalmakkal, kapcsolatteremtési lehetőségekkel,

amelynek, mint helyi társadalomnak a működése során – átélve, észrevétlenül – sajátítják el a diákok az érdekkifejezés, ütköztetés és érvényesítés demokratikus technikáit, a demokrácia alapértékeit,

amely nemcsak a ma társadalmi minimumnak tekintett végzettséghez segít eljuttatni el a fiatalokat, hanem annál magasabb szintre is.

A tanulóink iránt érzett felelősség jegyében kiemelt céljaink közé tartozik:

A kollégista személyiségének fejlesztése, adottságaik, képességeik kibontakoztatása, optimális szintre emelése, műveltségük gyarapítása, önművelésre való igény kialakítás.

Olyan erkölcsös, becsületes, jellemes, erős akaratú, önmagukkal és másokkal szemben igényes, önismerettel rendelkező, öntudatos, saját érdekeit, életprogramját megteremteni,

érvényesíteni tudó, mások értékeivel és érdekeivel toleráns, egyéni és közösségi sikerességre törekvő, minden helyzetben viselkedni tudó, hazáját szerető magyar állampolgárok nevelése, akik az értékrendszerben meghatározott értékeket tisztelik, elfogadják, magukénak tekintik.

A kollégista segítése a reális életpálya választásában, az arra való felkészülésben.

A kollégiumi csoportok, közösségek spontán alakulásának, fejlődésének elősegítése, kialakítása, fejlesztése.

A kollégista felkészítése a közösséggel való pozitív viszony, a harmonikus társas kapcsolatok, az együttműködés és a társadalmi aktivitás kialakítására.

A demokrácia működésének szabályaival, az érdekeltségek, az érdekütköztetések alkalmazásával, az önkormányzó képesség kialakításával, a felelős döntési helyzetekbe hozással a növendékek felkészítése a társadalmi élet gyakorlatára,

A nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás.

A kollégium - a szülővel és az iskolával együttműködve - hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be tanulmányait választott iskolájában.

A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket:

a. elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat;
b. képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására;
c. sokoldalú képzettsége, műveltsége párosul az új ismeretek befogadásának és a folyamatos megújulásnak a képességével;
d. kialakul reális társadalomképe;
e. rendelkezik az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel;
f. tudása versenyképes, önértékelő képességére, szakmai felkészültségére alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra;
g. képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és továbbépítésére;

h. másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi;
i. ismeri nemzetünk, nemzetiségeink kulturális, történelmi hagyományait.

A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe veendő, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.

A kollégiumi nevelés feladatai

A kollégium, a kollégiumi jogviszony fennállása alatt biztosítja diákjai számára azok iskolai tanulmányai folytatásához szükséges kollégiumi feltételeket.

A kollégiumi nevelés feladata különösen:

1. ***A tanulás tanítása***

A kollégiumi nevelés feladata a diákok egyéni fejlődésének elősegítése, a hátránnyal küzdők felzárkóztatása, a gyermekek tehetségének kibontakoztatása. Ennek érdekében a kollégium lehetőséget biztosít az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztésére, valamint arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Ezzel fejleszti a kreativitást, erősíti a tanulási motívumokat, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát. Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az információkeresés különböző formáit a kollégiumi könyvtárban az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető útjain keresztül. Törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására. Segíti a mindennapi feladatokra történő felkészülést. A kollégiumnak gondot kell fordítania arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény ébredjen a tanulókban, mindennapi életük részévé váljon a tanulás. A tanulás tanítása, az ismeretszerzést elősegítő beállítódások kialakítása hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

2. ***Az erkölcsi nevelés***

A kollégium feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Az erkölcsi

nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira. A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi nevelőtanárok példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

3. *Nemzeti öntudat, hazafias nevelés*

A kollégium, az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve segítse elő a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományaink megismerését. A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. A nevelés révén alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját

4. *Állampolgárságra, demokráciára nevelés*

A kollégiumi nevelés elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. Ezzel is erősíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A kollégium megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a kollégiumi diák-önkormányzati rendszer.

5. *Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése*

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati

alapjai. Kiemelt feladat a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása; elő kell segíteni a kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését; hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

6. *A családi életre nevelés*

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kollégium kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. Ez segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. A kollégiumnak foglalkoznia kell a NAT-ban meghatározott szexuális nevelés kérdéseivel is.

7. *A testi és lelki egészségre nevelés*

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégium ösztönözze a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz-kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete járuljon hozzá az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához. Fontos, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

8. *Felelősségvállalás másokért, önkéntesség*

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulókban úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

9. *Fenntarthatóság, környezettudatosság*

A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A kollégiumi nevelés során fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

10. *Pályaorientáció*

A kollégiumnak – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) kell biztosítania, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítéssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. A kollégium – a kollégium pedagógiai munkájával kapcsolatban álló iskolákkal együttműködve – valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

11. *Gazdasági és pénzügyi nevelés*

A kollégiumnak, mint bentlakásos köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan segíteni kell, hogy a tanulóik felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. A kollégium a diák-önkormányzati tevékenység működtetésén keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

12. ***Médiatudatosságra nevelés***

Fontos, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során az értelmező, kritikai beállítódás kialakításának nagy jelentősége van. A diákokkal ismertetni kell a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját.

Intézményünk társadalompolitikai szempontból megfelelő közösségi környezet megteremtésével biztosítja a teljes ember nevelését, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók tehetséggondozását egyéni fejlesztésekkel, személyre szabottan támogatja valamennyi tanuló esetében.

A csoportok önszerveződésének előmozdításával, a diákönkormányzat tevékenységének támogatásával a társadalmi, közösségi, közéleti szerepekre készít fel. A felsőoktatási tanulmányokra történő magas szintű, komplex felkészítéssel megalapozza az értelmiségi feladatokra való alkalmasságot.

A társadalmi problémák iránti érzékenység elmélyítése és az azokra válaszoló cselekvő szolidaritás (hátrányos helyzetű tanulótársak) működése a kollégium mindennapi gyakorlata. Könyvtára és számítógépes terme, valamint a tematikus kollégiumi foglalkozások biztosítják diákjai számára a korszerű információkeresési ismeretek elsajátítását és alkalmazását. Kül- és beltéri sportlehetőségek biztosítása, rendszeres művészeti kiállítások megtekintése és tudományos előadások szervezett látogatása egészíti ki, teszi teljessé nevelési rendszerét.

4.4.3 A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

4.4.3.1 A tanulók életrendje szervezésének pedagógiai elvei

A kollégium – belső életének szabályozása során – biztosítja a diákok optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, beleértve a rendszeres és egészséges étkezést, a tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást. Figyelembe veszi a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi hagyományokat, szokásokat is. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezi, hogy az egyes tevékenységek belső arányai – a jogszabályi keretek között – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak.

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet szánunk a kollégium diákönkormányzatának. A kollégiumnak biztosítani kell, hogy a diákok választott tisztségviselőik révén részt

vehessenek a tanulóközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében.

A kollégium életrendje igazodik az iskola működéséhez, figyelembe veszi a tanulás elsődlegességét, emellett megteremti a kereteket a pihenésre, szórakozásra és művelődésre is. Az életrend rugalmas, figyelembe veszi a tanulók szokásait és igényeit. Az életkori, biológiai fejlődés figyelembevételével biztosítja a meghatározott idejű zavartalan pihenés, alvás feltételeit.

Az életrend kialakításánál (a házirend, tevékenységek, programok szervezésénél) figyelembe kell venni:

a kötelező és a szabadon választható foglalkozásokon való részvétel összhangját,
az egyéni és életkori sajátosságokat,
a diákok öntevékeny és önszervező képességét,
az iskolával való együttműködés lehetőségének biztosítását.

A kollégium biztosítja itt tartózkodásuk teljes ideje alatt a tanulók folyamatos pedagógiai felügyeletét.

A kollégiumba felvételt nyert tanulók kollégiumi csoportba kerülnek. A kollégiumi csoport az Nkt. 4. § 23. pontja szerint a kollégiumi tanulókból egy nevelési évre kialakított pedagógus (csoportvezető nevelőtanár) által irányított állandó tanulóközösség.

A kollégiumi neveléshez és oktatáshoz, a szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozáshoz foglalkozási csoport szervezhető. A foglalkozási csoport legalább öt tanulóból álló, pedagógus vagy a kollégium vezetője által megbízott személy által irányított tanulóközösség;

A kollégium – igazodva a köznevelési törvény rendelkezéseihez - a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket – annak céljától, jellegétől függően – kollégiumi programok, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi.

A kollégista tanulók az iskolai elfoglaltságokon kívüli időt a kollégiumban töltik. Az itt eltöltött idő öt részre tagolódik:

1. Tanulás (iskolai felkészülés, felzárkóztatás, tehetséggondozás).
2. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások.
3. Szabadidős programok, tevékenységek (szakkörök, rendezvények, versenyek, játékok, sportolás, olvasás, tévénézés, internethasználat, társas kapcsolatok stb.).
4. Napi teendők, környezet rendben tartása (tisztálkodás, étkezés, takarítás, rendrakás stb.).
5. Pihenés.

A szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások és rendezvények időpontját úgy határozzuk meg, hogy az ne zavarja az egyéni tanulási időt és a kötelező foglalkozások rendjét, ugyanakkor biztosítson megfelelő lehetőséget a szabadban való tartózkodásra, kimenőre, szabadidőre.

4.4.3.2 Kollégiumi foglalkozások órakerete

A kollégium – a nevelési és oktatási feladatainak teljesítéséhez az Nkt. 28. § (1) bekezdésében meghatározott időkeret (kollégiumi csoportonként heti 24 óra) terhére – a tanulók részére kollégiumi foglalkozásokat szervez.

Foglalkozás típusa	Fajtái	Helye
a) Felkészítő foglalkozás egyéni és csoportos (kollégiumi csoportonként heti 13 óra)	Rendszeres iskolai felkészülést biztosító	Tanulószobai szilencium Egyéni és csoportos foglalkozások
	Tehetség-kibontakoztató	Felvételit, nyelvvizsgát, versenyfelkészülést segítő foglalkozások
	Felzárkóztató	Tantárgyi korrepetálás
	Tematikus csoportfoglalkozás	
b) Csoportvezetői foglalkozás (kollégiumi csoportonként heti 1 óra) A kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások	Közösségi foglalkozás a kollégiumi csoportok számára	Csoportfoglalkozás (a csoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése)
	Diákönkormányzati tevékenység	Diáktanács megbeszélései, rendezvények szervezése, lebonyolítása
	Diákfórumok	Kollégiumi gyűlés, kisebb közösségek szerinti megbeszélések
c) Szabadidő eltöltését szolgáló csoportos foglalkozás, tevékenység. A diákok érdeklődésének megfelelően és a szakember ellátottságtól függően biztosítjuk a különböző foglalkozások működéséhez a szükséges feltételeket (vezető, helyiség, anyagellátás stb.)	Foglalkozások	Szakkörök, szakmai, művészeti foglalkozások stb.
	Sportkörök	Labdarúgás, kondi, sport- és játék, aeobik stb.
	Rendezvények	Előadások, ünnepségek, kollégiumi rendezvények az éves eseményterv szerint.
	Versenyek, vetélkedők	Műveltségi, szakmai, sport stb.
d) A tanulókkal való törődést és gondoskodást biztosító egyéni foglalkozás	Egyéni vagy kiscsoportos foglalkozás	Segítő beszélgetések, ifjúságvédelem, életvezetési, pályaválasztási tanácsadás stb.

A tanuló heti tizenhárom órában köteles részt venni az *a)* pontban, heti egy órában a *b)* pontban meghatározott foglalkozásokon. A tanuló a kollégium által biztosított lehetőségek közül szabadon választott, további heti egy foglalkozáson köteles részt venni. Az a) pontban meghatározott foglalkozások látogatása alól a tanuló – a kollégium házirendjében meghatározott elvek szerint, részben vagy egészben, kivéve az ebben a keretben szervezett tematikus csoportfoglalkozásokat – felmentést kaphat.

A kollégiumi foglalkozásokat a pedagógiai programnak megfelelő éves tanulói foglalkozási terv alapján kell megszervezni. Az éves tanulói foglalkozási terv kollégiumi csoportonként tartalmazza a kötelező foglalkozásokat, továbbá a kollégium egészére az előre tervezhető szabadon választható foglalkozásokat.

A kollégiumnak – az éves tanulói foglalkozási terv elkészítéséhez – minden tanév első hetében fel kell mérnie, hogy hány tanuló és milyen szabadon választható foglalkozáson kíván a tanévben részt venni.

Az éves tanulói foglalkozási tervet a kollégium vezetője készíti elő, és a nevelőtestület fogadja el, a kötelező foglalkozásokra vonatkozóan a tanév megkezdéséig, a szabadon választható foglalkozásokra vonatkozóan legkésőbb az adott tanév szeptember 30-ig. Az éves tanulói foglalkozási tervet – az elfogadást követő három munkanapon belül – a helyben szokásos módon közzé kell tenni. A tanulók a közzétételtől számított hét munkanapon belül jelenthetik be írásban a kollégium vezetőjének, hogy melyik szabadon választható foglalkozáson kívánnak részt venni.

4.4.3.3 A tanulás szervezésének pedagógiai elvei

A tanulás minden kollégista alapvető kötelessége. A zavartalan tanulás feltételeit a kollégium biztosítja.

A tanulószobai foglalkozások szervezésénél figyelembe kell venni:

- iskolatípust,
- tanulók egyéni szokásait,
- a tanulók elért eredményeit.

A tanulóval szembeni elvárás meghatározásakor hangsúlyt kell kapnia:

a képességnek,

a szorgalomnak,

az elért eredménynek.

A tanulószobai foglalkozások szervezésénél lehetőséget kell biztosítani a zavartalan egyéni tanulásra is, amennyiben az pedagógiai szempontok alapján indokolható, és nem ellenkezik a házirend előírásaival.

Kerüljön sor a tanulás hatékonyságát lemérő számonkérésre.

Szilenciumi időn túli tanulásra is legyen lehetőség a napirend adta kereteken belül.

A nevelőtanár által biztosított kedvezmények legyenek ösztönzőek, biztosítsák a fejlődést és előrehaladást.

Az eredményen túl a befektetett munka is legyen mérvadó.

A kollégium feladata a tanulási utak védelme: a felkészülés segítése, a következő iskolafokozatra történő előkészítés és a tanuláshoz való jog érvényesítése.

A pedagógusnak a tanuláselméleti ismeretek alkalmazásával, a tudás-és gondolkodás kultúra fejlesztésével, s a tanulásmenedzsment módszereivel kell segíteni az egyéni igények kielégítését.

Ahhoz, hogy megfelelő eredményeket érjünk el szükséges:

kiegyensúlyozott, ingerekben gazdag nevelési környezet,

a segítő szándékú biztonságos környezet megteremtése.

A kollégiumi tudásközvetítés egyik része, formája a tanulók mindennapi felkészülésének segítése, a tanulási munka támogatása, tanulásirányítás, tanulásszervezés.

A tanulók iskolai felkészülése a nevelőtanár felügyeletével történik. A nevelő megfigyeli a tanulástechnikákat, módszereket és szükség esetén közvetlenül beavatkozik, rendszeres, folyamatos felkészülésre szoktatja tanítványait.

A tanulás stílusának, módszerének korrigálása fontos a tanulás hatékonyságának fokozása érdekében.

A kollégium nyugodt körülményt biztosít az iskolai követelmények teljesítése és az egyéni fejlődésük érdekében.

4.4.3.4 A szabadidő szervezésének pedagógiai elvei

A kollégiumnak – a nevelési és oktatási feladatok teljesítéséhez - olyan foglalkozásokat kell szerveznie, amelyek a szabadidő hasznos eltöltését megfelelően szolgálják. A lehetőségek egy olyan széles tárházát kell nyújtani, melyből minden tanuló érdeklődési körének megfelelően tud választani. A tanulónak legyen módja az érzelmi, értelmi és fizikai feltöltődésre, önművelődésre, ismeretei, tudása szélesítésére, gyarapítására.

A szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások

A foglalkozások meghirdetése a tanulók érdeklődésének és a szakos ellátottságnak a függvénye. Az utóbbi években hagyományosan a következő szakkörök kerültek meghirdetésre:

Kollégiumi rendezvények:

A kollégiumi rendezvények az éves munkaterv alapján kerülnek megrendezésre. Az éves munkaterv a kollégiumi diákönkormányzat véleményének kikérésével kerül elfogadásra a tanév elején.

Kollégiumi rendezvényeink:

Interaktív ismerkedési est (tréfás vetélkedő)
Mikulás
Karácsonyi ünnepség
Diákotthoni kirándulás
Végzősök búcsúztatása

Egyéb rendezvények

Iskolai rendezvényeken való részvétel
Az egészséges életmódhoz kapcsolódó előadások
Mezey István Művészeti Központ programjai

Versenyek, vetélkedők:

Háziversenyek szervezése és lebonyolítása (műveltségi, matematika, fizika)
Részvétel más kollégiumok által szervezett versenyeken.

4.4.4 A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A hozzánk kerülő fiatalok életüknek legsérülékenyebb, legkritikusabb időszakában vannak. A serdüléssel a szülői kapcsolatok gyengülnek, erősödik a kortárs csoportok és az egyéb információhordozók szerepe a tanulásban életvezetésben, mintaadásban. Ebben az időszakban különösen fontos, hogy érdemi hatást tudjunk gyakorolni személyiségfejlődésükre, amely nagymértékben meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, preferenciáikat. A kollégium a családi környezet mellett a szocializációnak azt a színterét jelenti, amelyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására.

Alapelve, céljai:

Segítse a tanulókat a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában, bővítse, korszerűsítse a tanulók egészségi ismereteit.

Az életvezetési képességek fejlesztése.

Az oktatási-nevelési tevékenység egészséges környezetben való biztosítása, a környezet egészségtámogató jellegének erősítése.

A tanulói felelősségérzet fejlesztése egészségük megőrzéséért.

Felkészíteni a tanulókat az őket érintő stressz hatások feldolgozására.

Segíteni a környezeti és az egészségtudatosság erősödését.

A minél rendszeresebb testedzés megvalósításának támogatása.

Az egészségfejlesztésben érdekelt partnerek együttműködésének koordinálása.

Az egészségnevelés területei, tartalma, feladatok

Higiénikus, egészséges életvitel

- Az ember legfontosabb biológiai, pszichológiai, szociálpszichológiai jellemzőinek
- megismertetése.
- Emberismeret, empátia, alkalmazkodó készség fejlesztése.
- Egyén és közösség, együttműködés.
- Kulturált viselkedés.

Betegségek elkerülése, egészség megóvása

- Testi és személyi higiénia, tisztálkodás, öltözködés.
- Közlekedés kultúra és biztonság.

- Étrend (napi, heti).
- Baleset megelőzése.
- Elsősegélynyújtás.
- Sportrendezvényeken való részvétel.

Lelki egészség megóvása, krízis prevenció

- Önismeret, mely vonatkozik a fiatalok szociális, egészségi és érzelmi állapotára, magatartásbeli hiányosságokra.
- Stresszt oldó technikák: sikeres emberek életútjának bemutatása.
- Emberismeret, empátia.
- Egyéni képességek és célok összhangja.

Függőséghez vezető motívumok feltárása, egészségkárosító szokások megelőzése

- Egészségkárosító növények.
- Egészségkárosító élvezeti szerek.
- Serkentők, nyugtatók, drogok.
- Szenvedélybetegségek.
- Függőséghez vezető okok feltárása, tudatosítása.
- Élvezeti szerek (drog, alkohol) egészségkárosító hatása, azok következményei.

Az egészséges táplálkozás

- Pl. tejbár, salátabár, árubemutató, kóstolók, receptverseny.

A családi életre, szülővé nevelés témakörei

- Barátság, partnerkapcsolatok.
- A család funkciója, jelentősége.
- Érzések – érzelmek – értékek.
- Családtervezés.
- Terhesség, szülés, csecsemőgondozás.
- AIDS és más szexuális úton terjedő betegségek.
- Normálistól eltérő szexuális magatartás.
- Szülői felelősség – konfliktusok feloldása.
- Családalapítás, családjogi törvény.
- Betegbiztosítás, egészségügyi szolgáltatások, igénybevételük módjai.

Szabadidő – kultúra fejlesztése

- Rá kell mutatnunk, hogy kulturált formában is lehetséges a kikapcsolódás: kirándulás, zenés esték, színház és/vagy mozi látogatás, könyvtár, városi vetélkedők, KRESZ-tanfolyam stb.) A kulturált szórakozás megtanítása azért bír rendkívüli jelentőséggel, hogy fiataljaink a stressz és unalom elől ne az alkohol, drog és egyéb függőségek világába meneküljenek.

Az egészségnevelés formái, módszerei

- Csoportfoglalkozás.
- Kiállítás.
- Egészséges ételek készítése, kóstolása.
- Sportversenyek és sportfoglalkozások, sportbemutatók.
- Vetélkedők, kirándulás.
- Filmvetítés.
- Rendezvények: előadás, egészségnap.

A módszerválasztás szempontjai

- Tevékenységközpontú és életszerű legyen.
- Élményközpontú, motiváló legyen.
- Feleljen meg a tanuló életkorának.
- Pozitív életszemléletet adjon.
- Együttműködésre épüljön.
- Sok játékos elemet tartalmazzon.

Tevékenységek:

Személyes példaadás, szakszerű ismeretközlés, gyakoroltatás (tapasztalat és élményszerzés) és rendszeres ellenőrzés biztosíthatja nevelésüket ezen a területen. Az egészséges életmódra nevelésre, illetve az egészségrontó káros szerek és szokások, - drogok, dohányzás, alkohol – hatásainak ismertetésére, prevenciójára minden lehetséges módon törekszünk.

1) Foglalkozásokon keresztül:

- Drogprevenciós és bűnmegelőzési előadássorozat a Városi Rendőrkapitányság munkatársainak közreműködésével.
- Egészségvédelmi hét lebonyolítása. Közreműködő partnerek: Vöröskereszt, Mentőszolgálat, Váregyei Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, Drogambulancia, alapítványok.

- Egészségvédelmi projektek

2) *Kötelező kollégiumi foglalkozások.*
3) *Csoportos és egyéni beszélgetéseken keresztül.*
4) *Szülői értekezleteken keresztül.*

Az egészséges életmódhoz hozzátartozik az egészséges táplálkozás. Kollégiumunk törekszik a korszerű táplálkozástani ismeretek felhasználásával, minél egészségesebb étkeztetés megvalósítására.

Rendkívül fontosnak tartjuk a szabadidő célszerű hasznosítását, ezen belül a rendszeres testedzést, sportolást.

Sportolási lehetőségek:

Szabadidős sportfoglalkozások: labdarúgás, kondi, sport és játék (asztalitenisz, asztalifoci).

Házibajnokságok.

Uszodalátogatás, korcsolyázás.

Arra törekszünk, hogy senki se legyen, aki hetente legalább 1-2 sportolási alkalmon nem vesz részt.

4.4.5 A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenység elvei

4.4.5.1 A tanulók fejlődését elősegítő tevékenység elvei

A serdülőkor, ifjúkor jellemzője az értelmi képességek növekvő differenciálódása. Az egyéni érdeklődés, a motiváció, a gyakorlás lehetőségei, a siker-és kudarcélmények, a követelmények különbözősége szelektív módon hat az értelmi fejlődésre. A szorgalom, a tanulási motiváció is elősegíti az értelmi képességek fejlődését.

Feladatunk, hogy:

neveljük tanítványainkat a nyitottságra, az új ismeretek iránti igényre,

segítsük elő az erkölcsi értékek elsajátítását.,

alakítsuk ki bennük a logikus érvelés készségét, a siker -és kudarcélmények feldolgozását,

tanítsuk meg őket cselekvéseik érzelmi és értelmi irányítására.

4.4.5.2 A tehetséggondozás elvei

A tehetség a személyiség általános megnyilvánulása.

Ennek összetevői:

átlagon felüli képességek,

kreativitás,

feladat-elkötelezettség, melyekre hatással van a környezet, nevezetesen a család, az iskola és a kortársak.

Tehetséggondozás kollégiumunkban

Kollégiumunkban technikumi, szakgimnáziumi, szakképző iskolai és gimnazista tanulók vannak elhelyezve. Tehetséggondozásukra kollégiumi keretek között elsősorban a közismereti tárgyak tekintetében van lehetőség.

A tanulóinknak kiscsoportos keretekben segítséget nyújtunk az érettségi és egyéb tantárgyi vizsgákra való felkészülésben. Biztosítjuk számukra a számítógép és internet használatát, valamint rendelkezésükre áll az iskolával, illetve kollégiumi könyvtár.

Azon tanulóink számára, akik felsőoktatási intézményben kívánnak továbbtanulni, biztosítjuk a nyugodt felkészülést, és nevelőtanáraik segítségével humán és reál tantárgyakból egyéni és kiscsoportos foglalkozások keretében segítünk a felkészülésükben.

Sportban tehetséges tanulóinknak edzési lehetőséget biztosítunk. Jó kapcsolatot ápolunk a sportköri edzőkkel.

Érdeklődő és tehetséges tanulóink számára háziversenyeket szervezünk (matematika, fizika), valamint részt veszünk a kollégiumok közötti versenyeken, ezekre felkészítjük részt vevő tanulóinkat.

A tehetséggondozás tekintetében is szorosan együttműködünk az iskolával, lehetőségünk van az iskolai létesítmények használatára, tanulóink részt vehetnek az iskola által szervezett foglalkozásokon (pl. érettségire történő felkészítés).

A kollégiumi diákönkormányzat keretében tevékenykedő tanulóinkat ösztönözzük az önálló munkavégzésre, lehetőségük van vezetési, szervezési képességeik fejlesztésére.

4.4.5.3 A felzárkóztatás elvei

A tanulók tanulmányi előmenetelei nincsenek mindig összhangban az iskola, a szülő, valamint a kollégium elvárásaival.

A kollégiumi nevelő feladata, hogy:

megismerje a tanulók képességeit, motivációit,

meghatározza, hogy milyen segítő nevelési eljárásokat akar követni, milyen foglalkozások keretében és milyen módszerrel,

meg kell határoznia, hogyan szüntethetjük meg a hiányosságokat, hogyan végezzük a korrekciót, a fejlesztést.

A felzárkóztatás főbb formái:

Alapok pótlása: Főleg elsősök esetében jelentős, amikor pótolni kell az általános iskolában elsajátított tudást és az új iskolatípus induló tudásszintje közötti különbségeket.

Hagyományos felzárkóztatás: A tanév során a tananyaggal kapcsolatos tudáshiány pótlása. Főleg olyan tanulóknál jelentkezik, akik képességeik alapján nem tudják az iskolai tanítás – tanulás során elsajátítani az ismereteket, több, részletesebb magyarázatot, gyakorlást igényelnek.

Alkalmi felzárkóztatás: Azok esetében, akik jelzik problémáikat, pl.: bukásra áll, dolgozatírás lesz, vagy csak az adott témakört nem érti.

Követendő elvek:

A tanulás, a tudás értékének, fontosságának hangsúlyozása.

A tudás iránti igény felkeltése.

Az érdeklődés, az aktivitás felébresztése, fenntartása.

Önálló tanulás, önművelés kialakítása.

Rendszeres és folyamatos készülés az órákra.

Nevelőtanári szigorítást lehet alkalmazni (pótszilencium, kimenő megvonása, szaktanári korrepetálásra irányítás),

Szülők tájékoztatása a felmerült problémákról.

4.4.5.4 A pályaválasztást, az önálló életkezdést segítő tevékenység elvei

A kollégista fiatalok jelentős hányadánál beszélhetünk meglévő területi hátrányokról: származásuk, szociokulturális hátrányaik folytán nincsenek választási helyzetben, az általános iskolai pályafutás, az oktatás szelektív volta keményen meghatározza jövőjüket. Sok esetben nem rendelkeznek kellő információval sem.

A nevelőtanárnak feladata, hogy feltárja a gyermek továbbtanulási vágyait, elképzeléseit, segítse annak megvalósulását. Szolgáljon kellő információval a gyermek és a szülő felé egyaránt a lehetőségeket illetően.

Tegye lehetővé, hogy diákja a választandó szakmáról kellő információt szerezhessen.

Az egyetemre, főiskolára jelentkezők esetében szakirodalommal, korrepetálással segítse elő a nagyobb felvételi esélyt.

Élettapasztalatának átadásával – az iskolával közösen – segítse elő az önálló életkezdést.

4.4.6 A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve

A kollégiumi nevelőtanárnak fel kell ismernie a hátrányos helyzetű, jó intellektuális képességekkel rendelkező, az átlagosnál tehetségesebb tanulókat.

Olyan feltételeket kell teremteni, amelyek lehetővé teszik minél több képesség megmutatkozását, fejlesztését.

Hatékony módszerekkel biztosítani szükséges a speciális képességek fejlődését (kollégiumon kívüli lehetőségek keresésével is).

Lehetőséget kell adni a kollégiumi közélet adta szociális képességek megmutatkozására, ill. fejlesztésére (különböző rendezvényeken történő szereplés).

A tehetséggondozás során az egész egyéniséget fejlesztjük intellektuálisan, érzelmileg, szociálisan. Megismerjük szükségleteit és teret adunk kreativitásának. Segítséget nyújtunk a reális énkép kialakításában.

Módszerek:

- a gyermekhez való állandó odafordulás (érdeklődés, partnerként való kezelése),
- cselekvésre, munkára, játékra bátorítás,

- kérdezésre való bátorítás,
- önálló ismeretszerzésre való ösztönzés,
- önálló problémamegoldásra való ösztönzés,
- beszélgetésekbe, vitákba való bevonás,
- szabadidő biztosítása az elmélkedésre, játékra,
- konstruktív kritika, önkritika gyakorlásának elsajátítása,

A hátrányos helyzetű tanulóknál érvényesített nevelési elvek:

- általános intelligencia, intellektuális képességek, műveltség fokozott fejlesztése,
- a felismert speciális képességek fokozott fejlesztése, (egyéni, illetve differenciált foglalkozások megszervezésével)
- tehetséges kollégisták kreativitásának fejlesztése,
- folyamatos motiváció: elkötelezettség a feladataik, munkájuk, tanulásuk, kiválasztott pályájuk szerepeinek, feladatainak megoldása iránt,
- érdeklődés, ambíció, kíváncsiság, tettrekészség, kitartás állandóan működő szinten tartása.

4.4.7 A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei

4.4.7.1 A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a kollégium diákönkormányzata. A kollégium biztosítja, hogy a diákok választott tisztségviselőik révén részt vehessenek a tanulóközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében.

A kollégiumi diákönkormányzat és a nevelőtestület közötti kapcsolatot egy nevelőtanár közvetlenül is segíti. A diákönkormányzat vezetői kéthetente terv szerint, ill. szükség esetén akár naponta is összeülnek. A kollégiumi diákönkormányzat legfontosabb fóruma az évente legalább két alkalommal megrendezésre kerülő kollégiumi közgyűlés.

Lehetővé kell tenni, hogy a diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerjék és a mindennapi gyakorlatban felelősen alkalmazzák a demokratikus érdekérvényesítés, a problémamegoldás és a konfliktuskezelés technikáit, módszereit.

A kollégium a maga sajátos eszközeivel kiépíti, folyamatosan ápolja és megújítja az önálló arculatához kapcsolódó hagyományait, erősíti a kollégiumi közösség együvé tartozását.

4.4.7.2 A művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei

A művészeti neveléssel a kollégium el kívánja érni, hogy a kollégisták személyes élményeik során találkozzanak esztétikai értékekkel, legyenek képesek átélni a művészeti alkotások által közvetített érzelmeket, indulatokat, gondolatokat. Formálódjék a műalkotások megismerése által tárgy és környezet kultúrájuk, javuljon véleményalkotó képességük. Alkotó helyzetek biztosításával ösztönözzük őket elképzeléseik kifejezésére.

Tegyük lehetővé a tehetséges kollégiumi tanulók számára a különböző (irodalmi, képzőművészeti, népi-és iparművészeti, fotó, stb.) alkotások készítését, produkciók (zenei, tánc és dráma, egyéb színpadi előadó művészet) létrehozását és bemutatását.

Neveljünk a művészi kifejezés által nyitottságra, toleranciára, az értékek élményeken és belátáson alapuló megbecsülésére. Teremtsünk lehetőséget tanulóink számára a kulturális rendezvényeken, programokon való részvételre, ösztönözzük őket könyvtár és egyéb kulturális és művelődési intézmények látogatására.

Szabadidős tevékenységeinken belül nagy szerep jut a testmozgásnak. Arra törekszünk, hogy tanulóink fizikai teherbírása növekedjék, és egészséges életmódot folytassanak.

4.4.8 Gyermek- és ifjúságvédelem a kollégiumban

Kollégista tanulóink nagyobb hányada hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű. Többnyire olyan kistelepülésről jönnek, amely maga is hátrányos helyzetű, és ahol az országos átlagot meghaladó mértékű a munkanélküliség.

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat a csoportvezető nevelőtanárok látják el az osztályfőnökökkel és az iskolák gyermek- és ifjúságvédelmi felelőseivel együttműködve.

A nevelőtanárok gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatai.

- A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulók felmérése.
- A tanulók és szülők tájékoztatása a lehetséges támogatásokról.
- Az iskolák gyermek- és ifjúságvédelmi felelősével való kapcsolattartás.

Súlyos veszélyhelyzet esetén az illetékes gyermek- és ifjúságvédelmi felelős azonnali értesítése.

Hatékony belső kapcsolattartás: osztályfőnökökkel, az érintett tanulókkal, szülőkkel.

A szociális támogatások, pályázatok figyelemmel kísérése, lehetőség szerint részvétel.

4.4.9 Kollégiumi hagyományok és azok továbbfejlesztésének terve

Kollégista tanulóink részt vesznek az iskolai rendezvényeken, megemlékezéseken. Ezen kívül vannak külön kollégiumi rendezvényeink, amelyek a tanév megtartásra kerülnek.

I. félév

- - I. kollégiumi közgyűlés
  Téma: Új tisztségviselők megválasztása, éves programtervezet elfogadása.
- Interaktív ismerkedési est
  Játékos szellemi vetélkedőn keresztül való ismerkedés
- Mikulás
  Mikulás-nap alkalmából tréfás, vidám műsor és egymás megajándékozása
- Karácsonyi ünnepség
  Karácsonyi műsor és közös vacsora.

II. félév

- II. kollégiumi közgyűlés
  Beszámoló az I. félévben végzett munkáról. A II. félév programjainak elfogadása.
- Közös kollégiumi kirándulás
  Közös élmények átélésének lehetősége.
- Végzős búcsúztató
  Utolsó éves kollégista tanulók ünnepélyes búcsúztatója.

4.4.10 Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

A környezet és az egészség egymással szorosan összefüggő fogalmak. Az épített és természeti környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet és környezete része.

A romló egészségi és környezeti állapotok miatt egyre nagyobb felelősség hárul a nevelési-oktatási intézményekre, pedagógusokra a fiatalok környezettudatos és egészségtudatos magatartásának kialakításában.

A környezettudatosság és egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az embereket saját egészségük egyre nagyobb mértékű irányítására és javítására, környezetükkel való tudatos és harmonikus együttélésre.

Az egészségnevelésnek és környezeti nevelésnek intézményünkben vannak olyan elvei, amelyek meghatározzák és egyben „összetartják" az intézmény működését, nevelési eljárásait, a nevelőtanárok nevelőmunkáját.

- A környezetben minden mindennel összefügg, ezért az szükséges, hogy a környezeti nevelés és az egészségnevelés rendszer-szemléletű, holisztikus látásmódú legyen, s ez által tegye lehetővé az egésztől a részek felé való megismerést, több tudományterület összekapcsolását.
- A környezeti-, és egészségnevelés élethosszig tartó folyamat, amely azonban nemcsak a kollégiumban folyik, hanem az élet más színterein is, sokszor negatív hatásokkal. Segítsük hozzá kollégistáinkat, hogy a káros hatások kiküszöbölésével a környezet és egészség megvédéséhez szükséges tudást, készséget, értékrendszert, pozitív érzelmi hozzáállást, elkötelezettséget szerezzenek.
- Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások, a környezettudatos szemlélet a tanuló cselekvő, tevékeny részvételével valósuljanak meg.

  A kollégiumi környezet, mint élettér fontos szerepet játszik az egészséges testi, lelki, szociális fejlődés biztosításában, a környezeti nevelésben. Ebben a pedagógusok életvitelének, személyes példamutatásának jelentős szerepe van.
- A kollégium mindennapi életében meghatározó legyen a rend, az együttműködés, az egészség védelme.
- A környezeti nevelés során ki kell használni a környezetünkben lévő természeti értékek nyújtotta lehetőséget, az itt lévő üzemek környezetvédelmi tevékenységét, rendezvényeit, együttműködési szándékait.

A kollégiumi nevelés színterei közül kiemelkedik a csoportvezető nevelőtanár példaadó, segítő, útbaigazító tevékenysége. Mindennapi nevelőmunkája során kiemelten kell figyelnie az alábbi nevelési elvek megvalósítására:

- Testi, pszichikai, szellemi szempontból egészséges fiatalokká nevelni a rábízott tanulókat.
- Az egészséges életmód a harmonikus, erkölcsös és konstruktív életvitel rendjének kiépítése úgy, hogy ezek számukra alapértékké váljanak.
- Tudatosítani a 12-22 éves tanulókban az ember és a környezet közötti kapcsolatot, hatékony kölcsönhatást, kezdeményezővé tenni őket az épített és természeti környezettel való harmonikus együttlétre, a helyi, regionális és globális környezeti kihívások megoldásában.
- Megismertetni a tanulókkal az egészségre kedvező és káros tényezőket, a betegségmegelőzési módokat, eljárásokat, tudatosítani a tanulókban az egészséges életmód szabályait, normáit, a pozitív beállítódásokat,
- Fejleszteni a neveltek szemléletét, viselkedésük normaorientációját, erkölcsiségét, önmaguk és mások iránti felelősségérzetét.

4.4.11 Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái

4.4.11.1 Az iskolákkal való kapcsolattartás és együttműködés formái

A saját iskolával való kapcsolattartás

A diákotthon és az iskola élete szorosan összekapcsolódik minden területen. Az iskola szinte valamennyi rendezvényén részt vesznek a kollégium nevelői és tanulói. A feladatok elvégzésében szoros együttműködés alakult ki az iskola és a kollégium között.
A nevelőtanárok rendszeres kapcsolatot tartanak a tanulók osztályfőnökeivel, szaktanáraival, személyesen és a naplók figyelemmel kísérésével tájékozódnak diákjaik iskolai teljesítményéről, tanulmányi előmeneteléről. Továbbá szoros kapcsolatot tartanak az ifjúságvédelmi felelősével és a szabadidő-szervezőjével. A kollégiumi diáktanács együttműködik az iskola diákönkormányzatával.

Más iskolákkal való kapcsolattartás

A jogszabályi előírások értelmében az iskola köteles a tanuló kollégiumi elhelyezése esetén – amennyiben a kollégium nem az iskolával közös igazgatású intézmény – a kollégiumot is értesíteni a tanköteles tanuló első alkalommal történő igazolatlan mulasztásakor, továbbá abban az esetben is, ha a nem tanköteles kiskorú tanuló igazolatlan mulasztása a tíz órát eléri.
Az iskolai köteles továbbá a tanítás nélküli munkanapok időpontjáról az iskola a vele tanulói jogviszonyban álló tanulók elhelyezését biztosító kollégiumot értesíteni.

4.4.11.2 Szülőkkel való kapcsolattartás és együttműködés formái

A gyermek fejlődése szempontjából meghatározó a családi környezet. A nevelőmunka eredményessége összefügg a szülői nevelési feltételekkel, ezért fontos annak ismerete. A gyermek személyiségfejlődése szempontjából a családdal való együttműködés vezethet eredményhez. Célunk és feladatunk tájékozódni a szülők véleményéről, elvárásairól, javaslatairól.

Személyes kapcsolatok

Nyílt napon, beiratkozáskor: A nyílt napon a szülő és a gyermek tájékozódhat a kollégiumról, megnézhetik a szobákat, közös helyiségeket. Megismerkedhetnek a beköltözés rendjével, a házi -és napirenddel. Beiratkozáskor részletes írásos tájékoztatást kapnak a beköltözésre vonatkozóan.

Beköltözéskor: A tanulót elkísérő szülő megismerkedhet gyermeke nevelőtanárával. Tájékozódhat a tanulói jogokról és kötelezettségekről.

Szülői értekezleten: A kollégium vezetője a beköltözés napján az új kollégisták szüleinek tájékoztatást tart a kollégium házirendjéről, éves programokról, lehetőségekről, kéréseinkről, elvárásainkról. A nevelőtanárok az iskolai szülői értekezletek alkalmával tájékoztatják a szülőt gyermekük magatartásáról, tanulási szokásairól, szorgalmáról, közösségben vállalt tevékenységéről, beilleszkedéséről stb.

Szülőkkel való kapcsolattartás egyéb formái

telefonon történő megbeszélés
elektronikus levelezés
ellenőrzőn keresztül írásban történő tájékoztatás
levélváltás

4.4.12 A kollégium egyéb kapcsolatai

A kollégium kapcsolatai összefonódnak az iskoláéval, mivel rendezvények, látogatások, közös programok szervezésekor helyiségek és szállásbiztosítás terén a kollégium „segítsége" elengedhetetlen.

Testvériskolával

Lévay József Református Gimnázium és Diákotthon, Miskolc

Kollégiumokkal

Kazincbarcika város kollégiumaival

Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye egyéb kollégiumaival

Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség tagkollégiumaival

Kulturális és sportközpontokkal

A Mezey István Művészeti Központ rendezvényein igyekszünk csoportosan részt venni, ill. a tanulók a szabad programválasztás elve alapján önállóan is látogatják azokat.

A kollégium szoros kapcsolatot tart a város sportegyesületeivel. Több gyermekünk tagja ezen egyesületeknek.

Ezen intézmények, egyesületek rendezvényeinek, programjainak lebonyolításához a kollégium a szabad kapacitása terhére szálláshely biztosításával járul hozzá.

Egyéb szervezetekkel

Pedagógiai intézetekkel

Gyermekjóléti szolgálatokkal

Munkaügyi Központtal

Rendőrséggel

4.4.13 Nevelőtestülettel szemben támasztott követelmények

A kollégiumban a nevelési feladatokat – az Nkt–ben meghatározott végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező, pedagógus munkakörben foglalkoztatott – kollégiumi nevelőtanár látja el, aki

a nevelőtestület tagjaival és vezetőivel szoros szakmai együttműködésben végzi munkáját,

rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított, korszerű szakmai ismeretekkel rendelkezik,

képes a nevelési folyamat megtervezésére, megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésére; jártas a különböző pedagógiai eljárások, módszerek alkalmazásában,

egyéniségével, megjelenésével, felkészültségével, műveltségével, életmódjával követendő példaként szolgál a diákok számára,

megfelelő empátiával rendelkezik, nevelői eljárásaiban, pedagógiai kommunikációjában a tanulók iránti tiszteletet, szeretetet, elkötelezettséget és bizalmat helyezi előtérbe,

képes a diákok helyzetének, személyiségének megismerésére, megértésére,

képes a diákokkal őszinte, bizalmon alapuló viszonyt kialakítani,

képes a konfliktusok eredményes kezelésére,

munkája során folyamatosan együttműködik a tanulók közösségeivel, a nevelésükben részt vevő személyekkel, szervezetekkel

A kollégiumi nevelőtanár munkáját a jogszabályokban foglaltak szerint végzi, tevékenységét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint az egészséges életmódra és a fenntartható fejlődésre nevelés határozzák meg.

A kollégiumban dolgozó, nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak munkáját is a gyermekközpontúság, a nevelés eredményességének támogatása kell, hogy jellemezze. Jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényezőként hat a kollégisták mindennapjaiban.

Az értékrend megvalósítása csak sikermotivált nevelőtestülettel végezhető el. Fontos a biztos szakmai ismeret. A státuszból adódó tekintélyt a tudás minőségével, a végzett munkával megszerzett tekintély váltsa fel a tanulói megítélésben.

4.4.14 A kollégiumban folyó oktató-nevelő munka ellenőrzési, értékelési, minőségbiztosítási rendszere

A kollégiumban folyó nevelés eredményessége érdekében rendszeresen ellenőrizzük és értékeljük a gyerekek tevékenységét. A neveltségi szint mérése nagyobb körültekintést és odafigyelést igényel, ezzel ellentétben a tudásszint felmérése egyszerűbb és tárgyilagosabb. A kollégiumban mindkét terület értékelése fontos feladat, hisz a szocializációs folyamat állandó jelzőtáblái.

A pedagógiai értékelés típusai funkció szerint:

Diagnosztizáló

A tanulók előneveltségének, előképzettségének, hozott értékeinek, motivációjának, családi körülményeinek a feltárása.

Funkciója: helyzetfeltárás

Alkalmazása: inputidőszak – mérés közben probléma feltárás ideje (ok keresés)

Formatív:

A nevelés, az oktatás folyamatában segít módszereink helyes megválasztásában, figyelmeztet a módszerek, eszközök, eljárások esetleges változtatására, tájékoztat a változásokról.

Funkciója: fejlesztő

Segíti a naprakész tájékozottságot.

Summatív:

A fejlesztő szakasz végén a végállapotot tükrözi, a tanulók tanulmányi munkájának, ill. egyéb számszerűsíthető teljesítményének értékelésére alkalmas, ezért a kollégiumi nevelés, oktatás folyamatában csak az iskolai tanulmányi eredmények alapján, a tanulmányi munka értékelésénél alkalmazzuk évvégeken, de főleg a kollégiumi elhagyás (output) idején.

Funkciója: minősítő

Alkalmazása: nevelési eredmények mérésére.

A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe veendő, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.

Ahhoz, hogy a kor követelményeinek meg tudjunk felelni, figyelembe kell venni a partneri elvárásokat.

Partnereink elvárásai			
Tanulók felől	**Szülők felől**	**Fenntartó felől**	**Pedagógusok felől**
szabadság, baráti légkör	biztonság	jogszerűség	optimális nevelési feltételek
jó körülmények	segítség	szakszerűség	továbbképzési lehetőségek
segítsen, ha kérem	kapcsolat	normák, szabályozottság	jó munkahelyi légkör
jobb étel	együttműködés	ellenőrizhetőség	kiszámíthatóság

A fent említett elvárások megvalósulását a kollégiumvezető figyelemmel kíséri. A kollégiumvezető ellenőrzi a kollégiumi nevelőmunkára vonatkozó alapdokumentumok érvényesülését,

határozatok végrehajtását. Tapasztalatait megbeszéli az érintett nevelőtanárokkal, segítő szándékú útmutatást ad a további munkához.

Kiemelten vonatkozik pályakezdő, vagy a kollégiumi nevelőmunkában gyakorlatlan kollégák munkájának segítésére.

Ellenőrző munkáját úgy tervezi, hogy kiterjedjen a csoportfoglalkozásokra, szilenciumokra, szakkörök munkájára, a reggeli ébresztésre, a napi munka ellenőrzésére is.

4.4.15 Mellékletek (A Diákotthon nevelési programja)

1. számú melléklet:
Tematikus csoportfoglalkozások témakörei és éves óraszáma

TÉMAKÖRÖK

1.A tanulás tanítása

2.Az erkölcsi nevelés

3.Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

4.Állampolgárságra, demokráciára nevelés

5.Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

6.A családi életre nevelés

7.Testi és lelki egészségre nevelés

8.Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

9.Fenntarthatóság, környezettudatosság

10.Pályaorientáció

11.Gazdasági és pénzügyi nevelés

12.Médiatudatosságra nevelés

A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszáma

TÉMAKÖR	1–8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13–14. évf.
A tanulás tanítása	4	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	2	2	2	1	2

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1	1
	22 óra	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra

2. számú melléklet:

Tematikus csoportfoglalkozások helyi keretprogram-terve

1. A tanulás tanítása

A kollégium a foglalkozások és a tevékenységek során támogatást nyújt abban, hogy a tanulók eredményesen fejezzék be választott iskolájukat.

Nagy jelentősége van az egyénre szabott tanulási módszerek elsajátításának, ezzel segítve az iskolai órákra való felkészülést, a jó eredmények elérését, a hátránnyal küzdők felzárkóztatását, a gyermekek tehetségének kibontakoztatását.

A tanulás tanítása, az ismeretszerzést és hasznosítást elősegítő beállítódások kialakítása nagymértékben hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje meg – és előbb pedagógus segítséggel, majd önállóan alkalmazza – a kollégiumi tanulás folyamatában használatos, az életkori sajátosságokhoz igazodó, egyénre, csoportra szabott, hatékony tanulási eljárásokat, módszereket.
- Tudja szervezni idejét, tevékenységeit.
- Alakuljon ki megfelelő szövegértő olvasás, sajátítsa el az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat.

- Legyen képes a tanultakról rövid tartalmi ismertetést készíteni, és erről szóban vagy írásban beszámolni.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Sajátítsa el és legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat.
- A tanuló – pedagógus segítségével – legyen képes a számára legalkalmasabb módszereket kiválasztani.
- Tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között.
- Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat, és a feladatai megoldásához megfelelően tudja kiválasztani a szükséges szakirodalmakat.
- Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett ismereteket.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.	13–14.
Időkeret (óra)	4	3	2	2	2	1
Témák	*Tartalmak, tevékenységek*					
- különböző tanulási technikák és módszerek alkalmazása - a megszerzett és elsajátított ismeretek értelmezése, rendezése - a könyvtárhasználat rendje és módszerei	– Ismertessük az általánosan elfogadott tanulási módszereket, különös tekintettel a közösségben történő tanulásra. – Ismertessük az alapvető tanulási stílusokat, azok sajátosságait, az egyes stílusoknak leginkább megfelelő, hatékony tanulási módokat. – Gyakoroltassuk az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat. – A gyakorlatban sajátítsa el a tantárgyhoz kapcsolódó ismeretek, tartalmi elemek szabatos szóbeli és írásbeli megfogalmazását. – Elemezzék, értelmezzék, rendszerezzék a megszerzett ismereteket. – Könyvtárlátogatással segítsük elő, hogy megfelelő módon és hatékonyan tudja használni a könyvtár nyújtotta ismeretszerzési lehetőségeket. – Készítsük fel a diákokat a tudatos, tanulást segítő internethasználatra.					

	– Kérjük számon a megszerzett ismereteket és vessük össze az alkalmazott tanulási technika kiválasztásával, megfelelőségével.

2. Az erkölcsi nevelés

A kollégiumi nevelés során fontos, hogy a diákok megismerjék az alapvető erkölcsi normákat, és ezek a normák beépüljenek személyiségükbe, mindennapi életükbe, tevékenységükbe.

Lényeges, hogy az erkölcsi nevelés a napi élet gyakorlatából, tapasztalataiból vegyen példákat, egyben készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra és azok kezelésére.

A kamasz fiatalok esetében különösen jelentős, hogy segítsen számukra választ találni erkölcsi kérdéseikre, az esetleges problémáikra. Az erkölcsi nevelés nagy hatással van a közösség és az egyén életére egyaránt.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje az erkölcs fogalmát és szerepét az emberi együttélésben.
- Legyen tisztában az erkölcsi felelősség fontosságával.
- Képes legyen az életkornak megfelelő erkölcsi választásokra.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Lássa be az erkölcsi felelősség fontosságát.
- Gyakorlati és iskolai tapasztalatai, ismeretei révén ismerje fel a morális helytállás jelentőségét.
- Képes legyen megfelelő erkölcsi választásokra.

Programterv

Évfolyam	1-8	9.	10.	11.	12.	13–14.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	1	1
Témák	*Tartalmak, tevékenységek*					
- erkölcsi érzék kifejlődése és szerepe - felelősség- és kötelességtudat	- Mutassuk be az embert, mint értékelő és erkölcsi lényt. - Szerepgyakorlatokon keresztül, a drámapedagógia eszközeivel teremtsünk összhangot a lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége között.					

- a munka megbecsülése - mértéktartás, együttérzés, segítőkészség	- Példákon keresztül utaljunk az erkölcsi értékek és az erkölcsi érzék kialakításának jelentőségére az emberi kapcsolatokban. - Irodalmi, történelmi személyiségek életén keresztül ismertessük a különböző erkölcsi választásokat és ezeket értékeljük. - Mutassunk be a mindennapi élet tapasztalataiból a morális helytállás jelentőségét, az egyéni döntések meghozatalában betöltött szerepét. - Ismertessük fel a diákokkal az erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzeteket.

3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje nemzeti kultúránk értékeit, hagyományainkat.
- Váljon nyitottá más népek kultúrája iránt, ismerje meg, hogy Magyarországon milyen nemzetiségek élnek.
- Életkorának megfelelő szinten ismerje az ország és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje meg az adott település kultúrtörténetét, hagyományait, jellegzetességeit.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.
- Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága.
- Váljon nyitottá más népek kultúrája iránt.
- Ismerje országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait.

- Ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit.
- Legyen kellő ismerete a település kultúrtörténetéről, hagyományairól.

Programterv

Évfolyam	1-8	9.	10.	11.	12.	13–14.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	1	1
Témák	*Tartalmak, tevékenységek*					
- közösséghez tartozás, hazaszeretet - nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai - a hazánkban élő nemzetiségek kulturális szokásai, emlékei, jelene - nemzetünk kapcsolódása Európához	- Mutassuk be nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. - Történeti előadásokon keresztül alakítsunk ki pozitív attitűdöt a településhez, az országhoz, a nemzethez. - Ismertessük általában az Európához és az Európai Unióhoz való tartozásunk jelentőségét, történeti alapjait. - Mutassuk be a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket. - Ismertessük a nemzeti és az európai identitás kapcsolatát. - Egyéni témafeldolgozások révén mutassuk be a hazai nemzetiségek kulturális és nyelvi sokféleségét.					

4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumban folyó nevelés sajátos pedagógiai eszközei révén elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését.

A közösségi tevékenységek gyakorlásával a diákok átélhetik annak jelentőségét, hogy mit is jelent a felelős állampolgári részvétel a közügyekben a közösség és az egyén számára egyaránt.

Ez tágabb értelemben sokat segít a nemzeti öntudat erősítésében, és egyben összhangot teremt az egyéni célok és a közösségi jó között.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Legyen tisztában a demokrácia fogalmával, ismerje fel jelentőségét a közösségben, az emberi társadalomban.
- Lássa be, hogy a jog a társadalmi élet nélkülözhetetlen szabályozó eszköze.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Értse a kötelezettségek és a jogok egymásra gyakorolt hatását.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek stb.).
- Legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Képes legyen belátni a kollégiumi diák-önkormányzat jelentőségét a kötelezettségek és a jogok gyakorlása során.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.	13–14.
Időkeret (óra)	1	2	2	2	1	2
Témák	*Tartalmak, tevékenységek*					
- a demokratikus jogállam felépítése - a felelős állampolgári magatartás jelentősége - a demokrácia elvei és gyakorlati megvalósulása - cselekvő állampolgári magatartás és törvénytisztelet	- Ismertessük a demokratikus jogállam működésének alapelveit, az állampolgárság fogalmát és az alapvető állampolgári jogokat. - Szerepjátékokon keresztül értessük meg a cselekvő állampolgári magatartás és a törvénytisztelet jelentőségét. - A diák-önkormányzati munka révén gyakorolja a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés jelentőségét, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés fontosságát.					

	- Tevékenyen vegyen részt a kollégiumi diákönkormányzat munkájában, így a demokratikus elvek megvalósításában, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításában.

5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reális énkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei.

Mód van a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakítására, mások elfogadására.

Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Legyen képes személyiségjegyeit, tulajdonságait, képességeit felismerni.
- Értse, hogy tevékenységével tehet közvetlen környezetéért, csoportjáért, társaiért.
- Lássa be, hogy szükség van az alapvető magatartási szabályok betartására.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat.
- Legyen tudatában, hogy a gondosan kiválasztott és mély emberi kapcsolatok menynyire értékesek az emberi együttélésben.

- Életkorának megfelelő választékossággal legyen képes a társas kommunikációra.
- Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és döntési helyzetekben legyen képes e lehetőségeket mérlegelni.
- Váljék természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.	13–14.
Időkeret (óra)	1	1	1	1	1	1
Témák	*Tartalmak, tevékenységek*					
- az önismeret és társas kapcsolati kultúra - az empátia és mások elfogadása - a tudás és tapasztalat jelentősége - társas kommunikáció	- Ismertessük az önismeret és a társas kapcsolati kultúra meghatározó jellemzőit. - A csoport aktív közreműködésével segítsük elő a megalapozott önismeret kialakítását. - Mutassuk be a kulturált társas kapcsolatok, a helyes egyéni és közösségi élet szabályait. - Szerepjátékok segítségével alakítsuk ki, illetve fejlesszük a mások megértéséhez és tiszteletéhez szükséges képességeket. - Csoport előtti megmérettetés révén segítsük elő a pozitív énkép kialakítását az eddig elsajátított készségekre és tudásra alapozva annak érdekében, hogy a diákok sorsukat és életpályájukat maguk alakítsák.					

6. A családi életre nevelés

A család mint a társadalom alapvető közösségi építőköve különös jelentőséggel bír a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében.

A kollégiumnak éppen ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése.

A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak is fontos szerepe van a későbbi családi közösség kialakításában.

Egymás tisztelete, a másik iránt érzett felelősség, a helyes szexuális kultúra és az erkölcsi értékek kialakítása döntő jelentőségű, melyben a kollégiumi nevelésnek fontos szerepe van.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje a család szerkezetét, működését, valamint a különféle szerepeket és szabályokat a családi közösségben.
- Képes legyen felismerni és megfelelő módon kezelni, értelmezni a családban előforduló különböző konfliktusokat.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a különféle szerepeket és szabályokat a családban.
- Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága.
- Ismerje meg a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának jelentőségét a párkapcsolatokban.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.	13–14.
Időkeret (óra)	1	1	2	2	3	3
Témák	*Tartalmak, tevékenységek*					
- a család szerepe, jelentősége az egyén életében - együttműködés és felelősségvállalás a családban - szexuális kultúra - családtervezés - konfliktusok a családban	- Példákon keresztül mutassuk be, hogy a családi élet színtere a családi otthon. - Ismertessük a család szerepét, jelentőségét az egészséges testi és lelki fejlődés kialakulásában. Hangsúlyozzuk az idős családtagokkal való kapcsolattartás, együttműködés és támogatásuk fontosságát. - Mérjük fel, hogy kinek, mit jelent a család, az otthon. - Szemléltessük a családi munkamegosztást, ennek helyét és szerepét a családi közösségben. - Ismertessük a helyes, felelősségteljes párkapcsolat jelentőségét és kialakításának folyamatát. - Ismertessük a helyes szexuális kultúra jellemzőit és jelentőségét a férfi-nő kapcsolatban. - Szerepjátékokon keresztül mutassuk be a családban előforduló konfliktusokat és kezelésük módját.					

7. Testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életritmus és életvitel kialakítása, tudatosítása meghatározó jelentőségű a fiatalok számára.

A tanulók a kollégiumban olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátíthatnak el, olyan szokásokat tanulhatnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

A kollégium sportélete nagymértékben hozzájárulhat az egészséges életmód kialakításához és fejlesztéséhez.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Legyen tisztában az egészségtudatos életmód jelentőségével.
- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás.
- Ismerje a különféle egészségkárosító szereket és a szenvedélybetegségeket.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Legyen tisztában a helyes életritmus és életvitel személyiségre, testi fejlődésre kifejtett pozitív jelentőségével.
- Ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket, a szenvedélybetegségeket, és ismerje ezek megelőzésének módjait.
- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás, az egészségtudatos életmód.
- Legyen tisztában az egészség, a sport és a lelki élet egymásra gyakorolt hatásával.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.	13–14.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	2	2
Témák	*Tartalmak, tevékenységek*					
- egészséges életmód és életvitel - a sport hatása a lelki egyensúly megteremtésében és megőrzésében	- Ismertessük a rendszeres testmozgás és az egészségtudatosság kapcsolatát, az elhízás és a korszerű táplálkozás, egészséges életmód és életvitel összefüggéseit.					

- prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	- Ismertessük a káros szenvedélyeket, szokásokat, a teljesítménynövelő szerek használatának veszélyeit. - Mutassuk be és a gyakorlatban alkalmazzuk a rendszeres fizikai aktivitás és sport hatását a szervezetre. - Ismertessük az érzelem-, feszültségszabályozás és agresszió megelőzését a sport, a mozgással járó tevékenységek révén. - Diákköri tevékenységek révén a tanulók tapasztalják meg az egyéni felelősség és döntés jelentőségét az egészséges életvitel és a szabadidős tevékenységek megvalósításában.

8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A hátránnyal élők iránt érzett felelősség, és az értük végzett önkéntes feladatvállalás megfelelő módon segíti a szociális érzékenység kialakulását a tanulókban.

A szűkebb és tágabb környezetünkben ilyen helyzetben élőkért végzett önkéntes feladatvállalás fontos személyiségfejlesztő hatással bír.

Az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása fontos nevelési feladat: a tudatos, felelősségteljes állampolgári lét alapvető velejárója.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Jelenjen meg a tanuló személyiségében a szolidaritás érzése.
- Legyen érzékeny mások helyzete iránt.
- Alakuljon ki az összetartozás érzése.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékkal élők iránt.
- Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága.
- Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű társak iránt.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.	13–14.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	1	1
Témák	*Tartalmak, tevékenységek*					
- társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás - önkéntes feladatvállalás másokért - összetartás és együttérzés	- Ismertessük a hátrányos helyzet fogalmát. - Példákon keresztül mutassuk be a társadalmi felelősségvállalás fontosságát, a másokért érzett szolidaritás jelentőségét. - Ismertessük, hogy mit jelent fogyatékkal élni. - A segítő magatartás kifejlődése érdekében szervezzünk olyan diákkört, melyben beteg, idős emberek élethelyzetén javíthatunk. - Az együttműködés, egymásra figyelés képességének kialakítása érdekében élethelyzeteken keresztül mutassuk be az egyéni felelősség és a közös felelősségvállalás egymásra hatását. - Ismertessük a tágabb közösségért (kollégium, település) végzett önkéntes munka lehetőségeit és jelentőségét.					

9. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megóvásának.

A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Váljon érzékennyé környezete állapota iránt és legyen képes a környezet sajátosságainak megismerésére.
- Tekintse értéknek a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, fenntartható, harmonikus működését és jöjjön létre benne késztetés környezete értékeinek megőrzésére.

- Fejlődjenek ki benne a harmonikus környezet iránti igények, környezetkímélő életmódhoz szükséges szokások és legyen motivált a környezet védelmét célzó közös cselekvésre.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket.
- Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét. Ne hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat.
- Részesítse előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat.
- Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára, melyekben hasznosítsa a különböző tantárgyakban tanultakat.
- Legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett.
- Váljék erkölcsi alapelvévé a természet tisztelete, környezete megbecsülése.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.	13–14.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	2	2
Témák	*Tartalmak, tevékenységek*					
- a természet és az emberi környezet egymásra hatása - természeti erőforrásaink védelme - ipari termelés és a környezet védelme - gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan'	- Ismertessük, és lehetőségeink szerint mutassuk be a környezetre káros anyagokat és tevékenységeket. - Mutassuk be (pl. természetfilm segítségével) az ember és természet egészséges együttélését. - A gyakorlatban szervezzünk természeti környezetet védő tevékenységeket, akciókat. - Mutassuk be az újrahasznosítható anyagok sokszínű felhasználhatóságát. - A tanulók adjanak számot az iskolában tanultak felhasználásával arról, hogy miként tudnának segíteni környezetük megóvásában. - Ismertessük a környezetkímélő életmód előnyeit úgy egyéni, mint a közösségre gyakorolt hatása alapján.					

10. Pályaorientáció

A kollégium olyan feltételekkel rendelkezik, melyek az öntevékeny tanulói cselekvések révén biztosítják a képességeik kibontakoztatását, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát.

A különféle szakkörökön, önképző körökön képessé válhatnak arra, hogy a számukra megfelelő pályaválasztásuk érdekében megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

A pályaválasztáson túl egyben felkészülhetnek a választott életpályára is.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Tudatosuljon a diákokban a pálya és a személyiség valamint a képességek és az adottságok összhangja.
- Tudja összehasonlítani az egyes pályák szakmai, ergonómiai elvárásait, jellemzőit.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje saját képességeit.
- Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.
- Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban.
- Legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat.
- Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit, alakítsa ki a megfelelő kommunikációs stílust.
- Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.
- Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.	13–14.

Időkeret (óra)	2	2	2	2	2	2
Témák	*Tartalmak, tevékenységek*					
- tevékenységek és szakmák jellemzői - különféle életpályák bemutatása - a munka világa és jellemzői - továbbtanulási lehetőségek	- Mutassuk be a különféle szakmákat és a betöltésükhöz szükséges képességeket, adottságokat, ergonómiai elvárásokat. - Önismereti teszt segítségével mérjük fel a tanulók személyiségjellemzőit, érdeklődési körét és ehhez kapcsolódóan a pályaválasztási lehetőségeit. - Mutassuk be, milyen pályaválasztási dokumentumok léteznek és azok hogyan használhatók. - Ismertessük és gyakoroltassuk az álláskeresés (bemutatkozás, interjú, pályázat írás stb.) különböző technikáit. - Mutassuk be, hogy a folyamatos tanulás, az újabb képzettség megszerzése mennyiben segíti a pályamódosítást, és munkanélkülivé válás esetén az újbóli elhelyezkedést.					

11. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára.

Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani.

Az egyéni és közösségi érdekek jól összehangolhatók a diák-önkormányzati munka révén. Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Legyen tisztában az otthoni pénzügyi lehetőségekkel, korlátokkal.
- Tanulja meg a különféle pénzkezelési technikákat.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait.
- Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit.

- Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.
- Legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel.

Programterv

Évfolyam	1-8	9.	10.	11.	12.	13–14.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	3	3
Témák	*Tartalmak, tevékenységek*					
- a gazdaság működésének alapjai - a családi gazdálkodás - munka, fogyasztás és gazdálkodás - pénzkezelés technikái - vállalkozás és kockázat	- A helyes családi gazdálkodás bemutatása különféle családszerkezetben. - Példákon keresztül ismertessük, milyen problémák adódhatnak a társadalomban a helytelen gazdálkodás miatt és ezek milyen következményekkel járnak. - Ismertessük és a lehetőségeknek megfelelően gyakoroltassuk a banki műveleteket (csekk kitöltése, bankkártya használata, pénzátutalás stb.). - Mutassuk be a munkával szerzett jövedelem és az ebből finanszírozható javak, szolgáltatások összefüggéseit. - Ismertessük a vállalkozás lényegét, alapvető formáit és a működési módjukat. - Példákon keresztül mutassuk be, mit jelent a kockázatelemzés, a kockázatvállalás, miért van ennek jelentősége, és melyek a veszélyei.					

12. Médiatudatosságra nevelés

A társadalmi élet szinte minden mozzanatát áthatják a különféle médiumok.

A diákok kollégiumi nevelésének szempontjából tehát fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát.

A médiatudatosságra nevelés során a megfelelő értelmező, kritikai beállítódás kialakításának és fejlesztésének meghatározó jelentősége van valamennyi korosztály számára.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Tudjon különbséget tenni a médiatartalmak között.

- Ismerje a reklám szerepét, jelentőségét, előnyeit és veszélyeit.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Alakuljon ki kritikai érzéke a médiatartalmak megválasztásához.
- Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására.
- Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.
- Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait.
- Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek.

Programterv

Évfolyam	1-8.	9.	10.	11.	12.	13–14.
Időkeret (óra)	1	1	1	1	1	1
Témák	*Tartalmak, tevékenységek*					
- a média társadalmi szerepe - a reklám és a fogyasztás összefüggése - a médiatartalmak és a valóság összefüggése - az internet használatának szabályai, a helyes etikai magatartás és felelősség - a számítógép, az internetfüggőség veszélyei	- Ismerkedés a hagyományos médiával a különféle folyóiratokon, kiadványokon keresztül. - Az elektronikus médiák (internetes ismeretterjesztő oldalak, e-book stb.) használatának gyakorlása. - Reklámok céljainak, hatásainak bemutatása különféle (pozitív és negatív) példákon keresztül. - Jogszabályok, etikai előírások ismertetése a hagyományos média és az internet használat esetében. - Gyakoroltassuk különféle ismeretek hozzájutásának módjait az internetes keresők segítségével. - Az adatbiztonság szabályainak, megteremtési lehetőségeinek ismertetése.					

	- Az internet- és játékfüggőség kóros hatásainak bemutatása.

3. számú melléklet:
Tematikus csoportfoglalkozások témakörök és évfolyamok szerinti óratervei

1. témakör: A tanulás tanítása

1-8. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Hogyan tanuljunk?** • A tanulás feltételei • Tanulási stílusok • A tanulás módja, módszere • A tanulást motiváló gyakoribb tényezők	Tanulási szokások és módszerek. A tanulók saját módszereinek megvitatása.
2.	**Tanulási terv** • Napirendjébe beillesztve készítse el a tanulási tervet (megbeszélés, megvitatás)	
3.	**Szövegértési gyakorlatok** • Különböző témák feldolgozása a tanulókkal	
4.	**Vázlatkészítés** • Egy aktuális tananyag lényegének kiemelése, vázlatkészítés	

9. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**A tanulás kultúrája** • Az élethosszig tartó tanulás fontossága • A tanulás színterei • A tanulást motiváló gyakoribb tényezők	
2.	**Hatékonyságot segítő módszerek** • Memóriafejlesztő gyakorlatok (pl.: A nevük kezdőbetűivel egy tulajdonságot mondanak a tanulók. Minden tanuló az előtte elmondottakat is elismétli.)	

	• Tanulás közben lazító, frissítő gyakorlatok (pl.: mozgásos, relaxációs, elmélkedő gyakorlatok)	
3.	**A könyvtár és az internet jelentősége a tanulásban** • A könyv és a könyvtár szerepe • A tanulásban mennyire segít az internet? • Milyen típusú feladatokhoz használod leginkább?	Előzetes feladat: Tájékozódjanak, hogy szakmájukkal kapcsolatban milyen szakkönyvek vannak a könyvtárban!

10. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**A tanulás kultúrája** • A közösségben történő tanulás szabályai • Hogyan tanuljunk? (önfegyelem, környezeti tényezők, olvasási készség és megértés) • Miért fontos a lényeglátás, gyakorlás, ismétlés, akarat és az önellenőrzés a tanulásban?	
2.	**A kritikus internethasználat** • Milyen veszélyei vannak az internethasználatnak: - egészségügyi szempontból, - információk megbízhatósága szerint, - áldozattá válás lehetősége alapján.	

11. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**A tananyag rögzítését segítő módszerek** • Milyen egyéni módszereitek vannak a tananyag rögzítésére (pl.: idegen szavak tanulása, nehéz fogalmak megjegyzése stb.) - Asszociáció módszere. - Rím-, mondat-, mozaikszó alkotás. - Helyekhez kötés módszere. • Motivációs kérdőív megbeszélése.	Feladat: Motivációs kérdőív kitöltése.

2.	**Az önfejlesztés fontossága** • Az elkészített feladat előadása és megvitatása.	Előzetes feladat: 10 mondat írásban a témáról.

12. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Az érettségire és szakmai vizsgára való felkészülés** • Módszerek megvitatása (szaktanári segítség, kölcsönkért tételek, internet stb.). • Felkészülési terv, ütemterv készítése.	
2.	**Az iskolában szerzett tudás és a munka kapcsolata** • Véleményed szerint az iskolai alapok mennyire elegendőek a munkába álláshoz, az önfejlesztéshez.	

13-14. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Pályaválasztás** • A tanulási irány megválasztásában melyik a döntő, személyiségünk vagy a társadalmi elvárások?	

2. témakör: Az erkölcsi nevelés

1-8. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Az erkölcs, mint az emberi viselkedés alapja I.** • Mit nevezünk erkölcsnek, erkölcstelenségnek? • Mi a törvény és az erkölcs közti különbség? • Mi az erény és a bűn?	

2.	**Az erkölcs, mint az emberi viselkedés alapja II.** • Éreztetek-e már bűntudatot? • Mit jelent a lelkiismeret? • Kinek nem volt még lelkiismeret furdalása? • Mi a hit?	

9. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Az ember, mint értékelő és erkölcsi lény** • A fogalmak tisztázása • Az erkölcsi felfogás változása a társadalmi változások függvényében	
2.	**Szerepjáték** • Felülírhatók-e az alapvető erkölcsi normák, ha az ember alapvető szükségleteinek a kielégítéséről van szó	Pl.: Nincs pénz tűzifára, lopják a fát.

10. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**A lelkiismeret szabadsága** • Mi a jó és a rossz fogalma	Feladat: Az alábbi 30 szó közül húzzák alá a tanulók, ami a jóságra jellemző, és értelmezzék a szavakat.
2.	**Erkölcsi felelősség** • Iskolai tapasztalat példák alapján (pl.: előnytelen fotók internetes felhasználása, leitatás stb. és azok következményei)	

11. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**A munka megbecsülése** • Kinek mi jelenti a munka értékét • Az új törvény szerint az érettségi megszerzésének a feltétele az 50 óra közmunka. Mi a véleményed erről? Ki milyen területen töltené el szívesen ezt az időt?	

2.	**A fiatalkorúak és a büntetőjog** • Cselekedetek következményei, büntethetőség	

12. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Erkölcsi választások** • Különböző történelmi, irodalmi személyiségeken keresztül mutassuk be az erkölcsi dilemmákat, választásokat (pl.: az államalapító Szent István király)	

13-14. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Az emberi tartás és a munka kölcsönhatása** • A munka világában mennyire van jelen a mértéktartás, együttérzés, segítőkészség. Mennyire fontosan ezek a tulajdonságok?	

3. témakör: Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

1-8. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Hazánk, Magyarország** • Ki a magyar? • Milyen nemzetiségek élnek hazánkban? • Az ország, a magyarság szimbólumai	
2.	**Előzetes feladat** • Ismertesd saját településed történetét, hagyományait, kultúráját!	

9. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Haza, hazaszeretet, szülőföld** • Fogalmak tisztázása • Nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományainak bemutatása	
2.	**Magyarország szimbólumai** • Milyen szimbólumokat ismersz, és azok mit jelentenek számodra?	

10. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Cselekvő hazaszeretet** • Milyen közösségformáló tevékenységek vannak lakóhelyeden? • Hogyan, mivel szolgáljuk a mindennapokban a hazát?	
2.	**Magyar sikerek a tudományban, kultúrában, sportban** • Az előzetes anyaggyűjtés feldolgozása	Feladat: Tanulói anyaggyűjtés

11. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Európához, az Európai Unióhoz való tartozás** • Mit jelent az európai integráció? • Mikor lépett be hazánk az EU-ba? • Mit jelent hazánk számára az EU tagság?	
2.	**A nemzet érdekeinek a megjelenése a történelemben** • István a király rockopera megtekintése, megbeszélése	

12. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**A magyar diaszpóra** • Miért szóródott szét a magyarság a világban?	

	• Miért kell megkülönböztetnünk a Magyarországtól elcsatolt területek magyarságát az emigrációs magyarságtól? • Miért menekült el negyedmillió ember az 1956-os forradalom után?	

13-14. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Milyen jövőképed van?** • Hol szeretnél családot alapítani, dolgozni? • Mi a véleményed a külföldi munkavállalásról? • Ki szeretne másik országba költözni és miért?	

4. témakör: Állampolgárságra, demokráciára nevelés

1-8. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**A demokratikus jogállam** • Az állampolgárság és az állampolgári jogok fogalmának tisztázása. • A demokrácia fogalma, jelentősége. • A közösség és elfogadás fontossága.	

9. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Társadalmi érintkezés színtere: a kollégium** • Mi a társadalmi szerep? • Beilleszkedés, elfogadás kérdése. • Ki milyen helyet foglal el a kollégiumi közösségben • Miért fontos a közösségi lét a társadalmi élet a kollégiumban?	
2.	**A felelős állampolgári magatartás jelentősége**	

	• Meddig terjed az egyén joga? Szerepjátékok (pl. a tanuláshoz, pihenéshez való jog, a magántulajdon tisztelete stb.)	

10. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**A demokrácia gyakorlásának színterei a kollégiumban** • A diákönkormányzat szerepe, feladatai, jogköre a kollégiumban. • A közösséget érintő problémák iránti érdeklődés fontossága, és az együttműködés jelentősége.	
2.	**Alapvető gyermeki jogok a demokráciában** • Példák a gyermeki jog sérülésére.	

11. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Országos választási rendszer, helyi önkormányzat** • Ki mikor és hol választhat? • Mi a különbség az országos és helyi választások között? • Hogyan alakul ki a parlamenti képviselők létszáma? A választási rendszer megismertetése • Hogyan lehet valaki polgármester? • Hogyan működik a helyi képviselőtestület?	
2.	**A demokrácia gyakorlati megvalósulása** • Az aktuális élethelyzetek megvitatása.	

12. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Fegyveres testületek a demokratikus állam szervezetében**	

	• Milyen fegyveres testületeket ismersz? • Demokratikus államokban fontos-e a fegyveres testület? • Lennétek-e fegyveres testület tagjai?	

13-14. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Az egyéni és a társadalmi célok összhangja** • Mit szeretnél elérni az életben? • A minél magasabb képzetség előnye a társadalom számára? • A szakmunkások vagy a diplomások elhelyezkedése könnyebb napjainkban?	
2.	**Jogorvoslatok a demokratikus államban** • Munka- és személyiségjogi sérülések esetén milyen lépési lehetőségek vannak?	

5. témakör: Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

1-8. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Önértékelés és közösségi lét** • Mit jelent az önismeret? • Tudjátok-e, hogy melyek az előnyös tulajdonságaitok? • Alapvető szabályok a közösségi életben	

9. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Ismerjük meg önmagunkat** • A reális énkép, önismeret kialakításának fontossága	Önismereti teszt kitöltése, értékelése.

10. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Társas kapcsolati kultúra** • Meddig várható el a környezetünktől, hogy tolerálja hibáinkat? • Mások elfogadása, együttérzés, felelősség, tisztelet.	

11. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Társas kommunikáció** • A kulturált beszélgetés fontos szabályai, mely az egymás iránti tisztelet első lépcsőfoka. • Konfliktusok kezelése	Szituációs játék: Egy kollégiumi konfliktus helyzet eljátszása, megbeszélése.

12. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Személyiségünk hatása közvetlen környezetünkre** • Iskolai, kollégiumi példák deviáns viselkedésű tanulók hatásáról, illetve a pozitív befolyásolás lehetőségéről. • Mi a könnyebb? A jót vagy a roszszat megtalálni társainkban, a békét vagy a háborút létrehozni? Személyes felelősségünk másokért.	

13-14. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Önfejlesztés, önnevelés** • Miből áll az önfejlesztés folyamata? - pozitív irányultságú gondolkodás és magatartásmód,	Szituációs játék: párok kialakítása, 2 percig beszéljen önmagáról, mit szeret, és mit nem szeret önmagában? (felváltva)

	- önuralom az önfegyelem fejlesztése, - az akarati tényezők fejlesztése, - objektivitásra törekvés, - tűrőképesség, tolerancia fejlesztése, - konfliktuskezelés, önkontroll, szellemi erkölcsi értékrend kialakítása és követése, céltudatosság, önmagunk megismerése.	

6. témakör: A családi életre nevelés

1-8. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**A család szerepe a múltban és a jelenben** • A család fogalma. • Mit jelentett a család az elmúlt századokban? • Miért fontos a család számodra?	

9. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**A család, mint a társadalom alapköve** • Miért alapköve a család a társadalomnak? • Szerepek a családi háztartásban.	Előzetes feladat: Írjanak egy fogalmazást a saját családjukban élők feladatairól!

10. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Felelősségteljes párkapcsolat jelentősége** • Miben tér el a fiúk és a lányok szexuális vonzalma? • Mikor helyes elkezdeni a fiatalnak a szexuális életet?	

	• Miért nem tanácsos és erkölcsös a partnereinket váltogatni? • Milyen módszerekkel történhet a fogamzásgátlás? • Mi a feladat a nem kívánt terhesség bekövetkeztekor? • Mi a véleményetek az erőszakos nemi közösülésről?	
2.	**Konfliktushelyzetek a családban** • A leggyakoribb konfliktusténye zők a családban. • A tanulók által előadott esetek lehetséges kezelési módjainak megbeszélése.	Feladat: Párokat alakítva beszéljenek meg egy-egy helyzetet, és játszák el.

11. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**A tudatos családalapítás, családtervezés** • Mi a házasság értelme, célja? Élettársi kapcsolatok. • Mi az „udvarlási korszak” célja? • Mi határozza meg a két fiatal házasságkötési szándékát? • Milyen házasság lesz az, amely a nem kívánt terhesség miatt jön létre? • Mit jelent a családtervezés?	
2.	**Szexuális kultúra a családon belül** • A kulturált párkapcsolat családon belül. • A családon belüli erőszak, és hatása a fiatal későbbi párkapcsolatára.	

12. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Otthonteremtés mai társadalmunkban** • Egy komoly párkapcsolat kialakításánál milyen nehézségei vannak egy mai fiatalnak? • Megvalósítható-e a fiatalok részéről az optimális otthonteremtés (albérlet vagy lakásvásárlás hitelre és ezek esetleges kockázatai stb.)	

2.	**A gyermekvállalás** • Milyen tényezők befolyásolják a gyermekvállalást (megfelelő érettség, anyagi tényezők, egészségügyi ellátás, megfelelő szociális háló – bölcsődék, óvodák, iskolák –megléte).	
3.	**Helyes szerepek és szabályok a családban** • Családi szerepek a különböző családi modellekben (csonka család, munkanélküli a családban, kétkeresős család, nagyszülő a családban)	

13-14. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**A média befolyása a családi életre** • A valóság show és bizonyos filmek erkölcsromboló hatása. • A napi híradásokban a családi drámák tömkelegének a tudósítása (nem megfelelő konfliktuskezelés)	
2.	**A család és a munka összhangja** • A munkavállalók kiszolgáltatottsága, túlterhelése, esetleges karrierépítés, hogyan befolyásolja a család életét? • Munkavállalás az otthontól távol.	
3.	**Válás** • Milyen tényezők vezethetnek a váláshoz? • Mit jelent a válás a család életében (anyagi-, erkölcsi-, gyermek-, és a szülők szempontjából)? • Mi határozza meg a volt házastársak további kapcsolatát?	

7. témakör: Testi, lelki egészségre nevelés

1-8 . évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Személyi és környezeti higiénia** • Mi a testi higiénia alapja? • Melyek az alapvető testápoló szerek?	

	• Mi határozza meg öltözködésünket? Környezetünk és közérzetünk összefüggései	
2.	**Napirend, pihenés, alvás** • Mi a napirend? • Mit kell tartalmaznia a napirendnek? • Mi a pihenés? • Miért van szükségünk a pihenésre? • A testi vagy az idegi (szellemi) fáradtságot lehet hamarabb kipihenni? • Mit jelent az aktív pihenés? • Milyen módon pihensz (pihenhetünk)? • Miért kell aludnunk? • Melyek a nyugodt alvás feltételei?	Napirend készítése, elemzése. Mennyiben és miért tér el napirended kollégiumi társaidétól? Melyek az azonos napirendek?

9.évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Az egészség és a táplálkozás összefüggései** • Mi a táplálkozás célja? • Mit és mennyit együnk? • Mikor és hogyan együnk? • Hányszor együnk naponta? • Miért legyen délben a főétkezés? • Melyek a helyes (a „korszerű”) táplálkozás összetevői? • A bulémiáról. • Az anorexiáról. • A vegetarianizmusról.	Kalóriatáblázatok elemzése. Mit tartalmaznak az élelmiszer tartósítók. E számok az élelmiszereken.
2.	**Egészség és testmozgás összefüggései** • A sport, testmozgás biológiai szerepe • A fizikai állóképesség, szellemi tevékenység összefüggése • A napi testmozgás tudatos kiépítése	

10. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Káros szenvedélyek és szokások** ***A dohányzás*** • Mi készteti a fiatalokat a dohányzás megkezdésére?	

	• Melyek a dohányzás káros hatásai? • Mi szükséges a dohányzás elleni eredményes küzdelemhez? • Szituációs játék ***Az alkoholizálás*** • Miért isznak az emberek alkoholt? • Az alkohol egészségkárosító hatásai. • Ki az alkoholista?	
2.	**A kábítószerezés** • Melyek a legközismertebb kábítószerek? • Mi jellemző reájuk? • Mit jelent a „beetetés”? • Helyes volna-e az ún. „könnyű drogok” legalizálása? • Honnan veszik a pénzt a fiatalok a kábítószerekre? • Hogyan fonódik össze a drog- élvezet és az erkölcsi züllés? • Hogyan tud a narkós fiatal ettől a betegségtől megszabadulni? • Van-e felelősségünk a társainkért?	Újságcikkel elemzése kábítószer fogyasztók tragédiáiról.

11. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Fertőző betegségek** • Milyen *fertőző betegségeket* ismerünk? (AIDS, hepatitis) • Hogyan előzhetjük meg a fertőzéseket (védőoltások, higiénia)? • Melyek a nemi betegségek?	
2.	**Szexuális kultúra** • Mit nevezünk nemi ösztönnek? • Miben különbözik az ember nemi ösztöne az állatétól? • Mi a nemi erkölcs? Mi jellemző a mai nemi erkölcsre? • A védekezés módjai a szexuális kapcsolat során	

12. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés

1.	**Konfliktusok** • Szituációs játék - Szülők válása (A gyerek félreértelmezi a családban érezhető feszültséget, majd „derült égből villámcsapás…”) - A hétvégi buliról (Nem a megbeszélt időpontban ér haza a gyerek.)	
2.	**Magabiztosság, empátia, önfegyelem** • Szituációs játék - sportversenyen - munkahelyen, - buszon, - baráti társaságban, - étteremben	

13-14. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Válaszút (helyes életvitel, szabadidő eltöltés** • Életutak, sajtócikkek feldolgozása	
2.	**Relaxációs technikák** • Lazító gyakorlatok (minden testrész ellazítása). • Zenehallgatás (relaxációs). • Légzési technikák.	

8. témakör: Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

1-8. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Hátrány** • Ki és miért lehet hátrányos? • Mitől függ, hogy valaki halmozottan hátrányos? • Hátránykompenzációk	
2.	**Szolidaritás** • Szolidaritás fogalma • Társadalmi felelősségvállalás fontossága	

9. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Fogyatékkal élni** • Fogyatékosság típusai • Teljes élet fogyatékkal élők esetén • Hogyan segítsük a fogyatékkal élőket? • Ha velem is megtörténik?	
2.	**Szegregáció** • Mi a szegregáció fogalma? • Idegenként a társadalomban • Én is lehetek „idegen”?	

10. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Együttműködés, segítség** • Segítő magatartás fontossága • Civil szervezetek szerepe • Helyi civil szervezetek	
2.	**Civil szervezetek szerepe** • Segítő civil szervezetek • Szakmai civil szervezetek • Civil mozgalom és önkéntesség	

11. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Önkéntesség** • Önkéntesség a múltban • Önkéntes segítők ma • Önkéntesek a civil életben • Önkéntesek nemzetközi sportrendezvényeken	Történelmi példák az önkéntességre (Teréz anya, Assissi Szent Ferenc) Magyar Katasztrófa mentőszolgálat nemzetközi katasztrófáknál Miskolci Spider Mentőszolgálat
2.	**Önkéntesek katasztrófa helyzetben** • A kihívás; a természet ereje • Sokasodó civilizációs katasztrófák • Katasztrófahelyzet fogalma. • Másokon segíteni, katasztrófát megelőzni • Katasztrófahelyzet felszámolása	

12. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Önkéntes munka lehetőségei, fontossága** • Helyi önkéntes munkák lehetőségei • környezetünkben. • Önkéntes munka tervezése • Követendő magatartási szabályok önkéntes munka végzése során.	

13-14. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Önkéntes vagyok!** • Beszámoló környezetünkben végzett önkéntes munkáról? • Több lettem-e az önkéntes munka által? • Az önkéntes munka személyiségformáló hatása • Önkéntesség közösségépítő ereje	

9. Fenntarthatóság, környezettudatosság

1-8. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Az ember a természet része** • Mit értünk természeten? • Létezhet-e az ember az élő természet nélkül? • Mit értünk makro- és mikrokörnyezeten? • Hogyan károsította a természetet a történelem során az ember? • Miért éppen most a legnagyobb a környezetrombolás? • Mire jó a modernizáció, ha elpusztítja a természetet? • Mit tehetünk a természet megóvásáért? • Saját környezetünkben milyen változást tapasztalunk? • Ismerjék meg a tanulók környezetük természeti értékeit.	Alapvető fogalmak tisztázása. Séta a városban (tapasztalatok megbeszélése).
2.	**Környezetünk védelméről** • Mit jelent a környezetvédelem? • Miért kell környezetünket megvédenünk? • Hogyan függ össze a lokális (helyi) és a globális környezetvédelem? • Felelősek vagyunk környezetünk állapotáért. • Ki rombol inkább: az ember vagy a természet? • Mit jelent a környezettudatos vásárlás? • Milyen újrahasznosítható anyagok vannak? • Miért hasznosak ezek? • A szelektív hulladékgyűjtés miért fontos?	Játék (szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatos).

9. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Vízszennyezés, talajszennyezés** • A víz szerepe életünkben • Mi szennyezheti a vizet? • Talajszennyezés formái • Talaj és vízszennyezés következményei	
2.	**Légszennyezés, sugárszennyezés** • Az éltető légkör • Miért csak a Földön van éltető légkör? • Ipari légszennyezés • „Civilizációs” légszennyezés • Betegség, allergia • Atomkorszak, sugárveszély • A sugár veszélyes hatása (Hirosima, Csernobil, Fukushima)	

10. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Szemét vagy hulladék?** • Mi a szemét? • Mi a kommunális hulladék? • Mennyi szemetet termelünk? • Fogyasztói társadalom és a hulladék kapcsolata • A csomagolóanyagok	
2.	**Újrahasznosítás** • Szemét és hulladék. Melyik újra hasznosítható? • Mi az újrahasznosítás? • Példák keresése, javaslatok újra hasznosításra. • Újrahasznosítás szerepe a környezetvédelemben és a gazdasági életben.	

11. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Környezettudatos életmód** • Környezetminőség, életminőség	Vízlábnyom számítás

	• Fenntartható fejlődés fogalma, szükségessége. • A föld a 24. órában	Ökolábnyom számítás
2.	**Természet tisztelete** • A természet az irodalomban, zenében • A természet szépsége, egyben élettér szerepe • Felelősség a természetért	

12. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Környezetvédelmi akció, szervezetek** • Hazai környezetvédelmi szervezetek, szerepük • Nemzetközi környezetvédelmi szervezetek, (Greenpeace) • Ál környezetvédelmi" szervezetek (Négy Mancs) • Környezetvédelmi akciók	
2.	**Életterünk és jövője (vízlábnyom, kvóták)** • A Föld változásai a történelem nagy korszakai alapján (őskor, ipari forradalom, II. ipari forradalom) • Nemzedékek szerepe egészséges életterünk fenntartásában • A Föld jelene, jövője • Nagy földi katasztrófák és hatásuk (Pl. Aral-tó kiszáradása)	

13-14. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Környezetkímélő életmód előnyei egyénre és közösségre gyakorolt hatása** • Környezettudatos életmód Tudatos fogyasztói magatartás Fogyasztói szokások Fogyasztói társadalom	
2.	**Rekreációs lehetőségek a környezetben** • Egészséges természet, egészséges ember • A természet kínálta rekreációs lehetőségek	

	• Egyénileg tervezhető rekreációk • Szervezetek rekreációs lehetőségei	

10. Pályaorientáció

1-8. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Ismerjük meg önmagunkat!** • Mit jelent az önismeret? • Tudjátok-e, hogy melyek az előnyös tulajdonságaitok? • Mire vagyok képes és mire nem?	Önismereti teszt kitöltése
2.	**Pályaválasztás** • Ki és mi határozza meg, hogy az általános iskola után hol tanulunk tovább? • Hogyan módosíthatjuk a pályánkat, ha rosszul választottunk? • Mit jelent: szakmakövetelmény?	Szakmák hirdetéseinek elemzése, elvárások

9. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Hová megyünk?** • Létezhetünk-e célok nélkül? • Milyen célokat tűzzünk ki? • Mennyiben függ tőlünk az életünk alakulása?	
2.	**Önnevelés, önmegvalósítás** • Kinek van már kialakult értékrendje? • Milyen értékrendet kívántok követni? • Eltérhet-e a lányok és a fiúk értékrendje? • Miből áll az önfejlesztés folyamata?	

10. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Mire vagyok képes?** • Önmagunk megismerésének fontossága. • Önismereti módszerek, önelemzés • Személyes tulajdonságok	Önismereti teszt kitöltése.
2.	**Hogyan válasszak pályát?** • Mi az általános elvárás a munkavállalóval szemben? • Mi a te elvárásod a munkáltatóval szemben? • Szakmai követelményeknek való megfelelés • Szeretem, nem szeretem a szakmám?	Pályaválasztási dokumentumok elemzése

11. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Statikus vagy dinamikus világban élünk?** • Mennyit változott a világ évszázadonként? • A technikai fejlődés felgyorsulása • Új ismeretek születése, ismeretek elavulása • Élethosszig tartó tanulás	
2.	**Életpálya elemzés** • Példaképek keresése, elemzése • Celebek, sztárok • Pozitív, negatív példaképek • Ügyeskedők	

12. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Piaci szereplő leszek** • Mitől lehetek sikeres? • Önmagunk menedzselése • Motivációs levelek írása • Bemutatkozás, személyes megjelenés	Bemutatkozás, interjú gyakorlása. Motivációs levelek írása, elemzése.
2.	**A munka világában** • Álláskeresési helyek	Állásközvetítők ajánlatainak elemzése

	• Hogyan leszek még jobb a szakmában? • Jogok és kötelezettségek a munka világában	

13-14. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Elég egy szakma?** • A munkahelyek elvárásai • A technika fejlődése magával hozza a szakmai megújulás követelményét • Élethosszig tartó tanulás • Szakmaváltás	Álláshirdetések elemzése, különös tekintettel a leendő munkavállalóval szembeni követelményekre. Kik keresnek munkát? Hirdetések elemzése.
2.	**Munkanélküliség, megújulás** • Mit jelent munkanélkülinek lenni? • A munkanélküliség pszichés hatásai • Mi a teendő? Munkaügyi központok szerepe • Szakmaváltás	

11. Gazdasági és pénzügyi nevelés

1-8. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**A család költségvetése** • Gazdálkodik-e a családunk? • Milyen anyagi bevételeink lehetnek egy családnak? • Milyen kiadások (rezsiköltségek) várhatóak egy család életében? • Mivel tudjuk a kiadásainkat csökkenteni? • Hogyan lehet egyensúlyban a család költségvetését? • Csőd, végrehajtás, árverezés	Rezsiszámlák elemzése
2.	**Pénzkezelési technikák** • Hogyan kezeljük a család pénzét? • Tervezzünk-e családi költségvetést? • Készpénz vagy bankkártya? • Családi befektetés lehetőségei?	Készítsünk családi költségvetést.

9. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Helyes és helytelen gazdálkodás** • A bevétel és kiadás fogalma • Egyensúly a bevétel és kiadás között • Prioritások a kiadásban • Tartalékok képzése	
2.	**Gazdasági folyamatok a társadalomban** • Állami bevétel és kiadás (költségvetés) • Nemzeti jövedelem • Nemzeti adósság • Állami kiadások • Infláció	

10. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**A banki műveletek** • A bankok szerepe mindennapi életünkben • A bank, aki adósunk. • A bank, akinek tartozunk • A banki szerződések csapdái	
2.	**Csőd** • Mi a csőd? • Állami csőd, magáncsőd • Csődvédelmi intézkedések	

11. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Munkajövedelem és annak felhasználása** • Mi a munkajövedelem? (bruttó, nettó jövedelem) • Járulékok rendszere • Rezsi fogalma • Törlesztő részletek • Megélhetési költségek • Bevétel és kiadás egyensúlya, tartalékképzés • A tervezés fontossága	
2.	**Tartalékok képzése, öngondoskodás** • Egészségünk védelme	

	• Nyugdíj előtakarékossági szerződés • Tartalékképzés, öngondoskodás • Biztosítások • Befektetések	

12. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Vállalkozások formái** • Gazdasági társaságok • Bt • Kft • Rt • Jogi személy, egyéni vállalkozó • Kötelezettségek	Rt alapítás gyakorlása
2.	**Cégalapítás** • Legyek vállalkozó? • Hogyan lehet vállalkozást alapítani? • Tulajdonosi kötelezettségek • Szakértelem	
3	**Vállalkozások kockázata** • Piaci orientáció • Kereslet-kínálat összefüggése • Piackutatás, hatékonyság, rentabilitás • Szabálytalan gazdasági tevékenységek (Kartell, erőfölény, stb.)	

13-14. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Kockázatelemzés, kockázatvállalás** • Mi a kockázatelemzés? • Mi a kockázatvállalás és melyek annak buktatói? • Kockázatvállalás vagy felelőtlenség • Változó piaci környezet	
2.	**A marketing** • Marketing fogalma • Helyes marketing stratégia • Piacépítés szükségessége és buktatói • Korrekciók szükségessége	
3.	**Gazdasági válságok** • A válságok okai	Irodalmi leírás gazdasági válságról. Napi hír gazdasági válságról.

	• A gazdasági válságok fajtái • Válságkezelési technikák • Nemzetközi szervezetek a válság kezelésében	

12. Médiatudatosságra nevelés

1-8. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Mi a média?** • A média fogalma • Médiafajták megismerése • A média szerepe a mindennapi életben • A média befolyása mindennapi életünkre • Tájékozódás, ismeretszerzés • A médiakontroll fontossága	Médiahír és tartalom összevetése, értelmezése

9. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Elektronikus médiák** • Elektronikus médiák fajtái • Legbefolyásosabb elektronikus médiák (híradók) • Hírforrások megbízhatósága • Médiakontroll fontossága	Elemzés: - Bombasztikus hír és a valóság. - Cím és tartalom összefüggése.

10. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Reklámok** • Mi a reklám? • Mi a reklám szerepe? • Reklámok mindennapi életünkben • Reklámok befolyása döntéseinkre	Reklámok elemzése.

11. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés

1.	**Médiahasználat – felelősség - jogszabályok** • Online kommunikáció • Közösségi oldalak használata, csapdái • Internet használatának szabályai • Helyes etikai magatartás	

12. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Adatbiztonság** • Internetes adatok • Hackerek, játékoldalak, torrent oldalak • Jogdíjas felhasználói oldalak	

13-14. évfolyam

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzés, kiegészítés
1.	**Internet és játékfüggőség** • Szenvedély és/vagy függőség • Az internet függőség kialakulása, • A függőség veszélyei, következményei	

5 ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

5.1 A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa:

a. A pedagógiai program érvényességi ideje

Az intézmény jelen pedagógiai programja 2020. szeptember 1-jén válik hatályossá.

b. A tájékoztatás, megismertetés formája, rendje

A véleményezésre jogosultak számára, a program elfogadása előtt, az igazgató biztosítja a programtervezet 1-1 példányának átadásával a megismertetést 30 napos véleményezési határidővel.

c. A hozzáférhető elhelyezés biztosítása

A helyi pedagógiai program 1-1 példánya az intézmény igazgatói irodájában, a tagintézmények vezetőinek irodájában, az igazgatóhelyettesi irodában, irattárban, nevelői szobában, könyvtárakban, illetve a székhelyintézmény és a tagintézmények honlapjain kerül elhelyezésre.

d. A tájékoztatás kérés és erre a tájékoztatás adás rendje

Az iskolahasználók az iskola igazgatójától, valamint a tagintézmény-vezetőktől kérhetik a pedagógiai programba történő betekintést. Az érdeklődők az intézményegységek könyvtáraiban olvashatják el a dokumentumot, illetve az intézmény honlapjáról is lehetőség van azt letölteni.

e. A pedagógiai program módosítása

Az iskola Pedagógiai Programjának módosítását a törvényi előírásokhoz igazodva és a belső szabályozás rendje szerint lehet megtenni. Kezdeményezheti az igazgató, az iskolavezetőség, az egyes tantárgyi munkacsoportok/munkaközösségek. A módosítási kezdeményezésének javaslatát és annak indoklását az igazgató köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszteni.

A nevelőtestület többségi határozattal (jelenlévők 50%-a + 1 fő) dönt a javaslatról.

A pedagógiai program felülvizsgálatát és annak módosítását évente egyszer, legkésőbb a tanévzáró értekezleten lehet megtenni.

Amennyiben a nevelőtestület a módosítás mellett dönt, az igazgató a tantestületi döntés után, jóváhagyásra a fenntartónak felterjeszteni.

A Pedagógiai Program érvényessége képzési időszakra, nyolc tanévre szól. A Pedagógiai Program minden fejezetre kiterjedő felülvizsgálatát, értékelését a nevelőtestületnek, évente ill. a törvényi előírásoknak megfelelően kell elvégeznie, szükség esetén módosítania.

6 MELLÉKLETEK

Jogszabályi háttér

A pedagógiai program elkészítésénél az alábbi jogszabályi előírások alkalmazandók:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.)
- A magyarországi református egyház többször módosított 1995. évi I. köznevelési törvénye
- A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény
- 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: R.)
- 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- A nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény
- A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény
- A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény
- A nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Nkt. Vhr.)
- A pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet
- A tankönyvvé, a pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet
- A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet

- A nemzetiségi óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiségi iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet
- A tanév rendjéről szóló mindenkori miniszteri rendelet
- Az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet
- A 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról
- A 40/2002. (V. 24.) OM rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről
- A 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról.

1. Az iskolai pedagógiai programjához tartozó helyi tantervek
2. Legitimálási jegyzőkönyvek
3. EFOP-3.3.7-17-2017-00050 pályázatból adódó pedagógiai feladatok, digitális fejlesztési terv.

Legitimáció

Az Irinyi János Református Oktatási Központ – Óvoda, Általános Iskola, Technikum, Szakgimnázium és Diákotthon Diákönkormányzata képviseletében aláírásunkkal tanúsítjuk, hogy az IJROK Pedagógiai Programjának felülvizsgálata során véleményezési jogát gyakorolta, a módosításokat megismerte, azzal egyetértett.

Kazincbarcika, 2024. május 15.

Rozgonyi Milán
a diákönkormányzat vezetője

Gáldi Imre Zoltán
a diákönkormányzatot segítő pedagógus

Legitimáció

Az Irinyi János Református Oktatási Központ – Óvoda, Általános Iskola, Technikum, Szakgimnázium és Diákotthon Szülői szervezete képviseletében aláírásommal tanúsítom, hogy az IJROK Pedagógiai Programjának felülvizsgálata során véleményezési jogát gyakorolta, a módosításokat megismerte, azzal egyetértett.

Kazincbarcika, 2024. május 15.

Gerőczi Orsolya Anna
a szülői szervezet képviseletében

Az Irinyi János Református Oktatási Központ – Óvoda, Általános Iskola, Technikum Szakgimnázium és Diákotthon nevelőtestülete képviseletében és felhatalmazása alapján aláírásommal tanúsítom, hogy a nevelőtestület a 2024. május 16-án megtartott értekezletén az IJROK Pedagógiai Programjának a módosításait megismerte, az abban foglaltakkal egyetértett, az I./2024./6. számú határozatával döntött annak elfogadásáról.

Kazincbarcika, 2024. május 16.

a nevelőtestület képviseletében

a nevelőtestület képviseletében

Az Irinyi János Református Oktatási Központ – Óvoda, Általános Iskola, Technikum, Szakgimnázium és Diákotthon Pedagógiai programját jóváhagyom és a fenntartói jóváhagyásra felterjesztem.

Kazincbarcika, 2024. május 16.

P.H.

Irinyi János Református Oktatási Központ - Óvoda, Általános Iskola, Technikum, Szakgimnázium és Diákotthon Kazincbarcika

.....
intézményvezető

Fenntartói nyilatkozat

Az Irinyi János Református Oktatási Központ – Óvoda, Általános Iskola, Technikum, Szakgimnázium és Diákotthon Pedagógiai programját a fenntartó Tiszáninneni Református Egyházkerület képviseletében jóváhagyom.

Miskolc, 2024. ...május..... hó ...22...nap

P.H.

A TISZÁNINNENI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET PÜSPÖKI HIVATALA 2.

.....
a fenntartó képviseletében